

Rendvédelem-történeti Füzetek

Acta Historiae Praesidii Ordinis

HU - ISSN 1216 - 6774

HU - e-ISSN 2560-144X

XXX.évf. (2020) 59-60.sz.

TUDOMÁNYOS PERIODIKA

Megjelenik évente kétszer

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
Budapest

Rendvédelem-történeti Füzetek

Acta Historiae Praesidii Ordinis

HU - ISSN 1216 - 6774

HU - e-ISSN 2560-144X

XXX.évf. (2020) 59-60.sz.

TUDOMÁNYOS PERIODIKA

Megjelenik évente kétszer

**Katonailag szervezett és polgári fegyveres őrtestületek
a polgári magyar állam rendvédelmi modelljében.**

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság

Budapest

Tisztelt olvasó!

A tanulmányok szövegét ugyan szakmai lektorálás nyomán publikáljuk, azonban a szerzői szuverenitást a szerkesztőség tiszteletben tartja. A szerzők — tudomány határain belüli — álláspontját akceptáljuk. A szerkesztőség és a szerzők közötti esetleges véleménykülönbséget a szerkesztőség a jegyzetekben juttatja kifejezésre, amennyiben elkerülhetetlennek tartjuk a szerzőtől eltérő szerkesztőségi álláspont megjelentetését. A szerzői szabadság határának a tudományos művekkel szembeni elvárásnak való megfelelést tartjuk, tartalmi és formai tekintetben egyaránt.

A szerkesztőség elérhetősége:

✉: H-1037 Budapest, Haránt u. 12.

☎: (+36/06-1) 250-6199

☎: (+36/06-70) 326-1150

@: rtf1991@freemail.hu

A folyóiratban közölt tanulmányokat, vagy a számok bármely részét a kiadó engedélye nélkül bármely formában, illetve bármely eszközzel sokszorosítani és közölni tilos.

© All right reserved.

HU-ISSN 1216-6774
HU e-ISSN 2560-144X

Budapest
2020

A folyóirat első minősítése

Tisztelt Elnök Úr!

Tisztelettel és egyben örömmel tájékoztatom, hogy a Magyar Tudományos Akadémia Hadtudományi Bizottsága, az éves tervében foglaltaknak és az Önök kérésének megfelelően megvizsgálta a hadtudományban meglévő mértékadó folyóiratokat, továbbá az új kérelmeket.

Megköszönjük az adatszolgáltatás során nyújtott segítségüket és együttműködésüket.

A kérelmek elbírálását követően a Hadtudományi Bizottság a hadtudományban mértékadó folyóiratok listájára, 2008-tól felvette a következő folyóiratot:

„Rendvédelem-történeti Füzetek, HU-ISSN 1216-6774”

Tisztelt Elnök Úr! További tudományos munkájukhoz a Bizottság nevében kívánunk Önnek, a magyar tudomány, benne a hadtudomány nem kis felelősséggel járó szolgálatában kiapadhatatlan alkotóerőt és kitűnő egészséget, sok sikert és eredményt.

Budapest, 2008. június 09-én.

Szívélyes üdvözlettel:

Dr. FELHÁZI Sándor

sk. titkár

Ars dictandi

A Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), HU-ISSN 1216-6774. periodikát a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság alapítása évében hozta létre és 1991-től jelennek meg a folyóirat számai. A tudományos társaság által létrehozott sorozatok között e periodika volt az első. A periodika célja, hogy a magyar rendvédelem-történet körében keletkezett új kutatási eredmények számára bemutatási lehetőséget teremtsen.

Az alapítók szándéka szerint:

- a periodika számaiban — évente két alkalommal — a tudományos közlés igényeinek megfelelő tanulmányok jelenhetnek meg;*
- azokat az írásműveket fogadja be a lap, amelyek tartalma a magyar rendvédelem-történet körébe tartozik, vagy azzal összefüggésben áll.*

Mivel a lapalapítás óta eltelt huzamos idő után is az egyetlen magyar nyelvű periodika maradt, amely fő feladatának a nemzeti rendvédelem-történetünk művelési eredményeinek tudományos színvonalú közzétételét tekintette, ezért olyan indexrendszerrel erősítettük meg a folyóiratot, amelynek a használata segítséget jelenthet a téma iránt érdeklődőknek és az abban elmélyülni kívánók számára egyaránt.

A folyóirat tudományos jellegéből fakadóan világnézeti prekonceptióktól terhelt írások közzétételétől tartózkodunk. A történelmi tényeket, a kutatási eredményeket ismertető, azokból egzakt következtetéseket levonó alkotásokat teszünk közzé.

Összességében a szerkesztőség az alapítók szellemiségének megfelelően arra törekszik, hogy a folyóiratban a magyar rendvédelem történet körébe tartozó azon írásművek jelenjenek meg, amelyek megfelelnek a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek.

A szerkesztőség tagjai és intézményi szellemi műhelyekhez kötődésük
(Vastagítva a munkaviszony szerinti intézmény.)

	<p>Főszerkesztő: Dr. PARÁDI József Cs.C., nyugalmazott főiskolai tanár mag. </p> <p>A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement</i> = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem történeti Tudományos Társaság. - <i>Eötvös Loránd University Faculty of Law</i> = Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar. - <i>National University of Public Service Faculty of Law Enforcement</i> = Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar. - <i>National University of Public Service Faculty of Military Science and Officer Training</i> = Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar.
	<p>Szerkesztő: PARÁDI Ákos </p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement</i> = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem történeti Tudományos Társaság.
	<p>Angol rezümék VARJÚ László</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Veritas Research Institute of History</i> = Veritas Történetkutató Intézet.
	<p>Szerkesztőbizottság elnöke: Prof. dr. SZAKÁLY Sándor DSc. mag. </p> <p>A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement</i> = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem történeti Tudományos Társaság. - <i>Veritas Research Institute of History</i> = Veritas Történetkutató Intézet. - <i>Ministry of Defence Military History Institute and Museum</i> = Hadtörténeti Intézet és Múzeum. - <i>Vienesse Diary</i> = Bécsi Napló. - <i>New Hungarian Review</i> = Új Magyar Szemle. - <i>Centuries</i> (Historical Magazine of the Hungarian Historical Society) = Századok. - <i>Historical Review</i> = Történelmi Szemle.
	<p>Szerkesztőbizottság tagja: Dr. BODA József Ph.D., c.prof. mag. </p> <p>A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement</i> = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem történeti Tudományos Társaság. - <i>National University of Public Service Faculty of Law Enforcement</i> = Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar. - <i>National University of Public Service Faculty of Military Science and Officer Training</i> = Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar. - <i>Police Practice and Research an International Journal</i> = Rendvédelmi gyakorlat és kutatás, nemzetközi folyóirat. - <i>Journal of Eastern European Criminal Law</i> = Kelet Európai Büntetőjogi Szemle. - <i>Hungarian Law Enforcement</i> (Law Enforcement Magazine) = <u>Magyar Rendészet</u>. - <i>National Security Review</i> = Nemzetbiztonsági Szemle.
	<p>Szerkesztőbizottság tagja: Dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D., adj. </p> <p>A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja.</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement</i> = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem történeti Tudományos Társaság. - <i>National University of Public Service Faculty of Military Science and Officer Training</i> = Nemzeti Közszolgálati Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar. - <i>Military Technology</i> = Haditechnika folyóirat.

* Az aláhúzott folyóiratnév a megjelenés nyelvén közölt cím.

Folyóiratunk szerkesztőbizottságának új tagja
dr. HEGEDŰS Ernő Ph.D., alez., adj.

Dr. HEGEDŰS Ernő mérnök alezredes (PhD), az NKE adjunktusa, a katonai-műszaki tudományok és a rendvédelem-történet kutatója, folyóirat szerkesztő.

1998-ban szerzett gépészmérnöki diplomát a Magyar Honvédség Szolnoki Repülőtiszt Főiskoláján. Csapatszolgálatát a Magyar Honvédség 47. Pápa Harcászati Repülő Ezrednél kezdte meg, mint repülőmérnök. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Vezetés és Szervezéstudományi Karon 2004-ben szerzett egyetemi diplomát (MSc). Az NKE doktori iskoláján 2009-ben szerezte meg Ph.D. fokozatát a katonai-műszaki tudományok tudományágban.

2004-ben lett a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja, 2015-2020 között a testőr-koronaőr-képviselőházi ör szakosztály vezetője, 2021-től szakosztályvezető-helyettes. Mintegy 150 tudományos publikációjának közel harmada — köztük egy könyv — rendvédelem-történeti vonatkozású. Rendvédelem témájú publikációi, a Koronaórség és a Magyar Szent Korona őrzésének története, a Magyar Királyi Csendőrség, illetve a magyar határőrizeti szervezetek harc- és gépjárművei, fegyverzete, a katonai erők rendvédelmi és karhatalmi szerepe, a Magyar Királyi Honvédség Kisegítő Karhatalmi Zászlóaljainak rendvédelmi tevékenysége, a haditechnikai eszközök rendvédelmi célú alkalmazása témakörökben születtek. A KARVASY-kutatóműhely projekt keretében az NKE Kutatói Tanács és a rektor által jóváhagyott rendvédelemhez kötődő egyetemi jegyzetet írt a Képviselőházi-, korona-, testőrségek témakörében. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagjaként elnyert elismerései: Rendvédelem-történetért Érdemérem (2001), Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet kiváló művelőjének (2002), Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet támogatójának (2005). 2019-ben az Országos Rendőrfőkapitány a Szent György emlékermet adományozta számára rendvédelmi kutatásaiért.

2011-től a HM Fegyverzeti és Hadbiztosi Hivatal, Haditechnikai Intézet Kutatási, Fejlesztési és Tudományos Osztály főmérnöki beosztását látta el. 2013-tól a HM Védelemgazdasági Hivatal Kutatás-fejlesztési, Minőségbiztosítási és Biztonsági Beruházási Igazgatóság, Kutatási Fejlesztési és Tudományos Osztály főmérnöke.

2013-tól a Nemzeti Közszerződési Egyetem Katonai Műszaki Doktori Iskola témakiíró oktatója, három doktorandusz hallgató társ-témavezetője. 2018-tól a Nemzeti Közszerződési Egyetem, Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar, Haditechnika tanszék tanársegédje, 2020 márciustól adjunktusa. 2014-től a Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja, illetve a Magyar Katonai Logisztikai Egyesület tagja. Ugyancsak 2014-től az MTA Gazdaság- és Jogtudományok Osztály Logisztikai Osztályközi Állandó Bizottságának állandó meghívott tagja.

A *Haditechnika* folyóiratnak hét évig szerkesztője, majd 2019-2021 között felelős szerkesztője. A *Katonai Logisztika* tudományos folyóiratnak 2014-től szerkesztője, később szerkesztőbizottsági tagja. 2020-tól a *Rendvédelem Történeti Füzetek* folyóirat szerkesztőbizottsági tagja. A Tudományos Újságírók Klubjának 2015-től tagja, 2017-től pedig elnökségi tagja. A Magyar Hadtudományi Társaság Légierő Szakosztályának 2004-től tagja, 2018-tól szakosztályelnök-helyettese, 2019-től szakosztályelnök.

Összesen 164 publikációt jelentetett meg haditechnikai, hadtudományi és hadtörténeti, illetve rendvédelem-történeti témakörökben. Számos folyóiratcikket, két lexikon szócikket továbbá társszerzőként hat könyvet és két könyvfejezetet jelentetett meg. 18 konferencián tartott előadást.

**Ezúton tájékoztatom a tisztelt olvasókat arról, hogy
prof. dr. MEZEY Barna DSc. folyóiratunk szerkesztőbizottságának elnöke
tiszttségéről — a korára való hivatkozással — lemondott.**

Szerkesztőségünk nevében ezúton mondok köszönetet a szerkesztőbizottság elnöki tisztében végzett tevékenységéért.

Dr. MEZEY Barna folyóiratunk 51. számával kezdődően töltötte be ezt a tisztséget. Periodikánkban e számmal kezdődően hoztuk létre a szerkesztőbizottságot, melynek ő volt az első elnöke. Tiszttségét négy éven át, összesen nyolc szám (51-58. szám) megjelenésének időszakában töltötte be. Szerkesztőségünk nem búcsúzik el dr. MEZEY Barnától, hiszen szakterületének a művelésével — a magyar történeti téma gondozásával — nem hagyott fel. A kutatási eredményeiről beszámoló tanulmányait a továbbiakban is várjuk.

A tisztségből való lemondás esetében megszokott, hogy az érintett személy tevékenységét valamilyen elismerésben részesítik. Kérem ne vonjon le senki elhamarkodott következtetést ezen aktus elmaradásából. A helyzet ugyanis az, hogy dr. MEZEY Barna még az aktív időszakában részesült tudományos társaságunk által adható valamennyi elismerésben.

Szerkesztőségünk tagjai nevében bizton állíthatom, hogy valamennyien szeretettel gondolunk folyóiratunk első szerkesztőbizottsági elnökére. Szerkesztőségünk ezúton kíván dr. MEZEY Barnának jó egészséget és eredményekben gazdag hosszú életet.

**Ezúton hívom fel olvasóink figyelmét továbbá arra, hogy
ARTNER Ramona folyóiratunk német nyelvű rezüméinek készítője
tiszttségéről — korára és egészségi állapotára való hivatkozással — lemondott.**

Szerkesztőségünk nevében ezúton mondok köszönetet folyóiratunk és kiadványaink létrehozásában kifejtett tevékenységéért.

ARTNER Ramona — amióta a lapunk számait német nyelvű rezümékkel is elláttuk — a folyóiratunkban közölt, illetve a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság publikálásával megjelent kiadványokban a német nyelvű szövegek létrehozója és lektora is volt. Több alkalommal német nyelvű tanulmányokat is publikáltunk lapunkban — magyar, német és főként más nyelvű szerzők tollából — mely alkotások nyelvi lektorálását is elvégezte. Az „*Anleitung zum Kundschaftsdienste 1872.*” című XIX. századi gótbetűs hírszerző szabályzat fordításának nyelvi lektorálási teendőinek a végzését is megvalósította.

ARTNER Ramona a Német Demokratikus Köztársaságban született, ott végezte iskolai tanulmányait a tanári diploma megszerzésével bezárólag. Mivel magyar emberhez ment feleségül, ezért Magyarországra költözött. Magyarországon is diplomát szerzett. A rendvédelem-történeti munkásságát ugyan csupán néhány publikáció dicséri, azonban a nyelvtudomány területén több alkotás szerzője. Munkásságának leglényegesebb része azonban nem a kutatás és a publikálás, hanem az oktatás. Több évtizedes pedagógiai munkásság áll mögötte, melynek során — a legszerényebb számítások szerint is — több ezer embert tanított német nyelvre, illetve fejlesztette a nyelvtudásukat.

ARTNER Ramona tollából mindig olyan szöveg került ki, amely a német nyelvi kultúra hirdetője lehetett. Fájó szívvel mondunk le segítségéről, tudomásul vesszük azonban a kora és az egészségi állapota által vezérelt elhatározását.

A magyar rendvédelem-történeti tartalmú szellemi alkotások német nyelvű interpretálásában, illetve a német nyelvű szakszövegek korhű és a magyar szaknyelvi kultúra kifejezéseivel harmonizáló átültetése terén kifejtett több évtizedes színvonalas és áldozatos munkássága elismeréseként a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság

Magyar Rendvédelem-történetért Érdemrend
elismerésben részesíti, melynek az átadására a pandémiát követően fog sor kerülni.

Szerkesztőségünk ezúton kíván ARTNER Ramonának jó egészséget és még hosszú boldog életet!

Dr. PARÁDI József
főszerkesztő

S Z E R Z Ő K

	<p>Dr. ERNYES Mihály mag. ⁽²⁵⁾ (+36/06-20) 326-7193 ; ermi_uiroda@freemail.hu (Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID]: 0000 0001 7819 1781</p> <p>A jogtudomány egyetemi doktora. A rendvédelem történet magisztere. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság tagja. Magyar rendőrség-történeti szakértő. Kutatási területe a XIX-XX. századi magyar rendőrségek története.</p>
	<p>Dr. OLASZ Lajos Ph.D. egyetemi adjunktus ⁽²⁵⁾ olasz@jgypk.u-szeged.hu (Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] 0000-0002-4463 -3251</p> <p>A történelemtudomány Ph.D. doktora. A Magyar Hadtudományi Társaság, a Magyar Történelmi Társulat és a Magyar Repüléstörténeti Társaság tagja. Kutatási területe a XX. századi politikátörténet, a két világháború közötti időszak és az I. valamint a II. világháború hadtörténete.</p>
	<p>Dr. PARÁDI József Cs.C. nyá. főiskolai tanár, mag. ⁽²⁵⁾ (+36/06 70) 326 1151 ; paradi.jozsef@gmail.com (Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID] 0000 0003 3368 2944)</p> <p>Bölcsészdoktor, a hadtudomány kandidátusa. A Hadtudományi Doktori Iskola és a Rendészet tudományi Doktori Iskola témavezető oktatója. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnöke. A rendvédelem-történet magistere. Határőrizet-történeti szakértő. A <i>Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)</i> HU ISSN 1216 6774. és a <i>Rendvédelem történeti Hírlevél (Nuntiones Historiae Praesidii Ordinis)</i> HU-ISSN 1785-3257. periodikák főszerkesztője, „A magyar rendvédelem-történet öröksége.” HU-ISSN 2062-8447, „A magyar rendvédelem-történet hagyatéka” HU-ISSN 2064 4728, a „Segéd tudományok a magyar rendvédelem történet szolgálatában” HU ISSN 2064 5333, a „Magyar rendvédelem történeti tanulmányok” HU ISSN 2415 9875 és a „Salutem” HU-ISSN 2416-2078. könyvsorozatok sorozat-szerkesztője. Kutatási területe a polgári magyar állam rendvédelem-története.</p>
	<p>SOM Krisztián ⁽²⁵⁾ (+36/06-70) 230-9318 ; som.krisztian@hotmail.com Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID]: 0000-0002-6993-2207</p> <p>A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság elnökségi tagja. Kutatási területe a magyar útlevel-, és határforgalom ellenőrzés története.</p>
	<p>SOMOGYI László (+36/06 30) 972 2082 ; somogyil75@gmail.com Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID]: 0000 0003 2032 6211</p> <p>A Magyar Levéltárosok Egyesületének, a Hajnal István Körnek és a Társadalomtörténeti Egyesületnek a tagja. Kutatási területe a internálás és civil internálótáborok Magyarországon az első világháború alatt</p>
	<p>Dr. ZSIGOVITS László ⁽²⁵⁾ (+36/06-30) 261-9008 ; zsigovits.laszlo@uni-nke.hu Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító [ORCID]: 0000 0003 4285 0612</p> <p>A hadtudomány kandidátusa. Nyugállományú egyetemi docens. A Hadtudományi Doktori Iskola, a Katonai Műszaki Doktori Iskola és a Rendészet-tudományi Doktori Iskola témavezető oktatója. A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Határőrizet-történeti Szakosztályának szakosztályvezetője. A Magyar Hadtudományi Társaság Tagja. Kutatási területe a XX. századi magyar határőrizet története és a számítástechnika rendvédelmi alkalmazása.</p>

Ajánlásjegyzék

XIV. évf. (2008) 17.sz.	Dr. KESERŰ Isván 2004
XV. évf. (2008) 18.sz.	A magyar állami rendvédelmi szervezetek detektívtestületei.
XVI. évf. (2009) 19.sz.	Dr. BACSA Gábor 2003
XVII. évf. (2009) 20.sz.	A magyar határrendőrségek.
XVIII. évf. (2010) 21.sz.	O' SVÁTH Pál 1908
XIX. évf. (2010) 22.sz.	A Magyar Királyi Nemesi Testőrség.
XX. évf. (2011) 23.sz.	Dr. NAGY József 2005
XXI. évf. (2011) 24.sz.	A Magyar Királyi Csendőrség.
XXII. évf. (2012) 25.sz.	vitész KISS Gábor 2006
XXII. évf. (2012) 26.sz.	A Magyar Királyi Koronaőrség.
XXIII. évf. (2013) 27-28-29-30.sz.	Dr. ZACHAR József 2009
XXIII. évf. (2013) 31-32-33-34.sz.	A Magyar Királyi Darabont Testőrség.
XXIV.évf. (2014) 35-36-37-38.sz.	gróf SZÉCHÉNYI Ödön 1922
XXIV. évf. (2014) 39-40-41-42.sz.	A Magyar Királyi Testőrség.
XXV. évf. (2015) 43-44-45-46.sz.	REKTOR Béla 1989
XXV. évf. (2015) 47-48-49-50.sz.	Mezőrendőrség
XXVI. évf. (2016) 51.sz.	CZÁJLIK Alajos
XXVI. évf. (2016) 52.sz.	A Magyar Királyi Határrendőrség
XXVII. évf. (2017) 53.sz.	gróf LÓNYAY Menyhért 1884
XXVII.évf. (2017) 54.sz.	A Magyar Királyi Pénzügyőrség
XXVIII.évf. (2018) 55.sz.	Dr. NAGY György 2013
XXVIII.évf. (2018) 56.sz.	A Magyar Királyi Állami Rendőrség
XXIX.évf. (2019) 57.sz.	Dr. ÖRY Károly 2017
XXIX.évf. (2019) 58.sz.	A Magyar Királyi Határőrség

Piktogram

A rendvédelem-történeti elismerések

Mag.	A rendvédelem-történet magistere
	25 év a Magyar Rendvédelem-történet Szolgálatában Emlékérme
	Rendvédelem-történetért Díj
	Rendvédelem-történetért Érdemrend a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemrend a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet kiváló művelőjének
	Rendvédelem-történetért Érdemkereszt a rendvédelem-történet önzetlen támogatójának
	Rendvédelem-történetért Érdemérem

TARTALOM

0508 ERNYES Mihály	ORCID : 0000-0001-7819-1781
Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944	15.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.15-90P
0509 OLASZ Lajos	ORCID : 0000-0002-0479-6371
A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932).....	91.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.91-114P
0510 OLASZ Lajos	ORCID : 0000-0002-0479-6371
A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két a világháború között.....	115.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.115-140P
0511 PARÁDI József	ORCID : 0000-0003-3368-2944
A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig.....	141.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.141-156P
0512 SOM Krisztián	ORCID : 0000-0002-6993-2207
Az állami útlevelelhamisítások történelmi példái.....	157.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.157-166P
0513 SOMOGYI László	ORCID : 0000-0003-2032-6211
Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon az I. világháború alatt.....	167.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.167-178P
0514 ZSIGOVITS László	ORCID : 0000-0003-4285-0612
A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989.....	179.p. DOI : 10.12345/RTF.XXX.2020.59-60N.179-228P
A periodika számaiban publikált tanulmányok jegyzeteiben egységesen alkalmazott rövidítések jegyzéke	229.p.
ZEIDLER Sándor	ORCID : 0000-0002-4056-4025
A XIX-XX. századi magyar katonai rendfokozati rendszer rangjainak rövidítései	230.p.
Rezümék	235.p.
Resumée	237.p.
Citációs index publikációk és kéziratok	239.p.
Citációs index periodikák	307.p.
Citációs index levél-, irat-, és dokumentumtárak	322.p.
Citációs index jogszabályok	323.p.
Index nominum	337.p.
Index geographicus	353.p.
Index chronologicus	374.p.
Index organicus	379.p.
Kéziratokkal szemben támasztott igények	395.p.
Szerzői űrlap	398.p.
Összesített tartalom	401.p.

In memoriam borosjenői és szegedi gróf TISZA István

„Conditā decrescit, vulgata scientia crescit.”
Az elrejtett tudás csökken, a másokkal közölt ellenben gyarapszik.

**Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak
1932-1944**

(Who were the rural chief captains of the Hungarian Royal Police 1932-1944)

Absztrakt

Magyarország vidéki rendőrségének/rendőrségeinek államosítása kerületi rendőrfőkapitányságok, rendőrkapitányságok és rendőrki-
rendeltségek szervezésével valósult meg. Mintegy évtizednyi működést követően takarékosági szempontok alapján megszervezésre
került a központi irányítást jelentő Vidéki Főkapitányság. A főkapitányság szervezetéből fakadó szerteágazó, széleskörű vezetői tevé-
kenységet olyan kiváló szakemberek végezték, akiknek teljesebb életrajzi adatai méltó módon emlékeznek, mutatják be családi körül-
ményeiket, szakmai munkavégzésüket, bepillantást nyújtva a korszak miliójébe is.

Kulcsszavak:

BAKSA János ; BUÓCZ Béla dr. ; ÉLIÁSSY Sándor dr. ; FOLYOVICH József ; GHYCYZ Tihamér dr. ;
HALÁSZ Elemér, JESZENSZKY Andor dr. ; OROSLÁNY Endre ; ZANKÓ Géza dr.

Abstract

The nationalization of the rural police / police stations of Hungary was implemented by organizing district police headquarters,
police headquarters and police stations. After about a decade of operation, the Central Headquarters, which is the central ma-
nagement, was organized on the basis of economy. The diversified, wide-ranging management activities arising from the or-
ganization of the headquarters were carried out by excellent professionals whose full biographical data are worthy of rememb-
rance, present their family circumstances, their professional work, and provide an insight into the milieu of the era.

Keywords

János BAKSA ; Béla BUÓCZ dr. ; Sándor ÉLIÁSSY dr. ; József FOLYOVICH ; Tihamér GHYCYZ dr. ; Elemér HALÁSZ ;
Andor JESZENSZKY dr. ; Endre OROSLÁNY ; Géza ZANKÓ dr.

---

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0001-7819-1781>

Institutional attachments

= Szerző intézményi kötődései :

- *Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement* = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
@: ermi_uiroda@freemail.hu

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2019. IX. 16.

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2019. XI. 10.

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.15-90P

Háttérkép

A magyar rendőrség története az átszervezések története (is), melynek gyakorta feltűnő vezérlője a takarékoság, s amely fellelhető jelenség a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága 1932-1944 időszakának vizsgálata kapcsán is.

A magyarországi vidéki rendőrség államosításáért a XIX. század utolsó negyedétől erőteljes mozgalom bontakozott ki, melyet jól tápláltak az 1873-ban — Pest-Buda-Óbuda-Margitsziget egyesítésével — megszületett Budapest székes főváros rendőrségének államosítását követően megmutatkozott pozitív tapasztalatok. A polgári magyar állam időszakában a kiegyezést követően a magyar rendvédelmi modell az úgynevezett angolszász mintát követte ugyan, azonban a magyar politikai vezetés fokozatosan áttért a kontinentális modellre. Ennek az első fontos lépése a Magyar Királyi Csendőrség felállítása volt a dualizmus időszakában. Ezt követően került sor a magyarországi rendőrségek államosítására, amely folyamatnak az elméleti előkészítési lépései ugyan már megvalósultak a XIX. század végén, azonban a gyakorlati kivitelezésre az I. világháború után került sor. Ezen új országos hatáskörű magyar rendőrség működésének mintegy évtizedes tapasztalata nyomán hozták létre a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságát, amely 1932-től 1944 végéig működött. A magyarországi rendőrségek államosítási folyamatának szilárd támaszai voltak a fővárosi rendőrség államosítása nyomán keletkezett pozitív tapasztalatok.¹

Ezek jelentősége tovább növekedett az 1881-ben kiadott, a fővárosi rendőrségre vonatkozó szervezeti törvénnyel.² Ugyanebben az évben megkezdődött a vidék közbiztonságának biztosítását célzó csendőrség megszervezése.³ Az államosítás ellen szóló érvek csekélyebb számban — néhány, a városok önkormányzati autonómiáját féltő véleményben — fogalmazódtak meg. A megvalósítás akadozásának, de inkább elhúzódnak domináns okait jelentették az ország vezetésében résztvevő politikusok elképzelései, a politikai véleménykülönbségek befolyásoló hatásai és nem utolsósorban a szükséges anyagi javak hiánya. Ezt sokszor említették úgy, hogy a vidéki rendőrség államosításához már csak pénz kell.⁴

A vidéki rendőrség államosítását illetően az egységes állami rendőrség létrehozását célzóan 1919. IX. 22-én a FRIEDRICH-kormány elfogadta a 14 hónappal korábban beterjesztett törvényjavaslatot. Kiadásáról BENICZKY Ödön (1878-1931) belügyminiszter törvénytörvényjavaslatával⁵ gondoskodott, melyet az 1920. évi alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről szóló törvény hatályban tartott.⁶ Ez, az államosításról szóló kormányrendelet kimondta, hogy a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség a Magyar Királyi Határrendőrséggel együtt a Magyar Királyi Állami Rendőrségbe olvad be és egységes szervezettel, egységes létszámot alkot. A megnevezés Magyar Állami Rendőrség. A korábban beterjesztett törvényjavaslat Magyar Királyi Állami Rendőrség elnevezést tartalmazott, amely egy újabb kormányrendelettel hamarosan visszatért.⁷ A bélyegzőkön a magyar állam címerét és a Szent Koronát kellett alkalmazni.

A Magyar Királyi Állami Rendőrségnek a legfelsőbb felügyelő és ellenőrző hatósága a belügyminiszter volt, mely funkcióba 1921 nyarától, a poszt megszűnéséig, mintegy négy év időtartamra, az országos főkapitány is bekapcsolódott.⁸

A törvényhatósági jogú városokban rendőrkapitányságot kellett szervezni, a rendezett tanácsú városokból többet is utalhattak egy rendőrkapitányság működési területébe. Szükség szerint létrehozhatók voltak rendőri kirendeltségek, nagyobb városok külső területein a kapitányság felügyelete alatt, egyes településeken önállóan és határszéli kirendeltségekként. A rendőrkapitányságok és az önálló kirendeltségek a kerületi rendőrfőkapitányságok alárendeltségében látták el feladataikat.

A kerületi főkapitányságok igazodtak a honvédség területi szervezéséhez és működési területük meg egyezett a csendőr kerületek működési területével.⁹ Megszervezésre került a Budapestvidéki kerület, a Debreceni kerület, a Miskolci kerület, a Pécsi kerület, a Szegedi kerület, a Székesfehérvári kerület, és a Szombathelyi kerület.¹⁰ A rendőri kerület élén a kerületi rendőrfőkapitány állt, aki közvetlen főnöke és vezetője volt a magyar királyi kerületi rendőrfőkapitányságnak, továbbá felügyelő és ellenőrző hatósága a kerületében működő összes magyar királyi állami rendőrségi hatóságoknak és szervezeteknek, valamint ellátta a másodfokú feladatokat is.

Kerületi felállásban több mint egy évtizeden át tevékenykedett a vidéki rendőrség, majd gazdasági anyagi nehézségek miatt átszervezésre került sor. A racionalizálási elképzelések sorában az a vélemény alakult ki, hogy az államosított vidéki rendőrség további fejlődéséhez szerencsés megoldás lenne a centralizálás, amely a közös vezető személyén át, egyöntetűbbé tenné a rendőri eljárást, másrészt bizonyos és nem is jelentéktelen költségmegtakarítással járna. A belügyminisztériumban, az 1931. VIII. 7-én én „a gazdasági és hitélet rendjének továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról” címmel kihirdetett törvény-cikk 4. szakaszának utasítása alapján, megindult az egységes összevont Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságának megszervezése.¹¹

A 33-as Országos Bizottság 1931. XI. 30-án délelőtt tartott ülésén elfogadta a rendőrség szervezeti változásáról szóló rendelettervezetet, amely szerint Budapest székhellyel szervezték meg a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságát. Az elképzelések szerint, az átszervezéssel, a kincstár 200 000 pengőt takaríthatott meg. A tanácskozáson STERN [báró SZTERÉNYI] József „*Őva intett a rendőrség és csendőrség tényleges végrehajtó személyzetének fizetéscsökkentésétől, mert ennek a személyzetnek a megnyugtatósa legfontosabb érdek. [...] KERESZTES-FOSCHER Ferenc (1881-1948) belügyminiszter a felszólalásokra adott válaszában kijelentette, hogy a rendőrszemélyzet apasztásáról szó sem lehet [...] azonban a fogalmazói létszám bizonyos redukciója fog bekövetkezni, amely természetesen a közbiztonsági szolgálat érdekét nem érinti.*”¹²

Az 1931. XI. 30-án kelt és a következő év január 1-jén hatályba lépett kormányrendelet alapján Budapest székhellyel megszületett a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága.¹³ Ekkortól a testület elnevezése Magyar Királyi Rendőrség. A szervezeti változást személyi mozgások is követték. A történetről úgy a fővárosi, mind a vidéki újságok kellő részletességgel beszámoltak.

A belügyminiszter 1931. XII. 9-én írásban értesítette a közigazgatási hatóságokat és a társszerveket arról, hogy a kerületi rendőrfőkapitányságok működése 1931. XII. 31-én megszűnik. Hatáskörüket 1932. I. 1-től kezdődőleg a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága fogja gyakorolni, melynek hivatalos helyisége Budapest, IX. kerület gróf Haller utca 7-9. szám alatt lesz, a Nádasdy laktanyában, az addig volt budapestvidéki kerületi főkapitányság épületében.¹⁴

A hivatali helyiségek 1932. VII. 27-én a Budapest, II. kerület Lánchíd utca 2. számú épület III. emeletén kerültek kialakításra,¹⁵ ahonnan 1936-ban az V. kerület Nádor utca 9. szám alá, majd 1940 szeptember elején, az erdélyi rendőrség megszervezésével kapcsolatban felmerült feladatok ellátása okán nagyobb épületrészbe, a VI. kerület Bajza utca 52. szám alá költöztek.¹⁶

A Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságát létrehozó rendelet lehetőséget nyújtott arra, hogy a belügyminiszter törvényhatósági jogú város rendőrkapitányságának vezetőjét, közvetlen felügyeleti és ellenőrzési joggal bízassa meg,¹⁷ mivel az új szervezés nem oldotta meg maradéktalanul az ellenőrzési, felügyeleti feladatokat. Kilenc évig nem került sor a felügyeleti körzetek kijelölésére. A Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságáról szóló kormányrendelet módosítását követően¹⁸ a belügyminiszter újabb rendeletével,¹⁹ 1940-ben 8 felügyeleti körzetet jelölt ki és élükre főkapitányhelyettes rangfokozattal nevezte ki az érintett felügyeleti körzet rendőr kapitányi vezetőit „kerületi főszemlélő” megnevezéssel. A következő évben került létrehozásra a kolozsvári felügyeleti körzet, 1944 nyarán pedig az utóbbi körzet kétfelé osztásával, a marosvásárhelyi felügyeleti körzet.²⁰ A budapestvidéki felügyeleti körzetben a teendőket a vidéki főkapitány megbízott szemlélő alkalmazása nélkül gyakorolta.

A vidéki rendőrség élén a vidéki rendőrfőkapitány állt. Illetékessége és hatásköre a vidék azon területeire terjedt ki, ahol a rendőrhatalom feladatokat a Magyar Királyi Rendőrség látta el. Közvetlen főnöke és vezetője volt a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságának, valamint másodfokú, felügyelő és ellenőrző hatósága az elsőfokú rendőri szerveknek. 1933 őszétől a vidéki főkapitány szakszerűség címén tagja volt a Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Törvényhatósági Bizottságának, a kapitányságvezetők pedig a székhelyi törvényhatósági bizottságnak.²¹ 1938. XI. 15-én a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága szervezetébe 61 rendőrkapitányság, 3 teljes jogú rendőrkirendeltség, 17 határszéli rendőrkirendeltség és a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság 7 helyszíni kirendeltsége tartozott. A központi hivatal ügybeosztását képező ügykörök voltak a felügyeleti és ellenőrzési teendők ellátása 7 körzetre osztva, a fegyelmi ügykör és jóléti ügyek, az elnöki és személyi ügykör, a szervezési ügykör, a közigazgatási ügykör, a határrendészeti ügykör, az államrendészeti és bűnügyi ügykör, a II. fokú kihágási ügykör, a gazdasági ügykör, az őrszemélyzeti ügykör, a detektívsemmélyzeti ügykör, a házipénztár és leltári ügyek, a titkárság, a főkapitánysági segédhivatali ügykör, valamint a főkapitányság mellé rendelt számvevőség. A központi személyi állományba tartozott 14 fő fogalmazási karbeli, 5 fő a felügyelői karbeli, 4 fő detektív karbeli rendőr, továbbá 14 fő segédhivatalnok, valamint 6 fő szolga. Az első fokú hatóságok személyi állományába tartozott továbbá 293 fő fogalmazási karbeli rendőrtisztviselő, 92 fő felügyelői karbeli rendőrtisztviselő, 345 fő detektívkarbeli rendőr, továbbá 341 fő segédhivatalnok, valamint az őrszemélyzet állományába tartozóan 3 007 fő rendőr, végül pedig 172 fő szolga. Mindösszesen 4 293 fő.²²

A terület-visszacsatolások fontos feladatát alkotta a felvidéki és a kárpátaljai rendőrhatalom megszerzése, melyet a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága mintaszerűen hajtott végre. Szolyva Határvidéki Magyar Királyi Rendőrkapitányság felügyelete, ellenőrzése és irányítása alatt hét határvidéki rendőri kirendeltség kezdte meg működését, majd a kapitányság székhelyét Ungvárra helyezték, mellyel egyidejűleg szolyvai székhellyel kirendeltséget létesítettek.²³

1940. X. 8-ától a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen 21 rendőrkapitányság szervezésére került sor, amelyek 1940. november 26-án kezdték meg működésüket.²⁴

1941. I. 15-én a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságának a szervezetébe 84 rendőrkapitányság, 1 teljesjogú rendőri kirendeltség, 17 határszéli rendőri kirendeltség, 6 külföldiek ellenőrző országos központi hatósági kirendeltség, 1 határvidéki rendőrkapitányság, 7 határvidéki rendőri kirendeltség, 7 révkapitányság, 7 révőrség, 3 kiegészítő toloncház, 9 rendőrszemélyzeti tanosztály tartozott. A központi létszámot képezte 12 fő a fogalmazási szakban, 6 fő a felügyelői karban, 4 fő detektív, 14 fő segédhivatali alkalmazott, 22 fő az őrszemélyzetben és 6 fő hivatali altiszt. A területi szervezeteknél teljesített szolgálatot 437 fő a fogalmazási szakban, 147 fő a felügyelői karban, 594 fő detektív, az őrszemélyzetben pedig 5 285 fő.²⁵

1941. VIII. 16-tól a visszafoglalt délvidéki területen 5 rendőrkapitányság működését kellett megszervezni.²⁶

A szervezet 1944-ig némi bővülést ért el. Az 1944. III. 19-én bekövetkezett német katonai megszállást követően, jelentős változást hozott a Magyar Királyi Rendőrség életében a „katonásítás” elnevezéssel illetett átszervezés. A honvédelemről szóló hatályos törvény²⁷ felhatalmazása alapján, a kormány 1944. VI. 21-én kelt rendeletében határozott arról, hogy a Magyar Királyi Rendőrség katonailag szervezett testületté alakuljon, továbbá a Magyar Királyi Csendőrséggel egységes vezetés alá kerüljön, melyet a „csendőrség és rendőrség felügyelője” lát el.²⁸ Vitéz FARAGHÓ Gábor (1890-1953) altábornagyot a Magyar Királyi Csendőrség felügyelőjévé a kormányzó 1944. VII. 1-én, de július hó 6-ai hatállyal a Magyar Királyi Rendőrség felügyelőjévé is kinevezte.²⁹ A két testület felügyelőjeként 1944. X. 16-ig teljesített szolgálatot.³⁰

A csendőrség és rendőrség felügyelője a honvédelmi miniszternek volt alárendelve, a belügyminiszter ügykörét érintő ügyekben azonban a belügyi tárcahoz tartozott. A Magyar Királyi Rendőrséget katonailag vezette, a szolgálatteljesítést felsőbb fokon ellenőrizte, a hivatásszerű katonai kiképzést irányította és hivatott volt biztosítani a katonai fegyelem fenntartását. A rendőrséget a honvédelmi minisztérium alá rendelték a személyi, a szervezési, a fegyverzeti és a felszerelési témák tekintetében, míg a belügyi tárca alárendeltségében maradt a rendőri tevékenység.

A Magyar Királyi Rendőrség tisztjévé való kinevezéshez jogtudományi vagy államtudományi, vagy a József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem közgazdaságtudományi kar közigazgatási osztályán szerzett doktori oklevél, vagy pedig katonai akadémia elvégzése volt szükséges. Az átszervezett rendőrség tényleges szolgálatot teljesítő tisztjeire és tisztviselőire, továbbá az ebből az állományból nyugállományba kerülő tisztekre és tisztviselőkre a honvédség szolgálati szabályzatai, becsületügyi, nősülési és személyi szabályok megfelelően irányadók voltak. A Magyar Királyi Rendőrség illetékességi terület szempontjából ismét budapesti és kerületi főkapitányságokra tagozódott, miáltal a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága megszűnt. Azonban a tényleges megvalósulás váratott magára, jöllehet a kivitelezésre a belügyminiszter és a honvédelmi miniszter erőteljes jogosítványokat kapott.

A katonásítás elrendeléséről, mint nagyjelentőségű eseményről a sajtó, alapvetően a Magyar Távirati Iroda jelentésére hivatkozva széleskörűen beszámolt. Az ott kifejtettek szerint az intézkedés a rendőrség szellemét oly irányba volt hivatott nevelni, hogy azok a tulajdonságok, amelyek a rendkívül erélyes fellépéshez szükségesek meglegyenek, hogy a rendőrség katonás szellemű és erős ütőképességű fegyveres testületté váljék. Az újságok kiemelték azt is, hogy a katonásítás nem jelenti a magyar közigazgatás rendőrség által gyakorolt részének katonai közigazgatássá válását, mivel a rendőrségnek sem a feladatkörét, sem a polgári lakossággal kapcsolatos teendőit nem változtatta meg a kormány rendelkezése.³¹

Az átszervezés eredményes végrehajtását célzóan, 1944. XI. 27-én a belügyminiszter előterjesztésére, a nemzetvezető, a Magyar Királyi Rendőrség ideiglenes vezetésével és az átszervezéssel kapcsolatosan jelentkező feladatok megoldásával HÓDOSY Pál (1895-1976) nyugállományú csendőr ezredest bízta meg, aki vezérőrnagyi kinevezéssel lett a rendőrség felügyelője.³² E személyi döntés mellett 1944. XII. 2-án ismét született egy kormányrendelet,³³ amely tartalmában kevés változást hozva, az előzőt hatályon kívül helyezte és rögzítette, hogy a benne foglaltakat a hónap végéig végre kell hajtani. Ez szintén nem történt meg, ezért a következő év elején a honvédelem vezetése további, szorgalmazó rendelkezéseket adott ki.³⁴

Az átszervezés folyamatában továbbra is élt a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitánysága, amely 1944. XII. 24-én Komáromba települt át, három nap elteltével pedig Oroszvárra, majd 1945 I. 2-án Mosonmagyaróvárra költözött. Ott 11 fő tiszt, 6 fő altiszt, 4 fő számvevőségi és 10 fő segédhivatali tisztviselő mellett 38 fős őrszemélyzet kezdte meg szolgálatát. A szervezet később Nyugatra távozott.³⁵

A Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságának a vezetőjeként 9 fő teljesített szolgálatot. A 9 személy közül 1 fő két alkalommal is betöltötte ezt a pozíciót. E beosztásban eltöltött leghosszabb időtartam 4 év 9 hónap, a legrövidebb pedig 1 hét volt. A posztra kinevezéssel került 6 fő, melyből egyet megbízás előzött meg. Megbízás történt 2 alkalommal, ideiglenes megbízás 3 fő esetében. Az állásból kikerült 1 fő elhalálózással, 1 fő elbocsájtással, 1 fő felmentéssel, 4 fő nyugállományba helyezéssel, 1 fő más beosztásba helyezéssel, 1 fő pedig más kinevezése okán. Rendőri előzményi szolgálattal 7 fő rendelkezett,

ketten pedig belügyminisztériumi szolgálati előzmények birtokában kerültek a beosztásba. A békediktátum által elszakított területről 4 fő került e pozícióba. A vidéki rendőrkapitányok közül 5 fő rendelkezett jogi doktorátussal, nemesi származású 4 fő volt, vallása tekintetében pedig Római katolikus vallású 8 fő, 1 fő pedig református volt.³⁶ **(I.sz. melléklet)**

A vidéki főkapitányok feladataiknak teljességgel eleget tettek, azokból egyesek példálózóan kerülnek érintésre. A különböző helyszíneken történt megjelenésükről, a hivatalellenőrzésekről, a prominens személyek meglátogatásától, stb. a sajtó rendszeresen hírt adott.

Dr. GHYCZY Tihamér (A vidéki főkapitányságot 1931.XII.16-tól 1932.XII.31-ig vezette.)

Nemes giczi assa és ablanczkürthi dr. GHYCZY Tihamér sokgyermekes, nemesi, földbirtokos, római katolikus vallású családba született a Komárom vármegyei Pusztaszentmihályon 1879. II. 7-én. 1949. február 11-én hunyt el Sopronban, ahol síremléke a Szent Mihály Temetőben van.³⁷

Édesapja nemes giczi assa és ablanczkürthi GHYCZY József (Kohány, 1832. III. 21. - Bártfaúrdó, 1913. VII. 21.), GHYCZY János Gábor (1792-1852) és KANDÓ Teréz (1802-1890) gyermeke. Római katolikus vallású, pusztaszentmihályi földbirtokos, 1848-as nemzetőr hadnagy, aki 1867-ben Rozsnyón kötött házasságot, melyből 6 fiú- és 4 leánygyermek született. Csendes jobblétre szenderülése után, Pusztaszentmihályon a családi sírkertben helyezték örök nyugalomra. A család tagjainak síremlékeinél ma is tartanak megemlékezéseket.³⁸

Édesanyja nemes felsőkubini és deménfalvi KUBINYI Klementina/Klemma (Szkáros, 1850. XI. 20. - Pusztaszentmihály, 1921. II. 7.) évek óta tartó súlyos betegség után hunyt el a család Komárom vármegyei birtokán.³⁹

Testvérei:

- GHYCZY Paula (1869-1869).⁴⁰
- GHYCZY Aladár (1884-1885).⁴¹
- GHYCZY János Elemér (1870-1945) 1894-től, az 1930-ban történt bérbeadásig vezetője a pusztaszentmihályi 700 holdas családi birtoknak, Komárom-Esztergom vármegye törvényhatóságainak választottjaként felsőházi tag, első világháborús hős, a helyi közélet tevékeny és elismert tagja. Felesége az evangélikus vallású PÓSCH Boriska, aki PÓSCH Gyula (1851-1923) és HORVÁTH Ilona leánya.⁴²
- GHYCZY Zoltán Gyula (1871-1958). Őt és feleségét Sopronban érte az elmúlás. Felesége DRÁVECZKY Erzsébet (1878-1967), DRÁVECZKY Gyula (1835-1898) és FÉNYES Erzsébet lánya, akivel 1896-ban kötöttek házasságot, melyben 6 gyermekük született. 1916. VI. 5-én az Ikva-menti harcokban, József (1897-1916) nevű hadapród fiuk 19 éves korában, hősi halált halt.⁴³
- GHYCZY Margit (Kisigmánd, 1873. V. 1. - Budapest, 1933 előtt).⁴⁴
- GHYCZY Gyula Gábor (Kisigmánd, 1874. V. 1. - Budapest, 1948. X. 23.) nyugállományú honvéd ezredes, aki Budapest, VI. kerület Felsőerdősor 1. szám alatt lakott. Türellemmel viselt, hosszú, kínos szenvedést követően a Farkasréti Temetőben kísérték utolsó útján. Felesége ROBITSEK Edit (1880. - Budapest, 1965. VIII. 26.), akinek hamvait hosszú, türellemmel viselt szenvedés után, szintén a budapesti Farkasréti Temetőben helyezték örök nyugalomra.⁴⁵
- GHYCZY Béla (Nagyigmánd, 1877. VII. 26. - Budapest, 1918. XI. 10.) honvéd huszár őrnagy, több kitüntetés birtokosa, a harctéren elszenvedett súlyos sérülés és betegség következtében elhunyt. Az Abaúj-Torna vármegyei Osva községben, a RAKOVSZKY-család sírkertjében temették el. Felesége RAKOVSZKY Zsófia (Györke, 1888. VI. 26. - Budapest, 1973. VII. 6.) RAKOVSZKY György és SZMRECSÁNYI Ilona leánya, akit Kassán 1906. XI. 24-én vett feleségül, s akit csendes elmúlása után az Új Köztemetőben helyeztek örök nyugalomra. Gyermekekük vitéz dr. GHYCZY Béla (Kassa, 1907. X. 11. - Budapest, 1996. II. 7.), huszár főhadnagy, aki 1942-ben szerzett államtudományi doktori címet. 1945 után segédmunkás, majd munkaügyi vezető, mezőgazdasági és munkaügyi író.⁴⁶
- GHYCZY Lenke (1881-?) 1926. október 23-án, Pusztaszentmihályon ment férjhez nádasi dr. NÁDOSY-István (Budapest, 1878. VII. 13. - Komárom, 1933. V. 4.) evangélikus vallású, kórházigazgató főorvoshoz, akit Komárom elszakított városrészében elhelyezkedő református temetőben lévő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.⁴⁷
- GHYCZY Ilona (1885-?).

Felesége:

- Nemes turiki és komjáthnai THURÁNYZKY László Zemplén vármegyei főjegyző, földbirtokos és pilisi PILISSY Jerne lánya, THURÁNSZKY Judit (Sátoraljaújhely, 1895. V. 16. - Budapest, 1980. III. 9.), akivel az 1910. XII. 9-én történt eljegyzés⁴⁸ után, Sátoraljaújhelyen, 1911. IX. 2-án kötött házasságot, melyben két leány- és egy fiúgyermek született. Az 1920-as évek második felében elváltak, melyet követően

THURÁNSZKY Judit férjhez ment dr. HÜTTL Tivadar (1884-1955), 1924-ben Debrecenbe helyezett sebész-professzorhoz. Dr. GHYCYZ Tihamér soproni sírhelyében került eltemetésre dr. HÜTTL Tivadarné felirattal.⁴⁹

Gyermekei:

- GHYCYZ Klára (Sátoraljaújhely, 1912. IX. 26. - Kiel, 1949. XI. 16.). 1937. VI. 10-én házasságot kötött Budapesten a Deák téri evangélikus templomban a német LELL Rudolf sorhajóhadnaggyal.⁵⁰

- GHYCYZ Tihamér (Sátoraljaújhely, 1915. VIII. 16. - Hága, 2000. IV. 3.) Katonatiszt, kitüntetett repülő százados, számos visszaemlékezés szerzője. 1945 után külföldön élt.⁵¹

- GHYCYZ Judit (Debrecen, 1923. III. 3. - ?) 1945 után Nyugat-Európába költözött.⁵²

Iskolai tanulmányait a Tatai Piarista Gimnáziumban⁵³ és a Rozsnyói Katolikus Főgimnáziumban kezdte, a jó eredménnyel zárt érettségijét követően a jogi pálya felé indult el.⁵⁴ 1903-ban államtudományi doktori oklevelet nyert és kitüntetéssel tett jogtudományi szigorlatot a Kolozsvári Tudományegyetemen.⁵⁵

Az általános iskolában és a középiskolában egyaránt tevékeny résztvevője volt a közösségi megmozdulásoknak. Tatán könyveket (*Fenn az ernyő, nincsen kas. A habléány.*) adományozott az iskolai könyvtár számára. Rozsnyón gyakran szerepelt szavalatokkal és színművekben való közreműködéssel az 1897 őszi alakult Révai-önképzőkör rendezvényein.

Közszolgálati pályafutását 1903-tól Maros-Torda vármegye központi tisztviselői között kezdte közigazgatási gyakornokként,⁵⁶ majd tiszteletbeli szolgabíró volt Marosvásárhelyen. Az év végétől a Magyar Királyi Belügyminisztériumban fizetés nélküli segédfogalmazóként, majd Veszprém vármegyei főispáni titkárként tevékenykedett.⁵⁷ 1905. májusától valóságos miniszteri segédfogalmazó volt.⁵⁸

1907-től határrendőrségi fogalmazó, az év közepétől fizetés nélküli határszéli rendőrkapitány és az újonnan felállított Kassa székhelyű határszéli rendőrkapitányság megbízott vezetője.⁵⁹ 1908 ősztől a VIII. fizetési osztályban határszéli rendőrkapitány,⁶⁰ 1913 márciusától fizetés nélküli határrendőrségi tanácsos.⁶¹

1914. XI. 17-től a fertőző betegségek elleni megfigyelő állomást vezető miniszteri biztos mellett, a Vöröskereszt megbízottja.⁶²

1916 áprilisától a VII. fizetési osztályban határrendőrségi tanácsos,⁶³ 1918 ősztől a VI. fizetési osztály 3. fokozatában határrendőrségi főtanácsos.⁶⁴

1920. V. 22-től a Debreceni Magyar Királyi Rendőrkerület vezetője, az V. fizetési osztályába sorozott kerületi főkapitány.⁶⁵

1932. I. 1-től a Vidéki Főkapitányság megbízott vezetője⁶⁶, 1932. VIII. 30-tól kinevezett vidéki főkapitány.⁶⁷ Közben 1932. III. 26-án megkapta a IV. fizetési osztály jelleget.⁶⁸

1932. XII. 31-ével több nagyformátumú rendőri vezetővel egyidejűleg nyugállományba került. A közölt okok részint a szolgálati idő betöltése, részint az előírt korhatár elérése.⁶⁹

Elismerései:

- Ferenc József-rend Lovagkeresztje a katonai érdemkereszt szalagján. 1915. VIII. 6-án kelt uralkodói adományozás, az ellenség előtt teljesített kitűnő szolgálatai elismeréséül.⁷⁰

- II. Osztályú Polgári Hadi Érdemkereszt. 1917. VIII. 16-án kelt uralkodói adományozás, a háború tartama alatt teljesített buzgó szolgálata elismeréséül.⁷¹

- II. Osztályú Magyar Érdemkereszt. 1929. X. 22-én kelt kormányzói adományozás, a Magyar Királyi Állami Rendőrség „tízéves fennállása alkalmából az intézmény megszervezése, továbbfejlesztése és végleges kiépítése körül kifejtett, illetve a közbiztonsági szolgálat ellátása terén kiváló buzgalommal és odaadással teljesített értékes” szolgálata elismeréséül.⁷²

- Porosz Királyi III. Osztályú Vöröskereszt Érem.⁷³

Rendőri szolgálata alatt

1908. V. 15-én kezdte meg működését a kassai székhelyű határrendőr kapitányság alárendeltségébe tartozó liptószentmiklósi határrendőri őrség, amely 1908. VIII. 1-től — a kassai kapitányság megszűnését követően — határrendőr kapitányság lett. A kapitányságnak a székhelyváltás folytonosságán alapulóan vezetője volt 1918-ig.⁷⁴

Liptószentmiklóson 1908. X. 28-án új, modern határrendőrségi kapitánysági épületet avattak.⁷⁵

1910 nyarán fokozott feladatot jelentett a kolera elleni védekezés, melynek során a Magyar Királyi Határrendőrség liptószentmiklósi kapitánysága működési területén 16 esetben ellenőriztek illetőleg utasítottak orvosi vizsgálatra fertőzött területről érkezőket.⁷⁶

1925. II. 21-én közölte a miskolci kapitányság tisztviselőivel azokat a személyi változásokat, amelyek a miskolci rendőrkerület felszámolásának a következményei voltak.⁷⁷

Ugyanez év május közepén a nyíregyházi polgármesterrel tárgyalt a felépítendő rendőrpalotáról, amelyet a belügyminiszter is erőteljesen pártolt.⁷⁸

A következő év első napjaiban Nyíregyházán végzett ellenőrzése során megvizsgálta a rendőrségi pénztárt, s mindent a legnagyobb rendben talált. KÁLLAY Miklós főispán ebédre látta vendégül.⁷⁹

1926. IX. 28-án a belügyminiszter kiküldöttjével megsejmelélték a befejezés előtt álló nyíregyházi rendőrpalota épületét, amelyet minden tekintetben kifogástalannak találtak.⁸⁰ Az építkezés 1926. IV. 4-én kezdődött, a zárókő letételére 1926. XII. 9-én került sor. Az ünnepségen dr. GHYCZY Tihamér lendületes beszédet mondott, amelyben méltatta a rendőrpalota építésének jelentőségét illetőleg felemlítette annak körülményeit.⁸¹

1926. XI. 5-én és 6-án, Miskolcon tartott hivatalvizsgálatot, melynek során áttekintette az ügyosztályok ügyvitelét és megsejmelélt a rendőrlégénységet. Tárgyalásokat folytatott a város polgármesterével a rendőség elhelyezéséről, amely hosszabb ideje napirenden volt, de megoldást még nem sikerült találni.⁸²

A közigazgatás rendezéséről szóló törvénycikk értelmében a vármegyei és a törvényhatósági jogú városok törvényhatósági bizottságának a szakszerűség képviselője címén tagja volt a kerületi főkapitány.⁸³

1932. VII. 13-án nyilatkozatot tett közzé a debreceni strandfürdőben történetekkel kapcsolatosan, melynek lényege a következő. Sajtóban megjelent cikkek alapján végrehajtott vizsgálatában megállapította, hogy debreceni rendőrtisztek éjszakai kávéházi szórakozásukat követően megjelentek a strandfürdőben, ahová magukkal vittek két táncosnőt is kiknek hangos viselkedése a közönség erős megítélését vont maga után. A rendőrök viselkedése a rendőrtiszti állás tekintélyét veszélyeztető magatartás volt, amely kifogást és megfelelő mértékű megtorlást igényel. A *Magyarország*, a *Népszava* és az *Est* valótlan történéseket is állított, amely miatt a cikkek szerzői ellen büntetőfeljelentés megtételét kezdeményezte. A vizsgálatról részletes jelentést tett a belügyminiszternek, akinek felhatalmazása alapján a szükséges intézkedéseket meg kívánta tenni.⁸⁴

1918-tól az Országos Magyar Vadászati Védegyelet rendes tagja, 12 korona tagdíjjal.⁸⁵

1932. V. 26-án – az 1932. V. 8-ai alakuló értekezletét követően – megtartotta alakulóközgyűlését a Tatai Piarista Diákszövetség. Az öregdiákok szövetsége 130 tagjának névsorában szerepelt dr. GHYCZY Tihamér országos (helyesen vidéki) főkapitány is.⁸⁶

Filantróp tevékenységéből

Kerületi főkapitányként rendszeresen megjelent a hatósága területén tartott rendezvényeken, sportversenyeken, iskolai eseményeken, bálakon.

A Liptószentmiklósi Főgimnázium 1914-1915. évi tanévében az iskolai ünnepségen rendezett *Himfy Dalai* című darab belépőjén túl, felülfizetett 6 koronát.⁸⁷

1921 évelején kezdeményezésére megalakult a Magyar Királyi Államrendőrség Debreceni Kerületének Segélyalapja, amelyre rövid időn belül tekintélyes összeget kitevő adományok érkeztek magánszemélyektől és cégektől. A segélyalap célja önhibájukon kívül szorult helyzetbe jutott rendőrségi alkalmazottaknak kamatmentes kölcsön, vagy segélyadomány általi megsegítése olyan esetekben, amikor az államtól segély nem várható, vagy sürgős segélyre van szükség.⁸⁸

Védnöke volt LIPTHAY Árpád rendőrfelügyelő 1921. X. 31-én megnyitott festménykiállításának, melynek bevétele a debreceni rendőrkerületi alap javára került befizetésre.⁸⁹

A Vöröskereszt Debrecen városi választmánya által 1922. II. 11-én rendezett bálon, a belépőn felül 700 koronát fizetett. A bevételről, a felülfizetők névszerinti felsorolásával, a sajtó útján tájékoztatták a közönséget.⁹⁰

1923. II. 5-én a Rendőrtisztek Atlétikai Klubja által a Gellért-Szállóban rendezett, művészi hangversennyel egybekötött táncestélyen a többi kerületi főkapitánnyal egyetemben elnöki posztot töltött be.⁹¹

A Debreceni Református Leányközépiskola vizsga jutalom alapjára az 1922-1923. évi tanévben 500 koronát adományozott.⁹²

Klára leánya nevében, az 1923-1924. iskolaévben 10 000 koronát a vizsga jutalomalapra⁹³, az 1924-1925. évi tanévben 10 000 koronát a természetrajzi szertár javára adományozott.⁹⁴

Amikor az új Debreceni Postás Sport Egyesület talpra állásáról volt szó elvállalta az egyik fővédnöki tisztségét, annak a táncestélynek, amelyet 1924. II. 16-án este 9 órai kezdettel tartottak a vasútállomás másodosztályú várótermében.⁹⁵

1928 február közepén a Miskolci Atlétikai Kör népkerti tornacsarnokában nagyszerűen sikerült sportünnepélyt rendeztek a miskolci rendőrök. A kerületi főkapitány elragadtatva szolt a sportpalotáról és a legnagyobb meglepettségét fejezte ki a rendőrállomány bemutatója felett.⁹⁶

1928. XII. 10-én a debreceni Zenepalotában zajlott le Rendőri Gyermekvédelmi Szövetség hangversenye, amelyen fellépett MEDEK Anna operaénekesnő, KERNÁCS Pál hegedűművész és KERNÁCS István gordonkaművész. Az estély egyik védnöke GHYCZY Tihamér kerületi főkapitány volt.⁹⁷

A debreceni Arany Bikában megtartott Protestáns-bál egyik védnöke volt. A védnökség tagjairól fényképet közölt a *Tolnai Világlapja*.⁹⁸

1929. IV. 29-én Debrecenben a vármegyeháza dísztermében volt a Kisfaludy Társaság vándorgyűlése. Az irodalombarátok között jelen volt a kerületi főkapitány is.⁹⁹

1929. IX. 23-án, Miskolcon a Hadirokkantak, Özvegyek és Árvák Országos Nemzeti Szövetségének (HONSZ) miskolci és felvidéki csoportja átalakuló tisztújító közgyűlését tartotta a Városháza nagytermében. Az egyesület védnökei között szerepelt a kerületi főkapitány is.¹⁰⁰

Politikai jellegű megnyilvánulásai

1905 januárjában Komárom vármegye nagyigmándi választókerületében a Szabadelvű Párt (TISZA-párt) jelöltjeként indult az országgyűlési választáson. Az akkor főispáni titkárként dolgozó GHYCZY Tihamért református lelkészek és állami tisztviselők támogatása ellenére választási körútján ellenszenvvel fogadták.¹⁰¹ A választáson 192 szavazatot kapott, ellenfele 1 458-at.¹⁰²

1906 tavaszán jelen volt a Szabadelvű Párt feloszlásakor tartott országos értekezleten.¹⁰³

JÁNOSSY Gyula rendőrtanácsos feljegyzéseiben arról is tett említést, hogy 1919. III. 22-én, a karhatalmi direktórium rendelkezése folytán, Nagyváradra kellett vonulni a katonáknak, a csendőröknek és a rendőröknek, ahol kivették a kezükből azt a kis hatalmat is, amivel még rendelkeztek. „*Itt született meg ez alkalommal az ellenforradalom gondolata, amidőn GHYCZY Tihamér határrendőr tanácsos, TÓTH Árpád határrendőr tanácsos és én egymás szemébe néztünk.*”¹⁰⁴

1926. XI. 19-én, Nyíregyházán megjelent dr. RAKOVSKY Iván (1885-1960) volt belügyminiszter országgyűlési képviselőjelölt fogadásán és közvetlen kíséretének is tagja volt.¹⁰⁵

Nyugállományba vonulását követően

Nyugállományba vonulását követően először a fuvarozás területén tevékenykedett, nevezetesen a Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezete (MATEOSZ)¹⁰⁶ és a Magyar Közhasználatú Gépjárművállalatok Országos Egyesülete (KÖGE)¹⁰⁷ köreiből, majd az 1890-ben alakult, Budapest, X. kerület Kerepesi út 17. szám alatti székhelyű Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság vezetőségében, mint az egyik igazgatóhelyettes.¹⁰⁸

A MATEOSZ ellenőrzési osztályának vezetőjeként cikkek is írt az autóközlekedés kódexével kapcsolatos változtatási javaslatok megfogalmazására, s az egyesület választmánya által kiküldött bizottság tagjaként is tevékenykedett.¹⁰⁹

1936-ban a MATEOSZ képviselőjeként közjegyzői okiratban, mint igazgatóági tag szerepelt,¹¹⁰ 1938-ban pedig a MATEOSZ egyik cégvezetőjeként került feltüntetésre a szövetkezetek ismertetőjében.¹¹¹ Budapesti lakcíme, V. kerület Szalay utca 2.

Dr. ÉLIÁSSY Sándor (A vidéki főkapitányságot 1932. XII. 30-tól 1937. IX. 23-ig vezette.)

Nemes kapronczai ÉLIÁSSY Sándor dr. Egerben született 1881. VII. 13-án. 1955-ben hunyt el.¹¹²

Édesapja nemes kapronczai ÉLIÁSSY Ferenc (1845.-Eger, 1900. II. 28.) földbirtokos, megyei törvényhatósági bizottsági tag, az Egri Kereskedelmi és Iparhitelintézet ügyvezetője, 1892 nyaratól az egri BRAUN, RÓZSA és Társai közkereseti társaság tagja. A vagyonos, rendezett viszonyok között élő ember önkezeléssel vetett véget életének. Tették okát a bank válságos helyzetére vezették vissza.¹¹³

Édesanyja NELL Emília/Emma. (Nincs adat.)

Testvérei:

- Kapronczai ÉLIÁSSY Ida, akinek neve, többször olvasható egri rendezvényekről készült tudósításokban. Csikpálfalvi BÍRÓ József (Nagyfüged, 1869. II. 18. - 1939 után) földbirtokoshoz ment feleségül, aki városi és vármegyebizottsági tag, 1897-1926 között pedig a gyöngyösi járás főszolgabírója¹¹⁴, majd Karácsond díszpolgára¹¹⁵, a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. Gyöngyösi Fiókja igazgatótanácsának tagja¹¹⁶, a Magyar Nemzeti Bank gyöngyösi váltóbírája¹¹⁷, a Hevesmegyei Általános Építő Részvénytársaság igazgatóági tagja is volt.¹¹⁸ Házasságukban Gyöngyösön, 1901. III.s 3-án, született csikpálfalvi BÍRÓ József dr.¹¹⁹

- Kapronczai ÉLIÁSSY Anna (? , 1865 - Eger, 1937. VIII. 12.), aki hosszas szenvedés után hunyt el. Egerben helyezték örök nyugalomra. Neve, szintén többször olvasható egri rendezvényekről készült tudósításokban. ÉBNETH Lajos királyi ügyészhez ment férjhez, mely házasságból 4 gyermek született, nevezetesen ÉBNETH István, ÉBNETH József, ifj. ÉBNETH Lajos, ÉBNETH Anna aki dr. NIMETSCHIK Ferenchez ment férjhez.¹²⁰ ÉBNETH Lajos, immár nyugalmazott királyi ügyészségi elnökként, 1938. XI. 15-én, Budapesten, ismét megnősült, második felesége CSELÉNYI Marietta volt.¹²¹

Felesége KEKÉTS Ilona¹²², KEKÉTS József (Gyöngyöstarján, 1838 - ?, 1909. III. 28.) földbirtokos, törvényhatósági bizottsági tag és STÖSSZEL Borbála gyöngyöstarjáni lakosok leánya volt.¹²³

Gyermeke ÉLIÁSSY Iván (? , 1911. II. 12. -?, ?), aki 1934. IV. 16-tól állt a főváros szolgálatában, mint ideiglenes gyakornok, majd, mint külügyminisztériumi tisztviselő, külképviseleteken teljesített szolgálatot.¹²⁴

Iskolai tanulmányai

Középiskolai tanulmányait hatéven át az Egri Katolikus Főgimnáziumban végezte¹²⁵, majd apja akaratának megfelelően azért, hogy németül megfelelően tanuljon, az Iglói Evangélikus Főgimnáziumban folytatta. Csa-

ládi alapítványos és BODONYI alapítványos tanuló volt, aki tevékenységeiért az iskolák közösségeinek elismert tagjává vált. Az 1898-1899-es tanév értesítőjében római katolikus vallásúként és az 1898. X. 17-én alakult, 26 fős vívó-kör alelnökeként szerepelt.¹²⁶ Iglón tett érettségi vizsgát 1899-ben.¹²⁷ A 30 éves érettségi találkozót, 1929. VI. 14-én, az Egri Főgimnáziumban tartották meg.¹²⁸

Jogi és államtudományi tanulmányait az Eperjesi Evangélikus Egyházkerületi Kollégium Jogakadémiajában és a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetemen folytatta, az 1899-1903-as években.¹²⁹

Mint végzett első éves jogázhallgató, 1900 nyarán, nagybátyja¹³⁰ ÉLIÁSSY Imre sátoraljaújhelyi, majd péceli gyógyszerész buzdítására és támogatásával jelentkezett a Ludovika Akadémiára, Zemplén vármegyei pályázóként.¹³¹ Zemplén vármegye az 1900. VIII. 16-án tartott közgyűlésén pártfogolta az elhatározást és első helyen bemutatta az akadémia BUTLER gróf alapította ingyenes helyére. ÉLIÁSSY Sándor azonban orvosi szempontból alkalmatlannak mutatkozott.¹³²

Közzolgálati pályafutása

Közzolgálati pályafutását 1905. V. 17-én kezdte Heves vármegyében, mint tiszteletbeli szolgabíró, jöllehet 1904 őszen, mint jogszigorló már pályázott Zemplén vármegyében a nagymihályi szolgabírói állásra.¹³³ 1908-ban a Heves vármegyei Gyöngyösi járás tiszteletbeli szolgabírója¹³⁴, a következő négy évben a Zólyom vármegyei Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója¹³⁵, 1913-1914-ben Zólyom vármegye főispáni titkára és tiszteletbeli szolgabírója volt.¹³⁶

1914. X. 17-én Zólyom vármegye főispánja Besztercebánya rendezett tanácsú város rendőrkapitányává nevezte ki¹³⁷, 1915. XI. 20-án pedig a halálozás folytán megüresedett törvényhatósági joggal felruházott Komárom város rendőrfőkapitányi állásába nevezték ki.¹³⁸

A forradalmak alatt szolgálatot nem vállalt, gyöngyöstarjáni otthonába vonult vissza. A magyarországi tanácsköztársaság után a Magyar Királyi Belügyminisztériumba került, majd a budapesti rendőr-főkapitányságon a testület tagjainak a kommunizmus alatti magatartását igazoló bizottság tagjaként vett részt az általános igazolási eljárásban. E feladat végrehajtását követően ismét a Magyar Királyi Belügyminisztériumban teljesített szolgálatot.¹³⁹

1919. X. 18-án került a létszámegegyesített, államosított rendőrség személyi állományába¹⁴⁰, majd 1919. XII. 13-án rendőrtanácsosi kinevezést nyert.¹⁴¹

1921 nyarán a Magyar Királyi Belügyminisztériumból, a Magyar Királyi Állami Rendőrség Budapestvidéki Kerületi Rendőr-főkapitányság személyi állományába került, ahol a főkapitányság vezetőjének helyettese lett.¹⁴²

1922 VII. 5-én a belügyminiszter a Magyar Királyi Állami Rendőrség Budapestvidéki Kerületi Rendőr-főkapitányságának személyzeti létszámában való meghagyása mellett a Magyar Királyi Állami Rendőrség Szombathelyi Kerületi Rendőr-főkapitányság ideiglenes vezetésével bízta meg.¹⁴³

1922. X. 14-én a kormányzó, kerületi rendőrfőkapitányi címet adományozott számára¹⁴⁴, majd 1924. III. 21-én kinevezte kerületi rendőrfőkapitánnyá.¹⁴⁵

Ezt követően a Magyar Királyi Állami Rendőrség Budapestvidéki Kerületi Rendőr-főkapitányságának vezetője.¹⁴⁶

A kerületi főkapitányságok megszűnését követően a Magyar Királyi Belügyminisztérium személyi állományába került, ahol 1932 első negyedében — az elnöklele alatt — négytagú racionalizáló bizottság vizsgálta a fővárosi rendőrséget a dologi kiadások és a tisztviselői státuszok csökkentésére irányulóan.¹⁴⁷

1932. XII. 30-án a kormányzó vidéki főkapitánnyá nevezte ki.¹⁴⁸

1937. IX. 25-én reggel a belügyminiszter, a minisztériumban tartott sajtóértekezleten, jelentette be, hogy Budapest székesfőváros főkapitányi állásában változás történt, nevezetesen, hogy dr. FERENCZY Tibor nyugállományba vonul s helyébe a kormányzó — 1937. IX. 23-án — dr. ÉLIÁSSY Sándort, eddigi vidéki főkapitányt nevezte ki.¹⁴⁹

Az új budapesti főkapitány 1937. IX. 26-án, vasárnap tette le az esküt, a következő nap délelőtt a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Rendőr-főkapitányságának tisztikara búcsúzott el tőle, majd 1937. IX. 28-án délelőtt 11 órakor vette át a Magyar Királyi Rendőrség Budapesti Rendőr-főkapitányságának a vezetését.¹⁵⁰

1944 tavaszán a belügyminiszter elfogadta dr. ÉLIÁSSY Sándor szolgálati idejének elteltével indokolt nyugdíjazási kérelmét és a beosztásából felmentette. A fővárosi Közigazgatási Bizottság előtt 1944. V. 8-án olvasták fel dr. ÉLIÁSSY Sándor 1944. IV. 12-én keltezett levelét, melyben bejelentette, hogy beosztásából felmentette a belügyminiszter. Nyugállományba helyezési kérelmének elfogadásával megszűnt a bizottsági tagsága is. Abban végzett munkájáért a bizottság köszönetét fejezte ki.¹⁵¹

Elismerései

- A II. Osztályú Polgári Hadi Érdemkeresztet a háború alatt teljesített buzgó szolgálata elismeréséül az uralkodó adományozta számára 1918. I. 26-án.¹⁵²

- Kormányzói elismerést (Magyar Koronás Bronzérem) — a Magyar Királyi Állami Rendőrség tízéves fennállása alkalmából az intézmény megszervezésében, tovább fejlesztésében és kiépítésében kifejtett, illetve a közbiztonsági szolgálat terén kiváló buzgalommal és odaadással teljesített értékes szolgálatáért — 1929. X. 22-én kapott.¹⁵³

- A Magyar Érdemrend Középkeresztjét buzgó és eredményes szolgálata elismerésül a kormányzó adományozta számára 1936. III. 4-én.¹⁵⁴

- Az Olasz Koronarend Nagytiszti Keresztjét 1937 májusában vette át.

- Az Osztrák Érdemrend Középkeresztjét a csillaggal szintén 1937 májusában vette át.¹⁵⁵

- A Magyar Vörös Kereszt Érdemkeresztjét — a Magyar Vörös Kereszt Egylet újjászervezése és újjá fejlesztése érdekében kifejtett kiváló tevékenysége elismerésül — a kormányzó adományozta számára 1937. XII. 4-én.¹⁵⁶

- A Máltai Lovagrend Magisztrátusi Keresztjét a szuverén Máltai Lovagrend nagymestere, Fra' Ludovico CHIGI della ROVERE -ALBANI (1866-1951) herceg adományozta részére 1938. VI. 22-én.¹⁵⁷

- A Magyar Érdemrend Középkeresztjéhez a csillagot — a Budapesten megtartott XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus alkalmával rendőri és közbiztonsági téren teljesített kiválóan buzgó és eredményes szolgálata elismerésül — a kormányzótól kapta 1938. IX. 7-én.¹⁵⁸

- A Szent Szilveszter-Rend Középkeresztjét a csillaggal — a XXXIV. Eucharisztikus Világkongresszus alkalmával teljesített szolgálatáért — XII. Pius pápa 1939 őszén adományozta részére.¹⁵⁹

- A Máltai Lovagrend Magisztrátusi Nagykeresztjét szintén 1939 őszén vette át.¹⁶⁰

- A Német Sasrend I. Osztályú Érdemkeresztjét a csillaggal a német kancellár adományozta neki 1940 őszén.¹⁶¹

- A Nemzetvédelmi Keresztet a kormányzó adományozta számára 1941 decemberében.¹⁶²

- Kormányzói elismerésben harmadízben — a Magyar Királyi Rendőrség kiépítése és a közbiztonsági szolgálat ellátása terén kiváló buzgalommal és odaadással teljesített értékes szolgálatáért — 1942. V. 6-án részesült.¹⁶³

Rendőri szolgálata alatt

Az 1917. esztendő második felében arról adott interjú, hogy rendkívül megfoghatkozott Komárom rendőrségének személyi állománya, főképpen a katonai szolgálatra bevonulás miatt és többen nyugállományba is kerültek. Volt, hogy mindössze egyetlen utcaszagos rendőrt tudott kiállítani.¹⁶⁴

1934 tavaszán, a Kecskeméten első látogatását tévő dr. ÉLIÁSSY Sándor 5 fős stábbal, a szokásos évi hivatalvizsgálatot folytatta le a városi rendőrségen. A hivatalvizsgálat eredménye alapján a legteljesebb elismerését fejezte ki a kecskeméti kapitányságnál talált példás ügymenetért a témáért felelős városi rendőrfőtanácsosnak.¹⁶⁵

1934 nyarán, a szegedi rendőrkapitányságnál tartott hivatalvizsgálat során olyan szabálytalanságok tártak fel, amelyek miatt azonnali beosztásból történő felfüggesztéseket illetőleg fegyelmi vizsgálatok lefolytatását rendelte el. Az intézkedések öt rendőrkapitányt érintettek.¹⁶⁶

1936 március végén, Szegeden, a szokásos évi hivatalvizsgálat kapcsán felkereste a város polgármesterét. A vizsgálat befejezését követően 1936. III. 26-án délelőtt a legénység a fogadalmi templomban szent áldozáson vett részt, majd 8 órakor a főkapitány szemlét tartott a kivonult rendőrcsapatok felett, amelyek díszmenetben vonultak el.¹⁶⁷

Egy éves budapesti főkapitányi működésével kapcsolatban tartott ünneplés során számos intézkedéséről tettek említést. Ígéreteit betartva keresztül vitte a rendőrség létszámának felemelését, az illetmények javítását, jóléti intézkedések foganatosítását. Átszervezte a bűnügyi osztályt, egyszerűbbé tette az adminisztrációt. A Hősök-terén rendezett Eucharisztikus Kongresszus példás rendben zajlott le.¹⁶⁸

Tagságaiból

- Több éven át (1913-1918) az 1882-ben alakult, Nyitra székhelyű, Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület (FMKE) Zólyom vármegyei választmányának titkára.¹⁶⁹

- 1926 nyarán a Rendőrtisztek Atlétikai Clubja Evezős Osztályának elnökévé választották, mely aktussal elsőként lett a szakosztály elnöke.¹⁷⁰

- 1929. XII. 29-én tagja lett az Északmagyarországi Automobil Club választmányának és sportbizottságának.¹⁷¹

- 1931. IV. 18-án a Rendőrtiszti Atlétikai Club alelnökévé¹⁷², majd 1938. III. 26-án elnökévé választották.¹⁷³

- 1937-1945 között tagja volt az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottságnak.¹⁷⁴

- 1939. I. 20-án iktatták be a Rendőrségi Segédhivatali Tisztviselők Társaskörének díszelnöki tisztségébe.¹⁷⁵

- Néhány éven át betöltötte az Országos Állatvédők Egyesület egyik védnöki tisztségét.¹⁷⁶

- 1942-től a belügyminiszter által a szakemberek sorából kinevezett tagja volt a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottságnak.¹⁷⁷

Filantróp tevékenységéből

A Rendőrtisztai Atlétikai Club 1923. II. 5-ére, a Gellért-szállóban tervezett zártkörű, művészi hangversenyyel egybekötött táncestje elnöki tisztségének betöltésére kérte fel, együttesen a többi kerületi főkapitánnyal.¹⁷⁸

Mint a zenebizottság elnöki tisztségét betöltő budapestvidéki kerületi főkapitány, az 1923. év őszén alakult rendőrszolgálat létszámát 42 főben állapította meg és az általános alapszervezési módozatokat jóváhagyás végett a belügyminiszter elé terjesztette.¹⁷⁹

Részt vett 1928. V. 10-én délelőtt 11 órakor a Böszörményi úti csendőrlaktanya udvarában a csendőrvértanuk emlékszobrának ünnepség keretében történt leleplezésén¹⁸⁰, 1928. X. 28-án délelőtt pedig a Moson-nyí utcai főparancsnokság udvarán a budapesti rendőrség hősi halottjainak és hűségesei kötelelességteljesítés közben mártírhalált halt tagjainak emlékére állított új márvány emlékmű leleplezésén.¹⁸¹

Egyik védnöke volt az 1939-1941. években folyó büntetőjogi továbbképző tanfolyamoknak.¹⁸²

1936 tavaszán a budapesti detektívszolgálat megszületésének ötvenéves évfordulójára írt méltató cikket a Magyar Rendőr számára.¹⁸³

Politikai jellegű megnyilvánulása

1933. III. 14-én a Turul Szövetség országos avatótáborát rendezett a Vigadóban. Az ifjúsághoz szóló miniszterelnöki beszédet követően az újonnan avatott patrónusok és dominusok között letette az esküt dr. ÉLIÁSSY Sándor vidéki főkapitány is.¹⁸⁴

Fővárosi lakcímei

- 1922-ben, Budapest, IV. kerület Veres Pálné utca 40.;¹⁸⁵
- 1928-ban, Budapest, I. kerület Schwarztzer Ferenc utca 3.;¹⁸⁶
- 1929-ben, Budapest, IX. kerület gróf Haller utca 7/9.;¹⁸⁷
- 1944-ben, Budapest, VII. kerület Munkácsy utca 1.¹⁸⁸

FOLYOVICH József (A vidéki főkapitányságot 1937. IX. 23-tól 1938. VII. 1-ig vezette.)

FULEA Illés a kolozsvári görögkeleti gyülekezet megválasztott pópája, a XIX. század fordulóján családi nevét FOLYOVICH-ra változtatta a szélesebb támogatás reményében. A család több tagja az 1800-as évek végén áttért a római katolikus vallásra.¹⁸⁹ Ennek a XIV-XV. századtól az oszmán törökök balkáni előrenyomulásával párhuzamosan Erdélybe egyre sűrűbb rajokban menedéket kereső makedoromán, más elnevezéssel cincár, azaz élőállat kereskedéssel foglalkozó népességből eredő családnak leszármazottja volt FOLYOVICH József, aki Nagyenyeden született 1881. III. 13-án és Budapesten hunyt el 1974. I. 1-én. A Farkasréti Temetőben helyezték örök nyugalomra.¹⁹⁰

Édesapja FOLYOVICH Sándor (Kolozsvár, 1840. VIII. 27. - Nagyenyed, 1924. III. 29.) 1862-től fogalmazó gyakornok a Királyi Főkormányshézen, 1869-től fogalmazó. 1875-től Nagyenyeden királyi közjegyző. 1915. VI. 27-től az Aradi Közjegyzői Kamara megválasztott elnöke.¹⁹¹ 1917. V. 22-én megkapta a magyar királyi udvari tanácsosi címet.¹⁹² A Nagyenyedi Evangélikus Református Bethlen Főiskola olyan támogatója, aki rendszeresen adott ebédet, arra rászoruló tanulóknak.¹⁹³ Első felesége LAZÁR Irén későbbi POLCZ Rudolfné. Ezen első házasságából származik FOLYOVICH Jenny.¹⁹⁴

Édesanyja FEKETE Rozália. FOLYOVICH Sándorral fellobbant szerelmükben minden bizonnal szerepet játszott, a már korábban szerveződő, és 1877 tavaszán bemutatási záradékkal ellátott, Nagyenyedi Műkedvelő Társulat tényújítása, amely például a „Csalódások” című vígjátékban mindkettőjüknek színészi fellépést tett lehetővé.¹⁹⁵ 1876. novemberében, Nagyenyeden kötöttek házasságot melyből Sándor, Anna, József, Endre és Rózsika nevű gyermekeik származtak.¹⁹⁶

Testvérei:

- Féltestvére született FOLYOVICH Jenny, házasságát követően BÜSCH Viktorné, (Nagyenyed, 1867. - Budapest, 1949. VI. 20.), aki 1887. II. 22-én ment férjhez Kolozsvárhoz, a főtéri római katolikus templomban, tessenborni BÜSCH Viktor gyalogezredben szolgáló főhadnagyhoz, aki ezredesi rangot ért el és a Kolozsvári 51. gyalogezred dandár-parancsnoka is volt. Budapesten a Farkasréti Temetőben helyezték örök nyugalomra.¹⁹⁷

- ifj. FOLYOVICH Sándor (Nagyenyed, 1877. - Nagyenyed, 1902. VIII. 23.) joghallgató.¹⁹⁸

- Született FOLYOVICH Anna, házasságát követően dr. MÜLLER Jenőné (Nagyenyed, 1878-1940), a Nagyenyedi Római Katolikus Szociális Misszió Társulat elnöknője, az Oltáregylet alelnöknője. Dr. MÜLLER Jenő (1878-?) nagyenyedi ügyvéd.¹⁹⁹

- FOLYOVICH Endre (Nagyenyed, 1882 - ?, ?) tartalékos főhadnagy, építészmérnök, iparművész, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület háziipari szakosztályának tagja, az erdélyi háziipar tevékeny szervezője.²⁰⁰

- FOLYOVICH Rózsika (Nagyenyed, 1884. - Nagyenyed, 1910. XI. 12.).²⁰¹

Felesége FOLYOVICH Józsefné született csíkszentmihályi SÁNDOR Klára (Csíkszentmihály, 1890. - Budapest, 1992. VIII. 13.) csíkszentmihályi SÁNDOR Jenő (1857-1943) és JUCHÓ Ilona (1864-1938) gyermeke, akit 1992. IX. 7-én helyeztek örök nyugalomra a Farkasréti Temetőben.²⁰²

Gyermekei:

- született FOLYOVICH Ilona, házasságát követően dr. BOTÁR Gézáné (1927-2012). Dr. BOTÁR Géza (1912-1989) orvos (belgyógyász), szakíró, akit a Farkasréti Temetőben helyeztek örök nyugalomra. Egy gyermekük született.²⁰³

- született FOLYOVICH Róza, házasságát követően dr. SZÉLL Lászlóné. Dr. SZÉLL László (1903-1976) Ybl-díjas építész, 1928-ban szerzett diplomát, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, akit a Farkasréti Temetőben helyezték örök nyugalomra. 1935-ben kötött házasságukban két gyermek született, ifj. SZÉLL László és SZÉLL Katalin.²⁰⁴

Iskolai tanulmányai

Az elemi és a középiskolai tanulmányait a Nagyenyedi Evangélikus Református Bethlen Főiskola (1897-től Bethlen Kollégium) falai között folytatta.²⁰⁵ Görög keleti vallását, 1893-ban váltotta római katolikusra. Az iskola régiség-gyűjteményét gyarapította egy barbár csészével s egy kőeszközzel. 1894-ben előmenetelével jutalomkönyvet is nyert. Tagja volt a zenekarnak és a tornakörnek.²⁰⁶ A Kolozsvári Tudományegyetemen 1900-tól folytatott jogi tanulmányokat.²⁰⁷

Közszolgálati pályafutása

1910 májusában a belügyminiszter, mint királyi közjegyző jelöltet a belügyminisztériumhoz fogalmazó gyakornokká nevezte ki és főispáni titkári minőségben szolgálattételre Alsó-Fehér vármegye főispánja mellé rendelte.²⁰⁸ Egy hónap elteltével pedig fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki²⁰⁹, majd 1913-ban berendelte a belügyminisztériumba²¹⁰, egyúttal valóságos miniszteri segédfogalmazóvá nyert kinevezést.²¹¹ A következő évben az Állami Anyakönyvi Alosztályon (IV/c.)²¹², majd a Gyámügyi Főosztályon (VIII.) dolgozott.²¹³ 1917 nyarán miniszteri fogalmazóvá lépett elő²¹⁴, 1918 végén a kormány miniszteri segédtitkári címet adományozott számára.²¹⁵

1918-ban tényleges katonai szolgálatot is teljesített.²¹⁶

1921 szeptemberében a belügyminiszter miniszteri titkárrá nevezte ki²¹⁷, a következő év nyarán a kormányzó miniszteri osztálytanácsosi címet adományozott részére.²¹⁸

1927-1929-ben a Magyar Királyi Belügyminisztérium VIII. Igazgatási rendészeti osztályán dolgozott, mint előadó.²¹⁹

1928. VI. 28-án a kormányzó miniszteri osztálytanácsosi jelleget adományozott számára²²⁰, 1930. IX. 30-án miniszteri osztálytanácsossá nevezte ki.²²¹

A belügyminiszter 1930 év végén a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság vezetőjévé jelölte ki.²²²

A kormányzó 1932. IX. 29-én miniszteri tanácsosi címet²²³, a következő év júliusában miniszteri tanácsosi jelleget adományozott számára²²⁴, 1937. IX. 23-án pedig miniszteri tanácsossá nevezte ki.²²⁵

Ezzel egyidőben a belügyminiszter — a vidéki főkapitányi állás betöltéséig — a vidéki főkapitány működési területén a belügyminiszter felügyeleti és ellenőrző jogkörének gyakorlásával és ezzel kapcsolatban a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának ideiglenes vezetésével bízta meg és eredményes munkásságának elismerése mellett, felmentette a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság vezetői tisztsége alól.²²⁶

Kinevezésről a sajtó széles körben adott tájékoztatást, helyet fenntartva a megbízott vezető vázlatos életrajzában. Esett szó arról is, hogy a miniszteri tanácsos megbízása nagy meglepetést keltett, mert a rendőr tisztikar, rendőri szolgálatot teljesítő személy kinevezését várta. A bizalom megvolt irányába, mivel a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság főnökeként állandóan rendőr tisztekkel állt érintkezésben, így nem állt távol a rendőri pályától s attól, hogy jó rendőr legyen.²²⁷

1937. IX. 27-én, hétfőn délelőtt házi ünnepség keretében búcsúzott el a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság személyi állományától, kijelentve, hogy volt munkatársait mindenkor legbensőbb barátainak tekinti és szeretettel fog visszaemlékezni a közös, kemény munkában eltöltött évekre. 1937. IX. 28-án, kedden délelőtt vette át a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának a vezetését. Rövid beszédben jelezte, hogy programot nem ad, mivel megbízatása ideiglenes, de teljes odaadással és lelkesedéssel, alárendeltjeivel teljes egyetértésben kíván dolgozni, biztosítva őket szeretetéről és bizalmáról.²²⁸

A belügyminiszter 1938. VI. 25-én kelt levelében értesítette, hogy a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányság ideiglenes vezetésére adott megbízás alól, buzgó szolgálatainak elismerése mellett 1938. VII. 1-ei hatállyal felmentette.²²⁹ 1938. VII. 1-én délben házi ünnepség keretében köszönt el a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának tisztjaitól. A vezetést átadta helyettesének. Szabadságra ment, onnan való visszatérését követően pedig a Magyar Királyi Belügyminisztériumban folytatta szolgálatát.²³⁰

1938. VII. 9-én a belügyminiszter a minisztérium igazgatási rendészeti osztályának (V. Osztály) a vezetésével bízta meg,²³¹ valamint 1939 tavaszán a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeken az orvosok igazoló bizottságai közül a Kassai Igazoló Bizottság elnökévé is kinevezte.²³²

A kormányzó 1941. XII. 31-én miniszteri osztályfőnöki címet és jelleget adományozta részére.²³³

1943-1944-ben a Magyar Királyi Belügyminisztérium Lakásügyi Osztályának (XXI. Osztály) a vezetője volt.²³⁴

1944-ben tagja volt, a Magyar Királyi Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium szervezetében működő Hajózási és Kikötőügyi Tanácsnak.²³⁵

1945. II. 13-át követően, a Budapesti Nemzeti Bizottság megbízatása alapján O'SVÁTH László miniszteri osztályfőnök, a Magyar Királyi Belügyminisztérium elnöki osztályának volt vezetője elrendelte a belügyminisztérium budai részlegének ideiglenes felállítását FOLYOVICH József miniszteri osztályfőnök vezetése alatt. A részlegnél jelentkező belügyminisztériumi alkalmazottakat nyilvántartásba vették és a minisztérium I. kerület Országház utca 30. szám alatti székházának rendbetételére osztották be. 1945. IV. 7-én megszüntetésre került a budai részleg, vezetőjének 1945. IV. 9-én kellett megjelennie O'SVÁTH László előtt a budai részlegen jelentkezettek névjegyzékével.²³⁶

1927 ősztől 1936. XII. 31-ig az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság helyettes elnöke,²³⁷ majd 1937. I. 1-től 1939. XII. 31-ig pedig a társadalmi élet szakértő kiválóságai közül kinevezett tagja volt,²³⁸ 1939. I. 1-től pedig 1941. XII. 31-ig pedig a belügyi tárca képviselőjeként az Oktatófilmek Országos Bíráló Bizottságának a tagjaként tevékenykedett.²³⁹

A színjátszás és a film reformja érdekében történő fellépést célzóan, 1940-ben tagja lett az Actio Catholica sajtóosztályán belül létre hívott Országos Színház és Film Alosztály tanácsadó bizottságának.²⁴⁰

Elismerései

- Kormányzói elismerést (Magyar Koronás Bronzérem). 1936 júniusában a honvédelmi igazgatás érdekében teljesített értékes szolgálataiért kapott.²⁴¹

- Az Osztrák Érdemrend I. Osztályú Középkeresztjének elfogadását és viselését 1937. II. 17-én a kormányzó engedélyezte.

- A Bolgár Polgári Érdemrend Középkeresztjének elfogadását és viselését 1937. II. 17-én a kormányzó engedélyezte.²⁴²

- Az Olasz Koronarend Középkeresztjének elfogadását és viselését 1937 szeptemberében a kormányzó engedélyezte.²⁴³

- Újbóli kormányzói elismerést (Magyar Koronás Ezüstérem) — 1938. VII. 2-án, a vidéki főkapitányság ideiglenes vezetése alatt kifejtett eredményes és buzgó szolgálataiért — kapott.²⁴⁴

- A Lengyel Polonia Restituta Rend Középkeresztjének elfogadását és viselését 1938. VII. 21-én kormányzó engedélyezte.²⁴⁵

- A Nemzetvédelmi Keresztet 1942. II. 21-én kormányzó adományozta számára.²⁴⁶

Rendőri szolgálata alatt

1937 novemberében esztergomi székhelyű állandó rendőriskola felállítását tervezte, amely szerint 30 rendőrtiszt vezetésével évente 500 rendőrlegényt képeznének ki.²⁴⁷

Rendezvényeken részvétele

A belügyminisztérium tisztviselői 1923. IV. 1-én, vasárnap délelőtt a Várszínházban rendeztek PETŐFI-ünnepélyt, melynek keretében előadták dr. ANTAL Iván miniszteri osztálytanácsos alkalmi színjátékát a „A visszavárok” című darabot. A táblabíróvilágban játszódó mű „hangulatos, kitűnően megírt darab” ügyes, tehetséges szereplői között volt FOLYOVICH József is.²⁴⁸

Amikor a „Magyar Rendőr” ünnepi vacsorát adott a Debrecen Szálló különtermében dr. ÉLIÁSSY Sándor budapesti főkapitány és FOLYOVICH József, a vidéki főkapitányság vezetésével megbízott miniszteri tanácsos tiszteletére, az ünnepeltek jóakaró szeretetükről és atyai gondosságukról biztosították a magyar rendőrség szaklapját.²⁴⁹

Politikai jellegű megnyilvánulása

A VIII. kerületi Polgári Radikális Párt 1919. VIII. 17-én vasárnap fél 11-kor a VIII. Vas utcai Felső Kereskedelmi Iskola tornatermében tartotta nagygyűlését, melyre a kerület polgárait meghívta. A plakáton a két-százat meghaladó név között szerepelt FOLYOVICH József minisztériumi fogalmazó.²⁵⁰

Fővárosi lakcímei

1914-ben Budapest, VIII. kerület Pál utca 3.²⁵¹ 1928-ban Budapest, II. kerület Mária tér 3.²⁵² 1936-ban Budapest, I. kerület FERY Oszkár utca 27.²⁵³

Dr. ZANKÓ Géza (A vidéki főkapitányságot első alkalommal 1938. VII. 1-től 1938. VII.7-ig, második alkalommal pedig 1939. VIII. 1. - 1939. XII. 31. között vezette.)

ZANKÓ Géza Fogarason született 1882. IX. 26-án s hosszú szenvedés után Budapesten hunyt el 1963. VIII. 21-én. A Rákoskeresztúri Új Köztemetőben helyezték örök nyugalomra.²⁵⁴

Édesapja ZANKÓ Emil (Fogaras, 1841 - ? 1903. I. 29.) a Fogarasi Magyar Királyi Ménesbirtok jószágintézője, a Fogarasi Lótenyésztő-bizottság elnöke, Fogaras város és Fogaras vármegye törvényhatósági bizottságának tagja, vármegyei közgazdasági előadó, a Fogaras Vármegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, az Erdélyrészi Kárpát-Egyesület Fogaras vármegyei osztályának alelnöke, a Ferenc József-rend lovagja, köztisztviselőnek, közmegebecsülésnek örvendő személy volt. A római katolikus egyházi szertartást követően a helybeli evangélikus-református sírkertben temették el.²⁵⁵

Édesanyja lécfalvi SZABÓ Karolina (Fogaras 1845 – Fogaras, 1897. VI. 9.) 1897. VI. 12-én a fogarasi temetőben helyezték örök nyugalomra. Temetésekor BALLA Károly evangélikus-református lelkész mondott szép és megható gyászbeszédet. A ritka erényekben gazdag hölgy a helyi közéletben ismert szereplő volt. Többek között 1889-ben tevékenyen vett részt Alsó-Árpás tűzvész sújtotta település károsultjainak megsegítésére rendezett ünnepélyen.²⁵⁶

Testvérei:

- ZANKÓ Emil (Bátos, 1868 - Gödöllő, 1930. V. 21.) főerdőtanácsos, Hont és Nógrád vármegyék erdőfelügyelője, a Fogarasi Járás Erdőgazdálkodás vezetője, a Gödöllői Járás Közművelődési Egyesület igazgatója, a Gödöllői Hírlap társszerkesztője volt. Nyugdíjasként költözött Gödöllőre, ahol gyorsan beilleszkedett, elismert és megbecsült polgára lett a településnek.²⁵⁷ 1893-ban lett okleveles erdőmérnök a Selmecbányai Akadémián végzett tanulmányait követően.²⁵⁸ 1929. II. 9-én részt vett a csonkaországba szóródott fogarasiak családi vacsoraestjén, amelyen ő tartotta a hivatalos pohárköszöntőt.²⁵⁹ A római katolikus egyház szertartásával, a gödöllői római katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra. Gyászolták neje KOLLÁR Magda (1874-1961), gyermekei ZANKÓ Emil dr. (1895-1972) ügyvéd, majd megyei bírósági tanácselnök, SIMONSITS Lászlóné született ZANKÓ Magda (1898-1936) és ZANKÓ Bözsi.²⁶⁰

- ROTTLER Józsefné született ZANKÓ Blanka fiatalon megözvegyült, aki 1895-ben, apósa gyászjelentésében már ROTTLER József felesége, 1901-ben anyósa gyászjelentésében pedig már özvegy. 1889 őszén az alsó-árpási tűzvész károsultjainak megsegítésére rendezett ünnepélyen a virágot árusítók sorában volt, mint hajadon hölgy.²⁶¹ 1909-ben a Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola internátusának a ruhatárosnője²⁶², a következő években gondnoknője²⁶³, 1913-ban házvezetőnője.²⁶⁴ 1916 nyarán, Blanka nevű lányával együtt, belépett a tavasszal megalakult Fényűzés Elleni Liga kolozsvári szervezetébe.²⁶⁵ ROTTLER József (Pest vármegye, Szent-Lőrinc 1863. III. 23. - ?) okleveles állatorvos, földművesiskolai segédtanító 1888-tól Debrecenben²⁶⁶, 1891-től Adán.²⁶⁷ 1895-től Nagy-Szent-Miklósán dolgozott. Mezőgazdasági témákban publikált.²⁶⁸ Felelős szerkesztője volt 1891-ben a Zentán megjelenő *Bácskai Gazda*, majd annak folytatásaként, a következő évben kiadott *Magyar Gazda* című havi folyóiratoknak.²⁶⁹

- Vitéz ZANKÓ Ernő (Fogaras, 1877. IX. 10. - ? 1943 után) 1899. VIII. 18-tól hadapród tiszthelyettesként a Magyar Királyi Honvédség tényleges állományú tagja, 1900. I. 1-től hadnagy. Töretlen katonai pályáján ezredesi rangig lépett elő, miközben számos elismerésben részesült. 1925-ben 40 évi szolgálat után nyugállományba vonult s Tóvárosban telepedett le. 1927-ben vitézzé avatták.²⁷⁰ 1916 őszén, honvédszázadosként Trencsénből kereste a *Pesti Napló*-ban közreadott menekültek postájában dr. ZANKÓ Gézát és özvegy ROTTLER Józsefnét.²⁷¹ 1925 tavaszán a Tóvárosi Levente Egyesület alapítója.²⁷² 1933 őszén az Országos Frontharcos Szövetség Tóvárosi Csoportjának alakuló közgyűlésén a csoport társelnökévé választották.²⁷³ 1941-ben Tatán helyhatósági képviselőnek választották.²⁷⁴ 1943. VI. 19-én, Budapesten, villamosbaleset következtében meghalt ifjabb ZANKÓ Ernő (1923-1943) Ludovika-akadémiai növendék. A 20 éves fiút 1943. VI. 22-én, a tatai római katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra.²⁷⁵ Neje PFLIEGEL Ilona, másik gyermeke vitéz ZANKÓ Géza (1911-1997).

Felesége dr. ZANKÓ Gézáné, néhány alkalommal tűnt fel férjzett nevén. Ilyen volt 1916-ban, amikor a Fényűzés Elleni Liga tagjainak soraiban szerepelt.²⁷⁶

Iskolai tanulmányai

Középiskolai tanulmányait a Nagyszébeni Állami Főgimnáziumban fejezte be, ahol két évfolyamon át minisztériumi tandíjmentességet kapott.²⁷⁷ A VII. osztályos nyilvántartásában szerepel születésének ideje és az, hogy vallása római katolikus.²⁷⁸ Az érettségi vizsgálatot sikerrel letett tanulói névsorban neve mellett feltüntetésre került, hogy öt gimnáziumi évet ebben az iskolában végzett el, három évet másutt. Atyja állami gazdasági intéző, választott pályája a jog.²⁷⁹

Jogi tanulmányait a Kolozsvári Tudományegyetemen kezdte 1899-ben²⁸⁰, majd hallgatott előadásokat az 1901/2-es tanévben a Budapesti Tudományegyetemen²⁸¹, majd az 1904/1905-ös tanévben Kolozsvárott nyerte el a jogtudományi doktori oklevelet.²⁸²

Közszolgálati pályafutása

1906-ban, 1907-ben szolgabíró volt a Fogaras vármegye fogarasi járásában.²⁸³ 1907. XII. 23-tól, 1918 őszéig Fogaras vármegyei árvaszéki I. ülnök, majd árvaszéki elnök²⁸⁴, később pedig a vármegye utolsó magyar főjegyzője volt.²⁸⁵

1920 februárjában — rövid belügyminisztériumi szolgálatot követően — a Miskolci Rendőrkapitánysághoz került beosztásra.²⁸⁶

1920 nyarán a belügyminiszter a Magyar Királyi Állami Rendőrség létszámába a VII. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő illetményekkel államrendőrségi tanácsossá nevezte ki.²⁸⁷

Ezt követően a Magyar Királyi Állami Rendőrség Miskolci Rendőrkapitányságának ideiglenes vezetője²⁸⁸, majd a kapitányság internálási osztályának és bejelentő hivatalának összevonásával létrejött államrendészeti osztály vezetője volt.²⁸⁹

1922 év elejétől néhány hónapig Borsod- és Gömör vármegyék lakásügyi miniszteri biztosának helyettese és a Magyar Királyi Állami Rendőrség Miskolci Rendőrkapitányság helyettes vezetői tisztségét töltötte be.²⁹⁰ 1922 május elején kinevezést nyert a Magyar Királyi Állami Rendőrség Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányságának vezetői posztjára, bár e beosztást ténylegesen nem foglalta el.²⁹¹ 1920 augusztusban a Magyar Királyi Állami Rendőrség Miskolci Kerületi Főkapitányságához került beosztásra.²⁹²

1922. X. 14-én a kormányzó rendőrfőtanácsosi címet és jelleget adományozott számára, s kinevezést nyert a Magyar Királyi Állami Rendőrség Soproni Rendőrkapitányság élére.²⁹³ 1924-ben a rendőrtisztviselők új rangsorának megállapításakor tényleges rendőrfőtanácsos volt.²⁹⁴

1926 végén a Magyar Királyi Állami Rendőrség Szegedi Kerületi Főkapitánysága, 1928 nyaratól pedig a Magyar Királyi Állami Rendőrség Szombathelyi Kerületi Főkapitánysága vezetőjének állandó helyettesítője.²⁹⁵

1931 végén a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának a felállításakor, annak központi állományába került.²⁹⁶ 1934 június közepén a vidéki főkapitány állandó helyettese lett.²⁹⁷

1934. VII. 26-án a kormányzó rendőrfőkapitány-helyettesé nevezte ki.²⁹⁸

1938. VII. 1-én, az új vidéki főkapitány kinevezéséig szólóan, ideiglenes megbízással, első alkalommal vette át a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányság vezetését.²⁹⁹

1939. VIII. 1-én, beosztásából fakadóan és megbízással, másodszor vette át a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányság vezetését.³⁰⁰

A belügyminiszter 1939. XII. 31-ei hatállyal teljes szolgálati idejének leteltével, kiváló szolgálatainak elismerése mellett, nyugállományba helyezte. A Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának a személyi állományától a következő év január 2-án köszönt el.³⁰¹

Elismerései

A belügyminiszter 1925. X. 17-én dicséretet adott a Magyar Királyi Állami Rendőrség Soproni Rendőrkapitánysága személyi állományának, melyben elismerését fejezte ki az augusztus és szeptember hónapokban nyújtott kiváló, példás teljesítményért. Az események között volt iparkiállítás, dalosverseny és zenekongresszus, országos katolikus nap és eucharisztikus körmenet.³⁰²

A kormányzó a Magyar Királyi Állami Rendőrség tízéves fennállása alkalmából 1929. X. 22-én Magyar Koronás Bronzérem elismerést adományozott az intézmény megszervezésében, továbbfejlesztésében és kiépítésében kifejtett, illetve a közbiztonsági szolgálat terén kiváló buzgalommal és odaadással teljesített érték szolgálatáért.³⁰³

A kormányzó 1937. XII. 4-én a Magyar Vörös Kereszt Érdemkeresztjét adományozta számára, a Magyar Vörös Kereszt Egylet újjászervezése és újjá fejlesztése érdekében kifejtett kiváló tevékenysége elismerésül.³⁰⁴

Kormányzói újbóli elismerésként 1938. IX. 7-én Magyar Koronás Ezüstérem adományozott számára a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszussal kapcsolatos rendőri és közbiztonsági feladatok sikeres lebonyolítása körül szerzett különös érdemeiért.³⁰⁵

A későbbiek során dr. ZANKÓ Géza a Háborús Emlékérem kardok és sisak nélkül, valamint a Vörös Kereszt 2. Osztályú Díszjelvénye hadi díszítménnyel elismerésekben részesült.³⁰⁶

Rendőri szolgálata alatt

1929 októberében ünnepelte negyedszázados közszolgálati jubileumát. A szombathelyi kerület tisztikara meghitt ünneplésben részesítette, melyet követően este a Sabáriában bankettet rendeztek az ünnepelt tiszteletére.³⁰⁷

1932. V. 4-én kétnapos ellenőrzést végzett Kiskunfélegyházán, melynek során meglátogatta a polgármestert, a főszolgabíró, a járásbíró, az elnökét és a katonai állomás-parancsnokságot. A kapitányságon a kapitány és tisztikara fogadta, elutazásakor az állomáson szintén a tisztikar búcsúztatta.³⁰⁸

1939. év elején Szekszárdon járt a rendőrkapitányság elhelyezésének megváltoztatásáról tárgyalni, mivel a személyi állománynak ki kellett költöznie a városházáról. Az új elhelyezésre szolgáló épületet a városnak kellett megvásárolni, vagy felépíteni. Megtekintették a város által felajánlott épületeket, amelyek igénybe vételéről a következő városi közgyűlésen kívántak döntést hozni.³⁰⁹

1939 szeptember közepén, Ungváron tartott szokásos ellenőrző vizsgálatot, melynek során felülvizsgálták az oda helyezett határvidéki rendőrkapitányságot és tisztelgő látogatást tett báró PERÉNYI Zsigmond kormányzói biztosnál, akivel megbeszéltek az időszerű kárpátaljai közbiztonsági témákat.³¹⁰

1939. XI. 27-én a munkácsi rendőrtanoda dísztermében adott át kormányzói kitüntetések — bronz és kisezüst vitézségi érmeiket — a munkácsi és az ungvári rendőrtanodák azon hallgatóinak, akik márciusban részt vettek a kárpáti harcokban.³¹¹

A nyugállományba vonulásakor közreadott méltatás szerint „A főkapitányi székhelyben beállt gyakori változások folytán a vezetés oroszánrészre dr. Zankó főkapitányhelyettesre hárult, akinek kitűnő személyi, tárgyi és helyi ismeretei a közel száz egységre tagozódó vidéki rendőri szervezet igazgatásánál nélkülözhetetlenek voltak. Helyettesi működése alatt folyt a visszacsatolt felvidéki országrészekben a m. kir. rendőrség megszerzésének nehéz és küzdelmes munkája, melynek sikere jórészt dr. Zankó főkapitányhelyettes érdeme.”³¹²

Tagságaiból

1909. XII. 28-án, 1915. XII. 31-ig terjedő időtartamra az igazságügyminiszter kinevezte a Fiatalkorúak Brasói Felügyelő Hatóságának tagjává.³¹³

1921 végén a belügyminiszter kinevezte helyettes elnökül a miskolci községi közigazgatási tanfolyamon szervezett községi közigazgatási vizsgabizottságba.³¹⁴

1936-tól 1939-ig — belügyminiszteri kinevezés alapján — a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága kebelében működő fegyelmi tanács elnökének helyetteseként tevékenykedett.³¹⁵

1936 június végén a Rendőrtiszti Atlétikai Club jubiláris közgyűlésén, a klub alelnökévé választották meg, mely tisztségre két év elteltével újraválasztották.³¹⁶

Filantróp tevékenységéből, publikációi

BARTA Miklós (1848-1905) jogász, publicista, országgyűlési képviselő síremlékére folytatott gyűjtés során, 1905 novemberében, 2 koronát adakozott.³¹⁷

1929. II. 9-én részt vett a csonkaországba szóródott fogarasiak családi vacsoraestjén.³¹⁸

1931. X. 6-án megjelent Sopronban a Szent Rózsafüzér körmeneten. Az évről-évre megtarott rendezvényen mintegy 6 000 fő katolikus hívő vett részt.³¹⁹

1937 tavaszán *Az alkotmányjogi törvényjavaslatok és a rendőrség* címmel készített visszhangot kiváltó rövid tanulmányt.³²⁰

1938. V. 1-én jelent meg a nagy figyelmet keltő *Nemzetközi közvélemény* című tanulmánya a *Törvényhozók Lapjában*. A munkát a *Magyar Rendőr* is kommentálta.³²¹

Már egy korábban megjelent összesítő újságcikkben azt írták róla, hogy „A szépirodalomban és rendőri tudományos szakirodalomban jó csengésű. ismert nevet szerzett eddigi munkásságával Zankó Géza dr. rendőrfőtanácsos, a vidéki főkapitány helyettese.”³²²

BAKSA János (A vidéki főkapitányságot 1938.VII.7-től-1939.VII.31-ig vezette.)

BAKSA János 1878. VIII. 19-én született Keszthelyen, s Budapesten a Maglódi út 89-91. szám alatti Bajcsy-Zsilinszky Kórházban hunyt el 1957. XII. 3-án.³²³

Közvetlen családi köteléke nehezen bogyozható és könnyen tévútra is juttathatja a vizsgálódót az 1933-ban megjelent *Karácsonyi történet* című írása is, amelyben a főszereplő igen érzékletesen festett képet a karácsonynap ügyeletes szobán történő egyedül töltéséről és rideg legénylakásáról.³²⁴

Édesapja BAKSA János kályhaműves, a Keszthelyi Ipartestület tevékeny résztvevője, a testület elöljáróságának 1894-ben 1895-ben megválasztott rendes tagja³²⁵, a helyi sajtó hírdetéseinek gyakori szereplője volt. Hírdetéseiben kályhaműves Keszthelyen, Hajdu utca 334.³²⁶

Édesanyja BAKSA Jánosné, született REISINGER Teréz. Asszonynevén többszöri szereplője volt a helyi sajtónak.³²⁷

Felesége BAKSA Jánosné, született DÖRY Etelka, aki hat gyermekes szatmári családból származott.³²⁸ 1899-ben jeles eredménnyel tette le képesítői vizsgáit a Szatmári Elemi Tanítóképzőben³²⁹, majd Budapesten helyezkedett el tanítónőként.³³⁰ 1911. III. 14-én, Szatmáron kötöttek házasságot³³¹, mely alkalomból a fővárosi tanács a Mária Valéria s Gizella 1000 K kiházásitási alapítványok egyikét DÖRY Etelkának adta ki.³³² Budapesti lakcíme 1905-től X., később VIII. kerület Orczy-út 4-6. szám volt.³³³

Amikor 1944-ben végrendeletet helyeztek közjegyzői letétbe, akkor Budapest XI. kerület Bercsényi utca 12. szám alatti épület került lakhelyükül megnevezésre. Utolsó lakcímük Gyömrő, Arany János utca 6. szám volt.³³⁴

Iskolai tanulmányai

1889-től 1897-ig a Keszthelyi Katolikus Gimnázium tanulója volt. Évente elnyerte a FEHÉR György-féle, Keszthely város által kezelt 4 200 forintos alapítvány 252 forint kamataiból származó, 21 forintos jutalmat, amelyet nyolc, jobb előmenetelű, szorgalmas, keszthelyi születésű, római katolikus tanulónak juttattak. Tanulótársai által előadott és pályázaton rész vett költeményeivel aranydíjakat is nyert.³³⁵

1907. VII. 8-án a 21 iskolatárs egyikeként részt vett a keszthelyi gimnáziumban, 1897-ben érettségizettek 10 éves találkozásán.³³⁶

1897-1903 között folytatta felső tanulmányait a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Jog- és Államtudományi kar rendes hallgatói között.³³⁷ 1903 tavaszán a „Keszthelyt Iparosítják Önképzőkör” impozáns ünnepén a jogszigorló BAKSA János tollát dicsérte az előadó által elmondott hatalmas ünnepi beszéd.³³⁸ 1904-ben államtudományi államvizsgát tett.³³⁹

Közzolgálati pályafutása

Közzolgálatát díjnokként kezdte a Budapesti Járásbíróságon.³⁴⁰ 1904-ben került a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrséghez napidíjasként³⁴¹, majd gyakornok lett,³⁴² 1906 tavaszán pedig véglegesített rendőrdíjnokként nyert létszámfeletti segélydíjas rendőrgyakornoki kinevezést.³⁴³ E kinevezésével egyidejűleg áthelyezték az Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség I. Kerületi Kapitányságának személyi állományába.³⁴⁴ 1907 nyarán rendőrségi írnok, egyúttal fizetés nélküli segédfogalmazó volt.³⁴⁵ Ugyanebben az évben átkerült a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség VI. Kerületi Kapitányságának személyi állományába³⁴⁶, 1909-ben pedig a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség IV. Kerületi Kapitánysághoz.³⁴⁷

1909 tavaszán, a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség Főkapitányságán valóságos segédfogalmazói, 1913 év elején rendőrfogalmazói kinevezést nyert.³⁴⁸

1910 májusában a főkapitányság bünyügyi osztályára³⁴⁹, 1916 év elején az elnöki osztályára került a II. fokú kihágási előadó mellé.³⁵⁰

1917 év elején a belügyminiszter szolgálattételre beosztotta a Magyar Királyi Belügyminisztérium személyzeti és szervezési feladatokat ellátó szervezeti egységéhez, ahol tevékenyen vett részt a vidéki rendőrség államosításának előkészítésében.³⁵¹

1917 őszén a belügyminiszter kerületi rendőrkapitánnyá nevezte ki, majd szolgálattételre beosztotta a Magyar Királyi Belügyminisztérium VI. Rendőri Főosztály VI/a. Államrendőri és Közbiztonsági Alosztályához.³⁵²

1919. I. 18-án a belügyminiszter előterjesztésére a kormány rendőrtanácsosi címet adományozott részére³⁵³, 1919. I. 23-án valóságos rendőrtanácsos lett, 1921. XII. 22-én pedig a kormányzó rendőrfőtanácsossá nevezte ki.³⁵⁴

1920 novemberétől 1922 novemberéig vezette a Magyar Királyi Belügyminisztérium Internáló Osztályát, amely beolvadt a VII. Közbiztonsági Főosztályba³⁵⁵, ahol a VII/c. internálási alosztálynak helyettes osztályvezetője volt.³⁵⁶ 1924 december végén, az internálás rendszerének megszüntetését követően a minisztériumban, a két főből álló internálási csoport vezetője lett.³⁵⁷ 1927. I. 1-től a Magyar Királyi Állami Rendőrség Budapesti Főkapitányságának Közigazgatási Osztályát vezette.³⁵⁸

1934. VII. 26-án megkapta a rendőrfőkapitány-helyettesi jelleget³⁵⁹, 1935. VI. 28-án valóságos rendőrfőkapitány-helyettes lett.³⁶⁰

1938. VI. 30-án a kormányzó Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányává nevezte ki³⁶¹, beiktatására 1938. VII. 7-én délelőtt 10 órakor került sor a Vidéki Főkapitányság vezetőjének díszes, nagyméretű dolgozószobájában.³⁶²

A belügyminiszter 1939. VII. 18-án, 1939. VII. 31-ei hatállyal, 35 szolgálat után, saját kérelmére, nyugállományba helyezte.³⁶³ 1939. VIII. 2-án délben, a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának központi épületében, háziünnepség keretében búcsúztatta el a tisztikar.³⁶⁴

Elismerései

1917. VIII. 16-án az uralkodó a háború tartama alatt teljesített buzgó szolgálata elismeréséül a III. Osztályú Polgári Hadi Érdemkereszt adományozta számára.³⁶⁵

A Vörös Kereszt Hadiéktímes Ezüst Díszérme. 1917. VIII. 31-én a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerése okán részesült.³⁶⁶

1927 év elején a Fővárosi Rendőrség Közigazgatási Osztályának vezetőjévé történt kinevezése alkalmával a mintegy évtizednyi minisztériumi szolgálataiért belügyminiszteri elismeréssel és köszönettel jutalmazták.³⁶⁷

Rendőrfőkapitány-helyettesi címet 1929. X. 22-én a kormányzó adományozta számára a Magyar Királyi Állami Rendőrség fennállása alkalmából a közbiztonsági szolgálat terén teljesített érdemes munkássága elismeréséül.³⁶⁸

1938. IX. 7-én a XXXIV. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszussal kapcsolatos rendőri és közbiztonsági feladatok sikeres lebonyolítása körül szerzett különös érdemeiért kormányzói elismerésben (Magyar Koronás Bronzérem) részesült.³⁶⁹

1939. XI. 18-án — nyugalomba vonulása alkalmából — a kormányzó a Magyar Érdemrend Középreosztályát adományozta számára, a közbiztonsági szolgálatban sok éven át kifejtett értékes munkássága elismeréséül.³⁷⁰

Rendőri szolgálata alatt

1907. IX. 15-re virradóra a Tisza Kálmán téren levő Wertleimer-mulató leégett. A mentésben és oltásban ügyeletes rendőrtisztviselőként résztvevő BAKSA János is megsérült.³⁷¹

1916-ban megszervezte az Életuntak Védőirodáját, amely később a bűnügyi osztály szervezetében életvédelmi csoport néven működött.³⁷²

1923-ban szerkesztésével megjelent a *Rendőrségi Almanach*, átfogó, a testület történetét is taglaló, sok adatot tartalmazó, színvonalas kiadványként.³⁷³

1927 nyarán a közigazgatási osztályon belül összefogottan, felállításra került a már bizonyos mértékben működő fővárosi közlekedési rendőrség, melynek alapos indoka volt a gépjárművek hirtelen elszaporodása. E szakterület fejlesztésében is tevékenyen működött közre.³⁷⁴

1928 tavaszán, amikor az úgynevezett életuntak megmentése és védelme ismét előtérbe került, a budapesti főkapitány a BAKSA Jánost a közigazgatási osztály vezetőjét bízta meg az osztálya keretében létrehozandó, elsősorban a szociális problémákkal foglalkozó életvédelmi osztály vezetésével is.³⁷⁵

1930 nyár végén Berlin-Antwerpen-Bécs közlekedését megfigyelő többhetes tanulmányúton volt.³⁷⁶

1930 év végén az Erzsébet Népakadémia tartalmas előadási programjába felvette a közlekedés kérdését s egyik előadónak BAKSA János főkapitányhelyettest kérte fel.³⁷⁷

1931 tavaszán a Székesfővárosi Pedagógiai Szemináriumban „*A gyermek, az utca és a közlekedés.*” címmel tartott rendkívül érdekes előadást.³⁷⁸ 1932 év elején, kezdeményezésére a főkapitányság közigazgatási osztálya fehér bottal látta el a vakokat, hogy a megnövekedett fővárosi forgalomban biztonságosabban közlekedhessenek.³⁷⁹ 1935 nyarán közönség elé került elképzelése, illetve találmánya az automata közlekedési rendőrrel.³⁸⁰

1938. év augusztusának elején, Nagykanizsán megtekintette az új fióktolonházat és helyszíni szemlét tartott az építendő rendőrségi palota telkén.³⁸¹ 1938. IX. 23-án Mohácson járt. Látogatásának célja a kapitányság megtekintése és tisztjeinek a megismerése volt.³⁸²

A Felvidék és a Kárpátalja visszacsatolását követően a térség rendőrségének megszervezésére irányuló feladatok végrehajtásában részt vett.³⁸³ Ennek során először Komáromban jelent meg, ahol elégedettséggel nyugtázta az oda vezényelt rendőrállomány állapotát és megszervezte a kormányzó fogadását illetőleg bevonulását.³⁸⁴

Egyik védnöke volt az 1939-ben, a Pázmány Egyetem Büntetőjogi Szemináriumán tartott büntetőjogi továbbképző tanfolyamnak.³⁸⁵

Tagságaiból

1920. X. 19-től a Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegyében, az egyesületek pénzkezelésének ellenőrzésére létrehozott országos illetékességű bizottságnak volt a tagja.³⁸⁶

Főszerkesztője volt az 1921. XI. 15. és 1927. VI. 29. között megjelent a „*A Rend*” című szaknapilapnak.³⁸⁷ A lap megszűntekor 40 ismert író küldött levelet a címére, kifejezve a főszerkesztő személye iránti nagyrabecsülésüket.³⁸⁸

1924 őszén, mint a Csornai Premontrei Kanonokrend volt tanítványai által létrehozandó tanítványok szövetsége előkészítő bizottságának nevében, alapító társaival felhívást tettek közzé, megjelölve a belépési lehetőségeket. Decemberben már arról adtak hírt, hogy a Csorna-premontrei Diákszövetség 1924. XII. 7-én délelőtt 11 órakor a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészeti kar egyik tantermében megalakult. Az alapszabályok miniszteri megerősítéséig az ügyek vitelére bizottságot választottak, melynek egyik tagja lett.³⁸⁹

1936-ban és 1938-ban rendes tagja volt a fővárosi rendőrségen működő fegyelmi tanácsnak.³⁹⁰

Éveken keresztül a rendőrség részéről delegált tagja volt az 1936-ban a belügyi tárcához került Országos Közlekedésrendészeti Bizottságnak.³⁹¹

1939. I. 14-től 1940 V. 11-ig rendes tagja volt a Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottságának.³⁹²

1939. III. 20-án, jubileumi közgyűlésén, a Magyar Királyi Állami Rendőrség Budapesti Tisztikarának Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesületének tagsága az egyesület egyik védnökének és tiszteletbeli tagjának választotta meg.³⁹³

Filantróp tevékenységéből, rendezvényeken részvételeiből

1933. XII. 16-án részt vett a Szent István Bazilikában tartott szokásos évi gyónáson és szent áldozáson, melyeken a főkapitányság 150 tisztje és 1 400 főnyi legénysége jelent meg. 1935. IV. 14-én minisztériumi vezetőkkel és a Fővárosi Rendőrség teljes állományával együtt jelent meg a Bazilikában tartott húsvéti áldozáson.³⁹⁴

Az 1937. V. 4-5-én, a Budapesten tartott zaj elleni kongresszus rendészeti, jogi és idegenforgalmi szakosztályának vezetőjeként vett részt az előkészítő munkában, és tartott előadást nagyszámú közönség jelenlétében a zaj leküzdését célzó jogszabályokról.³⁹⁵

Fővárosi lakcímei

Budapest, IV. kerület Vámház körút 8. (1905, 1906)³⁹⁶, Budapest, VII. kerület Baross tér 20. (1906, 1907)³⁹⁷, Budapest, VIII. kerület József körút 82. III/1. (1908)³⁹⁸, Budapest, XI. kerület Bercsényi utca 12. (1928-1943)³⁹⁹

HALÁSZ Elemér (A vidéki főkapitányságot 1940. I. 1-től 1940. III. 8-ig vezette.)

1880-ban született és hosszú szenvedés után Budapesten hunyt el 1974. VII. 9-én. Hamvait a Budafoki Temetőben helyezték örök nyugalomra.⁴⁰⁰

Édesapja HALÁSZ Kálmán (Pancsova, 1849. - ? 1903. VI. 24.) köz- és váltóügyvéd. Hosszas szenvedés után hunyt el. A római katolikus szertartás szerint a Pancsovai Római Katolikus Sírkertben helyezték örök nyugalomra.⁴⁰¹

Édesanyja HALÁSZ Kálmánné. (? - ?)

Testvérei:

- BARAK Imréné született HALÁSZ Adrienne (? 1881 - Pécs, 1975. VI. 7.) A Pécsi Központi Temetőben helyezték örök nyugalomra. Sógora BARAK Imre (Pancsova, 1869 - ? 1916. VII. 22.) királyi törvényszéki bírónak, a Pancsovai Református Egyház presbitere. volt Az evangélikus-református egyház szertartása szerint temették el Pancsován. Gyermekük voltak BARAK Zoltán, BARAK Ernő, AMBRUS Lászlóné született BARAK Erzsébet, FEJES Ferencné született BARAK Margit.⁴⁰²

- HALÁSZ Kálmán. (? - ?)

- HALÁSZ Dezső (Pécs, 1885 - ? 1970. I. 27.) Okleveles gazda, uradalmi főintéző volt. Felesége HALÁSZ Dezsőné született FÜZESSÉRY Irén, (? 1898 - Pécs, 1972. II. 28.) Mindketten a Pécsi Köztemetőben nyugszanak. 1914-ben kötöttek házasságot. Gyermekük voltak dr. HALÁSZ Bálint, dr. HUSZTI Sándorné született HALÁSZ Katalin, HALÁSZ György, valamint TÓTH Istvánné született HALÁSZ Gabriella. Utolsó lakása Pécs, Jakabhegyi út 13. szám alatt volt.⁴⁰³

- HALÁSZ Ernő. (? - ?)

Felesége HALÁSZ Elemérné. (? - ?)

Gyermekük

- HALÁSZ Ágnes. (? - ?)

- HALÁSZ István, felesége dr. HALÁSZ Istvánné, gyermekük HALÁSZ Éva és HALÁSZ Mihály voltak.⁴⁰⁴

Iskolai tanulmányai

A Pancsovai Állami Főgimnáziumban, I-II. és IV-VIII. osztályosként folytatott tanulmányai alatt felmentett volt a tandíjfizetés alól. Érdemjegyei jelesek voltak, több alkalommal kapott *Pancsovai Emlékkönyvet* és más jutalomkönyveket. Tevékeny tagja volt az iskolai önképzőköröknek. Értettségi vizsgát 1900 májusában tett jeles eredménnyel. Vallása római katolikus volt.⁴⁰⁵ A III. osztályt a Nagybecskereki Községi Főgimnáziumban végezte el, szintén jeles eredménnyel. Az intézet kebelében működő „Deáksegélyező-egyesület” rendes tagja volt és előmenetelért Petőfi Sándor *Válogatott elbeszélő költeményeit* tartalmazó könyvet kapott.⁴⁰⁶

Jogi tanulmányait a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Jogi Karán folytatta 1901-1904 között.⁴⁰⁷

Közszolgálati pályafutása

A Lugos székhelyű Krassó-Szörény vármegyei tisztújításon, 1907. XI. 14-én a vármegye aljegyzője lett.⁴⁰⁸ Az 1910-1912. években a vármegyei főispáni titkári teendőket is ellátta.⁴⁰⁹ 1912. XI. 14-től 1918-ig Krassó-Szörény vármegye, Temesi járásában fekvő Szákul községben székelő járási főszolgabíró, majd egyidejűleg, rövid ideig alispán is volt.⁴¹⁰

1920. VI. 10-én a belügyminiszter államrendőrségi tanácsossá nevezte ki és a Magyar Királyi Állami Rendőrség Székesfehérvári Kerületi Főkapitányság központi hivatalához osztotta be.⁴¹¹ 1924. III. 21-én a rendőrtisztviselők új rangsorának megállapításakor a VI. fizetési osztályú rendőrfőtanácsosok sorába került.⁴¹² 1926 ősz végén a belügyminiszter a Magyar Királyi Állami Rendőrség Székesfehérvári Kerületi Főkapitányság ideiglenes vezetésével bízta meg.⁴¹³ 1927 januárjától 1931 év végéig a kerületi főkapitány állandó helyettesítő helyettese volt.⁴¹⁴

1931 decemberében az alakuló Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának központi személyi állományába került beosztásra.⁴¹⁵

1939. I. 18-án a kormányzó rendőrfőkapitány-helyettesi címet adományozott részére⁴¹⁶, 1939. XII. 31-én pedig rendőrfőkapitány-helyettesé nevezte ki.⁴¹⁷

1940. I. 1-től kezdődő hatállyal a belügyminiszter a vidéki főkapitányság ideiglenes vezetésével bízta meg. Az állomány előtt 1940. I. 2-án jelent meg, amikor is köszöntötték megbízása alkalmából.⁴¹⁸

1940. III. 31-én, saját kérelmére, szolgálati idejének kitöltése után nyugállományba vonult. 1940. IV. 2-án búcsúzott a főkapitányság központi személyi állományától, este bajtársi vacsorát adtak tiszteletére.⁴¹⁹

Elismerései

Az uralkodó 1918. I. 5-én a háború tartama alatt kifejtett buzgó működése okán II. Osztályú Polgári Hadi Érdemkereszt elismerésben részesítette.⁴²⁰

A kormányzói 1929-ben a rendőri intézmény kiépítése körüli érdemeiért Magyar Koronás Bronzérem kitüntetését adományozott a számára.⁴²¹

Kormányzó 1940. VI. 23-án, a három és fél évtizeden át kifejtett érdemes munkásságáért újlagos elismeréseként a Magyar Koronás Ezüstérem kitüntetésben részesítette.⁴²² Az elismerés látható jelét 1940. VIII. 8-án a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága tisztikarának jelenlétében tartott házi ünnepség keretében vette át.⁴²³

A kormányzó 1942. V. 2-án a Magyar Érdemrend Középkeresztjét adományozta számára.⁴²⁴

Birtokolta a Háborús Emlékérem kardokkal és sisakkal ékesített kitüntetését is.⁴²⁵

Rendőri szolgálata alatt

1928. VIII. 10-én részt vett Szekszárdon, a rendőrkapitányság személyi változás miatt végrehajtott, hivatal átadásán.⁴²⁶

1939-ben a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága Központi Hivatalának ügybeosztása szerint HALÁSZ Elemér rendőrfőtanácsos körzetébe tartozott Balassagyarmat, Cegléd, Diósgyőrvasgyár, Eger, Gyöngyös, Hatvan, Mátyásföld, Salgótarján, Sátoraljaújhely, Vác, továbbá részben a közigazgatási ügykör is.⁴²⁷

Tagságaiból

Igazgatósági tagja volt az 1917. IX. 6-án jóváhagyott alapszabályú Lugosi Délvidéki Terményfeldolgozó és Értékesítő Szövetkezetnek.⁴²⁸

Igazgatósági tagja volt továbbá 1917-1918-ban a Temesvölgyi Gyümölcserőltető és Központi Szeszfőző Szövetkezetnek.⁴²⁹

Éveken keresztül a rendőrség részéről delegált tagja volt az 1936-ban, a Magyar Királyi Belügyminisztériumhoz került Országos Közlekedésrendészeti Bizottságnak.⁴³⁰

A belügyminiszteri kinevezés alapján 1936-1939 között a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága kebelében működő fegyelmi tanács rendes tagja volt.⁴³¹

Rendezvényeken részvételéből

1918. V. 6-án díszvendégként volt jelen a Karánsebesi Magyar Királyi Állami Főgimnázium új épületének felavató ünnepségén.⁴³²

Fővárosi lakcíme

1939-1942 közötti a Budapest, II. kerület Margit körút 56. szám alatt lakott.⁴³³

Dr. JESZENSZKY Andor (A vidéki főkapitányságot 1940. III. 8-tól 1943. III. 24-ig vezette.)

Kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Andor Bükkösdön született 1876. VIII. 8-án és Budapesten hunyt el rövid szenvedés után váratlanul, 1943. III. 24-én. 1943. III. 27-én a Farkasréti Temetőben (6/13. parcella1/7.), a főváros által adományozott díszsírhelyen, nagy rendőri pompával helyezték örök nyugalomra, a Római Katolikus Egyház szertartása szerint.⁴³⁴

Haláláról életrajzi adatok feltüntetésével, több újságban is írtak, a Magyar Királyi Rendőrség gyászjelentést adott ki, mely szerint „*A magyar rendért és közbiztonságért történelmi időkben kifejtett eredményes munkássága, a rendőrtisztülettel szemben tanúsított atyai gondoskodása örök időkre beírta nevét a m. kir. rendőrség történetébe.*”⁴³⁵

A Marosvásárhelyi Református Kollégium a Magyar Királyi Rendőrség Marosvásárhelyi Rendőrkapitányságának személyzete ajándékából, emlékezetére, 50 pengős pályadíjat tűzött ki „*Emlékbeszéd egy közéleti férfiú ravatalánál, aki életében a magyar rendért, közbiztonságért és tisztületének erkölcsi és anyagi jólétéért küzdött*” című pályamunkáért.⁴³⁶

A család Turóc vármegyéből a XVII. században költözött Baranya vármegyébe s ott meg is telepedett.

Édesapja kisjeszeni és megyefalvi/megyefalvai JESZENSZKY Ferenc (Bükkösd, 1846. V. 21. - Budapest, 1912. XI. 12.) földbirtokos, a megyei lótenyésztési bizottság elnöke, aljegyző, vármegyei törvényhatósági

bizottsági tag, országgyűlési képviselő közel három évtizeden át Baranya vármegye szentlőrinci választókerületében, római katolikus vallású, akit 1912. XI. 15-én helyeztek örök nyugalomra Bükkösdön, a családi sírboltba. Jogi és államtudományi tanulmányait a pozsonyi akadémián folytatta, melyet követően Baranya vármegye tiszteletbeli aljegyzőjévé választották. 1868-tól két évi tényleges szolgálat után hadnagyi ranggal szabadságolt állományba lépett és bükkösi birtokára vonult. Ismerői nagy tiszteletben és becsben tartották. 1871. X. 22-én az Arad vármegyei Kürtösön kötött házasságot FRIEBEISZ Terézzel. Hét gyermekük született, Ilona, Ferenc, Manó/Emánuel, Elemér, Andor, Dezső (Rezső), Iván.⁴³⁷

Édesanyja rajkai FRIEBEISZ Riza/Teréz (Kürtös, 1852. VI. 2. - Bükkösd, 1910. IV. 9.) A bükkösi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.⁴³⁸

Testvérei:

- Kisjeszeni és megyefalvai JESZENSZKY Ferenc (Pécs, 1872. X. 13. - Bükkösd, 1919. I. 11.) népfelkelő huszárszázados, vármegyei lótenyésztési bizottsági elnök, megyebizottsági tag, országgyűlési képviselő, az Ezüst és a Bronz Katonai Érdemérem kardokkal kitüntetés tulajdonosa. 1909. VI. 3-án, Budapesten kántorjánosi MÁNDY Thyrával kötött házasságot, melyből Ferenc, Mária és Hanna nevezetű gyermekeik származnak. A bükkösi családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.⁴³⁹

- Kisjeszeni és megyefalvai JESZENSZKY Manó (Limanova [Galícia], 1873 - ?, 1915. VI. 30.) honvéd huszár főhadnagy, század-parancsnok, Országos Központi Hitelszövetkezet főellenőre, a III. Osztályú Hadi Érdemkereszt hadi ékítménnyel kitüntetés birtokosa. 1915. VI. 30-án éjjel a jakimóvi ütközetben hősiességgel küzdve elesett. Ideiglenesen Ceperów községben, a katolikus kápolna előtt temették el. 1902. I. 7-én ujhelyi NAURATYIL-NÁDAY Ilonával kötött házasságot, melyben Ferenc és Ilona nevezetű gyermekeik születtek.⁴⁴⁰

- Kisjeszeni és megyefalvai JESZENSZKY Elemér (Bükkösd, 1874. X. 24. -?, 1943 után) huszár őrnagy, lótenyésztő, versenystálló tulajdonos. 1892-ben végezte a Ludovika Akadémia tisztképző tanfolyamának IV. évfolyamát, majd a Pécsi 8. Honvédhuszárezrednél teljesített szolgálatot hadnagyként, később főhadnagyként. 1913. II. 6-án, Budapesten DUKA Paulával kötött házasságot.⁴⁴¹

Kisjeszeni és megyefalvai JESZENSZKY Rezső/Dezső (? , 1878. IX. 9. - ?) 1913-ban kötött házasságot KALOCSAY Ellával.⁴⁴²

- Kisjeszeni és megyefalvai vitéz JESZENSZKY Iván (Bükkösd, 1879. IX. 15. -?, 1955) földbirtokos, Baranya vármegyei törvényhatósági bizottsági tag, pénzügyintézetek igazgatósági tagja, gazdasági és közéleti szereplő. Felesége JESZENSZKY Ivánné született ? Fedóra/Teodóra (? , 1901 - ?, 1979), akit 1920-ban vett feleségül, három leány gyermekük született Teréz, Júlia és Judit.⁴⁴³

- Kisjeszeni és megyefalvai JESZENSZKY Ilona (? , 1882. V. 25. - Bükkösd, 1882. VI. 29.)⁴⁴⁴

Felesége SZOMY Mária, akivel 1915-ben kötött házasságot, melyből Andor és Miklós nevű gyermekeik születtek.⁴⁴⁵

Iskolai tanulmányai

A középiskola I-II. osztályát a Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumában⁴⁴⁶, a III-VIII. osztályát Budapesten a gyakorló gimnáziumban végezte s ott tett érettségi vizsgát is.⁴⁴⁷

Jogi tanulmányait a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem jogi karán folytatta 1894. évi beiktatással, 1897-ig. Ezen intézményben nyert jogtudori oklevelet is. Egyetemi évei alatt rendes tagja volt a jogi kar számvizsgáló bizottságának.⁴⁴⁸ Közben a zürichi és a genfi egyetemeken is bővítette jogi ismereteit. Egyetemi tanulmányait követően önkéntes katonai szolgálatra vonult be, s mint tartalékos huszártiszt teljesített szolgálatot.⁴⁴⁹

Közzolgálati pályafutása

- Rangfokozati előmenetele 1910 év elején a belügyminiszter a minisztériumhoz segédfogalmazóvá nevezte ki és főispáni titkári minőségben Baranya vármegye főispánja mellé rendelte.⁴⁵⁰ 1913. decemberében a belügyminiszter miniszteri fogalmazóvá nevezte ki⁴⁵¹, majd 1918. IV. 11-én a király a miniszteri segédtitkári címet és jelleget adományozta számára.⁴⁵² Kormányzói kinevezés által 1921. IX. 9-én miniszteri osztálytanácsos⁴⁵³, 1932. VI. 30-án pedig miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel ruházták felt⁴⁵⁴, majd 1935. VI. 28-án miniszteri tanácsossá nevezték ki.⁴⁵⁵

- Beosztásai 1902 év elejétől ügyvédjelöltként, joggyakornok volt a Magyar Királyi Pestvidéki Királyi Törvényszéknél és a VIII.-IX. Kerületi Királyi Járásbírósnál.⁴⁵⁶ 1904 áprilisában joggyakornoki állásáról lemondott⁴⁵⁷, majd hosszabb külföldi tanulmányútra ment, melynek során a párizsi Sorbonne egyetemen hallgatott jogtudományi előadásokat.⁴⁵⁸

1907-ben Fejér megye közigazgatási gyakornoka lett és főispáni titkárként működött.⁴⁵⁹ 1909 nyarán Baranya vármegye főispánja díjtalan közigazgatási gyakornokká egyben tiszteletbeli árvaszéki ülnökké nevezte ki és szolgálatátételre beosztotta a vármegyei árvaszékhez.⁴⁶⁰

1912-1917 között a Magyar Királyi Belügyminisztérium I. Közjogi és Illetőségi Főosztályán és a VIII. Gyámügyi Főosztályán dolgozott, a következő évben pedig a Magyar Királyi Belügyminisztérium Földterhermentesítési Pénzalap Magyar Királyi Igazgatóságára került kirendelésre, a Táviratellenőrző Bizottsághoz.⁴⁶¹

1925 tavaszától a magyarországi orosz emigráció ügyeinek intézésére létrehozott orosz bizottság tagja illetőleg a Magyar Királyi Belügyminisztériumban ezen ügyek gondozója volt.⁴⁶²

1927-1928-ban a Magyar Királyi Belügyminisztérium VII. Közbiztonsági Osztályán szolgált, 1929-1932 év közepéig pedig a Magyar Királyi Belügyminisztérium II. Közjogi osztály, osztályvezető helyettese volt.⁴⁶³

1932. VII. 1-től, kormánydöntés alapján a munkaügyi és népjóléti miniszter hatásköréből a belügyminiszterhez került feladok kapcsán történt átszervezés következtében a IX. osztály, IX/b. Rendőri engedélyezési alosztály vezetője lett.⁴⁶⁴

1932 év végén a belügyminiszter a Magyarországi Artista Egyesület tagfelvételi és tagrevíziós vizsgálathoz miniszteri biztosként dr. JESZENSZKY Andor miniszteri tanácsost küldötte ki.⁴⁶⁵

1936-ban a Magyar Királyi Belügyminisztérium XI. Gyámügyi Osztályának osztályvezetőhelyettese, 1937-ben pedig a Magyar Királyi Belügyminisztérium X. Gyámügyi Osztály, X/a. Közigazgatási Alosztály vezetője, majd 1938-tól a Magyar Királyi Belügyminisztérium X. Gyámügyi Osztályának az osztályvezetője volt.⁴⁶⁶

Rendőri kinevezése

1940. II. 29-én a kormányzó a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányává nevezte ki.⁴⁶⁷ Beiktatására ünnepélyes körülmények között, 1940. III. 8-án délelőtt került sor, a főkapitányság dísztermében.⁴⁶⁸ 1940. III. 11-én délelőtt a budapesti rendőri riporterek küldöttsége tisztelgő látogatással kereste fel, melynek során kijelentette, hogy a jövőben nagy hangsúlyt fektet az újságírók a vidéki rendőrség munkájába történő bekapcsolódására, mivel a szaksajtó a rendőri nyomozásoknál nélkülözhetetlen segítő szervezet.⁴⁶⁹

Elismerései

Az uralkodó 1917. VIII. 24-én adományozta a háború tartama alatt teljesített buzgó és hasznos szolgálatai elismerésül a III. Osztályú Polgári Hadiérdemkereszt adományozta számára.⁴⁷⁰

A kormányzó 1941. XII. 6-án Nemzetvédelmi Kereszt,⁴⁷¹ majd 1942. V. 2-án a közszolgálat terén szerzett érdemei elismerésül a Magyar Érdemrend Középkeresztje elismerésben részesítette.⁴⁷²

Rendőri szolgálata alatt

1940. IV. 13-18. között, Pécsen, hivatalvizsgálatot tartott, értekezletet hívott össze és látogatásokat tett a közigazgatási hivataloknál és előkelőségeknél. Elragadtatással nyilatkozott a pár hónappal korábban átadott, új pécsi rendőrszékházról.⁴⁷³ Elutazása előtt interjút adott, amelyben kitért arra, hogy a bevezetendő körzeti szemléltői tisztségeket ellátó vezetőkkel is találkozni kíván, ezért volt a közelmúltban Kassán és ezért folytatja tovább az ellenőrző szemléket.⁴⁷⁴

1940. IV. 24-től Szegeden tartott hivatalvizsgálatot, amelynek indokaként a helyi sajtó megemlítette a körzeti szemléltői feladatok végrehajtásának beindulását is. Az ellenőrzés kiemelkedő eseménye volt — ugyanúgy, mint Pécsen — a díszszemle, melyet gyakorlatok bemutatása követett. A főkapitány elismerését fejezte ki az állomány teljesítményéért.⁴⁷⁵

Főkapitányi parancsban fejezte ki legteljesebb elismerését a tavaszi áradások alkalmával az árvízvédekezés sikeres biztosítása érdekében kifejtett emberfeletti, fáradságot nem ismerő tevékenységért a budafoki, hatvani, karcagi, kiskunfélegyházai, komáromi, szekszárdi, szegedi, szentendrei, székesfehérvári, szolnoki, váci rendőrkapitányságok és a magyarbolyi határszéli rendőrkirendeltség egész személyzetének.⁴⁷⁶

1940. IX. 5-én délelőtt 10 óra 15 perckor elsőként érkezett meg kíséretével a visszatért Szatmárnémetibe. Az omladozó rendőrségi épület előtt a visszamaradt magyar nemzetiségű rendőrkalkalmazottak fogadták.⁴⁷⁷

1940. szeptember végén Szászrégenben és Marosvásárhelyt is megjelent, mely városokban ünnepséget tartottak, utána megsejmelte a tisztikart, megtekintette a leendő kapitánysági épületet, majd megtartotta az első eligazítást.⁴⁷⁸

Egyik védnöke volt 1941-ben a Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem büntetőjogi szemináriumán tartott ötödik büntetőjogi továbbképző tanfolyamnak.⁴⁷⁹

Tagságaiból

1911. XI. 29-én a Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság igazgató-választmányának ülésén évdíjas tagul ajánlották, 1910-re visszamenőlegesen.⁴⁸⁰

1940 nyarától, haláláig tagja volt Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósági bizottságának.⁴⁸¹

Filantróp tevékenységéből, rendezvényeken részvételéből

1910. II. 1-én a pécsi állami, megyei, városi és közzintézeti hivatalok önművelődés körének bálján felül-fizetett 1 koronát⁴⁸², ősszel pedig a Vasutas Gyermekek Otthonra folytatott gyűjtés során 5 koronát adakozott.⁴⁸³

1937 őszen vitéz nagybányai HORTHY Miklósné nyomorenyhítő mozgalmára egy gyermekkocsit adományozott.⁴⁸⁴

1940 tavaszán, felhívására a vidéki rendőrség tisztikara, detektívtestülete, segédhivatali tisztviselői és őrszemélyzete havi illetményének 1 %-át ajánlotta fel az árvízkárosultak megsegélyezésére.⁴⁸⁵

Publikációiból

A *Rend* folyóirat oldalain jelent meg 1926-ban „A rendőri bejelentőhivatalok rendszerének kiépítése a vidéken című írása és *A menekült oroszok helyzete a házassági jog szempontjából.*” című munkája. A *Filmkultúra* folyóiratban pedig 1928-ban adta közre gondolatait „A moziengedélyek ügye Magyarországon „című dolgozatában.⁴⁸⁶

Fővárosi lakcímei

1912-ben a Budapest, IX. kerület Ferencz József rakpart 21. szám, majd 1913-ban a Budapest, IX. kerület Ráday utca 26. szám, ezt követően 1914-ben a Budapest, I. kerület Fehérvári út 9/b. szám, 1928-ban pedig a Budapest, VIII. kerület József körút 63. szám, végül 1942 nyaráig a Budapest, I. kerület Döbrentei utca 2/4. szám, végül az év második felétől kezdve a Budapest, II. kerület Nagybányai út 69. szám alatti lakos volt.⁴⁸⁷

OROSZLÁNY Endre (A vidéki főkapitányságot 1943. V. 12-től 1944. áprilisáig vezette.)

OROSZLÁNY Endre Marosvásárhelyen született 1883-ban és Győrött hunyt el 1970. VIII. 6-án. Hamvait, kívánságának megfelelően, Szarvason az új temetőben helyezték örök nyugalomra.

Édesapja OROSZLÁNY István (Mező-Csávás, 1847. IX. 30. - Marosvásárhely, 1907. VII. 28.) Volt ügyvéd, majd Maros-Vásárhely szabad királyi város I. tanácsosa és árvaszéki elnöke, polgármester helyettese, 1902-től alpolgármestere, 1901-től az Önkéntes Tűzoltó Egylet főparancsnoka, a Marosvásárhelyi Sportegyesület sportvezetője és a Marosvásárhelyi Temetkezési Nagyegylet elnöke⁴⁸⁸, valamint a BETHLEN Gábor Szabadkőműves Páholy tagja.⁴⁸⁹ A Marosvásárhely, Tábor utca 2/a. szám alatti házukban hunyt el és marosvásárhelyi evangélikus sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Édesanyja OROSZLÁNY Istvánné született POLLÁK Etelka (Marosvásárhely, 1851. ? - ? 1912. I. 30.) OROSZLÁNY Istvánné református egyház szertartása szerint, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a családi sírtboltban.⁴⁹⁰ Anyai nagyszüleit, POLLÁK Ignácot (Kolozsvár, 1816. ? - ? 1901. III. 1.) és POLLÁK Ignácnét (Kolozsvár, 1827. ? - ? 1900. VIII. 3.), a kolozsvári izraelita temetőben helyezték örök nyugalomra.⁴⁹¹

Testvérei:

- OROSZLÁNY Gábor (Marosvásárhely, 1879. ? - Békéscsaba, 1939. X. 18.) volt határrendőr-felügyelő, publicista, ismert szépíró. A békéscsabai kórházban hunyt el.⁴⁹² 1909 nyarán, amikor marosvásárhelyi szerkesztő volt, eljegyezte a miskolci EPERJESSY Erzsébetet.⁴⁹³

- OROSZLÁNY Stefi (? - ?)

- OROSZLÁNY Erzsébet (? - ?)

- OROSZLÁNY Dezső (? - ?) rendőrfelügyelő, aki Szentendrén, majd 1941 májusától, Marosvásárhelyen teljesített szolgálatot.⁴⁹⁴

Felesége OROSZLÁNY Endréné, született MÜLLER Emma (Szarvas, 1874. ? - ? 1958. ?) 1938-ban közjegyző előtt történt aláírás hitelesítés kapcsán lelhető fel, mint OROSZLÁNY Endréné MÜLLER Emma rendőrfőtanácsos neje, akinek lakhelye Budapest II. Olasz fasor 33. Szarvason hunyt el 1958 tavaszán.⁴⁹⁵

Gyermekei:

- Dr. OROSZLÁNY István (Marosvásárhely, 1914. VII. 14. - Gödöllő, 1984. X. 21.). Okleveles mérnök, diplomászerzése 1938-ban történt. Aktív tudományos életet élt, melynek során a mezőgazdasági tudományok doktora és egyetemi tanári címet szerzett. A Gödöllői Agrártudományi Egyetem vízgazdálkodási és meliorációs tanszék vezetőjeként folytatott oktatói tevékenységet. A Farkasréti Temetőben a református egyház szertartása szerint, kislánya porai mellé, temették.⁴⁹⁶ Felesége dr. OROSZLÁNY Istvánné született KENDE KIRCHKNOPF Mária, akit 1941. VI. 14-én vett feleségül Budapesten a Deák téri templomban.⁴⁹⁷ Gyermekeik István és Ágnes. Utolsó lakcíme Gödöllő, Nyisztor tér 6. szám alatt volt található.

- OROSZLÁNY Endre (Marosvásárhely, 1917. ? - Győr, 1979. II. 18.). Erdőmérnöki diplomát szerzett 1940-ben. Győrött a Nádorvárosi Köztemetőben helyezték örök nyugalomra. Katonai szolgálata alatt, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért, többször részesült elismerésben.⁴⁹⁸ Felesége OROSZLÁNY Endréné született MOHÁCSI Krisztina (? 1920. I. 20. - 1997. V. 30.), akivel 1943. IX. 26-án Tatán kötöttek házasságot.

Gyermekük András (Sirok/Eger, 1944. ? - ?) Krisztina (? 1946. XI. 7. - 2013. VII. 28.), valamint Péter (? - ?) és Zoltán (? - ?).⁴⁹⁹

Iskolai tanulmányai

Középiskolai tanulmányait a Marosvásárhelyi Református Kollégiumban kezdte meg és a Kolozsvári Református Kollégiumban fejezte be 1901-ben. 1911. VI. 24-én tíz éves találkozására gyűltek össze a régi kolozsvári tanítványok, közöttük OROSZLÁNY Endre rendőrkapitány.⁵⁰⁰

1901-1905 között a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetemen folytatott jogtudományi tanulmányokat, melyet követően ügyvédjelölti gyakorlatot szerzett.⁵⁰¹

Közszolgálati pályafutása

1906-ban lépett Marosvásárhely város alkalmazottainak sorába. 1913. II. 4-ig rendőrfogalmazó volt⁵⁰², amikor is a marosvásárhelyi tisztújításon rendőrkapitánnyá választották.⁵⁰³ 1914-1917 között I. osztályú rendőrkapitány, illetve főkapitányhelyettes volt.⁵⁰⁴

1917. VI. 30-án Marosvásárhely törvényhatóságának tisztújító közgyűlésén megválasztották a város főjegyzőjévé.⁵⁰⁵ 1917 őszén a belügyminiszter kinevezte a Marosvásárhelyi Községi Közigazgatási Tanfolyam új előadójává.⁵⁰⁶

1923. III. 6-án, mint főjegyző, városi tanácsos kérte nyugdíjazását 1923. III. 31-ei hatállyal. A kérelmét a városi közgyűlés elfogadta.⁵⁰⁷

Rangfokozati előmenetele

A rendőrtisztviselők új rangsorának megállapításakor 1924. III. 21.-én, 1917. VII. 30-ai hatállyal, a VII. fizetési osztályú rendőrtanácsosok sorába került, szombathelyi állomáshellyel.⁵⁰⁸

Kormányzói adományozással illetőleg kinevezéssel 1929 nyár közepén rendőrfőtanácsosi címet és jelleget⁵⁰⁹, majd 1934. VII. 26-án rendőrfőtanácsosi kinevezést⁵¹⁰, 1940. VI. 27-én pedig rendőrfőkapitány-helyettesi címet és jelleget⁵¹¹, végül 1940. XII. 30-án rendőrfőkapitány-helyettesi kinevezést nyert.⁵¹²

Beosztásai

Az anyaországba költözések 1923-tól a Magyar Királyi Állami Rendőrség Szombathelyi Kerületi Rendőrfőkapitánysága szombathelyi városi rendőrkapitányságának vezetőhelyettese⁵¹³, 1926 novemberétől pedig egy évtizeden át a Szombathely város rendőrkapitányság vezetője volt.⁵¹⁴ 1935 november elején szolgálatátelre a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysághoz osztották be.⁵¹⁵

1940 tavaszán a belügyminiszter a vidéki főkapitány állandó helyettesítésével bízta meg⁵¹⁶, 1943. V. 12-én pedig a kormányzó a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányává nevezte ki.⁵¹⁷

Elismerései

Az uralkodó 1917. X. 18-án háborús érdemeiért II. Osztályú Polgári Hadiérdemkereszt kitüntetésben részesítette.⁵¹⁸

1918. IV. 12-én a háború alatt a katonai egészségügy körül szerzett kiváló érdemei elismerésül a Vörös Kereszt Hadiékitményes II. Osztályú Díszjelvényét kapta.⁵¹⁹

A kormányzó 1938. IX. 25-én — a XXXIV. a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszussal kapcsolatos rendőri és közbiztonsági feladatok sikeres lebonyolítása körül szerzett különös érdemeiért — a Magyar Koronás Bronzérem kitüntetésben részesítette.⁵²⁰ A kormányzói a honvédelminiszter előterjesztésére 1941 év elején a honvédelmi igazgatás érdekében teljesített szolgálatainak elismeréseként a Magyar Koronás Ezüstérem kitüntetés adományozta számára.⁵²¹

1942. V. 2-án az államfő a rendőri szolgálat terén példás kötelességteljesítéssel és odaadással kifejtett munkássága elismerésül a Magyar Érdemrend Középkeresztje elismerésben részesítette.⁵²²

Birtokolta még a Háborús Emlékérem kardok és sisak nélkül kitüntetését, az Osztrák Háborús Emlékérem kitüntetését és a Bolgár Háborús Emlékérem kitüntetését is.⁵²³

Rendőri szolgálata alatt

1911. VI. 7-én, a hatóság részéről, jelen volt Marosvásárhelyen a Református Egyház Temetőjében, az 1856-ban meghalt BOLYAI Farkas és az 1860-ban elhunyt BOLYAI János tetemének kihantolásánál és közös sírba helyezésénél.⁵²⁴

1939-ben a Vidéki Főkapitányság Központi Hivatalának ügybeosztása szerint OROSZLÁNY Endre rendőrfőtanácsos körzetét képezte Békéscsaba, Esztergom, Hajdúbozsórmény, Hajdúnánás, Hódmezővásárhely, Karcag, Nagykörös, Szekszárd és Szolnok, továbbá az államrendészeti és a bűnügyi ügykör, valamint részben a közigazgatási ügykör is.⁵²⁵

1941. X. 6-án a kolozsvári tanosztályon végzős próbarendőrök vizsgáján elnökölt.⁵²⁶

1943. december 31-én a belügyminiszter leiratban köszönetét és elismerését fejezte ki a Magyar Királyi Rendőrség nehéz időszakokban tanúsított helytállásáért. Felkérte a budapesti főkapitányt és a vidéki főkapitányt, hogy az elismerést az általuk vezetett főkapitányság teljes személyi állományának hozzájuk tudomására.⁵²⁷

Tagságaiból

1907-ben a Marosvásárhelyi Sport Egyesület főtitkára.⁵²⁸ 1910 év elején az alakuló Erdélyrészi Eb-, Baromfi-, Házinyúl-, Galambtenyésztő-, Méhészeti és Állatvédő Egyesület, rendőrkutya alosztályának a vezetője volt.⁵²⁹ 1912-ben Marosvásárhelyi Sport Egyesület atlétikai szakosztállyal bővült, melyet, mint az egyesület alelnöke vezetett.⁵³⁰

1918. június 12-én a Marosvásárhelyi Temetkezési Nagyegylet elnökévé választották.⁵³¹ 1918. IX. 29-én részt vett Szegeden a Városi Alkalmazottak Országos Szövetségének megalakító ülésén, melyen 41 városból voltak jelen.⁵³² 1918. XI. 16-án a fizetések és pótlékok rendezése céljából, a városi tisztviselők köréből, Marosvásárhelyen megalakult a Városi Alkalmazottak Szövetsége, melynek titkára lett.⁵³³ 1918. XI. 28-án megalakult a Székely Nemzeti Tanács, melynek 18 tagú előkészítő bizottságban foglalt helyet.⁵³⁴

1923. VI. 6-án lemondott a sportegyesület ügyvezető elnöki tisztségéről és a Temetkezési Nagyegyletben viselt tisztségéről, mivel családjával együtt Magyarországra költözött.⁵³⁵

1926-ban a 48. számú Rákóczi Ifjú munkás Cserkészcsapat egyik tiszti vezetője⁵³⁶, 1930-tól pedig a Szombathelyi Reálgymnázium 51. számú Figyelő Cserkészcsapatának a vezetője volt.⁵³⁷

1927-1929 között és 1931-1932-ben községi közigazgatási tanfolyami előadójaként is tevékenykedett.⁵³⁸ 1927-1929-ben a Vas vármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete igazgató választmányának a tagja volt.⁵³⁹ A szombathelyi reformátusok önálló református egyházzá alakulását kimondó, 1927. VII. 3-án tartott, közgyűlésén presbiterré választották.⁵⁴⁰

1933 nyarán Vas vármegye főispánja Szombathely város testnevelési bizottságának tagjává nevezte ki.⁵⁴¹

1939-ben a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága fegyelmi tanácsának pótagja, majd 1940-ben elnökének helyettese lett.⁵⁴²

1941. VI. 5-én a Rendőrtiszti Atlétikai Club vívószakosztályának elnökéül választották.⁵⁴³ 1941. IX. 26-án a hazatérés emlékére a Marosvásárhelyi Sport Egyesület örökös tiszteletbeli tagjai, közöttük OROSZLÁNY Endre úgynevezett „Visszatérés” serleget alapítottak, amelyet vándordíjként kívántak kezelni és atlétikai versenyeken akartak odaítélni a győztes csapatoknak.⁵⁴⁴

1944. II. 26-án délelőtt a Rendőrtiszti Atlétikai Club közgyűlésén iktatták be társelnöki tisztségébe.⁵⁴⁵

A céllövés országos nevű matadoraként tartották számon.⁵⁴⁶ E téren fia a nyomdokaiba lépett. Szombathelyi cserkészként, apja felkészítő segítségével, 1933-ban, az országos versenyen a győztes csapat tagja volt és egyéni versenyben is első helyezést ért el.⁵⁴⁷

Filantróp tevékenységéből

1914-ben néhai HORVÁTH József református kollégiumi tanár emlékére teendő alapítványra két koronát adakozott.⁵⁴⁸

Részt vett az 1927. II. 16-án rendezett, szombathelyi vendéglősök farsangi bálján, melynek bevételét a szombathelyi pincértaniskola javára fordították.⁵⁴⁹

1932 októberében a szombathelyi polgármester, a szemináriumi aligazgató és a rendőrkapitány együtt látogatta végig Szombathely 300 leggazdagabb polgárát azért, hogy adományait az ínségakció keretében átvegyék.⁵⁵⁰

1934 nyarán felvetette 500 gyermek befogadására alkalmas nyaraló építését Velem községben, a strandfürdő közelében, mely javaslatát Szombathely vezetősége elfogadta és a testület elhatározta a nyaraló felépítését.⁵⁵¹

Fővárosi lakcíme

1940 és 1943 között a Budapest XII. kerület Németvölgyi út 6. szám alatti lakos volt.⁵⁵²

Dr. ifj. BUÓCZ Béla (A Vidéki Főkapitányságot 1944. V. 13-tól 1945 tavaszáig vezette.)⁵⁵³

A nemesi származású ifj. tarnói BUÓCZ Béla Nagyszentmiklóson született 1884. X. 2-án és Szegeden a kórházban, tüdőgyulladás következtében hunyt el 1946. V. 1-én. 1946. V. 4-én helyezték örök nyugalomra a Szegedi Belvárosi Temetőben.

Édesapja nemes tarnói BUÓCZ Béla (Versec, 1856. ? - ?, 1914. I. 18.) ügyvéd, 1883-tól Nagyszentmiklóson albiró⁵⁵⁴, majd 1892. XII. 20-tól Versecen járásbíró⁵⁵⁵, valamint 1896 őszétől Versec törvényhatósági joggal felruházott városban közjegyző⁵⁵⁶, 1914-ben pedig a Temesvári Közjegyzői Kamara választmányának pótagja volt.⁵⁵⁷ 1911 tavaszától az Országos Magyar Vadászati Védegyelet rendes tagjává választották.⁵⁵⁸ 1902-től a Verseci Állami Főreáliskola Segítő Egyesületének volt tagja.⁵⁵⁹ Versecen a Római Katolikus Sírkertben helyezték örök nyugalomra.

Édesanyja gaády PÁLFFY Szeréna (Versec, 1856. ? - ?, 1893. VIII. 25.) volt, akit a római katolikus szertartás szerint a Krassó-Szörény vármegyei Szabadkán, az ottani sírkertben temették el. 1876 tavaszán Lippán történt eljegyzést követően kötöttek házasságot, melyből 6 gyermek származott.⁵⁶⁰

Testvérei:

- ZIMÁNYI Endréné született BUÓCZ Emeza (Versecz, 1878. ? - ?, 1900. II. 18.). 1898. XII. 24-ei eljegyzését követően, 1899. III. 14-én vette feleségül ZIMÁNYI Endre fehértemplomi járási szolgabíró.⁵⁶¹ Versecen a Római Katolikus Sírkertben helyezték örök nyugalomra.

- BUÓCZ Szeréna (? , ? - ?, ?)

- VERSÉNYI Pálné született BUÓCZ Jankát 1904. I. 9-én, Versecen tartott eljegyzésüket követően vette feleségül VERSÉNYI Pál (Szamos-Újlak, 1869. ? - ?, ?) evangélikus-református vallású Szamos-újlak-i földbirtoke, házasságuk gyümölcse Janka nevű lányuk volt.⁵⁶²

- Dr. BALOGH Jánosné született BUÓCZ Erzsébetet/Örszét dr. BALOGH János fehértemplomi törvényszéki jegyző 1903. XII. 29-én Versecen jegyezte el, majd 1904. I. 9-én, ugyancsak feleségül vette.⁵⁶³

- KUNDRÁTH Józsefné született BUÓCZ Mária (? , ? - ?, ?)⁵⁶⁴

Felesége KÜCHLER Margit volt (Szeged, 1890. ? - ?, 1975. IV. 8.), akit Szegeden a Belvárosi Temetőben helyeztek örök nyugalomra. Szegedi lakcíme a Juhász Gyula utca 2/a. szám alatt volt. A Zsófia Napközi Otthon és az ebédeltetési akció alelnöknőjeként a Katolikus Nővédő Egylet jótékonyági akcióiban különösen az 1937-es esztendőben tevékenyen vett részt.⁵⁶⁵ Édesapja KÜCHLER Béla (Versec, 1854. ? - ?, 1928. VIII. ?) verseci gyógyszerész, KÜCHLER Sebő karánsebesi törvényszéki elnök fia volt. KÜCHLER Béla 1989. IX. 21-én vezette oltár elé — családi gyász miatt, szűk körben — Budapesten, a Deák-téri Evangélikus Templomban VÁGHY Gizellát (? , ? - Szeged, 1933. I. 24.), néhai VÁGHY Lajos fűszerkereskedő és néhai SCHMIDT Hermina (? , 1832. ? - ?, 1889. ?) egyetlen leányát.⁵⁶⁶ KÜCHLER Béla verseci lakos és VÁGHY Gizella Budapest, V. kerület Arany János utca 7. szám alatti lakos házasságukat megelőzően egy nappal 1889. IX. 20-án házassági szerződést kötöttek, melyben hozományként szerepelt, a férj kezelésére bízva, 7 000 forint készpénz, valamint 3 000 forintértékben ruhaneműkből és ékszerekből álló kelengye.⁵⁶⁷ A férj minden bizonnyal jól kezelte a család tőkéjét, mivel a Verseci Hitelbank igazgatósági tagja és a pénztintézet képviselői jogú tisztségviselője is volt.

Gyermekei

- BUÓCZ Elemér (Temesvár, 1913. VII. 3. - ?, ?). 1937. V. 7-én a szegedi egyetemen avatták jogi doktorrá summa cum laude minősítéssel. A közgazdaság felé orientálódott, ösztöndíjakkal külföldön is tanult.⁵⁶⁸ Felesége VASS Magdolna, leányuk tarnói BUÓCZ Beatrix. 1945 után a család az Amerikai Egyesült Államokban Hollywood környékén élt, ahol a családfő közismert biztosítási és ingatlan szakember volt.⁵⁶⁹

- BUÓCZ Ákos (Versec, 1916. ? - Miskolc, 1982. III. 3.) 1934-ben a Szegedi Klauzál Gábor Reálgymnáziumban érettségizett, melyet követően az orvosi pályát választotta.⁵⁷⁰ A Pécssett jelesen érettségizett MARKOVICH Anna (? , ? - Miskolc, 1982. II. ?) orvosdoktorot 1944 tavaszán vette feleségül⁵⁷¹, házasságukból Zoltán, Enikő, Ildikó, Ákos nevű gyermekeik születtek. A későbbiekben dolgoztak Kecskeméten, majd Miskolcon.⁵⁷²

- CSENKEY Istvánné, született BUÓCZ Margit (Versec, 1918. ? - Szeged, 1999. XI. 20.) 1941-től a Szegedi Árpádházi Boldog Margit Leánygimnáziumnak a testnevelő tanára, az Ifjúsági Sportkör vezetője, valamint a testnevelési szertár őre volt. Haláláig testnevelő tanárként dolgozott.⁵⁷³ Az 1941 januári eljegyzését követően — vitéz csenkei CSENKEY Geyza dr. (? , 1884. ? - ?, 1942. ?) nyugalmazott tábornok, vitézi székkapitány és néhai KOSZÓ Ilus (? , 1896. ? - ?, 1936. ?) fia — vitéz csenkei CSENKEY István (? , 1915. V. 11. - 1994. ?, XII. 4.) utászfőhadnagy vette feleségül. Házasságukból csenkei CSENKEY Ilona és csenkei CSENKEY Geyza nevű gyermekeik származnak. CSENKEY István volt szovjet hadifogságban és nyugállományú őrnagyként említették meg a II. világháború szegedi szereplői között. Szegeden, anyósával egy lakcímen éltek.⁵⁷⁴ 1945 után geodétaként dolgozott a Szegedi Vízügyi Igazgatóságon, s mint ügynevezett „HORTHY-sta” százados szerepelt az államvédelmi, majd állambiztonsági nyilvántartásban.⁵⁷⁵ 1996. X. 24-én, a szegedi városháza díszülésén a Politikai Foglyok Országos Szövetségének a Hazáért Erdemkereszt kitüntetését vette át.⁵⁷⁶

- BUÓCZ Zoltán (Szeged, 1920. ? - Kolozsvár, 1943. I. 4.) a Ludovika Akadémia elvégzését követően hadnagyként, mint csapatisztt került Kolozsvárra, ahol a szolgálati helyén, tragikus hirtelenséggel elhunyt. Szegeden a Belvárosi Temetőben lévő családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.⁵⁷⁷ Sporteredményeiért 1942. XII. 17-én megkapta a Kis Honvéd Sportügyességi Jelvény bronz fokozatát.⁵⁷⁸

Iskolai tanulmányai

1895-től tanult a Verseci Állami Főreáliskolában, ahol 1903-ban jó eredménnyel érettségizett s ugyanakkor latin nyelvből kiegészítő vizsgát tett a Fehértemplomi Állami Főgimnáziumban. Többször részesült elismerésekben.⁵⁷⁹ Az 1904. VI. 30-án 41 taggal tartott alakuló ülésen, a Verseci Főreáliskola Volt Iskolatársai Egyesület titkárává választották, s mint joghallgató 2 korona tagdíjat fizetett.⁵⁸⁰

1902-1906. években a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem jogi karán folytatott tanulmányokat, majd 1910-ben doktorált Kolozsvárott.⁵⁸¹

Verseci ügyvédként 1911 tavaszán felvételt nyert az ügyvédek lajstromába, a Temesvári Ügyvédi Kamaránál, ahonnan kinevezés okából, 1915-ben törölték.⁵⁸²

Ezen időszakában helyettes szerkesztője volt Temes vármegye legrégebb újságjának a Versecen megjelenő *Délvidék* című (1892. V. 22. - 1918. VI. 23.) társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilapnak, amely alapításakor még a *Délvidéki Nemzetőr* (1886. III. 25. -1893. III. 26.) címet viselte.⁵⁸³

Köszolgálati pályafutása

1915-ben Versec város tanácsa megkeresésére vállalta a pénzügyi tanácsnoki állást és az árvaszéki ülnöki teendőket, majd a főkapitány lemondását követően, a Délvidék katonai kormánybiztosának felszólítására átvette a főkapitányi feladatokat.⁵⁸⁴

1919 januárjában Versec szerb megszállását követően Budapestre távozott, ahol, a főkapitányság idegenellenőrző osztályán teljesített szolgálatot. A magyarországi tanácsköztársaság megalakulásakor, vörösőrségi beosztását elkerülendő, visszament Versecre, ahol a megszállók lefogták, túsznak jelölték, majd 1920 áprilisában kiutasították. Ebben a hónapban került, az 1919 novemberében felállított, Szegedi Kerületi Rendőrfőkapitányság személyi állományába.⁵⁸⁵

Rangfokozati előmenetele

1920. VI. 10-től a VII. fizetési osztály 3. fokozatának megfelelő illetményekkel államrendőrségi tanácsos⁵⁸⁶, 1922. X. 14-én rendőrfőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott rendőrtanácsos⁵⁸⁷, 1924 áprilisában pedig, a rendőrtisztviselők új rangsorának megállapításakor, a VI. fizetési osztályba sorolt valóságos rendőrfőtanácsos volt.⁵⁸⁸ 1935. XII. 31-én a kormányzó felruházta a rendőrfőkapitány-helyettesi jelleggel⁵⁸⁹, 1938. VI. 30-án pedig rendőrfőkapitány-helyetessé nevezte ki.⁵⁹⁰

Beosztásai

1920. XI. 27-től a Szegedi Kerületi Rendőrfőkapitányság helyettes vezetője volt.⁵⁹¹ 1926. X. 21-től a Szegedi Rendőrkapitányság vezetőjeként tevékenykedett.⁵⁹² 1941 húsvét hétfőjétől, csaknem egy éven keresztül ellátta a szabadkai rendőrség szervezési feladatait, majd visszatért Szegedre, ahol 1942. IV. 1-én ismét átvette a kapitányság vezetését.⁵⁹³ A szabadkai kapitányság a hivatalos működést 1941. VIII. 16-án kezdte meg.⁵⁹⁴

Elismerései

Az uralkodó 1917. X. 19-én a háború tartama alatt teljesített buzgó és hasznos szolgálatának elismerésül a II. Osztályú Polgári Hadi Érdemkeresztet adományozta számára.⁵⁹⁵

A kormányzó 1929. X. 22-én a Magyar Királyi Állami Rendőrség tízéves fennállása alkalmából a közbiztonsági szolgálat terén teljesített érdemes munkássága elismerésül Rendőrfőkapitány-helyettesi címben részesítette.⁵⁹⁶

Újabb kormányzó elismerésére 1941. VIII. 3-án került sor, amikor a Nemzetvédelmi Keresztet adományozták számára.⁵⁹⁷

Az államfő 1942. V. 2-án a rendőri szolgálata terén példás kötelességteljesítéssel és odaadással kifejtett munkássága elismerésül Magyar Érdemrend Középkeresztjével tüntette ki.⁵⁹⁸

A szegedi német konzultól 1943. IX. 4-én a Német Sasrend I. Osztályú Keresztje a kardokkal kitüntetését vette át.⁵⁹⁹

Rendőri szolgálata alatt

1929 év elejére a szegedi kapitányságon újítként felállította többek között a sérülési osztályt, az öngyilkosvédő irodát és a panaszfelvevő irodát.⁶⁰⁰

A szegedi kapitányság vezetői székében eltöltött tíz év alkalmából a kapitányság őrszemélyzete „dr. tarnói BUÓCZ Béla” céllövő vándordíjat alapított, melynek a megjelenítésül szolgáló barokk stílusú ezüst serleget 1936. I. 16-án adták át az ünnepeltnek, aki azt örömmel indította vándorújtjára.⁶⁰¹

1943 elején, Zoltán fiúk elvesztését néhány nappal megelőzően, újszegedi lakásuk teljesen kiégett, az ottlévő összes vagyontárgyuk megsemmisült.⁶⁰²

Tagságai

1925 év elejétől a Szegedi Római Katolikus Kör választmányának újonnan megválasztott tagja volt.⁶⁰³ Igazgatói tagja volt az 1925-ben bejegyzett Tisztviselők Parkfürdő Részvénytársaságnak és 1936. XII. 8. óta felszámolóinak is.⁶⁰⁴ 1935. IV. 10-től a Szegedi Tudományegyetem Jog- és Államtudományi Kar államtudományi államvizsgáló bizottságának a külső tagja lett.⁶⁰⁵ Tagja és választmányi tagja volt továbbá a Szeged-Belvárosi Kaszinónak, továbbá alelnöke, majd elnöke a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek,⁶⁰⁶ az 1921-ben létrejött, a kiutasított vagy optált délvidéki magyarok társadalmi szervezetének, a Délvidéki Otthon szegedi főosztályának,⁶⁰⁷ 1941 év elejétől pedig a Szegedi Vívó Egyesület⁶⁰⁸ és társelnöke volt a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek is.⁶⁰⁹

Filántróp tevékenységéből, rendezvényeken részvételeiből

1929. III. 6-án reggel a római katolikus vallású rendőrök, a tisztikarral együtt, elvégezték húsvéti szentgyónásukat és szentáldozásukat.⁶¹⁰ 1929 decemberében a "kisrongyos akcióra" 21 pengőt adományozott.⁶¹¹ 1933.

X. 29-én pedig részt vett a vitéz dr. SHVOY Kálmán altábornagy kezdeményezésére, a Szegedi Zsidó Temetőben, felállított zsidó hősi emlékmű avatásán.⁶¹²

1945-1946-ban

A rendőrségen folyó tisztogatási akcióról 1945. III. 17-én közzétett névsorban az elbocsájtottak között szerepelt, amely azt jelentette, hogy állásába vissza nem térhetett, az állammal szemben minden jogigénye elveszett s az állami tisztviselők sorából törölték.⁶¹³

1945. X. 9-én a németországi amerikai ellenőrző bizottság őrizetéből repülőgéppel szállították Budapestre, majd a következő év március közepén a szegedi törvényszéki fogházba. Háborús és népellenes bűnökért akarták felelősségre vonni.⁶¹⁴

1946. V. 1-én este a szegedi közkórházban, tüdőgyulladás következtében elhunyt. A népügyész intézkedett, hogy holttestét hozzátartozóinak adják ki, a temetés intézése végett.⁶¹⁵

Jegyzetek:

¹ PARÁDI: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. 107-112.p. és 120-122.p. ; Idem: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. 105-109.p. ; Idem: A dualizmuskori magyar rendvédelem. 76-80.p. ; Idem: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme. 86-78.p. ; Idem: A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században. 66-71.p. ; Idem: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. 125-136.p. ; Idem: A magyar rendvédelem 1867-1914. 80-82.p. ; Idem: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai 1867-1945. 86-93.p. ; Idem: A magyar rendvédelem 1867-1918. 33-42.p. ; Idem: A magyar rendvédelem 1919-1941. 59-73.p. ; 1872/XXXVI.tc.

² 1881/XXI.tc.

³ 1881/III.tc.

⁴ ERNYES: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. 16-22.p. ; Idem: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. 30-45.p.

⁵ 5 047/1919. (X. 1.) ME.r.

⁶ 1920/L.tc.

⁷ 2 394/1920. (III. 18.) ME.r.

⁸ „*Felhatalmaztatik a kormány, hogy a közbiztonsági szolgálatnak, nevezetesen pedig a csendőrségi, államrendőrségi és folyamórségi intézmények egységes irányítására és vezetésére a belügyminisztériumban „magyar királyi Országos Főkapitány” elnevezéssel a III. fizetési osztályba sorozott állást rendszeresítsen.*” 1921. VIII. 7-étől e beosztást NÁDOSY Imre (1872-1935) töltötte be, majd négy év elteltével a beosztás megszűnt, feladatkörét a minisztérium főosztályvezetője vette át. 1921/XXXIV.tc. 20. §

⁹ - Budapestvidéki kerület: Pestvármegye északi része és Jász-Nagykun- Szolnok vármegye. Rendőrkapitányságok: Balassagyarmat, Budafok, Cegléd, Cinkota, Esztergom, Jászberény, Karcag, Kisújszállás, Mezőtúr, Nagykőrös, Salgótarján, Szentendre, Szolnok, Túrkeve, Vác. Kirendeltség: Rákócscsaba. E főkapitányság kebelében működött 1920. decemberétől, 1922. közepéig a Magyar Királyi Folyamórság megszervezéséig, a Dunai Hajóellenőrzési Parancsnokság.

- Debreceni kerület: Hajdú, Szabolcs, Bihar és Bereg vármegyék. Rendőrkapitányságok: Debrecen, Hajdúböszörmény, Hajdúnánás, Hajdúszoboszló, Nyíregyháza. Határszéli kirendeltségek: Biharkeresztes, Kőtegyán, Nagykereki, Nyírábrány.

- Miskolci kerület: Heves, Hont, Nógrád, Borsod, Zemplén, Abauj-Torna vármegyék. Rendőrkapitányságok: Miskolc, Eger, Gyöngyös, Sátoraljaújhely. Kirendeltségek: Diósgyőr, Hatvan, Sárospatak. Határszéli kirendeltségek: Bánréve, Hidasnémeti. 5 év elteltével a felszámolás sorsára jutott a főkapitányság. Az ok takarékosági szempontok. 1925. január 1-jétől kerültek át egységei a szomszédos kerületi főkapitányságokhoz.

- Pécsi kerület: Baranya, Somogy, Tolna vármegyék.

Rendőrkapitányságok: Pécs, Dombóvár, Dunaföldvár, Kaposvár, Szekszárd.

Kirendeltségek: Gyékényes, Pécsbányatelep. Határszéli kirendeltségek: Barcs, Mohács, Villány. 1924. december 31-én takarékosági okokból megszüntették, egységeit illetőleg hatósági területét a székesfehérvári kerülethez csatolták.

- Szegedi kerület: Pestvármegye déli része, Bács-Bodrog, Csanád, Arad, Csongrád, Békés és Torontál vármegyék. Rendőrkapitányságok: Szeged, Baja, Békéscsaba, Gyula, Kalocsa, Hódmezővásárhely, Kecskemét, Kiskunfélegyháza, Kiskunhalas, Makó, Sentes, Tompabácska. Kirendeltség: Orosháza. Határszéli kirendeltségek: Kelebia, Lökösháza, Szöreg.

- Székesfehérvári kerület: Esztergom, Győr, Komárom, Veszprém és Fehér vármegyék. Rendőrkapitányságok: Székesfehérvár, Győr, Komárom, Pápa, Tatabánya, Veszprém. 1925. január elsejétől a pécsi kerülettel növekedett illetékessége. Később a bajai kapitányságot is hozzá csatolták, de elkerült, Szombathelyhez, a győri és a pápai kapitányság.

- Szombathelyi kerület: Moson, Sopron, Vas és Zala vármegyék. Rendőrkapitányságok: Szombathely, Nagykanizsa, Kőszeg, Sopron, Magyaróvár, Szentgotthárd, Celldömölk, Zalaegerszeg. Határszéli kirendeltségek: Hegyeshalom, Oroszvár.

¹⁰ A miskolci és a pécsi kerület 1924. évvégi megszüntetéséről a 246 496/1924. (XII. 28.) BM r. rendelkezett az 1924/IV. törvény-cikken nyugvoán. Ezen úgynevezett szanalási törvény alapján született meg a szanalási kormányprogram, amely 1926 nyarán fejeződött be.

1924/IV.tc. ; 246 496/1924. (XII. 28.) BM r.

¹¹ A törvények rendelkezett arról, hogy a parlamentnek fél évente beszámolni volt köteles a 33-as Országos Bizottság létrehozásáról, amelynek neve tagjainak számából fakadt. A bizottságnak 22 a képviselőház által választott (11 kormánypárti és 11 ellenzéki) valamint 11 a felsőház által választott tagja volt, egy felső- és egy alsóházi elnökkel. A bizottság 1931. VII. 20-án alakult, a működését a törvény 1931. VIII. 7-ei kihirdetésekor kezdte meg, a II. világháború végére pedig megszűnt. Ezen kívül a racionalizálási elképzeléseket különböző bizottságok létrehozásával törekedtek érvényre juttatni. Volt egyesületi formában működő és voltak főhatósági takarékosági bizottságok is. A 33-as Országos Bizottság felállításakor visszanyúltak az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról szóló 1924. évi törvény 5.§-ához, amelynek alapján megszületett egy 33-as bizottság a kormány szanalási programjának végrehajtásához, s amely bizottság 1926 nyarán a Nemzetek Szövetsége felügyelte program lezárásakor meg is szűnt.

1924/IV.tc.op.cit. 5.§ ; 1931/XXVI.tc. 7.§

¹² Megszüntették a vidéki kerületi rendőrfőkapitányságokat. 3.p.

¹³ 6 500/1931 (XI. 30.) ME.r.

¹⁴ 109 300/1931. (XII.9.) VI. a. Belügyminiszteri leírát/áfrat.

¹⁵ Versenytergályalási hirdetmény. 422.p.

¹⁶ A főkapitányság új helyisége. 4.p.

¹⁷ 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. op.cit. 2.§ (2) bekezdés.

¹⁸ 610/1940. (I.19.) ME.r. 2.§ (2) bekezdés.

¹⁹ 97 630/1940. (IV.4.) BM.r.

²⁰ A Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányának felügyeleti körzetei voltak: I. Budapestvidéki felügyeleti körzet. II. Székesfehérvári felügyeleti körzet. III. Szombathelyi felügyeleti körzet. IV. Pécsi felügyeleti körzet. V. Szegedi felügyeleti körzet. VI. Debreceni felügyeleti körzet. VII. Miskolci felügyeleti körzet. VIII. Kassai felügyeleti körzet. IX. Kolozsvári felügyeleti körzet. X. Marosvásárhelyi felügyeleti körzet.

210 610/1941. (I.13.) BM.r. ; 148 498/1944. (VII.24.) BM.r.

²¹ A törvényhatósági bizottságokba történő behívások illetőleg azokból történő elbocsátások, a megfelelő procedúra foganatosítása mellett, esetenként némi késéssel ugyan, de rendre megtörténtek.

1929/XXX.tc. ; 1933/XVI.tc. ; 14.120/1933. (X.27.) ME.r.

²² BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1939.* 43-46.p.

²³ Kirendeltségek voltak Huszton, Kőrösmezőn, Volócon, Uzsokon, Perecsenyben, Aknaszlatinán, Ökörmezőn, majd Szolyván is. A határvidéki rendőrkapitányság és határvidéki rendőri kirendeltségek a Magyar Királyi Rendőrség szervezetében kerültek kialakításra, a különböző rendelkezések címzettjeiként azonban külön kerültek feltüntetésre a főkapitányságok mellett.

6 210/1939. (VI. 22.) ME.r. ; 70 000/1939. (VI. 30.) BM.r. ; 75 495/1939. (VIII. 22.) BM.r.

²⁴ Rendőrkapitányságok székhelyei voltak: Bánffyhyunad, Beszterce, Csíkszereda, Dés, Felsőbánya, Gyergyószentmiklós, Kézdivásárhely, Kolozsvár, Marosvásárhely, Máramarosziget, Nagybánya, Nagykároly, Nagyszalonta, Nagyvárad, Sepsiszentgyörgy, Szamosújvár, Szatmárnémeti, Szászrégen, Székelyudvarhely, Szilágyosmlyó és Zilah.

1940/XXVI.tc. ; 108 141/1940. (XI. 21.) BM.r.

²⁵ A Magyar Királyi Rendőrség rendszeresített létszáma 1941. I. 15-én a fogalmazói szakban 715 fő volt, amelyből 699 helyet töltöttek be. A 246 fős felügyelői szak státuszai közül 237 hely volt betöltve. Az őrszemélyzet létszáma — próbarendőrtől alhadnagyig — 9 234 főt tett ki. A szervezetnél 27 fő rendőrorvos praktizált. A számvéveségi szakhoz tartozott 85 státusz, amelyből 82 volt betöltve. Az 1 220 fős detektív testületben összesen 1 173 fő teljesített szolgálatot. A kezelési szak rendszeresített létszáma 850 főt tett ki, melyből 814 státusz volt feltöltve. Az altisztek és szolgák 453 álláshelyén, 414-en dolgoztak.

BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1941.* 47-51.p. és 53-54.p.

²⁶ Rendőrkapitányságok székhelyei voltak délvidéken: Szabadka, Újvidék, Zombor, Zenta, Magyarkanizsa. A kapitányságok létszáma 1 016 főt tett ki. A fogalmazói karban 44 fő, a felügyelőiben 16 fő, detektív 74 fő, a segédhivatalokban 55 fő, az őrszemélyzetben 750 fő teljesített szolgálatot, továbbá 77 fő hivatali altiszt is dolgozott a szervezetnél.

220 800/1941.(VII. 28.) BM.r. ; BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1942.* 47-50.p.

²⁷ 1939/II.tc. 141.§ (2) bekezdés.

²⁸ 2 300/1944. (VI. 21.) ME.r. ; PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. 77-80.p.

²⁹ 151 616/1944. (VII. 6.) BM.r.

³⁰ 1944. X. 16. SZÁLASI Ferenc (1897-1946) miniszterelnökké kinevezése, vitéz nagybányai HORTHY Miklós (1868-1957) lemondása.

SZAKÁLY: 111.p.

³¹ Az államrendőrség, mint katonai szervezet. 6.p.

³² 1944. XI. 27. Nemzetvezetői elhatározás.

³³ 6 220/1944. (XII. 2.) ME.r.

³⁴ KOVÁCS: 218.p.

³⁵ Loc.cit. 221.p.

³⁶ Iratok kevésbé fellelhetőségének elfogadása mellett, e tanulmány széleskörűen támaszkodik, a rendőrség működésére és a testületben bekövetkezett személyi változásokra erőteljes figyelmet fordító korabeli sajtóra, valamint a vonatkozó irodalomra, amely sajnos csekélynek mondható. Különös körültekintést igénylő a nevekhez tartozó személyek behatárolása, mivel meglehetősen gyakori a névazonosság, amely miatt nemegyszer a kibogozhatatlan bőség zavarával kell megküzdeni. A vizsgálódó szembe találja magát azzal, hogy többségükben szűk, csak a személyre vonatkozó ismereteket tartalmaznak a fellelhető életrajzok, amelyek esetenként nem mentesek a tévedésektől sem. Kifejezetten nehéz a feleségekről érdemi adatokat felkutatni, amely gyakran igaz a többi hozzátartozóra is. Ezért is törekszik e dolgozat az elérhető legszélesebb módon bemutatni a családi köteleket illetőleg a bennük szereplőket. A doktori cím vonatkozásában a hivatalos közlönyökben megjelentek tekinthetők irányadónak. Ennek hangsúlyozása lényeges, mivel a sajtó nem fukarkodik a doktori címet jelző két betű névhez kapcsolásával néha olyankor sem, amikor a doktorátust az érintett nem szerezte meg. Iskolai tanulmányai során valamennyien tevékeny résztvevői voltak a közösségeknek, számos elismerést gyűjtöttek be.

³⁷ A síremlék feliratán az ablanczkürthi nemesi előnév „h”-betű nélkül szerepel, amely korábbi okmányokon is előfordult. Megjegyzendő továbbá, hogy nevét esetenként GHYCZY-nek írták.

³⁸ P-né Gy. E. szignó: 2.p. és 6-7.p.

³⁹ Halálozás. (1921) 3.p.

⁴⁰ Születése napján meghalt.

PIM-MÉI. GHYCZY Paula. 1869.

⁴¹ Csecsemőkorban hunyt el.

PIM-MÉI. op.cit. GHYCZY Aladár. 1885.

⁴² T. BOROSS — MADARÁSZ: 56.p. ; SZALAY — VAJAS: 579.p. és 740.p.

⁴³ *A Magyar Királyi Honvédelmi Ministerium, a Honvédség és Csendőrség Névkönyve 1895. évre, rendfokozati és beosztási kimutatással.* 71.p.

⁴⁴ Csak a születési és a halálozási adatai lelhetőek fel.

PIM-MÉI. op.cit. GHYCZY Margit. 1933.

⁴⁵ Csak a gyászjelentésében szereplő adatok ismertek.

OSZK-PKGYGY. GHYCZY Gyula gyászjelentése. Budapest, 1948.X.25. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. özv. GHYCZY Gyuláné született ROBITSEK Edit gyászjelentése. Budapest, 1965.IX. hó.

⁴⁶ Csak a gyászjelentésében szereplő adatok ismertek.

OSZK-PKGYGY. op.cit. GHYCZY Béla gyászjelentése. Kassa, 1918.XI.14. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. özv. GHYCZY Béláné született RAKOVSKY Zsófia gyászjelentése. Budapest, 1973.VII.9.

- PIM-MÉI. op.cit. özv. GHYCZY Béláné született RAKOVSKY Zsófia és Dr. GHYCZY Béla.

⁴⁷ Halálozás. (1933) 4.p. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. dr. NÁDOSY István gyászjelentése, Komárom, 1933. V. 4. ; PIM-MÉI. op.cit. NÁDOSY István. ; PIM-CSA. NÁDOSY István.

⁴⁸ Eljegyzés. (1910) 3.p.

⁴⁹ PIM-CSA. op.cit. THURÁNSZKY Judit. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. THURÁNSZKY László gyászjelentése, Sátoraljaújhely, 1939.X.2. ; DRK-NGYGY. Tabajdi – Till. dr. HÜTTL Tivadar gyászjelentése, Budapest, 1955.XI.9.

⁵⁰ A Zserbó-bó-ban. 43.p.

⁵¹ Tagsági névsor kiegészítése és változások. 16.p.

⁵² 1945. évi Nyugat-Európába költözését követően nincsen róla adat.

PIM-MFG. GHYCZY Judit.

⁵³ *A Magyarországi Kegyes Tanítórend Tatai Algyrnásiumának Értesítője az 1891-92. tanévről.* 64.p.

⁵⁴ HEFFLER: 46. + 57.p.

⁵⁵ *Névjegyzéke azoknak, akik az 1902-3. tanévben a magyarországi egyetemeken, műegyetemen és jogakadémiákon kitüntetéssel, illetéleg dicsőretekkel tettek vizsgálatot.* 434/5.p ; 14 705/1902. (III. 19.) VKM.r. ; *Beszédek, amelyek a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc-József Tudományegyetem 1905/6. Tanévi Rectora és Tanácsának beiktatása és a tanév megnyitása alkalmával 1905. évi szeptember hó 17-én tartattak.* (A 25. Függelékben az államtudományi doktori oklevél elnyerése szerepel, a 26. Függelékben pedig az, hogy kitüntetéssel állta ki a második jogtudományi szigorú vizsgálatot.)

⁵⁶ Közigazgatási gyakorlatok. 91.p.

⁵⁷ MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1932. IX. 3. 13. kiadás.

⁵⁸ Kinevezések. (1905) 152.p.

⁵⁹ Kinevezések. (1907) 230.p. ; Határrendőrség Kassán. 19.p. ; 30 194/1907. (III. 20.) BM.kr.

⁶⁰ Kinevezések. (1908) 441.p.

⁶¹ Kinevezések. (1913, *Belügyi Közlöny* 10.sz.) 68.p.

⁶² A Vöröskereszt megbízottja. 4.p.

⁶³ Kinevezések. (1916) 465.p.

⁶⁴ Kinevezések. (1918, *Belügyi Közlöny* 49.sz.) 1612.p.

⁶⁵ Kinevezések. (1920) 767.p.

⁶⁶ 1931 decemberének közepén, fővárosi és vidéki lapok egyaránt tudósítottak arról, hogy a következő év január 1-től működő Vidéki Rendőr-főkapitányság vezetésével a belügyminiszter dr. GHYCYZ Tihamér debreceni kerületi főkapitányt bízta meg. Több újság az új szervezethez áthelyezett rendőrtisztviselőket is megnevezte. Állandó helyettes dr. FERENCZY Tibor kerületi főkapitány (Szombathely). A fogalmazói karba beosztottak: LÁM Dezső címzetes főkapitányhelyettes, dr. TÓDOR Árpád rendőrfőtanácsos, PORUBSZKY Gyula rendőrtanácsos (Debrecen); dr. ZANKÓ Géza rendőrfőtanácsos, dr. KALA László rendőrtanácsos, ENYEDY Jenő rendőrkapitány (Szombathely); HALÁSZ Elemér rendőrfőtanácsos (Székesfehérvár); BAUMANN Viktor rendőrtanácsos, DOBAY Károly rendőrtanácsos, dr. LIBICZEI Gyula rendőrkapitány (budapestvidéki kerület). A felügyelői karba beosztottak: ISZÁK László rendőrfőfelügyelő, BEREGSZÁSZY Gyula rendőrfelügyelő (Debrecen) TÖRÖK Lajos rendőrfőfelügyelő a (budapestvidéki kerület); dr. KERÉKES Kornél rendőrfőfelügyelő (Székesfehérvár); FORGÁCS József rendőrfőfelügyelő (Szombathely). A detektívkarban: PAP József detektívőfelügyelő főnökhelyettes, ECKL Viktor detektív (budapestvidéki kerület); PRÓBÁLD Ágoston detektív (Szombathely). Megszüntették a vidéki kerületi rendőrfőkapitányságokat. op.cit. 8.p. ; Ghyczy Tihamér lett a Vidéki Rendőrfőkapitányság vezetője 1.p. ; Kineveztek az országos központi főkapitányság vezetőjét és tisztviselőkarát. 4.p.

⁶⁷ Kinevezések (1932) 611.p. ; Ghyczy Tihamért kineveztek a rendőrség vidéki főkapitányává. 2.p. (A hírt több napilap is lehozta, némelyek életrajzi adatok közzétételével együtt.)

⁶⁸ A jelleg adományozása valószínűleg összefüggött azzal, hogy GHYCYZ Tihamér dr. helyettese került a fővárosi rendőrség élére. Jellegadományozás. 251.p. ; A budapesti rendőrség új főkapitánya. A vidéki főkapitányság vezetőjének előléptetése. 1.p.

⁶⁹ Hivatalos lapban nem lelehető fel a nyugdíjba vonulásáról adat. Néhány lap a Magyar Távirati Iroda jelentésére hivatkozott. Bár az újságok az 1932 őszen bekövetkezett kormányfői változással nem helyezték összefüggésbe a nyugdíjazásokat, azokban minden bizonnyal szerepet játszottak vitéz jákfai GÖMBÖS Gyula (1886-1936) közigazgatásreform elkövetői elképzelései is. A polgári magyar állam alkalmazottai nyugdíj jogosultak voltak. A nyugdíjuk mértéke a szolgálatban eltöltött évek számától függött. A 65 éves nyugdíjkorhatár elérésekor a 10 éves szolgálati idővel rendelkezők a fizetésük 40 %-ra voltak jogosultak nyugdíjként. Ezt követően minden letöltött szolgálati év 3% többletet jelentett. A 40 éves szolgálati viszonyal rendelkezők fizetésük 100 %-ra voltak jogosultak nyugdíjként. A 65. életév betöltését követően, vagy a 40 éves szolgálati idő letöltésén túl kizárólag rendkívüli esetben, külön engedéllyel az érintett tárca vezetőjének a javaslatára, a pénzügyminiszter támogatásával és az államfő engedélyével maradhatott aktív az állami alkalmazott. Senkinek sem lehetett több a nyugdíja, mint a fizetése. Ez a rendszer egyformán vonatkozott civilekre, a rendőrökre, a katonákra és az egyéb fegyveres testületek tagjaira. A különbség csupán annyi volt, a civilek és a fegyveres szolgálatot ellátók között, hogy az utóbbiak számára az első öt év szolgálati időt duplán számították.

Nyugdíjazások a rendőrségen. 6.p. ; A búcsú. 1.p. ; PARÁDI: A magyar rendvédelem személyi állományának szociális viszonyai 1867-1945. 57-61.p. ; Idem: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. 92-99.p. ; Idem: Az egységes állami fizetési rendszer és a szakterületi rendfokozati rendszerek a polgári magyar állam rendvédelmében. 105-110.p. ; Idem: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában. 99-108.p. ; Idem: A Magyar Királyi Csendarőrség nyugellátása. ; Idem: Az igazolványos altisztek. 191-195.p.

⁷⁰ A Ferenc József-rendet 1849. XII. 2-án alapította *I. Ferencz József*.

Adományozás. (1915) 3-4.p.

⁷¹ A Polgári Hadi Érdemkeresztet 1916. II. 18-án alapította *I. Ferencz József*.

Határrendőrségi kitüntetések. 1130.p.

⁷² Az öt osztályú Magyar Érdemkeresztet (A II. Osztályú Magyar Érdemkereszt 1935 decemberétől Magyar Érdemrend Középkeresztje) 1922-ben gróf bethleni BETHLEN István miniszterelnök előterjesztése nyomán vitéz nagybányai HORTHY Miklós kormányzó alapította.

Adományozás. (1929) 1108.p.

⁷³ MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1932. IX. 3. 13. kiadás. op.cit.

⁷⁴ 54 975/1908. (IV. 30.) BM.kr. ; 29 383/1908. (VII. 9.) BM.kr.

⁷⁵ A határszéli rendőrség új otthona. 26.p.

⁷⁶ Ordre de bataille a kolera ellen. 7-8.p.

⁷⁷ Áthelyezések a rendőrségnél. 9.p.

⁷⁸ Rendőrpalotát építenek Nyíregyházán. 2.p.

⁷⁹ A kerületi rendőrfőkapitány Nyíregyházán. 4.p.

⁸⁰ Az épülő nyíregyházi rendőrpalota megtekintése. 5.p.

⁸¹ SZELECSÉNYI: 1-2.p.

⁸² A kerületi főkapitány Miskolcon. 2.p.

⁸³ 1929/XXX.tc. op.cit. 2.§ (1) 3. a) + 4.§ (1) a) b) ; Debrecen új törvényhatósági bizottsága. 8.p.

⁸⁴ A debreceni strandfürdőben történtekkel kapcsolatban dr. GHYCYZ Tihamér a rendőrség vidéki főkapitánya is nyilatkozott. MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1932. VII. 13. 17.kiadás. ; Befejezték a vizsgálatot. 5.p.

- ⁸⁵ Védegyleti közlemények. 419.p.
- ⁸⁶ *A Tatai Kegyeztanítórendi gróf Eszterházi Miklós Reálgimnázium értesítője az 1931-32. tanévről.* 34.p.
- ⁸⁷ HABÁN: 26.p.
- ⁸⁸ A Magyar Királyi Államrendőrség debreceni kerületének segélyalapja. 2.p.
- ⁸⁹ Liphay Árpád képkiallítása. 3.p.
- ⁹⁰ Elszámolás a Vöröskereszt bál jövedelméről. 4.p.
- ⁹¹ Rendőrtisztek Atlétikai Klubjának táncestje. 7.p.
- ⁹² KONCZ (1923): 18.p.
- ⁹³ KONCZ (1924): 20.p.
- ⁹⁴ KONCZ (1925): 9.p.
- ⁹⁵ Postatisztviselők műsoros táncestélye. 3.p.
- ⁹⁶ Pompás sportgyakorlatok. 17.p.
- ⁹⁷ Medek-Kernács hangverseny. 7.p.
- ⁹⁸ Képalírás. (1929) 5.p.
- ⁹⁹ A Kisfaludy Társaság ünnepi gyűlése. 5.p.
- ¹⁰⁰ Könnyíteni kell a hadirokkantak, özvegyek és árvák helyzetén. 7.p.
- ¹⁰¹ Komárommegye. Nagyigmándi választókerület. 5.p.
- ¹⁰² Kossuth-pártiak. Nagyigmánd. 6.p.
- ¹⁰³ MANDEL: 4.p.
- ¹⁰⁴ Nagyváradi th. város válságos órái. 1.p.
- ¹⁰⁵ RAKOVSKY érkezése. A bevonulás. 1.p.
- ¹⁰⁶ GHYCY: Pár szó az ellenőrzés kérdéséről.
- ¹⁰⁷ A Budapest, VIII. kerület Baross utca 76. szám alatti székhelyű MATEOSZ és a KÖGE is az 1933. év második felében alakult. Egyesületi választmányi ülés. 48.p.
- ¹⁰⁸ KALLÓS: 409.p.
- ¹⁰⁹ GHYCY: Pár szó az ellenőrzés kérdéséről. op. cit. ; Idem: A közlekedésrendészet aktuális problémái. 165-166.p. ; Egyesületi választmányi ülés: op.cit.48.p.
- ¹¹⁰ BFL-VII.182-1936-0740. A jogszolgáltatás területi szervei. SOMOGYI Béla közjegyző iratai.
- ¹¹¹ GALÁNTAI NAGY (1938-1939): 439.p.
- ¹¹² PIM-MÉI. op.cit. ÉLIÁSSY Sándor Magyar.
- ¹¹³ A bankkal kapcsolatosan különböző hírek és találgatások láttak napvilágot. Minden bizonnyal az akkori körülmények is okai annak, hogy dr. ÉLIÁSSY Sándor családjáról meglehetősen kevés és nehezen fellelhető adat vált ismertté. Braun, Rózsa és Tarsai közkereseti társaság 908.p. ; Öngyilkos bankigazgató. 8.p. ; Egy egri pénztintézet válsága. 7.p.
- ¹¹⁴ KOZMA: 348.p.
- ¹¹⁵ Karácsond díszpolgára. 2.p.
- ¹¹⁶ *Magyar Pénzügyi Compass 1929-1930.* 314.p.
- ¹¹⁷ A Nemzeti Bank új váltóbíráói a miskolci kamara kerületében. 1.p.
- ¹¹⁸ Hevesmegyei Általános Építő Részvénytársaság. 453.p.
- ¹¹⁹ GERŐ: 68.p.
- ¹²⁰ Halálozás. (1937) 3.p.
- ¹²¹ Házasság. (1938) 4.p.
- ¹²² Családi értesítő. 7.p.
- ¹²³ Gyöngyöstarjáni keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. 359.p.
- ¹²⁴ Családi értesítő. op.cit. 7.p.
- ¹²⁵ SZVORÉNYI: 104.p. és 107.p.
- ¹²⁶ KASSUBA: 77.p. ; FARKAS: 20.p. ; FISÖHER: 45.p. és 71.p.
- ¹²⁷ Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. 19.p. ; Eger adta az országnak az új budapesti rendőrfőkapitányt. 1-2.p.
- ¹²⁸ KÜRTI: 35.p.
- ¹²⁹ Jogi tanulmányokat folytató hallgatóként szerepel az Eperjesi Evangélikus Egyházkerületi Kollégium értesítőiben az 1900-1901. iskolai évben és a következő tanévben, mint BODONYI-féle családi 200 forintos ösztöndíjas, továbbá a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachjaiban szintén az 1900-1901. iskolai évben, a következő tanévben és az 1902-1903. iskolai évben. Az Iglói Diákszövetség 1930-ban kiadott Emléklapjában államtudori oklevél megszerzése szerepel, az Eger-gyöngyösi újság 1937. IX. 30-ai számában pedig Kolozsváron szerzett jogi doktorátusról írt. A kettő nem zárja ki egymást, s megemlítendő, hogy a kérdéses időszakban nem számított ritkaságnak máshol tanulni és máshol vizsgázni. Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. op.cit. 19.p. ; Eger adta az országnak az új budapesti rendőrfőkapitányt. op.cit. 1-2.p. ; SZLÁVIK: *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1900-1901. iskolai évről.* 38.p. és 113.p. ; Idem: *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1901-1902. iskolai évről.* 58.p. és 156.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCC-MDCCCCI. Tanévre.* 109.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCI-MDCCCCII. Tanévre.* 111.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCII-MDCCCCIII. Tanévre.* 110.p.
- ¹³⁰ „Az egri dalkör” a pécsi országos dalárversenyen. 1.p.
- ¹³¹ Vármegyei közgyűlés. I. melléklet.
- ¹³² Köszönetnyilvánítás ÉLIÁSSY Imrétől. II. melléklet. ; Alkalmatlanság. 2.p.
- ¹³³ Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kiténtetése. 145-147.p. ; Zemplénvármegyei közgyűlés. 1.p.
- ¹³⁴ Gyöngyösi járás tiszteletbeli szolgabíró. 94.p.
- ¹³⁵ Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1909. 142.p. ; Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1910. 147.p. ; Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1911. 149.p. ; Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1912. 151.p.
- ¹³⁶ Főispáni titkár. (1913) 155.p. ; Főispáni titkár. (1914) 158.p.
- ¹³⁷ Besztercebánya új rendőrfőkapitánya. 520.p. ; Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. op.cit. 19.p.

- ¹³⁸ Új rendőrfőkapitány. Komáromból jelentik. 12.p. ; Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. op.cit. 19.p.
- ¹³⁹ A Magyar Rendőrben megjelent méltatás tartalmaz néhány eltérő adatot, ugyanúgy, mint a Magyarország tiszti cím- és névtára 1915. és 1916. évi kiadásai. Ezek a beszerbányai rendőrkapitányi és a komáromi rendőrfőkapitányi kinevezés időpontjaiban mutatkoznak.
- Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kitüntetése. op.cit. 145-147.p.
- ¹⁴⁰ 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. 259.p.
- ¹⁴¹ MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hirek*, 1933. I. 3. 16.kiadás.
- ¹⁴² A Nemzeti Újság tévesen azt tette közzé, hogy július 6-án átvette a Budapestvidéki Főkapitányság vezetését.
- Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. op.cit. 19.p. ; Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kitüntetése. op.cit. 145-147.p. ; A Budapestvidéki Főkapitányság új vezetője. 5.p.
- ¹⁴³ M. kir. kerületi rendőrfőkapitányi teendők ideiglenes ellátása alóli felmentés és megbízás 1534.p. ; Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. op.cit. 19.p.
- ¹⁴⁴ Cím- és jellegadóományozás a m. kir. állami rendőrség személyzeti létszámában. 2217.p.
- ¹⁴⁵ 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. 259.p. op.cit. ; Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kitüntetése. op.cit. 145-147.p.
- ¹⁴⁶ Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1927) 81.p. ; Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1928) 83.p. ; Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1929) 97.p. ; Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1931) 90.p.
- ¹⁴⁷ Tovább dolgozik a racionalizáló bizottság. 2.p.
- ¹⁴⁸ A sajtó közreadó írásaiban, a Magyar Távirati Iroda nyomán, szakmai életrajzi adatok is helyet kaptak.
- A Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. 42.p.
- ¹⁴⁹ Az eseményről beszámoló újságok esetenként terjedelmes cikkben írták meg a különböző kombinációkat, álláspontokat és véleményeket, továbbá nem mulasztották el életrajzi adatok közreadását sem.
- A m. kir. rendőrség budapesti főkapitányává kinevezés. 581.p. ; Éliássy Sándor lett Budapest főkapitánya. 20.p. ; Széll József belügyminiszter nyilatkozata. 8-9.p. ; Az új főkapitány első napiparancsa. 4.p.
- ¹⁵⁰ Dr. Éliássy ma veszi át a főkapitányság vezetését. 3.p.
- ¹⁵¹ Nyugalmaszták Éliássy Sándor budapesti rendőrfőkapitányt. 3.p. ; A közigazgatási bizottság ülése 1944.V.8. ÉLIÁSSY Sándor dr. bejelentése 477-478.p.
- ¹⁵² ÉLIÁSSY Sándor dr. kitüntetése. 3.p.
- ¹⁵³ A polgári személyeknek adott kormányzói elismerés látható jele az 1922. VI. 14-én alapított Magyar Koronás Bronzérem. A másodízben adott elismerést a Magyar Koronás Ezüstérem jelentette meg. A további elismerések nyilvánítását az utóbbi érem szalagján elhelyezett egy-egy 5 milliméter széles sima ezüstpánt viselése jelentette.
- Magas elismerés. 1109.p.
- ¹⁵⁴ Magyar Érdemrend adományozása. 223.p.
- ¹⁵⁵ Olasz Koronarend: alapította II. Viktor Emánuel király 1868.II.20. Öt osztályú. és Osztrák Érdemrend: az Osztrák SzövetségiÁllam alapította 1934.IX.24-én.
- Rendjelviselési engedély. (1938) 824.p.
- ¹⁵⁶ A Magyar Vörös Kereszt érdemkeresztjének adományozása. 690.p.
- ¹⁵⁷ A főkapitány kitüntetése a máltai magisztrátusi kereszttel. 8.p.
- ¹⁵⁸ Magyar Érdemrend, Ezüst és Bronz Érdemkereszt adományozása. 844.p.
- ¹⁵⁹ Kitüntetések. (1939) 450.p.
- ¹⁶⁰ Képalírás. (1940) 4.p.
- ¹⁶¹ ÉLIÁSSY Sándor főkapitány német kitüntetése. 7.p. ; Külföldi rendjel viselésének engedélyezése. 374.p.
- ¹⁶² - A kitüntetést a kormányzó alapította 1940.XII.11-én, azoknak szánva, akik akár a magyarországi kommunizmus súlyos megpróbáltatásainak idejében, akár az elszakított területeken törhetetlen magyar hittel küzdöttek és önfeláldozó magatartást tanúsítottak.
- Kitüntetett rendőrtisztek és detektívek. (*Újság*) 12.p. ; 1940. (XII. 11.) Legf.elhat.3149.p.
- SZÁLASI Ferenc a Nemzetvédelmi Kereszt adományozását megszüntette, viselését eltörölte, majd viselését az Ideiglenes Nemzeti Kormány is megtiltotta.
- 81 017/1944. (1945. I. 7.) HM.r. ; 4 840/1945. (VII. 11.) ME.r.
- ¹⁶³ Rendőrségi kitüntetések. 947.p.
- ¹⁶⁴ Nincsen rendőr Komáromban. 5.p.
- ¹⁶⁵ ÉLIÁSSY Sándor elismerését a kecskeméti rendőrkapitányságnál szolgálatot teljesítő CZIRÉK László rendőr-főtanácsosnak fejezte ki.
- Hivatalvizsgálat kezdődött a kecskeméti kapitányságnál. 1.p. ; Legteljesebb elismerését fejezte ki a rendőrfőkapitány. 1.p.
- ¹⁶⁶ Fegyelmi vizsgálat indult öt rendőrkapitány ellen. 3.p.
- ¹⁶⁷ Dr. Éliássy Sándor vidéki főkapitány Szegeden. 7.p.
- ¹⁶⁸ A rendőrség ünneplő Éliássy főkapitány hivatalba lépésének egy esztendő jubileumát. 9.p. ; BORBÉLY-KAPY: 77-79.p.
- ¹⁶⁹ Választmányi titkár. (1913) 745.p. ; Választmányi titkár. (1914) 776.p. ; Választmányi titkár. (1915) 777.p. ; Választmányi titkár. (1916) 677.p. ; Választmányi titkár. (1917) 675.p. ; Választmányi titkár. (1918) 613.p.
- ¹⁷⁰ A Rendőrtiszti Atlétikai Club 1921. X. 31-én alakult, alapszabályait a belügyminiszter 1928. VII. 14-én láttaozta.
- A RAC Evezős Osztályának közgyűlése. 4.p. ; A Rendőrtiszti Atlétikai Club története 1921-1931.
- ¹⁷¹ VALECSIK: 262.p.
- ¹⁷² RAC közgyűlés. 16.p.
- ¹⁷³ A RAC elnök.
- ¹⁷⁴ Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság 1924-ben alakult a 4 300/1924. (V. 31.) ME.r. kormányrendelet és a 255 000/1924. (1925. II. 12.) BM.kr. belügyminiszteri rendelet alapján. Voltak vezetői illetőleg tagjai belügyminiszteri kinevezéssel, belügyminisztériumi tisztviselők és rendőrtisztviselők is. A bizottság a Magyarországon gyártott, valamint a külföldről behozott, bemutatásra szánt filmmalkotásokat vizsgálta, annak megállapítása végett, hogy azok titkóznak-e a hatályos jogszabályokba és a közrendbe, sértik-e a közérkölcset, a nemzeti állameszmét, az országnak más állammal fennálló viszonyát. Bizottság elnökből, helyettes elnökből, alelnökből és jegyzőkből, valamint bizottsági tagokból állt, akiket az egyes minisztériumok, továbbá szakmai érdekeltségek delegáltak és a belügyminiszter nevezett ki. Ugyancsak a belügyminiszter nevezett ki tagokat a társadalmi élet kiválóságai közül is. A bizottság működését és ügykezelését az elnök vezette, az adminisztratív teendőket az ügyvezető alelnök látta el. A filmek engedélyezése albizottságban történt, amely szótöbbséggel döntött az engedélyezés tekintetében.

4 300/1924. (V. 31.) ME.r. ; 255 000/1924. (1925. II. 12.) BM.kr. ; Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1937) 48.p. ; Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1938) 50.p. ; Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1940) 58.p. ; Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1942) 59.p. ; Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1943) 60.p. ; Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1944) 63.p. ; Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnökének, helyettes elnökének és tagjainak kinevezése. 74.p.

¹⁷⁵ A Budapest VIII. Eszterházy utca 4/b. alatti székhelyű Magyar Királyi Belügyminisztériumi és Államrendőrségi Segédhivatali Tisztviselők Társasköre 1922-ben alakult. Taglétszáma 1937-ben 423 fő.

Éliássy főkapitány a Rendőrségi Segédhivatali Tisztviselők Társaskörének díszelnöke.

¹⁷⁶ Magyar Állatvédők Országos Egyesülete. 141.p.

¹⁷⁷ A bizottság 1934-ben alakult, elnöke a mindenkori főpolgármester volt. Feladatát képezte a fővárosi gyógyfürdők és a hozzájuk kapcsolódó idegenforgalom fejlesztése.

Budapesti Központi Gyógy- és Ütülőhelyi Bizottság tagja. (1942) 56.p.

¹⁷⁸ Táncst. 7.p.

¹⁷⁹ - 1923. év őszén a Budapestvidéki Kerületi Főkapitányság kebelében alakult meg a rendőrszenekar, amely néhány év alatt az ország legelső zenekara közé emelkedett. Dr. SOLTHY Béla kerületi főkapitány hivatali utóda dr. ÉLIÁSSY Sándor budapestvidéki kerületi főkapitány a rendőrszenekar ügyét teljesen magáévé tette, annak létszámát 42 főben állapította meg és az általános alapszervezési módokat jóváhagyás végett a belügyminiszter elé terjesztette. A felügyeletet gyakorló zenebizottság elnöki tisztjét a mindenkor budapestvidéki főkapitány töltötte be.

SAUTER: 5-6.p.

- A zenekar sikerét mutatja például, hogy 1927 őszén a Magyar Királyi Állami Rendőrség zenekara a KOSSUTH-szobor előtti térenéljét követően, társadalmi szervezetek kérésére, a zenekar a New York-i KOSSUTH-ünnepre utazott. Budapest polgármestere megleghangú levélben mondott köszönetet.

Amerikába megy a rendőrszenekar. 8.p.

¹⁸⁰ A csendőrvértanuk szobra. 3.p.

¹⁸¹ A rendőrhősök emlékezete. 3-8.p.

¹⁸² A harmadik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. 156-160.p. ; Az ötödik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. 151-155.p.

¹⁸³ ÉLIÁSSY: 170.p.

¹⁸⁴ A Turul Szövetség (Magyar Egyetemek és Főiskolák Országos Nemzeti Turul Szövetsége Előkészítő Bizottsága) a HORTHY-kori Magyarország legjelentősebb egyetemi ifjúsági szervezete 1919 és 1945 között.

Gömbös miniszterelnök márciusi beszéde az ifjúsághoz. 5.p.

¹⁸⁵ *Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1922-1923)* 257.p.

¹⁸⁶ *Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1928).* 162.p.

¹⁸⁷ *Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1929).* 99.p.

¹⁸⁸ BFL-IV.1420.r. Lakás adatszolgáltatási ívek, 1944. ÉLIÁSSY Sándor lakcíme.

¹⁸⁹ ROKOLYA: 20.p.

¹⁹⁰ Farkasréti Temető temetőiroda válasza 2020. III. 2-án. Hamvait tartalmazó urnája 2014-ben kiadásra került, 1026 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 103. 2/4. alatt lakó hozzátartozónak.

¹⁹¹ ROKOLYA: op.cit. 20.p. op. cit. ; Aradi Közjegyzői Kamara elnöke. 282.p.

¹⁹² Udvari tanácsosi cím adományozása. 1.p.

¹⁹³ Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola értesítője. 1885/86. 19.p.

¹⁹⁴ FOLYOVICH József (nagyapa) gyászjelentésében 1868. XII. 16-án FOLYOVICH Sándor feleségeként LÁZÁR Irén szerepel. Ó-tordai LÁZÁR Sándor gyászjelentésében 1885. IV. 16-án FOLYOVICH Jenny unokaként van feltüntetve, LÁZÁR Irén pedig POLCZ Rudolfinéként. Utóbbi már 1880. IX. 1-én is e néven szerepelt, POLCZNÉ Kalmár Józsefné gyászjelentésében.

OSZK-PKGYGY. op.cit. FOLYOVICH József gyászjelentése. Kolozsvárt, 1868. XII. 16. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. LÁZÁR Sándor gyászjelentése. Kolozsvárt, 1885. IV. 16. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. KALMÁR Józsefné gyászjelentése. Kolozsvárt, 1880. IX. 1.

¹⁹⁵ A hadnagy szerepét FOLYOVICH Sándor, Lidi rokona szerepét pedig FEKETE Róza játszotta. Nagyenyedi Műkedvelő Társulat. 3.p. ; Nagyenyedi Műkedvelő Társulat alapszabályai. 2586.p.

¹⁹⁶ Vidéki hírek. 1298.p.

¹⁹⁷ Esküvő. 3.p. ; Új dandárparancsnok. 4.p.

¹⁹⁸ OSZK-PKGYGY. op.cit. ifj. FOLYOVICH Sándor gyászjelentése. Nagyenyed, 1902. VIII. 23.

¹⁹⁹ Halálozás. (1940) 4.p.

²⁰⁰ Tartalékos főhadnagy. 16.p. ; Háziipari szakosztály ülése. 7.p.

²⁰¹ OSZK-PKGYGY. op.cit. FOLYOVICH Rózsika gyászjelentése Nagyenyed, 1910. XI. 12.

²⁰² Halálozás. (1992) 12.p. ; Farkasréti Temető temetőiroda válasza 2020.III. 2-án. Hamvait tartalmazó urnája 2014-ben kiadásra került, az alábbi címen található: 1026 Budapest Szilágyi Erzsébet fasor 103. 2/4. ; Halálozás. (1943, *Uj Magyarorszag*) 11.p. ; Halálozás. (1938) 7.p.

²⁰³ Halálozás. (1989) 12.p.

²⁰⁴ SZÉLL: 10-11.p.

²⁰⁵ *Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola értesítője 1887/88.* 106.p. ; *A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola értesítője 1891/92.* 48.p. ; *Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola értesítője 1893/94.* 62.p.

²⁰⁶ *Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Kollégium értesítője 1897/98.* 82.p. és 86.p.

²⁰⁷ *A Kolozsvári „Ferenc-József” Magyar Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja és Tanrendje az MCMI-II-ik tanév I. felére.* 108.p.

²⁰⁸ Kinevezések. (1910, *Belügyi Közlöny* 19.sz.)

²⁰⁹ Kinevezések. (1910, *Belügyi Közlöny* 26.sz.) 266.p.

²¹⁰ Kinevezések. (1913, *Belügyi Közlöny* 46.sz.) 194.p.

²¹¹ Loc.cit. 531.p.

- ²¹² *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. (1914) 293.p.*
- ²¹³ *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. (1916) 30.p.*
- ²¹⁴ Kinevezések. (1917) 1102.p.
- ²¹⁵ Kinevezések. (1918, *Belügyi Közlöny* 52.sz.)1734.p.
- ²¹⁶ Tényleges katona. 59.p.
- ²¹⁷ Kinevezések. (1921) 1874.p.
- ²¹⁸ Adományozás. (1922) 1355.p.
- ²¹⁹ Előadó az Igazgatási rendészeti osztályon 1927. 30.p. ; *Rendőrségi Zsebkönyv 1929.* 39.p.
- ²²⁰ Adományozás. (1928) 616.p.
- ²²¹ Adományozás. (1930) 688.p.
- ²²² A Külföldieket Ellenőrző Országos Központi Hatóság (KEOKH) az 1930. évi XXVIII. törvénycikk alapján került megszervezésre a Belügyminisztérium kebelében. Első vezetője FOLYOVICH József miniszteri osztálytanácsos volt, aki csaknem 7 éven keresztül állt a hatóság élén.
- 1930/XXVIII.tc. ; Kinevezések. (1931, *Belügyi Közlöny* 3.sz.) 49.p.
- ²²³ MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1932. IX. 5. 21.kiadás.
- ²²⁴ Adományozás. (1933) 438.p.
- ²²⁵ Adományozás. (1937) 581.p.
- ²²⁶ Loc.cit.
- ²²⁷ Új vidéki főkapitány. 9.p.
- ²²⁸ A Vidéki Főkapitányság vezetésének átvétele. 438.p. ; Folyovich József beiktatása. 3.p.
- ²²⁹ Változás a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága vezetésében. 314.p.
- ²³⁰ Új vidéki főkapitányt neveznek ki. 4.p.
- ²³¹ Változások a m. kir. belügyminisztérium ügyosztályainak vezetésében. 338.p.
- ²³² Kinevezések. (1939) 378.p. ; 2 440/1939. (III. 3.) ME.r.
- ²³³ Adományozás. (1942, *Belügyi Közlöny* 3.sz.) 133.p.
- ²³⁴ GALÁNTAI NAGY (1943-1944): Lakásügyi Osztály vezetője.49.p.
- ²³⁵ Hajózási és Kikötőügyi Tanács tagja. 359.p.
- ²³⁶ RÁCZ: 95.p.
- ²³⁷ A *Filmkultúra* (Filmművészeti és tudományos folyóirat) III. évfolyama (1930. V. 1.) 5. számának a címlapján „Folyovich József dr. miniszteri oszt. tanácsos a filmcenzúra helyettes elnöke.” látható. A doktori cím máshol nem szerepel.
- MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1927. IX. 7. 9.kiadás. ; Kinevezések. (1928) 76.p. ; Kinevezések. (1931, *Belügyi Közlöny* 2.sz.) 37.p. ; Kinevezések. (1933) 752.p.
- ²³⁸ Kinevezések. (1937) .p.
- ²³⁹ 111 752/1938. (I. 1.) VKM.r.
- ²⁴⁰ A katolikus egyház akciója a színháztársaság és a film reformja érdekében. 4-5.p.
- ²⁴¹ MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1936. VI. 25. 39.kiadás. Kormányzói elismerés.
- ²⁴² Rendjelviselési engedély. (1937) 145.p.
- ²⁴³ MNL.OL. K.szekció. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1937. IX. 16. 35. kiadás. Rendjel elfogadásának és viselésének engedélyezése.
- ²⁴⁴ MNL.OL. W-12. 1938.VII.2-i ülés 3. javaslat.
- ²⁴⁵ Rendjelviselési engedély. (1938) op.cit. 824.p.
- ²⁴⁶ Adományozás. (1942, *Belügyi Közlöny* 19.sz.) 852.p.
- ²⁴⁷ Állandó rendőriskola Esztergomban. 3.p.
- ²⁴⁸ „A visszavárok” előadása a Várszínházban. 103.p.
- ²⁴⁹ Ünnepi vacsora. 530-531.p.
- ²⁵⁰ Első világháborús plakátgyűjtemény. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. Leltári szám 2688.
- ²⁵¹ *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. (1914) 1491.p.*
- ²⁵² *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. (1928) II.Rész. 204.p.*
- ²⁵³ *Budapest és környékének betűrendes távbeszélő névsora. I.rész. 93.p.*
- ²⁵⁴ PIM-MÉI. op.cit. Dr. ZANKÓ Géza. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. Dr. ZANKÓ Géza gyászjelentése Budapest, 1963.VIII.22. ; Halálozás. 4.p.
- ²⁵⁵ OSZK-PKGYGY. op.cit. id. ZANKÓ Emil gyászjelentése Fogaras. 1903. I. 29. ; Egyesületi elnök, gazdasági ügyintéző 1896. 391.p. + 393.p. + 811.p. ; Fogaraszámjegyzék osztály. 165.p.
- ²⁵⁶ Halálozások. 11.p. ; Gyászrovat. (1897) 5.p. ; Alsó Árpás pusztulása. 3.p.
- ²⁵⁷ ZANKÓ Emil. 2.p.
- ²⁵⁸ Végzett hallgatók. II.kötet. 106.p.
- ²⁵⁹ Fogarasiak családi estje. 18.p.
- ²⁶⁰ Házasságkötés. 13.p. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. ZANKÓ Emil gyászjelentése. Gödöllő, 1930. V. 21. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. öz. ZANKÓ Emilné született KOLLÁR Magda gyászjelentése. Budapest, 1961. XII. 12. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. dr. ZANKÓ Emil gyászjelentése. Budapest, 1972.II.20. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. SIMONITS Lászlóné született ZANKÓ Magda gyászjelentése. Kerepes, 1939.XI.13.
- ²⁶¹ Alsó Árpás pusztulása. op.cit. 3.p. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. öz. ROTTLER Józsefné gyászjelentése Debrecen. 1901.III.13.
- ²⁶² *Értesítő a Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola 1909-1910-ik iskolai évről.* 82.p.
- ²⁶³ *Értesítő a Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola 1910-1911-ik iskolai évről.* 79.p.
- ²⁶⁴ MÁRSITS: 71.p.

- ²⁶⁵ 1916 tavaszán, TORMAY Cecil írónő mágnáshölgyekkel együtt alapította meg, a külföldi divat ellen szólóan, és a nyersanyagokkal való takarékoskosságot célzóan a Fényűzés Elleni Ligát, amely 1917 elején meg is szűnt. Kolozsvárott is alakult alapszervezete. A Fényűzés Elleni Liga új tagjai. 12.p.
- ²⁶⁶ Segédtanító Debrecenben. 65.p.
- ²⁶⁷ Segédtanító Adán. 509.p.
- ²⁶⁸ SZINNYEI: XI.kötet. 1267.oszlop.
- ²⁶⁹ TURÁNYI: 11.p. + 68.p.
- ²⁷⁰ Áthelyezések. (1899) 173.p. ; Kinevezések. 301.p. ; O'SVÁTH: 932.p.
- ²⁷¹ A menekültekért. 3.p.
- ²⁷² Új Levente egyesületek. 3.p.
- ²⁷³ Frontharcosok gyűlései. 8.p.
- ²⁷⁴ KÖRMENDI: 71.p.
- ²⁷⁵ Két villamos gázolás. 5.p. ; Halálozás. (1943, *Nemzeti Újság*) 7.p. ; OSZK-PKGYGY. op.cit. ZANKÓ Ernő gyászjelentése. Budapest, 1943.VI.20.
- ²⁷⁶ F.E.L. tagjai. 15.p.
- ²⁷⁷ *A Nagyszzebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője 1896/7.* 82.p.
- ²⁷⁸ *A Nagyszzebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője 1898-99 iskolai évről.* 107.p.
- ²⁷⁹ Loc.cit. 103.p.
- ²⁸⁰ *A Kolozsvári „Ferenc-József” Magyar Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja és Tanrendje az MCMI-II-ik tanév I. felére.* 116.p.
- ²⁸¹ *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCI-MDCCCII. Tanévre.* op.cit. 171.p.
- ²⁸² *Beszédek, amelyek a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc-József Tudományegyetem 1905/6. Tanévi Rectora és Tanácsának beiktatása és a tanév megnyitása alkalmával 1905. évi szeptember hó 17-én tartottak.* op.cit. 79.p.
- ²⁸³ Szolgabíró a fogarasi járásban. (1906) 90.p. ; Szolgabíró a fogarasi járásban. (1907) 90.p.
- ²⁸⁴ Árvaszéki ülnök Fogaras vármegyében. 19.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1908) 91.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök. Fogaras vármegyében. (1909) 95.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök. Fogaras vármegyében. (1910) 99.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök. Fogaras vármegyében. (1912) 103.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök. Fogaras vármegyében. (1914) 110.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök. Fogaras vármegyében. (1916) 123.p. ; Árvaszéki ülnök és elnök. Fogaras vármegyében. (1918) 77.p.
- ²⁸⁵ Államrendőrségi kinevezések. 867.p. ; Kinevezések az államrendőrséghez. 3.p.
- ²⁸⁶ Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. 13-14.p. ; Kinevezések az államrendőrséghez. op.cit. 3.p.
- ²⁸⁷ Államrendőrségi kinevezések. op.cit. 867.p.
- ²⁸⁸ A színház és mozika rendőri felügyelete. 3.p.
- ²⁸⁹ Államrendészeti osztály. 9.p.
- ²⁹⁰ A lakástügyi miniszteri biztos helyettese. 5.p. ; A rendőrségről. 6.p.
- ²⁹¹ Változások a kerületi lakástügyi kormánybiztosságnál. 5.p. ; Dr. Griczmann Gyula távozása. 2.p.
- ²⁹² A rendőrség köréből. 7.p.
- ²⁹³ Cím- és jellegadóományozás a m. kir. állami rendőrség személyzeti létszámában. op.cit. 2217.p. ; Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. op.cit. 13-14.p.
- ²⁹⁴ 242 000/1924. (1925. II. 5.) op.cit. 261.p.
- ²⁹⁵ A szegedi kerületi állami rendőrfőkapitányság vezetőjének helyettese. 350.p. ; A kerületi főkapitány helyettese. 3.p. ; Zankó Géza rendőrfőtanácsos távozása. 6.p.
- ²⁹⁶ A vidéki főkapitányság felállítása. 15-16.p.
- ²⁹⁷ A vidéki főkapitány állandó helyettese. 13. kiadás.
- ²⁹⁸ Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. (1934) 562.p.
- ²⁹⁹ Új vidéki főkapitányt neveznek ki. op.cit. 4.p.
- ³⁰⁰ Baksa János vidéki főkapitány nyugalomban. 363.p.
- ³⁰¹ Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. op.cit. 13-14.p.
- ³⁰² MNL.OL. K.szekció. op.cit. Magyar Távírási Iroda, *Napi Hírek*, 1925. X. 17. 5. kiadás. A soproni rendőrállomány dicsérete.
- ³⁰³ Magas elismerés. op.cit. 1109.p.
- ³⁰⁴ A Magyar Vörös Kereszt Érdemkeresztjének adományozása. op.cit. 690.p.
- ³⁰⁵ Az elismeréssel kapcsolatban fellelhető az adományozás menete, amely szerint a belügyminiszter a kormányülésen tett javaslatban hozzájárulást kért a minisztertanácstól, a kormányzó felé történő előterjesztés megtételére. A kormány jóváhagyását követően került a belügyminiszteri javaslat/előterjesztés a kormányzó elé. MNL.OL. W-12. op.cit. 1938.VIII.26-ai ülés 149. javaslat. ; Legfelsőbb elismerés. 845.p.
- ³⁰⁶ *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940.* 124.p.
- ³⁰⁷ Egy rendőrfőtanácsos ünneplése. 11.p.
- ³⁰⁸ Hivatalos látogatás. 3.p.
- ³⁰⁹ A szekszárdi rendőrség elhelyezése. 2.p.
- ³¹⁰ MNL.OL. K.szekció. op.cit. Magyar Távírási Iroda, *Napi Hírek*, 1939. IX. 18. 5. kiadás. Rendőrség.
- ³¹¹ Loc.cit. Magyar Távírási Iroda, *Napi Hírek*, 1939. XI. 27. 24. kiadás. Kitértevések átadása.
- ³¹² Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. op.cit. 13-14.p.
- ³¹³ Fiatalkorúak felügyelő bizottsági tagjának kinevezése. 3.p. ; 27 400/1909. (XII. 16.) IM.r.
- ³¹⁴ Közigazgatási vizsgabizottság tagjainak kinevezése. 2384.p.
- ³¹⁵ Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása 1936. évre. 106.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása 1937. évre. 58.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása 1938. évre. 58.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása 1939. évre. 322.p.
- ³¹⁶ A Rendőrtiszti Atlétikai Club jubiláris közgyűlése. 20.p. ; A Rendőrtiszti Atlétikai Club újonnan megválasztott tisztikara. 215.p.
- ³¹⁷ Barta Miklós síremléke. 11.p.
- ³¹⁸ Fogarasiak családi estje. op.cit. 18.p.
- ³¹⁹ MNL.OL. K.szekció. op.cit. Magyar Távírási Iroda, *Napi Hírek*, 1931. X. 6. 6. kiadás. Szent Rózsafüzér körmenet.
- ³²⁰ ZANKÓ: Az alkotmányjogi törvényjavaslatok és a rendőrség. 146-147.p.

- ³²¹ ZANKÓ: Nemzeti közvélemény. 57-59.p. ; Nemzeti közvélemény címen. 228.p.
- ³²² Művészetek és a rendőrtisztviselők. 14.p.
- ³²³ *Magyar Társadalom Lexikonja*. 27.p. ; BFL-VII. op.cit.163.a-1944-0134. LÉNÁRT Dezső közjegyző iratai. BAKSA János halála.
- ³²⁴ A *Zalamegye, a Keszthelyi Hírlap* és a *Balatonvidék* helyi újságokban gyakori a BAKSA vezetéknev, BAKSA János, BAKSA Jánosné, BAKSA Rudolf, BAKSA Rudolfné, BAKSA István, BAKSA Erzs, BAKSA Ilonka, BAKSA Antónia. Közöttük iparosok és közösségi összefogásokon megjelenő szerepelnek, továbbá figyelemmel kísérték BAKSA János közszolgálati előmenetelét is, igaz bővebb, eligazodást segítő életrajzi adatok feltárása nélkül. A rokonszaladók egyik ága BAKSA Jánosé. Az Országos Széchényi Könyvtár gyászjelentések gyűjteményében számtalan BAKSA nevű személy szerepel, azonban ők nem kapcsolhatók BAKSA Jánoshoz. Például Zalaegerszegen is élt/tanult akkor egy, néhány évvel fiatalabb BAKSA János. A Keszthelyi Életrajzi Lexikon (is!) kevés adatot tartalmaz. BAKSA: Karácsonyi történet. 23-24.p.
- ³²⁵ Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (1894) Melléklet. ; Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (1895) 11.p.
- ³²⁶ A cikkben szereplő életrajzi adatok utalnak édesapja foglalkozására „... az új vidéki főkapitány Keszthely szülőltje és középiskoláit is itt végezte. Régi, becsületes iparos családból származik BAKSA János, aki szorgalmával és tehetségével küzdötte fel magát erre a díszes állásra.”
- Hirdetések. 10.p. ; Baksa János főkapitányhelyettest neveztek ki vidéki főkapitánynak. 2.p.
- ³²⁷ Édesanyja leánykori neve bizonyosan REISINGER Teréz volt, mely tényt alátámasztja GULYÁS Pál *Magyar írók élete és munkái* című gyűjteményes kötete (lexikonja) és a BFL-VII.163.a-1944-0134 irathoz kapcsolódó adatok. Az OSZK Gyászjelentések Gyűjteményében szerepel (németül) Theresia REISINGER (1835-1895), aki feltételezhetően azonos lehet BAKSA János édesanyjával. Sajnos a kor szokásaival ellentétben, a gyászjelentés nem tartalmazza hozzátartozók neveit.
- ³²⁸ A gyászjelentésben a közreadó öt testvér között szerepel DÖRY Etelka. Szülők nincsenek megemlítve sem itt, sem máshol. Gyászír, Döry István halála. 3.p.
- ³²⁹ A szatmári elemi tanítónő képző növendékei melléklet.
- ³³⁰ Fővárosi ügyek. Tanügyi választások és jelölések a városházán. 7-8.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1912) 429.p.
- ³³¹ Házasság. (1911) 3.p.
- ³³² Kiházásítási alapítvány. 4.p.
- ³³³ DÖRY Etelka és BAKSA Jánosné néven feltalálható a cím és lakásjegyzékek laccímeinél és tanítónői állásoknál. *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1905-1906) 9. rész. Lakásjegyzék/D. 1032.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1906-1907) 1037.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1913) 1377.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1916) 1432.p.
- ³³⁴ 1928-ban is ez volt a laccíme.
- BFL-VII. op.cit.163.a-1944-0134. LÉNÁRT Dezső közjegyző iratai. BAKSA János halála.
- ³³⁵ *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1889-90. tanévről*. 55.p. ; *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1890-91. tanévről*. 105.p. + 124.p. ; *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1892. tanévről*. 123.p. + 143.p. ; *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1893. tanévről*. 110.p. + 136.p. ; *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1894. tanévről*. 139.p. + 167.p. ; *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1895. tanévről*. 183.p. + 210.p. ; *A Keszthelyi Kir. Kath. Gimnasium értesítője az 1896. tanévről*. 282.p. + 354.p. + 372.p. ; A koronázás ünnepe. 24.p.
- ³³⁶ Iskolatársak találkozója. 5.p.
- ³³⁷ *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCVII-XCVIII. Tanévre*. 85.p. ; *A Budapesti Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIX-MDCCCC. Tanévre*. 89.p. + 93.p. ; *A Budapesti Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCCI-MDCCCCI. Tanévre*. 229 p. op.cit. 96.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCI-MDCCCCII. Tanévre*. op.cit. 99.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCII-MDCCCCIII. op.cit. 98.p.*
- ³³⁸ Az Iparosítják Önképzőköre impozánsan ünnepelt. 3.p.
- ³³⁹ *Magyar Társadalom Lexikonja*. op.cit. 27.p.
- ³⁴⁰ Loc.cit.
- ³⁴¹ Loc.cit.
- ³⁴² *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1906-1907) 386.p.
- ³⁴³ Rendőrgyakornoki kinevezés. 1.p.
- ³⁴⁴ Kinevezés a rendőrségen. 8.p.
- ³⁴⁵ Székesfővárosi államrendőrségi kinevezések. 230.p.
- ³⁴⁶ RÉDEY — BOKELBERG: 38.p.
- ³⁴⁷ BAKSA János a IV. kerületben. 160.p.
- ³⁴⁸ Kinevezések. (1909, *Belügyi Közlöny*) 144.p.
- ³⁴⁹ Áthelyezés. 5.p.
- ³⁵⁰ Áthelyezések a rendőrségen. (1916) 14.p.
- ³⁵¹ BAKSA János vidéki főkapitány nyugalomban. op.cit. 363.p. ; Áthelyezések a rendőrségen. (1917) 14.p.
- ³⁵² Székesfővárosi m. kir. államrendőrségi kinevezések. 1244.p.
- ³⁵³ Budapesti államrendőrségnél cím, cím- és jellegadómozgások, kinevezések. 226.p.
- ³⁵⁴ 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. op.cit.
- ³⁵⁵ *Magyar Társadalom Lexikonja*. op.cit. 27.p. ; Az internálás ügyeinek új intézője. 8.p.
- ³⁵⁶ LAKY: 80.p.
- ³⁵⁷ Feloszlatták a zalaegerszegi internálótábor. 5.p.
- ³⁵⁸ Baksa János rendőrfőtanácsos a közigazgatási rendőrség új vezetője. 8.p.
- ³⁵⁹ Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadómozgások. (1934) op.cit. 562.p.
- ³⁶⁰ Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadómozgások (1935) 419.p.
- ³⁶¹ Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadómozgások. (1938) 585.p.
- ³⁶² Az eseményről számos újság adott tájékoztatást életrajzával és korábbi munkásságának méltatásával, megemlítve a sajtóhoz való viszonyulását is.
- Változás a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága vezetésében. op.cit. 314.p.
- ³⁶³ Baksa János nyugállományban. 295-296.p. ; Baksa János vidéki főkapitány nyugalomban. op.cit. 363.p.
- ³⁶⁴ Búcsúbeszélgetés a budapesti közlekedési rend megteremtőjével. 5.p.

- ³⁶⁵ Államrendőrségi kitüntetések. 1130.p.
- ³⁶⁶ Vörös Kereszt kitüntetés. 2.p.
- ³⁶⁷ Baksa János rendőrfőtanácsos a közigazgatási rendőrség új vezetője. op.cit. 8.p.
- ³⁶⁸ Cím- és jellegadományozások. 1109.p.
- ³⁶⁹ Legfelsőbb elismerés. op.cit. 845.p. ; MNL.OL. W-12. op.cit. 1938.VIII.26-ai ülés 149. javaslat.
- ³⁷⁰ Magyar Érdemrend Középkeresztjének adományozása. 1580.p.
- ³⁷¹ Tűzvizsgálat. 13.p.
- ³⁷² 1917-ben az iroda élére GÁBOR Béla dr. az országos bűnügyi nyilvántartás vezetője nyert beosztást, majd hamarosan FEINSILBER Róbert lett a vezető, akit a közvélemény „Róbert-bácsinak” becézett és sokan az Életuntak Védőirodája megalapítását is neki tulajdonították. „Róbert-bácsi” tevékenységét szélhámosságokra használta, de a sajtó leleplező cikkei nyomán gyorsan leváltották. Az életuntak védőirodája. 7.p.
- ³⁷³ BAKSA: *Rendőrségi Almanach 1923.*
- ³⁷⁴ Budapest új közlekedési rendje. 6.p.
- ³⁷⁵ 253 000/1928. (IV. 26.) BM.r. ; Baksa János rendőrfőtanácsos az öngyilkosvédő osztály vezetője. 8.p.
- ³⁷⁶ Baksa János főkapitányhelyettes közlekedésügyi tanulmányútja. 17.p.
- ³⁷⁷ Előadások a közlekedésről. 16.p.
- ³⁷⁸ A gyermek, az utca és a közlekedés. 8.p.
- ³⁷⁹ Szalagos vakok és süketek. 17.p.
- ³⁸⁰ A szerkezet a forgalmas közutaknál kihelyezett, ember nagyságú közlekedési rendőrt megformázó bábu lett volna, amely a kinyújtott karján elhelyezett táblával mutathatta, hogy mely település felé vezet az út. Pénzbedobó nyílásokon át lett volna biztosítva térképek, többnyelvű tájékoztató kártyák, sebkötöző csomagok vásárlási lehetősége. Hátába telefonkészüléket terveztek, biztosítva a legközelebbi rendőrkapitányság, csendőr őrs vagy mentőállomás elérését. A beásott betontalpon elhelyezett bábu biztonságát az arra portyázó rendőrök és csendőrök vigyázták volna, a befolyt pénzt pedig a közeli postakalmazottak feladata lett volna begyűjteni. Csehországban, Franciaországban és Németországban szabadalmaztatták a „találmányt”. Egy magyar rendőrtiszt feltalálta az automata közlekedési rendőrt. 7.p.
- ³⁸¹ Baksa János vidéki főkapitány Nagykanizsán. 15.p.
- ³⁸² A vidéki rendőrkapitány Mohácson. 2.p.
- ³⁸³ 1938. XI. 4-én kapták kézhez vezénylési parancsukat azok a rendőrtisztek, akik a hadsereggel együtt érkeztek a Felvidékre.
- BORBÉLY — KAPY: op.cit. 399.p.
- ³⁸⁴ A szerző a visszacsatolt felvidéki városok rendőrségének megszervezéséről részletes beszámolót adott közre a *Magyar Rendőr* folyóirat oldalain.
- KRISZTINKOVICH: A m. kir. rendőrség a Felvidéken. 505-514.p.
- ³⁸⁵ A harmadik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. op.cit. 156-160.p.
- ³⁸⁶ Az egyesületek pénzügyi kezelésének fokozottabb ellenőrzése. 562.p.
- ³⁸⁷ A *Rend* kiadásával egyidejűleg megszűntnek nyilvánította a belügyminiszter a *Rendőri Közlöny*, az *Államrendőrség*, a *Bűnügyi Értesítő* és a *Csendőrségi Lapok* című hivatalos lapokat. 1922-1927 között melléklapja volt a *Bűnügyi Körözések Lapja*, az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal kiadványaként. 1927-től folytatása a *Rendőr*. 91 640/1921. (XI. 7.) BM.r.
- ³⁸⁸ Negyven magyar író levele BAKSA János rendőrfőtanácsoshoz. 10.p.
- ³⁸⁹ Felhívás a csornai premontrei kanonokrend volt tanítványaihoz 10.p. Megalakult a Csorna-premontrei Diákszövetség 9.p.
- ³⁹⁰ Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1936. évre. op.cit. 106.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1938. évre. op.cit. 58.p.
- ³⁹¹ Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1936) 43.p. ; Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1937) 47.p. ; Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1938) 49.p. ; Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1940) 57.p. ; Megkezdődött a magyar automobilizmus egykézben való összpontosítása 5.p.
- ³⁹² Törvényhatósági bizottsági tag. (1939) 77.p. ; Törvényhatósági bizottsági tag. (1940) 295-296.p.
- ³⁹³ Jubileumi közgyűlést tartott ma a rendőrség nyugdíjpotlója. 7.p.
- ³⁹⁴ A szentmisét követően 1600 diszruhás rendőr díszmenetben vonult el a misét pontifikáló bíboros hercegprímás és a testület vezetői előtt.
- A rendőrség tisztikarának és legénységének karácsonyi szent áldozása. 22.p. ; 1600 rendőr húsvéti áldozása a Bazilikában. 10.p.
- ³⁹⁵ Zaj elleni kongresszus Budapesten. 15.p. (*Budapesti Hírlap*) ; Zaj elleni kongresszus Budapesten. 95-96.p. (*A közlekedés*)
- ³⁹⁶ *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék* (1905-1906) op.cit. 909.p.
- ³⁹⁷ Loc.cit. 386.p.
- ³⁹⁸ RÉDEY — BOKELBERG: op.cit. 38.p.
- ³⁹⁹ *Budapest és környékének távbeszélő betűrendes- és szaknévsora.* (1929) 32.p. ; *Budapest és környékének távbeszélő betűrendes- és szaknévsora.* (1936) op.cit. 14.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1939) 17.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1940) 18.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1942) 19.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) távbeszélő névsora.* (1943) 20.p.
- ⁴⁰⁰ OSZK-PKGYGY. op.cit. HALÁSZ Elemér gyászjelentése. Budapest, 1974. VII.hó.
- ⁴⁰¹ OSZK-PKGYGY. op.cit. HALÁSZ Kálmán gyászjelentése. Pancsova, 1903.VI.24.
- ⁴⁰² OSZK-PKGYGY. op.cit. BARAK Imréné született HALÁSZ Adrienne gyászjelentése. Pécs, 1975.VI.7.
- ⁴⁰³ OSZK-PKGYGY. op.cit. HALÁSZ Dezső gyászjelentése. Pécs, 1975.I.23.
- ⁴⁰⁴ OSZK-PKGYGY. HALÁSZ Elemér gyászjelentése. Budapest, 1974. VII.hó.
- ⁴⁰⁵ *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1893/4. tanévről.* 62.p. + 68.p. ; *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1892/3. tanévről.* 66.p. ; *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1895/6. tanévről.* 72.p. ; *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1896/7. tanévről.* 97.p. ; *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1897/8. tanévről.* 85.p. + 93.p. ; *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1898/9. tanévről.* 52.p. + 62.p. ; *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1899-1900. tanévről.* 53.p. + 55.p. + 61.p. + 76.p.

- ⁴⁰⁶ BALÁZSI: 207.p. + 244.p. + 257.p.
- ⁴⁰⁷ HALÁSZ Elemér beiktatásának ideje a Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem 1901/1902., az 1902/1903. és az 1903/1904. évi almanachjaiban is 1901. Egyébként három HALÁSZ Elemér nevű hallgató lelhető fel, kettő a jogi- egy a bölcsészkaron. *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja a MDCCCXI-MDCCCXII. tanévekre.* op.cit. 3. rész 120.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja a MDCCCXII-MDCCCXIII. tanévekre.* op.cit. 4. rész 120.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja a MDCCCXIII-MDCCCXIV. tanévekre.* op.cit. 123.p.
- ⁴⁰⁸ JAKABFFY: 382-385.p.
- ⁴⁰⁹ Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. (1910) 109.p. ; Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. (1911) 111.p. ; Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. (1912) 113.p.
- ⁴¹⁰ 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. op.cit. ; Segédjegyzői pályázat. 10.p. ; Főszolgabíró. (1915) 205.p. ; Főszolgabíró (1916) 135.p. ; Főszolgabíró. (1917) 145.p. ; Főszolgabíró. (1918) 89.p. ; Államrendőrségi kinevezések op.cit. 867.p.
- ⁴¹¹ Államrendőrségi kinevezések. op.cit. 867.p.
- ⁴¹² 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. op.cit.
- ⁴¹³ ISSEKUTZ Aurél kerületi rendőrfőkapitányt a belügyminisztériumba rendelték szolgálattételre. 5.p.
- ⁴¹⁴ Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. op.cit. 13-14.p. ; Halász Elemér állandó helyettesítő. (1927) 83.p. ; Halász Elemér állandó helyettesítő. (1928) 85.p. ; Halász Elemér állandó helyettesítő. (1929) 100.p. ; Halász Elemér állandó helyettesítő. (1931) 92.p.
- ⁴¹⁵ Kinevezték az országos központi főkapitányság vezetőjét és tisztviselőkarát. op.cit. 4.p.
- ⁴¹⁶ Rendőrségi cím és jelleg adományozások. (1939) 165.p.
- ⁴¹⁷ Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (1940) 116.p.
- ⁴¹⁸ Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. op.cit. 13-14.p.
- ⁴¹⁹ Halász Elemér főkapitányhelyettes nyugalomban. 99-100.p.
- ⁴²⁰ Kitüntetések. (1918) 4.p.
- ⁴²¹ Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. op.cit. 13-14.p.
- ⁴²² Legfelsőbb elismerés. (1940) 1231.p.
- ⁴²³ Kitüntetés átadása. 195.p.
- ⁴²⁴ Rendőrségi kitüntetések. op.cit. 947.p.
- ⁴²⁵ Halász Elemér kitüntetései. 124.p.
- ⁴²⁶ A székszárdi rendőrkapitányság átadása. 5.p.
- ⁴²⁷ BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1939.* op.cit. 44.p.
- ⁴²⁸ GALÁNTAI NAGY (1916): 1414.p. + 1415p.
- ⁴²⁹ Meghívó. 463.p.
- ⁴³⁰ Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1936) op.cit. 43.p. ; Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 1940. 57.p. ; Megkezdődött a magyar automobilizmus egykézben való összpontosítása. op.cit. 5.p.
- ⁴³¹ Fegyelmi tanács és bizottság (1936) op.cit. 106.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság. (1937) op.cit. 58.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság. (1938) op.cit. 58.p. ; Fegyelmi tanács és bizottság. (1939) op.cit. 322.p.
- ⁴³² KALKBRENNER
- ⁴³³ *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1939) op.cit. 159.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1942) op.cit. 183.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) távbeszélő névsora.* (1943) op.cit. 195.p.
- ⁴³⁴ Jeszenszky Andor vidéki főkapitány váratlan halála. 3.p.
- ⁴³⁵ OSZK.PKGYGY. op.cit. Dr. JESZENSZKY Andor gyászjelentése. Budapest, 1943.III.24. A Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitányságának állománya által.
- ⁴³⁶ Pályadíj kitűzése. 16-17.p.
- ⁴³⁷ SONKOLY: 247.p. ; Jeszenszky Ferenc halála. 2-3.p.
- ⁴³⁸ OSZK.PKGYGY. op.cit. JESZENSZKY Ferencné született FRIEBEISZ Riza gyászjelentése. Bükkösd, 1910.IV.19.
- ⁴³⁹ OSZK.PKGYGY. op.cit. JESZENSZKY Ferenc gyászjelentése. Bükkösd, 1919.I.11.
- ⁴⁴⁰ PIM-MÉI. op.cit. JESZENSZKY Manó. ; Hősi halál. 11.p. ; Pro-Patria. 18.p.
- ⁴⁴¹ PIM-CSA. op.cit. JESZENSZKY Elemér. ; Jeszenszky Elemér hadapród. 292.p. ; Jeszenszky Elemér hadnagy. 170.p. ; Jeszenszky Elemér főhadnagy. 2.p.
- ⁴⁴² PIM-CSA. op.cit. JESZENSZKY Rezső. ; JESZENSZKY Rezső néhol Dezsőként szerepel.
- ⁴⁴³ PIM-CSA. op.cit. JESZENSZKY Iván. ; OSZK.PKGYGY. op.cit. JESZENSZKY Ferencné született FRIEBEISZ Riza gyászjelentése. Bükkösd, 1910.IV.19. ; Baranyavármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése. 2.p.
- ⁴⁴⁴ PIM-CSA. op.cit. JESZENSZKY Ilona.
- ⁴⁴⁵ PIM-MÉI. op.cit. JESZENSZKY Andor. ; OSZK.PKGYGY. op.cit. Dr. JESZENSZKY Andor gyászjelentése. Budapest, 1943.III.24. A család által.
- ⁴⁴⁶ *A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1887.* 53.p. ; *A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1888.* 88.p.
- ⁴⁴⁷ BORBÉLY-KAPY: op.cit. 397.p.
- ⁴⁴⁸ *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIV-V. Tanévre.* 98.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCV-VI. Tanévre.* 69.p. + 96.p. ; *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCVII-VIII. Tanévre.* op.cit. 107.p.
- ⁴⁴⁹ BORBÉLY-KAPY: op.cit. 397.p.
- ⁴⁵⁰ Belügyminisztériumi kinevezések. (1910) 55.p.
- ⁴⁵¹ Belügyminisztériumi kinevezések. (1913) 592.p.
- ⁴⁵² Belügyminisztériumi előléptetések. 365.p.
- ⁴⁵³ Belügyminisztériumi kinevezések. (1921) 1874.p.
- ⁴⁵⁴ Belügyminisztériumi cím- és jellegadományozások. 480.p.
- ⁴⁵⁵ Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (1935) 400.p.
- ⁴⁵⁶ Kinevezés joggyakoromokká. 65.p. ; BORBÉLY-KAPY: op.cit. 397.p.

- ⁴⁵⁷ Állásukról lemondottak. 126.p.
- ⁴⁵⁸ BORBÉLY-KAPY: 397.p. op. cit.
- ⁴⁵⁹ Az új vidéki főkapitány beiktatása. 62.p.
- ⁴⁶⁰ Kinevezések. (1909, *Baranyavármegye Hivatalos Lapja*) 343.p.
- ⁴⁶¹ *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1912) op.cit. 282.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1913) op.cit. 288.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke*. (1914) op.cit. 295.p. ; *Magyarország tisztii cím- és névtára 1915*. 87.p. ; *Magyarország tisztii cím- és névtára 1916*. 99.p. ; *Magyarország tisztii cím- és névtára 1917*. 112.p. ; *Magyarország tisztii cím- és névtára 1918*. 59.p.
- ⁴⁶² Az orosz emigráció szervezkedése Budapesten. 8.p.
- ⁴⁶³ Minisztériumi beosztásokban. (1927) 30.p. ; Minisztériumi beosztásokban. (1928) 30.p. ; Minisztériumi beosztásokban. (1929) 36.p. ; Minisztériumi beosztásokban. (1930) 1.p. ; Minisztériumi beosztásokban. (1931) 33.p.
- ⁴⁶⁴ 3 600/1932. (VI. 24.) ME.r. ; Engedélyezési alosztály vezetője. 40.p. ; Hogyan olvadt össze két minisztérium. 4.p.
- ⁴⁶⁵ A Magyarországi Artista Egyesület miniszteri biztosának személyében beállott változás. 800.p.
- ⁴⁶⁶ Minisztériumi vezető beosztásokban. (1936) 39.p. ; Minisztériumi vezető beosztásokban. (1937) 43.p. ; Minisztériumi vezető beosztásokban. (1938) 45.p. ; Minisztériumi vezető beosztásokban. (1940) 50.p.
- ⁴⁶⁷ A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányává kinevezés. 516.p.
- ⁴⁶⁸ Az új vidéki főkapitány beiktatása. op.cit. 62.p.
- ⁴⁶⁹ A rendőri újságírók küldöttsége a vidéki főkapitánynál.
- ⁴⁷⁰ Belügyminisztériumi kitüntetések. 1242-1243.p.
- ⁴⁷¹ Kitüntetett rendőrtek és detektívek. (*Magyar Országos Tudósító*) 4. kiadás.
- ⁴⁷² Rendőrségi kitüntetések. op.cit. 948.p.
- ⁴⁷³ A vidéki főkapitány megkezdte Pécsen a hivatalos vizsgálatot. 2.p.
- ⁴⁷⁴ A vidéki főkapitány a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a pécsi rendőrségről. 3.p.
- ⁴⁷⁵ Jeszenszky Andor dr. vidéki rendőrfőkapitány Szegeden. 6.p. ; Rendőri díszszemle Szegeden. 3.p.
- ⁴⁷⁶ Krónika. 124.p.
- ⁴⁷⁷ KRISZTINKOVICH: Szatmárnémeti. 222.p.
- ⁴⁷⁸ Idem: Magyar kikelet. 234-236.p.
- ⁴⁷⁹ Az ötödik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. op.cit. 151-155.p.
- ⁴⁸⁰ A Heraldikai és Genealógiai Társaság tagja. 189.p.
- ⁴⁸¹ Vármegyei törvényhatósági bizottsági tag. 1.p.
- ⁴⁸² Felülfizetők névsora. 6.p.
- ⁴⁸³ A humanizmus nevében. 3.p.
- ⁴⁸⁴ MNL.OL. K.szekció. op.cit. Magyar Távíratok Iroda, *Napi Hírek*, 1937. X. 11. 8.kiadás. Természetbeni adományok.
- ⁴⁸⁵ Elmúlt a veszély a Tisza partján. 5.p.
- ⁴⁸⁶ JESZENSZKY: A rendőri bejelentőhivatalok rendszerének kiépítése a vidéken. 5.p. ; Idem: A menekült oroszok helyzete a házassági jog szempontjából. 3.p. ; Idem: A moziengedélyek ügye Magyarországon. 1-2.p.
- ⁴⁸⁷ *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1912) op.cit. 1584.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék*. (1913) op.cit. 1631.p. ; *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke*. (1914) op.cit. 1702.p. ; *Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke* (1928.) op.cit. 2-353.p. ; *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora*. op.cit. (1942) 223.p.
- ⁴⁸⁸ Polgármester választás. 11.p. ; OSZK.PKGYGY. op.cit. OROSLÁNY István gyászjelentése. Marosvásárhely, 1907.VII.28.
- ⁴⁸⁹ SEBESTYÉN: 99-162.p.
- ⁴⁹⁰ Gyászrovat. (1912) 11.p.
- ⁴⁹¹ OSZK.PKGYGY. op.cit. POLLÁK Ignác gyászjelentése. Kolozsvár, 1901.III.2. ; OSZK.PKGYGY. op.cit. POLLÁK Ignác gyászjelentése. Kolozsvár, 1900.VIII.3.
- ⁴⁹² Halottaink. (1939) 449.p.
- ⁴⁹³ Eljegyzés. (1909) 10.p.
- ⁴⁹⁴ Áthelyezések. (1941) 148.p.
- ⁴⁹⁵ BFL-VII. op.cit. 160.a-1938-0503. FEKETE László közjegyző iratai. ; Szarvasi anyakönyvi hírek. Halálozás. 6.p. ; Oroszlány István hadnagy kinevezése és dicsérő oklevele. 231.p. + 271.p.
- ⁴⁹⁶ OSZK.PKGYGY. op.cit. OROSLÁNY István gyászjelentése. Gödöllő, 1984.III. 21. ; PIM-DA. Dr. OROSLÁNY István. Díjazottak. ; Méltatás Dr. Oroszlány István emlékezetére. 13-14.p.
- ⁴⁹⁷ Házasság. (1941) 6.p.
- ⁴⁹⁸ - Ifj. Oroszlány Endre diplomaszerzése. 233.p. + 256.p. ;
- II. osztályú német Vaskereszt; Magyar Bronz Vitézségi Érme; kinevezése tartalékos zászlóssá, Dicsérő Elismerése a hadiszalag és a kardok egyidejű adományozása mellett.
- Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. (1942) 851.p. ; Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. (1943) 1486.p.
- ⁴⁹⁹ OSZK.PKGYGY. op.cit. OROSLÁNY István gyászjelentése. 1979.II.18.
- ⁵⁰⁰ SÁRKÁNY: 20.p. + 43.p. *A Kolozsvári Ev. Ref. Collégium (Elemi iskola, internátus és államilag segélyezett főgimnázium) Értesítője az 1910-1911-ik iskolai évről.*
- ⁵⁰¹ *A Kolozsvári Ferencz-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMII-III-ik tanév I. felére*. 116.p. ; *A Kolozsvári Ferencz-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMV-VI-ik tanév I. felére*. 78.p. ; SZOTYORI: 183-184.p.
- ⁵⁰² SZOTYORI: op.cit. 183-184.p. ; Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1909) 155.p. ; Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1910) 159.p. ; Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1911) 161.p. ; Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1912) 163.p. ; Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1913) 162.p.
- ⁵⁰³ Marosvásárhely tisztújítása. 1.p.
- ⁵⁰⁴ Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1914) 175.p. ; Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1915) 176.p. ; Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1916) 191.p. ; Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1917) 197.p.

- ⁵⁰⁵ Tisztújítás. 208.p. ; SEBESTYÉN: op.cit. 180.p.
- ⁵⁰⁶ Községi közigazgatási tanfolyam igazgató-helyettesének és előadóinak kinevezése. 1354.p.
- ⁵⁰⁷ SEBESTYÉN: op.cit. 362.p.
- ⁵⁰⁸ 242 000/1924. (1925. II. 5.) op.cit.
- ⁵⁰⁹ Cím- és jellegadóományozás. (1929) 868.p.
- ⁵¹⁰ Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. op.cit. 562.p.
- ⁵¹¹ Rendőrségi cím- és jellegadóományozások. 1193.p.
- ⁵¹² Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. (1941) 90.p.
- ⁵¹³ BINGERT — SÁNDOR: 190.p. ; A szombathelyi rendőrség vezetőjének ünneplése. 11.p.
- ⁵¹⁴ NAGYLAKI: 340.p. ; A szombathelyi kapitányság vezetője. (1927) 84.p. ; A szombathelyi kapitányság vezetője. (1928) 86.p. ; A szombathelyi kapitányság vezetője. (1929) 100.p. ; A szombathelyi kapitányság vezetője. (1935) 101.p.
- A szombathelyi kapitányság vezetője. (1929) 100.p. ; A szombathelyi kapitányság vezetője. (1935) 101.p.
- ⁵¹⁵ MNL.OL. K.szekció. op.cit. Magyar Távirati Iroda, *Napi Hírek*, 1935. XI. 5. 49.kiadás. Szolgálati tétellel beosztás a Vidéki Főkapitánysághoz.
- ⁵¹⁶ A vidéki főkapitány állandó helyettesének kijelölése. 90.p.
- ⁵¹⁷ A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. (1940) 921.p.
- ⁵¹⁸ SEBESTYÉN: op.cit. 273.p.
- ⁵¹⁹ Vörös Kereszt elismerés. 6.p.
- ⁵²⁰ Legfelsőbb elismerés. (1938) op.cit. 845.p.
- ⁵²¹ Kormányzói újbóli elismerés. 39.p.
- ⁵²² Rendőrségi kitüntetések. op.cit. 947-948.p.
- ⁵²³ Oroszlány Endre kitüntetései. 145.p.
- ⁵²⁴ HINTS: 201-213.p.
- ⁵²⁵ BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1939*. op.cit. 44.p.
- ⁵²⁶ Jelesre felelték a kolozsvári próbarendőrök. 4.p.
- ⁵²⁷ Köszönet és elismerés. 3. kiadás.
- ⁵²⁸ A Marosvásárhelyi Sport-Egyesület. 5.p.
- ⁵²⁹ Erdélyrészi Eb-, Baromfi-, Házinyúl-, Galambtenyésztő-, Méhészeti és Állatvédő Egyesület van alakulóban Marosvásárhely székhellyel. 6.p.
- ⁵³⁰ SEBESTYÉN: op.cit. 123.p.
- ⁵³¹ Loc.cit. 307.p.
- ⁵³² A szövetség megalakítása. 156.p.
- ⁵³³ SEBESTYÉN: op.cit. 340.p.
- ⁵³⁴ Loc.cit. 342.p.
- ⁵³⁵ Loc.cit. 373.p.
- ⁵³⁶ NAGYLAKI: op.cit. 340.p.
- ⁵³⁷ *A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgyimnázium Értesítője az 1930-31. iskolai évről*. 27.p.
- ⁵³⁸ Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1927) 79.p. ; Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1928) 81.p. ; Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1929) 95.p. ; Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1931) 87.p. ; Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1932) 95.p.
- ⁵³⁹ KRISZTIN: 26.p.
- ⁵⁴⁰ Az 1950-es évek első felében két alkalommal is tevékeny, az egyházközösség történetét is feldolgozó presbitere és gondnoka volt a Szarvasi Református Egyházközösségnek.
- Szombathelyi reformátusok. 128.p.
- ⁵⁴¹ Testnevelési bizottsági tag. 12.p.
- ⁵⁴² Fegyelmi tanács megalakítása. 322.p.
- ⁵⁴³ LÉLEK: 217.p.
- ⁵⁴⁴ Serleget adományoztak az MSE örökös tagjai a hazatérés emlékére. 6.p.
- ⁵⁴⁵ Egyesületi hírek. 2.p.
- ⁵⁴⁶ Művészeti tehetségek a rendőrtisztületben. op.cit. 14.p.
- ⁵⁴⁷ *A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgyimnázium Értesítője az 1933-34. iskolai évről*. 34.p.
- ⁵⁴⁸ *A Maros-Várasz helyi Református Kollégium Államilag Segélyezett Főgyimnáziumának és Elemi Iskolájának Értesítője az 1913-1914-ik iskolai évről*. 192.p.
- ⁵⁴⁹ Vendéglősbál Szombathelyen. 4.p.
- ⁵⁵⁰ Az ínségakció megszervezése. 3.p.
- ⁵⁵¹ Gyermekeknyaralót épít Szombathely a szegény gyermekek részére. 7.p.
- ⁵⁵² *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora*. (1940) 344.p.
- ⁵⁵³ BUÓCZ Béla dr. vidéki főkapitányi tevékenysége a német megszállás idejére esett, amely nem tekinthető szuverén magyar rendvédelmi működésnek, bár a magyar rendőrség történetében létező intervallum.
- ⁵⁵⁴ BUÓCZ Béla albiró. 1.p. ; KEMPELEN: 272.p.
- ⁵⁵⁵ BUÓCZ Béla járásbíró. 1.p.
- ⁵⁵⁶ BUÓCZ Béla közjegyző. 1.p.
- ⁵⁵⁷ BUÓCZ Béla póttag. 563.p.
- ⁵⁵⁸ BUÓCZ Béla vadász. 143.p.
- ⁵⁵⁹ VÁRHELYI: *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1901-2. tanévről*. 30.p.
- ⁵⁶⁰ BUÓCZ Béla házasságkötése. 144.p. ; OSZK.PKGYGY. op.cit. BUÓCZ Béláné született PÁLFFY Szeréna gyászjelentése. Versec, 1893.VIII.25.
- ⁵⁶¹ Eljegyzés. (1899) 7.p. ; Házasság. (1899) 7.p.
- ⁵⁶² Házasság. (1904) 7.p. ; BACZÓ: 28.p.
- ⁵⁶³ Eljegyzések melléklet. ; Házasság. (1904) op.cit. 7.p.
- ⁵⁶⁴ KEMPELEN Béla művében „KUNBÁRTH”-ot említ, amely vélhetően elírás.
- KEMPELEN: 272.p. op.cit.

- ⁵⁶⁵ Egy gyertyácska. 4.p. ; Jól sikerült a Katolikus Növédő vásárló teadélutánja. 5.p.
- ⁵⁶⁶ Hymen. 1903.p. ; Halálozás. (1928) 199.p. ; Gyászrovat. (1889) 7.p.
- ⁵⁶⁷ BFL-VII. op.cit. 173.a. 2250/1889. Házassági szerződés.
- ⁵⁶⁸ Doktoravató. 8.p. ; Szegedi egyetemi jegyzőkönyvek. 205.p.
- ⁵⁶⁹ Nagyszabású parti. 6.p. ; Dr. Buócz Elemér születésnapja. 5.p.
- ⁵⁷⁰ A Szegedi M. Kir. Klauzár Gábor Reálgimnázium harminchatodik értesítője. 102.p.
- ⁵⁷¹ Mi Asszonyunkról Nevezett Női Kanonok Szerzetesrend Pécsi Róm. Kat. Szent Erzsébet Leánygimnáziumának Értesítője az 1935-1936. iskolai évről. 65.p. ; Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek. 9.p. ; Anyakönyvi hírek. Meghalt. 6.p.
- ⁵⁷² Ügyeletes orvosok Kecskeméten. 3.p. ; Halottaink. 2125.p.
- ⁵⁷³ A Miasszonyunk-ról Nevezett Szegény Iskolanővérek Szegedi Rom. Kat. Árpádházi Boldog Margit Leánygimnáziumának VIII. évkönyve, az 1941-42. iskolai évről. 27.p. + 40.p. + 46.p. ; Gyászközlemények. (1999) 21.p.
- ⁵⁷⁴ Eljegyzés. (1941) 6.p. ; KANYÓ: 14.p. ; BLAZOVICH: 484.p. ; Gyászközlemények. (1997) 17.p.
- ⁵⁷⁵ BALINT: 127.p.
- ⁵⁷⁶ KISSIMRE: 5.p.
- ⁵⁷⁷ Pénteken temetik. 3-4.p.
- ⁵⁷⁸ A sportügyességi jelvényeket a honvédelmi miniszter 1942. II. 21-én rendszeresítette.
- 532 827/1941. (1942. II. 21.) HM.kr. ; Sportjelvények adományozása. 1377.p.
- ⁵⁷⁹ VÁRHELYI: 96.p. ; A Fehértemplomi Főgimnázium értesítője. 56.p.
- ⁵⁸⁰ VÁRHELYI: A Verseczy M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1904-5. tanévről. 37.p.
- ⁵⁸¹ A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MCMV-MCMVI. tanévre. 118.p. ; HABERMANN: 39.p.
- ⁵⁸² Fölvették az ügyvédek lajstromába. 135.p. ; Törlés az ügyvédek lajstromából. 8.p.
- ⁵⁸³ HABERMANN: op.cit. 39.p. ; BOROVSZKY: 223.p.
- ⁵⁸⁴ A verseci főkapitány lemondása. 210.p. ; Dr. BUÓCZ Béla főkapitányhelyettes kinevezése. 5.p. ; Az új vidéki főkapitány életrajza.
- ⁵⁸⁵ HABERMANN: op.cit. 39.p. ; Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes kinevezése. op.cit. 5.p. ; Negyedszázad a főkapitányi székben. 3-4.p. ; Az új vidéki főkapitány életrajza. op.cit.
- ⁵⁸⁶ Államrendőrségi kinevezések. op.cit. 867.p.
- ⁵⁸⁷ Cím- és jellegadóományozás a m. kir. állami rendőrség személyzeti létszámában. op. cit. 2217.p.
- ⁵⁸⁸ 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. op.cit.
- ⁵⁸⁹ Rendőrségi cím- és jellegadóományozások. (1936) 28.p.
- ⁵⁹⁰ Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. (1938) 585.p.
- ⁵⁹¹ Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes kinevezése. op.cit. 5.p. ; Az új vidéki főkapitány életrajza. op.cit.
- ⁵⁹² Áthelyezték a szegedi kapitányság vezetőjét. 9.p. ; Az új vidéki főkapitány életrajza. op.cit.
- ⁵⁹³ Lám Dezső főkapitányhelyettes lesz a szegedi rendőrség ideiglenes vezetője? 3.p. ; Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes viszatért Szabadkáról. 2.p.
- ⁵⁹⁴ 220 800/1941. (VII. 28.) BM.r. op.cit.
- ⁵⁹⁵ Kitüntetések. (1917) op.cit. 2.p.
- ⁵⁹⁶ Cím- és jellegadóományozások. op.cit. 1109.p.
- ⁵⁹⁷ Nemzetvédelmi Kereszt adományozása. 6.p.
- ⁵⁹⁸ Rendőrségi kitüntetések. op.cit. 947.p.
- ⁵⁹⁹ A szegedi főispán és főkapitányhelyettes német kitüntetése. 7.p.
- ⁶⁰⁰ Sérülési osztályt, öngyilkosvédő irodát és külön panaszfelvevő irodát állítanak fel a szegedi rendőrségen. 2.p.
- ⁶⁰¹ Buócz Béla céllövő vándordíj. 70.p.
- ⁶⁰² Pénteken temetik. op.cit. 3-4.p.
- ⁶⁰³ Katolikus Ház létesítése. 1.p.
- ⁶⁰⁴ ENTRESZ: 564.p. ; Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1937-1938. 187.p.
- ⁶⁰⁵ Szegedi egyetemi jegyzőkönyvek, 1909-1980. 208.p.
- ⁶⁰⁶ HABERMANN: op.cit. 39.p.
- ⁶⁰⁷ A Délvidéki Otthon műsoros estje. 4.p. ; A Délvidéki Otthon új tisztikara. 6.p.
- ⁶⁰⁸ Az átszervezett Szegedi Vívó Egyesület. 11.p.
- ⁶⁰⁹ Társelnök. (Függelék) 716.p.
- ⁶¹⁰ Rendőrök közös szentáldozása. 6.p.
- ⁶¹¹ Adományok a kisorvos-akcióra. 6.p.
- ⁶¹² Lélekemelő szép ünnepségen avatták fel a zsidó hősi emlékművet. 6.p.
- ⁶¹³ MNL.OL. op.cit. K-428. Külföldi-Belföldi Hírek, 8.kiadás. 8.p. (III. 17.) Tisztogatási akció a rendőrségen.
- ⁶¹⁴ Kedden délben megérkezett Budapestre a nyilas országvesztők második csoportja. 1.p. ; Buócz Béla a szegedi törvényszéki fogházban. 2.p.
- ⁶¹⁵ Buócz Béla szerdán este a közokórházban meghalt. 4.p.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- BÁLINT (575.): — BÁLINT Elek: *Ellenséges elemek. Nyilvántartottak, megfigyeltek, célszemélyek, meghurcoltak és elítéltek Csongrád megyében 1945-1990.* Hódmezővásárhely, 2017, Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ. 256 p. HU-ISBN 978963 73 7941 3. /Emlékpont könyvek, 3./ HU-ISSN 2498-6658.
- BLAZOVICH (574.): — BLAZOVICH László (szerk.): *A második világháború szegedi hősei és áldozatai.* Szeged, 1996, Csongrád Megyei Levéltár. 487 p. + Mellékletek 24 p. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XXIII./ HU-ISSN 0133-414X.
- BORBÉLY-KAPY (168.;383.;447.;449.;456.;458.): — BORBÉLY Zoltán – KAPY Rezső (szerk.): *A 60 éves magyar rendőrség 1881-1941.* Budapest, 1942, Halász Irodalmi és Könyvkiadó Vállalat. I.köt. 1-299 p. II.köt. 300-600 p.
- O'SVÁTH (270.): — O'SVÁTH Andor (szerk.): *Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltja és jelene.* 1938, Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene kiadóhivatala. 936 p. / Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene, 1./
- SZALAY — VAJAS (42.): — SZALAY Béla — VAJAS Lajos (szerk.): *Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltja és jelene.* Budapest – Sashalom, 1938, Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene Kiadó hivatala. 936 p. /Magyar vármegyék és városok múltja és jelene, 1./
- SZINNYEI (268.): — SZINNYEI József: *Magyar írók élete és munkái.* Budapest, HORNYÁNSZKY Viktor.
- I.kötet. *Aachs – Bzenski.* 1891, 1440 oszlop.
- II.kötet. *Caban – Exner.* 1893, 1474 oszlop.
- III.kötet. *Fa – Gwóth.* 1894, 1582 oszlop.
- IV.kötet. *Gyalai – Hirtl.* 1896, 1492 oszlop.
- V.kötet. *Iczés – Kempner.* 1897, 1496 oszlop.
- VI.kötet. *Kende – Kozocsa.* 1899, 1456 oszlop.
- VII.kötet. *Köberich – Loysch.* 1900, 1440 oszlop.
- VIII.kötet. *Löbl – Minnich.* 1902, 1446 oszlop.
- IX.kötet. *Mircse – Oszvaldt.* 1903, 1450 oszlop.
- X.kötet. *Ótocska – Popea.* 1905, 1440 oszlop.
- XI.kötet. *Popeszu-Rybay.* 1906, 1420 oszlop.
- XII.kötet. *Saad – Steinensis.* 1908, 1438 oszlop.
- XIII.kötet. *Steiner – Télfy.* 1909, 1440 oszlop.
- XIV.kötet. *Telgárti – Zsutai.* 1914, 1958 oszlop.

TANULMÁNYOK

- ERNYES: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. (4.): — ERNYES Mihály: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 15-28.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „100 éve államosították a magyar rendőrségeket.” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- Ernyes: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. (4.): — Ernyes Mihály: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 29-64.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „100 éve államosították a magyar rendőrségeket.” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- HINTS (524.): — HINTS Elek: A Bolyaiak exhumált földi maradványai. *Az Országos Orvostörténeti Könyvtár közleményei 42. Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica.* XIII.évf. (1967) 41.sz. 201-213.p. HU-ISSN 0301-1976.
- KANYÓ (574.): — KANYÓ Ferenc: Bevezető tanulmány. 7-140.p. In BLAZOVICH László (szerk.): *A második világháború szegedi hősei és áldozatai.* Szeged, 1996, Csongrád Megyei Levéltár. 487 p. + Mellékletek 24 p. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XXIII./ HU-ISSN 0133-414X.
- KOZMA (114.): — KOZMA György: *Bíró József, id. dr. csikpálfalvi főszolgabíró.* 348.p. In BÀN Péter et al. (szerk.): *Heves megye történeti archontológiája (1681–) 1687-2000.* Eger, 2011, Heves Megyei Levéltár. 608 p. HU-ISBN 978 963 72 4247 2. /A Heves Megyei Levéltár forráskiadványai, 14./ HU-ISSN 0230-676X.

- KÖRMENDI (274.;) — KÖRMENDI Géza: Országgyűlési és helyhatósági képviselő-választások Tatán. *Limes Komárom-Esztergom Megyei Tudományos Szemle*, VI.évf. (1993). 2. sz. 63-77.p. HU-ISSN 0238-9266.
- NAGYLAKE (514.;536.;) — NAGYLAKE András: A szombathelyi Rákócziak. A 48. számú Rákóczi Ifjúmun-
kás Cserkészcsapat története a cserkészszajtó tükrében, 1920-1933. *Vasi Szemle*, LXVII.évf. (2013) 3.sz. 322-348.p. HU-ISSN 0505-0332.
- PARÁDI: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. (1.;) — PARÁDI József: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, IX.évf. (1999) 10.sz. 98-147.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1998. szeptember 22.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A nyugati rendvédelem hatása a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre*” című X. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. (1.;) — PARÁDI József: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI. évf. (2005) 13.sz. 105-113.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata — német nyelven — 2001. áprilisában, Párizsban hangzott el a Francia Nemzeti Csendőrség és a Sorbon Egyetemcsoport közös szervezésében „*Csendőrségek a XIX-XX. században*” címmel megvalósított nemzetközi tudományos történeti konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A magyar rendvédelem személyi állományának szociális viszonyai 1867-1945. (69.;) — PARÁDI József: A magyar rendvédelem személyi állományának szociális viszonyai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIV. évf. (2008) 17.sz. 57-64.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2003. november 11.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A rendvédelem humán viszonyai*” című XVII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A dualizmuskori magyar rendvédelem. (1.;) — PARÁDI József: A dualizmuskori magyar rendvédelem. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII. évf. (2010) 21.sz. 66-84.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 05.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme. (1.;) — PARÁDI József: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII. évf. (2010) 21.sz. 85-100.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 05.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században. (1.;) — PARÁDI József: A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIX.évf. (2010) 22.sz. 60-76.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2008. október 10.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatásai nemzeti rendvédelmünkre*” című XXII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. (69.;) — PARÁDI József: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIX. évf. (2010) 22.sz. 92-114.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2008. október 10.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatásai nemzeti rendvédelmünkre*” című XXII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. (1.;) — PARÁDI József: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XX.évf. (2011) 23.sz. 124-143.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009. október 9.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-

- történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek.*” című XXIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A magyar rendvédelem 1867-1914. (1.;) — PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1867-1914. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII. évf. (2012) 25.sz. 80-84.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2010 december 6.-án Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk*” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai 1867-1945. (1.;) — PARÁDI József: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII. évf. (2012) 25.sz. 85-103.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2010 december 6.-án Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk*” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: Az egységes állami fizetési rendszer és a szakterületi rendfokozati rendszerek a polgári magyar állam rendvédelmében. (69.;) — PARÁDI József: Az egységes állami fizetési rendszer és a szakterületi rendfokozati rendszerek a polgári magyar állam rendvédelmében. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII. évf. (2012) 26.sz. 105-119.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2011. november 11.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelmében*” című XXVI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában. (69.;) — PARÁDI József: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIV. évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 99-118.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. (28.;) — PARÁDI József: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 77-84.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. (69.;) — PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. 193-206.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből.* Budapest, 2015, Nemzeti Közszolgálati egyetem — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISSN 2415-9875.
- PARÁDI: Az igazolványos altisztek. (69.;) — PARÁDI József: Az igazolványos altisztek. *Rendvédelem-történeti Hírlével (Nuntiones Historiae Praesidii Ordinis)* XXVI. évf. (2016) 51-52. sz. 191-197.p. HU-ISSN 1785-3257.
- PARÁDI: A magyar rendvédelem 1867-1918. (1.;) — PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1867-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII. évf. (2017) 53.sz. 33-52.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: A magyar rendvédelem 1919-1941. (1.;) — PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1919-1941. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII. évf. (2017) 54.sz. 59-92.p. HU-ISSN 1216-6774.
- RÁCZ (236.;) — RÁCZ Béla: A Belügyminisztérium újjászervezése, 1944. december–1948. július. *Levéltári Közlemények*, XLI.évf. (1970) 1.sz. 89-131.p. HU-ISSN 0024-1512.
- SONKOLY (437.;) — SONKOLY Károly: A megyefai Jeszenszky-kastély (Megyefa és földesurai). 199-254.p. + fotók. In SZITA László (szerk.): *Baranyai történetírás 1992/1995. Baranya Megyei Levéltár Évkönyve.* Pécs, 1995, 589 + 11 p. HU-ISSN 1216-2175.
- VALECSIK (171.;) — VALECSIK Árpád: Adalékok a Nógrád megyei automobilizmus történetéhez. 253-270.p. In BAGYINSZKY Istvánné — SZVIRCSEK Ferenc et al. (szerk.): *Nógrádi Történeti Évkönyv 1989, Belitzky János emlékének tiszteletére.* Salgótarján, 1989, Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága – Nógrád Megyei Levéltár – Magyar Történelmi Társulat Nógrád Megyei Csoportja. 400 p. HU-ISBN 963 72 2415 7. HU-ISSN 0133-0802.

CIKKEK

- 1600 rendőr húsvéti áldozása a Bazilikában. (394.) — 1600 rendőr húsvéti áldozása a Bazilikában. (Szerkesztőségi közlemény.) *8 Órai Ujság*, XXI.évf. (1935) 86.sz. (IV.14.) 10.p.
- Adományok a kisrongyos-akcióra. (611.) — Adományok a kisrongyos-akcióra. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, V.évf. (1929) 281.sz. (XII. 10.) 6.p.
- Alkalmatlanság. (132.) — Alkalmatlanság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XXXI.évf. (1900) 44.sz. (XI.4.) 2.p.
- Alsó Árpás pusztulása. (256.;261.) — Alsó Árpás pusztulása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kolozsvár*, III.évf. (1889) 203.sz. (IX.3.) 3.p.
- Az államrendőrség, mint katonai szervezet. (31.) — Az államrendőrség, mint katonai szervezet. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LXVI.évf. (1944) 144.sz. (VI. 28.) 6.p.
- Amerikába megy a rendőrszenekar. (179.) — Amerikába megy a rendőrszenekar. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLVII.évf. (1927) 261.sz. (XI.17.) 8.p.
- Államrendészeti osztály. (289.) — Államrendészeti osztály. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXX.évf. (1921) 177.sz. (VIII. 7.) 9.p.
- Állandó rendőriskola Esztergomban. (247.) — Állandó rendőriskola Esztergomban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Esztergom és Vidéke*, LVIII.évf. (1937) 89.sz. (XI. 11.) 3.p.
- Áthelyezés. (349.) — Áthelyezés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Balatonvidék*, XIV.évf. (1910) 22.sz. (V. 29.) 5.p.
- Áthelyezések. (1941) (494.) — Áthelyezések. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VIII.évf. (1941) 10.sz. (V. 15.) 148.p.
- Áthelyezések a rendőrségnél. (77.) — Áthelyezések a rendőrségnél. (Szerkesztőségi közlemény.) *Miskolci Napló*, XXV.évf. (1925) 43.sz. (II.22.) 9.p.
- Áthelyezték a szegedi kapitányság vezetőjét. (592.) — Áthelyezték a szegedi kapitányság vezetőjét. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, VII.évf. (1926) 244.sz. (X. 27.) 9.p.
- Az átszervezett Szegedi Vívó Egyesület. (608.) — Az átszervezett Szegedi Vívó Egyesület. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVII.évf. (1941) 4.sz. (I. 5.) 11.p.
- BAKSA: Karácsonyi történet. (324.) — BAKSA János: Karácsonyi történet. (A Magyar Detektív szépirodalmi melléklete.) *A Magyar Detektív*, VIII.évf. (1933) 23-24.sz. (XII. 1.) 23-24.p.
- Baksa János főkapitányhelyettes közlekedésügyi tanulmányútja. (376.) — Baksa János főkapitányhelyettes közlekedésügyi tanulmányútja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Autó*, XX.évf. (1930) 17.sz. (IX. 1.) 17.p.
- Baksa János főkapitányhelyettest neveztek ki vidéki főkapitánynak. (326.) — Baksa János főkapitányhelyettest neveztek ki vidéki főkapitánynak. (Szerkesztőségi közlemény.) *Keszthelyi Hírlap*, XLIX.évf. (1938) 28.sz. (VII. 10.) 2.p.
- Baksa János nyugállományban. (363.) — Baksa János nyugállományban. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVIII.évf. (1940) 20.sz. (V. 16.) 295-296.p.
- Baksa János rendőrfőtanácsos a közigazgatási rendőrség új vezetője. (358.;367.) — Baksa János rendőrfőtanácsos a közigazgatási rendőrség új vezetője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, VII.évf. (1926) 16.sz. (I. 21.) 8.p.
- Baksa János rendőrfőtanácsos az öngyilkosvédő osztály vezetője. (375.) — Baksa János rendőrfőtanácsos az öngyilkosvédő osztály vezetője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, IX.évf. (1928) 122.sz. (V. 8.) 8.p.
- Baksa János vidéki főkapitány Nagykanizsán. (381.) — Baksa János vidéki főkapitány Nagykanizsán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ujság*, XIV.évf. (1938) 177.sz. (VIII. 7.) 15.p.
- BAKSA János vidéki főkapitány nyugalomban. (300.;351.;363.) — Baksa János vidéki főkapitány nyugalomban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 16.sz. (VIII.15.) 363.p.
- Baranyavármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése. (443.) — Baranyavármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XLI.évf. (1932) 278.sz. (XII. 8.) 2.p.
- Barta Miklós síremléke. (317.) — Barta Miklós síremléke. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XII.évf. (1905) 291.sz. (XI.28.) 11.p.
- Befejezték a vizsgálatot a debreceni strandfürdőben mulatozó rendőrtisztek ügyében. (84.) — Befejezték a vizsgálatot a debreceni strandfürdőben mulatozó rendőrtisztek ügyében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LII.évf. (1932) 155.sz. (VII.14.) 5.p.

- Besztercebánya új rendőrkapitánya. (137.;;) — Besztercebánya új rendőrkapitánya. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, IX.évf. (1914) 45.sz. (XI.7.) 520.p.
- A búcsú. (69.;;) — A búcsú. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VIII.évf. (1933) 2.sz. (I.15.) 1.p.
- Búcsúbeszélgetés a budapesti közlekedési rend megteremtőjével. (364.;;) — Búcsúbeszélgetés a budapesti közlekedési rend megteremtőjével. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, XXX.évf. (1939) 176.sz. (VIII.4.) 5.p.
- Budapest új közlekedési rendje. (374.;;) — Budapest új közlekedési rendje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLVII.évf. (1927) 166.sz. (VII.24.) 6.p.
- A budapesti rendőrség új főkapitánya. A vidéki főkapitányság vezetőjének előléptetése. (68.;;) — A budapesti rendőrség új főkapitánya. A vidéki főkapitányság vezetőjének előléptetése. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VII.évf. (1932) 7.sz. (IV.1.) 1.p.
- A Budapestvidéki Főkapitányság új vezetője. (142.;;) — A Budapestvidéki Főkapitányság új vezetője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Újság*, III.évf. (1921) 147.sz. (VII.7.) 5.p.
- Buócz Béla céllövő vándordíj. (601.;;) — Buócz Béla céllövő vándordíj. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 3.sz. (II. 1.) 70.p.
- Buócz Béla a szegedi törvényszéki fogházban. (614.;;) — Buócz Béla a szegedi törvényszéki fogházban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Népszava*, II.évf. (1946) 62.sz. (III. 15.) 2.p.
- Dr. Buócz Elemér születésnapja. (569.;;) — Dr. Buócz Elemér születésnapja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Californiai Magyarok*, LX-LXI.évf. (1982) január-december 29.sz. (VII. 30.) 5.p.
- Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes kinevezése. (584.;;585.;;591.;;) — Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes kinevezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, V.évf. (1929) 244.sz. (X. 26.) 5.p.
- Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes visszatért Szabadkáról. (593.;;) — Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes visszatért Szabadkáról. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVIII.évf. (1942) 74.sz. (IV. 1.) 2.p.
- Buócz Béla házasságkötése. (560.;;) — Buócz Béla házasságkötése. *Divat-Nefeletts*, II.évf. (1876) 18.sz. (IV. 30.) 144.p.
- Buócz Béla vadász. (558.;;) — Buócz Béla vadász. *Vadász-Lap*, XXXII.évf. (1911) 11.sz. (IV. 15.) 143.p.
- Családi értesítő. (122.;;124.;;) — Családi értesítő. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet*, IV.évf. (1941) 106.sz. (V.10.) 7.p.
- A csendőrvértanuk szobra. (180.;;) — A csendőrvértanuk szobra. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, III.évf. (1928) 11.sz. (VI.1.) 3.p.
- Debrecen új törvényhatósági bizottsága. (83.;;) — Debrecen új törvényhatósági bizottsága. (Szerkesztőségi közlemény.) *Debreczeni Újság-Hajdúföld*, XXXIII.évf. (1929) 263.sz. (XI.19.) 8.p.
- A Délvidéki Otthon műsoros estje. (607.;;) — A Délvidéki Otthon műsoros estje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XIX.évf. (1937) 250.sz. (XI. 4.) 4.p.
- A Délvidéki Otthon új tisztikara. (607.;;) — A Délvidéki Otthon új tisztikara. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 136.sz. (VI. 18.) 6.p.
- Eger adta az országnak az új budapesti rendőrfőkapitányt. (127.;;129.;;) — Eger adta az országnak az új budapesti rendőrfőkapitányt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-gyöngyösi újság* XLVIII.évf. (1937) 156.sz. (IX.30.) 1-2.p.
- „Az egri dalkör“ a pécsi országos dalárversenyen. (130.;;) — „Az egri dalkör“ a pécsi országos dalárversenyen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-hetilap*, XXV.évf. (1886) 33.sz. (VIII.17.) 1.p.
- Egy egri pénztintézet válsága. (113.;;) — Egy egri pénztintézet válsága. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XX.évf. (1900) 67.sz. (III.20.) 7.p.
- Egy gyertyácska. (565.;;) — Egy gyertyácska. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XIX.évf. (1937) 273.sz. (XII. 1.) 4.p.
- Egy magyar rendőrtiszt feltalálta az automata közlekedési rendőrt. (380.;;) — Egy magyar rendőrtiszt feltalálta az automata közlekedési rendőrt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LV.évf. (1935) 146.sz. (VI. 29.) 7.p.
- Egy rendőrfőtanácsos ünneplése. (307.;;) — Egy rendőrfőtanácsos ünneplése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LI.évf. (1929) 243.sz. (X. 25.) 11.p.
- Az egyesületek pénzkezelésének fokozottabb ellenőrzése. (386.;;) — Az egyesületek pénzkezelésének fokozottabb ellenőrzése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XVIII.évf. (1920) 43.sz. (X. 21.) 562.p.

- Egyesületi választmányi ülés. (107.;109.) — Egyesületi választmányi ülés. *Közhasznú Gépjármű. Auto-Traktor*, V.évf. (1934) 12.sz. (XII.1.) 48.p.
- Eljegyzés. (1899) (561.) — Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, VIII.évf. (1899) 1.sz. (I. 1.) 7.p.
- Eljegyzés. (1909) (493.) — Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Újság*, VII.évf. (1909) 176.sz. (VII. 27.) 10.p.
- Eljegyzés. (1910) (48.) — Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XLI.évf. (1910) 98.sz. (XII.10.) 3.p.
- Eljegyzés. (1941) (574.) — Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVII.évf. (1941) 14.sz. (I. 18.) 6.p.
- Elmúlt a veszély a Tisza partján. (485.) — Elmúlt a veszély a Tisza partján. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Újság*, XXII.évf. (1940) 79.sz. (IV. 9.) 5.p.
- Előadások a közlekedésről. (377.) — Előadások a közlekedésről. (Szerkesztőségi közlemény.) *Autó és Motorújság*, IX.évf. (1930) 23.sz. (XII. 1.) 16.p.
- Elszámolás a Vöröskereszt bál jövedelméről. (90.) — Elszámolás a Vöröskereszt bál jövedelméről. *Egyetértés*, IV.évf. (1922) 89.sz. (IV.20.) 4.p.
- Erdélyrészi Eb-, Baromfi-, Házinyúl-, Galambtenyésztő-, Méhészeti és Állatvédő Egyesület van alakulóban Marosvásárhely székhellyel. (129.) — Erdélyrészi Eb-, Baromfi-, Házinyúl-, Galambtenyésztő-, Méhészeti és Állatvédő Egyesület van alakulóban Marosvásárhely székhellyel. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szatmári Gazda*, VI.évf. (1914) 7.sz. (II. 14.) 6.p.
- Az életuntak védőirodája. (372.) — Az életuntak védőirodája. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XXIV.évf. (1917) 37.sz. (II. 6.) 7.p.
- ÉLIÁSSY (183.) — ÉLIÁSSY Sándor: A magyar detektívtestület világviszonylatban is megkülönböztetett hírneve. *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 8.sz. (IV.15.) 170.p.
- Éliássy főkapitány a Rendőrségi Segédhivatali Tisztviselők Társaskörének díszelnöke. (175.) — Éliássy főkapitány a Rendőrségi Segédhivatali Tisztviselők Társaskörének díszelnöke. *Magyar Országos Tudósító*, XXI.évf. (1939) 14.sz. (I.18.) 2. kiadás. 26.p.
- Éliássy Sándor főkapitány német kitüntetés. (161.) — Éliássy Sándor főkapitány német kitüntetés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Magyarország*, VII.évf. (1940) 245.sz. (X.26.) 7.p.
- Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kitüntetés. (133.;139.;142.;145.) — Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kitüntetés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 7.sz. (IV.1.) 145-147.p.
- Dr. Éliássy Sándor vidéki főkapitány Szegeден. (167.) — Dr. Éliássy Sándor vidéki főkapitány Szegeден. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XII.évf. (1936) 80.sz. (III. 27.) 7.p.
- Dr. Éliássy ma veszi át a főkapitányság vezetését. (150.) — Dr. Éliássy ma veszi át a főkapitányság vezetését. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXVIII.évf. (1937) 220.sz. (IX. 28.) 3.p.
- Éliássy Sándor lett Budapest főkapitánya. (149.) — Éliássy Sándor lett Budapest főkapitánya. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XVIII.évf. (1937) 219.sz. (IX.26.) 20.p.
- Az épülő nyíregyházi rendőrpálot megtekintése. (80.) — Az épülő nyíregyházi rendőrpálot megtekintése. *A Rend*, VI.évf. (1926) 76.sz. (IX.29.) 5.p.
- FARKAS (126.) — FARKAS Imre: Ne sírjátok cipcer lányok. *Képes Vasárnap*, LX.évf. (1938) 42.sz. (X.16.) 20.p.
- Fegyelmi tanács megalakítása. (542.) — Fegyelmi tanács megalakítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 14.sz. (VII. 15.) 322.p.
- Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1936. évre. (315.;390.;431.) — Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1936. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 5.sz. (III. 1.) 106.p.
- Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1937. évre. (315.;431.) — Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1937. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 3.sz. (II. 1.) 58.p.
- Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1938. évre. (315.;390.;431.) — Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1938. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 3.sz. (II. 1.) 58.p.

- Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1939. évre. (315.;431.;) — Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1939. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 14.sz. (VII. 15.) 106.p.
- Fegyelmi vizsgálat indult öt rendőrkapitány ellen. (166.;) — Fegyelmi vizsgálat indult öt rendőrkapitány ellen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Nemzedék*, XVI.évf. (1934) 144.sz. (VI.28.) 3.p.
- F.E.L. tagjai. (276.;) — F.E.L. tagjai. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XXXVIII.évf. (1916) 134.sz. (V.14.) 15.p.
- Felozlatták a zalaegerszegi internálótábor. (357.;) — Felozlatták a zalaegerszegi internálótábor. (Szigonó: r.ö.) *Budapesti Hírlap*, XLIV.évf. (1924) 263.sz. (XII. 10.) 5.p.
- Felülfizetők névsora. (482.;) — Felülfizetők névsora. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XIX.évf. (1910) 36.sz. (II. 15.) 6.p.
- A Fényűzés Elleni Liga új tagjai. (265.;) — A Fényűzés Elleni Liga új tagjai. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XXXIII.évf. (1916) 223.sz. (VIII.12.) 12.p.
- Fiatalkorúak felügyelő bizottsági tagjának kinevezése. (313.;) — Fiatalkorúak felügyelő bizottsági tagjának kinevezése. *Budapesti Közlöny*, XLVI.évf. (1912) 294.sz. (XII.25.) 3.p.
- Fogarasiak családi estje. (259.;318.;) — Fogarasiak családi estje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, X.évf. (1929) 34.sz. (II.10.) 18.p.
- Fogaraszvármegyei osztály. (255.;) — Fogaraszvármegyei osztály. (Szerkesztőségi közlemény.) *Erdély*, VI.évf. (1897) 1.sz. (I. 1.) 165.p.
- Folyovich József beiktatása. (228.;) — Folyovich József beiktatása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XVIII.évf. (1937) 221.sz. (IX.29.) 3.p.
- A főkapitány kintetése a máltai magisztrátusi kereszttel. (157.;) — A főkapitány kintetése a máltai magisztrátusi kereszttel. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XIX.évf. (1938) 139.sz. (VI.23.) 8.p.
- A főkapitányság új helyisége. (16.;) — A főkapitányság új helyisége. (Szerkesztőségi közlemény.) *Friss Ujság*, XLV.évf. (1940) 209.sz. (IX.14.) 4.p.
- Fővárosi ügyek. Tanügyi választások és jelölések a városházán. (330.;) — Fővárosi ügyek. Tanügyi választások és jelölések a városházán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XXIV.évf. (1902) 165.sz. (VI.18.) 7-8.p.
- Frontharcosok gyűlései. (273.;) — Frontharcosok gyűlései. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XIV.évf. (1933) 254.sz. (XI. 9.) 8.p.
- GHYCY: Pár szó az ellenőrzés kérdéséről. (106.;109.;) — GHYCY Tihamér: Pár szó az ellenőrzés kérdéséről. - *Gépjármű Közlöny*, VI.évf. 11.sz. (XI.1.) 1-2.p. - *A közlekedés*, V.évf. (1933) 11.sz. (XI.1.) melléklete.
- GHYCY: A közlekedésrendészet aktuális problémái. (109.;) — GHYCY Tihamér: A közlekedésrendészet aktuális problémái. *A Közlekedés*, VI.évf. (1934) 12.sz. (XII.1.) 165-166.p.
- Ghyczy Tihamér lett a Vidéki Rendőrfőkapitányság vezetője. (66.;) — Ghyczy Tihamér lett a Vidéki Rendőrfőkapitányság vezetője. *Nyírvidék*, LII.évf. (1931) 285.sz. (XII.17.) 1.p.
- Ghyczy Tihamért kinevezték a rendőrség vidéki főkapitányává. (67.;) — Ghyczy Tihamért kinevezték a rendőrség vidéki főkapitányává. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LII.évf. (1932) 198.sz. (IX.4.) 2.p.
- Gömbös miniszterelnök márciusi beszéde az ifjúsághoz. (184.;) — Gömbös miniszterelnök márciusi beszéde az ifjúsághoz. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXIV.évf. (1933) 61.sz. (III.15.) 5.p.
- Dr. Griczmann Gyula távozása. (291.;) — Dr. Griczmann Gyula távozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, LIII.évf. (1922) 54.sz. (V. 6.) 2.p.
- A gyermek, az utca és a közlekedés. (378.;) — A gyermek, az utca és a közlekedés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LI.évf. (1931) 106.sz. (V. 12.) 8.p.
- Gyermeknyaralót épít Szombathely a szegény gyermekek részére. (551.;) — Gyermeknyaralót épít Szombathely a szegény gyermekek részére. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kis Ujság*, XLVII.évf. (1934) 193.sz. (VIII. 28.) 7.p.
- Halász Elemér főkapitányhelyettes nyugalomban. (419.;) — Halász Elemér főkapitányhelyettes nyugalomban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 99.sz. (IV. 15.) 99-100.p.
- A harmadik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. (182.;385.;) — A harmadik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar jogi szemle*, XX.évf. (1939) 4.sz. (április). 156-160.p.

- Határrendőrség Kassán. (59.;) — Határrendőrség Kassán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXVII.évf. (1907) 131.sz. (VI.2.) 19.p.
- A határszéli rendőrség új otthona. (75.;) — A határszéli rendőrség új otthona. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, VI.évf. (1908) 259.sz. (X. 29.) 26.p.
- Háziipari szakosztály ülése. (200.;) — Háziipari szakosztály ülése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Lapok*, VIII.évf. (1939) 122.sz. (VI. 10.) 7.p.
- A Heraldikai és Genealógiai Társaság tagja. (480.;) — A Heraldikai és Genealógiai Társaság tagja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Turul*, XXIX.évf. (1911) 1.Füzet. 189.p.
- Hivatalos látogatás. (308.;) — Hivatalos látogatás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Félegyházi Közlöny*, XXXI.évf. (1932) 20.sz. (V.8.) 3.p.
- Hivatalvizsgálat kezdődött a kecskeméti kapitányságnál. (165.;) — Hivatalvizsgálat kezdődött a kecskeméti kapitányságnál. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kecskeméti Közlöny*, XVI.évf. (1934) 87.sz. (IV.19.) 1.p.
- Hogyan olvadt össze két minisztérium. (464.;) — Hogyan olvadt össze két minisztérium. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, XXIII.évf. (1932) 148.sz. (VII. 6.) 4.p.
- A humanizmus nevében. (483.;) — A humanizmus nevében. *Pécsi Közlöny*, XVII.évf. (1910) 257.sz. (XI. 9.) 3.p.
- Hymen. (566.;) — Hymen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Fővárosi Lapok*, XXVI.évf. (1889) 257.sz. (IX. 19.) 1903.p.
- Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. (127.;129.;137.;138.;142.;143.;) — Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ország-Világ*, LI.évf. (1930) 47-52.sz. (XII.28.) 19.p.
- Az inségakció megszervezése. (550.;) — Az inségakció megszervezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zalamegyei Ujság*, XV.évf. (1932) 237.sz. (X. 18.) 3.p.
- Az internálás ügyeinek új intézője. (355.;) — Az internálás ügyeinek új intézője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XL.évf. (1920) 265.sz. (XI. 10.) 8.p.
- Az Iparosítják Önképzőköre impozánsan ünnepelt. (338.;) — Az Iparosítják Önképzőköre impozánsan ünnepelt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Keszthelyi Hírlap*, XXVI.évf. (1903) 12.sz. (III. 22.) 3.p.
- Iskolatársak találkozója. (336.;) — Iskolatársak találkozója. (Szerkesztőségi közlemény.) *Balatonvidék*, XI.évf. (1907) 28.sz. (VII. 14.) 5.p.
- ISSEKUTZ Aurél kerületi rendőrfőkapitányt a belügyminisztériumba rendelték szolgálattételre. (413.;) — ISSEKUTZ Aurél kerületi rendőrfőkapitányt a belügyminisztériumba rendelték szolgálattételre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Dunántúl*, XVI.évf. (1926) 257.sz. (XI.12.) 5.p.
- JAKABFFY (408.;) — JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története, különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. V. Krassó-Szörény vármegye tisztikara. *Magyar Kisebbség*, XIX.évf. (1940) 17.sz. (IX. 1.) 382-385.p.
- Jelesre feleltek a kolozsvári próbarendőrök. (526.;) — Jelesre feleltek a kolozsvári próbarendőrök. (Szerkesztőségi közlemény.) *Keleti Ujság*, XXIV.évf. (1941) 237.sz. (X. 17.) 4.p.
- JESZENSZKY: A rendőri bejelentőhivatalok rendszerének kiépítése a vidéken. (486.;) — JESZENSZKY Andor: A rendőri bejelentőhivatalok rendszerének kiépítése a vidéken. *A Rend*, VI.évf. (1926) 26.sz. (IV. 3.) 5.p.
- JESZENSZKY: A menekült oroszok helyzete a házassági jog szempontjából. (486.;) — JESZENSZKY Andor: A menekült oroszok helyzete a házassági jog szempontjából. *A Rend*, VI.évf. (1926) 64.sz. (VIII. 18.) 3.p.
- JESZENSZKY: A moziengedélyek ügye Magyarországon. (486.;) — JESZENSZKY Andor: A moziengedélyek ügye Magyarországon. *Filmkultúra*, I.évf. (1928) 7.sz. (XI. 1.) 1-2.p.
- Jeszenszky Andor dr. vidéki rendőrfőkapitány Szegeden. (475.;) — Jeszenszky Andor dr. vidéki rendőrfőkapitány Szegeden. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 93.sz. (IV. 25.) 6.p.
- Jeszenszky Andor vidéki főkapitány váratlan halála. (434.;) — Jeszenszky Andor vidéki főkapitány váratlan halála. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XIX.évf. (1943) 68.sz. (III. 25.) 3.p.
- Jól sikerült a Katolikus Növédő vásárló teadélutánja. (565.;) — Jól sikerült a Katolikus Növédő vásárló teadélutánja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XIX.évf. (1937) 283.sz. (XII. 14.) 5.p.
- Jubileumi közgyűlést tartott ma a rendőrség nyugdíjpótlója. (393.;) — Jubileumi közgyűlést tartott ma a rendőrség nyugdíjpótlója. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, XXX.évf. (1939) 66.sz. (III. 21.) 7.p.

- Karácsond díszpolgára. (115.;) — Karácsond díszpolgára. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egri Népiújság*, XLIII.évf. (1926) 184.sz. (VIII. 15.) 2.p.
- A katolikus egyház akciója a színjátszás és a film reformja érdekében. (240.;) — A katolikus egyház akciója a színjátszás és a film reformja érdekében. (Felkérésre közzétett cikk.) *Szentesi Napló*, XXIII.évf. (1941) 28.sz. (II.4.) 4-5.p.
- Katolikus Ház létesítése. (603.;) — Katolikus Ház létesítése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, VII.évf. (1925) 32.sz. (II. 10.) 1.p.
- Kedden délben megérkezett Budapestre a nyilas országvesztők második csoportja. (614.;) — Kedden délben megérkezett Budapestre a nyilas országvesztők második csoportja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Népszava*, I.évf. (1945) 93.sz. (X. 10.) 1.p.
- A kerületi főkapitány helyettese. (295.;) — A kerületi főkapitány helyettese. *Békésmegyei Közlöny*, LV.évf. (1928) 194.sz. (VIII. 28.) 3.p.
- A kerületi főkapitány Miskolcon. (82.;) — A kerületi főkapitány Miskolcon. (Szerkesztőségi közlemény.) *Miskolci Napló*, XXVI.évf. (1926) 252.sz. (XI.6.) 2.p.
- A kerületi rendőrfőkapitány Nyíregyházán. (79.;) — A kerületi rendőrfőkapitány Nyíregyházán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nyírvidek*, XLVII.évf. (1926) 5.sz. (I.8.) 4.p.
- Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (1894) (325.;) — Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zalamegye*, XIII.évf. (1894) 7.sz. (II. 18.) melléklet.
- Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (1895) (325.;) — Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, XLVI.évf. (1895) 104.sz. (IV. 17.) 11.p.
- Képalírás. (1929) (98.;) — Képalírás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Tolnai Világlapja*, XXXI. évf. (1929) 11. sz. (III.3.) 5.p.
- Képalírás. (1940) (160.;) — Képalírás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Tolnai Világlapja*, XLII.évf. (1940) 7.sz. (II.14.) 4.p.
- Két villamos gázolás. (275.;) — Két villamos gázolás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Függetlenség*, XI.évf. (1943) 134.sz. (VI.16.) 5.p.
- Kinevezés a rendőrségen. (344.;) — Kinevezés a rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXVI.évf. (1906) 92.sz. (IV. 3.) 8.p.
- Kinevezték az országos központi főkapitányság vezetőjét és tisztviselőkarát. (66.;415.;) — Kinevezték az országos központi főkapitányság vezetőjét és tisztviselőkarát. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XII.évf. (1931) 286.sz. (XII.17.) 4.p.
- A Kisfaludy Társaság ünnepi gyűlése. (99.;) — A Kisfaludy Társaság ünnepi gyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLIX.évf. (1929) 97.sz. (IV.30.) 5.p.
- KISIMRE (576.;) — KISIMRE Ferenc: Díszülés a városházán. Hősök előtt tisztelegtek. *Délmagyarország*, LXXXVI.évf. (1996) 248.sz. (X. 24.) 5.p.
- Kitüntetés átadása. (423.;) — Kitüntetés átadása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 16.sz. (VIII. 15.) 195.p.
- Kitüntetések. (1939) (159.;) — Kitüntetések. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 21.sz. (XI.1.) 450.p.
- Kitüntetett rendőrtisztek és detektívek. (*Magyar Országos Tudósító*) (471.;) — Kitüntetett rendőrtisztek és detektívek. *Magyar Országos Tudósító*, XXIII. évf. (1941) 340.sz. (XII. 20.) 4.kiadás. 1.p.
- Kitüntetett rendőrtisztek és detektívek. (*Ujság*) (162.;) — Kitüntetett rendőrtisztek és detektívek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ujság*, XVIII.évf. (1941) 291.sz. (XII.21.) 12.p.
- Komárommegye. Nagyigmándi választókerület. (101.;) — Komárommegye. Nagyigmándi választókerület. (Szerkesztőségi közlemény.) *Alkotmány*, X.évf. (1905) 19.sz. (I. 21.) 5.p.
- A koronázás ünnepe. (335.;) — A koronázás ünnepe. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zalamegye*, XV.évf. (1896) 24.sz. (VI.14.) 24.p.
- Kossuth-pártiak. Nagyigmánd. (102.;) — Kossuth-pártiak. Nagyigmánd. (Szerkesztőségi közlemény.) *Alkotmány*, X.évf. (1905) 25.sz. (I. 28.) 6.p.
- Könnyíteni kell a hadirokkantak, özvegyek és árvák helyzetén. (100.;) — Könnyíteni kell a hadirokkantak, özvegyek és árvák helyzetén. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXVIII.évf. (1929) 216.sz. (IX.24.) 7.p.
- Köszönet és elismerés. (527.;) — Köszönet és elismerés. (Szerkesztőségi elismerés.) *Magyar Országos Tudósító*, XXVI.évf. (1944) 2.sz. (I. 3.) 3. kiadás. 1.p.
- Köszönetnyilvánítás ÉLIÁSSY Imrétől. (132.;) — Köszönetnyilvánítás ÉLIÁSSY Imrétől. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XXXI.évf. (1900) 33.sz. (VIII.19.) II. melléklet.] 1.p.

- KRISZTINKOVICH: Magyar kikelet. (478.;) — KRISZTINKOVICH Antal: Magyar kikelet. *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 19.sz. (X. 1.) 234-236.p.
- KRISZTINKOVICH: A m. kir. rendőrség a Felvidéken. (384.;) — KRISZTINKOVICH Antal: A m. kir. rendőrség a Felvidéken. *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 22.sz. Ünnepi szám. (XI. 15.) 505-514.p.
- KRISZTINKOVICH: Szatmárnémeti. (477.;) — KRISZTINKOVICH Antal: Szatmárnémeti. *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 18.sz. (IX. 15.) 222.p.
- Krónika. (476.;) — Krónika. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 10.sz. (V. 15.) 124.p.
- Külföldi rendjel viselésének engedélyezése. (161.;) — Külföldi rendjel viselésének engedélyezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VIII.évf. (1941) 21.sz. (XI.1.) 374.p.
- A lakásügyi miniszteri biztos helyettese. (290.;) — A lakásügyi miniszteri biztos helyettese. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 23.sz. (I. 28.) 5.p.
- Lám Dezső főkapitányhelyettes lesz a szegedi rendőrség ideiglenes vezetője? (593.;) — Lám Dezső főkapitányhelyettes lesz a szegedi rendőrség ideiglenes vezetője? (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVII.évf. (1941) 101.sz. (V. 4.) 3.p.
- Legteljesebb elismerését fejezte ki a rendőrfőkapitány. (165.;) — Legteljesebb elismerését fejezte ki a rendőrfőkapitány. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kecskeméti Közlöny*, XVI.évf. (1934) 90.sz. (IV.22.) 1.p.
- LÉLEK (543.;) — LÉLEK József: Solty Béla kardvívó emlékvésény. *Magyar Rendőr*, VIII.évf. (1941) 13.sz. (VII. 1.) 217.p.
- Lélekemelően szép ünnepségen avatták fel a zsidó hősi emlékművet. (612.;) — Lélekemelően szép ünnepségen avatták fel a zsidó hősi emlékművet. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Napló*, LVI.évf. (1933) 492.sz. (X. 31.) 6.p.
- Lipthay Árpád képkiallítása. (89.;) — Lipthay Árpád képkiallítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egvetértés*, III.évf. (1921) 245.sz. (X.28.) 3.p.
- Magyar Állatvédők Országos Egyesülete. (176.;) — Magyar Állatvédők Országos Egyesülete. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Vadászujás*, XXXIX.évf. (1939) 9.sz. (III.25.) 141.p.
- A Magyar Királyi Államrendőrség debreceni kerületének segélyalapja. (88.;) — A Magyar Királyi Államrendőrség debreceni kerületének segélyalapja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egvetértés*, III.évf. (1921) 17.sz. (I.22.) 2.p.
- MANDEL (103.;) — MANDEL Pál: A Szabadelvű Párt feloszlata. *Az Ujság*, IV.évf. (1906) 101.sz. (IV. 12.) 4.p.
- A Magyarországi Artista Egyesület miniszteri biztosának személyében beállott változás. (465.;) — A Magyarországi Artista Egyesület miniszteri biztosának személyében beállott változás. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 53.sz. (XII. 11.) 800.p.
- A Marosvásárhelyi Sport-Egyesület. (528.;) — A Marosvásárhelyi Sport-Egyesület. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, XXVIII.évf. (1907) 229.sz. (X. 7.) 5.p.
- Marosvásárhely tisztújítása. (503.;) — Marosvásárhely tisztújítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Medgyesi Ujság*, IX.évf. (1913) 372.sz. (II. 9.) 1.p.
- Medek-Kernács hangverseny. (97.;) — Medek-Kernács hangverseny. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Jövő*, X.évf. (1928) 263.sz. (XI. 23.) 7.p.
- Meghívó. (429.;) — Meghívó. (Szerkesztőségi közlemény.) *Borászati Lapok*, L.évf. (1918) 40.sz. (X. 6.) 463.p.
- Megkezdődött a magyar automobilizmus egykézben való összpontosítása. (391.;430.;) — Megkezdődött a magyar automobilizmus egykézben való összpontosítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Közgazdasági és Közlekedési Tudósító*, IX.évf. (1936) 14.sz. (VII.1.) 5.p.
- Megszüntették a vidéki kerületi rendőrfőkapitányságokat. (12.;66.;) — Megszüntették a vidéki kerületi rendőrfőkapitányságokat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LIII. évf. (1931) 286. sz. (XII.17.) 8.p.
- A menekültekért. (271.;) — A menekültekért. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LVII.évf. (1916) 255.sz. (IX.13.) 3.p.
- Méltatás. Dr. Oroszlány István emlékezete. (496.;) — Méltatás. Dr. Oroszlány István emlékezete. (Szerkesztőségi közlemény. [V.I. szignó]) *Hidrológiai Közlöny*, LXXXV.évf. (2005) 3.sz. (V. 1.) 13-14.p.
- Művészhelyeségek a rendőrtisztületben. (322.;546.;) — Művészhelyeségek a rendőrtisztületben. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar-ság*, XV.évf. (1934) 141.sz. (VI.24.) 14.p.
- Negyedszázad a főkapitányi székben. (585.;) — Negyedszázad a főkapitányi székben. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 16.sz. (I. 21.) 3-4.p.

- Nagyenyei Műkedvelő Társulat. (195.;) — Nagyenyei Műkedvelő Társulat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Polgár*, X.évf. (1876) 56.sz. (III. 9.) 3.p.
- Nagyszabású parti. (569.;) — Nagyszabású parti. (Szerkesztőségi közlemény.) *Új Világ*, VI.évf. (1977) 28.sz. (VII. 15.) 6.p.
- Nagyvárad th. város válságos órái. (104.;) — Nagyvárad th. város válságos órái. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kecskemét és Vidéke*, II.évf. (1921) 89.sz. (IV.21.) 1.p.
- Negyven magyar író levele Baksa János rendőrfőtanácsoshoz. (388.;) — Negyven magyar író levele Baksa János rendőrfőtanácsoshoz. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Újság*, IX.évf. (1927) 150.sz. (VII.6.) 10.p.
- A Nemzeti Bank új váltóbíráói a miskolci kamara kerületében. (117.;) — A Nemzeti Bank új váltóbíráói a miskolci kamara kerületében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Jövő*, XII.évf. (1930) 1.sz. (I. 1.) 7.p.
- Nemzeti közvélemény címen. (321.;) — Nemzeti közvélemény címen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 10.sz. (V. 15.) 228.p.
- Nincsen rendőr Komáromban. (164.;) — Nincsen rendőr Komáromban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, VIII.évf. (1917) 12.sz. (I.12.) 5.p.
- Nyugalmazták Éliássy Sándor budapesti rendőrfőkapitányt. (151.;) — Nyugalmazták Éliássy Sándor budapesti rendőrfőkapitányt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, LXV.évf. (1944) 82.sz. (IV.13.) 3.p.
- Nyugdíjazások a rendőrségen. (69.;) — Nyugdíjazások a rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LIII.évf. (1933) 1.sz. (I.1.) 6.p.
- Ordre de bataille a kolera ellen. (76.;) — Ordre de bataille a kolera ellen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, VIII.évf. (1910) 205.sz. (VIII.30.) 7-8.p.
- Az orosz emigráció szervezkedése Budapesten. (462.;) — Az orosz emigráció szervezkedése Budapesten. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Nép*, VII.évf. (1925) 62.sz. (III. 17.) 8.p.
- Az öngyilkos bankigazgató. (113.;) — Az öngyilkos bankigazgató. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XX.évf. (1900) 59.sz. (III. 1.) 8.p.
- Az ötödik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. (182.;479.;) — Az ötödik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. *Magyar jogi szemle*, XXII.évf. (1941) 7.sz. (április). 151-155.p.
- Pénteken temetik. (577.;602.;) — Pénteken temetik. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XIX.évf. (1943) 5.sz. (I. 8.) 3-4.p.
- Pompás sportgyakorlatok. (96.;) — Pompás sportgyakorlatok. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXVII.évf. (1928) 41.sz. (II.19.) 17.p.
- P-né Gy. E. szignó (38.;) — P-né Gy. E. szignó: Emlékezés. 169 éve történt eseményekre emlékezünk. *Igmándi Hírnök*, XXVI.évf. (2017) 3.sz. (április) 2.p. és 6-7.p.
- Polgármester választás. (488.;) — Polgármester választás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XXIII.évf. (1901) 67.sz. (III. 8.) 11.p.
- Postatisztviselők műsoros táncestélye. (95.;) — Postatisztviselők műsoros táncestélye. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egyetértés*, VI.évf. (1924) 39.sz. (II.16.) 3.p.
- A RAC elnöke. (173.;) — A RAC elnöke. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Országos Tudósító*, XX.évf. (1938) 68.sz. (III.26.) 8. kiadás. 1.p.
- A RAC Evezős Osztályának közgyűlése. (170.;) — A RAC Evezős Osztályának közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Rend*, VI.évf. (1926) 48.sz. (VI.23.) 4.p.
- RAC közgyűlés. (172.;) — RAC közgyűlés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LI.évf. (1931) 88.sz. (IV.19.) 16.p.
- RAKOVSZKY érkezése. A bevonulás. (105.;) — RAKOVSZKY érkezése. A bevonulás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nyírvidék*, XLVII.évf. (1926) 264.sz. (XI.20.) 1.p.
- A rendőrhősök emlékezete. (181.;) — A rendőrhősök emlékezete. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, III.évf. (1928) 22.sz. (XI.15.) 3-8.p.
- Rendőri díszszemle Szegeden. (475.;) — Rendőri díszszemle Szegeden. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 95.sz. (IV. 27.) 3.p.
- A rendőri újságírók küldöttsége a vidéki főkapitánynál. (469.;) — A rendőri újságírók küldöttsége a vidéki főkapitánynál. *Magyar Országos Tudósító*, XXII.évf. (1940) 70.sz. (III. 11.) 6. kiadás. 1.p.
- Rendőrök közös szentáldozása. (610.;) — Rendőrök közös szentáldozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XI.évf. (1929) 55.sz. (III. 7.) 6.p.
- Rendőrpalotát építenek Nyíregyházán. (78.;) — Rendőrpalotát építenek Nyíregyházán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nyírvidék*, XLVI. évf. (1925) 112.sz. (V.19.) 2.p.

- A rendőrség köréből. (292.;) — A rendőrség köréből. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 177.sz. (VIII. 6.) 7.p.
- A rendőrség tisztikarának és legénységének karácsonyi szent áldozása. (394.;) — A rendőrség tisztikarának és legénységének karácsonyi szent áldozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LV.évf. (1933) 286.sz. (XII. 17.) 22.p.
- A rendőrségről. (290.;) — A rendőrségről. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 33.sz. (II.10.) 6.p.
- Rendőrtisztek Atlétikai Klubjának táncestje. (91.;) — Rendőrtisztek Atlétikai Klubjának táncestje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLIII.évf. (1923) 22.sz. (I.28.) 7.p.
- A Rendőrtiszti Atlétikai Club jubiláris közgyűlése. (316.;) — A Rendőrtiszti Atlétikai Club jubiláris közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LVIII.évf. (1936) 146.sz. (VI. 27.) 20.p.
- A Rendőrtiszti Atlétikai Club újonnan megválasztott tisztikara. (316.;) — A Rendőrtiszti Atlétikai Club újonnan megválasztott tisztikara. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 9.sz. (V.1.) 215.p.
- ROKOLYA (189.;191.;) — ROKOLYA Gábor: A tékozló Kemény báró gyámja. *Notarius Hungaricus*, VIII.évf. (2016) 3.sz. 18-21.p. HU-ISSN 2060-9787.
- SAUTER (179.;) — SAUTER Sándor: Kapronczai dr. Éliássy Sándor kerületi főkapitány, a rendőrzenekar egyik megteremtője. *A Magyar Detektív*, III.évf. (1928) 8.sz. (IV.15.) 5-6.p.
- Serleget adományoztak az MSE örökös tagjai a hazatérés emlékére. (544.;) — Serleget adományoztak az MSE örökös tagjai a hazatérés emlékére. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nép*, LIX.évf. (1941) 217.sz. (IX. 27.) 6.p.
- Sérülési osztályt, öngyilkosvédő irodát és külön panaszfelvevő irodát állítanak fel a szegedi rendőrségen. (600.;) — Sérülési osztályt, öngyilkosvédő irodát és külön panaszfelvevő irodát állítanak fel a szegedi rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Friss Ujság*, XXX.évf. (1929) 47.sz. (II. 23.) 2.p.
- Szalagos vakok és süketek. (379.;) — Szalagos vakok és süketek. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VII.évf. (1932) 2.sz. (I. 15.) 17.p.
- A szegedi főispán és főkapitányhelyettes német kitüntetése. (599.;) — A szegedi főispán és főkapitányhelyettes német kitüntetése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Magyarság*, X.évf. (1943) 202.sz. (IX. 7.) 7.p.
- A szegedi kerületi állami rendőrfőkapitányság vezetőjének helyettese. (295.;) — A szegedi kerületi állami rendőrfőkapitányság vezetőjének helyettese. (Szerkesztőségi közlemény.) *Békésvármegye Hivatalos Lapja*, XXIX.évf. (1926) 49.sz. (XII. 11.) 350.p. (26.188/1926. alisp.sz.)
- A szekszárdi rendőrkapitányság átadása. (426.;) — A szekszárdi rendőrkapitányság átadása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Dunántúl*, XVIII.évf. (1928) 183.sz. (VIII. 12.) 5.p.
- A szekszárdi rendőrség elhelyezése. (309.;) — A szekszárdi rendőrség elhelyezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Tolnamegyei Ujság*, XXI.évf. (1939) 15.sz. (II.18.) 2.p.
- SZELECSÉNYI (81.;) — SZELECSÉNYI Andor: A nyíregyházai rendőrpalota zárköteteli ünnepélye. *A Rend*, VI.évf. (1926) 97.sz. (XII.11.) 1-2.p.
- SZÉLL (204.;) — SZÉLL László: Nekrológ. Gábor László. *Műszaki Tudomány*, LIII.évf. (1977) 1-2.sz. 9-11.p. HU-ISSN —
- Szell József belügyminiszter nyilatkozata. (149.;) — Szell József belügyminiszter nyilatkozata. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXVIII.évf. (1937) 219.sz. (IX.26.) 8-9.p.
- A színház és mozik rendőri felügyelete. (288.;) — A színház és mozik rendőri felügyelete. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Jövő*, II.évf. (1920) 248.sz. (X. 27.) 3.p.
- A szombathelyi rendőrség vezetőjének ünneplése. (513.;) — A szombathelyi rendőrség vezetőjének ünneplése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LI.évf. (1929) 83.sz. (IV. 13.) 11.p.
- SZOTYORI (501.;502.;) — SZOTYORI Albert: Oroszlány Endre. *Hargitaváralja*, VIII.évf. (1943) 12.sz. (VI. 15.) 183-184.p.
- A szövetség megalakítása. (532.;) — A szövetség megalakítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, XIII.évf. (1918) 20.sz. (X. 5.) 156.p.
- Tagsági névsor kiegészítése és változások. (51.;) — Tagsági névsor kiegészítése és változások. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesületének Körlevele*, X.évf. (2000) 2.sz. (X.23.) 16.p.
- Táncest. (178.;) — Táncest. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLIII.évf. (1923) 22.sz. (I. 28.) 7.p.

- Tisztújítás. (505.;) — Tisztújítás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, XII.évf. (1917) 28.sz. (VIII. 11.) 208.p.
- Tovább dolgozik a racionalizáló bizottság. (147.;) — Tovább dolgozik a racionalizáló bizottság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XIII. évf. (1932) 67. sz. (III.23.) 2.p.
- Törvényhatósági bizottsági tag. (1939) (392.;) — Törvényhatósági bizottsági tag. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVII.évf. (1939) 7.sz. (II. 16.) 77.p.
- Törvényhatósági bizottsági tag. (1940) (392.;) — Törvényhatósági bizottsági tag. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVIII. évf. (1940) 20.sz. (V. 16.) 295-296.p.
- Tűzvizsgálat. (371.;) — Tűzvizsgálat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, V.évf. (1907) 221.sz. (IX. 17.) 13.p.
- Új dandárparancsnok. (197.;) — Új dandárparancsnok. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, XXVII.évf. (1906) 215.sz. (IX.22.) 4.p.
- Az új főkapitány első napiparancsa. (149.;) — Az új főkapitány első napiparancsa. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XVIII.évf. (1937) 222.sz. (IX.30.) 4.p.
- Új Levente egyesületek. (272.;) — Új Levente egyesületek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Sport*, XVII.évf. (1925) 60.sz. (IV.2.) 3.p.
- Új rendőrfőkapitány. Komáromból jelentik. (138.;) — Új rendőrfőkapitány. Komáromból jelentik. (Szerkesztőségi közlemény.) *Buda-pesti Hírlap*, XXXV.évf. (1915) 341.sz. (XII.8.) 12.p.
- Új vidéki főkapitány. (227.;) — Új vidéki főkapitány. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LVIII.évf. (1937). 219.sz. (IX.26.) 9.p.
- Az új vidéki főkapitány beiktatása. (459.;468.;) — Az új vidéki főkapitány beiktatása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 6.sz. (III. 15.) 62.p.
- Az új vidéki főkapitány életrajza. (584.;585.;591.;592.;) — Az új vidéki főkapitány életrajza. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Országos Tudósító*, XXVI.évf. (1944) 137.sz. (V. 24.) 2. kiadás. 1.p.
- Új vidéki főkapitányt neveznek ki. (230.;299.;) — Új vidéki főkapitányt neveznek ki. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XLV.évf. (1938) 146.sz. (VII.2.) 4.p.
- Ünnepi vacsora. (249.;) — Ünnepi vacsora. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 23.sz. (XII. 1.) 530-531.p.
- Változás a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága vezetésében. (229.;362.;) — Változás a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága vezetésében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 14.sz. (VII.15.) 314.p.
- Változások a m. kir. belügyminisztérium ügyosztályainak vezetésében. (231.;) — Változások a m. kir. belügyminisztérium ügyosztályainak vezetésében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 15.sz. (VIII.1.) 338.p.
- Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. (286.;293.;301.;312.;414.;418.;421.;) — Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 2.sz. (I. 15.) 13-14.p.
- Változások a kerületi lakásügyi kormánybiztosságnál. (291.;) — Változások a kerületi lakásügyi kormánybiztosságnál. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 101.sz. (V. 5.) 5.p.
- Vendéglősbál Szombathelyen. (549.;) — Vendéglősbál Szombathelyen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Vendéglősök Lapja*, XLIII.évf. (1927) 5.sz. (III. 5.) 4.p.
- A verseci főkapitány lemondása. (584.;) — A verseci főkapitány lemondása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, X.évf. (1915) 26.sz. (VI. 26.) 210.p.
- Verseny tárgyalási hirdetmény. (15.;) — Verseny tárgyalási hirdetmény. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXX.évf. (1932) 30.sz. (VII.28.) 422.p.
- Védegyleti közlemények. (85.;) — Védegyleti közlemények. Melléklet 2.p. *Vadász-Lap*, XXXIX.évf. (1918) 36.sz. (XII.25.) 419.p.
- A vidéki főkapitány állandó helyettese. (297.;) — A vidéki főkapitány állandó helyettese. *Magyar Országos Tudósító*, XVI.évf. (1934) 135.sz. (VI.16.) 13.kiadás.
- A vidéki rendőrkapitány Mohácson. (382.;) — A vidéki rendőrkapitány Mohácson. (Szerkesztőségi közlemény.) *Mohácsi Hírlap*, XXVII.évf. (1938) 39.sz. (IX. 25.) 2.p.
- A vidéki főkapitány a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a pécsi rendőrségről. (474.;) — A vidéki főkapitány a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a pécsi rendőrségről. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XLIX.évf. (1940) 88.sz. (IV. 19.) 3.p.
- A vidéki főkapitány megkezdte Pécsen a hivatalos vizsgálatot. (473.;) — A vidéki főkapitány megkezdte Pécsen a hivatalos vizsgálatot. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XLIX.évf. (1940) 85.sz. (IV. 16.) 2.p.

- A vidéki főkapitányság felállítása. (296.;) — A vidéki főkapitányság felállítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VII.évf. (1932) 1.sz. (I.1.) 15-16.p.
- A Vidéki Főkapitányság vezetésének átvétele. (228.;) — A Vidéki Főkapitányság vezetésének átvétele. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 19.sz. (X.1.) 438.p.
- Vidéki hírek. (196.;) — Vidéki hírek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Fővárosi Lapok*, XII.évf. (1876) 276.sz. (XII.1.) 1298.p.
- „A visszavárok” előadása a Várszínházban. (248.;) — „A visszavárok” előadása a Várszínházban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Színházi Élet*, XII.évf. (1923) 14.sz. (IV. 1.-7.) 103.p.
- Vörös Kereszt elismerés. (519.;) — Vörös Kereszt elismerés. *Budapesti Közlöny*, LII. évf. (1918) 135. sz. (VI.14.) 6.p.
- Zaj elleni kongresszus Budapesten. (*Budapesti Hírlap*) (395.;) — Zaj elleni kongresszus Budapesten. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVII. évf. (1937) 70. sz. (III.28.) 15.p.
- Zaj elleni kongresszus Budapesten. (*A Közlekedés*) (395.;) — Zaj elleni kongresszus Budapesten. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Közlekedés*, IX. évf. (1937) 5. sz. (V.1.) 95-96.p.
- ZANKÓ Emil. (257.;) — ZANKÓ Emil. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Újság*, XII.évf. (1930) 118.sz. (V.25.) 2.p.
- ZANKÓ: Az alkotmányjogi törvényjavaslatok és a rendőrség. (320.;) — ZANKÓ Géza: Az alkotmányjogi törvényjavaslatok és a rendőrség. *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 7.sz. (IV.1.) 146-147.p.
- ZANKÓ: Nemzeti közvélemény. (321.;) — ZANKÓ Géza: Nemzeti közvélemény. *Törvényhozók Lapja*, VII.évf. (1938) 9-10.sz. (V.1.) 57-59.p.
- ZANKÓ Géza rendőrfőtanácsos távozása. (295.;) — ZANKÓ Géza rendőrfőtanácsos távozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, IV.évf. (1928) 196.sz. (VIII.31.) 6.p.
- Zemplénnvármegyei közgyűlés. (133.;) — Zemplénnvármegyei közgyűlés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Felsőmagyarországi Hírlap*, VII. évf. (1904) 77. sz. (X.1.) 1.p.
- A Zserbó-bó-ban. (50.;) — A Zserbó-bó-ban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Színházi élet*, XXVIII.évf. (1937) 25.sz. 43.p.

KÉZIRATOK

- KOVÁCS (34.;) — KOVÁCS Zoltán András: *A Szálasi-kormány belügyminisztériuma. Rendvédelem, állambiztonság a nyilas korszakban*. Ph.D. disszertáció (PTE-BTK). Kézirat. Pécs, 2008. 306 p.

HÍREK

- 109 300/1931. (XII.9.) VI. a. Belügyminiszteri leirat/átírat. (14.;) — 109 300/1931. (XII.9.) VI. a. Belügyminiszteri leirat/átírat. Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének. Az m. kir. kerületi rendőrfőkapitányságok megszüntetése. *Vármegyei Hivatalos Lap (Zemplén Vármegye Törvényhatósága)*, XXXI.évf. (1932) 1.sz. (I.2.) 7.p.
- Adományozás. (1915) (70.;) — Adományozás. *Budapesti Közlöny*, XLIX.évf. (1915) 192.sz. (VIII. 19.) 3-4.p.
- Adományozás. (1922) (218.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXVII.évf. (1922) 30.sz. (VII. 2.) 1355.p.
- Adományozás. (1928) (220.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXIII.évf. (1928) 30.sz. (VII.8.) 616.p.
- Adományozás. (1929) (72.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 50.sz. (X. 27.) 1108.p.
- Adományozás. (1930) (221.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXV.évf. (1930) 44.sz. (X. 5.) 688.p.
- Adományozás. (1933) (224.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXVIII.évf. (1933) 29.sz. (VII. 9.) 438.p.
- Adományozás. (1937) (225.;226.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 40.sz. (X. 3.) 581.p.
- Adományozás. (1942, *Belügyi Közlöny* 3.sz.) (233.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XLVII.évf. (1942) 3.sz. (I. 18.) 133.p.
- Adományozás. (1942, *Belügyi Közlöny* 19.sz.) (246.;) — Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XLVII.évf. (1942) 19.sz. (V. 3.) 852.p.

- Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek. (571.;) — Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XX.évf. (1944) 85.sz. (IV. 16.) 9.p.
- Anyakönyvi hírek. Meghalt. (571.;) — Anyakönyvi hírek. Meghalt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Déli Hírlap*, XIV.évf. (1982) 51.sz. (III. 1.) 6.p.
- Aradi Közjegyzői Kamara elnöke. (191.;) — Aradi Közjegyzői Kamara elnöke. *Királyi Közjegyzők Közlönye*, XVIII.évf. (1915) 9.sz. (november) 282.p.
- Államrendőrségi kinevezések. (285.;287.;410.;411.;586.;) — Államrendőrségi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXV.évf. (1920) 25.sz. (VI. 20.) 867.p.
- Államrendőrségi kitüntetések. (365.;) — Államrendőrségi kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 38.sz. (VIII.19.) 1130.p.
- Állásukról lemondottak. (457.;) — Állásukról lemondottak. *Igazságügyi Közlöny*, XIII.évf. (1904) 4.sz. (IV. 25.) 126.p.
- Árvaszéki ülnök Fogaras vármegyében. (284.;) — Árvaszéki ülnök Fogaras vármegyében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XIV.évf. (1907) 304.sz. (XII. 25.) 19.p.
- Áthelyezések. (1899) (270.;) — Áthelyezések. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XXVI.évf. (1899) 39.sz. (VIII.17.) 173.p.
- Áthelyezések a rendőrségen. (1916) (350.;) — Áthelyezések a rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, XIV.évf. (1916) 37. sz. (II. 6.) 14.p.
- Áthelyezések a rendőrségen. (1917) (351.;) — Áthelyezések a rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, XV.évf. (1917) 35.sz. (II. 4.) 14.p.
- Belügyminisztériumi cím- és jellegadómanyozások. (454.;) — Belügyminisztériumi cím- és jellegadómanyozások. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 29.sz. (VII. 10.) 480.p.
- Belügyminisztériumi előléptetések. (452.;) — Belügyminisztériumi előléptetések. *Belügyi Közlöny*, XXIII.évf. (1918) 17.sz. (IV. 28.) 365.p.
- Belügyminisztériumi kinevezések. (1910) (450.;) — Belügyminisztériumi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XV.évf. (1910) 9.sz. (II. 27.) 55.p.
- Belügyminisztériumi kinevezések. (1913) (451.;) — Belügyminisztériumi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1913) 53.sz. (XII. 7.) 592.p.
- Belügyminisztériumi kinevezések. (1921) (453.;) — Belügyminisztériumi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 41.sz. (IX. 19.) 1874.p.
- Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadómanyozások. (1935) (455.;) — Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadómanyozások. *Belügyi Közlöny*, XL.évf. (1935) 27.sz. (VII. 7.) 400.p.
- Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadómanyozások. (1938) (361.;) — Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadómanyozások. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 30.sz. (VII.10.) 585.p.
- Belügyminisztériumi kitüntetések. (470.;) — Belügyminisztériumi kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 41.sz. (IX. 9.) 1242-1243.p.
- Braun, Rózsa és Társai közkereseti társaság. (113.;) — Braun, Rózsa és Társai közkereseti társaság. *Központi Értesítő*, XVII.évf. 2.félév (1892) 53.sz. (VII.3.) 908.p.
- Budapesti államrendőrségnél cím, cím- és jellegadómanyozások, kinevezések. (353.;) — Budapesti államrendőrségnél cím, cím- és jellegadómanyozások, kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXIV.évf. (1919) 5.sz. (II. 2.) 226.p.
- Buócz Béla albíró. (554.;) — Buócz Béla albíró. *Budapesti Közlöny*, XVII.évf. (1883) 98.sz. (IV. 29.) 1.p.
- Buócz Béla járásbíró. (555.;) — Buócz Béla járásbíró. *Budapesti Közlöny*, XXVI.évf. (1892) 294.sz. (XII. 24.) 1.p.
- Buócz Béla közjegyző. (556.;) — Buócz Béla közjegyző. *Budapesti Közlöny*, XXX.évf. (1896) 256.sz. (X. 28.) 1.p.
- Buócz Béla szerdán este a közkórházban meghalt. (615.;) — Buócz Béla szerdán este a közkórházban meghalt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, III.évf. (1946) 98.sz. (V. 3.) 4.p.
- Cím- és jellegadómanyozás. (1929) (509.;) — Cím- és jellegadómanyozás. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 38.sz. (VIII. 25.) 868.p.
- Cím- és jellegadómanyozások. (368.;596.;) — Cím- és jellegadómanyozások. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 50.sz. (X. 27.) 1109. p.

- Cím- és jellegadóományozás a m. kir. állami rendőrség személyzeti létszámában. (144.;293.;587.;;) — Cím- és jellegadóományozás a m. kir. állami rendőrség személyzeti létszámában. *Belügyi Közlöny*, XXVII. évf. (1922) 49. sz. (X.29.) 2217.p.
- Doktoravató. (568.;;) — Doktoravató. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XIII.évf. (1937) 103.sz. (V. 8.) 8.p.
- Egyesületi hírek. (545.;;) — Egyesületi hírek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Sport*, XXXVI.évf. (1944) 41.sz. (II. 28.) 2.p.
- Eljegyzések. (563.;;) — Eljegyzések. (Szerkesztőségi közlemény.) *Békés*, XXIV.évf. (1902) 28.sz. (VII. 13.) Melléklet. 1.p.
- ÉLIÁSSY Sándor dr. kitüntetése. (152.;;) — ÉLIÁSSY Sándor dr. kitüntetése. *Budapesti Közlöny*, LII.évf. (1918) 40.sz. (II.17.) 3.p.
- Fölvétettek az ügyvédek lajstromába. (582.;;) — Fölvétettek az ügyvédek lajstromába. *Igazságügyi Közlöny*, XX.évf. (1911) 4.sz. (IV. 29.) 135.p.
- Gyászír, Döry István halála. (328.;;) — Gyászír, Döry István halála. (Hozzá tartozói közlemény.) *Szamos*, XXXIV.évf. (1902) 12.sz. (II.9.) 3.p.
- Gyász közlemények. (1997) (574.;;) — Gyász közlemények. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, LXXXVII.évf. (1997) 288.sz. (XII. 10.) 17.p.
- Gyász közlemények. (1999) (573.;;) — Gyász közlemények. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, LXXXIX.évf. (1999) 277.sz. (XI. 27.) 21.p.
- Gyászrovat. (1889) (566.;;) — Gyászrovat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, IX.évf. (1889) 11.sz. (I. 11.) 7.p.
- Gyászrovat. (1897) (256.;;) — Gyászrovat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XVII.évf. (1897) 159.sz. (VI.9.) 5.p.
- Gyászrovat. (1912) (490.;;) — Gyászrovat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXXII.évf. (1912) 28.sz. (II. 2.) 11.p.
- Gyöngyöstarjáni keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. (121.;;) — Gyöngyöstarjáni keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. *Központi Értékesítő*, XXXII.évf. (1907) 18.sz. (III.3.) 359.p.
- Halálozás. (1921) (39.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egyetértés*, III.évf. (1921) 32.sz. (II.10.) 3.p.
- Halálozás. (1928) (566.;;) — Halálozás. *Gyógyszerészi Közlöny*, XLIV.évf. (1928) 12.sz. (VIII. 26.) 199.p.
- Halálozás. (1933) (47.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Komárommegyei Hírlap*, V.évf. (1933) 18.sz. (V.6.) 4.p.
- Halálozás. (1937) (120.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-napló*, XLVIII.évf. (1937) 129.sz. (VIII.14.) 3.p.
- Halálozás. (1938) (202.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVIII.évf. (1938) 83.sz. (IV.13.) 7.p.
- Halálozás. (1940) (199.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, LXI.évf. (1940) 283.sz. (XII. 10.) 4.p.
- Halálozás. (1943, *Uj Magyarország*) (202.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Magyarország*, X.évf. (1943) 36.sz. (II.14.) 11.p.
- Halálozás. (1943, *Nemzeti Újság*) (275.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Újság*, XXV.évf. (1943) 139.sz. (VI.22.) 7.p.
- Halálozás. (1989) (203.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet*, LII.évf. (1989) 72.sz. (III. 25.) 12.p.
- Halálozás. (1992) (202.;;) — Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet*, LV.évf. (1992) 208.sz. (IX.3.) 12.p.
- Halálozások. (256.;;) — Halálozások. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XIX.évf. (1897) 162.sz. (VI.13.) 11.p.
- Halottaink. (1939) (493.;;) — Halottaink. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 21.sz. (XI. 1.) 449.p.
- Halottaink. (1982) (572.;;) — Halottaink. (Szerkesztőségi közlemény.) *Orvosi Hetilap*, CXXIII.évf. (1982) 34.sz. (VIII. 22.) 2125.p.
- Házasság. (1899) (561.;;) — Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, VIII.évf. (1899) 66.sz. (III. 21.) 7.p.
- Házasság. (1904) (562.;;563.;;) — Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXIV.évf. (1904) 12.sz. (I. 12.) 7.p.

- Házasság. (1911) (331.;) — Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szamos*, XLIII.évf. (1911) 61.sz. (III. 15.) 3.p.
- Házasság. (1938) (121.;) — Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-napilap*, XLIX.évf. (1938) 185.sz. (XI. 22.) 4.p.
- Házasság (1941) (497.;) — Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LXIII.évf. (1941) 131.sz. (VI. 11.) 6.p.
- Házasság. (1943) (499.;) — Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Újság*, XXV.évf. (1943) 219.sz. (IX. 28.) 7.p.
- Házasságkötés. (260.;) — Házasságkötés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XI.évf. (1930) 238.sz. (X.19.) 13.p.
- Hevesmegyei Általános Építő Részvénytársaság. (118.;) — Hevesmegyei Általános Építő Részvénytársaság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Központi Értesítő*, XLVI.évf. (1921) 17.sz. (V. 19.) 453.p.
- Hősi halál. (440.;) — Hősi halál. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXXV.évf. (1915) 188.sz. (VII. 8.) 11.p.
- Jellegadóományozás. (68.;) — Jellegadóományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 14.sz. (IV.3.) 251.p.
- Jeszenszky Elemér főhadnagy. (441.;) — Jeszenszky Elemér főhadnagy. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Közlöny*, XIII.évf. (1905) 210.sz. (X. 7.) 2.p.
- Jeszenszky Elemér hadapród. (441.;) — Jeszenszky Elemér hadapród. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XIX.évf. (1892) 45.sz. (VIII. 17.) 292.p.
- Jeszenszky Elemér hadnagy. (441.;) — Jeszenszky Elemér hadnagy. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XXI.évf. (1894) 34.sz. (VIII. 25.) 170.p.
- Jeszenszky Ferenc halála. (437.;) — Jeszenszky Ferenc halála. *Pécsi Napló*, XXI.évf. (1912) 258.sz. (XI. 13.) 2-3.p.
- Kiházasítási alapítvány. (332.;) — Kiházasítási alapítvány. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szatmári Közlöny*, II.évf. (1911) 9.sz. (III. 25.) 4.p.
- Kinevezés joggyakornokká. (456.;) — Kinevezés joggyakornokká. *Igazságügyi Közlöny*, XI.évf. (1902) 2.sz. (II. 25.) 65.p.
- Kinevezések. (1899) (270.;) — Kinevezések. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XXVI.évf. (1899) 66.sz. (XII. 28.) 301.p.
- Kinevezések. (1905) (58.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, X.évf. (1905) 20.sz. (V.14.) 152.p.
- Kinevezések. (1907) (59.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XII.évf. (1907) 26.sz. (VI.30.) 230.p.
- Kinevezések. (1908) (60.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XIII.évf. (1908) 47.sz. (XI.15.) 441.p.
- Kinevezések. (1909, *Baranyavármegye Hivatalos Lapja*) (460.;) — Kinevezések. *Baranyavármegye Hivatalos Lapja*, XII.évf. (1909) 29.sz. (VII. 22.) 343.p.
- Kinevezések. (1909, *Belügyi Közlöny*) (348.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XIV.évf. (1909) 12.sz. (III. 14.) 144.p.
- Kinevezések. (1910, *Belügyi Közlöny* 19.sz.) (208.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XV.évf. (1910) 19.sz. (V.8.) 194.p.
- Kinevezések. (1910, *Belügyi Közlöny* 26.sz.) (209.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XV.évf. (1910) 26.sz. (VI. 12.) 266.p.
- Kinevezések. (1913, *Belügyi Közlöny* 10.sz.) (61.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1913) 10.sz. (III.9.) 68.p.
- Kinevezések. (1913, *Belügyi Közlöny* 46.sz.) (210.;211.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1913) 46.sz. (X.19.) 531.p.
- Kinevezések. (1916) (63.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXI.évf. (1916) 18.sz. (IV.23.) 465.p.
- Kinevezések. (1917) (214.;) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 37.sz. (VIII. 12.) 1102.p.
- Kinevezések. (1918, *Belügyi Közlöny* 49.sz.) — Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXIII.évf. (1918) 49.sz. (XI. 17.) 1612.p.

- (64.;
- Kinevezések. (1918, *Belügyi Közlöny* 52.sz.) (215.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXIII.évf. (1918) 52.sz. (XII. 1.) 1734.p.
- Kinevezések. (1920) (65.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXV.évf. (1920) 23.sz. 767.p.
- Kinevezések. (1921) (217.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 41.sz. (IX.19.) 1874.p.
- Kinevezések. (1928) (237.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXIII.évf. (1928) 4.sz. (I. 22.) 76.p.
- Kinevezések. (1931, *Belügyi Közlöny* 2.sz.) (237.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVI.évf. (1931) 2.sz. (I. 11.) 37.p.
- Kinevezések. (1931, *Belügyi Közlöny* 3.sz.) (222.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVI.évf. (1931) 3.sz. (I. 18.) 49.p.
- Kinevezések. (1932) (67.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 39.sz. (IX.11.) 611.p.
- Kinevezések. (1933) (237.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVIII.évf. (1933) 52.sz. (XII.17.) 752.p.
- Kinevezések. (1937) (238.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 2.sz. (I.10.) 35.p.
- Kinevezések. (1939) (232.;
- Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XLIV.évf. (1939) 13.sz. (III. 26.) 378.p.
- Kinevezések az államrendőrséghez. (285.;286.;
- Kinevezések az államrendőrséghez. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXIX.évf. (1920) 47.sz. (II. 26.) 3.p.
- Kitüntetések. (1917) (71.;595.;
- Kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 38.sz. (VIII.19.) 1130.p.
- Kitüntetések. (1918) (420.;
- Kitüntetések. *Budapesti Közlöny*, LII.évf. (1918) 17.sz. (I. 22.) 4.p.
- Kormányzói újbóli elismerés. (521.;
- Kormányzói újbóli elismerés. *Magyar Rendőr*, VIII. évf. (1941) 4. sz. (II.15.) 39.p.
- Közigazgatási vizsgabizottság tagjainak kinevezése. (314.;
- Közigazgatási vizsgabizottság tagjainak kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 54.sz. (XII.18.) 2384.p.
- A közigazgatási bizottság ülése 1944. V. 8. Éliássy Sándor dr. bejelentése. (151.;
- A közigazgatási bizottság ülése 1944. V. 8. Éliássy Sándor dr. bejelentése. *Fővárosi Közlöny*, LV. évf. (1944) 25. sz. (V.16.) 477-478.p.
- Községi közigazgatási tanfolyam igazgató-helyettesének és előadóinak kinevezése. (506.;
- Községi közigazgatási tanfolyam igazgató-helyettesének és előadóinak kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 44.sz. (IX. 23.) 1354.p.
- Legfelsőbb elismerés. (1938) (305.;369.;520.;
- Legfelsőbb elismerés. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 41.sz. (IX. 25.) 845.p.
- Legfelsőbb elismerés. (1940) (422.;
- Legfelsőbb elismerés. *Belügyi Közlöny*, XLV. évf. (1940) 34. sz. (VII.21.) 1231.p.
- Magas elismerés. (153.;303.;
- Magas elismerés. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 50.sz. (X.27.) 1109.p.
- Magyar Érdemrend adományozása. (154.;
- Magyar Érdemrend adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLI.évf. (1936) 12.sz. (III.15.) 223.p.
- A Magyar Érdemrend Középkeresztjének adományozása. (370.;
- A Magyar Érdemrend Középkeresztjének adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLIV.évf. (1939) 55.sz. (XII. 3.) 1580.p.
- Magyar Érdemrend, Ezüst és Bronz Érdemkereszt adományozása. (158.;
- Magyar Érdemrend, Ezüst és Bronz Érdemkereszt adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 41.sz. (IX.25.) 844.p.
- A Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. (148.;
- A Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XXXVIII.évf. (1933) 2.sz. (I.8.) 42.p.
- A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. (1940)
- A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XLVIII.évf. (1943) 22.sz. (V. 23.) 921.p.

- (517.;
- A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányává kinevezés. (467.;
- A Magyar Vörös Kereszt érdemkeresztjének adományozása. (156.;304.;
- A Miasszonyunk-ról Nevezett Szegény Iskolanővérek Szegedi Róm. Kat. Árpád-házi Boldog Margit Leánygimnáziumának VIII. évkönyve, az 1941-42. iskolai évről.* (573.;
- Mi Asszonyunkról Nevezett Női Kanonok Szerzetesrend Pécsi Róm. Kat. Szent Erzsébet Leánygimnáziumának Értesítője az 1935-1936. iskolai évről.* (571.;
- M. kir. kerületi rendőrfőkapitányi teendők ideiglenes ellátása alóli felmentés és megbízás. (143.;
- A m. kir. rendőrség budapesti főkapitányává kinevezés. (149.;
- Nagyenyeri Műkedvelő Társulat alapszabályai. (195.;
- Nemzetvédelmi Kereszt adományozása. (597.;
- Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. (1942) (498.;
- Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. (498.;
- Oroszlány István hadnagy kinevezése és dicséret oklevele. (495.;
- Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnökének, helyettes elnökének és tagjainak kinevezése. (174.;
- Pályadíj kítűzése. (436.;
- Pro Patria. (440.;
- Rendjelviselési engedély. (1937) (242.;
- Rendjelviselési engedély. (1938) (155.;245.;
- Rendőrgyakornoki kinevezés. (343.;
- Rendőrségi cím- és jellegadományozások. (1936) (589.;
- Rendőrségi cím és jelleg adományozások. (1939) (416.;
- Rendőrségi cím és jelleg adományozások. (1940) (5.;
- A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányává kinevezés. *Belügyi Közlöny*, XLV.évf. (1940) 12.sz. (III. 10.) 516.p.
- A Magyar Vörös Kereszt érdemkeresztjének adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 50.sz. (XII.12.) 690.p.
- *A Miasszonyunk-ról Nevezett Szegény Iskolanővérek Szegedi Róm. Kat. Árpád-házi Boldog Margit Leánygimnáziumának VIII. évkönyve, az 1941-42. iskolai évről.* Szeged, 1942, Szegedi Új Nemzedék Lapv. Rt. 71+1p.
- *Mi Asszonyunkról Nevezett Női Kanonok Szerzetesrend Pécsi Róm. Kat. Szent Erzsébet Leánygimnáziumának Értesítője az 1935-1936. iskolai évről.* Pécs, 1936, Dunántúl Pécsi Egyetemi és Könyvkiadó Nyomda. 99 + 1 p.
- M. kir. kerületi rendőrfőkapitányi teendők ideiglenes ellátása alóli felmentés és megbízás. *Belügyi Közlöny*, XXVII.évf. (1922) 34.sz. (VII.30.) 1534.p.
- A m. kir. rendőrség budapesti főkapitányává kinevezés. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 40.sz. (X.3.) 581.p.
- Nagyenyeri Műkedvelő Társulat alapszabályai. *Budapesti Közlöny*, XI.évf. (1877) 76.sz. (IV.4.) 2586.p.
- Nemzetvédelmi Kereszt adományozása. *Budapesti Közlöny*, LXXV.évf. (1941) 208.sz. (IX. 14.) 6.p.
- Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, (Személyes Ügyek.) LIV. évf. (1942) 38.sz. (IX. 22.) 851.p.
- Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, (Személyes Ügyek.) LV.évf. (1943) 44.sz. (XI. 6.) 1486.p.
- Oroszlány István hadnagy kinevezése és dicséret oklevele. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, (Személyes Ügyek.) LVI.évf. (1944) 12.sz. (III. 22.) 231.p. + 271.p.
- Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnökének, helyettes elnökének és tagjainak kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XLVIII.évf. (1943) 2.sz.(I.10.) 74.p.
- Pályadíj kítűzése. 16-17.p. In KOVÁTS Benedek (szerk.): *A Marosvásárhelyi Református Kollégium Évkönyve az 1942-43. iskolai évről.* Marosvásárhely, 1943, Marosvásárhelyi Református Kollégium. 90+1p.
- Pro Patria. *Budapesti Hírlap*, XXXV.évf. (1915) 191.sz. (VII. 11.) 18.p.
- Rendjelviselési engedély. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 10.sz. (III. 7.) 145.p.
- Rendjelviselési engedély. *Belügyi Közlöny*, XLIII. évf. (1938) 39. sz. (IX. 11.) 824.p.
- Rendőrgyakornoki kinevezés. *Budapesti Közlöny*, XL.évf. (1906) 787.sz. (IV. 3.) 1.p.
- Rendőrségi cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XLI.évf. (1936) 2.sz. (I. 12.) 28.p.
- Rendőrségi cím és jelleg adományozások. *Belügyi Közlöny*, XLIV.évf. (1939) 6.sz. (II. 5.) 165.p.
- Rendőrségi cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XLV.évf. (1940) 33.sz. (VII. 14.) 1193.p.

- Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (1934) (298.;360.;510.;) — Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XXXIX.évf. (1934) 34.sz. (VIII. 5.) 562.p.
- Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (1935) (359.;) — Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XL.évf. (1935) 28.sz. (VII.14.) 419.p.
- Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (590.;) — Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 30.sz. (VII. 10.) 585.p.
- Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (1940) (511.;) — Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XLV.évf. (1940) 2.sz. (I. 14.) 116.p.
- Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. (1941) (512.;) — Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadományozások. *Belügyi Közlöny*, XLVI.évf. (1941) 2.sz. (I. 12.) 90.p.
- Rendőrségi kitüntetések. (163.;424.;472.;522.;598.;) — Rendőrségi kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XLVII.évf. (1942) 21.sz. (V.17.) 947.p.
- Segédjegyzői pályázat. (410.;) — Segédjegyzői pályázat. *Magyar Közigazgatás*, XXXI.évf. (1913) 9.sz. (III. 2.) 10.p.
- Segédtanító Adán. (267.;) — Segédtanító Adán. *Földművelési értesítő*, II.évf. (1891) 29.sz. (VII.19.) 509.p.
- Segédtanító Debrecenben. (266.;) — Segédtanító Debrecenben. (Szerkesztőségi Közlemény.) *Közgazdasági Értesítő*, VII.évf. (1888) 1.sz. (I.5.) 65.p.
- Sportjelvények adományozása. (578.;) — Sportjelvények adományozása. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*. (Személyes Ügyek) LIV.évf. (1942) 53.sz. (XII. 22.) 1377.p.
- Szarvasi anyakönyvi hírek. Halálozás. (495.;) — Szarvasi anyakönyvi hírek. Halálozás. (Szerkesztőségi Közlemény.) *Békés Megyei Népiújság*, III.évf. (1958) 98.sz. (IV. 26.) 6.p.
- A szatmári elemi tanítónő képző növendékei. (329.;) — A szatmári elemi tanítónő képző növendékei. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szamos*, XXXI.évf. (1899) 51.sz.(VI. 25.) melléklet.
- Székesfővárosi államrendőrségi kinevezések. (345.;) — Székesfővárosi államrendőrségi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XII.évf. (1907) 26.sz. (VI. 30.) 230.p.
- Székesfővárosi m. kir. államrendőrségi kinevezések. (352.;) — Székesfővárosi m. kir. államrendőrségi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 41.sz. (IX. 9.) 1244.p.
- Szombathelyi reformátusok. (540.;) — Szombathelyi reformátusok. (Szerkesztőségi közlemény.) *Dunántúli Protestáns Lap*, XXXVIII.évf. (1927) 30.sz. (VII. 24.) 128.p.
- Tartalékos főhadnagy. (200.;) — Tartalékos főhadnagy. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*. LIV.évf. (1942) 2.sz. (I.13.) 16.p.
- Testnevelési bizottsági tag. (541.;) — Testnevelési bizottsági tag. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXIV.évf. (1933) 160.sz. (VII. 18.) 12.p.
- Törlés az ügyvédek lajstromából. (582.;) — Törlés az ügyvédek lajstromából. *Budapesti Közlöny*, XLIX.évf. (1915) 21.sz. (I. 26.) 8.p.
- Udvari tanácsosi cím adományozása. (192.;) — Udvari tanácsosi cím adományozása. *Budapesti Közlöny*, LI.évf. (1917) 128.sz. (VI.6.) 1.p.
- Ügyeletes orvosok Kecskeméten. (572.;) — Ügyeletes orvosok Kecskeméten. (Szerkesztőségi közlemény.) *Bácskiskunmegyei Népiújság*, X.évf. (1955) 102.sz. (V. 1.) 3.p.
- Vármegyei közgyűlés. (131.;) — Vármegyei közgyűlés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XXXI.évf.(1900) 28.sz. (VII.15.) I. melléklet. 1.p.
- Vármegyei törvényhatósági bizottsági tag. (481.;) — Vármegyei törvényhatósági bizottsági tag. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegyei Hivatalos Lapja*, XXXVIII.évf. (1940) 26.sz. (VI. 27.) 1.p.
- A vidéki főkapitány állandó helyettesének kijelölése. (516.;) — A vidéki főkapitány állandó helyettesének kijelölése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 7.sz. (IV. 1.) 90.p.
- Vörös Kereszt kitüntetés. (366.;) — Vörös Kereszt kitüntetés. *Budapesti Közlöny*, LI.évf. (1917) 216.sz. (IX. 19.) 2.p.
- A Vöröskereszt megbízottja. (62.;) — A Vöröskereszt megbízottja. *Budapesti Közlöny*, XLVIII.évf. (1914) 273.sz. (XI. 22.) 4.p.

HIRDETÉSEK

Hirdetések. (326.) — Hirdetések. *Balatonvidék*, V.évf. (1901) 51.sz. (XII.22.) 10.p.

DOKUMENTUMGYŰJTEMÉNYEK

Beszédek, amelyek a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc-József Tudományegyetem 1905/6. Tanévi Rectora és Tanácsának beiktatása és a tanév megnyitása alkalmával 1905. évi szeptember hó 17-én tartattak. (55.;282.;

— *Beszédek, amelyek a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc-József Tudományegyetem 1905/6. Tanévi Rectora és Tanácsának beiktatása és a tanév megnyitása alkalmával 1905. évi szeptember hó 17-én tartattak.* Kolozsvár, 1905, Ajtai K. Albert Könyvnyomdája. 173 p.

ÉVKÖNYVEK, ZSEBKÖNYVEK, EMLÉKKÖNYVEK

BACZÓ (562.) — BACZÓ Gábor (szerk.): *A Zilahi E. Ref. Collégium Értesítője az 1885-86-ik iskolai évről.* Zilah, 1886, TAKÁTS Gyula és Társa Könyvnyomdája. 46 + 1 p.

BAKSA: *Rendőrségi Almanach 1923.* (373.) — BAKSA János (szerk.): *Rendőrségi Almanach 1923.* Budapest, 1923, Stephaneum Nyomda és Könyvkiadó Rt. 544 p.

BALÁZSI (406.) — BALÁZSI József (szerk.): *Értesítő a Kegyes-Tanítórend vezetése alatt álló Nagybecskereki Községi Főgymnasiumról az 1894/95. tanév végén.* Nagybecskerek, 1895, PLEITZ Ferenc Pál Könyv és Könyomdája. 266 + 1 p.

BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1939.* (22.;427.;525.;

— BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSSY Ferenc (szerk.): *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1939.* XIX. évf. Budapest, 1939, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság – Révai Testvérek. 460 p. (A 6.878/fk. 1938. eln. számú főkapitányi rendelettel engedélyezett kiadás. Az összes adatok az 1938. évi november hó 15-iki állapotnak felelnek meg.)

BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1941.* (25.;

— BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSSY Ferenc (szerk.): *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1941.* XXI.évf. Budapest, 1941, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 452+III p. (A 6.659/fk. 1940. eln. számú főkapitányi rendelettel engedélyezett kiadás. Az összes adatok az 1941. I. 15-ei állapotnak felelnek meg.)

BARCZA — HAJÓS — KOMLÓSSY: *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1942.* (26.;

— BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSSY Ferenc (szerk.): *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1942.* XXII.évf. Budapest, 1942, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 452 + III p. (A 12.749/fk. 1941. eln. számú főkapitányi rendelettel engedélyezett kiadás. Az összes adatok az 1941. XII. 2-ai állapotnak felelnek meg.)

BINGERT — SÁNDOR (513.) — BINGERT János — SÁNDOR Jenő (szerk.): *M. Kir. Országos Államrendőrségi Évkönyv.* Budapest, 1925. M. Kir. Országos Államrendőrségi Kiadóvállalat. 191+1p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIV-V. Tanévre. (448.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIV-V. Tanévre.* Budapest, 1895, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 165 p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCV-VI. Tanévre. (448.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCV-VI. Tanévre.* Budapest, 1896, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 179 p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCVII-XCVIII. Tanévre. (337.;448.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCVII-XCVIII. Tanévre.* Budapest, 1898, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 229 p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIX-MDCCCC. Tanévre. (337.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIX-MDCCCC. Tanévre.* Budapest, 1900, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 222 p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCC-MDCCCCI. Tanévre. (129.;337.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCC-MDCCCCI. Tanévre.* Budapest, 1901, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 229 p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCI-MDCCCCII. Tanévre. (129.;281.;337.;407.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCI-MDCCCCII. Tanévre.* Budapest, 1902, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 243 p.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCII-MDCCCCIII. Tanévre. (29.; 337.;407.;

— *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCII-MDCCCCIII. Tanévre.* Budapest, 1903, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Nyomda. 250 p.

- A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja a MDCCCIII-MDCCCIV. tanévekre.* (407.;) — *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja a MDCCCIII-MDCCCIV. tanévekre.* Budapest, 1904, Magyar Királyi Tudományegyetem Nyomdája. 280 p.
- A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MCMV-MCMVI. tanévre.* (581.;) — *A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MCMV-MCMVI. tanévre.* Budapest, 1906, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Nyomda. 304 p.
- Értesítő a Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola 1909-1910-ik iskolai évről.* (262.;) — *Értesítő a Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola 1909-1910-ik iskolai évről.* Kolozsvár, 1910, Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola Igazgatósága. 93+1p.
- FISÖHER (126.;) — FISÖHER Miklós (szerk.): *Az Iglói Államilag Segélyezett Evangélikus Főgymnasium értesítője az 1898-99-ik tanévről.* Igló, 1899, Tátra Könyvnyomda. 82+1p.
- HABÁN (87.;) — HABÁN Mihály (szerk.): *A Liptószentmiklósi Magyar Királyi Állami Főgimnázium harmadik évi értesítője az 1914-15. iskolai évről.* Liptószentmiklós, 1915, Liptószentmiklósi Magyar Királyi Állami Főgimnázium. 67+1p.
- HEFFLER (54.;) — HEFFLER Konrád (szerk.): *A Rozsnyói Főgimnázium Értesítője az 1897-98. tanévről.* Rozsnyó, 1898, „Sajó Vidék” Könyvnyomda. 65 + 2 p.
- KALKBRENNER (432.;) — KALKBRENNER Antal (szerk.): *A Karánsebesi M. Kir. Állami Főgimnázium XI. évi értesítője az 1917-1918. iskolai évről.* Lugos, 1918, SZIKLAI Lajos Könyvnyomdája. 88 p.
- KASSUBA (126.;) — KASSUBA Domokos: *A Ciszterci Rend Egri Katholikus Főgymnasiumának Értesítője az 1897-98. iskolai évről.* Eger, 1898, Az Érseki Lyceum Könyvnyomdája. 106 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1889-90. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1889-90. tanévről.* Keszthelyen, 1890, KÖVÁRI Károly. 72 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1890-91. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1890-91. tanévről.* Keszthely, 1891, FARKAS János Könyvnyomdája. 131+2 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1892. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1892. tanévről.* Keszthely, 1892, FARKAS János Könyvnyomdája. 151+2 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1893. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1893. tanévről.* Keszthely, 1893, FARKAS János Könyvnyomdája. 147+1 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1894. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1894. tanévről.* Keszthely, 1894, FARKAS János Könyvnyomdája. 181+1 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1895. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1895. tanévről.* Keszthely, 1895, FARKAS János Könyvnyomdája. 227 + 1 p.
- A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1896. tanévről.* (335.;) — *A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1896. tanévről.* Keszthely, 1896, FARKAS János Könyvnyomdája. 391 + 1 p.
- A Kolozsvári „Ferenc-József” Magyar Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja és Tanrendje az MCMII-II-ik tanév I. felére.* (207.;280.;) — *A Kolozsvári „Ferenc-József” Magyar Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja és Tanrendje az MCMII-II-ik tanév I. felére.* Kolozsvár, 1901, Ajtai K. Albert (magyar polgár) Könyvnyomdája 125+1p.
- A Kolozsvári Ferencz-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMII-III-ik tanév I. felére.* (501.;) — *A Kolozsvári Ferencz-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMII-III-ik tanév I. felére.* Kolozsvár, 1903, Ajtai K. Albert (magyar polgár) Könyvnyomdája. 132 p.
- A Kolozsvári Ferencz-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMV-VI-ik tanév I. felére.* (501.;) — *A Kolozsvári Ferencz-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMV-VI-ik tanév I. felére.* Kolozsvár, 1905, Ajtai K. Albert (magyar polgár) Könyvnyomdája. 143 p.
- KONCZ (1923) (92.;) — KONCZ Aurélné (szerk.): *A Debreceni Református Leányközépiskola s a vele kapcsolatos internátus értesítője az 1922-23-ik iskolai évről.* Debrecen, 1923, Debrecen szab. kir. város és a Tiszántúli Ref. Egyházkerület Könyvnyomda Vállalata. 38+1p.

- KONCZ (1924) (93.;) — KONCZ Aurélné (szerk.): *A Debreceni Református Leányközépiskola s a vele kapcsolatos internátus értesítője az 1923-24-ik iskolai évről.* Debrecen, 1924, GÁRDOS és HOROVITZ Irodalmi és Nyomdai Vállalata. 53+1p.
- KONCZ (1925) (94.;) — KONCZ Aurélné (szerk.): *A Debreceni Református Leányközépiskola s a vele kapcsolatos internátus értesítője az 1924-25-ik iskolai évről.* Debrecen, 1925, Debrecen szab. kir. város és a Tiszántúli Ref. Egyházkerület Könyvnyomda Vállalata. 34+1p.
- KRISZTIN (539.;) — KRISZTIN Ernő (szerk.): *Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum III. Évkönyve. Annales Sabarienses III. 1927-1929.* Szombathely, 1929. Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesületének kiadása. 108 + 2 p.
- KÜRTI (128.;) — KÜRTI Menyhért (szerk.): *A Ciszterci Rend Egri Szent Bernát Gimnáziumának Értesítője az 1928-1929. iskolai évről.* Eger, 1929, Érseki Liceumi Könyvnyomda. 79 p.
- A Magyarországi Kegyes Tanítórend Tatai Algymnásiumának Értesítője az 1891-92. tanévről.* (53.;) — *A Magyarországi Kegyes Tanítórend Tatai Algymnásiumának Értesítője az 1891-92. tanévről.* Tata, 1892, ENGLANDER Jakab Könyvnyomdája. 75 p.
- A Maros-Váráshelyi Református Kollégium Államilag Segélyezett Főgimnáziumának és Elemi Iskolájának Értesítője az 1913-1914-ik iskolai évről.* (548.;) — *A Maros-Váráshelyi Református Kollégium Államilag Segélyezett Főgimnáziumának és Elemi Iskolájának Értesítője az 1913-1914-ik iskolai évről.* LVII. évf. (újfolyam LIII.évf.) Maros-vásárhely, 1914, PAÁL Gusztáv. 214 p.
- MÁRSITS (264.;) — MÁRSITS Rozina (szerk.): *A Kolozsvári Bentlakással Egybekapcsolt, Magyar Királyi Állami Felsőbb Leányiskola értesítője, az 1912-1913. tanévről.* Kolozsvár, 1913, STIEF Jenő és Társa Könyvsajtója. 86+1p.
- A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1885/86. tanévi értesítője.* (193.;) — *A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1885/86. tanévi értesítője.* Nagyenyed, 1886, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 113+1p.
- A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1887/88. tanévi értesítője.* (205.;) — *A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1887/88. tanévi értesítője.* Nagyenyed, 1888, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 108+8p.
- A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1891/92. tanévi értesítője.* (205.;) — *A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1891/92. tanévi értesítője.* Nagyenyed, 1892, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 114+10p.
- A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1893/94. tanévi értesítője.* (205.;) — *A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1893/94. tanévi értesítője.* Nagyenyed, 1894, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 122+10p.
- Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Kollégium 1897/98. tanévi értesítője.* (206.;) — *Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Kollégium 1897/98. tanévi értesítője.* Nagyenyed, 1898, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 147+11p.
- A Nagyszebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője az 1896/7. Tanév.* (277.;) — *A Nagyszebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője az 1896/7. Tanév.* [Programm des k. k. Staats-Gymnasiums in Hermannstadt für das Schuljahr 1896/7.] Nagy-Szeben, 1897, Nagyszebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium. 134 +2 p.
- A Nagyszebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője az 1898-99. iskolai évről.* (278.;279.;) — *A Nagyszebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője az 1898-99. iskolai évről.* [Programm des k. k. Staats-Gymnasiums in Hermannstadt für das Schuljahr 1898/99.] Nagy-Szeben, 1899, Nagyszebeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium. 128+4p.
- Ifj. Oroszlány Endre diplomaszerezése. (498.;) — Ifj. Oroszlány Endre diplomaszerezése. 233.p. + 256.p. In: *A Budapesti M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1940/41. tanévének megnyitásakor, valamint az 1939/40. tanév ünnepélyein tartott beszédek és az 1939/40. tanévi évkönyv.* Budapest, 1941, Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytárs. 293+1p.
- RÉDEY — BOKELBERG (346.;398.;) — RÉDEY Miklós — BOKELBERG Ede: *Budapesti útmutató. Rendőrségi zsebkönyv.* Budapest, X.évf. (1908) Pallas Rt. 462 p.
- SÁRKÁNY (500.;) — SÁRKÁNY Lajos (szerk.): *A Kolozsvári Ev. Ref. Collégium (Elemi iskola, internátus és államilag segélyezett főgimnázium) Értesítője az 1900-1901-ik iskolai évről.* Kolozsvárt, 1901, GÁMÁN János örököse Könyvnyomdája. 120 p.
- A Szegedi M. Kir. Klauzás Gábor Reál-gimnázium harminchatodik értesítője.* Szeged, 1934, SOMOGYI József, 119 + 1p. (570.;) — *A Szegedi M. Kir. Klauzás Gábor Reál-gimnázium harminchatodik értesítője.* Szeged, 1934, SOMOGYI József, 119 + 1p.

- A Kolozsvári Ev. Ref. Collégium (Elemi iskola, internátus és államilag segélyezett főgimnázium) Értesítője az 1910-1911-ik iskolai évről.* (500.;) — *A Kolozsvári Ev. Ref. Collégium (Elemi iskola, internátus és államilag segélyezett főgimnázium) Értesítője az 1910-1911-ik iskolai évről.* Kolozsvárt, 1911. Kiadja az előljáróság. 166 + 2 p.
- SZLÁVIK: *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1900-1901. iskolai évről.* (129.;) — SZLÁVIK Mátyás (szerk.): *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1900-1901. iskolai évről.* Eperjes, 1901, Kösch Árpád Könyvnyomtató Intézete. 144 p.
- SZLÁVIK: *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1901-1902. iskolai évről.* (129.;) — SZLÁVIK Mátyás (szerk.): *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1901-1902. iskolai évről.* Eperjes, 1902, Kösch Árpád Könyvnyomtató Intézete. 167 p.
- A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgimnázium Értesítője az 1930-31. iskolai évről.* (537.;) — *A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgimnázium Értesítője az 1930-31. iskolai évről.* Szombathely, 1931, PEREPATITS István. 52 p.
- A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgimnázium Értesítője az 1933-34. iskolai évről.* (547.;) — *A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgimnázium Értesítője az 1933-34. iskolai évről.* Szombathely, 1934, PEREPATITS István. 63 + 1 p.
- SZVORÉNYI (125.;) — SZVORÉNYI József (szerk.): *A Ciszterci Rend Egri Katholikus Főgymnasiumának Értesítője az 1891-92. iskolai évről.* Eger, 1892, Eger és Vidéke Könyvnyomdája. 156 p.
- A Tatai Kegvestanítórendi gróf Eszterházi Miklós Reálgimnázium értesítője az 1931-32. tanévről.* (86.;) — *A Tatai Kegvestanítórendi gróf Eszterházi Miklós Reálgimnázium értesítője az 1931-32. tanévről.* Tata, 1932, Közzéteszi: LUKÁCS József. Kiadja az intézet igazgatósága. Turul Irodalmi és Nyomda Vállalat. 99+1p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1892/3. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1892/3. tanévről.* Pancsova, 1893, WITTIGSGHLAGER K. 89+1 p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1893/4. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1893/4. tanévről.* Pancsova, 1894, WITTIGSGHLAGER K. 2 + 84 p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1895/6. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1895/6. tanévről.* Pancsova, 1896, WITTIGSGHLAGER K. 90 + 1 p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1896/7. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1896/7. tanévről.* Pancsova, 1897, WITTIGSGHLAGER K. 104 p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1897/8. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1897/8. tanévről.* Pancsova, 1898, WITTIGSGHLAGER K. 107 + 1 p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1898/9. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1898/9. tanévről.* Pancsova, 1899, WITTIGSGHLAGER K. 75 + 1 p.
- A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1899-1900. tanévről.* (405.;) — *A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnasium értesítője az 1899-1900. tanévről.* Pancsova, 1900, WITTIGSGHLAGER K. 89 + 1 p.
- VÁRHELYI: *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1901-2. tanévről.* (559.;) — VÁRHELYI Ferencz (szerk.): *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1901-2. tanévről.* Versecz, 1902, Özv. Kirchner J. E.-féle Műintézet. 81 + 1 p.
- VÁRHELYI: *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1902-3. tanévről.* (579.;) — VÁRHELYI Ferencz (szerk.): *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1902-3. tanévről.* Versecz, 1903, Özv. Kirchner J. E.-féle Műintézet. 101 + 3 p.
- VÁRHELYI: *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1904-5. tanévről.* (580.;) — VÁRHELYI Ferencz (szerk.): *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1904-5. tanévről.* Versecz, 1905, Özv. Kirchner J. E.-féle Műintézet. 88 + 2 p.
- Végzett hallgatók. (258.;) — *Végzett hallgatók.* 106.p. In ALBERT Levente et.al. (szerk.): *Az erdészeti felsőoktatás 200 éve. Emlékkönyv. Selmezbánya – Sopron, 1808 – 2008.* Sopron, 2008, Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar.
- I.kötet. 310 p. HU-ISBN 978 963 98 8302 4.
- II.kötet. 771 p. HU-ISBN 978 963 98 8304 8.
- III. kötet. *Diszciplínák oktatásának története.* 419 p. HU-ISBN 978 963 98 8304 8. (hibás ISBN szám.)

- A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1887.* (446.) — *A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1887.* Pécs, 1887, Taisz József Könyvnyomdája. 64 + 6 p.
- A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1888.* (446.) — *A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1888.* Pécs, 1888, Taisz József Könyvnyomdája. 105 p.
- SEMATIZMUSOK**
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1908) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 91.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1908.* XXVII.évf. Budapest, 1908, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 858 p.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1909) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 95.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára, XXXVIII.évf.* (1909). 887 p.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1910) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 99.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910.* XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1912) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 103.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912.* XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1914) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 110.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914.* XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1916) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 123.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916.* XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. (1918) (284.) — Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 77.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.
- BAKSA János a IV. kerületben. (347.) — BAKSA János a IV. kerületben. 160.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára, XXXVIII.évf.* (1909). 887 p.
- Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottság tagja. (177.) — Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottság tagja. 56.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1942.* XLIX.évf. Budapest, 1942, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 963.p.
- Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1927) (146.) — Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 81.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1928) (146.) — Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 83.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.
- Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1929) (146.) — Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 97.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.
- Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. (1931) (146.) — Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 90.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931.* XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.
- BUÓCZ Béla póttag. (557.) — BUÓCZ Béla póttag. 563.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914.* XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.
- Egyesületi elnök, gazdasági ügyintéző 1896. (255.) — Egyesületi elnök, gazdasági ügyintéző 1896. 391.p.+393.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1896.* XV.évf. Budapest, 1896, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 28 + 1035 p.
- Előadó az Igazgatási rendészeti osztályon. (219.) — Előadó az Igazgatási rendészeti osztályon. 30.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- Engedélyezési alosztály vezetője. (464.) — Engedélyezési alosztály vezetője. 40.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1932.* XLII.évf. Budapest, 1932, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 643 p.
- ENTRESZ (604.) — ENTRESZ Ferenc (szerk.): *Magyar Pénzügyi Compass. 1927-1929. A számadásra kötelezett vállalatok összes adatait tartalmazó évkönyv.* Budapest, (XXXII. évf.) Magyar Pénzügyi Compass Kiadóhivatala.
- I.Rész. Budapest. 1927. 564 p.
- II.Rész. Vidék. II/A. Külföld. 1928. 216 p.
- Főispáni titkár. (1913) (136.) — Főispáni titkár. 155.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1913.* XXXII.évf. Budapest, 1913, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1014 p.

- Főispáni titkár. (1914) (136.;) — Főispáni titkár. 158.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914.* XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.
- Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. (1910) (409.;) — Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. 109.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910.* XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.
- Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. (1911) (409.;) — Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. 111.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1911.* XXX.évf. Budapest, 1911, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 950 p.
- Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. (1912) (409.;) — Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. 113.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912.* XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.
- Főszolgabíró. (1915) (410.;) — Főszolgabíró. 205.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1915.* XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.
- Főszolgabíró. (1916) (410.;) — Főszolgabíró. 135.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916.* XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.
- Főszolgabíró. (1917) (410.;) — Főszolgabíró. 145.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1917.* XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.
- Főszolgabíró. (1918) (410.;) — Főszolgabíró. 89.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.
- GALÁNTAI NAGY (1916) (428.;) — GALÁNTAI NAGY Sándor (szerk.): *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1916.* Budapest, 1917, GALÁNTAI NAGY Sándor. 1415 p.
- GALÁNTAI NAGY (1938-1939) (111.;) — GALÁNTAI NAGY Sándor (szerk.): *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1938-1939.* LXII.évf. Budapest, 1939, GALÁNTAI NAGY Sándor örököse. 20 + 483 p.
- GALÁNTAI NAGY (1943-1944) (234.;) — GALÁNTAI NAGY Sándor (szerk.): *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1943-1944.* Budapest, GALÁNTAI NAGY Sándor. 517 p.
- I.rész. 1943,
- II.rész. 1944,
- Gyöngyösi járás tiszteletbeli szolgabíró. (134.;) — Gyöngyösi járás tiszteletbeli szolgabíró. 94.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1908.* XXVII.évf. Budapest, 1908, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 858 p.
- Hajózási és Kikötőügyi Tanács tagja. (235.;) — Hajózási és Kikötőügyi Tanács tagja. 359.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1944.* LI.évf. Budapest, 1944, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1062 p.
- Halász Elemér állandó helyettesítő. (1927) (414.;) — Halász Elemér állandó helyettesítő. 83.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- Halász Elemér állandó helyettesítő. (1928) (414.;) — Halász Elemér állandó helyettesítő. 85.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.
- Halász Elemér állandó helyettesítő. (1929) (414.;) — Halász Elemér állandó helyettesítő. 100.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.
- Halász Elemér állandó helyettesítő. (1931) (414.;) — Halász Elemér állandó helyettesítő. 92.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931.* XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.
- Halász Elemér kitüntetései. (425.;) — Halász Elemér kitüntetései. 124.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940.* XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.
- KALLÓS (108.;) — KALLÓS János (szerk.): *Gazdasági, pénzügyi és tőzsdei kompasz, 1942-1943. évre.* XVIII.évf. Budapest, 1942, Pesti Tőzsde.
- III.köt. Budapesti ipari és kereskedelmi részvénytársaságok. 1-669.p.
- IV.köt. Vidéki ipari és kereskedelmi részvénytársaságok. 673-864 p.
- Közigazgatási gyakornok. (56.;) — Közigazgatási gyakornok. 91.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1904.* XXIII.évf. Budapest, 1904, Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal. 709 p.
- Magyarország tiszti cím- és névtára 1915.* (461.;) — *Magyarország tiszti cím- és névtára 1915.* XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.
- Magyarország tiszti cím- és névtára 1916.* (461.;) — *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916.* XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.
- Magyarország tiszti cím- és névtára 1917.* (461.;) — *Magyarország tiszti cím- és névtára 1917.* XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.

- Magyarország tiszti cím- és névtára 1918.* (461.;) — *Magyarország tiszti cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.
- Magyarország tiszti cím- és névtára 1940.* (306.;) — *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940.* XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.
- Magyar Pénzügyi Compass 1929-1930.* (116.;) — *Magyar Pénzügyi Compass 1929-1930.* XXXIII.évf. Budapest, 1930, Stephaneum Nyomda és Könyvkiadó Rt. I.köt. 602 + 3 p.
- A Magyar Királyi Honvédelmi Ministerium, a Honvédség és Csendőrség Névkönyve 1895. évre, rendfokozati és beosztási kimutatással.* (43.;) — *A Magyar Királyi Honvédelmi Ministerium, a Honvédség és Csendőrség Névkönyve 1895. évre, rendfokozati és beosztási kimutatással.* Budapest, 1895, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 363p.
- Minisztériumi beosztásokban. (1927) (463.;) — Minisztériumi beosztásokban. 30.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- Minisztériumi beosztásokban. (1928) (463.;) — Minisztériumi beosztásokban. 30.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.
- Minisztériumi beosztásokban. (1929) (463.;) — Minisztériumi beosztásokban. 36.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.
- Minisztériumi beosztásokban. (1930) (463.;) — Minisztériumi beosztásokban. 1.p. In DELLA VEDELLA Mihály (szerk.): *Nagy magyar compass 1929-1930.* LIII.évf. Budapest, 1930, dr. GALÁNTAI NAGY Sándor örökösei.
- I. rész. Pénzügyintézetek. 597 + 2 p.
- II. rész. Iparvállalatok. 738 p.
- Minisztériumi beosztásokban. (1931) (463.;) — Minisztériumi beosztásokban. 33.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931.* XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.
- Minisztériumi vezető beosztásokban. (1936) (466.;) — Minisztériumi vezető beosztásokban. 39.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1936.* XLIV.évf. Budapest, 1936, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 664 p.
- Minisztériumi vezető beosztásokban. (1937) (466.;) — Minisztériumi vezető beosztásokban. 43.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1937.* XLV.évf. Budapest, 1937, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 762 p.
- Minisztériumi vezető beosztásokban. (1938) (466.;) — Minisztériumi vezető beosztásokban. 45.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1938.* XLVI.évf. Budapest, 1938, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 677 p.
- Minisztériumi vezető beosztásokban. (1940) (466.;) — Minisztériumi vezető beosztásokban. 50.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940.* XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760 p.
- Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1937-1938.* (604.;) — *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1937-1938.* LXI.évf. Budapest, 1938, Globus Műintézet Rt. 522 + 1.p.
- Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1909. (135.;) — Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1909. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára, XXXVIII.évf.* (1909). 887 p.
- Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1910. (135.;) — Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1910. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910.* XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.
- Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1911. (135.;) — Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1911. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1911.* XXX.évf. Budapest, 1911, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 950 p.
- Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1912. (135.;) — Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1912. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912.* XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.
- Oroszlány Endre kitüntetései. (523.;) — Oroszlány Endre kitüntetései. 145.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára, XLIX.évf.* (1942) 145.p.
- Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1909) (502.;) — Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 155.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára, XXXVIII.évf.* (1909). 887 p.
- Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1910) (502.;) — Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 159.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910.* XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.
- Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1911) (502.;) — Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 161.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1911.* XXX.évf. Budapest, 1911, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 950 p.
- Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1912) (502.;) — Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 163.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912.* XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.

- Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. (1913) (502.;) — Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 162.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1913*. XXXII.évf. Budapest, 1913, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1014.p.
- Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1914) (504.;) — Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 175.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914*. XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.
- Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1915) (504.;) — Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 176.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1915*. XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.
- Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1916) (504.;) — Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 191.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916*. XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.
- Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. (1917) (504.;) — Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 197.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1917*. XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.
- Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1927) (538.;) — Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 79.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927*. XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1928) (538.;) — Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 81.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1928*. XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.
- Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1929) (538.;) — Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 95.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1929*. XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.
- Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1931) (538.;) — Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 87.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931*. XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.
- Oroszlány Endre tanfolyami előadó. (1932) (538.;) — Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 95.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1932*. XLII.évf. Budapest, 1932, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 643 p.
- Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1936) (391.;430.;) — Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 43.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1936*. XLV.évf. Budapest, 1936, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 664.p.
- Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1937) (391.;) — Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 47.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1937*. XLV.évf. Budapest, 1937, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 762.p.
- Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1938) (391.;) — Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 49.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1938*. XLVI.évf. Budapest, 1938, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 677.p.
- Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. (1940) (391.;430.;) — Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 57.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940*. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.
- Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1937) (174.;391.;) — Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 48.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1937*. XLV.évf. Budapest, 1937, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 762.p.
- Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1938) (174.;) — Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 50.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1938*. XLVI.évf. Budapest, 1938, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 677.p.
- Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1940) (174.;) — Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 58.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940*. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.
- Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1942) (174.;) — Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 59.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1942*. XLIX.évf. Budapest, 1942, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 963.p.
- Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1943) (174.;) — Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 60.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1943*. L.évf. Budapest, 1943, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1031.p.
- Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. (1944) (174.;) — Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 63.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1944*. LI.évf. Budapest, 1944, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1062.p.
- Rendőrségi Zsebkönyv 1929*. (219.;) — *Rendőrségi Zsebkönyv 1929*. IX.évf. (1929) Budapest, 1929, Pallas Rt. 737+5p.
- Szegedi egyetemi jegyzőkönyvek, 1909-1980. (568.;605.;) — Szegedi egyetemi jegyzőkönyvek, 1909-1980. 200-222.p. In: *Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Jog- és Államtudományi kar ülései, 1937-1938*. Szeged, 1938, (III. 10.)
- Szolgabíró a fogarasi járásban. (1906) (283.;) — Szolgabíró a fogarasi járásban. 90.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1906*. XXV.évf. Budapest, 1906, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 812.p.

- Szolgabíró a fogarasi járásban. (1907) (283.;) — Szolgabíró a fogarasi járásban. 90.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1907.* XXVI.évf. Budapest, 1907, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 832.p.
- A szombathelyi kapitányság vezetője. (1927) (514.;) — A szombathelyi kapitányság vezetője. 84.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.
- A szombathelyi kapitányság vezetője. (1927) (514.;) — A szombathelyi kapitányság vezetője. 86.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.
- A szombathelyi kapitányság vezetője. (1929) (514.;) — A szombathelyi kapitányság vezetője. 100.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.
- A szombathelyi kapitányság vezetője. (1935) (514.;) — A szombathelyi kapitányság vezetője. 101.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1935.* XLIII.évf. Budapest, 1935, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 648 p.
- Társelnök. (609.;) — Társelnök. Függelék: 716.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára,* LI.évf. Budapest, 1944. Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 716.p.
- Tényleges katona. (216.;) — Tényleges katona. 59.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.
- Választmányi titkár. (1913) (169.;) — Választmányi titkár. 745.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1913.* XXXII.évf. Budapest, 1913, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1014.p.
- Választmányi titkár. (1914) (169.;) — Választmányi titkár. 776.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1914.* XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054.p.
- Választmányi titkár. (1915) (169.;) — Választmányi titkár. 777.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1915.* XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.
- Választmányi titkár. (1916) (169.;) — Választmányi titkár. 677.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1916.* XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.
- Választmányi titkár. (1917) (169.;) — Választmányi titkár. 675.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1917.* XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.
- Választmányi titkár. (1918) (169.;) — Választmányi titkár. 613.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.

BIBLIOGRÁFIÁK

- TURÁNYI (269.;) — TURÁNYI Kornél: *Mezőgazdasági szakfolyóirataink bibliográfiája I. 1796-1899.* Budapest, 1958, Mezőgazdasági Kiadó. 115 p. /Az Agrártudományi Egyetem Központi Könyvtárának Kiadványai, IV./, /A kutatás és tájékoztatás segédkönyvei, 3/

LEXIKONOK ÉS ADATTÁRAK

- T. BOROSS — MADARÁSZ (42.;) — T. BOROSS László — MADARÁSZ Elemér: *Magyar Politikai Lexikon.* Budapest, - I. kötet. T BOROS László (szerk.): *(Politikai Magyarország) 1914-1929.* 1929, Európai Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 511 p.
- II. kötet. MADARÁSZ Elemér (szerk.): *(Politikai Magyarország) 1929-1935.* 1935, Magyar Politikai Lexikon Kiadó Vállalat. 175 p.
- BOROVSKY (583.;) — BOROVSKY Samu (szerk.): *Magyarország vármegyéi és városai enciklopédiája, Temes vármegye.* Budapest, 1914, Országos Monográfia Társaság. 463 p.
- Budapest és környékének távbeszélő betűrendes- és szaknévsora.* (1929) (399.;) — *Budapest és környékének távbeszélő betűrendes- és szaknévsora.* Budapest, 1929 (május), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 778 p.
- Budapest és környékének betűrendes távbeszélő névsora.* (1936) (253.;399.;) — *Budapest és környékének betűrendes távbeszélő névsora.* Budapest, 1936 (május), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 204 p.
- Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1922-1923).* (185.;) — *Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1922-1923).* XXVIII.évf. (1923) Budapest, Franklin Társulat.
- I.rész. 1088.p.
- II.rész. 1634 p.
- Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1928.)* (186.;252.;487.;) — *Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1928.)* XXIX.évf. (1928) Budapest, Franklin Társulat.
- I.rész. 908.p.
- II.rész. 980 p.
- Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. (1929)* (187.;) — *Budapest és környékének távbeszélő betűrendes- és szaknévsora 1929. május.* Budapest, 1929. Magyar Királyi Postavezérgazgatóság - Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 778 p.

- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* (1905-1906) (333.;396.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* XVII.évf. (1905-1906) Budapest, Franklin Társulat. 1930 p.
- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* (1906-1907) (333.;342.;397.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* XVIII.évf. (1906-1907) Budapest, Franklin Társulat. 1850 p.
- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* (1907-1908) (346.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* XIX.évf. (1907-1908) Budapest, Franklin Társulat. 1964 p.
- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* (1912) (330.;461.;487.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* XXI.évf. (1912) Budapest, Franklin Társulat. 2410 p.
- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* (1913) (333.;461.;487.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék.* XXV.évf. (1913) Budapest, Franklin Társulat. 2430 p.
- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke.* (1914) (212.;251.;461.;487.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke.* XXVI.évf. (1914) Budapest, Franklin Társulat. 2574 p.
- Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke.* (1916) (213.;333.;;) — *Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke.* XXVII.évf. (1916) Budapest, Franklin Társulat. 2666 p.
- A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1939) (399.;433.;;) — *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* Budapest, 1939 (május), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 263 p.
- A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1940) (399.;552.;;) — *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* Budapest, 1940 (szeptember), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 1-30 p. + 1-543 p. + 2-266 p. + 21 p.
- A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* (1942) (399.;433.;487.;;) — *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora.* Budapest, 1942 (január), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 288 p.
- A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) távbeszélő névsora.* (1943) (399.;433.;;) — *A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) távbeszélő névsora.* Budapest, 1943, (január), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 404 p.
- GERŐ (119.;;) — GERŐ József (szerk.): *A M. Kir. Belügyminiszter által igazolt nemesek 1867-1937.* Budapest, 1938, GERŐ József. 406 p.
- HABERMANN (581.;583.;585.;606.;;) — HABERMANN Gusztáv: *Személyi adattár a szegedi polgár-családok történetéhez.* Szeged, 1992, Csongrád Megyei Levéltár – Móra Ferenc Múzeum. 318 p. HU-ISBN 963 72 3711 9. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XIX./ HU- ISSN 0133-414X.
- KEMPELEN (554.;564.;;) — KEMPELEN Béla: *Magyar nemes családok XI. kötet, Vaal-Zsyska. Pótlék és függelék.* Budapest, 1932, GRILL Károly Könyvkiadóvállalata. 610 p.
- LAKY (356.;;) — LAKY Imre: *Rendőrségi Útmutató.* Budapest, 1922, 512 p.
- Magyar Társadalom Lexikonja.* (323.;339.;340.;341.;355.;;) — *Magyar Társadalom Lexikonja.* Budapest, 1930, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 640+82.p.
- Névjegyzéke azoknak, akik az 1902-3. tanévben a magyarországi egyetemeken, műegyetemen és jogakadémiákon kitüntetéssel, illetőleg dicsérettel tettek vizsgálatot.* (55.;;) — *Névjegyzéke azoknak, akik az 1902-3. tanévben a magyarországi egyetemeken, műegyetemen és jogakadémiákon kitüntetéssel, illetőleg dicsérettel tettek vizsgálatot.* (Közzététetik a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1902. évi 14705. sz. a. kiadott rendelete folytán.) *Hivatalos Közlöny*, XI.évf. (1903) 19.sz. (IX.1.) 434/5.p. Melléklet 2 p.
- A Rendőrtisztai Atlétikai Club története 1921-1931.* (170.;;) — *A Rendőrtisztai Atlétikai Club története 1921-1931.* Vác, 1932, Váci Királyi Országos Fegyintézet Könyvnyomdája. 178 p.
- SEBESTYÉN (489.;505.;507.;518.;530.;531.;533.;534.;535.;;) — SEBESTYÉN Mihály (szerk.): *Időtár V/2. 1900-1944. Pótlások, kiegészítések, javítások az Időtár II-III. kötetéhez.* Marosvásárhely, 2016, Mentor Könyvek Kiadó. 544 + 2p. RO-ISBN 978 606 88 6103 6.

- SZAKÁLY (30.) — SZAKÁLY Sándor: *Akik a Magyar Királyi Csendőrséget 1919 és 1945 között vezették.* Budapest, 2014², Második, VERITAS Történetkutató Intézet. 303 + 17 p. HU-ISBN 978 615 54 6503 1.
- LEVÉL-, IRAT- ÉS DOKUMENTUMTÁRI GYŰJTEMÉNYEK**
- BFL-IV. (186.) — BFL (Budapest Főváros Levéltára) IV. (A megyei törvényhatóságok és törvényhatósági jogú városok iratainak gyűjteménye)
- BFL-VII. (110.;323.;334.;495.;567.;) — BFL (Budapest Főváros Levéltára) VII. (Közjegyzői okiratok gyűjteménye)
- DRK-NGYGY. (49.) — DRK (Debreceni Református Kollégium) NGYGY (Nagykönyvtár Gyászjelentések Gyűjteménye)
- MNL.OL. K.szekció. (57.;73.;84.;141.;223.;237.;241.;243.;302.;310.;311.;319.;484.;515.;) — MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) K. szekció (Polgári kori kormányhatóságok levéltárai)
- MNL.OL. K-428. (613.) — MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) K. szekció (Polgári kori kormányhatóságok levéltárai) 428. (Könyvatosok 1920-1949)
- MNL.OL. W-12. (244.;305.;369.;) — MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) W-12 (digitális másolatok gyűjteménye, Miniszterelnökségi levéltár, Minisztertanácsi jegyzőkönyvek [1867-1944])
- OSZK-PKGYGY. (45.;46.;47.;49.;194.;198.;201.;254.;255.;260.;275.;400.;401.;402.;403.;404.;435.;438.;443.;445.;488.;491.;496.;499.;560.;) — OSZK (Országos Széchényi Könyvtár) PKGYGY (Plakát- és Kisnyomtatványtár Gyászjelentések Gyűjteménye)
- PIM-CSA. (47.;49.;441.;442.;443.;444.;) — PIM (Petőfi Irodalmi Múzeum) CSA (Családtörténeti Adattár).
- PIM-DA. (496.;) — PIM (Petőfi Irodalmi Múzeum) DA (Diplomások Adattára).
- PIM-MÉI. (40.;41.;44.;46.;47.;112.;254.;440.;445.;) — PIM (Petőfi Irodalmi Múzeum) MÉI (Magyar Életrajzi Index [Név, Partecédula, Nekrológ]).
- PIM-MFG. (52.;) — PIM (Petőfi Irodalmi Múzeum) MFG (Magyar Főnemesség Genealógiája).
- JOGSZABÁLYOK**
- 1872/XXXVI.tc. (1.;) — 1872/XXXVI.tc. Buda-Pest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről
- 1881/III.tc. (3.;) — 1881/III.tc. a közbiztonsági szolgálat szervezéséről.
- 1881/XXI.tc. (2.;) — 1881/XXI.tc. a Budapest-fővárosi rendőrségről.
- 1920/I.tc. (6.;) — 1920/I.tc. az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről.
- 1921/XXXIV.tc. (8.;) — 1921/XXXIV.tc. az 1921/1922. költségvetési év augusztus 1-től december végéig viselendő közterhekről és fizetendő állami kiadásokról.
- 1924/IV.tc. (10.;11.;) — 1924/IV.tc. az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról.
- 1929/XXX.tc. (21.;83.;) — 1929/XXX.tc. a közigazgatás rendezéséről.
- 1930/XXVIII.tc. (222.;) — 1930/XXVIII.tc. a külföldieknek a Magyar Korona országai területén lakhatásáról szóló 1903:V. tc. egyes rendelkezésinek módosításáról.
- 1931/XXVI.tc. (11.;) — 1931/XXVI.tc. a gazdasági és hitélet rendjének továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról.
- 1933/XVI.tc. (21.;) — 1933/XVI.tc. a közigazgatás rendezéséről szóló 1929/XXX.tc. módosításáról és kiegészítéséről.
- 1939/II.tc. (27.;) — 1939/II.tc. a honvédelemről.
- 1940/XXVI.tc. (24.;) — 1940/XXVI.tc. a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészek a Magyar Szent Koronához visszacsatolásáról és az országgal egyesítéséről.
- 14 705/1902. (III. 19.) VKM.r. (55.;) — 14 705/1902. (III. 19.) VKM.r. a kitüntetéssel vizsgázott főiskolai hallgatók neveinek közzlése tárgyában. *Hivatalos Közlöny*, X.évf. (1902) 7.sz. (IV.1.) 129.p.

- 30 194/1907. (III. 20.) BM.kr. (59.;) — 30 194/1907. (III. 20.) BM.kr. Kassa székhellyel határszéli rendőrkapitányság szervezése.
Belügyi Közlöny, XII. évf. (1907) 14. sz. (IV.7.) 114.p.
- 29 383/1908. (VII. 9.) BM.kr. (74.;) — 29 383/1908. (VII. 9.) BM.kr. a határrendőrség hatósági területének megváltoztatása és a kassai határszéli rendőrkapitányság székhelyének áthelyezése.
Belügyi Közlöny, XIII. évf. (1908) 29.sz. (VII.9.) 267.p.
- 54 975/1908. (IV. 30.) BM.kr. (74.;) — 54 975/1908. (IV. 30.) BM.kr. határszéli őrségek létesítése.
Belügyi Közlöny, XIII.évf. (1908) 19.sz. (V.10.) 209.p.
- 27 400/1909 (XII. 16.) IM.r. (313.;) — 27 400/1909 (XII. 16.) IM.r. a fiatakorúak felügyelő hatóságáról.
Igazságügyi Közlöny, XVIII.évf. (1909) 12.sz. (XII.28.) 105-122.p.
- 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. (5.;) — 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. a rendőrség államosításáról.
- *Belügyi Közlöny*, XXIV.évf. (1919) 48.sz. 1339-1350.p.
- *Magyarországi Rendeletek Tára*, LIII.évf. (1919) I.füzet. 752-767.p.
- 2 394/1920. (III. 18.) ME.r. (7.;) — 2 394/1920. (III. 18.) ME.r. az állami hatóságok, hivatalok és intézmények elnevezéséről, és az állami címereken a Szent Koronának alkalmazásáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LIV.évf. (1920) I.füzet. 140-142.p.
- 91 640/1921. (XI.7.) BM.r. (387.;) — 91 640/1921. (XI.7.) BM.r. „A Rend” című szaknapilap előfizetése.
Belügyi Közlöny, XXVI.évf. (1921) 49.sz. (XI. 13.) 2108-2109. p.
- 4 300/1924. (V. 31.) ME.r. (174.;) — 4 300/1924. (V. 31.) ME.r. a nyilvános előadásra szánt mozgóképek, valamint azok bel- és külföldi forgalmának hatósági ellenőrzése.
Belügyi Közlöny, XXXIX.évf. (1924) 23.sz. 619-621.p.
- 246 496/1924. (XII. 28.) BM.r. (10.;) — 246 496/1924. (XII. 28.) BM.r. kerületi rendőrfőkapitányságok megszüntetése és a rendőrhatalóságok újabb területi beosztása.
Belügyi Közlöny, XXXIX.évf. (1924) 57.sz. (XII. 28.) 1376-1377.p.
- 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. (140.;145.;294.;354.;410.;412.;508.;588.;) — 242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. a m. kir. állami rendőrség létszámegegyesítése és az egységes létszámba foglalt fogalmazói és felügyelői karbeli tisztviselők új rangsorának megállapítása.
Belügyi Közlöny, XXX.évf. (1925) 15. Rendkívüli szám. (IV. 9.) 253-303.p.
- 255 000/1924. (1925. II. 12.) BM.kr. (174.;) — 255 000/1924. (1925. II. 12.) BM.kr. a m. kir. minisztérium által, a nyilvános előadásra szánt mozgóképek, valamint azok bel és külföldi forgalmának hatósági ellenőrzéséről kibocsátott 4.300/1924. M. E. sz. rendelet végrehajtása.
Belügyi Közlöny, XL. évf. (1925) 10. sz. (III.8.) 192-199.p.
- 253 000/1928. (IV.26.) BM.r. (375.;) — 253 000/1928. (IV.26.) BM.r. az életuntak megmentése és védelme.
Belügyi Közlöny, XXXIII.évf. (1928) 21.sz. (V.6.) 421-424.p.
- 6 500/1931 (XI. 30.) ME.r. (13.;17.;) — 6 500/1931 (XI. 30.) ME.r. a trianoni békeszerződésben foglalt állampolgársági rendelkezések ismertetése és végrehajtása tárgyában.
Belügyi Közlöny, XXVI.évf. (1921) 41.sz. 1908-1915.p.
- 3 600/1932.(VI. 24.) BM.r. (365.;) — 3 600/1932. (VI. 24.) BM.r. a m. kir. népijóléti és munkaügyi miniszter hatáskörének megosztása.
Belügyi Közlöny, XXXVII. évf. (1932) 27. sz. (VI.26.) 438.p.
- 14 120/1933. (X. 27.) ME.r. (21.;) — 14 120/1933. (X. 27.) ME.r. a közigazgatás rendezéséről szóló 1929:XXX.tc. módosításáról és kiegészítéséről alkotott 1933:XVI. tc. egyes rendelkezéseinek életbeléptetéséről és végrehajtásáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXVII.évf. (1933) III.füzet. 2649-2652.p.
- 111 752/1938. (I. 1.) VKM.r. (239.;) — 111 752/1938. (I. 1.) VKM.r.
A M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Oktatófilm Kirendeltségének hivatalos közleményei, IV.évf. (1939) 1.sz. (I.1.) 4.p.
- 2 440/1939. (III. 3.) ME.r. (232.;) — 2 440/1939. (III. 3.) ME.r. a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeken az orvosi kamarákkal kapcsolatos kérdések rendezése.
Belügyi Közlöny, XLIV. évf. (1939) 11. sz. (III.12.) 293-295.p.
- 6 210/1939. (VI. 22.) ME.r. (23.;) — 6 210/1939. (VI. 22.) ME.r. a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területen az állambiztonsági, különösen az idegenrendészeti tennivalók ellátásáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIII.évf. (1939) I.füzet. 863-865.p.
- 70 000/1939. (VI. 30.) BM.r. (23.;) — 70 000/1939. (VI. 30.) BM.r. a 6.210/1939. M. E. sz. rendelet hatálybaléptetéséről, továbbá a határvidéki m. kir. rendőrkapitányság és a m. kir. határvidéki rendőrkirendeltségek területi beosztásáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIII.évf. (1939) I.füzet. 1004-1005.p.
- 75 495/1939. (VIII. 22.) BM.r. (23.;) — 75 495/1939. (VIII. 22.) BM.r. a 6.210/1939. ME számú rendelet hatálybaléptetésére, továbbá a határvidéki m. kir. rendőrkapitányság és a határvidéki m. kir. rendőrkirendeltségek területi beosztására vonatkozó 70.000 1939. B. M. számú rendelet módosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIII.évf. (1939) II.füzet. 1444-1445.p.

- 610/1940. (I. 19.) ME.r. (18.;) — 610/1940. (I. 19.) ME.r. a m. kir. rendőrség szervezeti változásairól szóló 6 500/1931. ME számú rendelet módosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIV.évf. (1940) I.füzet. 21.p.
- 108 141/1940. (XI. 21.) BM.r. (24.;) — 108 141/1940. (XI. 21.) BM.r. a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen m. kir. rendőrkapitányságok szervezéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIV.évf. (1940) II.füzet. 3371.p.
- 97 630/1940. (IV.4.) BM.r. (19.;) — 97 630/1940. (IV.4.) BM.r. a m. kir. rendőrség vidéki szerveinek felügyeleti körzeteiről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIV.évf. (1940) I.füzet. 689-693.p.
1940. (XII. 11.) Legf.elhat. (162.;) — 1940. (XII. 11.) Legf.elhat. a „Nemzetvédelmi Kereszt” elnevezésű kintüzetek alapításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIV.évf. (1940) 3149.p.
- 210 610/1941. (I.13.) BM.r. (20.;) — 210 610/1941. (I.13.) BM.r. a Magyar Királyi Rendőrség felügyeleti körzeteinek újabb beosztása.
Belügyi Közlöny, XLVI. évf. (1941) 5. sz. (I.26.) 312-314.p.
- 220 800/1941. (VII. 28.) BM.r. (26.;594.;) — 220 800/1941. (VII. 28.) BM.r. a visszafoglalt délvidéki területen m. kir. rendőrkapitányságok szervezése.
Belügyi Közlöny, XLVI.évf. (1941) 36.sz. (VIII. 10.) 1556.p.
- 532 827/1941. (1942. II. 21.) HM.kr. (578.;) — 532 827/1941. (1942. II. 21.) HM.kr. sportjelvények rendszeresítése.
Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára. (Szabályrendeletek.) LXIX.évf. (1942) 10.sz. (III. 3.) 108.p.
- 2 300/1944. (VI. 21.) ME.r. (28.;) — 2 300/1944. (VI. 21.) ME.r. a m.kir. rendőrség átszervezéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXVIII.évf. (1944) 1.sz. 1063-1065.p.
- 6 220/1944. (XII.2.) ME.r. (33.;) — 6 220/1944. (XII.2.) ME.r. a m. kir. rendőrség átszervezése.
Belügyi Közlöny, XLIX.évf. (1944) 52.sz. (XII.17.) 1742-1743.p.
- 148 498/1944. (VII.24.) BM.r. (20.;) — 148 498/1944. (VII.24.) BM.r. a Magyar Királyi Rendőrség felügyeleti körzeteinek újabb beosztása.
Belügyi Közlöny, XLIX. évf. (1944) 33. sz. (VIII.6.) 1296-1298.p.
- 151 616/1944. (VII. 6.) BM.r. (29.;) — 151 616/1944. (VII. 6.) BM.r. a M. kir. rendőrség felügyelőjének kinevezése.
Belügyi Közlöny, XLIX.évf. (1944) 38.sz. (IX.10.) 1439.p.
1944. XI. 27. Nemzetvezetői elhatározás. (32.;) — 1944. XI. 27. Nemzetvezetői elhatározás. a m. kir. rendőrség ideiglenes vezetésével megbízás.
Belügyi Közlöny, XLIX.évf. (1944) 51.sz. (XII.10.) 1738.p.
- 81 017/1944. (1945. I. 7.) HM.kr. (162.;) — 81 017/1944. (1945. I. 7.) HM.kr. a Nemzetvédelmi Kereszt eltörlése.
Csendőrségi és Rendőrségi Közlöny, XXX. évf. (1945) 2. sz. (II.1.) 16.p.
- 4 840/1945. (VII. 11.) ME.r. (162.;) — 4 840/1945. (VII. 11.) ME.r. az ideiglenes nemzeti kormány rendelete. A nemzetvédelmi kereszt jelvényének, a felvidéki, erdélyi és délvidéki emlékérmek viselésének megtiltásáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXIX. évf. (1945) 573-574.p.

A Magyar Királyi Rendőrség vidéki rendőr-főkapitányai

Név, rendfokozat	Kinevezés/megbízás, beiktatás	Beosztásból távozás
Dr. GHYCZY Tihamér kerületi rendőr-főkapitány	1931.XII.16. megbízás; 1932.VIII.30. kinevezés vidéki rendőr- főkapitánnyá	1932.XII.31. nyugállományba vonulás
Dr. ÉLIÁSSY Sándor kerületi rendőr-főkapitány	1932.XII.30. kinevezés vidéki rendőr- főkapitánnyá	1937.IX.23. felmentés és budapesti főka- pitánnyá kinevezés
FOLYOVICH József belügyminiszteri tanácsos	1937.IX.23. megbízás ideiglenesen 1937.IX.28. beiktatás	1938.VII.1. felmentés
Dr. ZANKÓ Géza főkapitányhelyettes	1938.VII.1. megbízás ideiglenesen	1938.VII.7. új vidéki főkapitány kineve- zése
BAKSA János főkapitányhelyettes	1938.VI.30. kinevezés 1938.VII. 7. beiktatás	1939.VII.31. nyugállományba vonulás
Dr. ZANKÓ Géza főkapitányhelyettes	1939.VIII.1. beosztásból fakadóan és megbízás	1939.XII.31. nyugállományba vonulás
HALÁSZ Elemér főkapitányhelyettes	1940.I.1. megbízás ideiglenesen	1940.III.8. új főkapitány kinevezése/be- iktatása
Dr. JESZENSZKY Andor belügyminiszteri tanácsos	1940.II.29. kinevezés 1940.III.8. beikta- tás	1943.III.24. elhalálozás
OROSZLÁNY Endre főkapitányhelyettes	1943.V.12. kinevezés	1944.?. nyugállományba helyezés?
Dr. BUÓCZ Béla főkapitányhelyettes	1944.V.13. kinevezés	1945.III.17. elbocsájtás

A poszt betöltésének időterjedelme:

- 4 év 9 hónapig: dr. ÉLIÁSSY Sándor
- 3 év 1 hónapig: dr. JESZENSZKY Andor
- 1 év 1 hónapig: BAKSA János
- 1 évig: dr. GHYCZY Tihamér
- 10 hónapig: dr. BUÓCZ Béla
- 9 hónapig: FOLYOVICH József és OROSLÁNY Endre
- 4 hónapig: dr. ZANKÓ Géza
- 3 hónapig: HALÁSZ Elemér
- 1 hétig: dr. ZANKÓ Géza

Rendőri előzményi szolgálattal bírt: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ÉLIÁSSY Sándor, dr. ZANKÓ Géza, BAKSA János, HALÁSZ Elemér, OROSLÁNY Endre, dr. BUÓCZ Béla

Nem rendelkező előzményi szolgálattal: FOLYOVICH József, dr. JESZENSZKY Andor

A békédiktátum által elszakított területről került állományba: dr. ZANKÓ Géza, HALÁSZ Elemér, OROSLÁNY Endre, dr. BUÓCZ Béla

Jogi doktorátussal rendelkezett: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ÉLIÁSSY Sándor, dr. ZANKÓ Géza, dr. JESZENSZKY Andor, dr. BUÓCZ Béla

Nemesi származású: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ÉLIÁSSY Sándor, dr. JESZENSZKY Andor, dr. BUÓCZ Béla

Római katolikus vallású: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ÉLIÁSSY Sándor, FOLYOVICH József (1894-től előtte görög keleti vallású), dr. ZANKÓ Géza, BAKSA János, HALÁSZ Elemér, dr. JESZENSZKY Andor, dr. BUÓCZ Béla

Református vallású: OROSLÁNY Endre

Beosztásba kerülés

- Ideiglenes megbízással: FOLYOVICH József, HALÁSZ Elemér, dr. ZANKÓ Géza
- Megbízással: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ZANKÓ Géza
- Kinevezéssel: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ÉLIÁSSY Sándor, BAKSA János, dr. JESZENSZKY Andor, OROSLÁNY Endre, dr. BUÓCZ Béla

Beosztásból kikerülés

- Nyugdíjazással: dr. GHYCZY Tihamér, dr. ZANKÓ Géza, BAKSA János, OROSLÁNY Endre
- Más beosztásba helyezéssel: dr. ÉLIÁSSY Sándor
- Felmentéssel: FOLYOVICH József
- Más személy kinevezésével: dr. ZANKÓ Géza, HALÁSZ Elemér
- Elhalálozással: dr. JESZENSZKY Andor

Nyugállományba vonulása után tevékenykedett:

- dr. GHYCZY Tihamér, BAKSA János.

Politikai jellegű megnyilvánulása tetten érhető volt:

- dr. GHYCZY Tihamér,

Trianon által elszakított területről érkezett:

- dr. ZANKÓ Géza, HALÁSZ Elemér, OROSLÁNY Endre, dr. BUÓCZ Béla

0509

OLASZ Lajos*

**A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon
(1927–1932)**

(Establishment of civil [passive] air defense in Hungary [1927–1932])

Absztrakt

A trianoni békediktátum által sújtott Magyarország a légvédelme megszervezése tekintetében nehéz helyzetben volt, mivel a megcsönkített magyar hazánk jelentős ipari centrumai 1/4 órás repülés után már elérhetőek voltak a szomszédos kisantant országok területéről. Szüksége lett volna Magyarországnak a légierővel és a légvédelemmel kapcsolatos technikai fejlesztésekre, ezeket azonban a ránk kényszerített békediktátum nem tette lehetővé. A kormány igyekezett kihasználni a szűkös mozgásterét, különböző áthidaló megoldásokra tett kísérletet. Ezek azonban a valódi légvédelmet nem tudták pótolni. Arra azonban jók voltak, hogy világossá vált milyen szervezetre, milyen eszközökre és mennyire van szükség a korszerű légvédelem létrehozásához.

Kulcsszavak

magyar légierő ; magyar légvédelem ; Nemzeti Munkavédelmi Hivatal ; cserkészmozgalom ; levente mozgalom

Abstract

Hungary, affected by the Trianon peace dictatorship, was in a difficult situation in terms of organizing its air defenses, as the significant industrial centers of our mutilated Hungarian country were available from the neighboring „kisantant” countries after a 1/4 hour flight. Hungary would have needed technical developments related to the air force and air defense, but these were not made possible by the peace dictatorship imposed on us. The government sought to take advantage of its limited room for maneuver by attempting various bridging solutions. However, they could not replace real air defense. However, they were good at making clear what kind of organization, what tools, and how much was needed to create modern air defense.

Keywords

Hungarian Air Force ; Hungarian air defense ; National Office for Occupational Safety and Health ; scout movement ; levente movement

---

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0002-4463-3251>

Institutional attachments = Szerző intézményi kötődései :

- *University of Szeged* = Szegedi Tudományegyetem
- *Hungarian Military Science Society* = Magyar Hadtudományi Társaság
- *Hungarian Historical Society* = Magyar Történelmi Társulat

@: olasz@jgvpk.szte.hu

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2020. VI. 10.
DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.91-114P

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2019. VII. 9.

Az I. világháború időszakában a katonai légi járművek, a kormányozható léghajók és repülőgépek már nemcsak a fronton harcoló ellenséges csapatokat támadták, hanem a szembenálló fél háterszága ellen is számos bombázást hajtottak végre. A hadiipari vagy közlekedési létesítményeket ugyanúgy célpontnak tekintették, mint az arcvonalban küzdő haderőket. A mögöttes területek rombolása súlyos megpróbáltatást jelentett a polgári lakosság számára. A háború évei alatt az antant hatalmak háterszága ellen 2 925 ellenséges légi jármű intézett támadást, melyek során összesen 14 577 bomba került ledobásra. Az akciók 2 953 halott és 5 925 sebesült áldozatot követeltek, többségében a civil lakosok közül. A központi hatalmak mögöttes területei ellen ugyanakkor 5 093 antant gépet vetettek be, melyek 17 623 bombát szórtak le. A támadások nyomán keletkező személyi veszteség 1 131 halott és 2 721 sebesült volt. A háború végére valamennyi harcoló államban megszülettek azok a legalapvetőbb intézkedések, amelyek a háterszági területeken a gazdaság és a civil lakosság védelmét szolgálták, valamint a polgári légvédelmi rendszabályok, szervezetek és tevékenységi formák is kialakításra kerültek.¹

A polgári légvédelem kiépítése az európai államokban

Az I. világháborút követően, a repülő erők gyors mennyiségi és minőségi fejlődése nyomán számos katonai szakértő úgy ítélte meg, hogy a légierő a jövőben még nagyobb szerepet játszhat, akár egy háború sorsát is eldöntheti. Az olasz Giulio DOUHET nézetei szerint az önálló bombázó flotta, lerombolva az ellenséges állam hadiiparát, közlekedését, közellátását és igazgatási infrastruktúráját, egyedül is képes kivívni a győzelmet, miközben a földi erőknek csak a határok védelmét kell biztosítaniuk. Az 1921-ben kiadott *Légi uralom* című munkájában kifejtette, hogy még a legerősebb szárazföldi haderővel rendelkező ország sem tud tartósan ellenállni a folyamatos légitámadásoknak, és rövid idő alatt megadásra kényszerül.² Nézeteit világszerte számos politikus és katonai szakember osztotta.³ A korlátlan légi háború hívei számoltak vele, hogy a polgári lakosságot is sújtó támadások, a gyújtóanyagok és mérges gáz tömeges felhasználása súlyos személyi veszteségekkel járhat, de azzal érveltek, hogy a lakosság elkeseledése és a belső rend felbomlása meggyorsítja majd a háború végét, így összességében kisebb lesz az áldozatok száma, mintha a konfliktus éveket elhúzódná.⁴

Ezek az elméletek részben az I. világháború tapasztalataiból származtak, ahol a kialakuló álló háború, a nagy anyagcsaták során a szemben álló haderők éveken át nem bírtak egymással. A másik tényező, ami formálta ezeket az elképzeléseket, a háborús nehézségek következtében kiéleződő társadalmi feszültségek, és az ezek nyomán számos európai országot érintő forradalmi hullám volt. A gyorsan romló életkörülmények, a lakosság elégedetlensége kormányokat, rendszereket bukattatott meg, megakadályozva ezzel, hogy az érintett állam érvényesítse nemzetközi törekvéseit, vagy megvédje a határait. A polgári lakosság magatartása a korábbinál fontosabb tényezővé vált a háború megvívása során.⁵ A légi támadóeszközök képesek voltak arra, hogy a háterszágot is csataterré változtassák. A front mögötti területek bombázása nemcsak a hadianyag gyártás korlátozását, a harcoló csapatok utánpótlásának akadályozását célozta. Az államigazgatás, a közellátás intézményeinek rombolása, a lakosság félelemben tartása a hétköznapi élet ellehetetlenítését szolgálta, amely a társadalom tűrőképességének megszűnésével, a rend felbomlásával, a politikai feszültségek kirobbanásával járhatott. A légitámadások elleni védekezés tehát egyszerre jelentett honvédelmi, valamint rendvédelmi feladatot, a termelés, a közrend, az állampolgári kötelességteljesítés biztosítását, és ezzel a fennálló rendszer működőképességének megőrzését.⁶

Az 1920-as évek második felében valamennyi európai állam fokozott figyelmet fordított a légi háború elleni védekezésre. Nyugat-Európa nagyvárosaiban megrendezett légvédelmi gyakorlatok azt mutatták, hogy a fegyveres erők nem tudják megakadályozni az ellenséges légitámadások végrehajtását. A vadászrepülő és a légelhárító lövegek megzavarhatják vagy szétszórhatják a bombázó kötelékeket, tökéletes védelmet azonban nem tudnak biztosítani, károkkal és veszteségekkel mindenképpen számolni kell. Ez a felismerés megerősítette a preventív intézkedések, köztük a polgári lakosság légvédelmi felkészítésének fontosságát. 1928-ban London térségében 9 nappali és 4 éjszakai légvédelmi gyakorlatot szerveztek, melyeken összesen 216 repülőgép került bevetésre. A város légvédelme 100 figyelőőrrel, 4 hírközponttal, 6 tüzérsoporttal és 12 vadászrepülő századdal rendelkezett. A megindított 57 támadásból az elhárítás 37 esetben tudta megakadályozni, hogy nagyobb kötelék jusson be London fölé és tervszerű bombázást hajtson végre, szórványos károk azonban így is keletkeztek. A többi 20 alkalommal, a figyelőszolgálat jelentése ellenére a támadók elérték a célterületet.⁷

Az európai katonai gyakorlatok eredményeit megerősítették a más kontinensen zajló helyi háborúk eseményei. 1932. I. 29-én a japán haderő támadást indított bizonyos kínai területek, köztük Sanghaj

elfoglalására. Japán részről 125 repülőgépet vetettek be, melyek 1932. II. 3-tól már nemcsak a várost övező védelmi vonalakat, hanem a milliós metropolisz belvárosát is bombázták, különösen a nagyobb pályaudvarok térségét. A kínai haderő sem megfelelő számú vadászrepülőgéppel, sem légvédelmi lövegvel nem rendelkezett a japán támadások elhárítására. A légi figyelőszolgálat szervezetlen volt, a helyi hatóságok nem vezettek be megfelelő óvintézkedéseket és nem gondoskodtak a lakosság felkészítéséről, felvilágosításáról sem. Az ismétlődő japán támadások a polgári lakosság körében néhány hét alatt 600 halott és 4 000 sebesült áldozatot követeltek, ami több volt, mint ahány főt az I. világháború 4 éve alatt Franciaország veszített a hátszág elleni bombázások során. A harcok miatt többszázezer ember menekült el a városból.⁸

A világháborús tapasztalatok nyomán, a légi háború jövőbeni kiterjedésével és pusztító hatásának fokozódásával számolva, az 1920-as években több nemzetközi tárgyalásra is sor került a polgári lakosság védelme, a hátszág elleni légitámadások megakadályozása vagy korlátozása érdekében. Jelentősebb eredményt azonban — ami tényleges biztonságot nyújthatott volna a korlátlan légi háborúval szemben — nem sikerült elérni. A Nemzetközi Vöröskereszt, 1928-as brüsszeli konferenciája a gáz- és baktériumfegyver fejlesztésének és alkalmazásának betiltását javasolta a Népszövetségnek, de felvetette a hátszág elleni bombázás teljes tilalmát is. A Vöröskereszt elnöksége 1929-ben 8 nemzetközi hírű szakteknitelyt kért fel a légi háború jogi, diplomáciai és humanitárius kérdéseinek megvizsgálására.⁹ Összefoglaló jelentésükben a szakértők arra a következtetésre jutottak, hogy a légierők bevetése kizárólag a harcoló hadseregek, illetve kifejezetten katonai célpontokkal szemben lenne megengedhető. A hadművelési területen kívül tiltani kellene a légitámadások végrehajtását. A nagyhatalmak többsége azonban elutasította, hogy lemondjon a légi hadviselés ezen formájáról. Ezek után mind a Vöröskereszt, mind a Népszövetség fegyverkezés korlátozásával foglalkozó bizottsága kénytelen volt elismerni, hogy a civil célpontok elleni légitámadásokkal szemben a nemzetközi egyezmények nem nyújtanak semmiféle védelmet, ezért minden államnak fel kell készülnie a polgári lakosság lég- és gázvédelmére.¹⁰

A leszerelési konferencia megbeszélésein, 1932 februárjában ismét napirendre került a légi haderő hátszági polgári célpontok elleni alkalmazásának kérdése. Az I. világháborúban vesztes, és a légierő fejlesztésétől eltiltott államok, valamint néhány semleges ország a légi hadviselés átfogó korlátozását szorgalmazta. Erről azonban a korábbi győztes hatalmak vagy a kisantant államok hallani sem akartak. A hátszág elleni támadásoktól való tartózkodást, illetve civil lakosság védelmét szolgáló háborús kódex kidolgozását különböző politikai megfontolásokból elviekben számos állam támogatta. A gyakorlatban, a részletek terén azonban a vélemények lényegesen eltértek egymástól. Élénk vita bontakozott ki a katonai és polgári célpontok fogalmának meghatározása körül is. Egy nemzetközi megállapodás megszületésének nem volt meg a reális esélye. Nyilvánvalóvá vált, hogy a következő háborúban az ellenfelek minden rendelkezésükre álló eszközt (beleértve a korlátlan légi háborút) fel fognak használni a győzelem érdekében.¹¹

Mindezek nyomán a legtöbb ország fokozott erőfeszítéseket tett a katonai (aktív) légvédelme megerősítése mellett a polgári (passzív) légvédelem (az 1930-as évek elejétől használt megnevezéssel: légoltalom) kiépítésre is. Tisztázták az alapvető elvi kérdéseket, a légoltalom alapvető feladatait, eszközeit, tevékenységi formáit, és a végrehajtásban résztvevő szervezetek, testületek körét. Megjelentek az első törvények, kormányrendeletek a polgári légvédelem központi irányítására, országos szervezetének kiépítésére, működésének szabályozására vonatkozóan. Jelentős erőfeszítések történtek a társadalom szélesebb rétegei figyelmének felkeltésére és felvilágosítására. Megindult a légoltalom szervezeti differenciálódása, és speciális területeinek szakmai fejlesztése, műszaki, technikai infrastruktúrájának megteremtése. A polgári légvédelem kiépítése terén végrehajtott intézkedések azonban sok esetben megragadtak az elméleti előkészítés, a tervezés, a központi szervezetek felállítása és a lakossági propaganda szintjén. A légoltalom gyakorlati megszervezése, működőképessé tétele, a helyi végrehajtó szervezetek felállítása, a szükséges anyagi beruházások végrehajtása, illetve a lakosság szélesebb köreinek közvetlen bevonása a legtöbb államban egyelőre még váratott magára.¹²

A polgári légvédelem kiépítése általában két úton indult el. Egyes országokban a szervezést döntően az állami, közigazgatási hatóságok végezték. A légügyi nagyhatalmak (Nagy-Britannia, Franciaország) a hátszág védelmét továbbra is döntően a fegyveres erőkre, a repülő és légvédelmi csapatokra építették. Ennek kiegészítéseként fejlesztették elsősorban a légoltalmat, aminek szervezését szintén állami feladatként kezelték. Más országokban, elsősorban a kelet-európai régióban, a szerényebb anyagi lehetőségekkel rendelkező kisállamok vagy a haderőfejlesztés terén nemzetközi korlátozással sújtott vesztes országok kénytelenek voltak fokozottabb mértékben a társadalmi részvételre támaszkodni. Civil

szervezetek alakultak, melyek a kormányzat felügyelete és támogatása mellett, alapvetően önállóan lépnek fel a lakosság felvilágosítása, mozgósítása, légtalmi eszközökkel (például gázálarc) való ellátása érdekében. A polgári légvédelem kiépítése és szakmai irányítása azonban mindenütt a katonai vezetés, a honvédelmi tárca hatáskörébe tartozott.¹³

A légtalom fejlesztése terén jelentős előrelépésre került sor a gazdasági szervezetek, nagyvállalatok, ipartelepek védelmét illetően. A legtöbb országban részletes szabályozást dolgoztak ki a szükséges megelőző óvintézkedésekkel, illetve a légitámadás során végrehajtandó közvetlen operatív teendőkkel kapcsolatban. A kiadott utasítások, módszertani útmutatók általában nagy figyelmet fordítottak a rejtési, burkolási szempontokra, a minél tökéletesebb elsötétítés megszervezésére, az álcázás, a leplezés gyakorlati témáira. Rendelkezések születtek a nyersanyag-, áru- és üzemanyagkészletek decentralizálására, tűzbiztos tárolására, az energia központok megosztására, a vezetékhálózatok szakaszolására, az egyes területek lekapcsolhatóvá tételére vonatkozóan. Kidolgozták az üzemi riasztás, a mentő és kárfelszámoló szolgálat szervezésének hatékonyabb módozatait, keresték az üzemfolytonosság fenntartása és a dolgozók védelme közötti ésszerű kompromisszumok lehetőségét. A korábbinál nagyobb figyelmet fordítottak az üzemek, kereskedelmi telepek, közlekedési gócpontok közelében épült munkás lakónegyedek védelmének megszervezésére is.¹⁴

Bővült a polgári légvédelemmel foglalkozó szakirodalom palettája is. A légi háború katonai kérdéseivel foglalkozó munkák mellett mind nagyobb számban jelentek meg írások, melyek a civil lakosságot közvetlenül érintő problémákat, szabályokat, tennivalókat tárgyalták. Ezen belül szaporodtak az olyan művek, melyek igényes szakmai megalapozottsággal, de közérthető formában a szélesebb közvélemény figyelmének felkeltésére is alkalmasak voltak. Ezzel párhuzamosan a legtöbb országban a korábbinál jóval nagyobb figyelmet fordítottak a lakosság felvilágosítására. A hatóságok és a társadalmi szervezetek széles körben propagálták a légitámadások elleni védelemmel kapcsolatos alapvető tudnivalókat, a légvédelmi magatartásszabályokat. A polgári légvédelem végrehajtásába bekapcsolódó szervezeteknél (rendőrség, tűzoltóság, mentőszolgálat, illetve különböző civil egyesületek) speciális lég- és gázvédelmi kiképzést indítottak. Az ellenséges légitámadások elleni védekezéssel kapcsolatos alapismeretek számos európai országban bekerültek az iskolai tananyagba.¹⁵

Nagy-Britanniában a központi Védelmi Bizottság már 1924-ben létrehozott egy „légtalmi” albizottságot, Légitámadást Megelőző Szolgálat néven, amely szoros kapcsolatban állt a fegyveres erőkkel, a Polgári Védelemmel, a területvédelmi szervezetekkel, a kormányzati kommunikációs hivattal, valamint a háborús vészhelyzeti szabályozást előkészítő intézményekkel. Hatáskörébe tartozott a polgári légvédelemmel kapcsolatos tevékenységek szervezése és irányítása, a lakosság riasztása, a rombolások és veszteségek megelőzését szolgáló rendszabályok érvényesítése, az elsötétítéssel, az óvóhelyekkel, a gázvédelemmel, a lakosság evakuálásával, a mentéssel és elsősegélynyújtással, illetve a kárfelszámolással összefüggő témák intézése.¹⁶ Nagy-Britanniában a polgári lakosság egy részét kiegészítő katonai szolgálat keretében bevonták az aktív légvédelem végrehajtásába. London körül 100 km távolságban, illetve a városközponttól 10 km sugarú körben húzódó légvédelmi gyűrűben a figyelőszolgálat ellátásánál, a fényszóró és fülelő egységeknél, a híradóközpontok működtetésében, egyes helyeken a léghárító fegyverek kezelésénél is nagy számban vettek igénybe katonai szolgálatra életkoruknál fogva már nem alkalmas személyeket. Feladatuk végrehajtása során őket hatósági (segédrendőri) jogkörrel ruházták fel. 1931-ben elrendelték, hogy a sport és ifjúsági szervezetek tagjai légtalmi felkészítésben részesüljenek. Az alapfokú és középiskolákban bevezették a légvédelmi ismeretek oktatását.¹⁷

Franciaországban a katonai és polgári légvédelem tevékenységének koordinálására 1931-ben külön főinspektort neveztek ki, Henri Philippe PÉTAİN marsall személyében. A polgári légvédelem kiépítését és végrehajtását a belügyminiszter irányította, folyamatosan egyeztetve a katonai szervezetekkel. A tárca keretében Rendkívüli Légvédelmi Bizottságot állítottak fel. Ez felelt a többi érintett minisztériummal, érintett kormányhivatallal való együttműködés megszervezéséért. Kidolgozta a légtalom elvi alapjait, és különböző rendeletek kiadásával szabályozta az egyes feladatok megoldását. A polgári légvédelem lokális irányítását a megyei prefektúrák, városokban a polgármesterek, a nagyvállalatoknál pedig az üzem vezetősége látta el. Ezek intézkedtek a helyi védelem gyakorlati megszervezéséről, az elsötétítés, a riasztás, a mentés és kárfelszámolás végrehajtásáról. Gondoskodtak a légtalmi szolgálatra igénybe vehető személyek, elsősorban a már nem sorköteles, de katonaviselt férfiak kiválasztásáról és szükség szerinti mozgósításáról, illetve a helyi lakosság felvilágosításáról. Franciaországban hármas figyelőgyűrűt létesítettek. Az első övet a határ mentén építették ki, egymástól 1213 km távolságra telepített őrsökkel. A határtól 100 km-re egy újabb hézagmentes figyelő vonalat alakítottak ki. A fontosabb

városokat, ipartelepeket külön figyelő gyűrű vette körül. Párizs légvédelmének megszervezésére 1931 nyarán egy önálló központi hivatalt állítottak fel, melynek vezetését a város rendőrfőparancsnoka látta el.¹⁸

Németországban 1927-ben a hadügyi tárca keretében külön alosztályt hoztak létre a légvédelmi figyelő és riasztó szolgálat kiépítésének előkészítésére. A határok mentén két soros figyelőláncot állítottak fel, egymástól 80 km-re, órónként 10 km-es távközökkel. A polgári légoltalom megszervezése az I. világháborút lezáró békeszerződés katonai korlátozásai miatt társadalmi úton, tartományi szinten kezdődött. A legtöbb helyen az önkéntes tűzoltótestületek feladatkörébe tartozott a légitámadás elleni védelem kiépítésének előkészítése. Később két nagy országos szervezet is alakult, a Légvédelmi Egyesület és a Légvédelmi Liga, melyek szakmai tanácskozások szervezésével, propagandaanyagok kiadásával, széleskörű felvilágosító tevékenységgel a lakosság minél nagyobb részét igyekeztek bevonni a légoltalmi feladatok ellátásába.¹⁹ A polgári légvédelem gyakorlati kiépítése Bajorországban kezdődött. 1929 tavaszán a tartományi belügyminiszter, a városi hatóságok, a rendőrség, a tűzoltóság, az egészségügyi szervezetek, különböző szakemberek bevonásával központi légvédelmi bizottságot állítottak fel a gyakorlati teendők kidolgozására. Ezekre az előkészítő lépésekre alapozva a Szövetségi Belügyminisztérium, 1931. X. 24-én elrendelte a polgári légvédelem országos megszervezését. A kiadott rendelet tartalmazta a szükséges irányelveket, a legfontosabb feladatokat és szabályozta a kiépítendő szervezeti kereteket. A légoltalom területén működő társadalmi egyesületeket 1931 decemberében Légvédelmi Szövetség néven egységes szervezetbe tömörítették. A következő évben megszületett a légvédelmi törvény, amely a korábban társadalmi úton induló polgári légoltalom szervezését kormányzati ellenőrzés és irányítás alá helyezte.²⁰

Olaszországban a polgári légvédelem megteremtése is katonai közreműködés mellett, a Legfelsőbb Honvédelmi Bizottság közvetlen irányításával zajlott. A légoltalom országos kiépítését 1929-ben, a lokális védelem megszervezését 1930-ban külön törvényben szabályozták. A hátországot sújtó ellenséges légitámadásokkal szembeni védekezés operatív irányítását a Vezérkar Főnöke látta el, a területi elven felállított Légvédelmi Főfelügyelet révén. Ennek alárendeltségébe tartozott 4 regionális felügyelet és 25 tartományi parancsnokság. Ezek vezetésével a fasiszta párt félkatonai szervezeteiből légvédelmi milíciát hoztak létre, melyek tagságát részben 40 év feletti, katonai szolgálatra már nem alkalmas személyek, részben pedig 16-18 éves avantgardisták alkották. A milícia egységeit bevonták a fegyveres (aktív) légvédelem végrehajtásába, de egyben ezek biztosították a polgári (passzív) védekezéssel összefüggő feladatok (megelőző intézkedések, figyelő és riasztó szolgálat, elsötétítés, mentés és kárelhárítás, lakossági felvilágosítás) ellátását is.²¹

A Szovjetunióban, formálisan szintén társadalmi alapon, valójában azonban központilag kiadott rendelkezések útján, politikai mozgósítás révén született meg a Szövetségi Lég- és Gázvédelmi Egyesület, amely 1931-ben már 13 000 000 tagot számlált. A szervezet részben a lakosság honvédelmi képzésében játszott szerepet, számos pilóta iskolát és ejtőernyős klubot működtetett, részben az ellenséges légitámadásokkal szembeni védekezésre készítette fel. A településeken, az üzemekben, az iskolákban széleskörű felvilágosító tevékenységet folytatott, propagandaanyagokat adott ki, bemutatókat szervezett, adománygyűjtésre mozgósított, mellyel a polgári légvédelem technikai megalapozásához járult hozzá. A katonai légvédelem kiépítését követően 1932-ben kezdték meg a légoltalom területi megszervezését. Ennek végrehajtásában az állami tűzoltó és mentő szervezetek, illetve a helyi hatóságok mellett a Lég- és Gázvédelmi Egyesület kapta a legfontosabb feladatokat. A legfiatalabb korosztály felkészítése érdekében 1932-ben minden iskolában kötelezővé tették a légoltalmi és gázvédelmi oktatást, és hetente egy gyakorlat végrehajtását.²²

Lengyelországban két civil egyesület összeolvadásával, 1928 februárjában alakult meg az országos Lég- és Gázvédelmi Szövetség. A szervezet társadalmi vezetőség irányítása alatt állt, és 1929-ben 10 vajdasági csoport keretében 400 000 taggal, 1931 végén pedig már 22 vajdaságban mintegy 610 000 fős tagsággal rendelkezett. A szövetség tagdíjakból, adományokból, kormányzati támogatásból és egyéb helyi bevételekből tartotta fenn magát. Varsóban repüléstechnikai intézetet, kísérleti laboratóriumot és légvédelmi iskolát állítottak fel. Vajdaságonként 2-2 repülőtér kiépítéséhez, és számos légtérfigyelő állomás felállításához járultak hozzá. A vegyi támadások elleni önvédelem biztosítására olcsó népgázálcot hozott forgalomba, melyhez a lakosság szegényebb rétegei is hozzájuthattak. Az emberek felkészítése, mozgósítása érdekében látványos lég- és gázvédelmi bemutatókat rendeztek. Mozifilmek készültek a légoltalmi tudnivalókról. Vasúti kocsikban berendezett gázvédelmi kiállításokat mutattak be szerte az országban. Az érdeklődő lakosok számára 6 hetes légoltalmi tanfolyamokat szerveztek. A

közforgalom, mindenekelőtt a vasút alkalmazottait légtalmi képzésre kötelezték. A pályaudvarokon nyomtatott broszúrák segítségével hívták fel az utasok figyelmét a legfontosabb légvédelmi tudnivalókra.²³

Ausztriában a polgári légvédelem megalapozását a hadügyminiszter vezette tárcaközi bizottság koordinálta. A gyakorlati szervező munkát a tartományi kormányok irányították, a légtalom egyes területein végrehajtandó konkrét lépéseket szakmai bizottságok dolgozták ki, a helyi sajátosságok figyelembe vételével. 1930-ban az Osztrák Vöröskereszt szervezetének keretében ideiglenes bizottság alakult a légitámadások elleni védekezéssel összefüggő kérdések tanulmányozására és a lakosság felkészítésével kapcsolatos tennivalók előkészítésére. Ezt követően, 1932-ben megalakult az Osztrák Lég- és Gázvédelmi Szövetség, amely feladatkörébe elsősorban a társadalom felvilágosítása, a légi háború elleni védekezés lehetőségeinek megismertetése a tűzvédelemmel, illetve a légi csapások idején követendő magatartás szabályaival kapcsolatos széleskörű tájékoztatás biztosítása, a lakossági önvédelem, a mentéssel és kárelhárítással kapcsolatos tevékenységek megszervezése volt.²⁴

A szomszédos kisantant államok közül Csehszlovákiában 1927-ben Polgári Védelmi Szövetséget hoztak létre, amely társadalmi szervezet volt, de szoros együttműködésben állt a haderővel és a szakmailag illetékes kormányzervezetekkel. A szövetség a lakosság légtalmi felvilágosítását, felkészítését, az alapvető védőfelszerelések beszerzését és óvóhelyek létesítését tekintette elsődleges feladatának. A települések riasztásával, a mentéssel és a kárfelszámolással kapcsolatos feladatait a tűzoltósággal és a mentő egyesületekkel közösen végezte. Polgári kezdeményezésre 1931-ben bekerült a középiskolai tananyagba a lég- és gázvédelmi ismereteket oktatása, amely a gázálarc használatát és riadógyakorlatok végrehajtását is magában foglalta. A szakmai és szervezeti intézkedéseket jelentős technikai fejlesztés is kísérte, komoly ipari bázist teremtettek a polgári légvédelem speciális eszközigényének kielégítésére.²⁵

Romániában 1928-ban a nemzetvédelmi tárca katonai bizottságot alakított a polgári lakosság lég- és gázvédelmének előkészítésére. A bizottság vezetői posztját a Vezérkar Főnökének helyettese töltötte be. A testületben ott voltak a belügyi, a munkügyi, az ipari és kereskedelmi, az egészségügyi és a közoktatási tárca képviselői, valamint a légügyi főfelügyelet, a rendőrség, a csendőrség és a tűzoltóság illetékesei is. A bizottság irányelveket dolgozott ki egy légi vagy vegyi támadás esetén történő mozgósításra, a különböző veszélyeztetettségi szintű települések védelmi intézkedéseire, óvóhelyek létesítésére, egészségügyi szolgálat megszervezésére. 1931-ben minisztertanácsi rendelet jelent meg, amely kitért a polgári légvédelem országos kiépítésére, az ipartelepek légtalmának megszervezésére, a lakosság felvilágosítására. Az elemi és középiskolai oktatásba néhány óra erejéig bekerült a lég- és gázvédelem.²⁶

Magyarország légügyi helyzete és légtérének ellenőrzése

Az 1920. VI. 4-én aláírásra kerülő és 1921. VII. 26-án érvénybe lépő trianoni békediktátum, amely Magyarország számára mindössze 35 000 főnyi önkéntes haderőt engedélyezett. Repülő csapatokat, katonai gépeket az ország nem tarthatott. A légiállományát 2 hónapon belül le kellett szerelnie, a katonai repülőanyagot át kellett adnia a Szövetségek Katonai Ellenőrző Bizottság (SZKEB) légügyi szervezeteinek. A békeszerződés érvénybe lépését követően a katonai gépeket az antant ellenőrző közegei szétrombolták. Magyarország 6 hónapig polgári repülőgépet sem építhetett, és nem hozhatott be külföldről. A meglévő civil gépek számára fél évre teljes repülési tilalmat rendeltek el. A nagyhatalmak a polgári aviatikát is megbénító tiltó rendelkezéseket a megadott határidő lejártá után, minden különösebb indok nélkül további 10 hónappal meghosszabbították. 1922 novemberében megszűnt az ország közvetlen légügyi felügyelete, ezzel lehetővé vált a polgári repülés. A gyártható vagy behozható gépek teljesítményét azonban továbbra is szigorú előírások korlátozták. A katonai repüléssel együtt a nagyhatalmak felszámolták a magyar légvédelmi tüzéséget is, és megtiltották a gázvédelmi eszközök gyártását vagy behozatalát, holott ezek defenzív célokat szolgálták.²⁷

A nemzetközileg elfogadott szabályozással összhangban 1924-ben Magyarországon is kormányrendelet jelent meg a légi közlekedésre vonatkozóan. A Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztérium által kiadott részletes előírások a légi forgalom és a magyar légtér használatának minden fontos kérdését érintették, a be- és kirepülést, a fel- és leszállást, a légi járművek magatartását, a repülőterek működését illetően. Rögzítették, hogy a bel- és külföldi személyek számára a repülési engedély kiadása a Légügyi Hivatal (LÜH) feladatkörébe tartozik. Meghatározták, hogy milyen légi jármű tekintendő katonai gépnek. Ezekre szigorúbb szabályok vonatkoztak. A katonai jelzéseket viselő, szolgálatban lévő katona

irányítása alatt álló, illetve felfegyverzett gépek a magyar légtérben csak a Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium külön engedélyével repülhettek.²⁸

A vesztes államok polgári aviatikáját azonban továbbra is komoly korlátozó rendelkezések sújtották. A rájuk vonatkozó úgynevezett 9-es szabály csak erősen limitált teljesítményű légi járművek tartását engedélyezte, amelyeknél meghatározták a sebesség, a repülési magasság, a repülési távolság, a hasznos terhelés stb. maximumát. Az egyenlőtlen helyzettel szemben fellépve, Németország 1926 decemberében bejelentette, hogy a polgári repülőgépeire vonatkozóan előírt teljesítményi korlátokat, a győztes hatalmak légi járműveivel szemben is érvényesíteni fogja. A saját gépeinél nagyobb teljesítményű külföldi repülő eszközöket katonai járműveknek tekinti, és megtiltja áthaladásukat a német légtéren. Ez a lépés súlyos csapást jelentett volna a megélénkülő légi utas- és áruszállításra. A nyugati államok ezért hajlandóak voltak bizonyos engedményeket tenni a vesztes országoknak.²⁹ Az újonnan megkötött párizsi légügyi egyezmény előírásai a légierő felállítását vagy rendvédelmi feladatot ellátó felfegyverzett gépek tartását továbbra is tiltották, a polgári repülés esetében azonban megszüntették a korábbi korlátozásokat, és lehetővé tették nagy teljesítményű, korszerű repülőgépek gyártását vagy külföldi beszerzését. A légi tevékenységgel kapcsolatban azonban a vesztes államok változatlanul részletes adatszolgáltatással tartoztak a Népszövetség számára. Magyarország esetében 1927. III. 31-én megszűnt a nemzetközi katonai felügyelet. A SZKEB szervezetei eltávoztak az országból. A békeszerződésben szereplő katonai előírások betartására a magyar kormány továbbra is garanciát vállalt, és a Népszövetség is fenntartotta magának az eseti ellenőrzés jogát.³⁰

A békeszerződés nyomán kialakult katonai erőviszonyok azonban így is teljesen kiszolgáltatottá tették Magyarországot. Légierő és légvédelmi tüzérség nélkül, a kis létszámú Magyar Királyi Honvédség nem lett volna képes megvédeni az ország határait. Az ellenséges légitámadások miatt még a mozgósítást és a felvonulást sem tudta volna a szükséges módon végrehajtani. Az ország légi veszélyeztetettsége az európai átlagot jóval felülmúlta. A városok, ipari központok számát és a népsűrűséget figyelembe vevő légi sebezhetőségi statisztikák szerint az ország az 5. helyen állt a kontinensen. A nagyvárosok, gazdasági gócpontok határ közeli fekvését tekintve Magyarország szintén a legkedvezőtlenebb adottságú államok közé tartozott. Az ország legfontosabb gazdasági és igazgatási centrumai alig 20-40 km távolságban voltak a trianoni államhatároktól, ami a szomszédos országok repülői számára csak alig 8-10 pernyi repülőutat jelentett. A csehszlovák, román és délszláv légierő fél órán belül bármilyen magyar célpontot elérhetett és bombázhatott.³¹

1928-ban a kisantant államok összesen 915 katonai repülőgéppel rendelkeztek, Csehszlovákia 480, Jugoszlávia 250, Románia 185 hadigépet tudott hadrendbe állítani. Ezzel szemben a trianoni békediktátum tiltó rendelkezései nyomán csak rejtett keretek között fenntartott magyar repülő csapatoknak mindössze 64 katonai célra alkalmas gépe volt. Az erőviszonyok jelentős mértékben a következő évek során sem változtak. A kisantant légierők összállománya 1932-re 1 571 hadigépre emelkedett. Ezen belül Csehszlovákia 580, Jugoszlávia 530, Románia 460 repülőgéppel rendelkezett. A magyar repülő erők gépeinek száma ekkor 168 volt. A mennyiségi különbségek mellett jelentős minőségbeli különbségek is jelentkeztek, hiszen a szomszédos országok szabadon fejleszthették a haderejüket, lehetőségük volt korszerű külföldi haditechnika beszerzésére, illetve hazai repülőgép-gyártó bázis kiépítésére. A Magyar Királyi Honvédség viszont többségében elavult, vagy kis teljesítményű polgári repülőgépként vásárolt technikára volt utalva.³²

A lehetőséget kihasználva, a kisantant államok repülőgépei gyakran berepültek a magyar légtérbe. Az ilyen esetekben — ha azt Budapest részéről diplomáciai tiltakozás követte — a csehszlovák, a román vagy a délszláv szervezetek egyszerűen letagadták a légtérsértés elkövetését. Ha pedig a magyar figyelő szolgálat pontosan meg tudta állapítani a behatoló légi jármű egyéni jelzését, és ezzel bizonyította a jogosulatlan berepülést, akkor a kisantant országok illetékesei a kedvezőtlen időjárással, vagy a személyzet tapasztalatlanságából eredő navigációs hibával magyarázták a történeteket. Holott számos esetben egyértelmű volt a katonai felderítő szándék, hiszen a gépek határvédelmi és más katonai létesítmények, ipartelepek, vasúti csomópontok felett köröztek, és azokat fényképezték. A helyzet különösen a csehszlovák határ térségében vált aggasztóvá. 1928. V. 7-én egy csehszlovák katonai repülőgép a győri gépgyárat és a vasútállomást fotózta, 1928. VIII. 6-án pedig egy másik gép alig 50 méteres magasságban Komáromról készített felvételeket.³³

A rendszeressé váló légtérsértések miatt a 3. (szombathelyi) vegyesdandár parancsnoksága engedélyt kért arra, hogy a békeidőben a honi légteret biztosító légi ellenőrző szolgálat ellátásába a földi megfigyelők mellett, repülőgépeket is bevonhasson. Mivel Magyarország vadászrepülőket a trianoni

békediktátum előírásai szerint nem tarthatott, a dandár-parancsnok a szombathelyi repülőgép-vezető iskola fegyverzet nélküli Fokker C.V/D gyakorlógépeinek bevetésére tett javaslatot. Egy géppár állandó készséget látott el a repülőtéren, amely a földi megfigyelők jelzésére azonnal a levegőbe emelkedhetett, és megközelítette a magyar légtérbe behatoló idegen légi járművet. A magyar gép felbukkanása egyrészt erődemonstrációként szolgált, ami távozásra készítette a csehszlovák repülőket, másrészt közvetlen közelről a szombathelyi pilóták pontosabban le tudták olvasni a légtérsértő gép jelzéseit, megfelelő adatokat szolgáltatva ezzel a diplomáciai tiltakozáshoz. A gyakorló gépek ilyen feladatkörben való alkalmazása látható eredményt hozott, az északnyugati országrészt érintő csehszlovák berepülések száma a rendszer bevezetését követően jelentős mértékben csökkent.³⁴

Az ország légvédelme három, egymással szorosan összefüggő, de önálló feladatkört és szervezetet foglalt magába, a katonai (fegyveres) légvédelmet, a polgári (passzív) légvédelmet, illetve a mindkettő számára alapvető információkat szolgáltatató légtérfigyelő rendszert. Az 1920-as évek második felében lépések történtek a figyelő szervezetek országos kiépítésére és fejlesztésére. Békében ezt a feladatot a légi ellenőrző szolgálat végezte, felriasztás (mozgósítás) esetén, illetve háborús körülmények között pedig a külön erre a célra létrehozott légvédelmi figyelő, jelentő és riasztó hálózat. Az 1923. II. 1-jén felállított légi ellenőrző szolgálatot nem önálló testület, hanem a honvédségi és rendvédelmi szervezetek látták el. A repülőterek és légvédelmi alakulatok őrszemei, a helyőrségek, a pályaudvar- és hidőrségek személyzete, a vámőrség, a csendőrség és rendőrség, a folyamőrség felállított posztjai és mozgó járőrei folyamatosan ellenőrizték a légtérrel.³⁵ A szolgálatba lépő őrségek egy-egy tagját külön légi figyeléssel bízták meg, és távcsővel látták el. Légi jármű észlelése esetén rögzíteniük kellett a gépek számát, fajtáját, hovatartozását, haladási irányát és tevékenységét, valamint a megfigyelés helyét és idejét. A figyelő őrsők és járőrök észlelései alapján a helyi alakulatok havi légiforgalmi jelentést állítottak össze saját kerületi parancsnokságaik, a területileg illetékes 7 vegyesdandár, vámőrkerület- és csendőrkerület-parancsnokság, illetve révkapitányság részére. A beérkező információkat ott összegezték, majd továbbküldték a központi szervezeteknek, azaz a Magyar Királyi Honvédségnek és a honvédelmi tárca elnökségének, valamint a Magyar Királyi Csendőrségnek és a belügyi tárca VI. b. osztályának, továbbá a Magyar Királyi Vámőrségnek, illetve a Magyar Királyi Pénzügyőrségnek és a pénzügyi tárca XIX. osztályának. Ezzel párhuzamosan valamennyien értesítették a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt is.³⁶

A magyar légtérbe való belépéshez, illetve annak elhagyásához „légi kapukat” jelöltek ki, az országon átmenő főútvonalak, vasútvonalak, valamint a folyók mentén. A légi járművek Komárom, Mosonmagyaróvár, Szombathely, Murakeresztúr, Mohács, Szeged, Kétegyháza, Nyírábrány és Sátoraljaújhely térségében repülhettek át a magyar határt. A külföldi gépek engedélyüktől függően a légi kapuk közötti egyenes vonal mentén, vagy a kötelező leszállásra kijelölt vámrepterek közbeiktatásával, a legközelebbi úton haladhattak át az ország felett. Az igénybe vehető repülőterek, Mátyásföld, Miskolc, Szeged, Szombathely mellett, probléma esetére szükség-leszállóhelyként Albertfalvat, Debrecent, Pécsét és Székesfehérvárt jelölték ki. Az igazgatási vagy katonai szempontból különösen fontos térségek, hadiipari központok, gyakorló táborok felett az átrepülést megtiltották. Ilyen tiltott övezetnek számított Budapest belvárosa, a Csepel-sziget északi része, Lajosmizse-Újhartyán-Kunpeszér térsége, valamint a Balatonfüzfő-Városlőd-Kisbér-Székesfehérvár által határolt terület. Amikor egy külföldi gép véletlenül berepült egy ilyen terület fölé, le kellett szállnia a legközelebbi reptéren, és a hatóságok átvizsgálták, hogy nem folytatott-e kémtevékenységet. Amennyiben nem szállt le magától, a légi ellenőrző szolgálat szervei rakétajelekkel szólították fel erre. Ha ennek nem tett eleget, kényszerítő eszközöket alkalmazhattak vele szemben.³⁷

A feltételezhetően engedély nélkül áthaladó gépekről, melyek nem az előre megadott időben, vagy a meghatározott útvonalon repültek át, a légi ellenőrző szolgálat azonnal jelentést tett a területileg illetékes csendőr kerületnek. Katonai repülőgép esetén haladéktalanul értesítették a vegyesdandár-parancsnokságot, a körzetben működő reptérgondnokságot és a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt. A szabálytalanul közlekedő gépet a nemzetközi szokásoknak megfelelően leszállásra szólították fel. Ehhez nappal 3, egymás után 10 másodpercenként fellőtt, fehér füstöt árasztó rakétát, éjszaka pedig zöld fényt árasztó lövedéket használtak. Ha az idegen gép nem követte a felszólítást, bármilyen kényszerítő eszközt alkalmazhattak, kézi fegyverekből akár tüzet is nyithattak. A rendvédelmi erők rendelkezésére álló kézi fegyverek azonban egy repülőgép földre kényszerítésére kevésbé voltak alkalmasak. Légvédelmi fegyverek bevetéséhez viszont csak közvetlenül a honvédelmi tárca adhatott engedélyt.³⁸

A légi ellenőrző szolgálat közegei azonnal jelentést küldtek a Magyar Királyi Légügyi Hivatalnak, ha repülőtéren kívül szállt le egy külföldi repülőgép. A jelentésben rögzítették a leszállt gép nemzetiségét, katonai vagy polgári, magángép vagy szállítógép jellegét, a személyzet kilétét, az induló és a célállomást, a leszállás helyét, idejét és okát, valamint a földet éréskor bekövetkezett esetleges eseményt (sérülés, géptörés). A leszálló katonai gépek személyzetét a légi ellenőrzést végző közegek őrizetbe vették, és átadták a területileg illetékes vegyesdandár megbízottainak, kikérdezésre. A polgári gépek pilótáit csak akkor állították elő, ha fényképezőt találtak náluk, tehát felmerülhetett a kémkedés gyanúja. Ilyen esetekben a további teendőkről a Magyar Királyi Légügyi Hivatal intézkedett. A rendelkezések szerint azonban, az őrizetbe vett személyzettel szemben is megfelelő előzékenységgel kellett eljárni.³⁹

A légi ellenőrző szolgálat működésével kapcsolatban azonban számos probléma merült fel. A légtér figyelését végző őrszemélyzet előzetesen nem kapott semmilyen különleges felkészítést. Így megfigyeléseik, illetve a leadott jelentéseik gyakran hiányosak és pontatlanok voltak. Sokszor nem szerepeltek olyan adatok, mint például a gépek fajtája (kis vagy nagy gép, egy- vagy kétfedelű), illetve a nemzetiségi hovatartozás, ami pedig távcső segítségével általában megállapítható lett volna. A vegyesdandárok, a csendőr- és vámőr kerület-parancsnokságok a kötelező havi jelentéseket sokszor csak nagy késéssel juttatták el a központi szervezetekhez. Ezek általában csupán az őrsök jelentéseinek statisztikai összesítését tartalmazták, hiányzott viszont a tartalmi összefoglaló, a kiértékelés és következtetés. Így számos esetben előfordult, hogy ugyanaz a berepülő gép többször is szerepelt a statisztikában, mert több őrstől is érkezett róla jelentés, holott a befutó hely és időpont adatok megfelelő kiértékelésével pontosan azonosíthatók és mozgását követhették volna.⁴⁰

1931 augusztusában súlyos légügyi incidensre került sor. Három gépből álló jugoszláv felderítő raj, Zágrábról kiindulva Kassára repült, miközben áthaladt Budapest külterülete felett. A gépeket ugyan több helyen is észlelték a légi ellenőrző szolgálat közegei, többnyire azonban nem ismerték fel a hovatartozásukat, rosszul adták meg a repülési irányukat, így a központi szervezetek nem tudták nyomon követni az útvonalukat, nem ismerték fel a fővárost fenyegető potenciális veszélyt, és nem történt semmilyen ellenintézkedés. Menetközben az egyik gép elszakadt a köteléktől és visszafordult, de saját terület helyett a szegedi repülőtéren szállt le. A magyar hatóságok így értesültek arról, hogy a gépek a jugoszláv-csehszlovák katonai együttműködés keretében, egy esetleges Magyarország elleni közös támadás tervezéséhez gyűjtöttek adatokat. Mivel azonban az elfogott gépen nem volt fegyverzet, és jugoszláv részről elismerték a jogosulatlan berepülést, a magyar fél engedélyezte a gép és a személyzet hazatérését. Az eset azonban egyértelműen bizonyította, hogy a kisantant gépek az ország bármely települését veszélyeztethetik, és a Magyar Királyi Honvédség egyelőre nem rendelkezik olyan katonai eszközökkel, amivel ezt megakadályozhatná. Ezért fokozott figyelmet kellett fordítani a légtér figyelésére és a polgári légvédelem kiépítésére.⁴¹

Az esetet követően szigorításokat vezettek be a magyar légtér használatában. A kisantant államok, illetve a Szovjetunió katonai gépeinek átrepülését megtiltották. A polgári gépek átrepülési kérelme esetén a Magyar Királyi Légügyi Hivatal már nem automatikusan adta ki az engedélyt, hanem előzetes adatokat kért a tervezett útvonalra, a pilóták és az utasok személyére vonatkozóan. A gépeknek jól látható nemzeti jelzést és egyéni azonosítót kellett viselniük, csak a kijelölt légi kapukon keresztül léphettek át a magyar határt, viszonylag alacsony magasságban, hogy jelzéseiket a földről a megfigyelő szervezetek pontosan azonosítani tudják. A légi kapuk rendszerét 1932-ben módosították. A be- és kirepülésre Komárom, Hegyeshalom, Szombathely, Zákány, Kelebia, Battonya, Biharkeresztes, Hidasnémeti térségében kerülhetett sor, egy-egy 5 km széles folyosón, a határon átvezető főút, illetve vasútvonalak felett.⁴²

A gépek csak az előre megadott útvonalon haladhattak. A kijelölt vámreptereken kívül végrehajtott kényszerleszállás esetén a személyzetnek haladéktalanul jelentkeznie kellett a legközelebbi rendőr- vagy csendőrhatalóságnál, hogy igazolja személyazonosságukat és az átrepülés jogosságát. A légi ellenőrző szolgálat helyszínre érkező közegei átvizgálták a gépet, hogy nincs-e a fedélzeten engedély nélküli rádió- vagy fényképező készülék, illetve hadianyag. Ha mindent szabályszerűnek találtak, a szükséges javítás elvégzése, illetve üzemanyag-feltöltés után továbbengedték a gépet. Ha viszont bármiféle gyanús jelet tapasztaltak, a kerületi reptérgondnokság személyzetének, illetve a Magyar Királyi Légügyi Hivatal megbízottainak megérkezéséig a földön tartották a légi járművet. Abban az esetben, ha egy külföldi gép személyzete reptéren kívüli leszállás után nem igazolta magát és nem tette lehetővé az átvizsgálást, hanem engedély nélkül távozni akart, a rendvédelmi szervek erő alkalmazásával is visszatarthatták, ehhez a csendőrség és a vámőrség fegyverhasználati engedélyt kapott.⁴³

Katonai felszerelés (fegyver, lőszer, bomba, vegyi harcanyag, híradóeszközök) polgári gépeken történő átszállításához a belügyi tárca különleges engedélyére volt szükség, melyben megjelölték a szükséges biztonsági rendszabályokat. Önvédelmi fegyver viseléséhez elegendő volt a Magyar Királyi Légügyi Hivatal jóváhagyása. Ugyancsak a Magyar Királyi Légügyi Hivatal adhatott engedélyt fényképezőgép vagy postagalamb átszállítására is, ezeket elzárt helyen kellett tartani, és a magyar légtérben tilos volt felhasználni. Külföldi katonai repülőgépek Magyarország feletti átrepülését a honvédelmi tárca elnöksége engedélyezte, a külügyi szervekkel és a Magyar Királyi Légügyi Hivatal illetékeseivel egyeztetve. Ilyen légi jármű reptéren kívüli leszállása esetén haladéktalanul tájékoztatni kellett a területileg illetékes vegyesdandár parancsnokságát és a honvédelmi tárcát is. A Magyar Királyi Honvédség indokolt esetben kémelhárító közegeket küldtek a helyszínre. A katonai gépek továbbengedését csak a honvédelmi tárca engedélyezhette.⁴⁴

A tiltott területek fölé való berepülés esetén a légi ellenőrző szolgálat kétszeri figyelmeztetést alkalmazott. Először, nappal fehér füstöt árasztó, éjszaka pedig fehér csillagokat szóró lövedéket lőttek ki háromszor egymás után, ezzel szólították fel leszállásra a szabálytalanul közlekedő gépet. Ha erre nem reagált, nappal sárga füstöt árasztó, éjjel zöld csillagot szóró lövedékekkel ismételték meg a figyelmeztetést. Ezt követően már fegyverhasználatra kerülhetett sor. A komolyabb nemzetközi incidensek elkerülése érdekében azonban a légvédelmi tüzérség vagy vadászrepülőgépek bevetésére változatlanul a Magyar Királyi Honvédség Katonai Főcsoportfőnöksége közvetlen engedélyére volt szükség.⁴⁵

A légtérelenőrzés másik szervezete, a légvédelmi figyelő és jelentő szolgálat csak közvetlen háborús fenyegetés esetén, légvédelmi készültség elrendelése nyomán lépett működésbe. A figyelőhálózat napi 24 órás szolgálatot látott el, külön erre a célra kialakított őrhelyeken. A Magyar Királyi Honvédség Vezérkari Főnöksége (VKF) azonban nagy fontosságot tulajdonított annak, hogy a hálózatot már békeidőben megfelelően kiépítsék. Ezért elrendelte, hogy az Országos Légvédelmi Központ, a 7 vegyesdandár-parancsnokság mellett felállított kerületi központok és a repülőterekre telepített légvédelmi híradó szervezetek békében is szolgálatot lássanak el. Hasonlóképpen, a Budapest belterületén felállított 6 őrs, és a fővárost körülvevő figyelőgyűrű 15 őrs szintén folyamatosan működött.⁴⁶ Az őrsök minden térségükben zajló légi tevékenységet haladéktalanul jelentettek a kerületi központjuknak. A nap végén, telefonon összesítették az elmúlt 24 óra eseményeit, 10 naponként pedig írásbeli összefoglalót készítettek. Az őrsök jelentéseit a kerületi központok nyilvántartásba vétel, összesítés és kiértékelés után az Országos Légvédelmi Központba továbbították. Emellett tájékoztatást adtak a légügyi helyzetről a körzetükbe tartozó katonai, közigazgatási vagy gazdasági szervezeteknek, közvetlen veszély esetén riasztották az érintett településeket, ipartelepeket. Az országos központ folyamatosan nyomon követte a légtérbe berepülő idegen gépeket, informálta a katonai vezetést, intézkedett a szükséges óvintézkedések megtételéről, irányította a légvédelem tevékenységét.⁴⁷

A légvédelmi figyelőszolgálat országos központja, egyben az 1. (budapesti) vegyesdandár kerületi légvédelmi központja a Gellért-hegyen, a Citadellában kapott elhelyezést. Az 1929-ben kidolgozott tervek szerint az országhatárok mentén és a főváros körül 113 figyelő őrsöt kívántak felállítani. Ez légvédelmi kerületenként (azaz vegyesdandáronként) 15-16 figyelőhely kiépítését jelentette. Szakértők szerint azonban ennek legalább a háromszorosára lett volna szükség, hogy egy többsoros vonal létrehozásával hézagmentes megfigyelést tudjanak biztosítani a határok térségében. Mivel azonban megfelelő anyagi eszközök nem álltak rendelkezésre, egyelőre csak vegyesdandáronként 4-5 helyen és a főváros körül telepítettek figyelő őrsöket. Így a rendszer még nem tudott megfelelő hatékonysággal működni, kellő időben jelezni minden berepülést a légvédelmi szervezetek számára.⁴⁸

Az 1930-as évek elejére számottevő előrelépés történt a légvédelmi figyelő, jelentő és riasztó szolgálat fejlesztése terén. Hatékony szervezési rendszert és korszerű alkalmazási elveket dolgoztak ki. A központi irányítás alatt álló, de a kerületi légvédelmi központok révén a helyi szempontokat is figyelembe vevő hálózat, teljes kiépülése esetén hatékony működésre lehetett képes. A gyakorlati megvalósítást azonban a magyar haderőre vonatkozó nemzetközi korlátozások, a pénz- és személyzethiány változatlanul jelentős mértékben akadályozta. A súlyos létszámhiány miatt a figyelő őrsök helyét gyakran úgy jelölték ki, hogy azok olyan helyre essenek, ahol csendőrség állomásozik. Az őrsök állományát ideiglenesen a csendőrök képezték, akiket a felriasztás után 7-10 nappal, a tartalékosok behívását követően váltott volna fel a honvédelegénység. Békeidőben katonák csak olyan őrsökben szolgáltak, ahol nem volt csendőrlegénység.⁴⁹

Lépések a polgári légvédelem kiépítésére

Az általános európai felfogással egybehangzóan, a magyar szakemberek is egyetértettek azzal, hogy a következő háborúban a résztvevő államok egész területe hadszínterré válik. A közigazgatás, a közlekedés és más infrastrukturális létesítmények, illetve a lakossági ellátás fontosabb intézményei a katonai objektumokhoz hasonló támadási célpontok lesznek. Ezek lerombolása nagymértékben korlátozhatja a harcoló hadsereg ütőképességét, és megtörheti a polgári lakosság ellenálló erejét. Ezért feltétlenül szükséges a korszerű légvédelem mielőbbi kiépítése. A haderő eszközei, a repülő csapatok és a légelhárító tüzérség azonban nem elegendőek, hogy az ország egész területén megfelelő védelmet biztosítsanak a lakosság számára. Mindez különösen fontossá tette a polgári (passzív) légvédelem megteremtését.⁵⁰ A Honvéd Vezérkar, amely a trianoni békediktátum tiltó rendelkezései miatt csak rejtett keretek között, mint a honvédelmi tárca VI. csoportfőnöksége működhetett, 1929-ben a Legfelső Honvédelmi Tanács számára készített összefoglaló jelentésében leszögezte, hogy a légvédelem minden feladatkörét a Magyar Királyi Honvédség önmagában nem tudja ellátni, számos területen legfeljebb csak irányíthatja ezt a tevékenységet. A légi támadások elleni védekezésbe a korábbinál fokozottabb mértékben be kell vonni különböző szervezeteket (rendőrség, csendőrség, vámőrség, tűzoltóság, Nemzeti Munkavédelem, cserkészlet), valamint az országos közületek (posta, vasút, hajózás) alkalmazottait, illetve a nagyobb ipari és kereskedelmi vállalatok munkásait is.⁵¹

A katonai és polgári légvédelem központi irányítását a Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium látta el, amely ezt a tevékenységet rejtési okokból formálisan a Magyar Királyi Kereskedelmi Minisztérium alárendeltségébe tartozó Magyar Királyi Légügyi Hivatalon keresztül folytatta. A Magyar Királyi Légügyi Hivatalon vezetését korábban VASSEL Károly altábornagy látta el, akit, 1929. XII. 16-án RÁKOSI György vezérkari szolgálatot teljesítő ezredes váltotta fel. Mivel a Magyar Királyi Légügyi Hivatalon a nyilvánosság előtt polgári szervként működött, RÁKOSI György hivatalos beosztása „légügyi igazgató” volt. A légvédelmet illetően VASSEL Károly elsősorban az elvi kérdésekre és a szabályozásra helyezte a hangsúlyt. RÁKOSI György már nagyobb figyelmet fordított a konkrét feladatok kijelölésére és a végrehajtás szervezeti és technikai feltételeinek megteremtésére. Ebben természetesen az időközben megváltozott körülmények is közrejátszottak.⁵²

A katonai légvédelem feladata az ellenséges légitámadások megelőzése, elhárítása, megzavarása volt, az idegen repülőgépek feltartóztatása, visszafordulásra kényszerítése vagy kötelekük szétszórása. Ennek részét képezték:

- a légtér védelmét biztosító honi vadászrepülő erők;
- a földi légelhárítás, a légvédelmi tüzér és géppuskás alakulatok;
- különböző kiegészítő eszközök alkalmazása, a fényszórás, a fülelő és a léggömbgát egységek;
- a rejtési tevékenység, a burkolás, az álcázás, illetve a megtévesztő célok felállítása.

A fegyveres elhárításhoz Magyarország számottevő eszközökkel nem rendelkezett. A trianoni békediktátum tiltotta felfegyverzett repülőgépek tartását, a légi erők (beleértve a honi vadászrepülő erők) vagy légi csendőrség kiépítését, és korlátozta a tisztán védelmi célokat szolgáló légvédelmi tüzérség fejlesztését is. Az ország nehéz gazdasági helyzete egyébként sem tette lehetővé modern légvédelmi szakfelszerelés, eszközök, anyagok beszerzését.⁵³

A polgári légvédelem, (a légoltalom) tárgykörébe azon rendszabályok, szervezetek, tevékenységek és eszközrendszerek tartoztak, melyek célja az ellenséges légitámadások okozta személyi veszteségek és anyagi károk mérséklése, minimalizálása volt, illetve a gyors és szakszerű kárfelszámolás, a hétköznapi élet feltételeinek minél rövidebb idő alatt történő helyreállítása. A légoltalom tevékenységi körébe tartozott:

- a légitámadások bekövetkezését akadályozó, illetve hatását csökkentő megelőző óvintézkedések;
- a rend fenntartását, a lakosság megfelelő magatartását és eredményes önvédelmét szolgáló szabályok alkalmazása;
- a riasztás kellő időben történő végrehajtása;
- a mentés és kárfelszámolás hatékony megszervezése.⁵⁴

A polgári légvédelem végrehajtását a honvédelmi tárca általános irányelvei figyelembe vételével és a Magyar Királyi Légügyi Hivatal szakmai közreműködésével a belügyi tárca irányította. A katonai szempontokat a vegyesdandárok, illetve az ezeknek megfelelő légvédelmi körzetek parancsnoksága, helyi szinten pedig a helyőrség- és állomás-parancsnokságok képviselték. Azokban a városokban, ahol a Magyar Királyi Honvédség nem volt jelen, a Magyar Királyi Állami Rendőrség vette át a légvédelem irányítását. A helyi szabályozást és szervezést a közigazgatási hatóságok végezték. A községekben a

vármegyei vezetés (alispán) koordinálása mellett a település előljárósága felelt a szükséges lépések megtételéért, a helyi viszonyoknak megfelelő rendszabályok kialakításáért, a tudnivalók közzétételéért, a polgári légvédelmi tevékenység közvetlen irányításáért. Az operatív feladatok (riasztás, mentés, kárfelszámolás, rendfenntartás) megoldása, a kiadott szabályok betartásának ellenőrzése a városokban és a községekben egyaránt elsősorban a rendvédelmi szervezetekre, a rendőrségre, csendőrségre, vámőrségre és a tűzoltóságra hárult.⁵⁵

A polgári légvédelem kiépítésére, szervezésére és végrehajtására vonatkozóan a honvédelmi tárca irányelvei alapján a Magyar Királyi Belügyminisztérium 1924. VIII. 25-én adott ki átfogó szabályozást. A dokumentum hangsúlyozta, hogy egy esetleges háborús konfliktus első pillanatától számolni lehet a hátszág elleni légitámadásokkal. Ezért mielőbb meg kell teremteni a gazdasági élet és a civil lakosság védelmét biztosító légoltalmat. Halaszthatatlan a szükséges rendszabályok kidolgozása és bevezetése, a kellő szervezési intézkedések kiadása, a riasztás, mentés és kárfelszámolás előkészítése és a lakosság tájékoztatása, hogy egy fegyveres konfliktus kirobbanása esetén a polgári légvédelem a felriasztás első percétől már cselekvőképes legyen.⁵⁶

Ettől kezdve sorra jelentek meg azok a rendelkezések, melyek az élet különböző területén a légoltalmi szempontokat igyekeztek érvényesíteni. 1927 augusztusában például a belügyi tárca arra szólította fel a törvényhatóságokat, hogy a helyi építési és közmű telepítési szabályrendeletek megalkotásánál, illetve az ilyen jellegű engedélyek kiadásánál fokozottan érvényesítsék a légvédelmi szempontokat. 1931-ben a Magyar Királyi Belügyminisztérium egységesítette a polgári légvédelem megszervezésére vonatkozó korábban kiadott utasításokat, és a korábinál részletesebben szabályozták a közigazgatási hatóságok, a megyék, városok és községek hatáskörét és feladatait.⁵⁷ A megelőző légvédelmi óvintézkedések sorában ekkor kapott nagyobb hangsúlyt az építkezés, az ipartelepítés, a közműelhelyezés témája, annak felismerése, hogy városrendezés, a lakósűrűség szabályozása, az intézmények és vállalatok decentralizált elhelyezése, illetve az új alapanyagok és technológiák használata, a megerősített fal- és tetőszerkezet, a tűzálló burkolóanyagok alkalmazása, valamint a veszélyeztetett nagyvárosokban a bomba- és gázbiztos létesítmények, óvóhelyek kiépítése nagy szerepet játszhat egy jövőbeli légitámadás kárainak mérséklésében.⁵⁸

A szakértők szorgalmazták az amúgy is túlszűfolt Budapest és néhány vidéki nagyváros gazdasági és lakossági koncentrációjának fokozatos csökkentését. Budapest belvárosában egy lakóházra 50 fő jutott, Szegeden vagy Debrecenben 10-11 fő. Londonban ez az arány csak átlag 8 főt tett ki. Ezért az új városrészek esetében közepes méretű, egymástól távolabb eső házak építését, széles utcák, parkok kialakítását javasolták. A nemzetközi szakirodalomban ugyan folytak viták arról, hogy az alacsonyabb építésű házak jelentik-e a jobb megoldást, melyeknél kisebb a találati és veszteségráta, vagy erős szerkezetű magasabb házak építése a célszerű, melyek egy vegyi támadás esetén kiemelkednének a föld felett lebegő gázfelhőből.⁵⁹ A magyar szakemberek többségükben az alacsony épületek mellett szavaztak, azzal, hogy a városrészek fő útvonalainak kialakítása az uralkodó szél járásának megegyező irányban történjék, így a légmozgás gyorsan kifújhatja a házak között meglepedő vegyi felhőt. A középületek széttelapítása, a közmű létesítmények város szélére való kihelyezése, a vezetékhalózatok földalatti elhelyezése, és lekapcsolható szakaszokra való tagolása mind hozzá tartozott a légvédelmi szempontból optimálisnak tartott városképhez.⁶⁰

A főváros esetében a légvédelmi szempontok városépítészeti érvényesítése a Fővárosi Közmunkák Tanácsa hatáskörébe tartozott. RAKOVSKY Iván, a tanács elnöke 1930. IX. 13-án kérte a Térképészeti Intézettől a Budapestről készült légi felvételeket, hogy felhasználhassák azokat az új városrendezési tervek elkészítésénél. A katonai illetékesek azonban honvédelmi szempontokra hivatkozva elleneztek a felvételek átadását. RAKOVSKY Iván végül személyes kérést intézett GÖMBÖS Gyula honvédelmi miniszterhez, aki engedélyezte, hogy az azzal megbízott városi tisztviselők minden szükséges katonai fényképfelvételt megtekinthessenek.⁶¹

A nagyvárosok lakosságának védelme kapcsán felmerült a tömeges kitelepítés lehetősége is. A magyar szakemberek általában azokat a külföldi, elsősorban német nézeteket osztották, hogy háborús veszély esetén csak egyes csoportokat, az időseket, a gyerekeket kellene vidékre költöztetni, legfeljebb a lakosság 30%-át. Ennél nagyobb léptékű kitelepítés komoly zavarokat okozhatna a termelés és a közigazgatás terén, jelentős mértékben ronthatná a közhangulatot és akár súlyos belső társadalmi feszültségekhez is vezethetne. Nagyobb tömegek kiköltöztetéséhez egyébként sem állt rendelkezésre megfelelő szállító kapacitás.⁶²

Az ellenséges felderítést, a légitámadások pontos végrehajtását akadályozó megoldások között Magyarországon is nagy figyelmet fordítottak a rejtés, burkolás, álcázás témájára. Ezen belül kiemelt hangsúlyt kapott az éjszakai elsötétítés. A repülésbiztosító berendezések, a gépek műszerezettségére és a légi navigáció fejlődésével, az I. világháborúval szemben egyre inkább számítani kellett éjszakai bombázásokra, melyekkel szemben minden látható fény kioltása jelentette a legjobb védelmet. Háborús fenyegetés esetén, a légvédelmi készülség elrendelésekor a nagyobb városokban csökkentett világítást vezettek be, a díszvilágítások, reklámfények megszüntetésével, valamint a köztéri égők számának és fényerejének apasztásával. Ellenséges berepülés miatt elrendelt légi riadó esetén néhány tájékozódást segítő irányfény lámpa kivételével teljes elsötétítést alkalmaztak. A határ közelében, 20-30 km (5-10 perc repülőút) távolságon belül már a légvédelmi készülség elrendelésekor életbe lépett a teljes elsötétítés. A hosszú időn át fennálló világításkorlátozás komoly gazdasági és közbiztonsági problémákat vethetett fel. A világításcsökkentés gyors végrehajtásához azonban komoly technikai feltételekre, egy központból irányítható gáz- és villamoshálózatra, illetve megfelelő világítótestekre volt szükség. Mindennek gyakorlati megvalósítására rövidebb távon nem álltak rendelkezésre a kellő anyagi eszközök. Bizonyos ipari és közlekedési létesítmények, kohók, pályaudvarok, vasúti szerelvények teljes elsötétítése pedig szinte megoldhatatlan feladatnak látszott.⁶³

A rejtés és burkolás egyéb megoldásai közé tartozott az építményeknél a feltűnő színek és formák kerülése, a hadiipari jelleg leplezése a környezetbe illeszkedő festés alkalmazásával, fásítással, az ipartelepek képét, az épületek kontúrjait megváltoztató tereptárgyak, kulisszák elhelyezésével, vagy az energiapontok, tartályok, vezetékek föld alá telepítésével. Foglalkoztak a mesterséges ködösítés lehetőségével is. Ezt különösen a határhoz közeli objektumok esetében tartották jó megoldásnak. Ugyancsak számításba vették ezt az eszközt a Duna budapesti szakaszának burkolása kapcsán, mert a folyók megkönnyítették az ellenség tájékozódását, a csillogó vízfelület még derült éjszaka is célhoz vezethette a támadókat.⁶⁴ A korabeli számítások szerint 100 km² elködösítéséhez kedvező légköri viszonyok mellett mintegy 40 tonna ködanyagra, 120 készülékre és 300 fő személyzetre volt szükség. Ezzel elvileg 2,5 óra alatt egy egész város beburkolható volt. A ködösítő készülékeket katonai irányítás mellett a tűzoltóság kezelte volna. Más katonai szakemberek viszont a ködösítés költségességére, erősen az időjárástól függő voltára, illetve a sűrű mesterséges köd egészségügyi és közbiztonsági kockázataira hivatkozva elvetették ezt a megoldást. Felhívták a figyelmet arra is, hogy a ködfelhő a légelhárítást jobban zavarja, mint a támadókat, hiszen a repülőgépek pontos célzás nélkül is ledobhatják a bombáikat, melyek így is okozhatnak károkat és veszteségeket.⁶⁵

A polgári légvédelem területén több szempontból is sajátos helyzetben voltak a közlekedési és hírközlő szervezetek, a vasút, a hajózás és a posta. Ezek biztonsága és működőképessége meghatározó jelentőségű volt az egész ország számára. A közlekedési vállalatok részére speciális légvédelmi rendszabályokat állítottak össze. A Magyar Vasúti és Hajózási Felügyelőség külön rendelkezéseket dolgozott ki az előzetes óvintézkedésekkel és a támadás során végrehajtandó teendőkkal kapcsolatban. Ebben részletesen tárgyalták a személyzet légi veszély esetén követendő magatartását, valamint az utazóközönség tájékoztatására és védelmére vonatkozó feladatait. Tervek készültek, hogy a fontosabb vonalakon alsó vezetékes villamos pályát építenek ki. Ez egyrészt kevésbé volt érzékeny az ellenséges légitámadásokra, másrészt a villamosvasút rejtését könnyebb volt megoldani, mint a gőzüzeműét. A nagyobb vasútállomásokon megkezdték az ernyőzött világítás felszerelését, ami fentről kevésbé volt látható, és előkészítő lépések történtek bomba- és gázbiztos óvóhelyek kiépítésére is.⁶⁶ A vasút, a hajózás és a posta légvédelme nemcsak üzemviteli szempontból volt fontos, hanem, mert ezek a közületek a lakosság légvédelmével kapcsolatban széleskörű tevékenységet folytattak. A légvédelmi figyelő rendszer és a települések riasztása alapvetően a postai hírközlő hálózaton nyugodott. A közlekedési vállalatok maguk is közreműködtek a légtér figyelésében, jól kiegészítve a katonai szervezetek észleléseit. A nagyobb pályaudvarokon, kikötőkben az üzemi személyzetnek nagyszámú utas és nagymennyiségű áru védelméről kellett gondoskodnia.⁶⁷

A légoltalom külön területét képezte a gazdasági egységek, ipari és kereskedelmi telepek védelme. A nemzetközi tapasztalatok azt erősítették, hogy az ipari üzemek, szolgáltató vállalatok és közművek légvédelmére különös figyelmet kell fordítani. Erre vonatkozóan, a konkrét tevékenységet figyelembe véve speciális rendelkezéseket dolgoztak ki. A vállalatok a Magyar Királyi Honvédség szakmai tanácsai alapján alapvetően maguk szervezték meg a légvédelmüket, és állították fel a végrehajtásához szükséges szervezetet. Az ipartelepek esetében az üzemépületek egymástól bizonyos távolságra való telepítése természetesen vagy mesterséges tereptárgyakkal (töltés, erdősáv) való elválasztása kapott nagy hangsúlyt.

Korábbi szokásokkal szemben, amikor a munkások lakótelepeit az ipartelepek közvetlen szomszédságában építették fel, szorgalmazták, hogy a munkáslakások az üzemcsarnokoktól és raktáraktól nagyobb távolságra kerüljenek. Komoly figyelmet fordítottak az épületek szerkezeti szilárdságának növelésére, a falak és a tetőzet tűz- és robbanásálló képességének megerősítésére, a nyílászárók szilánkvédelmének fokozására.⁶⁸

Az erőműtelepeket elsődleges támadási célpontnak tekintették, ezért számos javaslat született ezek megosztására, burkolására, a hozzájuk vezető, egyrészt leleplező, másrészt sérülékeny légvezeték hálózatok föld alá rejtésére. A tűzrendészeti óvintézkedések között főként a gyúlékony anyagok biztonságos tárolását tartották fontosnak, a nagy készletek kisebb kontingensekre történő szétosztását, a földalatti elhelyezést vagy a tároló helyek töltésekkel való elválasztását, illetve a folyékony anyagok gyors elvezethetőségének biztosítását. Kidolgozták a részleges vagy teljes üzemleállítás és újraindítás menetrendjét, gondoskodtak a légiriadó alatt helyükön maradók kellő felkészítéséről és szükségszerű védelméről. Külön figyelmet fordítottak a belső riasztás megszervezésére, megfelelő erejű tűzoltó és mentő osztagok felállítására, kárfigyelő őrhelyek kiépítésére. Az ipari, kereskedelmi vállalatok és a közművek esetében nagy hangsúlyt kapott megfelelő számú és felszereltségű műszaki helyreállító szolgálat megszervezése az üzemfolytonosság biztosítása érdekében.⁶⁹

Ellenséges légitámadás esetén a lakosság riasztása a Magyar Királyi Honvédség feladatkörébe tartozott, amelyet a területileg illetékes légvédelmi körzet-parancsnokság hajtott végre. A riadó elrendelésénél két szempontot kellett összehangolni. Az intézkedést úgy kellett kiadni, hogy a vállalatok, intézmények, illetve a civil lakosok tájékoztatásához, valamint a légvédelmi szervezetek felkészüléséhez kellő idő álljon rendelkezésre, mielőtt az ellenséges gépek elérték az adott térséget. Ugyanakkor, a túl korán elrendelt és túl nagy körzetre vonatkozó riasztás komoly gazdasági, közlekedési problémákat okozhatott, és nagyban megnövelte az emberek félelemérzetét, ami viszont nem kívánt társadalmi feszültségekkel járhatott. Ellenséges berepülések esetén ezért először légvédelmi készültséget rendeltek el. Erről, bizalmas csatornákon, telefonon vagy futárszolgálat útján csak a hivatalos tényezőket, a katonai és polgári légvédelem helyi szervezeteit értesítették. Ezt szélesebb térségre vonatkozóan is megtehetették, mert a figyelmeztetés a gazdasági tevékenységet vagy a hétköznapi életet alapvetően nem zavarta meg. Amikor a támadó gépek már 10-15 percnyi távolságra megközelítettek egy nagyobb települést, tehát a célpontjuk egyértelművé vált, a légvédelmi körzet-parancsnokság légi riadót rendelt el. Ezt a helyi lehetőségektől függően különböző megoldásokkal, eszközökkel (ágyúszó, sziréna, gőzsíp, trombita, telefon, rakéta- vagy zászlójelzés stb.) hozták a lakosság tudomására. Az érintett településen lévő katonai alakulatokat, fontosabb vállalatokat, közintézményeket a légvédelmi központok közvetlenül is tájékoztatták a riasztásról.⁷⁰

A főváros meghatározó közigazgatási és gazdasági szerepe, nagy lélekszáma és sűrű beépítettsége, illetve határközeleli fekvése révén fokozott védelmet igényelt. Budapest lakosságát a Citadellából leadott, 9 ágyúlövessel riasztották, melyek 10 másodperces időközökben követték egymást. Ezzel egyidőben felbúgtak a város több pontján felállított légvédelmi szirénák, a laktanyákban a kürtösök riadójelet fújtak, a rendőrőrszobák előtt trombitajelzést adtak, amihez az utcákon szolgálatot teljesítő rendőrök sípolással csatlakoztak. A tűzoltó- és mentőállomásokon szintén megszólaltak a szirénák és a trombitaszó. A főváros nagyobb üzemeiben és vasúti pályaudvarain bekapcsolták a gyári dudákat és gőzsípokat. A telefonhírmondó készülékek háromszor egymás után csöngettek minden helyiségben, lakásban, ahová be voltak kötve. A Citadellán nappal narancsszínű zászlót tűztek ki, éjjel pedig fehér fényű rakétát lőttek fel. Az országgyűlés épületét, a minisztériumokat, a fontosabb hivatalokat, a laktanyákat, a rendőrség, a tűzoltóság és a mentők szervezeteit, a villamos-, gáz- és vízműveket, a pályaudvarokat és kikötőket, illetve az 50 legnagyobb vállalatot a budapesti légvédelmi központ telefon útján is riasztotta. A légi veszély elmúlását a takarodót jelző trombitaszó, a Citadellán nappal kitűzött fehér zászló, éjszaka pedig a négy égtáj felé mutató, majd függőlegesen felemelkedő fényszóró csóvák jelezték, illetve a kiemelt közületek részére küldött telefonértesítés.⁷¹

A légiriadó alatt a járművek az út szélére húzódva megálltak. Az üzletek bezártak, az utcákat kiürítették, a járókelők kiépített fedezékekbe vagy kapualjakba húzódtak. A redőnyöket leeresztették, spalletákat becsukták. Az emeleten lakók vagy dolgozók levonultak az arra kijelölt földszinti, alagsori helyiségekbe. Külön felhívták az emberek figyelmét, hogy ilyen esetekben csak a legszükségesebb dolgokat (kabát, gyógyszer, ivóvíz) vigyék magukkal. A kiürített helyiségekben az elektromos és gázfogyasztókat elzárták. Sötétedés után elrendelt riadó esetén minden szabadba szűrődő fényt meg kellett szüntetni. A középületekben, pályaudvarokon és más tömegforgalmi helyeken, a gazdasági létesítmények-

ben, illetve a soklakásos bérházakban csökkentett fényerejű belső szükségvilágítást helyeztek üzembe. A vállalatoknál és a közintézményeknél a polgári légvédelem kijelölt személyzete, a lakóházaknál általában a házmester segítette a dolgozók, lakók irányítását.⁷²

Az 1920-as években a légvédelem szervezése során különösen nagy veszélynek tekintették a vegyi fegyver bevetését. A szakmai számítások azt ugyan kizárták, hogy egy nagyobb várost a rendelkezésre álló repülőtechnika mellett teljesen el lehetne árasztani harci gázzal. A szakértők szerint Budapest belterületének teljes gázszennyezéséhez 450 tonna vegyi bomba egyidejű ledobására lett volna szükség, 400-500 repülőgép bevetésével. Ekkora erővel a kisantant államok nem rendelkeztek. Egy-egy kisebb körzet elgázosítását azonban már 80-100 gép koncentrált támadásával meg lehetett oldani. A hagyományos légitámadás kiegészítéseként alkalmazott vegyi fegyver pedig kisebb mennyiségben is nagyszámú gázsérülést okozhatott, akadályozhatta, késleltethette a hatékony kárfelszámolást, és tömegpánikot idézhetett elő a lakosság körében.⁷³

Magyarország helyzetét e téren súlyosbította, hogy a Nagykövetek Tanácsa 1921-ben a harci gázok elleni védőeszközök tartását is megtiltotta, ami eredetileg nem szerepelt a békediktátum előírásai között. A magyar kormány vitatta ennek jogosságát, és a nagyhatalmak követelése ellenére sem vette be ezt a békediktátumot ratifikáló törvénybe. Évekig húzódó vita után a Nagykövetek Tanácsa 1925. VI. 26-án engedélyezte Magyarország, Ausztria és Bulgária számára a gázvédelmi eszközök tartását, gyártását és behozatalát, a hadsereg összlétszámán felül, 50% tartalék erejéig. Az így tartható 52 500 személyi védőfelszerelés természetesen nem volt elegendő a Magyar Királyi Honvédség és a polgári légvédelem szükségleteinek ellátására, de a külföldi vásárlás felszabadításával és a hazai gyártás engedélyezésével lehetőség nyílt a szükséges mennyiség későbbi előteremtésére.⁷⁴

A honvédelmi tárca álláspontja az volt, hogy mivel az egész lakosságot egyéni védőfelszereléssel nem lehet ellátni, ilyen eszközöket csak az „aktív lakosságnak” kell központilag kiosztani, azoknak a polgári személyeknek, akiknek hivatászerű feladataik vannak légvédelmi készütség idején. A rendvédelmi és mentő szervezetek tagjait már békében fel kell szerelni ugyanolyan szintű védelmet nyújtó eszközökkel, mint a katonákat. Háborús veszély idején a fontosabb közhivatalok, közüzemek, közlekedési vállalatok, hadiipari létesítmények alkalmazottai számára is gázálcot kell biztosítani állami vagy vállalati forrásból. Mindez a lakosság kevesebb, mint 20 %-át tette ki. A többiek védelmét elsősorban gázbiztos óvóhelyek létesítésével kívánták megoldani. Egyéni alapon bárki beszerezhetett védőfelszerelést. A polgári légvédelem illetékesei viszont inkább azt sürgették, hogy a nagyobb ipari, kereskedelmi vállalatoknál, a középületekben és a soklakásos emeletes házakban mielőbb alakítsanak ki a tulajdonosok bomba és gázhatás ellen egyaránt védelmet nyújtó óvóhelyeket. A közigazgatási hatóságok pedig BM utasítást kaptak arra vonatkozóan, hogy az új építkezések engedélyezése esetén feltétlenül érvényesítsék a lég- és gázvédelmi szempontokat.⁷⁵

A légvédelem egyéb területeihez hasonlóan, a vegyi háborúval kapcsolatos szakmai feladatok a honvédelmi szervezetek hatáskörébe tartoztak. 1930 májusában a Magyar Királyi Honvéd Vezérkar keretében önálló hadikémiai alosztályt állítottak fel, mely a gázharc, a gyújtó- és robbanóanyagok, a baktériumfegyver alkalmazása és leküzdése, valamint a mesterséges ködök és füstök felhasználása mellett, a polgári lakosság vegyi támadás elleni védelmével is foglalkozott. Helyi szinten a szükséges rendelkezések kiadását, a védelmi intézkedések végrehajtásának koordinálását, felügyeletét a vegyesdandárok törzseibe beosztott gázvédelmi előadók látták el.⁷⁶ A civil lakosság gyakorlati felkészítése, védelmének megszervezése, a gázfigyelő, figyelmeztető és mentesítő szolgálat felállítása a polgári légvédelem feladatkörébe tartozott. Önálló szervezet létrehozásáig ezek a teendők a rendvédelmi szervezetekre, a tűzoltóságra és a mentő szolgálatra hárultak. Az 1930-as évek elején a szükséges anyagiak, technikai feltételek erősen korlátozottak voltak miatt a gázvédelmi intézkedések elsősorban a lakosság felvilágosítására, a vegyi harcanyagok semlegesítésének és az esetleges sérülések kezelésének megismertetésére, illetve a pánik elkerülését célzó intézkedésekre, a „gázfegyver” kialakítására törekedtek.⁷⁷

A polgári légvédelem végrehajtó szervezetei

A polgári légvédelem elvi irányítását és szakmai felügyeletét a Magyar Királyi Honvédség látta el, a gyakorlati végrehajtás pedig alapvetően a rendvédelem és a közigazgatási hatóságok feladata volt. Az I. világháború tapasztalatai alapján, azzal számoltak, hogy légitámadások elsősorban a városok ellen irányulnak, ezért a rendőrség tűnt a legalkalmasabbnak a helyi légoltalom operatív vezetésére. A rendőrség részt vett a megelőző óvintézkedések kidolgozásában és végrehajtásuk ellenőrzésében, a magatartás szabályok betartásában, a riasztásban, a mentés és kárfelszámolás koordinálásában, miközben gondosko-

dott a szükséges rend fenntartásáról is.⁷⁸ A kisebb településeken, a külterületen szolgálatot teljesítő csendőrségnek kezdetben kevesebb szerepet szántak a polgári légvédelem terén. Legfontosabb ilyen jellegű feladatának a légi közlekedés biztosítását és a légi ellenőrző szolgálat ellátását tekintették. A repülőgépek számának és teljesítményének jelentős megnövekedése, illetve a totális légi háborúra vonatkozó nézetek terjedése révén azonban az 1920-as évek második felétől fokozottabb figyelem fordítottak a vidéki bánya- és ipartelep, közlekedési létesítmények, illetve a kistelepülések lakosságának légvédelmére is. Ebben, a korábbiakhoz képest már szélesebb körű tevékenységet szántak az ország minden szegletében jelen lévő, jól szervezett Magyar Királyi Csendőrségnek. A Magyar Királyi Honvédség korlátozott létszámkeretei miatt a Magyar Királyi Vámőrség egyes alakulatai a haderő tartalékát képezték, mely testület a korszak folyamán polgári és burkolt katonai tevékenységet egyaránt ellátott. A polgári légvédelem terén elsődleges feladata az ország területére érkező külföldi légi járművek ellenőrzése, a légtér folyamatos figyelése, és szükség esetén a légvédelmi szervek figyelmeztetése, riasztása volt.⁷⁹

A polgári légvédelem ellátása terén a legtöbb gyakorlati teendő a tűzoltóságra hárult. Az egyes településeken működő hivatásos tűzoltó szervezetek az Országos Tűzrendészeti Felügyelőn keresztül a belügyi tárca szakmai irányítása alatt álltak, de az adott település költségvetéséből finanszírozott helyi testületként tevékenykedtek. A tiszteket a megfelelő szakmai ismeretekkel rendelkező jelöltek közül a törvényhatóság nevezte ki, a legénységet pedig önként jelentkező és előzetes próbaszolgálatot teljesítő személyekből töltötték fel. A hivatalos tűzoltóság mellett, társadalmi szervezatként önkéntes tűzoltótestületek alakultak. A kisebb településeken, hivatásos szervezet hiányában ezek látták el a tűzvédelmi feladatokat. A szakmai irányító és felügyeleti jogkört ezek felett is a Magyar Királyi Belügyminisztérium gyakorolta.⁸⁰ A nagyobb ipari, kereskedelmi és közlekedési vállalatoknál, magántűzoltóságot szerveztek, amely csak az adott ipartelep, létesítmény területén teljesített szolgálatot. A tűzoltóság tevékenységi köre a tűzrendészettel közvetlenül összefüggő ügyek mellett, kiterjedt egyéb területekre, mentő és elsősegélynyújtó, műszaki mentő, napjaink terminológiája szerinti katasztrófavédelmi teendők végzésére, továbbá közegészségügyi jellegű feladatok ellátására is. Mindezek jól illeszkedtek a légitámadás elleni védekezéssel kapcsolatos teendők sorába is. A tűzoltóság mindenütt bekapcsolódott a helyi légoltalom kiépítésébe, ahol nem volt rendőrség, ott vezető szerepet játszott a védelem megszervezésében, a szükséges óvintézkedések kidolgozásában és végrehajtásuk ellenőrzésében.⁸¹

A polgári légvédelem fejlesztése terén nagy jelentősége volt a tűzoltóság megerősítésének és technikai korszerűsítésének. Az első automata tűzoltósági telefonközpontot, a 05-ös hívószámmal, 1928-ban helyezték üzembe Budapesten. A főváros hivatásos tűzoltóságának létszáma 1930 elején 595 fő volt. A korábbiakhoz képest megemelt (3 451 957 pengő) tűzrendészeti költségvetés lehetővé tette a szervezet bővítését és a műszaki felszerelés fokozatos modernizálását. Ebben az évben új alegységeket, úgynevezett rohamszakaszokat (1 altiszt, 6 tűzoltó, 1 kézi szer) állítottak fel. A gyors reagálású osztagok feladata elsősorban a felderítés és az életmentés volt a nagyobb erők megérkezéséig. Budapest 1932-ben 16 új tűzoltó szert kapott, ezzel a speciális gépjárművek száma 44-re emelkedett. A fővárosi tűzoltóság több légvédelmi ajánlást is megfogalmazott a háztulajdonosok számára. Javasolta a régi épületek tűzbiztonságának fokozását, a padlásterék lomtalanítását, a lécz válaszfalak dróthálóra való cserélését. Új épületek létesítésénél külön felhívta a figyelmet a tetőszerkezet tűzálló anyagokból való kialakításának fontosságára.⁸²

A polgári légvédelem kiépítésével kapcsolatosan több rendelkezés is született a katonai és polgári tűzoltó, mentő és kárelhárító szervek tevékenységének szorosabb összehangolására. A Magyar Királyi Honvédség közlekedési ezredének alárendeltségében, 1929-ben vasútépítő zászlóaljzat állítottak fel, mely a rejtés szükségessége miatt formálisan a Rendőr Újonc Iskola (RUSIK) keretei között működött. Az egységek feladataul a légi támadások okozta károk felszámolását, a vasúti csomópontok, rendező pályaudvarok működőképességé tételeit, a hídszerkezetek helyreállítását jelölték meg, az ország egész területén.⁸³ Az egyes helyőrségekben, 1930-ban átszervezték és bővítették a tűz, baleset vagy elemi kár esetén bevethető különleges alakulat. Az elképzelések szerint a kölcsönös segítségnyújtás elvére építve ezek a csapatok működtek volna közvetlenül együtt a polgári légvédelem hasonló szervezeteivel. A közös fellépés országos megszervezése egyelőre még váratott magára. Volt azonban több olyan eset, amikor helyi szinten sikerült hatékonyan együttműködni. Szegeden, 1931. VI. 1-jén kigyulladt a Kálvária téri városi bérház. A tűzhöz először a közeli Huszár-laktanya készülttségi tűzoltó osztaga és a városban állomásozó folyamór légvédelmi üteg ügyeletes alegysége ért oda. Ezek megakadályozták a tűz

elharapozását, és segítették a lakók kimenekítését a városi tűzoltóság gépkocsi szereinek kis idővel későbbi megérkezéséig.⁸⁴

A belügyi tárca hatáskörébe tartozó szakigazgatási szervezetek közül a polgári légvédelem terén jelentős szerepet szántak a Nemzeti Munkavédelmi Hivatal helyi szervezeteinek. Az 1921 októberében felállított szervezet feladata a fontos állami és közigazgatási intézmények, a közlekedési és hírközlő létesítmények, a létfenntartás és közellátás szempontjából meghatározó gazdasági egységek, illetve közművek rendkívüli körülmények közötti védelme, működésének biztosítása volt. Az országos hálózat a budapesti központból és a vármegyei, illetve városi kirendeltségekből állt. Ezek kerületi, körzeti, alkörzeti szervezetekre, illetve üzemi és intézményi csoportokra tagolódtak. A körzetekben osztályokat (300-400 fő), az alkörzetekben szakaszokat (20-100 fő), az üzemekben, intézményekben 5-15 fős osztagokat állítottak fel az alapvető szakmákhoz tartozó mesterekből és segédmunkaerőből.⁸⁵ A polgári légvédelem 1924-es szabályozása során, mindenekelőtt rendfenntartó és kárhelyreállító feladatkörben számoltak a szervezettel. A Nemzeti Munkavédelem egységeit elvileg a legkisebb településen lévő postahivatal, vasútállomás, híd, zsilip, malom védelmére vagy helyreállítására is igénybe lehetett venni. A valóságban azonban a megfelelő számú jelentkező, illetve a szükséges felszerelés hiánya miatt a tervezett kereteket nem töltötték fel. Így a szervezetet csak néhány nagyobb városban, csökkentett létszámmal és korlátozott feladatkörben lehetett felhasználni.⁸⁶

A polgári légvédelem kiépítése kapcsán nyilvánvalóvá vált, hogy a Magyar Királyi Honvédség, a közigazgatási és rendvédelmi szervezetek önmagukban nem tudják ellátni az összes felmerülő feladatot, ezért a lakosság egyes csoportjait aktív módon be kell vonni a légoltalmi tevékenységbe. Ezen a téren azonban egyelőre csak néhány jól mozgósítható társadalmi szervezet tagságának kiegészítő szerepkörben történő alkalmazásával számoltak. A légoltalmi feladatok ellátásában a kormányzat a Cserkész Szövetség közreműködésére is számított. Az I. világháború időszakában, a hátszországban mintegy 1 800 cserkész végzett kiegészítő honvédelmi tevékenységet, főként a mentőszolgálatnál, a hadigondozásban, küldöncként, az adminisztrációban, illetve egyéb feladatok ellátásánál.⁸⁷ A polgári légvédelem keretei között a légi figyelőszolgálat, a lakosság riasztása, a futárszolgálat, az elsősegélynyújtás terén, és egyes esetekben a rendfenntartás biztosításában kerültek alkalmazásra. Hatékonyan vettek részt a légitámadások elleni védekezéssel kapcsolatos tájékoztatásban, a légoltalmi feladatok közismertté tételében, az emberek mozgósításában. Az 1930-as évek elején a rendkívüli helyzetben karhatalmi szolgálatra már korábban is tekintetbe vett lövészegyesületek tagságát is bevonták a polgári légvédelem végrehajtásába. Mivel az ellenséges bombázások okozta egyik legnagyobb veszélynek a hátszország közrendjének felbomlását és a termelés folytonosságának megszakadását tartották, a lövészeket elsősorban a rendfenntartásba kívánták bevonni, segédrendőri szerepkörben.⁸⁸

A polgári légvédelem terén elvileg viszonylag széles igénybe vehető kört jelentettek a levonték. A kormány 1924-ben intézkedett a 12-21 éves fiúk országos összeírásáról, és a rendszeres honvédelmi foglalkozások (5-8 hónapon át heti 2 óra) megszervezéséről. A levante mozgalom társadalmi felügyelete az Országos Testnevelési Tanács hatáskörébe tartozott. A levante szervezet országos kiépítése azonban rendkívül lassan haladt. Az 1920-as évek közepén még csak néhány helyi egyesület működött. A kiadott rendelkezések gyakorlati megvalósításához hiányzott a szükséges infrastruktúra, nem álltak rendelkezésre megfelelő kiképzési segédanyagok és szakképzett oktatók. Falun, elsősorban a foglalkozások alatti munka- és keresetkiesés miatt, a városi munkáskörökben pedig politikai okokból ellenszenvvel fogadták a szervezést. Az illetékes Magyar Királyi Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium, illetve a belügyi tárca 1927-ben szigorúbb szabályozást vezetett be a levante-foglalkozásokra vonatkozóan. A levante-oktató, e minőségében hatósági személyként léphetett fel, az oktatásról való igazolatlan távolmaradást pedig szankciókkal sújtották.⁸⁹

Ebben az időszakban már a honvédelmi vezetés is nagyobb figyelemmel fordult a levante intézmény felé. A honvédelmi és a kultusz-tárca között 1927-ben megegyezés született, hogy a levante kötelezettséggel összefüggő ügyek, a kiképzés elvi irányítása, országos szervezése és nyilvántartása, a honvédelmi tárca hatáskörébe tartozik, amely rendszeresen egyeztet a Magyar Királyi Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium szervezeteivel. Ennek megfelelően a levante-képzéssel kapcsolatos tevékenység helyi felügyeletét a vegyesdandárok vették át. A gyakorlati munkát koordináló kerületi testnevelési felügyelők e tekintetben a dandár-parancsnokok irányítása alá kerültek, és működési területüket a vegyesdandárok illetékességi köréhez igazították. A Magyar Királyi Honvédség főparancsnoka alárendeltségében a szervezés és kiképzés irányítására (az egyes fegyvernemekhez hasonlóan) levante szemlélt neveztek ki, aki egyben az Országos Testnevelési Tanács társelnöki posztját is betöltötte. A levante

egyesületek helyi kiépítése, megfelelő eszközökkel való ellátása és a honvédelmi felkészítés minőségének fokozása azonban vontatottan haladt. Ezért, 1931 májusában a honvédelmi tárca átvette a közvetlen irányítást. Ez, a korábbinál hatékonyabb szervezést és kiképzést tett lehetővé, így a levante egyesületeket is bekapcsolhatták a légoltalmi feladatok ellátásába.⁹⁰

A polgári légvédelem kérdéseivel foglalkozó szakemberek körében, a külföldi példákat is figyelembe véve felmerült egy országos lég- és gázvédelmi liga létrehozásának a gondolata, amely a lakosság széles köreivel tudott volna kapcsolatot tartani, és még több, arra vállalkozó személyt mozgósíthatott volna a légoltalom helyi végrehajtása érdekében. Egy ilyen társadalmi szervezet megteremtésének legelkötelezettebb szószólója PETRÓCZY István nyugalmazott repülő ezredes, a rejtett légierő korábbi parancsnoka volt, aki a legkülönbözőbb fórumokon, számos előadásában, írásában sürgette a liga mielőbbi felállítását. A szervezet feladatai közé sorolta a lakosság tájékoztatását és légvédelmi alapképzése megszervezését, illetve egy központi légvédelmi iskola létrehozását, a légoltalom területén működő szervezők és oktatók felkészítéséhez. A liga társadalmi gyűjtés révén részt vállalt volna a lakosság gázálarccal történő ellátásában, valamint háború esetén az idősek, betegek, gyermekek veszélyeztetett körzetekből való kitelepítésének megszervezésében. Légitámadások időszakában a liga önként jelentkezőkből segédosztásokat állított volna fel a mentő és kárelhárító szakszolgálatok támogatására. A Magyar Királyi Honvédség vezetése azonban nem tartotta időszerűnek egy ilyen országos civil egyesület létrehozását. A hátszág védelmét alapvetően katonai kérdésként kezelte, és abban egyelőre csak a kormányzati irányítás alatt lévő szervezeteknek szánt komolyabb szerepet.⁹¹

Noha a honvédelmi tárca illetékesei egyelőre nem kívánták aktívan bevonni a lakossági tömegeket a légoltalmi tevékenységbe, a szakértők egy része a légierők további gyors fejlődését prognosztizálta, és felhívta a figyelmet, hogy ez a későbbiekben már elkerülhetlenné teszi az állampolgárok fokozottabb igénybe vételét a polgári légvédelmi feladatok ellátásánál, cselekvő közreműködésüket a helyi figyelő szolgálatban, a lakóházak védelmének biztosításában, az elsősegélynyújtásban, kisebb tüzek lokalizálásában, valamint a romeltakarítási munkálatokban. Egyelőre azonban a lakossággal kapcsolatban csak a felvilágosítás, a légvédelmi magatartásszabályok megismertetése, illetve ezek betartásának biztosítása kapott nagyobb hangsúlyt. Az iskolák és a különböző társadalmi szervezetek légoltalmi ismeretterjesztésbe való bevonására kormányzati intézkedések is születtek. Jelentősen bővült a honi légvédelemmel foglalkozó szakmai és ismeretterjesztő irodalom. A magyar szakemberek jól ismerték a témával kapcsolatos külföldi nézeteket, publikációkat. A szakmai körökben fontosnak ítélt munkák jelentős része, nem sokkal a megjelenésük után magyarul is kiadásra, vagy legalábbis ismertetésre került. A katonai és rendvédelmi szaklapokban, illetve a napi sajtóban mind gyakrabban jelentek meg olyan írások, melyek légoltalmi témákat tárgyaltak, és részben a végrehajtó szervezetek felkészítését, részben a lakosság szélesebb rétegeinek tájékoztatását szolgálták.⁹²

Összességében megállapítható, hogy a polgári légvédelem terén folyó jelentős szakmai előkészítő tevékenység, a megfelelő irányelvek és végrehajtási megoldások kidolgozása, a szervezeti keretek kialakítása, az illetékességi körök meghatározása, a fontosabb részfeladatok elkülönítése az 1930-as évek elejére megteremtette a kellő alapot a légoltalom országos kiépítéséhez. A légitámadás elleni védekezéssel kapcsolatban kiadott szabályozás koncepcióját, alapelveit, feladat meghatározásait tekintve általában megfelelt a kor színvonalának. Megszülettek mindazok az elemek, az irányítás, a szervezés, az alkalmazási elvek és eljárási módok, és a lehetőségekhez képest az eszközrendszer vonatkozásában egyaránt, melyekre a későbbiekben egy hatékony polgári légvédelmet alapozni lehetett.⁹³ A korábban kizárólag katonai feladatnak tekintett hátszági légoltalom végrehajtásába egyre nagyobb mértékben vonták be a rendvédelmi szervezeteket és közigazgatási hatóságokat. Az operatív teendők ellátásában mind komolyabb szerep hárult a rendőrségre, a csendőrségre és a tűzoltóságra. Az alapos szakmai felkészülés és a fontos előkészítő lépések ellenére azonban a működőképes polgári légvédelmi rendszer gyakorlati megteremtését a nemzetközi körülmények és a gazdasági nehézségek még évekig hátráltatták.

Jegyzetek:

- ¹ HUNKE: 13-14.p. ; MORISON: 118.p. + 180.p. ; KELLER: 148-149.p.
² DOUHET: I.köt. 7-8.p. ; M. SZABÓ: 13.p.
³ DOUHET Giulio nézeteivel egyetértett a brit Jan SMUTS, Frederick SYKES, Hugh TRENCHARD, az amerikai William MITCHELL, W. C. SHERMANN, a német Hans RITTER, Robert KNAUSS, a japán Yukio OZUKI.
⁴ GROEHLER: 78-79.p. ; HUNKE: op.cit. 40.p. + 55.p.
⁵ GINZEY: 285-286.p.
⁶ HIM-HL. TGY. 3715. 12-14.p. ; DOUHET: op.cit. 35-40.p.
⁷ KELLER: op.cit. 155-156.p. ; TÓTH: Nappali vagy éjjeli bombázás. 110-112.p.
⁸ TÓTH: Repülőalkalmazása a sanghaji harcokban. 297-298.p.
⁹ ADORJÁN — MÁRFÖLDI: 11-13.p. ; KUROWSKI: 12-13.p.
¹⁰ HIM-HL. HM.Eln. D.8162/1922. ; CZESANY: 17.p. ; GAÁL: 138-139.p.
¹¹ HIM-HL. op.cit. PERS. VII. 87. C-1. 171.d. ; TARTSAY: 33-35.p.
¹² PETRÓCZY: Mit végeztek az egyes államok 1931-ben a polgári légvédelem terén? 247-248.p. ; SZENTNÉMÉDY: Az 1932. évi légi hadgyakorlat. 98-104.p.
¹³ PETRÓCZY: *Légvédelmi képes-katé. Hogyan védekezzünk légitámadás ellen.* 11-12.p. ; HANSLIAN: 66-69.p. ; KROHNE: 27-29.p.
¹⁴ HIM-HL. VKF. Eln. 1. 105 562/1929. ; UDVARY: 1270-1271.p.
¹⁵ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 2. 123 013/1931. ; FORGÁCS: 60.p.
¹⁶ BROWN: 1-2.p.
¹⁷ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 2. 123 013/1931. ; CZIEGLER: 530-531.p.
¹⁸ PETRÓCZY: *Légvédelmi képes-katé.* op.cit. 11-12.p. ; ADORJÁN — MÁRFÖLDI: op.cit. 336-337.p.
¹⁹ LINHARDT: 60-61.p. ; HUNKE: op.cit. 80-81.p.
²⁰ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 105 562/1929. ; KROHNE: op.cit. 27-29.p. ; RONDE: 9-11.p.
²¹ PETRÓCZY: *Mit végeztek az egyes államok 1931-ben a polgári légvédelem terén?* op.cit. 247-250.p. ; FORGÁCS: op.cit. 60.p.
²² HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 2. 123 013/1931. ; FÖRSTER: 209-210.p.
²³ PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város.* 50-51.p. ; SZENTNÉMÉDY: *Honi légvédelem.* 35-36.p.
²⁴ ADORJÁN — MÁRFÖLDI: op.cit. 336-337.p. ; KISS: 165-166.p.
²⁵ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 2. 123 013/1931. ; HAMPE — KNIPFER: 126-127.p.
²⁶ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 2. 22 874/T/1928. + 123 013/1931.
²⁷ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. D. 5695/1922., 27 236/1922., 19 186/1923. ; ALKÉR — AMBRÓZY: 54.p. + 60-63.p. ; SILLAY: 128-129.p.
²⁸ 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. ; 1 630/1924. (II. 22.) ME.r. ; 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r. ; 45 396/1924. (II. 29.) KEM.r.
²⁹ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. 1. 4082/1927. ; SILLAY: op.cit. 129.p.
³⁰ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. B. 8159/1927. ; HIM-HL. VKF Eln. op.cit. 1. 5185/T/1927. ; PATAKY — ROZSOS — SÁRHIDAI: I.köt. 15.p.
³¹ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 1929. sz. n. ; MARKOVITS: 52.p. ; SZENTNÉMÉDY: *Honi légvédelem.* op.cit. 37-40.p.
³² HIM-HL. HM.Eln. op.cit. B. 111 136/1931. ; HIM-HL. VKF Eln. op.cit. 1. 105 316/1931. + 123 725/1931. + 105 067/1934.
³³ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. B. 4308/1932. ; HIM-HL. VKF Eln. op.cit. 1. 5597/1928.
³⁴ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 5504/1928., 105 804/1929.
³⁵ HIM-HL. TGY. op.cit. 3715. 138.p. ; *Utasítás légi ellenőrző szolgálat ellátására.* 7.p.
³⁶ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. B. 5350/1932. + 104 986/1932.
³⁷ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 6740/1925. ; *Utasítás légi ellenőrző szolgálat ellátására.* op.cit. 10-13.p.
³⁸ SILLAY: op.cit. 131-132.p.
³⁹ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Föv. 259/1922. ; *Utasítás légi ellenőrző szolgálat ellátására.* op.cit. 19.p.
⁴⁰ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 6448/1925. + 6488/1925. + 6834/1925.
⁴¹ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. B. 7587/1931. + 7816/1931. + 7939/1931.
⁴² Loc.cit. B. 104 986/1932.
⁴³ Loc.cit. B. 5350/1932. ; HIM-HL. VKF op.cit. 1. 6760/T/1925.
⁴⁴ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. I. 452/1933. ; HÉJJAS: I.köt. 85-86.p.
⁴⁵ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. I. 452/1933. ; 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r.op.cit.
⁴⁶ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Hdm. 1929. sz.n.
⁴⁷ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Föv. 259/1922.
⁴⁸ HIM-HL. VKF op.cit. 3. 33 369/1932. ; HIM-HL. TGY. op.cit. 3715. 153.p.
⁴⁹ HIM-HL. VKF op.cit. 1. 6551/1924. ; HIM-HL. TGY. op.cit. 2974. I. 30.p.
⁵⁰ SZINAI — SZÜCS: 68-72.p. ; MARKOVITS: op.cit. 47-51.p. ; CZIEGLER: op.cit. 526-527.p.
⁵¹ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Hdm. 1929.sz.n.
⁵² HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 105 804/1929. ; VESZTÉNYI: 92-93.p.
⁵³ ADORJÁN — MÁRFÖLDI: op.cit. 50-51.p.
⁵⁴ SZENTNÉMÉDY: *A honi légvédelem problémái és a korszerű légvédelmi gyakorlatok.* 109-111.p. ; STRUCHLIK: 66-67.p.
⁵⁵ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 5587/1923. + 6543/1924.
⁵⁶ MNL-OL. K-149. BM.VII. Res. 14 145/1924.
⁵⁷ Loc.cit. BM VII. Res. 6803/1927. ; RATKOVICS: 138-139.p.

- ⁵⁸ SZENTNÉMÉDY: A honi légvédelem problémái. op.cit. 110-111.p. ; STRUCHLIK: op.cit. 67-68.p.
⁵⁹ HUNKE: op.cit. 142-144.p. ; PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város*. op.cit. 45-47.p.
⁶⁰ MNL-OL. K-149. op.cit. BM VII. Res. 6803/1927. ; MARKOVITS: op.cit. 53-54.p.
⁶¹ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. I. 116 100/1930.
⁶² CZIEGLER: op.cit. 529-530.p. ; HUNKE: op.cit. 131-134.p. + 140-144.p. + 158-159.p.
⁶³ MADARÁSZ: I.köt. 74.p. ; MARKOVITS: op.cit. 55.p.
⁶⁴ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Főv. 259/1922. ; HIM-HL. PERS. op.cit. VII. 87. B-1. 171.d.
⁶⁵ BÁLINT: 115.p. ; PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város*. op.cit. 29-30.p.
⁶⁶ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Főv. 259/1922. ; MARKOVITS: op.cit. 55-58.p.
⁶⁷ MNL-OL. K-233. KEM Eln. 1739/1922. ; CZIEGLER: op.cit. 529-530.p.
⁶⁸ MNL-OL. K-149. op.cit. BM VII. Res. 6803/1927. ; RATKOVICS: op.cit. 138-139.p.
⁶⁹ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Főv. 259/1922. ; MARKOVITS: op.cit. 55-58.p.
⁷⁰ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Főv. 259/1922.
⁷¹ HIM-HL. TGY. op.cit. 2974. I. 30.p. ; VARGA: 40.p.
⁷² HIM-HL. VKF op.cit. Eln. Főv. 259/1922.
⁷³ KOVARCZ: 139-140.p.
⁷⁴ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. D. 26 720/1922. + 4038/1923. + 9499/1925. ; HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 6034/1923.
⁷⁵ BARTHA — DUNAI: 134-135.p. ; PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város*. op.cit. 63-64.p.
⁷⁶ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 5244/T/1929. + 3. 36 189/1929., 136 496/1930.
⁷⁷ HÁMORY: 1197-1198.p. ; STRUCHLIK: op.cit. 66.p.
⁷⁸ MNL-OL. K-150. BM VI. b. 220.254/1924.
⁷⁹ MNL-OL. K-150. op.cit. BM VI. b. 220.254/1924. ; KAISER: 30-31.p. ; PARÁDI: 147.p.
⁸⁰ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. 6429/1922.
⁸¹ MNL-OL. K-149. op.cit. BM VII. Res. 14 145/1924.
⁸² MNL-OL. K-150. op.cit. BM Eln. 1940-V-6. 3577.cs. ; RATKOVICS: op.cit. 134-135.p.
⁸³ HIM-HL. TGY. op.cit. 3192. B 8-9.p. + 12-13.p. ; HORVÁTH: 268-269.p.
⁸⁴ HIM-HL. HÁP. Szeged 113/1931.
⁸⁵ MNL-OL. K-149. op.cit. BM IV. Res. NMV 4/1923. ; HIM-HL. HM.Eln. op.cit. A. Nemzeti Munkavédelmi Szolgálat. 1921. sz. n.
⁸⁶ MNL-OL. K-149. op.cit. BM VII. a. 111 114/1921.
⁸⁷ BODNÁR: 17-24.p. ; MARKOVITS: op.cit. 57-59.p.
⁸⁸ HIM-HL. HM.Rejt. VKM. XIV. 15 142/1932. ; GERGELY: 34-35.p. + 49-51.p. ; PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város*. op.cit. 28-29.p.
⁸⁹ 9 000/1924. (I. 31.) VKM.r. ; 52 000/1924. (VI. 17.) VKM.r. ; MNL-OL. K-150. op.cit. BM Eln. VII. a. 1740/1927. ; BLASSZAUER: 7-9.p.
⁹⁰ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. I. 230 137/1931. ; HIM-HL. HM.Rejt. op.cit. VKM. XIV. 1001/1932.
⁹¹ HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 105 581/1929. ; PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város*. op.cit. 58-60.p.
⁹² MARKOVITS: op.cit. 56-59.p. ; BÁLINT: op.cit. 117.p.
⁹³ MNL-OL. K-149. op.cit. BM VII. Res. 14 145/1924. ; HIM-HL. VKF op.cit. Eln. 1. 5185/T/1927. ; HIM-HL. TGY. 3715. 133., 161.p.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- ADORJÁN — MÁRFÖLDI (9.;18.;24.;53.;) — ADORJÁN János — MÁRFÖLDY Aladár: *A légi veszély és a védekezés módjai, polgári szempontból tekintve*. Budapest, 1936, Madách Könyvkiadó. 369 p.
- BODNÁR (87.;) — BODNÁR Gábor: *A magyarországi cserkészlet története*. Budapest, 1989, Püski. 136 p. HU-ISBN 963 02 6345 9.
- BROWN (16.;) — BROWN, Mike: *Put that light out! Britain's civil defence services at war 1939-1945*. [Otsátok le a villanyt! A brit civil védelmi szolgálat a háborúban 1939-1945.] Thrupp-Stroud, 1999, Sutton Publishing. 121 p. GB-ISBN 075 09 2210 9.
- CZESANY (10.;) — CZESANY, Maximilian: *Alliierter Bombenterror. Der Luftkrieg gegen Europas Zivilbevölkerung*. [Szövetséges bombaterror. Az európai polgári lakosság elleni légiháború.] Leoni am Starnberger See, 1987, Druffel Verlag. 757 p. DE-ISBN 380 61 1047 6.
- DOUHET (2.;6.;) — DOUHET, Giulio: *A légi uralom*. [Il dominio dell'aria.] Ford.: TANDORI Dezső. Budapest, 1971, ZMKA. 81 p. HU-ISBN — /Szemelvények a burzsoá katonai teoretikusok műveiből, 1./ HU-ISSN —
- FORGÁCS (15.;21.;) — FORGÁCS József: *Magyar légoltalom*. Budapest, 1937, Arany Ny. 256 p.
- GERGELY (88.;) — GERGELY Ferenc: *A magyar cserkészlet története, 1910–1948*. Budapest, 1989, Göncöl Kiadó. 396 p. HU-ISBN 963 02 5760 0.
- GROEHLER (4.;) — GROEHLER, Olaf: *A légi háborúk története 1910-1970*. [Geschichte des Luftkriegs 1910 bis 1970.] Ford.: NÁDAI Gyula. Budapest, 1980, Zrínyi Katonai Kiadó. 465 p. HU-ISBN 963 32 6271 2.
- HANSLIAN (13.;) — HANSLIAN, Rudolf: *Der chemische Krieg*. [A vegyi háború.] Berlin, 1930, Mittler & Sohn. 411 p.
- HÉJJAS (44.;) — HÉJJAS Iván: *Légi jog*. Kecskemét, 1934, Első Kecskeméti Hírlapkiadó és Nyomda.
- I. köt. 144 p.
- II. köt. 126 p.
- HUNKE (1.;4.;19.;59.;62.;) — HUNKE, Heinrich: *Luftgefahr und Luftschutz*. [Légiveszély és légvédelem.] Berlin, 1935, Mittler & Sohn. 196 p.
- KAISER (79.;) — KAISER Ferenc: *A Magyar Királyi Csendőrség története a két világháború között*. Pécs, 2002, Pro Pannónia Kiadói Alapítvány. 175 p. HU-ISBN 963 90 7982 0. /Pannónia Könyvek./ HU-ISSN 0237-4277.
- KROHNE (13.;20.;) — KROHNE, Rudolf: *Luftgefahr und Luftschutzmöglichkeiten in Deutschland*. [Légiveszély és légvédelmi lehetőségek Németországban.] Berlin, 1929, Mittler & Sohn. 83 p.
- KUROWSKI (9.;) — KUROWSKI, Franz: *Der Luftkrieg über Deutschland*. [A légiháború Németország felett.] Düsseldorf - Wien, 1977, Kaiser Verlag. 400 p. DE-ISBN 370 43 4061 8.
- LINHARDT (19.;) — LINHARDT, Andreas: *Feuerwehr im Luftschutz 1926-1945*. [Tűoltóság a légvédelemben 1926-1945.] Norderstedt, 2002, Books on Demand. 224 p. DE-ISBN 383 11 3738 2.
- MADARÁSZ (63.;) — MADARÁSZ László: *Légi háború*. Budapest, Hornyánszky.
- I.köt. *A repülőök harcászata*. 1927, 274 p.
- II.köt. *A repülőök harcászata*. 1928, 436 p.
- MORISON (1.;) — MORISON, Frank: *War on Great Cities. A Study of the Facts*. [Háború nagyvárosok ellen. A tények vizsgálata.] London, 1937, Faber & Faber. 245 p.
- PETRÓCZY: *Veszélyben minden magyar város*. Budapest, 1930, Centrum Ny. 78 p.
(23.;59.;65.;75.;88.;91.;) — PETRÓCZY István: *Veszélyben minden magyar város*. Budapest, 1930, Centrum Ny. 78 p.
- PETRÓCZY: *Légvédelmi képes-katé. Hogyan védekezzünk légitámadás ellen*. Budapest, 1936, Centrum Ny. 95 p.
(13.;18.;) — PETRÓCZY István (szerk.): *Légvédelmi képes-katé. Hogyan védekezzünk légitámadás ellen?* Budapest, 1936, Centrum Ny. 95 p.
- PATAKY — ROZSOS — SÁRHIDAI (30.;) — PATAKY Iván — ROZSOS László — SÁRHIDAI Gyula: *Légi háború Magyarországon felett*.
- I.köt. Debrecen, 1992, Zrínyi Kiadó. 271 p. HU-ISBN 963 32 7154 1.
- II.köt. Budapest, 1992, Zrínyi Kiadó. 361 p. HU-ISBN 963 32 2163 0.

- RONDE (20.;) — RONDE, Hans: *Der Luftschutz*. [A légvédelem.] Berlin, 1931, Deutsche Luftschutz. 62 p.
- M. SZABÓ (2.;) — M. SZABÓ Miklós: *A Magyar Királyi Honvéd Légierő elméleti - technikai – szervezeti fejlődése és háborús alkalmazása 1938-1945*. Budapest, 1999, Zrínyi Kiadó. 314 p. HU-ISBN 963 32 7334 X.
- VARGA (71.;) — VARGA József: *A légvédelmi tüzérség története a kezdetektől a második világháború végéig*. Budapest, 1996, HM Légvédelmi Rakéta- és Tüzérfőnökség. 226 p.
- TANULMÁNYOK**
- BARTHA — DUNAI (75.;) — BARTHA Andor – DUNAI Sándor: A polgári lakosság gázálarcairól, különös tekintettel a népgázalarcra. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 6.sz. 118-136.p.
- BÁLINT (65.;92.;) — BÁLINT József: A főváros aktív légvédelmének megszervezése. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 8.sz. 101-117.p.
- CZIEGLER (17.;50.;62.;67.;) — CZIEGLER István: Passzív légvédelem. *Magyar Katonai Közlöny*, XVII. évf. (1929) 5. sz. 526–532.p.
- GAÁL (10.;) — GAÁL Gyula: Légi bombázás és nemzetközi jog - a nagy háború tanulságai. *Magyar Szárnyak*, XXV.évf. (1997) 25.sz. 137-143.p. HU-ISSN 1416-6577.
- GINZEY (5.;) — GINZEY Sándor: A vegyi háború és annak jövője. *Magyar Katonai Közlöny*, XIV.évf. (1926) 3-4.sz. 259-287.p.
- HÁMORY (77.;) — HÁMORY Vilmos: A tömeggázvédelemről. *Magyar Katonai Közlöny*, XVIII.évf. (1930) 12.sz. 1197-1202.p.
- HORVÁTH (83.;) — HORVÁTH Attila: Az 1938-as környei bombázási gyakorlat közlekedési tapasztalatai. *Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények*, IV.évf. (2000) 1.sz. 263-275.p. HU-ISSN 1417-7323.
- KELLER (1.;7.;) — KELLER László: London légvédelme a világháborúban. *Magyar Katonai Szemle*, IV.évf. (1934) III.sz. 144-157.p.
- KISS (24.;) — KISS Dénes: Európai államok gázkészülődései. *Magyar Katonai Szemle*, VI.évf. (1936) 2.sz. 157-167.p.
- KOVARCZ (73.;) — KOVARCZ Zoltán: Aerokémiai támadás városok ellen. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 7.sz. 137-141.p.
- MARKOVITS (31.;50.;60.;63.;66.;69.;87.;92.;) — MARKOVITS Árpád: A hátszág gáz- és légvédelme. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 1.sz. 47-59.p.
- PARÁDI (79.;) — PARÁDI József: Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 141-154.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PETRÓCZY: Mit végeztek az egyes államok 1931-ben a polgári légvédelem terén? (12.;21.;) — PETRÓCZY István: Mit végeztek az egyes államok 1931-ben a polgári légvédelem terén? *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 4. sz. 245-252.p.
- RATKOVICS (57.;68.;82.;) — RATKOVICS Milán: Az épületek és a légi háború. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 6.sz. 134-139.p.
- SILLAY (27.;29.;38.;) — SILLAY Aladár: Katonai légi járművek nemzetközi jogi helyzete. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 12.sz. 121-132.p.
- STUHLIK (54.;58.;77.;) — STUHLIK Imre: A passzív légvédelem. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 2.sz. 63-68.p.
- SZENTNÉMEDY: Az 1932. évi légi hadgyakorlatok és azok tanulságai. (12.;) — SZENTNÉMEDY Ferenc: Az 1932. évi légi hadgyakorlatok és azok tanulságai. *Magyar Katonai Szemle*, III.évf. (1933) 3.sz. 94-109.p.
- SZENTNÉMEDY: Honi légvédelem. (23.;31.;) — SZENTNÉMEDY Ferenc: Honi légvédelem. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 7.sz. 29-40.p.
- SZENTNÉMEDY: A honi légvédelem problémái és a korszerű légvédelmi gyakorlatok. (54.;58.;) — SZENTNÉMEDY Ferenc: A honi légvédelem problémái és a korszerű légvédelmi gyakorlatok. *Magyar Katonai Szemle*, II. évf. (1932) 5. sz. 109–123.p.
- TARTSAY (11.;) — TARTSAY Vilmos: A leszerelés kialakulása, jogi megvilágítása és mai helyzete. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 4.sz. 21-35.p.

- TÓTH: Repülők alkalmazása a sanghaji harcokban. (8.;) — TÓTH Elemér: Repülők alkalmazása a sanghaji harcokban. *Magyar Katonai Szemle*, III.évf. (1933) 1.sz. 297-299.p.
- TÓTH: Nappali vagy éjjeli bombázás. (7.;) — TÓTH Elemér: Nappali vagy éjjeli bombázás. *Magyar Katonai Szemle*, IV.évf. (1934) 4.sz. 90-114.p.
- UDVARY (14.;) — UDVARY Jenő: Légvédelmi problémák német és francia megvilágításban. *Magyar Katonai Közöny*, XVII.évf. (1929) 12.sz. 1269-1276.p.
- VESZTÉNYI (52.;) — VESZTÉNYI János: A magyar katonai repülés 1920-1945. *Magyar Szárnyak*, XXIII.évf. (1995) 23.sz. 86-101.p. HU-ISSN 1416-6577.
- CIKKEK**
- FÖRSTER (22.;) — FÖRSTER Rezső: Vegyi harcanyagok szerepe a bolsevizmus elleni háborúban. *Riadó*, VI.évf. (1942) 14.sz. 209-210.p.
- KÉZIKÖNYVEK**
- HAMPE — KNIPFER (25.;) — HAMPE, Erich – KNIPFER, Kurt (Hrsg.): *Der zivile Luftschutz. Ein Sammelwerk über alle Fragen des Luftschutzes.* [A polgári légvédelem. Közös munka a légvédelem minden kérdésével kapcsolatban.] Berlin, 1937, Otto Stollberg Verlag, 391 p.
- DOKUMENTUMKIADVÁNYOK**
- ALKÉR – AMBRÓZY (27.;) — ALKÉR Kálmán – AMBRÓZY Gyula (szerk.): *A Magyar Békeszerződés és a becikkelyező törvény szövege és magyarázata.* Budapest, 1921, „Ordo” Törvény- és Rendeletár. 333 p. /Az Ordo törvénytára, 4./
- BLASSZAUER (89.;) — BLASSZAUER Róbert (szerk.): *Az IHNETOV munkanaplója. Vitéz Bély Alajos vezérezredes Hadtörténelmi Levéltárban őrzött irataiból 1941-1943.* Budapest, 2002, Petit Real. 377 p. HU-ISBN 963 92 6719 8. /Hadtörténelmi Levéltári Kiadványok./ HU-ISSN 1417-9598.
- SZINAI – SZÜCS (50.;) — SZINAI Miklós – SZÜCS László (szerk.): *Horthy Miklós titkos iratai.* Budapest, 1963, Kossuth Kiadó. 533 p.
- LEVÉL-, IRAT- ÉS DOKUMENTUMTÁRI GYŰJTEMÉNYEK**
- HIM-HL.HÁP. (84.;) — (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, HÁP. (Honvéd Állomás-parancsnokságok iratai).
- HIM-HL. HM.Eln. (10.;27.;29.;30.;32.;33.;36.;41.;42.;43.;44.;45.;61.;74.;80.;85.;90.;) — (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, HM.Eln. (Honvédelmi Minisztérium elnökségi iratok).
- HIM-HL. HM.Rejt. (88.;90.;) — (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, (HM Rejt.) Honvédelmi Minisztérium rejtett ügyosztálya a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium XIV. osztálya keretében.
- HIM-HL. PERS. (11.;64.;) — (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, PERS. (Personaliák).
- HIM-HL. TGY. (6.;35.;48.;49.;71.;83.;93.;) — (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, (TGY) Tanulmánygyűjtemény.
- HIM-HL. VKF. (14.;15.;17.;20.;22.;25.;26.;30.;31.;32.;33.;34.;37.;39.;40.;43.;46.;47.;48.;49.;51.;52.;55.;64.;66.;69.;70.;72.;74.;76.;91.;93.;) — (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, (VKF) Vezérkari Főnökség iratai.
- MNL-OL. K-149. (56.;57.;60.;68.;81.;85.;86.;93.;) — (MNL) Magyar Nemzeti Levéltár (OL) Országos Levéltár (K-149) Belügyminisztérium rezervált iratok.
- MNL-OL. K-150. (78.;79.;82.;89.;) — (MNL) Magyar Nemzeti Levéltár (OL) Országos Levéltár (K-150) Belügyminisztérium általános iratai.
- MNL-OL. K-233. (67.;) — (MNL) Magyar Nemzeti Levéltár (OL) Országos Levéltár (K-233) Kereskedelemügyi Minisztérium általános iratai.
- SZABÁLYZATOK**
- Utasítás légi ellenőrző szolgálat ellátására.* (35.;37.;39.;) — *Utasítás légi ellenőrző szolgálat ellátására.* (A-71). Budapest, 1930, HM, Pallasz Nyomda. 28 p.

JOGSZABÁLYOK

- 10 270/1922. (XII. 14.)
(28.;
- 1 630/1924. (II. 22.) ME.r.
(28.;
- 9 000/1924. (I. 31.) VKM.r.
(89.;
- 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r.
(28.;45.;
- 45 396/1924. (II. 29.) KEM.r.
(28.;
- 52 000/1924. (VI. 17.) VKM.r.
(89.;
- 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. a légi közlekedésről.
Magyarországi rendeletek tára, LVI.évf. (1923) I.füzet 192-203.p.
- 1 630/1924. (II. 22.) ME.r. a légi közlekedésről szóló rendelet módosításáról és kiegészítéséről.
Magyarországi rendeletek tára, LVIII.évf. (1925) I.füzet. 30-33.p.
- 9 000/1924. (I. 31.) VKM.r. a testnevelésről szóló 1921. évi LIII. törvény végrehajtásáról.
Magyarországi rendeletek tára, LVIII.évf. (1925) I-XII.füzet. 1456-1470.p.
- 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r. a külföldi légi járóművek közlekedéséről.
Magyarországi rendeletek tára. LVIII.évf. (1925) I.füzet. 697-700.p.
- 45 396/1924. (II. 29.) KEM.r. a légi forgalomban megszabott jelzési, kitérés és egyéb közlekedési szabályokról.
Magyarországi rendeletek tára. LVIII.évf. (1925) 700-707.p.
- 52 000/1924. (VI. 17.) VKM.r. a 9000/1924. VKM rendelet kiegészítéséről.
Magyarországi rendeletek tára, LVIII.évf. (1924) 1475-1476.p.

A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között

(The role of the gendarmerie in civil aviation between the two world wars.)

Absztrakt

A trianoni békediktátum — számos megalázó és korlátozó intézkedése mellett — szinte teljesen felszámolta a magyar repülést, különösen annak katonai válfaját. Ezt a helyzetet a magyar állam — támaszkodva a változó nemzetközi erőviszonyokra — csak fokozatosan, több évtized alatt tudta felszámolni. A magyar repülés fejlesztésében általában, különösen pedig a katonai repülés rejtésében a Magyar Királyi Csendőrség jelentős szerepet kapott, mely feladatát a testület kiválóan teljesítette. A két világháború közötti időszakban a Magyar Királyi Csendőrség szervezetében alakultak ki a magyar légierendészet kezdeti formái, melyre a koronát a háború miatt rövid életű légi csendőrség felállításának helyezett.

Kulcsszavak

Magyar Aeroforgalmi Részvénytársaság (MAEFORT) ; Magyar Királyi Légügyi Hivatal (LÜH) ;
Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság (MALÉRT) ; Országos Légvédelmi Parancsnokság (OLP) ;
légi csendőrség (LCs)

Abstract

The Trianon peace dictatorship, in addition to a number of humiliating and restrictive measures, almost completely abolished Hungarian aviation, especially its military shoulder race. Relying on the changing international power relations, the Hungarian state could only eliminate this situation gradually, over several decades. The Royal Hungarian Gendarmerie played a significant role in the development of Hungarian aviation in general, and in the concealment of military aviation in particular, and the body performed its task excellently. In the period between the two world wars, the initial forms of the Hungarian Air Force developed in the organization of the Hungarian Royal Gendarmerie, on which the crown was placed by the establishment of a short-lived air gendarmerie due to the war.

Key words:

Hungarian Air Transport Company (MAEFORT) ; Royal Hungarian Aviation Authority (LÜH) ;
Hungarian Aviation Company (MALÉRT) ; National Air Defense Command (OLP) ; air gendarmerie (LCs)

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0002-4463-3251>

Institutional attachments = Szerző intézményi kötődései :

- *University of Szeged* = Szegedi Tudományegyetem
- *Hungarian Military Science Society* = Magyar Hadtudományi Társaság
- *Hungarian Historical Society* = Magyar Történelmi Társulat

@: olasz@jgvpk.szte.hu

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2020. VI. 10.
DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.115-140P

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2019. VII. 9.

Az 1919-ben nyilvánosságra kerülő előzetes békefeltételek világossá tették, hogy az antant hatalmak megtiltják a vesztes államok számára a légierő tartását, de a polgári repülést is jelentős mértékben korlátozni kívánják. Ennek ismeretében a magyar hadügyi tárca légügyekkel foglalkozó 37. osztályát formálisan felszámolták, és helyette 1920. I. 1-jén felállították a Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztérium (KEM) II. „légiforgalmi” osztályát. Ez töltötte be a légügyi hatóság szerepét, szabályozta a légi közlekedést, ellenőrzése alatt állt a négy közforgalmi célra használt repülőtér, valamint a légügyi szervezetek számára adatokat szolgáltatató 15 meteorológiai állomás. **(I.sz. melléklet)** Az új szervezet a polgári repülés, légügyi irányítás és légi rendészet megszervezése mellett, titokban a katonai repülés vezető szervezete is volt, személyzete a 37. osztály korábbi személyi állományából került ki, az irányítását pedig PETRÓCZY István alezredes, új hivatalos titulusával: légügyi igazgató (1920. I. 29-től légügyi igazgató) látta el.¹

A polgári aviatika fejlesztése (és a katonai repülés rejtett fenntartása) érdekében 1920. II. 11-én légiforgalmi vállalatot hoztak létre. A Magyar Aeroforgalmi Rt. (MAEFORT), hivatalosan magáncég volt, de jelentős állami támogatást kapott, és kormányzati ellenőrzés alatt működött. A vállalat biztosította a KEM irányítása alatt álló négy közforgalmi célra használt repülőtér napi működését, szakszeméllyel való ellátását (Budapest, Szeged, Szombathely, Miskolc), emellett repülőjavító műhelyt, anyagraktárt tartott fenn. A cég keretében pilótaképzés folyt. A forgalmi repülések és a kiképzés lehetővé tették viszonylag nagyobb hajózó állomány, irányító és műszaki személyzet (korábbi katonai) alkalmazását, gyakorlatban tartását. A MAEFORT 1920. X. 11-én a 22 (katonai célra is alkalmas) „forgalmi” géppel, 20 iskolagéppel és 60 javításra váró repülőgéppel rendelkezett, ezen kívül további 51 gép gyártását rendelte meg. Személyzetéhez 689 tisztviselő és polgári alkalmazott (valójában 130 tiszt, 58 altiszt és 501 fő legénység) tartozott.²

A budapesti bázis mellett Szegeden, Szombathelyen és Miskolcon is MAEFORT kirendeltség létesült, és jelen voltak a másik magyar repülő szervezet a Magyar Aero Szövetség (MAeSZ) helyi csoportjai is. A négy repülőtérén postaszállítás, pilótaképzés, sportrepülés folyt három vidéki repülőtérén is pilótaképzés kezdődött, Aszódon pedig repülőgép-szerelő tanfolyamot szerveztek. Az első rendszeres postajárat 1920. V. 12-én indult Budapest és Szeged között. A reptereken gyakran megfordultak a győztes nagyhatalmak repülőgépei is, mert a békeszerződés értelmében a Szövetséges és Társult Hatalmak repülőgépei Magyarországon szabadon közlekedhettek, és használhatták a repülőtéri létesítményeket.³

A Nagykövetek Tanácsa messze túllépve a békediktátum hivatalos előírásait 1921. V. 5-én megtiltotta a legyőzött államoknak motoros repülőgépek gyártását vagy külföldi beszerzését („londoni ultimátum”). Ez nemcsak katonai, hanem polgári gépekre is vonatkozott, és hosszabb távon is visszavetette a magyar aviatika fejlődését. Az 1920. VI. 4-én aláírt és 1921. VII. 26-án érvénybe lépő békediktátum fél évre (1922. I. 26-ig) teljes repülési tilalmat rendelt el a magyar gépek számára. A Szövetségek Közi Katonai Ellenőrző Bizottság (SZKEB) közegei szigorú ellenőrzés alá vonták a polgári légügyek területét is, és vizsgálni kezdték a KEM II. osztálya tevékenységét. Ezért a kereskedelemügyi tárcánál átszervezéseket hajtottak végre, és a légügyi hatósági, légi közlekedési és légi rendészeti témák kezelését 1921. VIII. 1-jén átvette a minisztérium újonnan felállított XI. osztálya. Ez azonban polgári feladatai mellett ugyanúgy katonai feladatokat, a légierő megmaradt törzsének, állományának, gépjeinek rejtését végezte, mint az elődje, csak a honvédelmi tárca Várbeli, Bécsi kapu téri épületéből, a KEM Hunyadi János utca 1. szám alatti székházába költözött át.⁴

Közben a SZKEB Légügyi Ellenőrző Bizottságának tagjai járták az országot, és minden megtalált repülőgépet szétromboltattak. Az év végéig elszállítottak vagy megsemmisítettek 119 repülőgépet, 77 motort és nagyszámú műszaki felszerelést, speciális szerszámot, leromboltak hét hangárt és számos reptéri építményt. A többi repülőtéri létesítményt csak úgy sikerült megmenteni, hogy a magyar kormány 1921. XI. 7-én aláírt egy előnytelen szerződést, amelyben a hangárok és egyéb kiszolgáló építmények használati jogát a repülési tilalom lejártáig átadta a győztes hatalmaknak.⁵

A repülési tilalom és a repülőgép-rombolás mellett a SZKEB a MAEFORT felszámolását is követelte, arra hivatkozva, hogy az rejtett katonai szervezet. Így a vállalat 1921. XII. 8-án beszüntette a működését. További, a békediktátumban nem szereplő korlátozást jelentett a magyar polgári repülés megalapozása tekintetében, hogy az 1922. I. 26-án lejárató repülési és repülőépítési tilalmat a Nagykövetek Tanácsa minden előzetes indoklás nélkül, az év végéig meghosszabbította. Ez már nem elsősorban a katonai repülés felszámolását szolgálta, hanem gazdasági előnyhöz igyekezett juttatni nyugati érdekeltségeket, amelyek a repülőgépgyártás, illetve a kereskedelem és szállítás területén közép-európai piacokat, koncessziókat igyekeztek szerezni.⁶

A reptérgondnokságok és csendőrkülönítmények

A MAEFORT felszámolását és a repülési tilalom meghosszabbítását követően 1922 elején a párizsi székhelyű Francia-Román Légitársaság nemzetközi útvonalengedélyt kért Párizsból Prága érintésével Budapestig, majd onnan Belgrádon, illetve Bukaresten át Konstantinápolyig. A Francia-Román

Légitársaság 1922. IV. 29-től megkapta a szükséges engedélyeket és 1922. VII. 1-től rendszeres légi járatot indított Párizs és Budapest között.⁷

A nemzetközi légi forgalom megindításához azonban a gépek kiszolgálását biztosító reptéri szervezetre volt szükség, amelyet a MAEFORT látott el. Ezért 1922. III. 1-jén öt magyarországi repülőtéren (Mátyásföld, Szeged, Szombathely, Miskolc, Székesfehérvár) úgynevezett reptérgondnokságokat állítottak fel. Ezek feladata volt, a légi forgalmat segítő létesítmények üzemeltetése, a gépek fogadása és indítása, a szükséges műszaki feladatok ellátása, a rádiószolgálat fenntartása, az útlevél és vámügyek intézése, valamint a nemzetközi légiközlekedési szabályok betartatása, a légi rendészeti feladatok ellátása is. A reptérgondnokságok egyelőre egy éves ideiglenes megbízatást kaptak, mert várható volt, hogy a hazai repülést sújtó tilalmakat 1922 végére legalább részben feloldják. A gondnokságok szakállományát a korábbi MEAFORT személyzet alkotta, a repülőterek őrzését viszont a területileg illetékes csendőr alakulat látta el tartós vezénlyéssel, illetve járőr feladat keretében.⁸

A Magyarországgal szembeni szankciók fokozatos feloldása keretében 1922. IX. 14-én megszűnt a már több mint egy éve tartó repülési tilalom. A magyar kormány korábbi kezdeményezése során az országot 1922. IX. 18-án felvették a Nemzetek Szövetségébe. 1922. XI. 17-én megszűnt az ország közvetlen légügyi ellenőrzése, és feloldották a repülőgépgyártásra, illetve behozatalra vonatkozó teljes tilalmat. Ezt azonban az úgynevezett 9-es szabály váltotta fel. A katonai repülést továbbra is tiltották a vesztes államok számára, és csak olyan polgári repülőgépek tartását engedélyezték, melyek műszaki és teljesítményi mutatói kilenc területen (sebesség, repülési magasság, repülési távolság, hasznos terhelés stb.) messze elmaradtak a katonai repülőgépek mögött. Ez a korlátozás a győztes államok polgári gépeire természetesen nem vonatkozott.

Fennálltak egyéb, a polgári repülést korlátozó rendelkezések is, annak ellenére, hogy ezek tételesen nem szerepeltek a békediktátumban. A SZKEB ragaszkodott a repülőgépgyártás, a pilótaképzés, a repülő egyesületek, a repülőtulajdonosok nyilvántartásához és az adatok átadásához. Tiltották a sportrepülés központi anyagi támogatását, illetve a honvédség és a rendvédelmi erők tagjai nem vehettek részt a sportrepülésben. A fegyveres testületek tagjai közül évente csak 12 fő kaphatott pilótaképzést. Légi rendőrséget vagy csendőrséget a legyőzött államok nem tarthattak, bár erre a légi rendészet, a csempészség vagy az illegális határátlépés megakadályozása terén rendkívül nagy szükség lett volna.¹⁰

A korábbi korlátozások részleges feloldása ugyanakkor lehetővé tette magyar légi közlekedési vállalatok létesítését. A Magyar Légiforgalmi Rt. (MLRT) már 1922. V. 2-án megszerezte a szükséges engedélykiratot, a repülési tilalom miatt azonban csak 1922. XI. 19-én tudott megalakulni, és járatot hirdetni a Bécs-Budapest-Belgrád vonalon. Az Aeroexpress 1922. XI. 22-én szerezte meg a szükséges működési engedélyt, és ennek birtokában 1923. I. 10-től üzemelt, Budapest-Bécs, Prága-Budapest-Zágráb és Budapest-Bukarest járatokat indítva.¹¹

Magyarország légügyi szuverenitása 1923. I. 1-jén helyreállt. Ezért a légi felségjog érvényesítése érdekében a magyar légtérben való közlekedés szabályairól külön kormányrendeletet adtak ki. A Minisztertanács által december 14-én elfogadott rendelet december 19-én lépett érvénybe. Ehhez a felhatalmazást az 1922-ben alkotott törvény biztosította, amely kimondta, hogy amíg a törvényhozás külön jogszabályt nem alkot, addig a légi közlekedéssel kapcsolatos ügyeket a kormány rendeleti úton szabályozza.¹²

A rendelet leszögezte, hogy a magyar állam felségjoga az ország területe feletti légtérre is kiterjed. Magyarország elismeri a légi közlekedés szabadságát, e téren azonban, más országokhoz hasonlóan a szükséges mértékben szabályozást, korlátozást érvényesít. A légi járművek tartása bejelentés-köteles, a tulajdonba kerülést követő öt napon belül jelenteni kellett a rendőrség budapesti, illetve vidéki kerületi főkapitányságain. A légteret csak regisztrált, lajstromjellel ellátott, az alkalmasságot igazoló műszaki és szakszolgálati engedélyekkel rendelkező légi jármű használhatta. A rendelet részletesen szabályozta a repülőter létesítésének és légi forgalmi vállalat alapításának feltételeit.¹³

A szabályok kimondták, hogy fel- és leszállni csak kijelölt repülőtéren lehetett, külföldi gépeknek pedig csak vámreptéren. Ettől eltérni csak a KEM előzetes írásbeli engedélye esetén lehetett. Repülőtéren kívüli kényszerleszállás esetén a személyzetnek jelentkeznie kellett a legközelebbi rendfenntartó közegeknél, illetve továbbrepülés esetén tájékoztatni kellett az eseményről annak a reptérnek a személyzetét, ahová a gép megérkezett. Minden repülőgépen ott kellett lenni a szükséges dokumentumoknak (légi alkalmasság igazolás, lajstromkivonat, a személyzet szakszolgálati engedélye, személyzeti és utaslista, az árújegyzék, légjárómű napló). Fegyver, lőszer, robbanóanyag, vegyi harcanyag, illetve fényképező, postagalamb és rádiókészülék csak a légügyi hatóság (KEM XI. szakosztály) külön engedélyével volt szállítható. Repülőbemutatók, repülő versenyek rendezéséhez a belügyi tárca és a légügyi hatóság hozzájárulása kellett. Az ország területén tilalmi övezeteket jelöltek ki, elsősorban katonai szempontból fontos körzeteket, amelyek fölé nem volt szabad berepülni. Minden légi jármű köteles volt engedelmességni, ha nemzetközi szokásokhoz hasonló fényjelzésekkel vagy egyéb módon a magyar hatóságok leszállásra szólították fel.¹⁴ (II.sz. melléklet)

A külföldi légi jármű csak a magyar légügyi hatóság (KEM XI. szakosztály) 30 napra érvényes előzetes átrepülési engedélyével léphetett be a magyar légtérbe. A légügyi szervek minden átrepülésről tájékoztatták a Magyar Királyi Belügyminisztériumot (BM) is. Külföldi katonai gépek csak a HM külön engedélyével repülhettek át a magyar légtéren. A jogosulatlanul közlekedő légi járműveket a magyar

hatóságok leszállásra szólíthatták fel. Nappal 10 másodpercenként fellőtt, fehér füstöt árasztó, éjszaka zöld fényt árasztó lövedékekkel jelezték ezt a gépeknek. A leszállás megtagadása esetén az illetékes szervek elvben kényszerítő eszközöket is igénybe vehettek, repülőgépekkel felszerelt rendvédelmi erők hiányában azonban nemigen voltak hatékony eszközeik. A légteret, vagy a légi közlekedési szabályokat megsértő repülőgépekre a földről csak a HM külön engedélye alapján nyithattak tüzet.¹⁵

A rendelet megállapította, hogy a légi közlekedés feletti felügyeletet a KEM gyakorolja, rendészeti kérdésekben a belügyi tárccával egyetértően. A trianoni tiltó rendelkezések, és a szükséges anyagiak hiánya miatt önálló légiforgalmi rendőrség (csendőrség) egyelőre nem kerül felállításra, ezért a rendészeti feladatokat a rendőrség, a csendőrség és a vámőrség kijelölt szervezeti egységei látták el. Nem bűncselekménynek minősülő szabályszegés esetén a kiszabható büntetés 2000 K bírság vagy 15 napi elzárás volt. Kihágás esetén a rendőrség vagy a helyileg illetékes közigazgatási hatóság járt el. A büntetés vitatása esetén az érintett a légügyi hatósághoz fordulhatott jogorvoslatért.¹⁶

A gyorsan bővülő légi forgalom felügyeletére, illetve az illegális légtérhasználat lehetőség szerinti megakadályozására, élve a légi szuverenitásból eredő jogokkal, 1923. II. 1-jén légi ellenőrző szolgálatot szerveztek. Ez a feladat döntően a honvédségre és a rendvédelmi szervezetekre hárult. A katonai helyőrségek, a pályaudvar- és hídőrségek, a rendőrség, a csendőrség, folyamőrség és a vámőrség alakulatai, továbbá felállított őrségei vagy járőrei kötelesek voltak folyamatosan figyelni a légteret. Minden átrepülő külföldi gépről feljegyzést készítettek, melyeket havi összesítésben felterjesztettek saját kerületi parancsnokságuk, és azon keresztül a légügyi hatóság számára.¹⁷

A korábbi ideiglenes szabályozás után 1923. III. 1-től állandó reptérgondnokságokat szerveztek. Az országot a hét vegyesdandár (egyben csendőr kerület, vámőr kerület stb.) területi illetékességének megfelelően hét reptérgondnoksági kerületre osztották, mindegyikben egy-egy repülőtérral. Egyelőre öt közforgalmi célokat is szolgáló repülőtéren (Mátyásföld, Szombathely, Székesfehérvár, Miskolc, Szeged) csendőr különítményeket állítottak fel, melyek a gondnokságok tevékenységét irányították. Kaposváron és Nyíregyházán nem volt állandó szolgálat, a légügyi feladatokat egy-egy kijelölt előadó látta el.¹⁸

A csendőr különítmények a Vezényelt csendőregyének osztaga (VECSOG) alárendeltségébe tartoztak, amely közvetlenül a csendőrség felügyelője irányítása alatt állt. A különítmények személyi állományát azonban döntően, a korábban a légierőnél szolgáló katonák alkották, rejtett státuszban. Mivel a csendőrség 1921. VI. 3-tól hivatalosan a belügyi tárca alá tartozott, a reptéri csendőrség állománya nem számított bele a trianoni rendelkezések által szigorúan korlátozott honvédségi létszámkeretekbe. A reptéri különítmények a csendőrség szolgálati szabályai szerint, csendőr egyenruhában látták el a szolgálatot, és tevékenységüket a belügyi tárca költségvetéséből finanszírozták, valójában azonban a légügyi hatóságon keresztül a HM katonai csoportfőnöke rendelkezett felettük.¹⁹

A reptérgondnokságok, és ezek keretében a repülőtéri csendőr különítmények feladatkörét a KEM 1923. évi rendelete szabályozta.²⁰ A reptérgondnokságok légügyi igazgatási, légiforgalmi irányítási és légi rendészeti feladatokat láttak el. Az illetékességük alá tartozó terület központi repülőterén a csendőr-különítmény parancsnoka úgynevezett reptérrendet dolgozott ki és vezetett be. Ez tartalmazta a légi járművek kötelező magatartásszabályait a földön és a levegőben, az érkező és távozó repülő személyzet eligazítására vonatkozó tudnivalókat, a repülőter biztonságát és védelmét szolgáló nappali és éjszakai őrszolgálat megszervezését. A rendtartás kitért a rádióforgalom működésére, a karbantartás elvégzésére, a repülőter helyiségei tisztántartására, a reptéri étterem (étkeзде, kázinó) nyitvatartására, illetve a helyi telefon használatára is.²¹

Külön fejezetet képezett a rendtartásban a repülőter tűzvédelmének szabályozása, hogy melyik létesítményben (parancsnokság, csarnok, műhely, hangár) milyen tűzoltó felszerelésről, oltóanyagokról (oltókészülék, fecskendő, homok, víztartály, vegyi anyagok) kellett gondoskodni, hogy ki kezeli a tűzvédelmi eszközöket. Tűzveszély esetén a repülőter teljes személyzete az ügyeletes csendőrtisztnek, altisztnek volt alárendelve. A reptéri csendőrség időközönként tűzriadó gyakorlatot rendelt el.²²

A közforgalmi repülőterek napi tevékenységét a repülőter-vezető (a reptéri csendőr különítmény parancsnoka) irányította. Az ügyeleti szolgálat, melyet csendőrök láttak el, gondoskodott a folyamatos üzem biztosításáról, a szükséges szervezési és adminisztratív feladatok ellátásáról, a fel- és leszállások engedélyezéséről, repülőgépek indításáról és fogadásáról, valamint a rend fenntartásáról. Ezen kívül, a repülőtereken szerelő szolgálat működött, folyamatosan rendelkezésre állt legalább egy repülőgép ellátásához szükséges műszaki személyzet. A rádió-távírási szolgálat feladata kezdetben a szomszédos repülőterekkel való kapcsolattartás, a forgalmi információk és az időjárás-jelentések továbbítása, fogadása volt. A levegőben lévő gépekkel való kapcsolattartás csak az 1930-as években terjedt el. A rádiószolgálatot a Magyar Királyi Posta személyzete látta el, de a távírási is a repülőter-vezető irányítása alá tartozott. A repülőtereken egészségügyi szolgálatot is kellett biztosítani, amit a nemzetközi forgalmat bonyolító Mátyásföldön orvos, máshol elsősegélynyújtásra szakmai képzést kapott személy látott el.²³

A reptérgondnokságok hatáskörébe tartozott az adott kerületben a repülőterén kívüli fel- és leszállások engedélyezése, különböző repülő rendezvények, bemutatók, versenyek felügyelete. Alapelvként az szolgált, hogy az adott település közigazgatási hatóságának és az érintett telek tulajdonosának engedélyére volt szükség. A fel- és leszállómező legalább egy 300 m hosszú tömör talajú terület kellett, hogy legyen, amely körül 500 méteres körzetben nem volt olyan természetes akadály vagy építmény (gyárkémény,

telefonvezeték), ami a repülést veszélyeztethette volna. Minden vonatkozó dokumentumot, hozzájárulást az esemény előtt 48 órával be kellett mutatni az engedélyező légügyi hatóságnak (reptérgondnokságnak). Magának a rendezvénynek a biztosítását nem a repülőtéri csendőrség végezte, hanem a helyi közigazgatás intézkedése nyomán az adott településen illetékes rendőrkapitányság vagy csendőr őrs.²⁴

A polgári repülés hírközlési infrastruktúráját a Magyar Királyi Posta biztosította. Központi Táviróhivatal Rádió Üzemközpontja kirendeltséget létesített a Mátýásföldi repülőtéren. A rádióadót Csepelen állították fel, ez továbbította hazai és külföldi repülőterekre az üzeneteket, amit a posta távirásza Mátýásföldön billentyűztek be. A vevőkészülék a központi vámreptéren működött. Az 1920-as években mindez még csak napi 20-30 üzenetváltást jelentett. A rádiószolgálatot 1933. II. 28-ig látta el a Magyar Királyi Posta, utána a Magyar Királyi Légügyi Hivatal (LÜH) vette át, vagyis a gyakorlatban a honvédség híradósai végezték. A légiközlekedés meteorológiai információinak bővítésére, Szegeden, még 1922 decemberében Időjárás Kutató Állomást létesítettek. Ez az intézmény ugyan rejtett katonai egység volt, a pilótaképzést és a vadászrepülők gyakorlatban tartását szolgálta, az I. világháború egyik ismert repülője HÁRY László vezetésével (később ő lett a légierő parancsnoka). A kiképző keret tisztjei és altisztjei a helyi repülőtéri csendőr-különítmény állományában szolgáltak. A katonai feladatok mellett azonban a szegedi állomás valóban vizsgálta a légköri folyamatokat és széleskörű információkat szolgáltatott a polgári repülésnek, amelyről az állomás főmeteorológusa HILLE Alfréd gondoskodott, aki a főszervezője volt az országos a repülő-meteorológiai szolgálatnak.²⁵

A reptérgondnokságok felállítását követően a KEM sorra adta ki a légiközlekedés egy-egy részterületét érintő rendeleteit. 1933. IV. 14-én jelent meg a „tilalmi övezeteket” tartalmazó szabályozás,²⁶ amely térség felett a hazai vagy külföldi gépeknek tilos volt átrepülni. Ezekről minden magyar repülőszervezet részletes tájékoztatást kapott, és ismertetőt küldtek minden külföldi személynek is, aki átrepülési engedélyt kért az ország felett.²⁷

1923. IV. 26-án új szabályozás lépett a nagyhatalmak által korábban az országra kényszerített, de időközben lejárt repülőter- és hangár-használati szerződés helyébe. Magyarország visszakapta a teljes rendelkezési jogot reptéri létesítményei felett. Cserébe a magyar kormány vállalta, hogy nem használja a létesítményeket katonai célokra, illetve biztosítja a nemzetközi légi forgalom zavartalan lebonyolítását. Központi vámrepteret és szükségesszálló helyeket üzemeltet a megfelelő berendezésekkel és szolgálatokkal, és a hangárokból helyet biztosít a Szövetséges és Társult Hatalmak repülőgépjének. Ezt követte a magyarországi légi járműveken alkalmazott jelzéseket szabályozó rendelet, mely meghatározta, hogy minden polgári repülő szerkezetet öt elemből álló betűsors viseljen. Ebből az első két elem „H-M” a nemzeti hovatarozást jelölte a nemzetközi repülőszervezet által kiosztott jelrendszernek megfelelően. A következő három betű pedig (pl. AAA) a gép egyéni lajstromjele volt. Együtt alkották a repülőgép rádió hívó kódját (H-MAAA).²⁸

1924-re megélné vált a légi forgalom Magyarországon, ami újabb rendelkezések kiadását, illetve a korábbi ideiglenes jellegű szabályozások módosítását vont maga után. Az új intézkedések több ponton bővítették a reptérgondnokságok, és az ezek feladatait ellátó reptéri csendőr különítmények kötelezettségeit és egyben hatáskörét. A reptéri csendőrség számára fokozott terheket jelentett a légügyi hatósági, a légi közlekedési és a légi rendészeti feladatok egyszerre történő ellátása.²⁹

Az új helyzetben szükségessé vált a légiközlekedésre vonatkozó szabályozás módosítása.³⁰ 1924. II. 22-én új kormányrendelet született, amely több ponton kiegészítette a korábbi jogszabályt. Ezt egy sor szakminiszteri rendelkezés követte, melyek az egyes részterületeken vezettek be korszerűbb előírásokat. 1924. III. 8-án új rendelet jelent meg a repülőterek létesítésére és működtetésére vonatkozóan, amely érintette a reptérgondnokságok hatáskörét is. Új repülőter kialakítása előtt a reptérgondnokság feladata volt a kiválasztott helyszín megvizsgálása és jóváhagyása. A reptér üzembe helyezése előtt egy újabb szemle következett, amikor a légügyi hatóság (a reptérgondnokság) megvizsgálta, hogy a létesítmény alkalmas-e a fel- és leszállásokra, megvannak-e a szükséges berendezések, felszerelések (szélzsák, leszállási jel, önműködő szélirányjelző, piros, fehér, zöld színű rakéták), illetve megszervezték-e az állandó vagy ideiglenes (az esetenként repülő eseményeket biztosító) reptéri szolgálatot.³¹

A rendelet harmadik része a repülőterek igazgatásával foglalkozott. Minden felszállóhely a területileg illetékes reptérgondnokság hatáskörébe tartozott, amely félvényként szemlét tartott a magáncélú (vállalati) és ideiglenesen használt reptereken is. A repülőtéri szolgálat tagjai feladatuk ellátása közben hatósági személynek számítottak. A szakmai üzemeltető szervezetek, valamint a Magyar Királyi Állami Rendőrség és a Magyar Királyi Vámőrség kirendelt közegei kötelesek voltak követni a gondnokságot irányító reptéri csendőrség utasításait, amennyiben az nem ütközött saját testületük szolgálati szabályzatába.³²

A reptérgondnokság, illetve a feladatait ellátó csendőr különítmény feladatköre kiterjedt az üzemmenet rendje és az üzembiztonsági szabályok betartására, az ügyeleti szolgálat ellátására, az induló és érkező repülőgépek és okirataik átvizsgálására, a repülőgépek indítására és fogadására. Felügyelte a rádió-, a műszaki-, a tüzoltó- és az egészségügyi szolgálat munkáját. Őrizte az objektumot és fenntartotta a rendet. Díjfizetés ellenében gondoskodott a repülőgépek tárolásáról, a kisebb javítások elvégzéséről, az üzemanyag feltöltéséről. Az ügyeletes csendőr forgalmi naplót és eseménynaplót vezetett, melybe minden üzemszerű, vagy rendkívüli eseményt rögzített, felhasználva a nemzetközi reptéren szolgálatot

ellátó rendőr vagy vámőr közegek adatait is. Ennek a kivonatát minden reptéri csendőrkülönítmény havonta megküldte a Mátyásföldi repülőtér gondnokságának, amely ezt saját adataival kiegészítve felterjesztette a légügyi hatóságnak (KEM XI. osztály). Ez szolgált később a KSH vagy a nemzetközi repülőszervezet számára a légi forgalommal kapcsolatos statisztikák összeállításánál.³³

Kisebbségi szabálytalanságok esetén a reptéri csendőrkülönítmény saját hatáskörében intézkedett, ha pedig valamilyen komolyabb ügy elbírálására már nem volt hatásköre a tényállás jegyzőkönyvi rögzítése után tájékoztatta az arra jogosult hatóságot. Nem bűncselekménynek minősülő kötelességszegés esetén 120 000 koronáig terjedő rendbírságot szabhatott ki, ami ellen a KEM XI. osztályához lehetett fellebbezni. A beszédett bírságokat a hazai aviatika fejlesztésére fordították.³⁴

Az 1924. III. 9-én kiadott KEM rendelet³⁵ rögzítette, hogy légi jármű részére alkalmassági engedélyt kell kémi a légügyi hatóságtól, amely a naptári év végéig szól, és a következő évre egy újabb felülvizsgálat után tudták azt megújítani a tulajdonosok. Minden repülőgépnél magával kellett vinnie a közlekedésre jogosító okiratokat (alkalmassági igazolás, lajstromkivonat, eseménynapló, amely a repülési tevékenységet tartalmazta, légijármű-napló, amely a szerkezeti adatait, állapotát, az elvégzett javításokat rögzítette, a motorkönyv, amely a hajtómű adatait és a rajta elvégzett szereléseket dokumentálta).³⁶

A kísérő iratok mellett a gépek csak az előírt repülő felszereléssel közlekedhettek (elsősegély-do-bozt, javítóeszközök, tűzoltó készülék, vízi gépek esetében mentőeszköz, éjszakai repülés esetén fényjeladó). Nappal 500, éjjel 100 kilométernél hosszabb vagy a tengerparttól 50 kilométerre eltávolodó repülés esetén a pilóta mellett egy I. osztályú szakszolgálati engedéllyel rendelkező kísérőre volt szükség, aki az útirány megtartásáért felelt. Fele ekkora távolságok esetén egy II. osztályú kísérőnek kellett jelen lennie. A szabályokat megszegőkkel szemben, bűncselekménynek nem minősülő kihágás esetén 120 000 K bírság vagy 15 nap elzárás volt kiszabható.³⁷

Hosszas előkészítés, szakmai és politikai egyeztetések után 1924. IV. 10-én a kereskedelemügyi tárca keretén belül rendelettel felállították a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt (LÜH).³⁸ Ez vette át a légiforgalmi osztály feladatát, és személyi állományát, és egyben megkapta a légügyekkel kapcsolatos korábbi miniszteri jogköröket is. A LÜH az eredeti tervek szerint a kereskedelemügyi tárcától független kormányfőhivatalként jött volna létre, mivel azonban ez a szervezet volt a titokban fenntartott repülés irányítója, a rejtés érdekében megfelelőbbnek látszott, ha formálisan a KEM alá rendelik.³⁹

A Magyar Királyi Légügyi Hivatal, egyrészt ellátta az első fokú légügyi hatóság szerepkörét és kezdeményezően közreműködött a repüléssel kapcsolatos témák szabályozásában, másrészt, felügyelte az alsóbb szintű hatóságok, a reptérgondnokságok tevékenységét, illetve a szakigazgatással kapcsolatos napi operatív teendőket végezte. A LÜH személyzetét mindössze 20 tisztviselő alkotta, különböző alárendelt intézmények keretében azonban további 178 fő vett részt a munkájában (ebből 104 rejtett státuszú katona volt).⁴⁰

A Magyar Királyi Légügyi Hivatal újraszabályozta a légi ellenőrző szolgálat működését. A mátyásföldi vámreptér mellett további három leszállóhelyet jelölt ki, amelyeket a külföldi gépek tervezett módon igénybe vehettek (Szombathely, Miskolc, Szeged), mellettük szükségreptérként használhattak további négy leszállóhelyet (Albertfalva, Székesfehérvár, Debrecen, Pécs.). A külföldi gépek a légi kapuk között csak a tiltott területeket elkerülve, illetve a kötelező leszállásra kijelölt vámrepteret közbeiktató legrövidebb útvonalon közlekedhettek.⁴¹ **(II.sz. melléklet)**

Az engedély nélkül áthaladó gépek esetében a légi ellenőrző szolgálat csak feljegyzést készített, és összesítő jelentést tett, katonai gép észlelése esetén azonban azonnal tájékoztatta a legközelebbi honvéd parancsnokságot, a területileg illetékes reptérgondnokságot és a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt is. Ilyen esetben a nemzetközileg elfogadott szabályoknak megfelelően leszállásra szólították fel a gépeket, fényjelző lövedékekkel vagy színes füstöt árasztó rakétákkal. Ha nem engedelmessé váltak, a légi ellenőrzés elvileg bármilyen más eszközt is felhasználhatott a leszállításukra, a gyakorlatban azonban erre nem voltak megfelelő eszközei. Idegen katonai gépekre tüzet nyitni csak a honvédelmi miniszter közvetlen parancsa esetén, vagy egy körzetre érvényes korábbi általános honvédelmi miniszteri engedély alapján lehetett, tiszti beosztású személy utasítására.⁴²

A LÜH 1924 nyarán lépéseket tett a pilótaképzés bővítése érdekében. Az alapkiképzésen átesett személyzet Szegedre került, a HÁRY László légügyi főfelügyelő (örnagy) irányítása alatt álló II. és III. fokú tanfolyam elvégzésére. Székesfehérváron szintén pilóta és megfigyelő képzés kezdődött. Az 1924-1925-ös idényben a három bázison 58 főt iskoláztak be, közülük 24 fő fejezte be a kiképzést, és 54 fő részesült utánpótlásban. A nemzetközi ellenőrzés kijátszása érdekében a kiképzés alatt álló növendékek egy-egy csoportja minden bázison próbacsendőrként szerepelt. Formálisan a csendőrség személyi állományába tartozott, csendőr egyenruhát hordott, valójában azonban katonai pilóta volt.⁴³

Katonák és csendőrök közreműködése a polgári repülésben

A nemzetközi és a hazai légi forgalom bővülése, illetve a LÜH felállítását követően a légügyi irányítás átalakulása nyomán újraszabályozták a reptérgondnokságok és az ezek keretében működő repülőtéri csendőrkülönítmények tevékenységét. Az újraszabályozáskor összefoglalták néhány témában és az új helyzetnek megfelelően módosították a légiközlekedésre és a légtérhasználatra vonatkozó korábbi szabályozást.⁴⁴

A repülőtereken dolgozó polgári alkalmazottakat (a posta távírása és az ügyeletes orvos kivételével) formálisan elbocsátották, lehetővé téve számukra, hogy próbaszolgálatos csendőrként maradhassanak, akik egy év után a VECSOG rendes állományába kerültek. Így a légierő rejtett személyzete is teljes egészében a csendőrség égisze alá került. Hivatalosan ezt azzal indokolták, különösen a SZKEB megfigyelők számára, hogy a csendőrség sokkal megbízhatóbban tudja ellátni a rendfenntartás és az őrzés mellett a repterek üzemeltetését is, mint a polgári alkalmazottak. Ebben természetesen volt igazság is, ismerve a csendőrség fegyelmeztségét, de a változás alapvetően a légierő állományának jobb rejtését szolgálta.⁴⁵

A rendelet értelmében a reptéri csendőrkülönítmények látták el a reptérgondnokságok területén minden légügyi vonatkozású tevékenység felügyeletét. A csendőr különítmények székhelye általában megegyezett a hét csendőr kerület (egyben a hét honvéd vegyesdandár) központjával. A budapesti gondnokság állomáshelye értelemszerűen a központi vámreptér, Mátyásföld volt. A repülőteri csendőr különítmények felettes szerve a szolgálat ellátása szempontjából nem a területileg illetékes csendőrkerületi parancsnokság volt, hanem közvetlenül a Magyar Királyi Légügyi Hivatal.⁴⁶

A repülőteri csendőrség, mint alsófokú légügyi hatóság közigazgatási feladatokat, mint a központi repülőter üzemeltetője légi forgalmi irányítási feladatokat, mint a hatályos légiközlekedési szabályok betartatója pedig légi rendészeti feladatokat látott el. Hatásköre a gondnokságok egész területére kiterjedt, felügyelte a magánrepülőterek forgalmát, illetve az alkalmankénti repüléseket (bemutatók, versenyek), és saját hatáskörben esetenként fel- és leszállási engedélyeket adott ki. A repülő balesetek elsődleges kivizsgálása, megfelelő szakértők bevonásával szintén a reptéri csendőr különítmény hatáskörébe tartozott.⁴⁷

A repülőterek irányítása során a különítmény parancsnoka készítette el a mindenkire érvényes helyi szabályozást. A reptereken csak olyan személy mozoghatott szabadon, akinek erre a csendőr különítmény parancsnokától írásbeli engedélye volt. A napkeltétől napnyugtáig tartó szolgálat során minden alkalmazott és a reptéren munkát végző személy (postatiszt, rendőr, vámőr, orvos, takarító) köteles volt követni a csendőr parancsnok utasításait. Repülőgép, hazai vagy külföldi, csak az ügyeletes csendőr zászló- vagy tárcsajelére indulhatott, miután átesett a személyzet, az utasok és a szállított áruk kötelező ellenőrzésén.⁴⁸

Kisebbségi szabálysértések, kötelességmulasztások esetén a repülőteri csendőrség járt el az elkövetővel szemben, joga volt kisebb összegű helyszíni bírság beszedésére is. A csendőr parancsnok eljárásával szemben a repülőteri panaszkönyvben lehetett kifogást emelni, vagy közvetlenül a Magyar Királyi Légügyi Hivatalnál fellebbezhetek az érintettek. A LÜH illetékesei mindkét esetben felülvizsgálták a reptéri csendőrség eljárását. Súlyosabb kihágás vagy bűncselekmény elkövetése esetén a csendőrség őrizetbe vette a gyanúsítottat, jegyzőkönyvezte az esetet, és átadta az ügyet a területileg illetékes rendőrhatalóságnak a bünvádi eljárás megindítására. A repülőterekkel, a légiközlekedéssel kapcsolatos eseményekről (baleset, kényszerleszállás, bűncselekmény, rendkívüli fel- és leszállás stb.) csak a Magyar Királyi Légügyi Hivatal, vagy a reptéri csendőr különítmény parancsnoka adhatott információkat magán-személyeknek vagy a sajtónak.⁴⁹

A repülőteri csendőrség tehát kettős funkciót töltött be. Egyrészt a hivatalos, polgári légügyekkel kapcsolatos szerepkört, másrészt a katonai repülés rejtésével összhangban a honvéd repülőtisztok és katonák csendőrként való foglalkoztatását. Mátyásföldön, Szombathelyen, Szegeden és Miskolcon például a helyi csendőr különítmény parancsnokai rejtett státuszú honvéd repülőtisztok voltak.⁵⁰

A polgári repülés és az annak irányítását és felügyeletét ellátó reptérgondnokságok, repülőteri csendőrkülönítmények helyzetében, 1926-ban számottevő változás következett be. A legyőzött országok aviatikáját súlyosan megterhelő, nagy versenyhátrányt okozó 9-es szabályt a párizsi légügyi egyezmény váltotta fel, amely ugyan még mindig tartalmazott bizonyos korlátozásokat a polgári repülés terén, de az már inkább csak a katonai gépek teljesítményi mutatóival rendelkező gépek gyártására és beszerzésére vonatkozott. Felfegyverzett gépek tartását pedig tovább is tiltották a legyőzött országoknak. A Nagykövetség Tanácsa, illetve Németország, Ausztria és Magyarország kormányai között megkötött egyezmény lehetővé tette a polgári légi forgalom, a sportrepülés és a tudományos célú repülés nagyobb mértékű fejlesztését.⁵¹

A Magyar Államkincstár 1926 júniusában megvásárolta a Mátyásföldi Közforgalmi Repülőteret és azonnal hozzáfűzte a bővítéséhez és korszerűsítéséhez, új hangár és nagyobb műhely építéséhez. Rendszeres nemzetközi forgalmat bonyolított a Nemzetközi Légiforgalmi Rt. (CIDNA), a Párizs-Mátyásföld-Konstantinápoly útvonalon, de állandó vendégnek számítottak a német és az osztrák légitársaság gépei is a magyar reptereken.⁵²

Az MLRT rendszeres postajáratokat indított Miskolc, Debrecen, Szeged, Nagykanizsa felé. A vállalat szolgáltatásait számos különböző területen vették igénybe, bemutató és propaganda repülések esetében, de az árvíz elleni védekezés során is. A vízügyi szakemberek a magasból is tájékozódhattak a folyók állapotáról, illetve repülőgépekről rendszeres fényképfelvételeket készítettek az aktuális árvízi helyzetről. A magyar légi forgalom menetrendszerű járatai 1922 és 1928 között 11 095 repülést teljesítettek, miközben 18 215 utast 1 200 114 kg küldeményt szállítottak. Ugyanez idő alatt alkalmi járatok és helyi repülések során 3 397 felszállást hajtottak végre 6 702 fő utassal. Egyedül 1928-ban a magyar

légi forgalom statisztikájában 2 534 felszállás, 694 225 megtett kilométer, 4 229 utas és 343 231 kg rakomány szállítása szerepelt.⁵³

Az 1926-tól jelentős mértékben megnövekvő légi forgalom indokolta a repülőterei szolgálatok bővítését. A légierő fejlesztésének valamelyest szélesedő mozgástere miatt több katonai repülőt nem kívántak a reptérgondnokságokhoz vezényelni, ezért a repülőterei csendőr különítmények személyi állományát igazi csendőrökkel egészítették ki. Miközben a légügyi szakfeladatok ellátását továbbra is csendőrségi állományba átvett honvédtisztok és altisztek végezték, a reptérgondnokságok személyzete általában egy csendőr altiszttel és kettő-négy csendőrrel bővült, akik elsősorban a rendészeti és őrzési tevékenységet látták el. A központi vámrepülőtér, Mátyásföld parancsnokságára egy csendőrtiszt került, aki korábban az 1. budapesti csendőr kerület 7. alsódbasi szárnyának parancsnok-helyettese volt. Rajta kívül a repülőterei csendőr különítmény személyi állományát három rejtett státuszú honvédtiszt, három honvéd altiszt és 12 honvéd, illetve két valódi csendőr altiszt és hat csendőr képezte.⁵⁴

A légügyi fejlesztések terén további lehetőségeket adott, hogy 1927. III. 31-én megszűnt Magyarország közvetlen nagyhatalmi ellenőrzése, a SZKEB képviselői eltávoztak az országból. A pénzügyi ellenőrzés fennmaradt, ezt a Nemzetek Szövetsége szakértői vették át, akik nem gyakoroltak közvetlen felügyeletet, csak a magyar állam által átadott adatok áttekintése alapján készítették el a jelentéseiket. A pénzügyi transzparencia miatt azonban továbbra is gondot kellett fordítani a haderő egy részének rejtésére, illetve be kellett tartani a rendvédelmi szervezetek létszámkorlátozását is.

A nemzetközi légi forgalom mellett jelentősen megélnéült a hazai szabadidős repülés, különböző légi bemutatók szervezése, sportrepülő egyesületek tevékenysége. Mindez fokozott mértékű feladatot rótt a repülőterei csendőr különítményekre. Mátyásföldön, 1928. V. 17-én nagyszabású repülőnapot rendeztek. Az esemény szervezője a Magyar Atlétikai Club motorsport osztálya volt. A bemutatón részt vettek többek között a szegedi szombathelyi és repülőiskola növendékei, valamint a Műegyetemi Sportrepülő Egyesület tagjai, összesen 15 repülőgép szerepelt a programban. A repülőnapot 15 000 néző tekintette meg. A rendezvény fővédnökei *HABSBURG József Ferenc* és *Albrecht királyi hercegek* voltak. Megjelent Mátyásföldön nagybányai HORTHY Miklós kormányzó is, annál is inkább, mert a pilóták sorában ott volt idősebb fia, nagybányai HORTHY István is, aki látványos műrepülő bemutatót hajtott végre. Az esemény biztosítására, a nagy tömeg mozgásának irányítására, biztonságának felügyeletére nagyobb számú rendőrt vezényeltek ki Budapestről, illetve a VECSOG és a környező őrsök személyi állományából, de a program lebonyolításával kapcsolatos reptéri teendőket alapvetően a mátyásföldi repülőterei csendőr különítménynek kellett megoldania, melyet az esemény idejére néhány fővel megerősítettek.⁵⁵

A repülőterei csendőrség, a maga öt különítményével, 96 fős létszámával (közte 14 tiszt és 18 altiszt), melyből a rejtett státuszú honvédegyének mellett mindössze 30 fő volt valódi csendőr (közte egy tiszt és hét altiszt), csak egészen kis részt képezett a csendőrség mintegy 12 000 fős létszámán belül, a 7 csendőr kerület 30 osztálya, 93 szárnya, 209 szakasza és 853 őrsének sorában. Tevékenységük összetett jellege (légi irányítás, légügyi közigazgatás, légi rendészet), illetve, hogy feladataikat nagy (esetenként nemzetközi) nyilvánosság előtt látták el jelentős szerepet biztosított számukra.⁵⁶

Időközben átszervezések történtek a Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztériumban, a légügyi fejlesztések rejtése érdekében a LÜH a tárca V. osztályaként működött tovább, változatlan feladatkörrel. A hivatal állományát 147 fő alkotta (köztük 39 fő tiszti beosztásban). A csendőrség keretében ekkor 548 fő rejtett státuszú repülő katona szolgált, közülük 64 főt vezényeltek a reptérgondnokságokhoz.⁵⁷

A légiközlekedésre vonatkozó rendelkezéseket 1929-ben ismét módosították, az új jogszabály azonban csak néhány kisebb szövegkorrekciókból állt, ami megkönnyítette az előírások értelmezését és alkalmazását.⁵⁸ A katonai fejlesztések rejtésének érdekében bizonyos változások következtek be az idegen repülők számára kijelölt tiltott övezetek határának megjelölésében. A csepeli zónát, amely korábban csak a sziget északi részét foglalta magába, déli irányban megnövelték, a Háros-sziget délnyugati csúcsa és Soroksár déli kijárata vonaláig.⁵⁹

A légi forgalom bővülésével összhangban bővült a reptérhálózat is. A korábbi reptérgondnoksági megbízott helyett teljes gondnoki testület és csendőr különítmény került a pécsi és debreceni repülőterre. További három reptéri csendőr különítmény is felállításra került. Az egyik Csepelen a vízi repülő állomáson, amely a bővülő nemzetközi forgalom számára vámrepülőterként működött. A másik két különítmény pedig Kaposvárra és Nyíregyházára települt, ahol jelentősebb rejtett katonai fejlesztések folytak. A Mátyásföldi repülőtér 1930 őszen naponta négy-négy magyar és francia, hetente pedig négy brit gépet fogadott, valamint minden napra jutott nem menetrend szerint közlekedő járat is. Rendszeres légi posta járatok repültek Szegedre, Miskolcra és Szombathelyre, valamint a Budapest-Nyíregyháza-Debrecen és a Budapest-Kaposvár-Pécs útvonalon. Mivel az MLRT anyagi gondokkal küzdött, a vállalatot újjáalapították, most már többségi állami tulajdonú céggé.⁶⁰

A korábbinál nagyobb figyelmet kapott a sportrepülés, amelyre, mint a légierő lehetséges személyi utánpótlására tekintettek. Különösen GÖMBÖS Gyula honvédelmi miniszter (később kormányfő) szorgalmazta a sportrepülő egyesületek létrehozását. Az ország pénzügyi ellenőrzése miatt ezek a Magyar Királyi Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium költségkeretéből kaptak állami támogatást. A következő években több szervezet is alakult: a Budapesti Sport Egyesület - BSE (Mátyásföld), a Délvidéki Aero Club (Szeged), a Baranya-Pécsi Aero Club (Pécs), a Debreceni Aero Club (Debrecen), a Mátra-

vidéki Aero Club (Miskolc) és a Somogy Megyei Aero Club (Kaposvár), illetve a gyöngyösi, budaörsi, Farkas-hegyi vitorlázórepülő egyesület. 1930-ban 12 városban tartottak nagyobb repülőbemutatót.⁶¹

A katonai fejlesztés érdekeire figyelemmel megduplázták az egyes repülőtereken működő reptérgondnokságok létszámát. A testületek egyik fele katonai repülőkből állt, akik a légierej rejtett alakulatainak helyi személyzetét alkották. A reptérgondnokságok személyi állományának másik felét a korábban felállított reptéri csendőr különítmények képezték, amelyek a polgári repülés ügyeit intézték. Ezek változatlanul vegyes összetételűek voltak, ahol rejtett státuszú katonák és valódi csendőrök egyaránt szolgáltak.⁶²

Önálló csendőr-parancsnokság a polgári repülés irányításában

A reptérgondnokságok kétféle funkciójának (személyzetének) egyértelmű elhatárolása, érdekében Mátyásföldön felállították a reptéri csendőr különítmények központi parancsnokságát. A parancsnok alá két rejtett státuszban lévő honvédtiszt és két honvéd altiszt, valamint két valódi csendőr altiszt, illetve 12 rejtett állományú honvéd és nyolc csendőr tartozott. A Mátyásföldi Repülőtér parancsnoka egyben előljárója volt az összes repülőtéren működő csendőr különítménynek, illetve a különböző repülő rendezvények (bemutatók, versenyek, külföldi repülő delegációk fogadása stb.) biztosítására kirendelt csendőr egységeknek.

1931. VII. 15-16-án, amikor a magyar óceánrepülő, az Amerikából leszállás nélkül Magyarországra repülő és a „Justice for Hungary” (Igazságot Magyarországnak) elnevezésű gép fogadására készültek a Mátyásföldi reptéren, hatalmas tömegre számítva kivezényelték a budapesti, Budapest-vidéki és a mátyásföldi rendőrség 1 298 rendőreit, valamint a VECSOG és a környező őrsök mintegy 150 csendőreit, akiket az esemény idejére mátyásföldi csendőr különítmény parancsnoksága alá rendelték.⁶³

Hasonló volt a helyzet 1932. VI. 15-én, amikor az Atlanti-óceánon átrepülő magyar pilóták 1932. V. 21-ei tragikus repülőbalesete nyomán megérkezett Magyarországra az az olasz repülőgép (Fiat BR-3), amelyet az olasz vezetés a magyar óceánrepülő iránti tisztelete kifejezéséül ajándékozott a magyar kormányoknak. A „Giustizia per l'Ungheria” (Igazságot Magyarországnak) nevű gépet hatalmas tömeg fogadta és jelen volt több miniszter (köztük GÖMBÖS Gyula), illetve a LÜH vezetője is. A program zökkenőmentes lebonyolítását és a rend fenntartását a Mátyásföldi Repülőtér csendőr különítményének a parancsnoka koordinálta, akinek a szerepét az eseményről hírt adó lapok is kiemelték.⁶⁴

A katonai aviatika rejtése érdekében az 1930-as évek elején többször is átalakították a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt. Az intézmény 1931-ben még a kereskedelmi tárca V., 1932-től a III., 1934 őszétől a VII., 1936-ban pedig a XI. szakosztályaként működött. Ez a sok átszervezés szinte követhetlenné tette a nemzetközi megfigyelők számára a LÜH működését, létszámváltozásait, pénzfelhasználását.⁶⁵

A repülés biztonsága, ugyanakkor a katonai kommunikáció javítása érdekében a KEM 1933-ban újrászabályozta a rádiószolgálat ellátását, a repterek egymás közötti rádióforgalmát, a légi járművekkel való kapcsolattartást (irányjelző és helyzet meghatározó szolgálat, reptér és repülőgép közötti összeköttetés, repülőgépek egymás közötti kommunikációja), valamint a légi meteorológiai szolgálat működését. Ezzel egyidőben a LÜH átvette a rádiószolgálat ellátását a Magyar Királyi Postától a Mátyásföldi repülőtéren. Ekkorra már olyan mértékben megnőtt a rádióforgalmazás, hogy egy adókészülékkel nem tudták ellátni. Míg a mátyásföldi rádiósok 1926-ban 4 604 hívást hajtottak végre, addig 1932-ben már 30 147 üzenetet továbbítottak.⁶⁶

A nemzetközi forgalom számára is fontos reptereken rádió-iránymérő állomásokat létesítettek (gonio-állomás), melyek segítettek a gépek navigálásában. Ilyen berendezés működött Szombathelyen, Székesfehérváron, Szegeden és Mátyásföldön.⁶⁷

Megváltozott a magyar repülőgépek jelzésrendszere. Az 1933. IV. 19-én kiadott rendelet értelmében, a „H-M” ország azonosítót a „HA-” váltotta fel, utána ugyanúgy 3 betű következett, a gépek egyéni lajstromjele. A betűsort a szárny alsó és felső felületére, valamint a törzs két oldalára kellett felfesteni. A katonai gépeken a vezérsík kormányfelületét nemzeti színekre festették. A polgári gépeken, a vezérsíkon egy nagy „H” betű jelezte a hovatartozást.⁶⁸ Módosult a magyar légtérbe való be- és kirepülés során használható légi kapuk jegyzéke is. Az új szabályozás szerint a magyar légtér határait Komárom, Hegyeshalom, Szombathely, Zákány, Kelebia, Battonya, Biharkeresztes és Hidasnémeti térségében lehetett átlépni, egy 5 km széles folyosón, a határon átvezető főútvonalat vagy vasútvonalat követve.⁶⁹

Ezzel egyidőben szigorításokat vezettek be a légtérhasználati szabályokban is. 1933. XII. 22-én új, átfogó szakminiszteri rendelet jelent meg a külföldi légi járművek közlekedéséről.⁷⁰ A polgári gépek berepülési kérelme esetén a LÜH már nem adta ki automatikusan az engedélyt, hanem a személyzetet előzetesen leinformálta. A légi ellenőrzést végző szervezetek a légi eseményekkel kapcsolatos jelentéseiket három helyre küldték meg: saját kerületi parancsnokságuknak, a felügyelő minisztérium illetékes

osztályának és a Magyar Királyi Légügyi Hivatalnak. A csendőrség által készített jelentéseket így közvetlenül megkapta a csendőrkerületi parancsnokság, a belügyi tárca VI. b. osztálya és a LÜH is. A Magyarországgal légügyi egyezményt kötött államok (Ausztria, Németország, Olaszország, Lengyelország) polgári gépjai előzetes engedély nélkül, de a légiforgalmi szabályokat betartva használhatták a magyar légteret.⁷¹

Más államok gépjainek berepülési engedélyre volt szüksége, amely megszerzéséhez tájékoztatást kellett adni a LÜH számára a gép hovatarozásáról, felségjelzéséről, lajstromjeléről, típusáról, a motor azonosítószámáról, lóerejéről, illetve a gépen lévő egyéni jelzésekről. Közölni kellett a tulajdonos és üzemeltető, illetve a hajózó személyzet nevét, állampolgárságát, lakóhelyét, valamint az utasok nevét. Meg kellett adni az indulási helyet, a célállomást, a magyarországi tervezett útvonalat. Ez alapján adta ki a LÜH az átrepülési engedélyt, meghatározva a használható légi kapukat és a követendő útvonalat. Minderről a Magyar Királyi Légügyi Hivatal a Magyar Királyi Belügyminisztériumot is tájékoztatta.

Katonai légi járművek terén a kisantant államok és a Szovjetunió gépjainek átrepülését megtiltották. A többi állam esetén a LÜH a honvédelmi tárcával egyeztetve adta ki a belépési engedélyt. Fegyver, lőszer, robbanóanyag, vegyi harcanyag szállításához a belügyi tárca külön engedélyt kellett kérni, melyben megjelölve a veszélyes rakomány szállításánál alkalmazott biztonsági rendszabályokat, és biztosítva, hogy ezekhez az eszközökhöz és anyagokhoz a repülés közben a személyzet nem fér hozzá. Személyi védőfegyver viseléséhez elegendő volt a LÜH jóváhagyása. Fényképezőgép vagy postagalamb szállítására szintén a Magyar Királyi Légügyi Hivatal adott engedélyt, ezeket azonban olyan módon kellett elhelyezni a repülőgépben, hogy menetközben a személyzet ne férhessen hozzájuk.⁷²

Ha egy külföldi légi jármű jogosulatlanul használta a légteret, vagy tiltott terület fölé repült be leszállásra szólították fel. Nappal fehér füstöt, éjszaka fehér csillagokat kibocsájtó jelzőlövedék fellövésével. A szabályosan közlekedő légi járműveket is leszállásra hívhatták fel ellenőrzés céljából. A leszállás után a reptéri csendőr különítmény átvizsgálta a gépet, nem folytatott-e felderítést, titkos képrögzítést. Az ellenőrzés eredményét polgári gép esetén a légügyi hatósághoz továbbították. Katonai gép esetén először a területileg illetékes vegyesdandárt értesítették, amely indokolt esetben kémelhárító közegeket küldött a helyszínre. Ha az érintett légi jármű a felszólítás ellenére nem szállt le a légügyi szervek másodszor is figyelmeztették. Amennyiben erre sem reagált, bármilyen eszközzel (akár fegyveres erővel is) a földre lehetett kényszeríteni, békeidőben azonban a fegyverhasználathoz honvédelmi tárca közvetlen engedélyre volt szükség.⁷³

1935-ben a korábbi ideiglenes szabályozások után új, átfogó rendelkezést adtak ki a légi ellenőrző szolgálat ellátására. Az ország feletti légi tevékenység ellenőrzése a LÜH hatáskörébe tartozott, amely ennek végrehajtásához különböző hatóságok, rendvédelmi szervezetek közreműködését vette igénybe. A csendőrség, rendőrség, folyamőrség és határőrség minden felállított őrsége vagy mozgó járőre köteles volt figyelni a légteret, és naponta jelenteni az észlelt légi tevékenységet a helyi parancsnokságának. Olyan körzetekben, ahol sem honvéd alakulat, sem rendvédelmi testület szervezeti egysége nem állomásozott — a belügy javaslatára — a helyi tűzoltóságot is bekapcsolták a légi ellenőrző szolgálatba. Az őrsöktől beérkező adatok alapján a helyi parancsnokságok havi összesítéseket készítettek, amit egyrészt a kerületi rendőr, csendőr, határőr parancsnokságokra terjesztettek fel, másrészt megküldtek a LÜH számára.⁷⁴

Ha felmerült, hogy egy gép jogosulatlanul használja a légteret, vagy idegen katonai légi járművet észleltek, esetleg egy külföldi gép elhagyta a szokásos légifolyosót, vagy egy tiltott zóna felett repült át, arról azonnal értesíteni kellett az illetékes reptérgondnokság csendőrkülönítményét, a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt, katonai gép esetén a vegyesdandár parancsnokságát is. Repülőtéren kívüli leszállás esetén a helyi rendvédelem képviselői megvizsgálták a landolás okát, ellenőrizték a gép és a személyzet iratait, és ha mindent rendben találtak továbbengedték a repülőgépet, de bejelentést tettek az esetről a repülőtéren csendőr különítménynek, illetve a Magyar Királyi Légügyi Hivatalnak. Ha a gép jogosulatlanul közlekedett, hiányos volt a dokumentációja, vagy ha felmerült a csempészés vagy kémkedés gyanúja, vissza kellett azt tartani, értesíteni a helyi közigazgatási hatóságot, amely lefoglalta a gépet, és tájékoztatni a repülőtéren csendőrséget, amely őrizetbe vette a személyzetet. Katonai gép esetén a vegyesdandár foglalta le a légi járművet és a rajta található fegyverzetet vagy fényképező felszerelést. A következő évben a légtérelenőrző szolgálat irányítását a Magyar Királyi Légügyi Hivaltól átvette az újonnan felállított Országos Légvédelmi Parancsnokság, a rendvédelmi erők azonban továbbra is közreműködtek a szolgálat ellátásában.⁷⁵

1935. VIII. 8-án személyi változás következett be. A betegsége miatt leváltott légügyi főigazgató utódját kinevezése alkalmával tábornokká léptették elő.⁷⁶

Mátyásföldön, 1936. VI. 14-én újabb nagyszabású repülőnapra került sor. A hazai motoros és viortlázó repülő, ejtőernyős ugrók mellett a programban szerepelt 10 olasz vadászipülőgép bemutatója is. Az eseményen részt vett nagybányai HORTHY Miklós kormányzó és Don Pierro COLONNA herceg, a budapesti olasz követ is. A nézőszám megközelítette a 60 000 főt. A repülőnap megszervezése, az esemény biztosítása, a rend fenntartása, a hatalmas tömeg mozgatása alapvetően a rendőrségre és a csendőrségre hárult. A bevont csendőr egységeket a Mátyásföldi repülőtér csendőr különítménye irányította.⁷⁷

1937-re a nemzetközi és a hazai légi forgalom kinőtte a Mátyásföldi repülőtér, szükségessé vált egy korszerűbben felszerelt légikikötő megépítése. Ugyanakkor Mátyásföldre egyre inkább a honvédség tartott igényt a katonai repülés és pilótaképzés bővülése nyomán. Kilenc külföldi légitársaság gépei látogatták rendszeresen Magyarországot (brit, francia, holland, német, svájci, olasz, osztrák, csehszlovák, lengyel járatok). Budapestre elérhető volt repülőgépen London, Párizs, Amszterdam, Berlin Zürich, Róma, Bécs, Prága, Varsó, Belgrád, Athén, Bukarest. A Minisztertanács már 1935. IV. 11-én döntést hozott az új közforgalmi repülőtér kiépítéséről, amely végül 1937. VI. 20-án nyílt meg Budaörsön. Az új repülőtér elkészülésével felmerült a kérdés, hogy a létesítményt milyen szervezet üzemeltesse, polgári alkalmazottakból toborzott szolgálat, a budapesti rendőrség, amely egyébként is az útlevél ellenőrzést végzi, vagy a korábbiakhoz hasonlóan egy repülőtéri csendőrkülönítmény. Vita zajlott a kérdésről a fővárosi közgyűlésben is. A LÜH főnöke 1937. V. 26-án külön átiratban fordult a belügyminiszterhez, amelyben azt kérte, hogy továbbra is a csendőrség adja a közforgalmi reptér üzemeltető szolgálatát, mert már e téren megfelelő tapasztalatai vannak, komoly tekintéllyel rendelkezik és tökéletesen megbízható.⁷⁸

A Budaörsi repülőtéren új reptérgondnokságot állítottak fel, amelyhez átvezényelték Mátyásföldről az ottani repülőtéri csendőr különítményt. A nemzetközi légi forgalmat kiszolgáló rádióadót a közeli Tétényi fennsíkon állították fel. A berendezést a Magyar Királyi Posta távírászai kezelték. Az objektum őrzését az albertfalvai és nagytétényi őrsről vezényelt csendőrök látták el. A rádió-iránymérő állomás a repülőtér területén működött.⁷⁹

A reptér megnyitását látványos légi parádé kísérte. A létesítményt nagybányai HORTHY Miklós kormányzó adta át, jelen volt az ünnepségen pusztaszentgyörgyi és tetétleni DARÁNYI Kálmán miniszterelnök és több kormánytag, a külföldi vendégek között Erhard MILCH német légiügyi államtitkár, az olasz és az osztrák követ, a Magyarországra akkreditált katonai attasék. Az érdeklődő közönség létszáma a sajtó szerint megközelítette a 100 000 főt. A repülő programban a magyar gépek és ejtőernyős ugrók mellett német, osztrák és olasz kötelékek is szerepeltek.⁸⁰

Magyarország nemzetközi pénzügyi ellenőrzése 1938. II. 27-én megszűnt. A kormány 1938. III. 1-jén 1 000 000 000 pengős haderőfejlesztő programot indított. Az 1938. VIII. 22-én megkötött Bled-i egyezményben a kisantant államok elismerték Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát, ezzel eltűnt a trianoni békediktátum által állított utolsó korlátozás is a fegyveres erők megerősítése és korszerűsítése elől. 1938. IX. 1-jén a Magyar Királyi Honvédség teljes személyi állományával a nyilvánosság elé lépett. A korábban különböző intézményeknél, rendvédelmi szervezeteknél rejtett státuszokban szolgálatot teljesítő katonák ismét honvédségi beosztásokba kerültek. A haderő bevezetésre kerülő új szervezési rendjében, 1939. I. 1-től a „Magyar Királyi Légierők” új haderőnemként szerepelt. A 1939. III. 24-én kiadott kormányrendelet szétválasztotta a polgári és a katonai repülést. A Magyar Királyi Légügyi Hivatal átkerült a Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium közvetlen irányítása alá, míg a polgári légügyek felügyeletét továbbra is a Magyar Királyi Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium (KKM) légiforgalmi főosztálya látta el.⁸¹

Az országban mindössze két kiépített repülőtér maradt, amely közforgalmi célokat szolgált (Budaörs, Csepel), a többi a Magyar Királyi Honvédség vette használatba. A korábbi repülőtéri csendőr különítmények állományukból kiváltak a rejtés miatt odavezényelt honvédek, akik a légierőnél kaptak új beosztást, a csendőröket pedig visszavezényelték valamilyen rendvédelmi feladatkörbe. Egyetlen repülőtéri csendőr különítmény maradt (2 tisztt, 4 altisztt, 20 csendőr), amely a két reptér üzemeltetését irányította. A különítmény kivált a LÜH irányítása alól, és a budapesti I. csendőr kerület-parancsnokság alárendeltségébe került. A parancsnokság székhelye egy ideig még Mátyásföld volt, mert az 1938-1939-es nagy esőzések hosszabb-rövidebb időre üzemkiesést okoztak a még csak részben alagsóvezetett Budaörsi reptéren, és a forgalmat ilyen esetekben Mátyásföldre irányították át.⁸²

A II. világháború kirobbanása nyomán a rendvédelmi szervezetek által korábban ellátott polgári légi ellenőrző szolgálat feladatait az Országos Légvédelmi Parancsnokság alá tartozó katonai légvédelmi figyelő- és jelentőszolgálat vette át. Ez a szervezet 1941. VI. 9-én légvédelmi központtal és 346 honi

légvédelmi figyelőőrssel, 1944 márciusában pedig már 15 légvédelmi központtal és 550 őrrel rendelkezett. A rendvédelmi szervek a Magyar Államvasutak (MÁV) és a Folyamhajózási Rt., illetve a polgári légoltalom figyelőszolgálatához hasonlóan továbbra is részt vettek a légtér megfigyelésében, ezt a tevékenységet azonban már katonai irányítás mellett folytatták. A légi figyelő és jelentő szolgálat ellátását szabályzó „A-120” jelzésű utasítás ezért emelte ki, hogy idegen jármű vagy valami egyéb légi esemény észlelése esetén a csendőr őrsök először a területileg illetékes honvéd hadtest vagy honvéd kerület-parancsnokságnak tettek jelentést, csak utána tájékoztatták saját csendőr kerületi előjáróságukat.⁸³

Az 1940-ben kiadott „A-43”-as számú honvéd határszolgálati utasítás pedig megállapította, hogy a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács döntése alapján a hadtest-parancsnokságok indokolt esetben igénybe vehették a területükön lévő csendőr alakulatokat határszolgálati feladatok ellátására. Ez egyaránt vonatkozott a szárazföldi, a vízi vagy a légi határbiztosításra, határvédelemre. A feladat fontosságára való tekintettel, elrendelték, hogy a határszolgálatot ellátó csendőr alakulatok külön felsőbb parancs nélkül is tüzet nyithattak az ellenséges magatartást tanúsító idegen gépekre, hogy leszállásra vagy visszafordulásra kényszerítsék. Ha olyan állam repülőgépét észlelték, amellyel Magyarország hadban állt, akkor is tüzelniük kellett a repülőgépre, ha az nem folytatott támadó tevékenységet.⁸⁴

A közforgalmi repülőtereket üzemeltető reptéri csendőrkülönítmény mellett, hosszas előkészítés után 1940. VI. 1-jén önálló testületként felállításra került a légi csendőrség, amely egyrészt légtér ellenőrzési és határvédelmi feladatokat látott el, másrészt légügyi igazgatási és légi rendészeti tevékenységet folytatott. Az új szervezet parancsnoksága Budaörsön működött. **(III.sz. + V.sz. melléklet)** A légi csendőrség többszörös alárendeltségben működött. Szervezési, anyagi, kiképzési, személyi, fegyelmi ügyekben a Magyar Királyi Csendőrség felügyelőjén keresztül a belügyi tárca VI. b. (csendőrségi szolgálati) és a honvédelmi tárca XX. (csendőrségi) osztálya volt illetékes felette. Operatív tevékenységét tekintve, a honvédelemmel összefüggő kérdésekben a Légierők Parancsnokságán keresztül a Honvéd Vezérkar főnökének irányítása alatt állt, a polgári repüléssel kapcsolatos teendői tekintetében pedig a KKM légiforgalmi főosztálya volt a felettes szervezete.⁸⁵

Az ország területét négy légi csendőr körzetre osztották. A felosztás alapelveül az szolgált, hogy az ellenséges (szovjet, román) légi határsértésekkel jobban veszélyeztetett keleti régióban kisebb, a viszonylagos biztonságban lévő nyugati és északi országrészben nagyobb területet fogott át egy-egy körzet.⁸⁶ **(III.sz. melléklet)**

A légi csendőrség külön légi és földi részlegből állt. A légi részt 5 repülőgépekkel felszerelt őrs (repülő raj) képezte. Az 1. és 2. őrsöt a szolnoki, a 3. a nyíregyházi, a 4. és 5. őrsöt pedig a Budaörsi repülőtéren helyezték el. Mivel a csendőrség még nem rendelkezett kiképzett pilótákkal, ezt a feladatot ideiglenesen a légierőtől átvezényelt honvédtisztek látták el. A repülő alakulatok tevékenysége elsősorban a határok légi biztosítására, a légtérsértések, az illetéktelen légtérhasználat, a kém- és szabotázs tevékenység, illetve csempészet megakadályozására irányult. A repülő rajok rendszeres határellenőrző járőrszolgálatot folytattak. A budaörsi 4. raj feladatai közé tartozott a polgári légi forgalom Az 5. őrs gépeit elsősorban rendkívüli futár utakra, rendvédelmi (például árvízi szolgálat) és karhatalmi célokra használták.⁸⁷

A későbbiekben felmerült, hogy további 2 légi csendőr körzetet és hozzá 2 új csendőr repülő rajt állítanak fel, az egyiket Észak-Erdélyben, Kolozsvár központtal, a másikat az ország délnyugati részén a Bajától Szentgotthárdig terjedő térségben. 1942-ben lépések történtek ezek megszervezésére, végül azonban anyagi problémák, repülőgép és létszámhiány miatt az V. és VI. légi csendőr körzet létrehozása elmaradt.⁸⁸

A légi csendőrség földi szolgálata keretében valamennyi (katonai és polgári feladatokat ellátó állandó repülőtéren, összesen 22 helyen 3-4 fős csendőr különítményeket vagy 5-12 fős őrsöket állítottak fel. **(III.sz. melléklet)** A légi csendőrség repülő részlegéhez 8 tiszt és 42 fő legénység tartozott, a földi részleg létszáma 5 tiszt és 156 fő legénység volt.⁸⁹

1940. III. 1-jén — közvetlen a csendőrség felügyelője alárendeltségében — centralizálták a közlekedési feladatköröket ellátó csendőr alakulatokat a Magyar Királyi Csendőrség Közlekedési és Híradó Osztály elnevezéssel, amely 3 közlekedési és 1 híradó szárnyból, tovább 1 műszaki alosztályból állt. Ide sorolták be önálló szárnyként az egyetlen megmaradt repülőtéren csendőr különítményt. A repülőtéren szárny ekkor 3 őrrel rendelkezett, a budaörsi és csepeli egység mellett folyt a szervezés az építés alatt álló Feriegyi repülőtéren is.⁹⁰

A Budaörsi repülőtér irányítását a reptérgondnokságtól az 1940. XI. 8-án kiadott rendelet értelmében egy polgári testület, a Budapesti Közforgalmi Repülőtér Igazgatósága vette át, ez gyakorolta a továbbiakban a légi kikötő üzemeltetésére, irányítására vonatkozó hatásköröket.⁹¹ A reptéri csendőrség azonban továbbra is Budaörsön maradt a légügyi igazgatási és légi rendészeti teendők ellátására. A

repülőterre vezényelt csendőrök pontosan és fegyelmezetten teljesítették szolgálati feladataikat, emellett azonban mindenben megfeleltek a nemzetközi forgalom igényelte elvárásoknak is. Valamennyien tudtak németül, és általában még egy utódállam nyelvén, minden váltásban voltak olyanok, akik beszéltek olaszul, franciául vagy angolul. Szolgált olyan tiszthelyettes Budaörsön, aki 8 nyelven tudott kommunikálni az utasokkal és a repülőszeméllyel.⁹²

Az alsó fokú légügyi hatóság jogkörét gyakorló repülőterei csendőr szárny végül csak Budaörsön és Csepelen működött. Ferihegy üzemeltetését a Csepelről odatelepített Repülő Kísérleti Intézet vette át. 1941-re felállításra került viszont a reptéri csendőrség az erdélyi régióban, Nagyváradon, Kolozsváron és Marosvásárhelyen.⁹³

1943 végén átszervezték a csendőrség légi és repülőterei szolgálatát. **(IV.sz. + VI.sz. melléklet)** Az egyébként is a Magyar Királyi Honvédségtől kölcsönzött gépekkel és pilótákkal feltöltött csendőr repülő rajokat feloszlatták, a légi csendőrség földi őrseit és a repülőtereken szolgáló üzemeltető, illetve őrszemélyzetet a repülőterei szárnyban vonták össze. Ekkor állították fel a Magyar Királyi Csendőrség Központi Közlekedési Parancsnokságát, amely 4 közlekedési szárnyal (24 órs, 201 csendőr) rendelkezett. Ennek alárendeltségébe került a repülőterei szárny.⁹⁴

A repülőterei szárny 3 szakasszal, 19 őrssel rendelkezett, személyi állományába 1944-ben 2 tiszt, 22 altiszt és 212 fő legénység tartozott. A szárny parancsnoksága és mindhárom szakaszának bázisa Budaörs volt. Az 1. szakasz (7 órs, 82 csendőr) a Dunántúlon állomásozott. A 2. szakasz (6 órs, 59 csendőr) a keleti országrészben teljesített szolgálatot. A 3. szakasz (6 órs, 68 csendőr) az ország középső körzetében tevékenykedett. **(IV.sz. melléklet)** A német megszállás után azonban, 1944 májusában megszűnt a polgári légiközlekedés, a személy áru- és postaszállítás felügyeletét is a Magyar Királyi Honvédség vette át. Ugyancsak a haderő ellenőrzése alá vonták, a sport- és szabadidős repülést is.⁹⁵

Jegyzetek:

- ¹ HIM-HL. HM.Eln. 37. 21 688/1920., D. 11 334/1921. ; HIM-HL. TGY. 2787. I. 24-28.p.
- ² A Magyar Aeroforgalmi Rt. (MAEFORT) vezetője KÁROLYI László volt.
HIM-HL. HM.Eln. op.cit. D. 4700/1921. ; HIM-HL.TGY. op.cit. 2825. 13.p. ; RÉVÉSZ: *A légiáró. Petrőczy István, az első magyar katonai repülő élete.* 143-146.p.
- ³ CSANÁDI — NAGYVÁRADI — WINKLER: 124-125.p. ; ALKÉR — AMBRÓZY: 54.p. + 60.p. + 63.p. ; SILLAY: *Katonai légi járművek nemzetközi jogi helyzete.* 128-129.p.
- ⁴ HIM-HL. VKF. Eln. 1. 91/1921. ; HIM-HL.TGY. op.cit. 2787. I. 13-14.p. + 21-26.p. ; RÉVÉSZ: *A légiáró. Petrőczy István, az első magyar katonai repülő élete.* op.cit. 147.p.
- ⁵ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. D. 5695/1922. ; MOYS: *Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben.* 230.p.
- ⁶ MOYS: *A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938.* 50.p. ; SILLAY: *A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása.* 168-169.p. ; M. SZABÓ: 9.p.
- ⁷ WINKLER: 504.p. ; MOYS: *A polgári repülésbe rejtett Légierők.* 78.p.
- ⁸ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. D. 5695/1922. ; KUNÁR — MOYS: 41.p. ; VESZTÉNYI: 214.p.
- ⁹ HIM-HL. HM.Eln. op.cit. D. 19 670/1922. + 18 137/1923. ; WINKLER: op.cit. 503-504.p.
- ¹⁰ SILLAY: *A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása.* op.cit. 169-170.p.
- ¹¹ VESZTÉNYI: op.cit. 210-211.p. ; MOYS: *A polgári repülésbe rejtett Légierők.* cit. 78-80.p.
- ¹² 1922/XVII.tc. 30.§ ; 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. ; KONTZ: 195.p. ; PETHŐ: 1943. 5-15.p.
- ¹³ 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. op.cit. 192-203.p.
- ¹⁴ KONTZ: op.cit. 196-197.p. ; 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. op.cit. 194-196.p.
- ¹⁵ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 6117/1924.
- ¹⁶ 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. op.cit. 197-203.p. ; PETHŐ: op.cit. 12-15.p.
- ¹⁷ HIM-HL. HM. Eln. op.cit. D. 15 764/1923. ; HIM-HL VKF. op.cit. Eln. 1. 6166/1924.
- ¹⁸ SZAKÁLY: 100.p. ; CSEPREGHY: 147-148.p.
- ¹⁹ HIM-HL VKF. op.cit. Eln. 1. 6117/1924. ; PARÁDI: 62.p. ; HADNAGY: 115.p.
- ²⁰ 45 264/1924. (III. 8.) KEM.r.
- ²¹ SILLAY: *A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása.* op.cit. 189.p. ; PALIK: 10.p.
- ²² CSEPREGHY: op.cit. 148-149.p.
- ²³ PALIK: op.cit. 11.p. ; CSEPREGHY: op.cit. 147-148.p.
- ²⁴ *Repülőtérén kívüli fel- és leszállások engedélyezésének feltételei.* 166.p.
- ²⁵ KUNÁR — MOYS: op.cit. 41.p. ; MOYS: *Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben.* op.cit. 230.p. ; NAGYVÁRADI — M. SZABÓ — WINKLER: 146.p.
- ²⁶ 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r.
- ²⁷ KONTZ: op.cit. 196-197.p.
- ²⁸ 45 340/1923. (IV. 28.) KEM.r. 11.p.
- ²⁹ CSEPREGHY: op.cit. 147-148.p. ; PALIK: op.cit. 11.p.
- ³⁰ 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. op.cit.
- ³¹ 1 630/1924. (II. 22.) ME.r. 30-33.p. ; 45 264/1924. (III. 8.) KEM.r. op.cit. 709-720.p.
- ³² 45 264/1924. (III. 8.) KEM.r. op.cit. 712-716.p.
- ³³ Loc.cit.
- ³⁴ Loc.cit. 712-714.p.
- ³⁵ 46 402/1923. (III. 9.) KEM.r.
- ³⁶ 45 264/1924. (III. 8.) KEM.r. op.cit. 721-724.p. + 726-727.p.
- ³⁷ SILLAY: *A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása.* op.cit. 173-174.p.
- ³⁸ 45 179/1924. (IV. 5.) KEM.r.
- ³⁹ KUNÁR — MOYS: op.cit. 42.p. ; 45 179/1924. (IV. 5.) KEM.r. op.cit. 745-749.p.
- ⁴⁰ A Magyar Királyi Légügyi Hivatal (LÜH) vezetőjévé VASSEL Károly légügyi igazgatót (valójában vkszt. ezredes) nevezték ki, aki már PETRŐCZY István nyugállományba vonulása óta, 1923. V. 18-tól a XI. osztályt vezette.
Magyarország légügyi hatóságai, egyesületei és légitforgalmi vállalatai. 135.p. ; M. SZABÓ: op.cit. 9-10.p. ; MOYS: *Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben.* op.cit. 231.p. ; HÉJJAS: 130-131.p.
- ⁴¹ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 6740/1925. ; HIM-HL. TGY. op.cit. 3715. 138.p. ; 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r. op.cit. 697-700.p.
- ⁴² SILLAY: *Katonai légi járművek nemzetközi jogi helyzete.* op.cit. 123.p. ; 131-132.p.
- ⁴³ Szombathelyen létesített Repülőgép-vezető Iskola (REGVI) vezetésével KENESE Waldemár légügyi aligazgatót (valójában repülő alezredes) bízták meg.
HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 6432/1924., 6710/1925., 5396/1927. ; HIM-HL. TGY. op.cit. 2787. II. 45.p.
- ⁴⁴ VESZTÉNYI: op.cit. 215.p. ; KUNÁR — MOYS: op.cit. 43.p. ; *A csendőrség és államrendőrség testületének újrászabályozása.* 29.p.
- ⁴⁵ HIM-HL. SZKEB. jkv. 96/1925.

⁴⁶ MOYS: Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben. op.cit. 232-233.p. ; MOYS: Légiforgalmi irányításunk története. 109-111.p. ; KAISER: 59.p. + 164.p.

⁴⁷ HIM-HL. TGY. op.cit. 2787. II. 19.p. ; KUNÁR — MOYS: op.cit. 43.p.

⁴⁸ CSEPREGHY: op.cit. 147-148.p.

⁴⁹ Loc.cit. 150-151.p.

⁵⁰ A mátyásföldi központi vámrepülőtér parancsnoka SCHNEIDER Emil csendőr főhadnagy (1925. V. 1-től százados), beosztott két tisztje pedig KOVÁCS Endre és KRÓN József csendőr főhadnagy volt, valójában mindhárman katonai pilóták. Nem volt ez másként más reptérgondnokság esetében sem, Szombathelyen TÓTH Elemér, Szegeden HORVÁTH István csendőr százados, Miskolcon FARAGÓ Pál csendőr főhadnagy szerepelt a helyi különítmény parancsnokaként, akik szintén rejtett státuszú honvéd repülőtisztok voltak.

A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1925. 79.p.

⁵¹ SILLAY: A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása. op.cit. 168-169.p. ; UDVARY: 126.p.

⁵² KAISER: op.cit. 59.p. + 164.p. ; MOYS: Légiforgalmi irányításunk története. op.cit. 109-118.p. ; A Mátyásföldi repülőtér. 83-85.p.

⁵³ UDVARY: op.cit. 129.p. + 132.p. ; TÁNCZOS: 241.p.

⁵⁴ A központi vámrepülőtér, Mátyásföld parancsnoka SZIRTES Ferenc cső.fhdgy. (1926. XI. 1-től százados) volt. SZUT-1927. 24.p. ; MOYS: A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938. op.cit. 54-55.p. ; A magyar csendőr és a repülés. 23-24.p.

⁵⁵ CSANÁDI — NAGYVÁRADI — WINKLER: op.cit. 139.p. ; A mátyásföldi repülőnap. 70-71.p.

⁵⁶ A m. kir. csendőrség rendszeresített létszáma, 1928. 320.p.

⁵⁷ A LÜH vezetését 1929. XII. 16-án RÁKOSI György légügyi igazgató (vkszt. ezredes) vette át. HIM-HL. HM. Eln. op.cit. 1. 106 400/1929. ; MOYS: A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938. op.cit. 51-57.p. + 71-74.p.

⁵⁸ 66 000/1929. (XI. 28.) KEM.r.

⁵⁹ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 1080/1931. ; SILLAY: A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása. op.cit. 172-175.p.

⁶⁰ CSEPREGHY: op.cit. 151-152.p. ; Magyarország légügyi hatóságai, egyesületei és légiforgalmi vállalatai. op.cit. 139.p. ; UDVARY: op.cit. 130.p. ; MOYS: A polgári repülésbe rejtett Légierők. op.cit. 79.p.

⁶¹ MNL-OL. K-149. BM VII. Res. 3503/1928. ; HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 105 447/1929. ; PUSZTAI — VÁNYAI: 135.p.

⁶² HIM-HL. TGY. op.cit. 2787. IV. 25.p. ; HÉJJAS: op.cit. 137-139.p.

⁶³ A parancsnok alá két rejtett státuszban lévő honvédtiszt és két honvéd altiszt, valamint két valódi csendőr altiszt (MÉSZÁROS Péter cső.alhdy., és BÉRCES Ferenc cső.törm., illetve 12 rejtett állományú honvéd és nyolc csendőr tartozott.

1931. VII. 15-16-án, amikor a magyar óceánrepülők, az Amerikából leszállás nélkül Magyarországra repülő ENDRESZ György és MAGYAR Sándor és a „Justice for Hungary” (Igazságot Magyarországnak) elnevezésű gép fogadására készültek a Mátyásföldi reptéren, hatalmas tömegre számítva kivezényelték a budapesti, Budapest-vidéki és a mátyásföldi rendőrség 1 298 rendőreit, STRAUZ László rendőr-főfelügyelő vezetése alatt.

A délutáni órákban várják a „Justice for Hungary” érkezését Mátyásföldre.

⁶⁴ ENDRESZ György és BITTAY Gyula 1932. V. 21-ei tragikus repülőbalesete után érkezett Magyarországra az olasz „Giustizia per l’Ungheria” (Igazságot Magyarországnak) nevű gép, melyet hatalmas tömeg fogadott. Az eseményen részt vett a LÜH vezetője RÁKOSI György is. A program lebonyolításáért SZIRTES FERENC cső.szds. vezette reptéri csendőr különítmény volt felelős.

Budapest népe ünnepi díszszel, ujjongó lelkesedéssel fogadta a „Giustizia per l’Ungheria” pilótáit. 1-2.p.

⁶⁵ HIM-HL. HM. Eln. op.cit. I. 102 633/1934. ; HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 105 504/1933., 105 087/1934., 105 431/1935.

⁶⁶ PETHŐ: op.cit. 178.p.

⁶⁷ MOYS: Légiforgalmi irányításunk története. op.cit. 113.p. ; RÉVÉSZ: *Repülőtér az Alpokalján. A szombathelyi katonai repülőtér története.* 117.p.

⁶⁸ 112 000/1933. (IV. 19.) KEM.r.

⁶⁹ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 5597/1928. ; *Légi közlekedés.* 19-20.p. ; PUNKA – SÁRHIDAI: 7.p.

⁷⁰ 115 000/1933. (XII. 22.) KEM.r.

⁷¹ HIM-HL. HM. Eln. op.cit. B. 5350/1932., 104 986/1932.

⁷² HIM-HL. HM. Eln. op.cit. I. 452/1933.

⁷³ HÉJJAS: op.cit. 85-86.p.

⁷⁴ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 1031/1935., 1133/1935.

⁷⁵ Loc.cit. Eln. 1. 1224/1934. ; *Légi közlekedés.* op.cit. 1-5.p.

⁷⁶ RÁKOSI György légügyi főigazgatótól, betegsége miatt KENESE Waldemár légügyi igazgató (honv.ezds.) vette át az intézmény irányítását, akit 1936. V. 1-jén főigazgatóvá (tábornok) léptették elő.

HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 105 318/1935. ; RÉVÉSZ: *Repülőtér az Alpokalján. A szombathelyi katonai repülőtér története.* op.cit. 120.p.

⁷⁷ Szemképrázató és megdöbentő mestermutatók a mátyásföldi repülőnapon. ; 60 000 főnyi közönség nézte végig a repülőnapot. ; A levegő hőseinek nagy parádéja.

⁷⁸ 1937. V. 26-án a Magyar Királyi Légügyi Hivatal (LÜH) főnöke KENESE Waldemár főigazgató volt. HIM-HL. HM. Eln. op.cit. 14. b. 40 077/1937.

⁷⁹ A Budaörsi repülőtéren felállított új reptérgondnokság CSICSERY Gyula légügyi főfelügyelő (honv.örgy.) parancsnoksága alá került, melyhez átvezényelték Mátyásföldről a SZIRTES Ferenc vezette csendőr különítményt.

KUNÁR — MOYS: op.cit. 44.p.

⁸⁰ A kormányzó felavatta a budaörsi új repülőteret. ; A budaörsi repülőnap rendezősege százezer főnyi közönségre számít. ; Hét nemzet repülői mutatkoznak be a budaörsi repülőtér ünnepélyes megnyitására.

⁸¹ 2 790/1939 (III. 23.) ME.r. 447-449.p.

⁸² Az egyetlen megmaradt repülőtéri csendőr különítmény vezetője SZIRTES Ferenc cs.örgy. volt.

MOYS: A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938. op.cit. 60.

⁸³ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 5122/1941., 6948/1941. ; *Honvédelmi határszolgálati utasítás a Magyar Királyi Honvédség, a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Rendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és az Állami Erdészet számára.* 22.p.

⁸⁴ *Honvédelmi határszolgálati utasítás a Magyar Királyi Honvédség, a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Rendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és az Állami Erdészet számára.* op.cit. 15-17.p. + 29.p.

⁸⁵ HIM-HL. VKF. op.cit. Eln. 1. 3655/1940.

⁸⁶ Loc.cit. Eln. 1. 3655/1940.

⁸⁷ Loc.cit. Eln. 1. 4672/1939.

⁸⁸ Loc.cit. Eln. I. 50 445/1942.

⁸⁹ Loc.cit. Eln. 1. 4672/1939., 3655/1940.

⁹⁰ A repülőtéri csendőr különítmény parancsnoka SZIRTES Ferenc cs.örgy. volt.

KAISER: op.cit. 63-64.p. ; PARÁDI: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete. 85.p. ; VEDŐ: 83.p.

⁹¹ 60 254/1940 (XI. 8.) KKM.r.

⁹² A magyar csendőr és a repülés. op.cit. 23-24.p.

⁹³ SZIRTES Ferenc cs.örgy. 1940 decemberében nyugállományba vonult. Helyét a repülőtéri csendőrség élén SIMONYI József cs.örgy. (1942. IX. 30-tól cs.alez.) vette át, aki korábban a miskolci csendőr kerület 7. nyomozó alosztályának volt a parancsnoka. Az alsó fokú légügyi hatóság jogkörét gyakorló repülőtéri csendőr szárny végül csak Budaörsön (KAMARÁS József tths.) és Csepelen (NAGY Ferenc tths.) működött. 1941-re felállításra került a reptéri csendőrség az erdélyi régióban, Nagyváradon (BAKI Gyula tths.), Kolozsváron (SOMOGYI István tths.) és Marosvásárhelyen (PEÉRI Ferenc tths.) parancsnokságával. Légierő Parancsnokság. 145.p. ; A m. kir. csendőrség elhelyezése 1942. 110.p.

⁹⁴ A Központi Közlekedési Parancsnokságot KONTRA Kálmán cs.alez. vezetésével állították fel, amely 4 közlekedési szárnyal (24 órs, 201 csendőr) rendelkezett. Ennek alárendeltségébe került a repülőtéri szárny, amelynek új parancsnoka 1943 decemberétől BOCSÁNCZI László cs. szds., a szombathelyi III. csendőr kerület őrsparancsnok-képző iskolájának korábbi oktatótisztje, helyettese pedig GERENCSÉRY Mihály cs. fhdgy. a nagyvárad csendőriskola volt oktatótisztje lett.

A repülőtéri szárny új parancsnoka 1943 decemberétől BOCSÁNCZI László cs. szds., a szombathelyi III. csendőr kerület őrsparancsnok-képző iskolájának korábbi oktatótisztje, helyettese pedig GERENCSÉRY Mihály cs. fhdgy. a nagyvárad csendőriskola volt oktatótisztje lett.

A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1944. 127-129.p. ; KUNÁR — MOYS: op.cit. 42.p. ; VESZTÉNYI: op.cit. 215.p.

⁹⁵ Az 1. szakaszt MAGYAR József cs. főtörm., a 2. szakaszt BARANYI István cs. főtörm., a 3. szakaszt NAGY István cs. törm. vezette.

REKTOR: 204-205.p. ; A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1944 op.cit. 127-129.p.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- ALKÉR — AMBRÓZY (3.;) — ALKÉR Kálmán — AMBRÓZY Gyula (szerk.): *A Magyar Békeszerződés és a becikkelyező törvény szövege és magyarázata*. Budapest, 1921, „Ordo” Törvény- és Rendeletár. 333 p. /Az Ordo törvénytára, 4./
- CSANÁDI — NAGYVÁRADI — WINKLER (3.;55.;) — CSANÁDI Norbert — NAGYVÁRADI Sándor — WINKLER László: *A magyar repülés története*. Budapest, 1977, Műszaki Könyvkiadó. 387.p. HU-ISBN 963 10 1767 2.
- HÉJJAS (40.;62.;73.;) — HÉJJAS Iván: *Légi jog*. 1934, Első Kecskeméti Hírlapkiadó- és Nyomda Rt. - I. köt. *Magyar polgári légi jog*. Kecskemét, 144 p. - II.köt. *Nemzetközi Hadilégi jog*. Budapest, 126 p.
- KAISER (46.;52.;90.;) — KAISER Ferenc: *A Magyar Királyi Csendőrség története a két világháború között*. Pécs, 2002, Pro Pannónia Kiadó Alapítvány. 175.p. HU-ISBN 963 90 7982 0. /Pannónia Könyvek./ HU-ISSN 0237-4277.
- M. SZABÓ (6.;40.;) — M. SZABÓ Miklós: *A Magyar Királyi Honvéd Légierő 1938-1945*. Budapest, 1999, Zrínyi Kiadó. 314.p. HU-ISBN 963 32 7334 X.
- NAGYVÁRADI — M. SZABÓ — WINKLER (25.;) — NAGYVÁRADI Sándor — M. SZABÓ Miklós — WINKLER László: *Fejezetek a magyar katonai repülés történetéből*. Budapest, 1986, Műszaki Kiadó. 305.p. HU-ISBN 963 10 6695 9.
- PARÁDI (19.;) — PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított közbiztonsági őrtisztület 1881-1945*. Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.
- PUNKA – SÁRHIDAI (68.;) — PUNKA György – SÁRHIDAI Gyula: *Magyar Sasok. A Magyar Királyi Honvéd Légierő, 1920-1945*. Budapest, 2007, Zrínyi Kiadó. 203 p. HU-ISBN 978 963 32 7423 1.
- REKTOR (95.;) — REKTOR Béla: *A Magyar Királyi Csendőrség oknyomozó története*. Cleveland, Ohio, USA, 1980, Árpád Könyvkiadó Vállalat. 552 p. USA-ISBN 093 42 1401 8.
- RÉVÉSZ: *A légiáró. Petrőczy István, az első magyar katonai repülő élete*. (2.;4.;) — RÉVÉSZ Tamás: *A légiáró. Petrőczy István, az első magyar katonai repülő élete*. Budapest, 2013, Zrínyi Kiadó. 320 p. HU-ISBN 978 963 32 7582 5.
- RÉVÉSZ: *Repülőtér az Alpokalján. A szombathelyi katonai repülőtér története*. (67.;76.;) — RÉVÉSZ Tamás: *Repülőtér az Alpokalján. A szombathelyi katonai repülőtér története*. Budapest, 2009, Zrínyi. 208 p. HU-ISBN 978 963 06 7594 9.
- TANULMÁNYOK**
- CSEPREGHY (18.;22.;23.;29.;48.;49.;60.;) — CSEPREGHY Béla: Magyarország repülőterei és a hazai légi postaszállítás jelentősége. 142-153.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.
- HADNAGY (19.;) — HADNAGY Imre József: A hazai légi kutató-mentő rendszer megújításának szükségessége. *Hadtudomány*, XVI.évf. (2006) 1-2.sz. 111-124.p. HU-ISSN 1215-4121.p.
- KONTZ (12.;14.;27.;) — KONTZ Endre: A légi közlekedés rendészeti szabályai hazánkban. 192-204.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.
- KUNÁR — MOYS (8.;25.;39.;44.;47.;79.;94.;) — KUNÁR György – MOYS Péter: Repülőtéri csendőrség a két világháború között. *Magyar Repüléstörténeti Konferencia Közleményei*, XXXV.évf. (2010) 35.sz. 41-48.p. HU-ISSN 1416-5287.
- MOYS: Légiforgalmi irányításunk története. (46.;52.;67.;) — MOYS Péter: Légiforgalmi irányításunk története. I. rész. *A Repüléstörténeti Konferencia Közleményei*, XXVI.évf. (2001) 26.sz. 109-118.p. HU-ISSN 1416-5287.
- MOYS: Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben. (5.;25.;40.;46.;) — MOYS Péter: Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben. *Magyar Szárnyak*, XXXII.évf. (2004) 32.sz. 230-234.p. HU-ISSN 1416-6577.

- MOYS: A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938. (6.;54.;57.;82.;
- MOYS Péter: A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938. *Magyar Repüléstörténeti Évkönyv*, XXXVIII.évf. (2013) 38.sz. 49-80.p. HU-ISSN 1416-5287.
- MOYS: A polgári repülésbe rejtett Légierők. (7.;11.;60.;
- MOYS Péter: A polgári repülésbe rejtett Légierők. *Magyar Repüléstörténeti Évkönyv*, XXXIX.évf. (2014) 39.sz. 75-106.p. HU-ISSN: 1416-5287.
- PALIK (21.;23.;29.;
- PALIK Mátyás: A repülésirányítás története. 9-37.p. In: PALIK Mátyás et al. (szerk.): *A repülésirányítás alapjai*. Budapest, 2018, Dialóg Campus. 205 p. HU-ISBN 978 615 58 89431.
- PARÁDI: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete. (90.;
- PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXI.évf. (2011) 24.sz. 80-90.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009.december 3. Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005” című XXIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PUSZTAI — VÁNYAI (61.;
- PUSZTAI János — VÁNYAI László: *100 év a Tisza fölött. A szegedi repülés története*. Szeged, 2015, Szegedi Közlekedési Kft. 336.p. HU-ISBN 978 963 12 3330 8.
- Repülőtéren kívüli fel- és leszállások engedélyezésének feltételei. (24.;
- Repülőtéren kívüli fel- és leszállások engedélyezésének feltételei. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Közlekedés*, V.évf. (1933) 11.sz. 166.p.
- SILLAY: A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása. (6.;10.;21.;37.;51.;59.;
- SILLAY Aladár: A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása. 163-172.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.
- SILLAY: Katonai légi járművek nemzetközi jogi helyzete. (3.;42.;
- SILLAY Aladár: Katonai légi járművek nemzetközi jogi helyzete. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 12.sz. 121-132.p.
- SZAKÁLY (18.;
- SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, VII.évf. (1997) 8sz. 95-102.p. HU-ISSN 1216-6774.
- VEDÓ (90.;
- VEDÓ Attila: A Magyar Királyi csendőrség közlekedési szolgálati ágának kialakulása és fejlődése. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. 81-94.p. HU-ISSN 1216-6774.
- VESZTÉNYI (8.;11.;44.;94.;
- VESZTÉNYI János: A magyar katonai repülés 1920–1945. *Magyar Szárnyak*, XXII.évf. (1993/1994) 22.sz. 204-224.p. HU-ISSN: 1416-6577.
- WINKLER (7.;9.;
- WINKLER László: A Magyar Légiforgalmi Rt. története az 1928. évi újjászervezésig. 501-520.p. In CZÉRE Béla (szerk.): *A Közlekedési Múzeum Évkönyve VI. 1981-1982*. Budapest, 1983, Közlekedési Dokumentációs Vállalat. 737 p. HU-ISSN 0133-4646.
- CIKKEK**
- 60 000 főnyi közönség nézte végig a repülónapot. (77.;
- 60 000 főnyi közönség nézte végig a repülónapot. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXVII.évf. (1936) 136.sz. 11.p.
- A budaörsi repülónap rendezősége százezer főnyi közönségre számít. (80.;
- A budaörsi repülónap rendezősége százezer főnyi közönségre számít. *Pesti Hírlap*, LIX.évf. (1937) 124.sz. 17.p.
- Budapest népe ünnepi dísszel, ujjongó lelkesedéssel fogadta a „Giustizia per l’Ungheria” pilótáit. (64.;
- Budapest népe ünnepi dísszel, ujjongó lelkesedéssel fogadta a „Giustizia per l’Ungheria” pilótáit. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LIV.évf. (1932) 132.sz. 1-2.p.
- A csendőrség és államrendőrség területének újabb szabályozása. (44.;
- A csendőrség és államrendőrség területének újabb szabályozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Csendőrségi Lapok*, XV.évf. (1925) 2.sz. 29.p.
- A délutáni órákban várják a „Justice for Hungary” érkezését Mátyásföldre. (63.;
- A délutáni órákban várják a „Justice for Hungary” érkezését Mátyásföldre. (Szerkesztőségi közlemény.) *8 órai Újság*, XVII.évf. (1931) 160.sz. 1-4.p.

- Hét nemzet repülői mutatkoznak be a budaörsi repülőtér ünnepélyes megnyitására. (80.;
- A kormányzó felavatta a budaörsi új repülőtér. (80.;
- A levegő hőseinek nagy parádéja. (77.;
- A magyar csendőr és a repülés. (54.;92.;
- Magyarország légügyi hatóságai, egyesületei és légiforgalmi vállalatai. (40.;60.;
- A mátyásföldi repülőnap. (55.;
- A Mátyásföldi repülőtér. (52.;55.;
- Szemkápráztató és megdöbbenő mestermutatványok a mátyásföldi repülőnapon. (77.;
- TÁNCZOS (53.;
- UDVARY (51.;53.;60.;
- ZSEBKÖNYVEK**
- Légierő Parancsnokság. (93.;
- A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1925. (50.;
- A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1942. (93.;
- A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1944. (94.;95.;
- A m. kir. csendőrség rendszeresített létszáma, 1928. (56.;
- LEVÉL-, IRAT- ÉS DOKUMENTUMTÁRI GYŰJTEMÉNYEK**
- HIM-HL. HM.Eln. (1.;2.;5.;8.;9.;17.;57.;65.;70.;72.;78.;
- HIM-HL. SZKEB. (45.;
- HIM-HL.TGY. (1.;2.;4.;41.;43.;47.;62.;
- HIM-HL. VKF. (4.;15.;17.;19.;41.;43.;59.;61.;65.;69.;74.;75.;76.;83.;85.;86.;87.;88.;89.;
- MNL-OL. K-149. (61.;
- Hét nemzet repülői mutatkoznak be a budaörsi repülőtér ünnepélyes megnyitására. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LIX.évf. (1937) 138.sz. 12.p.
- A kormányzó felavatta a budaörsi új repülőtér. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVII.évf. (1937) 139.sz. 7.p.
- A levegő hőseinek nagy parádéja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Friss Újság*, XXXXI.évf. (1936) 136.sz. 3.p.
- A magyar csendőr és a repülés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Szárnyak*, III.évf. (1940) 15.sz. 23-24.p.
- Magyarország légügyi hatóságai, egyesületei és légiforgalmi vállalatai. 134-141.p. (Szerkesztőségi közlemény.) In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.
- A mátyásföldi repülőnap. (Szerkesztőségi közlemény.) *Aviatikai Értesítő*, IV.évf. (1928) 5.sz. 71.p.
- A Mátyásföldi repülőtér. (Szerkesztőségi közlemény.) *Aviatika*, III.évf. (1928) 7-8.sz. 83-85.p.
- Szemkápráztató és megdöbbenő mestermutatványok a mátyásföldi repülőnapon. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVI. évf. (1936) 136. sz. 5.p.
- TÁNCZOS László: A nemzetközi légi forgalom. 230-243.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.
- UDVARY Jenő: A magyar aviatika helyzete. 122-134.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.
- Légierő Parancsnokság. 145.p. In BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSY Ferenc (szerk.): *Rendőrségi Zsebkönyv. Budapesti útmutató és címtár*. Budapest, 1942, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 460 p.
- A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1925. 76-134.p. In PINCZÉS Zoltán (szerk.): *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1925*. Budapest, XXXIII.évf., 1925, Csendőrségi Lapok. 376 p.
- A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1942. 101-240.p. *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1942*. Budapest, L.évf., 1942, Csendőrségi Lapok. 427 p.
- A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1944. 119-264.p. *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1944*. Budapest, LII.évf., 1944, Csendőrségi Lapok. 455 p.
- A m. kir. csendőrség rendszeresített létszáma, 1928. 314-335.p. In PINCZÉS Zoltán (szerk.): *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1928*. Budapest, XXXVI.évf., 1928, Csendőrségi Lapok. 372 p.
- HIM (Hadtörténelmi Intézet és Múzeum), HL (Hadtörténelmi Levéltára), HM.Eln. (Honvédelmi Minisztérium elnökségi iratok).
- HIM (Hadtörténelmi Intézet és Múzeum), HL (Hadtörténelmi Levéltára), SZKEB (Szövetségek közti Katonai Ellenőrző Bizottság iratai).
- HIM (Hadtörténelmi Intézet és Múzeum), HL (Hadtörténelmi Levéltára), TGY (Tanulmánygyűjtemény iratai).
- (HIM) Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, (HL) Hadtörténelmi Levéltára, (VKF) Vezérkari Főnökség iratai.
- (MNL) Magyar Nemzeti Levéltár, (OL) Országos Levéltár, (K-149) Belügyminisztérium rezervált iratai.

JOGSZABÁLYGYŰJTEMÉNYEK

Légi közlekedés.
(69.;75.;

— *Légi közlekedés.* (Rendeletek.) Budapest, 1936, KEM. 40 p.

PETHŐ
(12.;16.;66.;

— PETHŐ Ádám (szerk.): *A légi közlekedés jogszabályai.* Budapest, 1943, Urbányi Ny. 274.p.

SZABÁLYZATOK

Honvédelmi határszolgálati utasítás a Magyar Királyi Honvédség, a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Rendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és az Állami Erdészeti számára.
(83.;84.;

— *Honvédelmi határszolgálati utasítás a Magyar Királyi Honvédség, a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Rendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és az Állami Erdészeti számára.* Budapest, 1940, Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium. 33 p.

SZUT-1927
(54.;

— *Szervezeti és szolgálati utasítás a Magyar Királyi Csendőrség számára.* Budapest, 1927, Pallas. 411 p.

JOGSZABÁLYOK

1922/XVII.tc.
(12.;

— 1922/XVII.tc. az 1922/23. költségvetési év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

10 270/1922. (XII. 14.) ME.r.
(12.;13.;14.;16.;30.;

— 10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. a légi közlekedésről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LVI.évf. (1923) 1.sz. 192-203.p.

45 340/1923. (IV. 28.) KEM.r.
(28.;

— 45 340/1923. (IV. 28.) KEM.r. a Magyarországon lajstromozott légi járműveken alkalmazandó jelzésekről.
Budapesti Közlöny, LVII.évf. (1923) 100.sz. 11.p.

46 402/1923. (III. 9.) KEM.r.
(35.;

— 46 402/1923. (III. 9.) KEM.r. a légi járművek bejelentéséről, nyilvántartásáról, alkalmasságuk megállapításáról, lajstromozásukról, kísérő irataikról és a kapcsolatos rendelkezésekről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXVIII.évf. (1924) I.füzet. 720-739.p.

1 630/1924. (II. 22.) ME.r.
(31.;

— 1 630/1924. (II. 22.) ME.r. a légi közlekedésről szóló rendelet módosításáról és kiegészítéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LVIII. évf. (1924) I.füzet. 30-33.p.

45 179/1924. (IV. 5.) KEM.r.
(38.;39.;

— 45 179/1924. (IV. 5.) KEM.r. a m. kir. Légügyi Hivatal felállításáról szervezetének és hatáskörének megállapításáról.
Magyarországi rendeletek tára, LVIII.évf. (1924) I.füzet. 745-749.p.

45 264/1924. (III. 8.) KEM.r.
(20.;31.;32.;33.;34.;36.;

— 45 264/1924. (III. 8.) KEM.r. a repülőterre, léghajókikötőre és vízi repülőállomásra fennálló és kapcsolatos rendelkezések végrehajtásáról (repülőterrendtartás).
Magyarországi Rendeletek Tára, LVIII. évf. (1925) I.füzet. 709-720.p.

45 332/1924. (II. 25.) KEM.r.
(26.;41.;

— 45 332/1924. (II. 25.) KEM.r. a külföldi légi járművek közlekedéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LVIII. évf. (1925) I.füzet. 697-700.p.

66 000/1929. (XI. 28.) KEM.r.
(58.;

— 66 000/1929. (XI. 28.) KEM.r. a légi járművek bejelentése, nyilvántartása, alkalmasságuk megállapítása, lajstromozásuk, kísérő irataik és a kapcsolatos rendelkezések tárgyában kiadott 46.402/1923.K.M. rendelet módosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXIII.évf. (1929) I.füzet. 1752-1758.p.

112 000/1933. (IV. 19.) KEM.r.
(68.;

— 112 000/1933. (IV. 19.) KEM.r. a Magyarországon lajstromozott légi járműveken alkalmazásra kerülő jelzésekről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXVII.évf. (1933) I.füzet. 1304-1306.p.

115 000/1933. (XII. 22.) KEM.r.
(70.;

— 115 000/1933. (XII. 22.) KEM.r. a külföldi légi járművek közlekedéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXVII.évf. (1933) I.füzet. 3069-3077.p.

2 790/1939. (III. 23.) ME.r.
(81.;

— 2 790/1939. (III. 23.) ME.r. a légiközlekedési ügyek intézésének szabályozásáról.
Magyarországi rendeletek tára, LXX.évf. (1938) I.kötet. 447-449.p.

60 254/1940 (XI. 8.) KKM.r.
(91.;

— 60 254/1940 (XI. 8.) KKM.r. a repülőterre, léghajókikötőre és vízi repülőállomásra fennálló és a kapcsolatos rendelkezések végrehajtása tárgyában (repülőterrendtartás) kiadott 45.264/1924. K. M. rendelet módosításáról és kiegészítéséről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXXI.évf. (1940) I-II.füzet. 3830-3832.p.

Mellékletek jegyzéke:

I.sz. melléklet

Magyar repülés a Kereskedelemügyi Minisztérium felügyeletével, a Magyar Aeroforgalmi Részvénytársaság (MAEFORT) gondozásával 1920. II. 11. – 1921. XII. 8.

II.sz. melléklet

Reptérgondnokságok – repülőtéri csendőr különítmények, légikapuk – tiltott zónák, egyesületek.

III.sz. melléklet

A magyar légitársaság területi elhelyezkedése.

IV.sz. melléklet

A Magyar Királyi Csendőrség repülőtéri szárnyának diszlokációja.

V.sz. melléklet

A magyar légitársaság szervezeti felépítése.

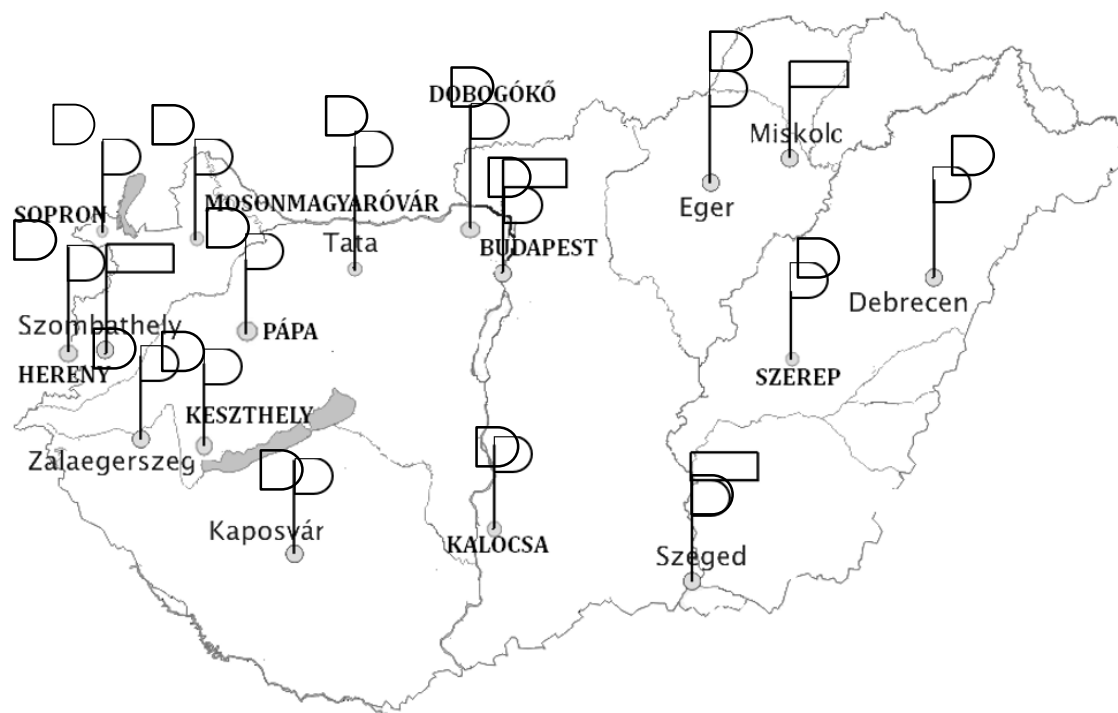
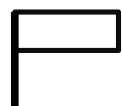
VI.sz. melléklet

A Magyar Királyi Csendőrség repülőtéri szárnyának szervezeti felépítése.

I.sz. melléklet

**Magyar repülés a Kereskedelemügyi Minisztérium felügyeletével,
a Magyar Aeroforgalmi Részvénytársaság (MAEFORT) gondozásával
1920. II. 11. – 1921. XII. 8.**

Jelmagyarázat:

= közforgalmi repülőtér
(Budapest, Miskolc, Szeged, Szombathely)

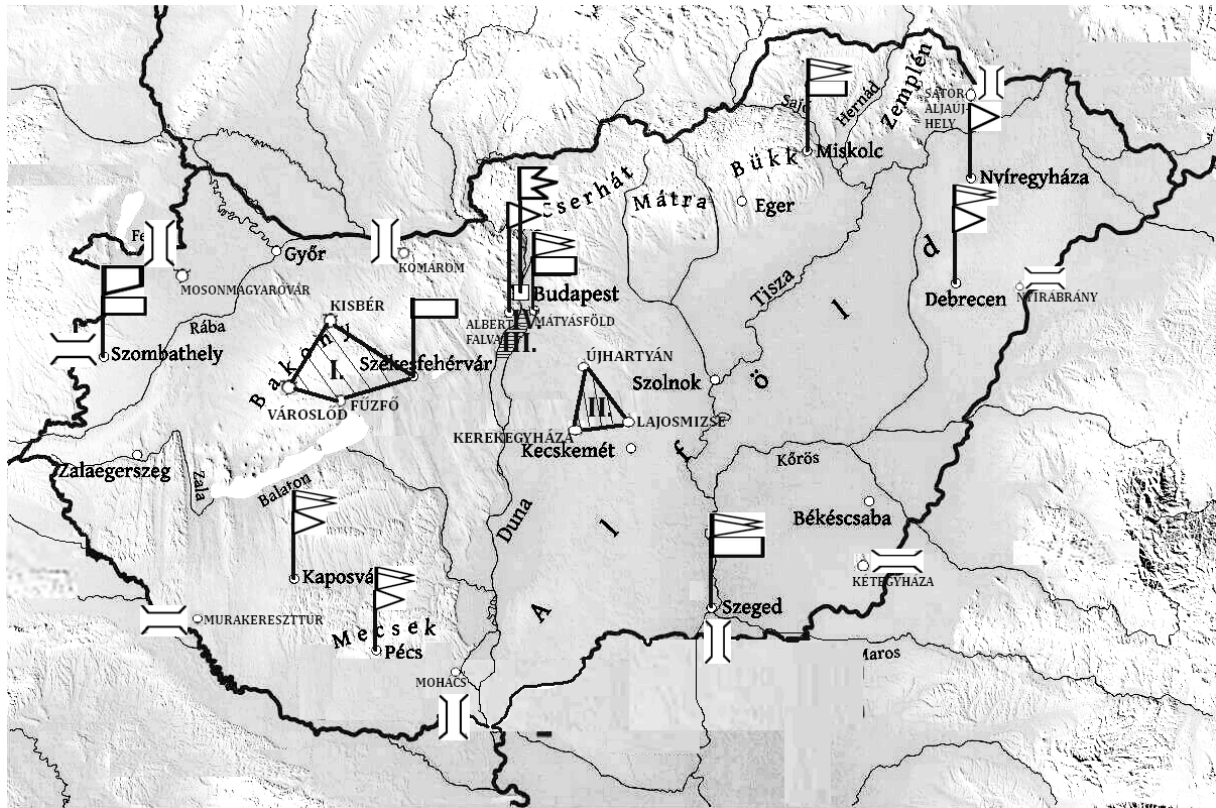

= a repülés számára adatokat szolgáltató
meteorológiai állomás.
(Budapest, Dobogókő, Eger, Szerep, Debrecen, Szeged, Kalocsa, Kaposvár, Keszthely, Zalaegerszeg, Pápa, Herény, Sopron, Mosonmagyaróvár, Tata)

Megjegyzés:

- 1921. V. 5. a Nagykövetek Tanácsa megtiltotta a legyőzöttek számára a motoros gépek gyártását és beszerzését.
- 1921. VI. 26. – 1922. I. 26. teljes repülési tilalmat rendeltek el a magyar gépek számára.
- 1921. VII. 26. – 1921. XI. 7. a Szövetségi Katonai Ellenőrző Bizottság Légügyi Ellenőrző Bizottsága az országot járva a megtalált magyar repülőgépeket szétromboltatta.
- 1921. XI. 7. a magyar kormány — a további pusztítást megakadályozandó — a hangárok és egyéb repülés kiszolgáló létesítmények használati jogát a repülési tilalom lejártáig átadta a győztes hatalmaknak.
- 1921. I. 26. a lejáró repülési és repülőgép építési tilalmat a Nagykövetek Tanácsa az év végéig meghosszabbította.
- 1921. XII. 8. a MAEFORT a Szövetségi Katonai Ellenőrző Bizottság működését megszüntette.

Reptérgondnokságok – repülőtéri csendőr különítmények, légikapuk – tiltott zónák, egyesületek.

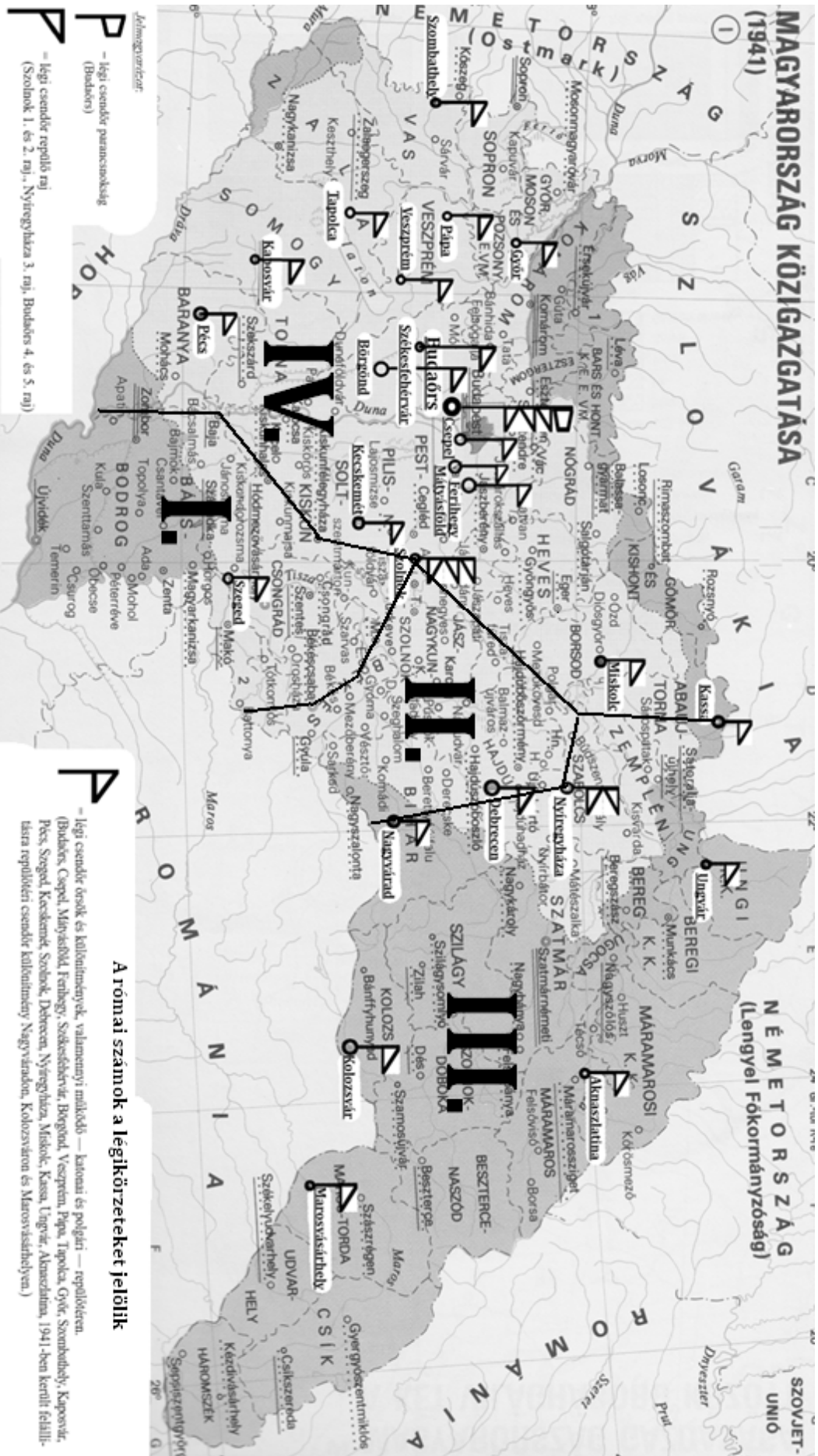
Jelmagyarázat:

	= repülőtéri csendőr különítmények (Mátyásföld, Miskolc, Szeged, Székesfehérvár [1924-től csak belföldi gépeknek], Szombathely)		= szükségrepülőtér (Albertfalva, Debrecen, Pécs, Kaposvár, Nyíregyháza)
	= légikapuk (Sátoraljaújhely, Nyírábrány, Kétegyháza, Szeged, Mohács, Murakeresztúr, Szombathely, Mosonmagyaróvár, Komárom)		= tilalmi övezet I. Kisbér, Székesfehérvár, Füzfő, Városlőd ; II. Újhartyán, Lajosmizse, Kerekegyháza Peszérpuszta ; III. Észak-Csepel ; IV. Budafok
	= sportrepülő egyesületek (Mátyásföld, Szeged, Pécs, Debrecen, Miskolc, Kaposvár)		= pilótaiskola (Szombathely)
	= Magyar Királyi Légügyi Hivatal (Budapest)		

Megjegyzés:

- 1922. III. 1. reptérgondnokságok felállítása, feladataikat a reptéri csendőr különítmények végzik.
- 1922. IX. 14. megszűnt a repülési tilalom.
- 1922. XI. 17. megszűnt Magyarország közvetlen légügyi ellenőrzése.
- 1922. XI. 19. megalakult a Magyar Légiforgalmi Rt. (MLRT).
- 1923. I. 1. Magyarország légügyi szuverenitása helyreállt.
- 1923. IV. 26. az antant hatalmakkal 1921. XI. 7-én kötött szerződés helyébe a kormány új szabályozást hozott létre.
- 1924. IV. 10. felállították a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt (LÚH).
- 1926. a „9-es szabályt” a párizsi légügyi egyezmény váltotta fel.
- 1927. III. 31. megszűnt a Szövetségek Közi Katonai Ellenőrző Bizottság (SZKEB) helyszíni ellenőrzése.
- 1933. IV. 14. tilalmi övezetek kialakítása.
- 1939. III. 24. kormányrendeletben választották szét a katonai és a polgári repülést.

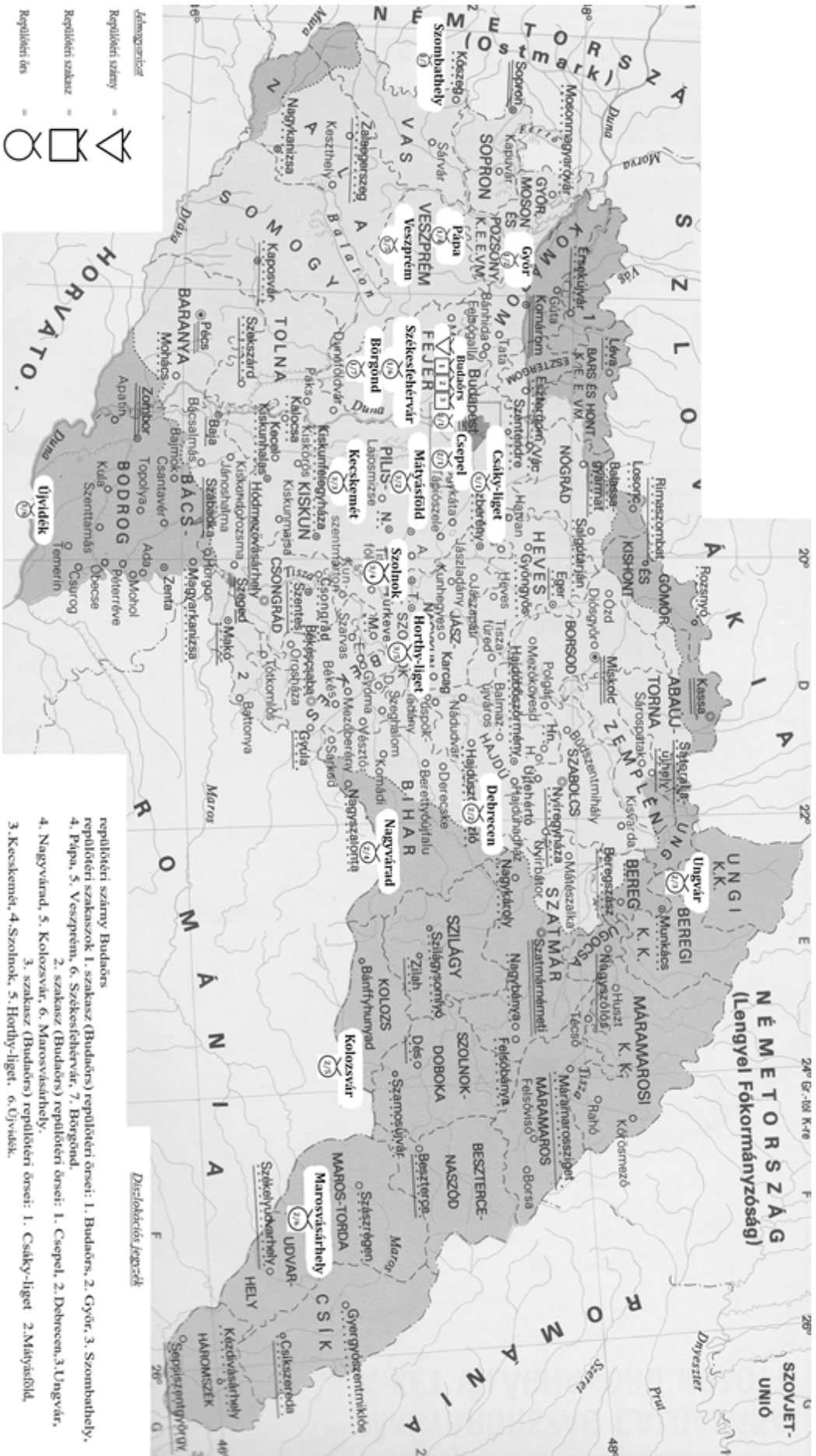
A magyar légitársaság területi elhelyezkedése.

III.sz. melléklet

A Magyar Királyság Csendőrség repülőtéri szárnyának diszlokációja.

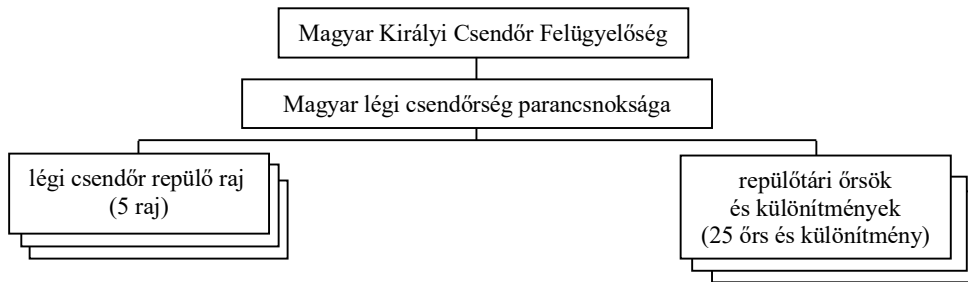
17.sz. melléklet

- repülőtéri szárny Budapesti repülőtéri őrs: 1. Budapest, 2. Győr, 3. Szombathely, repülőtéri szakaszok 1. szakasz (Budapest) repülőtéri őrs: 1. Budapest, 2. Győr, 3. Szombathely, 4. Pápa, 5. Veszprém, 6. Szekesfehervár, 7. Bórgond, repülőtéri őrs: 1. Csepel, 2. Debrecen, 3. Ungvár, 4. Nagyvárad, 5. Kolozsvár, 6. Marosvásárhely, repülőtéri őrs: 1. Csatly-liget, 2. Mátyásföld, 3. Kecskemét, 4. Szolnok, 5. Hortly-liget, 6. Újvidék.

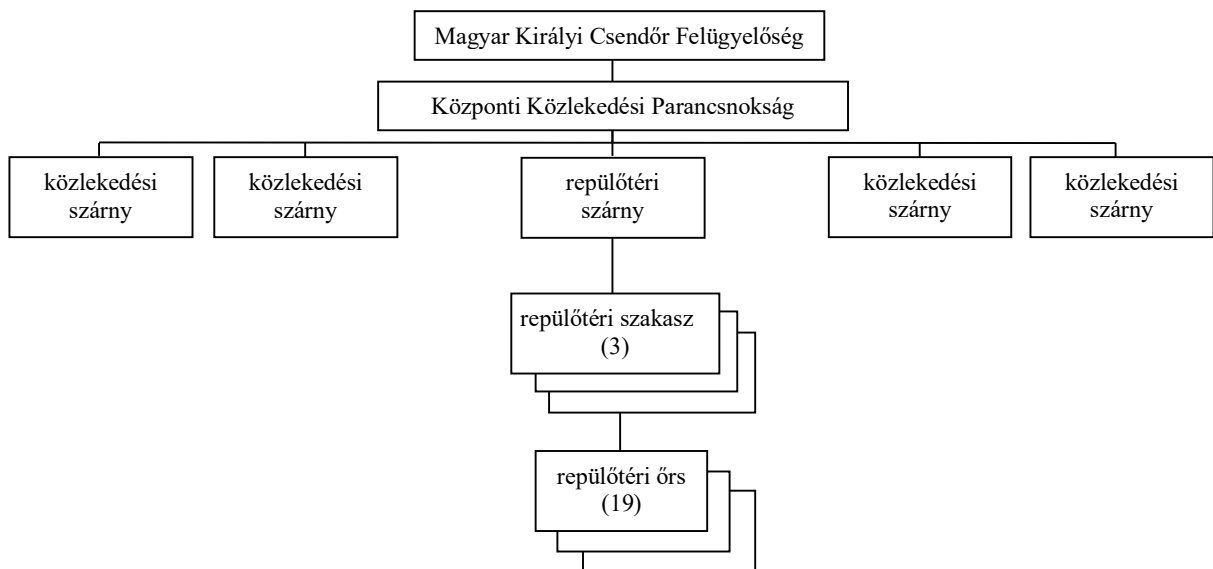
V.sz. melléklet

A magyar légicsendőrség szervezeti felépítése.

VI.sz. melléklet

A Magyar Királyi Csendőrség repülőtéri szárnyának szervezeti felépítése.

0511

PARÁDI József *

**A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség
személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak
feladatkörei államosítástól államosításig**

(The Royal Hungarian State Police in Budapest groups of personnel and members of the police guard
and the detective team responsibilities from nationalization to nationalization)

Absztrakt

A polgári magyar állam időszakában az első államosított rendőrség — igaz csupán ideiglenes jelleggel — a fővárosi rendőrség volt, melyet Pest, Buda és Óbuda egyesítése kapcsán vontak a belügyi tárcán keresztül a kormány közvetlen irányítása alá. A budapesti rendőrséget 1881/XXI.tc.-kel államosították. A magyarországi városi rendőrségeket az 5 047/1919. (X. 1.) ME.r.-el államosították. Az államosítás során mintaként az egyébként példamutatóan működő és kiváló eredményeket létrehozó fővárosi rendőrséget tekintették követendő példának. A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség szervezetének és működésének szabályzatait átvette az új országos hatáskörű Magyar Királyi Állami Rendőrség. Ezen okmányok váltak — az 1930-tól Magyar Királyi Rendőrségre átkeresztelt — magyar rendőri szervezet új szabályzatainak a kiinduló pontjává.

Kulcsszavak

Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség ; Magyar Királyi Állami Rendőrség ; a rendőrség államosítása ; a fővárosi rendőrség személyi állománycsoportjai ; detektívtestület

Abstract

In the period of the bourgeois Hungarian state, the first nationalized police force - albeit only on a temporary basis - was the capital's police force, which was brought under the direct control of the government through the Ministry of the Interior in connection with the unification of Pest, Buda and Óbuda. The Budapest police were nationalized by 1881 / XXI.tc. The Hungarian city police officers were appointed in accordance with Decree 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. During the nationalization, the otherwise exemplary and excellent results of the capital's police were considered as examples to follow. The regulations of the organization and operation of the Hungarian Royal Hungarian State Police have been taken over by the new Hungarian Royal Hungarian State Police. These documents became the starting point of the new regulations of the Hungarian police organization, renamed the Royal Hungarian Police from 1930.

Keywords

Budapest Royal Hungarian State Police ; Royal Hungarian State Police ; nationalization of the police ; capital police personnel groups ; detective body

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0003-3368-2944>

Institutional attachements = Szerző intézményi kötődései :

- *Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement* = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
- *Eötvös Loránd University Faculty of Law* = Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar
- *National University of Public Service Faculty of Law Enforcement* = Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar

@: paradi.jozsef@gmail.com

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2018. V. 17.

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2018. VI. 17.

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.5-609N.141-156P

A fővárosi rendőrséget 1872-ben — Óbuda, Buda és Pest Budapestté egyesítése kapcsán — ideiglenesen¹, majd 1881-ben véglegesen² államosították. A budapesti rendőrség hosszú ideig az egyetlen magyar rendőrség volt a dualizmus időszakában, amely a kormány közvetlen irányítása alatt állt. 1867 és 1919 között a Magyar Szent Korona alá tartozó területeken a fővárosi rendőrségen kívül csupán két állami rendőrség működött, az 1906-ban felállított Magyar Királyi Határrendőrség³, valamint — a fiumei önkormányzati városi rendőrség és a fiumei határrendőr kapitányság összevonásával — 1916-ban létrehozott Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség.⁴

A kiegyezést követően a rendőrhatósági jogköröket az önkormányzatokhoz telepítették.⁵ Ennek alapvetően két oka volt. Egyrészt a reformkorban a közigazgatás fejlesztéséről szóló elméleti vita részeként — amely a centralisták és a municipálisok között zajlott és a municipálisok javára dőlt el — az önkormányzati rendőrség ideája győzedelmeskedett.⁶ Másrészt pedig mivel — a magyarellenes HABSBERG-centralizáció elleni küzdelem bástyájának a szerepét a vármegyék töltötték be — az önkormányzatiság és annak részeként az önkormányzati kompetenciába tartozó rendvédelem a nemzeti szuverenitás visszaszorítására irányuló kezdeményezések elleni fellépés színterévé vált. Így pedig a közigazgatásban a nemzeti szuverenitásunk fontos elemévé erősödött az önkormányzati rendvédelem gondolatköre. Az önkormányzati rendőrség és a szuverenitás témájának az egybefonódása tovább erősödött a neoabszolutizmus időszakában, amikor a magyar nemzet tagjai a gyakorlatban is kitapasztalhatták milyen az, ha egy idegen hatalom gyakorolja a saját szervezetei által a rend fenntartását.⁷

A dualizmus időszakának a kezdetén tehát a magyar rendvédelmet az önkormányzatiság jellemezte. Mivel azonban az önkormányzati rendőrségek nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket, ezért fokozatosan és több lépcsőben — immár a magyar kormány közvetlen felügyelete alá tartozó — centralizált rendvédelmi struktúra alakult ki. Az 1881-ben létrehozott Magyar Királyi Csendarőrség ilyen szervezet volt.⁸ A magyarországi rendőrségek tekintetében pedig maguk a rendőrtisztek — korabeli szóhasználat szerint a rendőrtisztviselők — kezdeményezték az államosítást. A közéletben kifejtett több évtizedes eredményes munka nyomán 1912-ben országgyűlési döntés született arról, hogy a városi törvény módosítása kapcsán kidolgozásra kerüljön a magyarországi rendőrségek államosításának a témája.⁹ A Magyar Királyi Belügyminisztériumban külön részleget hoztak létre a téma kidolgozása céljából. A kidolgozó munkában a korabeli rendvédelmi szakemberek legjobbjai vettek részt. Az országgyűlés elé 1914-ben került a javaslat, amelyet azonban a honatyák átdolgozás céljából visszaküldtek. A háború kitörése miatt pedig a törvényjavaslat többé nem került az országgyűlés elé.¹⁰

1919-ben azonban a magyarországi tanácsköztársaság bukása után rövid időn belül miniszterelnöki rendelettel államosították a magyar városi rendőrségeket 1919. X. 1-én.¹¹

Ennek az új — immár a magyarországi városok területére kiterjedő — Magyar Királyi Állami Rendőrségnek vált a részévé a fővárosi rendőrség. A városi rendőrségek új szervezetbe tömörítését és a belügyi tárcán keresztül a kormány közvetlen irányítása alá vonását nevezték a kortársak a rendőrség államosításának. Ez a kifejezés helytálló volt abban a tekintetben is, hogy a rendőrség költségvetése a kormány költségvetésének a részévé vált, a testület tagjai pedig az önkormányzati státuszról állami státuszba kerültek. A magyarországi rendőrségek államosításával a budapesti rendőrség viszonyait tették általánossá az immár országos új rendőri szervezet valamennyi kapitányságánál. Ennek részeként a testület szervezeti felépítése, a személyi állománycsoportok, a képzési és a fizetési rendszer, az egyenruha és a rendfokozati rendszer stb. a budapesti minta alapján vált egységessé. Az átállás során tehát — amely 1919 októberétől 1921 augusztusáig tartott — a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség humán viszonyait tették általánossá országszerte. Ez a humán viszonyrendszer 1872-től 1918-ig formálódott ugyan, zömében azonban a XIX. század végére már kialakult.¹²

A magyarországi rendőrségek tehát — legalább is a városi rendőrségek — eggyé váltak. Ez az egységesülés a polgári fegyveres őrtestületek körülményeinek megfelelően ment végbe. A polgári magyar állam időszakában ugyanis kétféle rendvédelmi testülettípust különböztettek meg, nevezetesen a katonailag szervezett fegyveres őrtestületet és a polgári fegyveres őrtestületet. Katonailag szervezett fegyveres őrtestületnek azokat a fegyveres szervezeteket nevezték, amelyek személyi állományának a tagjai személyükben katonának minősültek függetlenül attól, hogy az a testület, amelyben szolgálatot teljesítettek mely tárca irányítása alatt állt. A testületen belüli függelmi viszonyok pedig katonaiak voltak. Ezen testületek tagjai katonai rendfokozatot viseltek, őket a katonákra általában vonatkozó jogosultságok megillették, illetve kötelezettségek terhelték. Ezzel szemben a polgári fegyveres őrtestületeken belüli függelmi viszonyok hivatalnokiak voltak. Ezen testületek személyi állomá-

nyainak a tagjait nem a katonákra általában vonatkozó, hanem az állami tisztviselői jogviszonyból fakadó jogosultságok illették meg, illetve kötelezettségek terhelték. A polgári fegyveres őrtestületek személyi állományának a tagjai annak a tárcának a kompetenciájába tartoztak, amely minisztérium a testület irányítását végezte. Mivel a polgári fegyveres őrtestületek tagjai nem katonának, hanem hivatalnoknak minősültek, ezért katonai rendfokozatot sem viselhettek. A polgári fegyveres őrtestületek tagjai testületi rendfokozatot hordtak, amely az elnevezésében és formai megnevezésében is eltért a katonai rendfokozati rendszertől.¹³

A dualizmus időszakában a Magyar Szent Korona alá tartozó területeken működő országos hivataskörű és 10 évnél hosszabb ideig működő katonailag szervezett rendvédelmi fegyveres őrtestület volt a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Nemesi Testőrség, a Magyar Királyi Darabont Testőrség, a Magyar Királyi Koronaőrség és a Magyar Királyi Képviselőházi Őrség. Ezen időszakban a történelmi Magyarország területén működő valamennyi rendőrség — állami és önkormányzati — a Magyar Királyi Pénzügyőrség és a fegyőr testület polgári fegyveres őrtestületek voltak.¹⁴

A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állománya két fő csoportra osztható, nevezetesen a rendőrtisztviselők (napjaink fogalmai szerinti rendőrtisztek) és a legénység, azaz az altisztek csoportjára. Ez utóbbi — a két világháború közötti időszakban és valamennyi rendvédelmi testületre kiterjedően — a Magyar Királyi Honvédség altiszti karának a jellegével bírt. Emellett a testület rendelkezett úgynevezett szolgáló státuszokkal is, akik a testület működéséhez szükséges egyszerű fizikai feladatokat láttak el, mint például a takarítás, fűtés stb.¹⁵

A tisztviselői kar a felügyelőkből, fogalmazókból és tanácsosokból állt. A felügyelői rendfokozatok eléréséhez az állami iskolai végzettség szintje az érettségi, a fogalmazói rangcsoportba pedig az állami iskolai követelmény az egyetemi diploma volt. A tanácsosi rangcsoportba általában a fogalmazók köréből kerültek ki a jelöltek, így a diploma mint előfeltétel már adott volt. A legénység, azaz az altiszti kar esetében az állami iskolai végzettségbeli követelményt az elemi iskola képezte. Az állami iskolai végzettségre — mint általános közismereti alapra — épültek rá a felügyelői, fogalmazói és tanácsosi rangcsoportba való belépés feltételeként a különböző rendőri szaktanfolyamok eredményes elvégzésének a követelménye.¹⁶

A tisztviselői személyzet különböző típusú beosztásokat látott el. Ennek megfelelően tért el az adott szinten belül az előírt állami iskolai végzettség — például orvosi diploma, jogi diploma stb. — tartalma, valamint az elvégzendő rendőri szaktanfolyam ismeretanyaga. Beosztástípusok voltak a rendőr oktatók (legénység oktatói), díjnokok (őket általában meghatározott időre, vagy kijelölt feladat ellátására foglalkoztatták többnyire valamilyen adminisztratív teendő ellátására), kezelők (a mai ügyviteli irodák elődei), írnokok (jelentések, jegyzőkönyvek stb. tisztázott másolatait készítették, mivel még írógép sem volt nem is beszélve a számítógépről), ellenőrök (az őrszolgálati személyzet — napjaink terminológiája szerinti közrendvédelmi állomány — szolgálatellátását ellenőrizték), házgondnokok, pénztárnokok, orvosok, főkapitányi titkárok, hivatalfőnökök (például bejelentési hivatal), hivatalok munkatársai, kapitányok, 1885-ig biztosok, majd detektívek.

A rendőrlegénység két csoportból állt, a gyalogos és a lovas rendőrökből.

A budapesti rendőr-főkapitányt az uralkodó, míg a főkapitányságon szolgálatot teljesítő többi vezető tisztséget betöltő személyt a belügyminiszter javaslatára a miniszterelnök, a rendőri legénységet pedig — próbaidő után — a főkapitány javaslatára a belügyminiszter nevezte ki. A szolgálókat pedig a főkapitány fogadta fel.

A fővárosi rendőri őrség legénységi állományába való felvétel előfeltétele volt a magyar állampolgárság, 33-40 év közötti életkor, a tökéletes egészség és erős testalkat, a fedhetetlen előélet, a magyar nyelv bírása szóban és írásban, a haderőnél altiszti rangban teljesített szolgálat. A felvétel során elsőbbséget élveztek az előírtnál magasabb iskolai végzettségűek, az idegen nyelvismerettel is rendelkezők — elsősorban a történelmi Magyarországon beszélt nyelveket illetően — a csendőrségtől önként kilépett (nem elbocsájtott), a főváros helyi viszonyait jól ismerők.

A testülethez való felvétel tekintetében elsősorban a szolgáló állások betöltését illetően a kiszolgált altisztek alkalmazásáról szóló törvényben foglaltak voltak érvényben a fővárosi rendőrségre vonatkozóan is.¹⁸

A Magyar Királyságban az állami tisztviselők és hasonló állásúak számára a képesítési szintjükhöz igazodóan 11 fizetési osztályt állapítottak meg. Ezt egészítette ki a 12. fizetési osztály a gyakornokok számára. Magasabb fizetési osztályokba úgy kerülhettek a hivatalnokok, ha az azokhoz előírt képesítési követelményekben meghatározott állami iskolai végzettség birtokába kerültek és az előírt szakmai tanfolyamot is eredményesen elvégezték. Ugyanez a rendszer volt érvényben a

Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állománya számára is azzal a különbséggel, hogy a szaktanfolyamok tematikája rendőri témájú volt.¹⁹

A budapesti rendőrség személyi állományával szemben olyan speciális elvárásokat is támasztottak, amelyek a testület jellegéből fakadtak és a magyar közigazgatásban foglalkoztatottak tekintetében általában nem volt követelmény. Ennek értelmében a testületnél foglalkoztatottak nem lehetek a budapesti esküdszék tagjai, továbbá a településen működő üzletben sem vehettek részt, valamint a testületi tagokkal egy háztartásban élő hozzátartozók rendőri felügyelet alatt álló üzletnek birtokosai, vagy hasznélvezői nem lehettek. Ezt a tiltást — immár az államosított Magyar Királyi Állami Rendőrség teljes személyi állományára kiterjedően — 1920-ban megerősítették. A rendőr semmiféle ajándékot nem fogadhatott el, amely a szolgálatteljesítésre hatást gyakorolhatott. A rendőrnek politikai szervezetbe belépése, azoknak a rendezvényein megjelenése tiltott volt, más társadalmi szervezetekbe azonban a szolgálati előjárója beleegyezésével beléphetett, munkájában részt vehetett. A testület tagjai magáncélból kétes hírű szórakozóhelyeket nem látogathattak, kétes hírű személyekkel nem barátkozhattak, házasságon kívül idegen nővel közös háztartásban nem élhettek, beadványok szerkesztésére, illetve ilyen iratok támogatására vállalkozniuk tilos volt. A rendőr köteles volt nősülését, lakcímét, megbetegedését haladéktalanul jelenteni.

A rendőri szolgálat azonban nehezebb és veszélyesebb volt, mint a közigazgatás más területein végzett munka. Ezt különböző pótlékok formájában igyekeztek kompenzálni. Az altiszti kar körében 5, 10, 15, illetve 20 éve szolgálók a szolgálati idejüktől függő mértékű szolgálati pótlékban részesültek. Ezek a szolgálati pótlékok beszámítottak a nyugdíjak összegébe, valamint az özvegyi ellátásba és a gyermekek ellátási díjába is. Egyébként a testület teljes személyi állományára szinte ugyanazon nyugdíj, illetve özvegyi és árvaellátási szabályok vonatkoztak, mint amelyek az állam által foglalkoztatottakra általában érvényesek voltak.²⁰

Azon újoncokat véglegesítették a testületnél, akik a próbaidejük alatt az elvárásoknak megfelelően látták el szolgálatukat. A véglegesítéskor a próbaidőt is a szolgálati időhöz kapcsolták. A fegyveres szolgálatot ellátók körében azonban így is viszonylag nagy volt a száma azoknak, akik a nyugdíjba vonulásukat megelőzően vagy azt követő néhány éven belül meghaltak. Ezért a fegyveres szolgálatot teljesítők esetében a szolgálati idő első öt évét duplán számították. Ebből fakadóan pedig a civil állami alkalmazottakhoz képest öt évvel korábban mehettek nyugdíjba oly módon, hogy a szolgálati idejük, illetve az azt is tükröző nyugdíjuk nem volt kevesebb mint a nyugdíjba vonuló civil állami alkalmazottaké.²¹

A fegyveres szolgálatellátásból fakadó kedvezménynek tekinthető továbbá, hogy a szolgálatteljesítés közben elszenvedett sebesülésekből fakadó szolgálatképtelenség bekövetkeztekor a rendőr szolgálati éveivel 10 évet hozzászámítottak. Ez jelentős kedvezménynek tekinthető, hiszen az állami alkalmazottak 10 évi szolgálat után nyugdíjként fizetésük 40 %-ra voltak jogosultak, amely minden további leszolgált évvel 2 %-al nőtt. Így tehát 40 évi szolgálat után — amely után kötelező volt mindenkinek nyugdíjba vonulnia — a fizetésük 100 %-át kapták nyugdíjként az állami alkalmazottak. A másik fontos szabály pedig az volt, hogy 65 éves kora után senki sem maradhatott állami szolgálatban függetlenül attól, hogy a szolgálati éve után járó fizetése hány százalékára volt jogosult nyugdíjként.²²

Lehetőség nyílt arra is, hogy a budapesti főkapitány, vagy távollétében a helyettese ügynevezett pótrendőröket foglalkoztasson. A pótrendőrök foglalkoztatási költségeit azoknak kellett állniuk, akik — általában értékes árut tartó üzletek tulajdonosai — ilyen támogatást kértek. A pótrendőrök azon teendők végrehajtására voltak igénybe vehetők, amely feladat teljesítése érdekében kérték az érintettek a foglalkoztatásukat. A pótrendőrök ruházata és felszerelése a többi rendőréhez hasonló volt, illetve az intézkedési jogosultságaik megegyeztek a többi rendőrével. A pótrendőröket meghatározott időre külön szerződéssel vették fel. Munkaviszonyuk a foglalkoztatásukat kezdeményező igényének a visszavonását követő három hónap elteltével szűnt meg. Működésük azonban a tevékenységüket kérelmezők visszavonásakor azonnal beszüntetésre került, amikor az egyenruhájukat és felszerelésüket is bevonták.²³

A vizsgált testület működése tekintetében nyilvánvalóan a szűken vett rendőri teendőket ellátó egyenruhás és civilruhás rendőri beosztások feladatköre a leglényegesebb. Természetesen az iratkezelő, gazdasági hivatalok munkatársai és az orvosok munkája is fontos, sőt nélkülözhetetlen volt, hiszen másként ezen státuszokat nem alakították volna ki. A szervezeten belül azonban voltak olyan beosztás típusok is, amelyek léte és működtetése közvetlenül meghatározta a testület tevékenységét. Lényegében ezek a feladatkörök határozták meg a testület jellegét. A vezetői beosztások körében kimagasló szerepet töltött be a főkapitányi és helyettesei, valamint a rendőrkapitányi beosztások.

A budapesti rendőrfőkapitány — akinek a tevékenységét a főkapitányi hivatal volt hivatva támogatni — hatásköre kiterjedt:

- a fontosabb bűnügyekre;
- házkutatást és személyi motozást bírói ítélet nélkül is elrendelhetett törvényben rögzített esetekben;
- az altiszti karnak az esküjét a főkapitány előtt kellett letennie;
- a főkapitány hatáskörébe tartozott a rendőr tanfolyamra jelentkezők felvétele, majd az eredményes vizsga és próbaszolgálat után a véglegesítés a miniszter hozzájárulásával, továbbá a szolgák felfogadása;
- a pótrendőrök felvétele és eskü alá vonása²⁴;
- a fegyelmi eljárásokban való részvétel a tisztii személyzet tekintetében első fokon, az altisztek tekintetében rang és hivatalvesztés tekintetében másodfokon.²⁵

Ezeket a hatásköröket a főkapitány helyettesek csak a főkapitány távollétében gyakorolhatták abban az esetben, ha a belügyminiszter őket a helyettesítéssel megbízta. Voltak azonban olyan hatáskörök is, amelyeket a fővárosi rendőrség központi szervezetében kellett ugyan gyakorolni, azonban azokat már a főkapitány által megbízott testületi tagok is megvalósíthatták, ide tartoztak:

- államrendőri ügyek (mai fogalmaink szerinti nemzetbiztonsági ügyek);
- gyilkosságok, rablások, nagyértékű betörések;
- mindazon ügyek, amelyekre nézve a főváros egyes területére kiterjedő egyöntetű eljárás fogantatása szükséges volt;
- népgyűlési ügyek;
- színházak, nyilvános előadások és mulatságok ügyei;
- közigazgatási bizottságban a testület képviselője;
- pénzbüntetések;
- toloncügy;
- bordélyügy;
- útlevélügy;
- bérkocsik ügyei;
- vasúti és gőzhajózási műszaki ügyek;
- sajtótermékek ügyei;
- külföldi rendőri hatóságokkal való levelezés;
- a rendőrök személyi ügyei;
- a főkapitányi hivatalba beosztottak személyi munkaköreinek a megállapítása;
- gazdasági és iratkezelési ügyek felügyelete;
- az éves költségvetés;
- panaszügyek.²⁶

A kerületi rendőrkapitányságok a főkapitányság alárendeltségébe tartoztak. Élükön a rendőrkapitányok álltak, akik a rendőr-főkapitány irányítása alá tartoztak. A kapitányok tevékenységét a kapitányi hivatalok támogatták. A kapitányok a kapitányságuk működési területén felelősek voltak a törvények és rendeletek, valamint a budapesti törvényhatósági szabályrendeletek és a rendőr-főkapitány rendelkezései szerint a jogszabályok ellen vétők felderítése és eljárás alá vonása. A rendőrkapitányságok a nyilvános helyek felett közvetlen felügyeletet gyakoroltak. A kapitányok kötelesek voltak a nevezetes eseményekről a főkapitányságot azonnal értesíteni, a közrendészeti hiányosságokra pedig a főkapitány figyelmét felhívni. A kapitányságokon tisztii ügyeletet kellett tartani a hét minden napján. A kapitánysági hivatalok a főkapitány által jóváhagyott működési szabályzat szerint tevékenykedtek.²⁷

A főparancsnok alá tartoztak a rendőr altisztek. A főparancsnok a főkapitány közvetlen beosztottja volt, a főkapitányi hivatal (elnöki osztályának) munkatársaként őrségi ügyekben az előadói tisztet látta el. Hozzá tartozott az őrszolgálati állomány szolgálati beosztása. Feladatát alkotta az őrszolgálatot ellátó rendőrök ellenőrzése, az őrszobák szemlézése, az őrszolgálatot teljesítő rendőrök továbbképzésének az irányítása, az őrszolgálat ellátásához szükséges felszerelés biztosítása és tárolási feltételeinek a megteremtése, valamint a fenntartása. Hozzá tartozott továbbá a lovas rendőröknek a lovakkal kapcsolatos — utánpótlás, képzés, tartás stb. — összes ügye is.²⁸

A főfelügyelő a főparancsnok helyettese volt. Feladatát alkotta a főparancsnok tevékenységének támogatása.

Az osztályparancsnokok a rendőr legénység területi elv szerinti eljárói voltak. Hatáskörük általában egy-egy fővárosi kerületben a rendőri őrszolgálat irányítására terjedt ki. Az osztályparancsnokok intézték:

- az osztályukhoz tartozó rendőri legénység személyi ügyeit;
- gyakorolták a fegyelmi hatalmat;
- ellenőrizték a rendőr őrszobákat;
- felügyelték a rendőr altisztek oktatását;
- rendezték a hatáskörükbe tartozó gazdasági ügyeket.

Az oktató felügyelők végezték az őrszolgálati állomány képzését. Feladatukat alkotta a szolgálat ellátása során gyakran előforduló helyzetek a helyes reagálására való felkészítés, a fegyverhasználat szabályozásának gyakorlatias helyzetekre való alkalmazásának képzése, a gyakran előforduló feladatok — elővezetés, bekísérés, bilincselés stb. — gyakoroltatása.

A számvivők az őrszolgálati teendők ellátásához szükséges tárgyak nyilvántartását, raktározását végezték.

A gyalogos felügyelőkre hárult a gyalogos rendőrök szolgálatellátásának ellenőrzése éjjel és nappal.

A rendőr lovasok számára külön felügyelőket alkalmaztak, akiknek a feladatköre ugyan megegyezett a gyalogos rendőr felügyelőkével, azonban azon túlmenően hozzájuk tartozott minden, ami a lovakkal állt összefüggésben.

Az állatorvos is a budapesti rendőrség személyi állományához tartozott, aki a lovak egészségéért felelt.

Azt a fajta rendőri szolgálatot, amit napjainkban a közrendvédelmi szolgálatnak neveznek a gyalogos-, és a lovas rendőr altisztek végezték.²⁹

A rendőr altisztekkel (más néven rendőr legénységgel) találkozott a fővárosi lakosság a leggyakrabban. Velük szemben elvárás volt az udvarias, de határozott és egyértelmű fellépés. A felkészítésük tananyaga is úgy került kialakításra, hogy abban helyet kapjanak a bűnözők üldözésének metodikai szabályai mellett a lakosság közvetlen segítségét lehetővé tévő ismeretek is, mint például az elsősegély nyújtás, az útba igazításhoz szükséges helyismeret stb. A főváros belterületén — ahol a rendőri őrség döntő többsége teljesített szolgálatot — úgynevezett őrszobai és posztos rendszerben végezték feladatukat a rendőrök. E rendszerben 24 órás váltással vezényelték a rendőröket őrszobai szolgálatra. Onnan pedig négy órás váltással kerültek ki a közterületek kulcspozícióihoz telepített posztokra a rendőrök. Alapelv volt, hogy lehetőleg egy rendőr mindig ugyanarra a posztra kerüljön, hogy a helyi lakossággal közvetlen kapcsolatba kerülve értékes helyismeretre tehessen szert. A posztokat úgy alakították ki, hogy azok látó- és hallótávolságban legyenek egymástól. Az őrszolgálati személyzet a városban fegyverként döntően csupán a kardját használhatta. Pisztolyt csak végszükség esetén saját vagy mások testi épsége védelmében használhatott. A lőfegyver használatot kerülniük kellett, mivel a zsúfolt városban ezt rendkívül balesetveszélyesnek tartották.³⁰

A dualizmuskori viszonyok között a budapesti rendőrség felfegyverzettsége átlagon felüli volt annak ellenére, hogy a rendőr legénység kezdetben csak hidegfegyverrel (karddal) és lőfegyverként pisztollyal rendelkezett, mivel őket kezdetben karabéllyal nem látták el. Később azonban már a karabélyt is rendszeresítették a számukra azt viszont csak rendkívüli helyzetekben osztották ki a szolgálati teendőket ellátó rendőrök számára. A budapesti rendőr legénység egységes fegyverzettel rendelkezett, mivel az állami rendőrségek számára az állam rendszeresítette a szolgálati fegyvereket. Ezzel szemben az önkormányzati rendőrségek többségénél a rendőrök saját maguk szerezték be a fegyvereiket. Ebből adódóan pedig ezen rendőrségeknél jóformán annyiféle fegyvert használtak, ahány rendőr szolgálatot teljesített a területnél.

Az altiszti kar irányítását, ellenőrzését, továbbképzését tehát több szintű és szakterületi irányultságú rendőr személyzet látta el. Erre szükség volt, hiszen az altiszti kar alkotta a budapesti rendőrség legnagyobb létszámú részét. Az utolsó békeévben a fővárosi rendőrség őrszemélyzeti létszáma 2 073 fő volt. A kommun bukása után — azaz a testületnek az újonnan létrehozott Magyar Királyi Állami Rendőrségnek a kötelékébe vonását követően — pedig 3 386 főt számlált a fővárosi rendőrség őrszemélyzete.³¹ Népszámlálást a Magyar Királyságban az érintett időszakban 1910-ben és 1920-ban hajtottak végre. 1910-ben Budapest területe 193,99 km², lakosainak száma 880 371 fő volt, azaz 4 538 lakos esett egy km²-re, míg 1920-ban változatlan összterület mellett 928 996 fő volt budapesti illetőségű, azaz 4 789 fő jutott egy km²-re a főváros területén.³² Így tehát 1910-ben 10,7 fő rendőr jutott egy km²-re és egy rendőrré 424,68 fő lakos esett, míg 1920-ban 17,45 fő rendőr jutott egy km²-re, egy rendőrré pedig 274,36 fő lakos esett.

A rendőr legénység természetesen nem azonos sűrűséggel teljesített szolgálatot a város kül- és belterületén. Budapest külterületén a rendőri szolgálatot járőrözéssel — korabeli terminológia szerint „őrjáratokkal” — látták el. Az őrjáratok két, vagy több fősek voltak.

Akár posztos őrség, akár őrjárat formában látta el a rendőr legénység a szolgálatát, a kivonulást megelőzően általában az őrszoba parancsnoka által tartott eligazításban részesültek, bevonuláskor pedig szóbeli jelentéstételi kötelezettségük volt.

A rendőri őrség egy részét azonban nem vezényelték őrjáratba, vagy őrszemszolgálatba, hanem szükség esetén bevezethető tartalékként alkalmazták. A kerületi kapitányságok és a főkapitányság hatáskörébe tartozóan is létrehozta ilyen tartalékokat. Ezen tartalékokat a rendőri őrség vezénylésének a részeként a szolgálatszervezés során formálták, így abban mindig mások kerültek be. 1932-ig a kerületi osztály-parancsokságok által naponta vezényelt tartalékokból biztosítottak rendőröket a főkapitányságra karhatalmi szolgálat ellátása céljából, akiknek az elhelyezési körlete a Mosonyi utcai rendőrlaktanya volt.³³

A rendőröknek tisztának, ápoltnak kellett lenniük, öltözköket és felszerelésüket a szolgálati utasításban foglaltaknak megfelelően kellett viselniük. Kötelesek voltak továbbá irattárcát is maguknál tartani. Komoly és előzékeny magatartást kellett tanúsítaniuk. Közlendőjüket udvarias módon, nyugodtan és egyértelműen kellett közölniük. Kerülniük kellett mindent, ami személyüket nevetség vagy gúny tárgyává tette. A rendőröknek nem csupán a lakosságra, hanem a bajtársaikra is figyelmet kellett fordítaniuk. Ittas rendőrtársukat, vagy botrányt okozó rendőrt a társai kötelesek voltak a közönség szeme elől haladéktalanul elvonní és az esetről jelentést tenni. Amennyiben a rendőr azt tapasztalta, hogy valamelyik társa szabálytalanul járt el, akkor kötelessége volt arra figyelmeztetni, ha pedig annak nem volt fogamatja jelentést kellett tennie az előljárójának. A rendőröknek titokban kellett tartaniuk a hivatalos működésük során tudomásukra jutott információkat, nyilvános helyen illetéktelen személyek által is hallható módon a szolgálatukkal összefüggő témáról nem beszélhetek. A szolgálatban lévő rendőröknek dohányozni, étkezni, a szolgálat ellátásán kívül eső tevékenységet végezni tilos volt.³⁴

A rendőri őrszolgálatot teljesítőknek, azaz az őrsemeknek és a járőröknek szolgálati körzetüket kiválóan kellett ismerniük. Arcról fel kellett ismerniük a körzetükben lévő rovottmúltúakat, a kéjnéket, ismerniük kellett az utcaneveket, a közintézmények és nyilvános helyek a vasút-, hajó- és bérkocsiállomások elhelyezkedését, tűzjelző- és telefonállomások helyét, az orvosok, a szülésznők és a patikák címeit. A rendőr őrsemek egymással — a főparancsnok által parancsban meghatározott — hang- és látjelekkel tartottak kapcsolatot. Az őrsemek a posztjukat általában nem hagyhatták el, ha azonban erre mégis sor került valamilyen intézkedésből fakadóan arról az őrszobájukat értesíteniük kellett. Az őrszoba-parancsnoknak pedig kötelessége volt az őrszobán tartózkodó rendőrök közül az üresen maradt posztra rendőrt küldeni.³⁵

A rendőri őrsemélet szolgálati teendőit a korabeli szabályzatok hármas csoportosításban tárgyalták. Ezek voltak a megfigyelő, a megelőző és a feldező jellegű tevékenységek. Ez a fajta felosztás pedig abból fakadt, hogy magától a rendőrségtől is ilyen hármas felosztású tevékenységet vártak el.

A megfigyelési teendőket a rendőri őrség tagjainak a feladatai közé sorolták a rendőrséget érdeklő személyek, anyagok és tárgyak figyelemmel kísérése tekintetében. E személyek közé sorolták a rendőri felügyelet alá helyezettéket, a közveszélyeseket (rovott múltúakat), a koldusokat, a csavargókat, a házalókat, a kéj- és ledér nőket, a bérkocsi vállalatok alkalmazottait, a felügyelet nélküli iskolás gyermekeket, az ittasokat, az örülteket, a gyámoltalanokat (szellemi- és / vagy testi fogyatékosokat).

A rendőrséget érintő események alatt olyan természeti csapások előfordulását értették, amelyek veszélyt jelenthettek a személy- és vagyónbiztonságra, a közrendvédelemre. Ide sorolták a tűzvészt, az árvízt, a jégverést, a hófúvást, a sűrű ködöt, a járványos és ragályos megbetegedéseket. Ezen eseményeket a rendőri őrség tagjainak haladéktalanul jelenteniük kellett az előljáróiknak.

A rendőrséget érdeklő tárgyak közé sorolták mindazokat, amelyek alkalmasak lehettek a közrend, a közlekedés megsértésére. Ide sorolták a közterületen elhelyezett és a forgalmat akadályozó, vagy nehezítő építési és egyéb anyagokat, illetve törmelékeket, járműveket, címtáblákat, bolti ernyőket, nyilvános hirdetések, közszemlére kihelyezett könyveket, képeket stb. E körbe tartozónak tekintették továbbá azokat a tárgyakat is, amelyek rongálása a közrendet veszélyeztethette. Ide tartozónak tekintették például a szobrokat, vasúti vágányokat, az utcai világítás eszközeit, a telefon- és távírda huzalokat stb.

A rendőri őrség tagjainak *a megelőzési feladatkörébe* tartozónak tekintették a törvények, rendeletek által tiltott cselekmények megakadályozását és feljelentését, a személy- és vagyónbiztonságot, általában a közrendet veszélyeztető cselekmények elhárítását, a balesetek megelőzését, a gyámoltalanok útba igazítását, esetleg elhelyezését stb.

A rendőri őrség *felfedező szolgálatteljesítési* teendői közé tartozott: a körözött, kitiltott, vagy szökésben lévők elfogása, a büntetőtörvénykönyvbe foglalt cselekmények elkövetőinek letartóztatása, illetve följelentése, a bűnelkövetés nyomainak a megőrzése, a kitett, eltévedt vagy talált tárgyak, állatok, gyerekek beszállítása, a szerencsétlenségek okozóinak a kinyomozása.³⁶

A rendőri őrség tagjai számára cselekvési korlátokat is felállítottak, nevezetesen, hogy a megfigyelő, megelőző és felfedező szolgálat eredményes teljesítése érdekében milyen cselekmények foganatosítására voltak jogosultak. A rendőri őrség tagjai szolgálatuk eredményes ellátása érdekében jogosultak voltak fegyverhasználatra, elővezetésre, bekísérésre, feljelentésre. *Elővezetés* alatt azt értették, hogy a rendőr személyazonosság megállapítása érdekében személyeket a rendőrhatalóság hivatalába előállít. A *bekísérés* fogalomkörébe tartozott, amikor a rendőr saját kezdeményezésére a rendőri hatóság hivatalába kísért büntetendő cselekmény elkövetésével vádolható személyt. Előljárói parancsára a rendőr köteles volt továbbá *elfogásokat* is foganatosítani. A rendőrök ezen cselekményeik megvalósítása során — külön rendeletben szabályozott módon — bilincset is használhattak. Ugyancsak külön jogszabályokban rögzítették, hogy a rendőr mely esetekben és milyen módon hatolhatott be magánlakásokba nyílt rendelkezés nélkül.³⁷

Közfeladatot ellátó személy vasúti- vagy hajózási-, illetve bérkocsi vállalat szolgálatában lévő személyek elfogására csak azok főnökeinek értesítésével kerülhetett sor abban az esetben, ha a vállalat a helyettesítése tekintetében a szükséges intézkedéseket megtette, illetve a feljebbvalója kijelentette, hogy az előállításnak a vállalat működtetése szempontjából akadálya nincs.³⁸

Egyenruhát viselő katonát a rendőr csak akkor kísérhetett be, ha a katona személyazonossága más módon nem volt megállapítható, vagy ha a bekísérésre nagyobb botrány vagy veszély elhárítása miatt került sor, illetve ha a katona a rendőrnek tetteg ellenszegült, vagy fegyverével megtámadta, a későbbiek során ezt az előírást úgy pontosították, hogy ebben az esetben is a legközelebbi lakományból kellett katonai őrjárat segítségét kérni. A rendőr, katonát ellenszegülés esetében is csak akkor kísérhetett be, ha a katonának a körzetében való tartózkodása közvetlen veszéllyel járt. A körülményekhez képest azonban ilyen esetekben is törekedni kellett arra, hogy a katonát lehetőleg ne a rendőrségre, hanem laktanyába kísérjék.³⁹

Az elővezetésnek és a bekísérésnek külön szabályai voltak. A rendőrnek az illető személyt először is fel kellett szólítania, hogy önként menjen vele. Ha ez nem valósult meg, akkor a felszólítását meg kellett ismételnie azzal a kiegészítéssel, hogy engedetlenség esetén kényszerítő eszközt fog alkalmazni. Bilincselésre tetteg ellenszegülés esetében kerülhetett sor, amikor a fegyverét is használhatta a rendőr, de csak a legnagyobb kímélettel. Fegyverhasználat esetén kötelező volt az azonnali segély nyújtása.⁴⁰

A bekísérteknél támadásra alkalmas eszközt nem volt szabad hagyni, személymotosztást azonban csak büntett esetében lehetett foganatosítani. A rendőrnek ügyelni kellett arra, hogy az elővezetett, vagy bekísért személy útközben semmit el ne dobjon, illetve át ne adjon, meg ne semmisítsen, továbbá senkivel se beszéljen, senkinek se adhasson jelet és semmit át ne vegyen. A rendőr köteles volt továbbá arra is ügyelni, hogy a személy meg ne szökjön, illetve önmagában kárt ne tegyen.

Összességében tehát a rendőri őrség tagjainak a város közbiztonsága felett kellett őrködniük a törvénytelen cselekedeteket megelőzniük és megakadályozniuk, mégpedig szabályozott módon. A rendőri őrség a fővárosi rendőrségnek nem csupán a legnagyobb, hanem egyben a hagyományos része is volt. A budapesti rendőrség működésének másik pillérét a detektívtestület alkotta.⁴¹

A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség detektívtestületét 1885-ben hozták létre, működését pedig 1886 elején kezdte el. A detektívtestületet megelőzően a detektívekhez hasonló szolgálatot az ügynevezett polgári biztosok végezték. Annak ellenére azonban, hogy volt közöttük néhány tehetséges, kiemelkedő eredményeket létrehozó személy is, összességében korrumpáltak voltak, az alvilággal összefonódtak. A THAISZ Elek által vezetett fővárosi rendőrség átszervezése során, TÖRÖK János főkapitánnyá való kinevezését követően hozták létre az 50 főnyi polgári biztos helyébe a kezdetben 28 fős létszámmal működő detektív testületet. A detektívtestület első szabályzata 1888. VII. 1-én lépett hatályba. Az új testület kiválóan beváltotta a hozzá fűzött reményeket, mivel a fővárosi bűnügyek felderítésében döntő szerepre tett szert. A fővárosi rendőrség detektívtestületének a sikerét látva a vidéki nagyvárosok is egymás után hozták létre rendőrségeik detektívtestületeit. A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség detektívtestületének a létszáma is gyarapodott.

Az első világháborút megelőzően már 165 fő teljesített szolgálatot a fővárosi rendőrség detektívtestületében. A háború után pedig a fővárosban már 400 főt tett ki a detektívtestület létszáma. A komün bukása után pedig 500 főt számlált a fővárosi rendőrség detektívtestülete.⁴²

A detektívtestület eredményességét nem csupán a testület erkölcsi állapota, a detektívek iskolázottsága biztosította, hanem a jogi és a technikai feltételek javulása is. Ide sorolható, hogy 1881-ben külön törvény született a fővárosi rendőrségre vonatkozóan.⁴³ Ezt megelőzően — 1880-ban életbe lépett büntetőtörvénykönyv nyomán⁴⁴ — 1880-ban a belügyminiszter rendeleti úton szabályozta a rendőri büntetőeljárás.⁴⁵ A technikai feltételek javulása tekintetében pedig kiemelkedik az újlényomat azonosítás bevezetése, Nagy Britannia után az európai kontinensen elsőként. A Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal létrehozására 1903-ban került sor, amely 1906-tól országos jellegűvé vált, majd 1909. I. 1-től Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal elnevezéssel működött. Az 1908-ban létesített Bűnügyi Múzeum, amelyben — az igazságügy- és a belügyminiszter közös rendelete értelmében — a tipikus és a speciális bűnesetek bűnjelait őrizték és mutatták be oktatási céllal, szintén hozzájárult a bűnüldöző szervek eredményes működéséhez.⁴⁶

A fővárosi rendőrség detektívtestülete a főkapitányi hivatal segédintézményeként működött. A detektívtestület a főkapitány — távolléte esetén a helyettese — közvetlen felügyelete alá tartozott. A detektívtestület önállóan nyomozásba nem kezdhetett, csak ha a késelem veszéllyel járhatott. A testület munkáját elsősorban a bűnügyi osztály felhívásai nyomán teljesítette ugyan, azonban minden jelentősebb rendőri osztályhoz, illetve a kerületi kapitányságokhoz is vezényeltek detektíveket. A bűnügyek adminisztrálása nem tartozott a detektívtestület feladatkörébe, így jegyzőkönyvet sem vehettek fel. A detektívek eljárásaik eredményeit jelentésbe foglalták. A detektívtestület sem bírósággal, sem közigazgatósági hatósággal nem levelezhetett, hozzájuk felhívással sem fordulhatott.⁴⁷

A detektívek főnöke a detektívfelügyelő, majd a detektív főfelügyelő volt, aki a főkapitány közvetlen alárendeltségébe tartozott. A detektívfelügyelőt távollétében a detektív felügyelő-helyettes helyettesítette. A detektívtestülethez szükség szerint beosztottak segédfogalmazókat, írnokokat stb. A detektívtestületi tagok szakterületi csoportosításban teljesítettek szolgálatot. Így voltak többek között a zsebtolvajoknak, a szélhámosoknak stb. detektív csoportjai.

A detektívekre lényegében az őrszolgálati személyzettel szemben támasztott etikai elvárásokkal szinte azonos szabályok vonatkoztak. Még a viselkedési és az öltözködési követelmények is hasonlóak voltak azzal az eltéréssel, hogy a detektívek egyenruhát nem hordhattak, sőt nyilvános helyeken a rendőrtársuk és előljáróik köszöntését is mellőzniük kellett. Abban az esetben pedig, ha álruhát viseltek, annak megfelelően kellett viselkedniük.⁴⁸

A detektívek szolgálati feladatait a szolgálati utasításuk két fő csoportra osztotta, nevezetesen az általános és a különleges teendőkre. Az általános tevékenységeikhez azok a teendők tartoztak, amelyeket külön utasítás nélkül saját elhatározásból is teljesíteniük kellett. A különleges feladatok körébe tartozónak pedig azokat a tevékenységeket tekintették, amelyeket külön utasításba kaptak. E feladatok teljesítése érdekében megvalósított teendőiket is két csoportba osztották, a figyelési és az intézkedési teendőkre.

A figyelési teendők teljesítése kiterjedt: személyek, helységek, események és tárgyak megfigyelésére. A személyek tekintetében a testület érdeklődési körébe tartoztak a rendőri felügyelet alatt álló, a rovott múltúak, a csavargók, az életmódjuk alapján — költekezés, rejtőzködés, szokatlan életvitel — gyanús személyek, a rendzavarások felbujtói. E személyeknek különösen a kapcsolatait kellett felderíteni, illetve a feltételezhetően előkészítés alatt álló bűncselekményekről voltak kötelesek a detektívek haladéktalanul jelentést tenni.

A helységeket illetően a detektívek megfigyelő munkáját elsősorban szállodák, vendéglők kávéházak, mulatóhelyek, táncteremek, zálogházak, tömeglakások, gyárak, malmok és piacok térségére koncentrálták. A detektíveknek a körzetükbe tartozó helységeket gyakran meg kellett látogatniuk, a szállodákban a névjegyzékeket naponta ellenőrizniük, a többi helységeken pedig a közönséget, illetve a vendégeket meg kellett figyelniük oly módon, hogy bármikor naprakész jelentést tehessenek.

Az események tekintetében a detektíveknek a rendőrséget érdeklő ünnepek, csoportosulások, rendezvények, munka beszüntetések, balesetek és katasztrófák helyszínén jelen kellett lenniük.

A rendőrséget érdeklő tárgyak körébe tartozónak tekintették a detektíveket illetően a bűnelkövetésre alkalmas eszközök felbukkanását, a felügyelet nélkül hagyott árúkat és kulcsokat, valamint robbanóanyagokat. Ezen tárgyakkal, illetve helyzetekkel a detektíveknek foglalkozniuk kellett, azokról jelentést kellett készíteniük.⁴⁹

A detektívek feladatainak másik körét az *intézkedési* teendők alkották. A detektíveknek általában a legközelebbi egyenruhás rendőr figyelmét kellett felhívni a rendbontó cselekedetekre. Személyesen csak akkor volt köteles fellépni a detektív, ha elérhető távolságban egyenruhás rendőr nem tartózkodott és a késelem személy- és vagyónbiztonság jelentős károsodásával járhatott, illetve a közrend és közbiztonság jelentős megzavarását eredményezhette. Kötelesek voltak a detektívek továbbá akkor is közbelépni, ha az egyenruhás rendőr támogatásra, vagy segítségre szorult.

A körözött személyeket a detektívek minden körülmény között kötelesek voltak elfogni. A jelentősebb bűncselekmények — gyilkosság, rablás, pénzhamisítás stb. — helyszínének biztosításáról gondoskodniuk kellett mindaddig, amíg az egyenruhás rendőrök a helyszínre érkeztek. Bűncselekményen való tettenérés esetén a tettest el kellett fogniuk.

A detektívek *különleges* utasításra végzett teendőit is két csoportra osztották a rendes teendőkre és a rendkívüliekre. A rendes teendők közé tartozott a helyszíni szemlén való részvétel, a személyek életviszonyainak a kipuhatólása, a személyek és tárgyak kipuhatólása, a motozás, a házkutatás, az üldözés és az elfogás.

A detektíveknek kötelességük volt a bűncselekmény miatt körözött (nyomozólevéllel keresett) személyeket elfogni, vagy ha az elfogás késelemmel, veszéllyel járhatott akkor üldözni az ország határáig. A Magyar Királyi Állami Rendőrség létrehozását megelőzően azonban a Budapest határán kívüli üldözés — szállás, útiköltség ésapidíj — költségeit abban az esetben térítette meg a főváros, ha az üldözéshez a detektív főnöke a beleegyezését adta. Budapest határán kívüli üldözés kezdetén a detektíveknek ezért borítékban küldött levél formájában jelenteniük kellett a tartózkodási helyüket, az üldözött személyt, majd az üldözés fejleményeit naponta távirati értesítés formájában.

A detektíveknek kötelességük volt a személyesen végrehajtott elfogásokat diszkréten megvalósítani. Amennyiben lehetőségük nyílt az elfogást megelőzően a célszemélyt ki kellett kérdezniük. A kikérdezés a személyazonosság megállapítására irányult elsősorban. A kikérdezés tartalma nem terjeszkedhetett az illető terhére rótt bűncselekmény terhére.

Igazoltatás előtt a detektíveknek kellett igazolványuk felmutatásával igazolniuk magukat, mivel csak ez esetben voltak jogosultak az igazoltatás végrehajtására.

Amennyiben a detektív az elfogás helyszínén olyan személyeket is észlelt, akikről feltételezhető volt a bűncselekmény elkövetésében való részvétel, akkor őket is el kellett fogniuk.⁵⁰

A detektívek a feladataikat a detektívfelügyelő által havonta készített szolgálati beosztásban foglaltak szerint látták el. A detektívek csak azon ügyekben járhattak el, amelyekre megbízást kaptak. A detektívek szolgálatát három helyre voltak kirendelhetőek:

- a központi bűnügyi osztályhoz, ahol az osztályvezető osztotta be a detektíveket a rendőrtisztviselők mellé;
- a kerületi kapitányságokhoz;
- és a felügyeleti szolgálatot ellátó tisztviselők mellé.

E helyeken a detektívek szolgálatellátási nemei voltak a felügyeleti szolgálat a tartalékszolgálat, a vasúti szolgálat, hosszú- és rövid portyaszolgálatok, valamint az éjjeli szolgálat, majd pedig a nyomozószolgálat.⁵¹

A *központi felügyeleti szolgálat* reggel kilenc órakor kezdődött, amikor a detektívek jelentették az előző napi teendőiket, illetve a letartóztatottakkal kapcsolatos jelentéseket is végig hallgatták. Ily módon a bűnügyi helyzetről naprakész ismeretek birtokába kerültek. Ezen időszak délelőtt 11 óráig tartott, amikor rövid időt igénylő teendőket kellett végezniük a detektívszobákban. Délelőtt 11 órától délután 14 óráig szabadok voltak, majd jelentkezniük kellett a központi felügyeletet tartó rendőrtisztviselőnél, akinek az intenciói szerint tevékenykedtek másnap reggel nyolc óráig a szolgálatuk lejártáig, illetve addig, ameddig a felmerült ügyekben a gyors intézkedést be nem fejezték. A központi felügyeleti szolgálatot ellátó detektívek szolgálati idejük alatt a főkapitány, a bűnügyi osztály vezetője, a központi felügyeletet ellátó tisztviselő, illetve a detektívfelügyelő engedélye nélkül a főkapitányi épületet nem hagyhatták el. A felügyeleti szolgálat végén a detektívek jelentést tettek a szolgálati idejük alatt végrehajtott feladataikról. Ezen már részt vettek a következő napra központi felügyeleti szolgálatra beosztott detektívek is.⁵²

A *Tartalékszolgálat* ellátására a központi felügyeleti szolgálatot követő 24 órában került sor. Ennek kezdetén a detektívek a reggeli jelentésük leadását követően délig szabadok voltak, majd délután 18 óráig nyáron az uszodákat voltak kötelesek látogatni, más évszakokban pedig az esetenként kijelölt kerületekben portyaszolgálatot kellett teljesíteniük. Este 18 órától 21 óráig a detektívszobákban kellett tartózkodniuk és a főkapitány vagy a bűnügyi osztály vezetőjének a rendelkezésére áll-

niuk. 21 órától — ha más feladatot nem kaptak — a lakásukra távozhattak, amelyet másnap hajnali öt óráig nem hagyhattak el, hogy szükség esetén szolgálattételre behívhatóak legyenek.⁵³

A vasúti szolgálat napján a tevékenység végzésére kirendelt detektívek kötelesek voltak az összes vasút érkezésének és indulásának az időpontjában az állomáson tartózkodni, az utasokat szemmel tartani, a körözött személyeket és a fővárosból kitiltottakat elfogni, a vonatok mozgása közötti időszakban pedig a várócsarnokban a tolvajokat és rendbontókat elfogni. Amennyiben a pályaudvarra érkező vonatról távirat érkezett a pályaudvarra arról, hogy a vonaton lopás, vagy más bűncselekmény történt, akkor a vasúti szolgálatra kirendelt detektívnek az első ellenvonattal a legközelebbi állomásra kellett utaznia, ahol elfoghatta a tolvajt, mivel azok általában még a fővárosba érkezés előtt leszálltak a vonatról. Azon a vonaton pedig, ahol a lopás történt — a pályaudvarig való utazás során — a lopás körülményeit kellett a detektíveknek megállapítaniuk. A pályaudvaron szolgálattétel teljesítő detektívek számára egy-egy könyvet helyeztek el, amelybe a detektívek bejegyezték a szolgálattétel idejük során tett intézkedéseket, mikor, hol és miért fogtak el személyeket, illetve milyen lopások történtek stb.⁵⁴

A portyaszolgálat során a detektívek végigjárták a számukra kijelölt területet, elsősorban a forgalmas közterületeket, illetve az elhagyott mellékutakat. Ennek során a nyilvános helyeket — kávéházakat, korcsmákat, piacokat, uszodákat, éttermeket — is meglátogatták, ahol az általuk ismert bűnözőket igazoltatták vagy szükség szerint előállították.⁵⁵

A detektív személyzet ellátáshoz kapcsolódó teendők közül az egyik legfontosabb a napi jelentés volt, melytől csak abban az esetben tekintettek el, ha a jelentéstétel a folyamatban lévő nyomozást veszélyeztette. A detektíveknek az iratait, feljegyzéseit a detektívszobában személyre szóló zárható fiókban kellett tartani. A detektívek a jelentéseiket itt írhatták meg. A detektívteremben hangoskodni tilos volt. A detektíveknek a detektívszobán kívül tartózkodni csak addig és ott volt szabad, amíg és ahol a szolgálattétel ellátásához az szükséges volt. A detektívszobában volt kifüggesztve a detektívek szolgálattétel szervezése. A rendőrségi nyilvántartások a detektívek számára a nap bármely szakában azonnal rendelkezésükre álltak. Az átváltásokat a detektívek csak a detektívfelügyelő engedélyével használhatták. A detektíveknek minden megbízásukat, amit nem a detektívfelügyelőtől kaptak a lehető legrövidebb időn belül jelenteniük kellett a detektívfelügyelőnek. A detektívszoba számára egy könyvet rendszeresítették, amelybe a detektívek naponta kötelesek voltak bejegyezni az általuk elfogottak személyi adatait, valamint az elfogás helyét és idejét továbbá az okát.⁵⁶

A nyomozások során felmerült költségekről a detektíveknek jegyzéket kellett készíteni és a nyomozás végén azt a detektívfelügyelőnek átadni, aki azt belátása szerint elfogadta vagy elutasította, illetve helyesbítette, majd érvényesítési záradékkal való ellátása nyomán minden hó elején a főkapitányhoz felterjesztette. Ennek alapján utalványozta ki a főkapitány a detektívek számára az igényelt összeget.⁵⁷

Ezek a szolgálattétel teendők nem helyettesítették „*A nyomozó rendőri hatóságok és közegek számára*” című 1899-ben a belügyminiszter által kibocsájtott rendeletet.⁵⁸

A magyar rendőrségek államosításával⁵⁹ a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség szabályozóit tekintették ugyan kiindulási alapnak, azonban a városok tekintetében immár az országos rendőri szervezet, azaz a Magyar Királyi Állami Rendőrség számára új szabályzatokat hoztak létre. Ezek a szabályzatok ugyan jelentős mértékben hasonlítottak a fővárosi rendőrség számára korábban létrehozott szabályozásokra, azonban mégsem voltak ugyanazok. A Magyar Királyi Állami Rendőrség ügyintézői hatáskörére vonatkozóan a belügyminiszter 1919-ben⁶⁰, majd a testület szervezetének és szolgálattételének a szabályozására 1921-ben⁶¹ bocsájtott ki rendeleteket. Ezt követte a rendőrségre vonatkozó 1922. évi törvény⁶², majd annak végrehajtásáról szóló ugyancsak 1922-ben kiadott belügyminiszteri rendelet.⁶³

Összességében tehát megállapítható, hogy a fővárosi rendőrség személyi állományának a tevékenységét a kor színvonalát tükröző, több szabályzatot magába foglaló szabályozási rendszer határozta meg. Ez a rendszer több évtized tapasztalatait foglalta magába, ily módon — mint a legalkalmasabb szabályzórendszer — a városi rendőrségek államosítása nyomán a Magyar Királyi Állami Rendőrség szabályzatainak is az alapjává vált.

Ezek a szabályzatok tükrözték, hogy a testület tagjaival szemben az állam jelentős erkölcsi színvonalat tükröző tevékenységet igényel, illetve a személyi állomány hathatós kihasználására irányuló szervezési gyakorlatot valósít meg. Egyértelműen kitűnik a szabályzatokból az is, hogy a fővárosi rendőrség a lakosságot nem ellenfélnek, hanem a magyar nemzet azon részének tekintette, amelynek az érdekében működik a testület.

A polgári magyar állam időszakában a magyar rendvédelem két fő pillértüsten, a csendőrségen és a rendőrségen nyugodott. Mindkét testület kiváló bűnüldözési eredményeket ért el. A nyomozómunka kezelését azonban másképp közelítették meg a rendőrségnél és a csendőrségnél. A testületen belüli detektív szolgálati ág létrehozása a rendőrséget jellemezte. Míg a csendőrségnél a nyomozó munkát is az őrsökön szolgálatot teljesítő csendőrök végezte. A csendőrségnél „csupán” a nyomozó munka háttér tevékenységei — bűnügyi labor, csendőr nyomozó parancsnokság, stb. — számára hoztak létre a testület megszokott szervezeti felépítésétől eltérő szervezeti elemeket.⁶⁴

Jegyzetek:

- ¹ 1872/XXXVI.tc. 20-21. §
- ² 1881/XXI.tc.
- ³ 1903/VIII.tc. ; 5 692/1905. (XII.29.) ME.r. ; 91 000/1905. (XII. 29.) BM.kr.
- ⁴ 1916/XXXVII.tc.
- ⁵ 1870/XLII.tc. ; 1871/XVIII.tc.
- ⁶ CSIZMADIA: 79.p.
- ⁷ Loc.cit. 88-96.p.
- ⁸ 1881/II.tc. ; 1881/III.tc.
- ⁹ ERNYES: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. ; Idem: A rendőrség államosítása elleni véleményekből.
- ¹⁰ BORBÉLY — KAPY: 392-395.p.
- ¹¹ 5 047/1919. (X. 1.) ME.r.
- ¹² PARÁDI: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. ; Idem: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában.
- ¹³ Idem: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. ; ZEIDLER
- ¹⁴ Idem: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. ; Idem: Magyar rendvédelem 1867-1918. ; Idem: Magyar rendvédelem 1919-1941. ; 1881/XXI.tc. II.fejezet 50. §
- ¹⁵ 1881/XXI.tc. op.cit. II.fejezet 41. §
- ¹⁶ PARÁDI: A magyar állami rendőrségek képzése.
- ¹⁷ 1881/XXI.tc. op.cit. II.fejezet 42. §
- ¹⁸ 1873/II.tc.
- ¹⁹ PARÁDI: Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867-1945. ; 1883/I.tc.
- ²⁰ Öt év után 40 forint, 10 év után 80 forint, 15 év után 120 forint, 20 év után pedig 160 forint pótlék járt évente. 1881/XXI.tc. op.cit. II.fejezet 46. § ; 1885/XI.tc.
- ²¹ PARÁDI: A magyar rendvédelem személyi állományának humán viszonyai 1867-1945.
- ²² Loc.cit.
- ²³ 1881/XXI.tc. op.cit. II.fejezet 52. §
- ²⁴ 43 972/1884.BM.r. XIII.fejezet. 39-45.p.
- ²⁵ 1881/XXI.tc. op.cit. 45. § ; 43 972/1884.BM.r. op.cit. XIII.fejezet.
- ²⁶ 43 972/1884.BM.r. op.cit. XIII.fejezet.
- ²⁷ Loc.cit. XIII.fejezet.
- ²⁸ Loc.cit. XIV.fejezet.
- ²⁹ Loc.cit. XV.fejezet.
- ³⁰ Loc.cit.
- ³¹ BORBÉLY — KAPY: 32.p. + 50.p.
- ³² - Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXVII.,XXVIII.,XIX.,XXX. 1919.,1920.,1921.,1922. 9.p.
- Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXIII. 6.p.
- ³³ BORBÉLY — KAPY: op.cit. 111.p.
- ³⁴ 32 888/1892. (V.) BM.r.
- ³⁵ Loc.cit. 95-96.p.
- ³⁶ Loc.cit. 85-86.p.
- ³⁷ 130 000/1899. (XII. 22.) BM.kr. 188. §
- ³⁸ Loc.cit. 184. §
- ³⁹ 73 800/1922. (V. 7.) BM.r. ; 199 170/1923. (XII. 17.) BM.r. ; 45 385/1924. (VII. 5.) BM.r.
- ⁴⁰ 130 000/1899. (XII. 22.) BM.kr. op.cit. 188-189. §
- ⁴¹ Loc.cit. 182. § + 186-190. § + 202-203. § + 207-209. §
- ⁴² BORBÉLY — KAPY: op.cit. 22.p. ; SZIGETVÁRI: A fővárosi rendőrség detektív testülete.
- ⁴³ 1881/XXI.tc. op.cit.
- ⁴⁴ 1880/XXXVII.tc.
- ⁴⁵ 38 547/1880. (IX. 15.) BM.kr.
- ⁴⁶ BORBÉLY — KAPY: op.cit. 29-32.p.
- ⁴⁷ 43 972/1884.BM.r. op.cit. 100-103.p.
- ⁴⁸ Loc.cit. 107-110.p.
- ⁴⁹ Loc.cit. 111-114.p.
- ⁵⁰ Loc.cit. 115-118.p.

- ⁵¹ Loc.cit. 124-125.p.
⁵² Loc.cit. 125.p.
⁵³ Loc.cit. 126.p.
⁵⁴ Loc.cit. 127.p.
⁵⁵ Loc.cit. 128.p.
⁵⁶ Loc.cit. 129.p.
⁵⁷ Loc.cit.
⁵⁸ 130 000/1899. (XII. 22.) BM.kr. op.cit.
⁵⁹ 5 047/1919. (X. 1.) ME.r.
⁶⁰ 90 089/1919. (XII. 31.) BM.r.
⁶¹ 39 820/1921. (1922. IV. 11.) BM.r.
⁶² 1922/VII.tc.
⁶³ 102 837/1922. (VII. 28.) BM.r.
⁶⁴ SZIGETVÁRI: A Magyar Királyi Csendőrség nyomozó alakulatai. 99-113.p.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):

MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK

- BORBÉLY — KAPY — BORBÉLY Zoltán — KAPY Rezső: (szerk.): *A 60 éves magyar rendőrség 1881-1941.* Budapest, 1942, Halász Irodalmi és Könyvkiadó Vállalat. I.köt. 1-299 p. II.köt. 300-600 p.
CSIZMADIA — CSIZMADIA Andor: *A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig.* Budapest, 1976, Akadémia Kiadó. 560 p. HU-ISBN 963 05 0713 7.

TANULMÁNYOK

- ZEIDLER — ZEIDLER Sándor: A magyar rendőri rangok fejlődéstörténete a kiegyezés-től az ezredfordulóig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIV. évf. (2008) 17. sz. 116-137.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2003. november 12.-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A rendvédelem humán viszonyai*” című XVII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
ERNYES: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. — ERNYES Mihály: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 29-64.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „*100 éve államosították a magyar rendőrségeket.*” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
ERNYES: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. — ERNYES Mihály: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 15-28.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „*100 éve államosították a magyar rendőrségeket.*” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
PARÁDI: Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867-1945. — PARÁDI József: Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIII.évf. (2007) 16.sz. 90-93.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2002. november 12-én Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A rendvédelmi szakképzés története*” című XVI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: A magyar rendvédelem személyi állományának humán viszonyai 1867-1945. (21.;22.;
- PARÁDI József: A magyar rendvédelem személyi állományának humán viszonyai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIV.évf. (2008) 17.sz. 57-87.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2003. november 11-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak. „A rendvédelem humán viszonyai” című XVII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. (12.;
- PARÁDI József: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIX. évf. (2010) 22. sz. 92-114. p. A tanulmány korábbi változata 2008. október 10-én Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatásai a nemzeti rendvédelmünkre” című XXII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. (14.;
- PARÁDI József: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII. évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 121-146.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2014. február 21-én, Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos szimpozionsorozatnak „A kivételes hatalom és a közbiztonság” című XIV. szimpozionján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában. (12.;
- PARÁDI József: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 99-118.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. (13.;
- PARÁDI József: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 77-84.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: Magyar rendvédelem 1867-1918. (14.;
- PARÁDI József: Magyar rendvédelem 1867-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVII.évf. (2017) 53.sz. 33-52.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: Magyar rendvédelem 1919-1941. (14.;
- PARÁDI József: Magyar rendvédelem 1919-1941. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII.évf. (2017) 54.sz. 59-92.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: A magyar állami rendőrségek képzése. (16.;
- PARÁDI Ákos: A magyar állami rendőrségek képzése. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 129-162.p. HU-ISSN 1216-6774.
- SZIGETVÁRI: A fővárosi rendőrség detektív testülete. (42.;
- SZIGETVÁRI Oszkár: A fővárosi rendőrség detektív testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII.évf. (2017) 53.sz. 85-96.p. HU-ISSN 1216-6774.
- SZIGETVÁRI: A Magyar Királyi Csendőrség nyomozó alakulatai. (64.;
- SZIGETVÁRI Oszkár: A Magyar Királyi Csendőrség nyomozó alakulatai. 99-126.p. In PARÁDI József — SZAKÁLY Sándor — SZIGETVÁRI Oszkár — ZÉTÉNYI Zsolt: *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára*. Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, 2./ HU-ISSN 2064-4728.

ADATTÁRAK

- Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXVII.,XXVIII.,XIX.,XXX. 1919., 1920.,1921.,1922.* (32.;
- *Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXVII.,XXVIII.,XIX.,XXX. 1919.,1920.,1921.,1922.* Budapest, 1925, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 277 p.
- Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXIII.* (32.;
- *Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXIII.* Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 880 p.

JOGSZABÁLYOK

- 1870/XLII.tc. (5.;
- 1870/XLII.tc. a köztörvényhatóságok rendezéséről.
- 1871/XVIII.tc. (5.;
- 1871/XVIII.tc. a községek rendezéséről.

- 1872/XXXVI.tc. (1.;) — 1872/XXXVI.tc. Buda-Pest fővárosi törvényhatóság alakításáról és rendezéséről.
- 1873/II.tc. (18.;) — 1873/II.tc. a kiszolgált altisztek alkalmazásáról.
- 1880/XXXVII.tc. (44.;) — 1880/XXXVII.tc. a magyar büntetőtörvénykönyvek (1878/V.tc. és 1878/XI.tc.) életbe léptetéséről.
- 1881/II.tc. (8.;) — 1881/II.tc. a csendőrség legénységi állományának a kiegészítéséről.
- 1881/III.tc. (8.;) — 1881/III.tc. a közbiztonsági szolgálat szervezéséről.
- 1881/XXI.tc. (2.;;14.;15.;17.;20.;23.;25.;43.;) — 1881/XXI.tc. a Budapest-fővárosi rendőrségről.
- 1883/I.tc. (19.;) — 1883/I.tc. a köztisztviselők minősítéséről.
- 1885/XI.tc. (20.;) — 1885/XI.tc. az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjazásáról.
- 1903/VIII.tc. (3.;) — 1903/VIII.tc. a határrendőrségről.
- 1916/XXXVII.tc. (4.;) — 1916/XXXVII.tc. a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrségről.
- 1922/VII.tc. (62.;) — 1922/VII.tc. a Magyar Királyi Állami Rendőrség és a Magyar Királyi Csendőrség létszámának, kiegészítési módjának és felfegyverzésének megállapításáról.
- 38 547/1880. (IX. 15.) BM.kr. (45.;) — 38 547/1880. (IX. 15.) BM.kr. a magyar büntető-törvénykönyvek végrehajtása tárgyában. *Magyarországi Rendeletek Tára*, XIV.évf. (1880) I.füzet 629-659.p.
- 43 972/1884.BM.r. (24.;25.;26.;27.;28.;29.;30.;47.;48.;49.;50.;51.;52.;53.;54.;55.;56.;57.;) — 43 972/1884.BM.r. a fővárosi rendőrség számára kiadott Utasítás tárgyában.
NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 100-131.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./
- 32 888/1892. (V.) BM.r. (34.;35.;36.;) — 32 888/1892. (V.) BM.r. a rendőri őrség rendeltetése és hatásköre, szervezeti szabályzata és általános szolgálati utasítása.
NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 50-99.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./
- 130 000/1899. (XII. 22.) BM.kr. (37.;38.;40.;41.;58.;) — 130 000/1899. (XII. 22.) BM.kr. a bűnvádi perrendtartásról szóló 1896/XXXIII.tc. életbe léptetése alkalmából a nyomozó rendőri hatóságok és közegek részére kibocsátott Utasítás tárgyában.
Magyarországi Rendeletek Tára, XXXIII.évf. (1899) II.füzet. 2416-2417.
- 5 692/1905. (XII.29.) ME.r. (3.;) — 5 692/1905. (XII.29.) ME.r. a határrendőrségről szóló 1903/VIII.tc. életbe léptetéséről.
Magyarországi rendeletek Tára, XXXIX.évf. (1905) I.füzet. 1455.p.
- 91 000/1905. (XII. 29.) BM.kr. (3.;) — 91 000/1905. (XII. 29.) BM.kr. valamennyi törvényhatósághoz Fiume város kivételével a határrendőrségről szóló 1903/VIII.tc. életbe léptetésének a végrehajtásáról.
Magyarországi rendeletek Tára, XXXIX.évf. (1905) I.füzet. 1455-1541.p.
- 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. (11.;59.;) — 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. a rendőrség államosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LIII.évf. (1919) I.füzet. 752-767.p.
- 90 089/1919. (XII. 31.) BM.r. (60.;) — 90 089/1919. (XII. 31.) BM.r. az állami rendőrség ügyintéző hatásköréről.
Magyarországi Rendeletek Tára, LIII.évf. (1919) I.kötet. 1092-1096.p.
- 39 820/1921. (1922. IV. 11.) BM.r. (61.;) — 39 820/1921. (1922. IV. 11.) BM.r. a Magyar Királyi Állami Rendőrség szervezetének és szolgálatának szabályozása.
Budapesti Közlöny, LVI.év. (1922) 89.sz. 1-9.p.
- 73 800/1922. (V. 7.) BM.r. (39.;) — 73 800/1922. (V. 7.) BM.r. a Magyar Királyi Honvédség egyéneivel szemben követendő rendőri eljárás szabályozása.
NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 494-500.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

- 102 837/1922. (VII. 28.) BM.r.
(63.;
- 102 837/1922. (VII. 28.) BM.r. az 1922/VII.tc.-nek a Magyar Királyi Állami Rendőrségre vonatkozó rendelkezései végrehajtása. 282-288.p.
- *Belügyi Közlöny*, XXVII.évf. (1922) 31.sz. 1365-1374.p.
- NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos (szerk.): *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. Budapest, 1926, Editor Kiadó. 282-288.p.
- 199 170/1923. (XII. 17.) BM.r.
(39.;
- 199 170/1923. (XII. 17.) BM.r. fegyveres testületek egyéneivel szemben követendő rendőri eljárás.
NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 500-501.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./
- 45 385/1924. (VII. 5.) BM.r.
(39.;
- 45 385/1924. (VII. 5.) BM.r. folyamórség egyéneivel szemben követendő eljárás.
NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 501-502.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

Állami útlevél-hamisítások történelmi példái
(Historical examples of state passport forgery)*Absztrakt*

Az állami útlevélhamisítások a hamisítás legnehezebben fellelhető formái. Ezen hamisításoknak alapvetően kétféle fajtája alakult ki. Az egyik forma az, amikor az állam szervezetei idegen ország útlevelét hamisítják. A másik forma pedig az, amikor az állam a saját útlevelébe jegyez be valótlan adatokat. Ez utóbbi felderítése rendkívül nehézkes. Az állami útlevélhamisítások jellemzője, hogy viszonylag csekély számban állítják elő ezen hamisított útleveleket és a tökéletes technikai kivitelezésükből fakadóan szinte lehetetlen a technikai úton való felderítésük. Az állami hamisításokkal szemben a biometria eljárások sem nyújtanak védelmet, hiszen a valós biometria adatokhoz kapcsolják a hamisítók az útlevelek eredetiségét biztosító megoldásokat.

Kulcsszavak

útlevélhamisítás ; állami útlevélhamisítás ; személyazonosság ; védlevel ; biometria adatok

Abstract

State passport forgery is the most difficult form of forgery. There are basically two types of these counterfeits. One form is when state organizations forge a foreign country's passport. The other form is when the state enters false information in its own passport. The latter is extremely difficult to detect. State passport counterfeits are characterized by the fact that these counterfeit passports are produced in relatively small numbers and, due to their perfect technical execution, it is almost impossible to detect them by technical means. Biometric procedures also do not provide protection against government counterfeiting, as counterfeiters link solutions that ensure the authenticity of passports to real biometric data.

Keywords

passport forgery ; state passport forgery ; identity ; letter of protection ; biometric data

---

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0002-6993-2207>

Institutional attachments = Szerző intézményi kötődései :

- Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történelmi Tudományos Társaság
@: som.krisztian@hotmail.com

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2018. V. 17.

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2018. VI. 30.

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.157-166P

Az államok hírszerző szervezetei régóta közreműködnek abban, hogy személyek megváltoztathassák személyazonosságukat. Ez történhetett törvény adta felhatalmazás alapján, állampolgári igényre. A legáltalánosabb a férjezett név felvétele, vagy az örökbefogadáskori új családnév. Ritkább, de ide sorolandó a névváltoztatás, illetve Magyarországon még a visszahonosításkor a név (vissza)magyarosítása vagy egy magyar név választása. Ezen eljárás során a személyi adatok egyik legfontosabbikát, a születéskori nevet változtatják meg, de akár a születési hely településnévének magyar és az idegen nyelvű változata is eltérhet annyira, hogy az azonosságot idegen hatósági személy nem tudja felismerni. Az ilyen eltérések akár olyan következménnyel is járhatnak, hogy a körözési vagy beutazási tilalmat tartalmazó nyilvántartások adataival nem egyeztethetők. Ez különösen az útlevélek többségének szűkebb adattartalma miatt tovább nehezedik.

Akadnak országok, amelyek az üldöztetés elől menekülők részére is lehetővé tették a személyazonosság cseréjét.

Állami hatóságok akaratából következik be személyazonosság-csere például azon országokban, ahol a tanúvédelemben részesülő személyeknek ezt biztosíthatják.

Ugyanígy állami hivatalok, felderítő szervezetek kellő felhatalmazás vagy érdekérvényesítési cél alapján változtatják meg a hírszerzésért és / vagy fedett műveletek végrehajtásáért felelős szervezetek külföldön tevékenykedő tagjainak személyazonosságát.

Ameddig ez saját állam okmányában történik, és már a saját államból kiutazáskor felhasználják az okmányt, akkor a közokirat-hamisítás bűncselekmény nem feltétlenül valósul meg.

A közokirat-hamisítás egyik sajátos körülménye, amikor azt egy ország állami szolgálata, hivatala, hatósága, vagy annak tagja, a feladatkörüknek teljesítése érdekében hajtják végre. Ilyen eljárásokat általában biztonsági, politikai vagy humanitárius célból valósítanak meg. Akkor beszélhetünk ezen eljárások esetében közokirathamisításról, ha azok nyilvánosságra kerülnek.

Az állami hatóságok, szolgálatok részéről elkövetett közokirat-hamisítások tényleges okai, illetve az úti okmányok és a hamisítási módok változatosak voltak. A céljuk általában az, hogy valótlan személyazonossággal megtévesszék az úti okmányt ellenőrző idegen hatóságokat.

Az elkövetés tárgyát képező úti okmány honosságát tekintve lehetett idegen, vagy a saját állam által kiállított. Utóbbi esetben jellemzően az okmány minden részében eredeti, csak az abban közölt adatok valótlanak. Ennek előnye abban rejlik, hogy a fényképen, személyleírásban szereplő személy valódi személyazonossága (és / vagy esetleg eltérő állampolgársága) rejtve maradhat az okmányt ellenőrző külföldi és hazai hatóságok előtt.

Az úti okmány felhasználási módját tekintve azok azonosak a „polgári” életben előforduló esetekkel:

- eredeti úti okmány más személy általi, jogosulatlan felhasználása, azaz szakmai kifejezéssel személycsere;
- eredeti úti okmány meghamisítása, például a fénykép cseréje, vagy akár utazási előzmények hamisítása;
- eredeti úti okmány teljes utáncsere;
- úti okmányba valótlan adatok rögzítése.

A középkorban még nem alkalmazták az úti okmányok általános kötelezettségét. Ennek ellenére azonban Magyarországon mégis felfedésre kerültek személyazonosság-cserék külföldi állami szolgálatban álló személyek esetében. Ezek közül az egyik legelső a német-római császár megbízásából 1027-ben Bizáncba tartó Werner strassburgi püspök volt. A feladata az volt, hogy a bizánci császár és megbízója között egy Magyarország elleni szövetséget hozzon létre. Útja — akárcsak a korban sok, Szentföldre zarándoklónak — Magyarországon vezetett keresztül. A magyar határra érkezésekor magát már zarándok szerzetesnek álcázta, azonban lelepleződött, így *I. István* király megtiltotta belépését hazánkba.¹ Az ilyen, és ehhez hasonló csalárd módokat megnehezítette az országhatárok átlépéséhez a XVIII-XIX. század fordulója tájékán a határátlépés feltételeként bevezetett általános és kötelező útlevélkényszer és az úti okmányok előzetes, külképviseleti láttamozása (beutazási engedélyeztetése). Ebből fakadóan annak, aki valódi személyazonosságát elrejtve szeretett volna a határon átjutni, már az úti okmány hamisítását, vagy jogosulatlan felhasználását kellett megvalósítani.

Állami szolgálatok, hivatalok által megvalósított közokirat-hamisításra az elmúlt két évszázadban több esetben is fény derült.

Az állam által megvalósított útlevél-hamisítási és visszaélési tevékenységére nem csak az ismertté vált esetek adnak példát. A XIX. század utolsó harmadában az osztrák-magyar közös katonai hírszerző szolgálat, az Evidenzbureau szolgálati szabályzata alapján igyekezett más országok erede-

ti okmányait megszerezni. Ezekkel majdan visszaélve kívánták biztosítani, hogy az osztrák-magyar felderítők és ügynökök valódi kiléte, állampolgársága rejtve maradjon akár háborús helyzetben is.²

Más állam úti okmányának jogosulatlan felhasználása azaz személycsere módszerrel megvalósított úti okmány hamisításra került sor például az Osztrák-Magyar Monarchia katonai hírszerzésének 1872-es szolgálati utasításában foglaltak szerint is. Az Evidenzbureau szolgálati utasítása ugyanis az ellenséges országba küldött ügynök idegen ország útlevelével történő ellátását írta elő.³

Az I. világháború egyik legelső, idegen állam úti okmányával történt visszaéléséhez kapcsolódó kémbojtárnya már a hadműveletek megindítását követő harmadik hónapban napvilágra került. Egy amerikai állampolgár újonnan — az akkor szabályok szerint még fénykép nélkül — kiállított útlevelét az azt kiállító amerikai külképviseletről jogosulatlanul elhozta az Egyesült Királyságban működő német hírszerzési hálózat. A más nevére, de azonos személyleírásra szóló úti okmányt pedig, a tökéletes amerikai akcentussal beszélő német tartalékos fregatthadnagy használta fel személyazonossága igazolására, a brit haditengerészet mozgásának megfigyelése során. A német titkos ügynököt 1914. X. 2-án, Dublinban fogták el a brit hatóságok. Ez az eset vezethetett oda, hogy rövid időn belül a Föld sok állama kötelezővé tette az útlevelenken a fényképek hitelesített csatolását, alkalmazását.⁴

Más állam úti okmánya tartalmának megváltoztatása módszerével megvalósított hamisítás általában a lebukás kockázatát is magában foglalja. Az ilyen hamisításokra többnyire olyan helyzetben kerül sor, amikor titkos ügynökök valódi kilétét szeretnék elfedni. A források számos esetben hamis úti okmány felhasználásáról számolnak be, azonban vélhetően nem tesznek különbséget hamis (teljes utánczat) és hamisított (eredeti okmány egy, vagy több részletének jogosulatlan megváltoztatása) okmány között.

A Greenpeace nemzetközi környezetvédő szervezet Rainbow Warrior nevű hajója 1985. VII. 10-én az új-zélandi Auckland kikötőjében horgonyozott, amikor robbanás következtében félig elsüllyedt. (A szervezet hajója az akkori csendes-óceáni francia atomkísérletek elleni tiltakozás zászlóshajója volt.) A detonáció hatására egy portugál származású férfi is életét vesztette. Az Új-Zélandi rendőrség nyomozása kiderítette, hogy a támadásért két francia állampolgár volt a felelős. A két francia személy — magukat házaspárnak kiadva — svájci útlevellel igazolta magát. A hamisítást vélhetően fényképcsere módszerével valósították meg. Ezután hamar az egyik francia titkosszolgálatra, a Külbiztonsági Főigazgatóságra (Direction Générale de la Sécurité Extérieure; DGSE) terelődött a gyanú, amelynek hivatásos tisztjei voltak az elkövetők. Az eljáró új-zélandi bíróság végül a nyomozás eredményeit bizonyítottan látta. A francia elnök utasítására másodjára lefolytatott vizsgálat eredménye miatt a francia honvédelmi miniszter lemondott tisztségéről, továbbá a DGSE vezetőjét felmentették.⁵

A dél-koreai Korean Air Lines — 1987. XI. 29-ei KE-858 számú, Bagdad - Abu Dhabi - Bangkok - Szöul útvonalon közlekedő — járatának Burma partjai előtt történt felrobbantásáért a nyomozás két észak-koreai állampolgárságú ügynököt gyanúsított. A minden jel szerint a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság szolgálatában és felsőbb vezetésének megbízásában álló idősebb férfi és fiatal nő még eredeti okmányaikkal érkeztek Budapestről Bécsbe, gépkocsival. Az osztrák fővárosban a budapesti észak-koreai összekötő ügynök két, hamisított japán útlevelet adott át nekik (a nő okmánya esetében vélhetően fényképcsere mellett adatok tartalmi hamisítása is lehetett, a férfiéban feltételezhetően csak előbbi beavatkozás történt). Az okmányokban szükséges japán kiléptető-bélyegzők lenyomatát az észak-koreai hírszerzés utánczás módszerével hamisította. Az elkövetők leleplezését követően felkért japán okmányszakértők véleménye szerint a japán útlevelet nagy igényességgel hamisították, ami szervezett elkövetés körülményeire utalt. A két észak-koreai ügynök — turistáskodó apa-lánya párnak álcázva —, a két hamisított okmánnyal kilépett Bécs-Schwechat repülőtéren, és repülőgéppel Belgrádba (Nándorfehérvár) utazott. E határátlépések sikerének feltétele volt, hogy az okmány adathordozó oldalainak meghamisításán túl utánczott osztrák beléptető-bélyegzők lenyomatai is szerepeljenek. Így igyekeztek elkerülni, hogy a kilépéskor a hiányzó bélyegzőlenyomat miatt a hamisítás feltűnjön az osztrák hatóságoknak. Néhány nap elteltével (mialatt a jugoszláv fővárosban megkapták a rádióba rejtett robbanószerkezetet) a belgrádi (nándorfehérvári) repülőtérrel — ismét a korábban hamisított okmányokkal kilépve — megkezdték bonyolult útjukat Bahreinbe.⁶ A repült szakaszokat különböző légitársaságokkal tették meg Belgrád (Nándorfehérvár) és Bahrein között, amely hosszú, körülményes és költséges is volt.⁷ A két ügynök Abu Dhabiban — japán útlevelével — kiszállt a dél-koreai repülőgépből, amely hamarosan nélkülük folytatta útját. Az elkövetők ezután Abu Dhabiból légi járatral Manamába utaztak, ahol hamisított útlevellel beléptek Bahreinbe. Útjuk során összességében négy hatósági ellenőrzésen jutottak túl sikeresen. A Korean Air Lines Boeing 707-300-as repülőgépének Bengáli-öböl feletti robbanását követően hamar gyanússá vált a korábbi útszakasz két japán utasa. Ezután rendkívül rövid idő alatt kiderült — a Japánban lévő úti okmány nyilvántartásokat átvizsgál-

va —, hogy a női néven szereplő japán útlevelet meghamisították. Vélhetően az útlevél-nyilvántartás eltérő születési adatokat tartalmazott, vagy a név átírása esetén: azon a néven nem szerepelt kiadott okmány. A férfi okmányának vizsgálata során kiderült, hogy az útlevél tulajdonosa nem hagyta el Japánt a kérdéses időszakban. Azonban az útlevélét korábban kölcsönadta valakinek, akiről kiderült, hogy korábbi kémbotrány kapcsán Észak-Koreával hozták összefüggésbe. A hamisítások tényeiről értesített bahreini hatóságok, a két észak-koreai ügynököt a 1987. XII. 1-jei kilépésükkor feltartóztatták. Az okmányok alapos ellenőrzése, a személyek előállítása során az ügynökök öngyilkosságot követtek el. Azonban az elkövető nő azt túlélte, majd később részletes beismerő vallomást tett és halálra ítélte az eljáró bíróság. Kegyelem után börtönbüntetésre változtatták az ítéletet.⁸

Az izraeli Hírszerzés és Különleges Műveletek Intézete (Ha-Mosszad leModi'in v'le-Tafkidim Mejuhadim, közkeletű nevén Mosszad) számos külföldi művelete során használta fel idegen államok hamis és hamisított útleveleit. Ilyen esetekre az 1970-es évektől több alkalommal is fény derült, komoly diplomáciai bonyodalmakat eredményezve.⁹ Azonban a Mosszadnak a hamisított útlevelekhez kötődő nyilvánosságra került műveletei közül a legtöbbször 2010-ben került sor. A palesztin Hamasz (Harakat al-Mukavamah al-Iszlamiyah) katonai szervezetének egyik alapító vezetőjét, Mahmúd AL-MABHUH 2010. I. 20-án holtan találták egy Dubai-ban lévő szálloda szobájában. A rendőrségi nyomozás a természetes halálnak beállított gyilkossággal rövid időn belül 27, az izraeli titkosszolgálatához, a Mosszadhoz köthető személyt gyanúsított. A 27 férfi és nő hamis (utánzott) vagy fényképcsere módszerével meghamisított tizenkettő brit, hat ír, négy francia és négy ausztrál, továbbá egy csalárd módon szerzett német útlevelet használt fel a többnemzeti nyomozás eredménye alapján. A gyanú szerint a brit útlevelek képeit és adatait akkor szerezhette meg az izraeli titkosszolgálat, amikor az eredeti tulajdonosok Izraelbe történő belépéskor akár 20 percre, alaposabb okmányvizsgálat ürügyével, az ellenőrzés helyszínéről elvitték az okmányokat. Ezeket az úti okmányokat már az Egyesült Arab Emírségekbe történő beutazásuk során is felhasználták.¹⁰

Más állam úti okmányának teljes utánzás módszerével történő hamisítása került sor 1936 augusztusában, amikor a magyar belügyminiszter tudomására jutott, hogy a prágai csehszlovák állami nyomda — a csehszlovák hírszerző szolgálat felkérésére — megkezdte magyar útlevelek minőségi utánzására az előkészületeket. Az onnan eredő hamisítványok felfedésekor követendő eljárásokról a magyar határforgalom-ellenőrző hatóságok külön utasítást kaptak a minisztertől.¹¹

Más állam okmányába valótlán adatok rögzítésére a történelem során csak néhány esetben került sor. A kiállító hatóság részéről az igénylés során vagy azt követően a visszaélés felfedésére jellemzően, elvileg a XXI. századtól áll rendelkezésre hatékony eszköz számítógépes nyilvántartások formájában. Az úti okmányt ellenőrző hatóságok részéről ezek azonosítása nehéz feladat. Ennek oka, hogy az ellenőrzésre jogosult hatóság más állam nyilvántartásaiban szereplő adatbázishoz általában nem fér hozzá. Ilyen esetekben az okmány látszólag minden kritériumnak megfelel. A benne foglalt valótlán személyi adatok felfedésére legfeljebb gyanakvásra adhatnak okot. Ezen gyanú igazolására azonban csak a kiállító hatóság segítségével kerülhet sor.

Az új-zélandi nyomozás gyanúja szerint az izraeli Mosszad titkosszolgálat két ügynöke 2004. márciusában új-zélandi útlevélhatóságtól kísérelt meg útlevelet szerezni egy mozgássérült férfi adatainak felhasználásával.¹²

A már említett, Mahmúd AL-MABHUH 2010. I. 19-ei Dubai-ban elkövetett gyilkossága kapcsán az izraeli titkosszolgálathoz köthető gyanúsított eredeti és érvényes német útlevéllel több alkalommal is igazolta magát. A nemzetközi nyomozás megállapította, hogy az úti okmányt csalárd módon, valótlán tények és adatok közlésével (a majdani felhasználó fényképének csatolásával), egy titkosszolgálati közvetítő közbenjárásával szerezte meg a Mosszad. Ezt az úti okmányt (is) az Egyesült Arab Emírségekbe történő beutazáskor és az ott a tartózkodás során is felhasználták.¹³

Az útlevél hamisítás egyik lehetséges formája, amikor az állam saját okmányába valótlán adatokat rögzít.

Erre a történelem során számos esetet és okot lehet találni. Az úti okmányt ellenőrző hatóságok számára ezek felfedése a legnehezebb. Ennek oka, hogy az okmányt az arra jogosult hatóság, az előírásainak megfelelő módon személyesítette meg. Ebből eredően minden kritériumnak megfelel, a benne foglalt valótlán személyi adatok felfedésére legfeljebb gyanúoka lehet a határforgalmat ellenőrzőknek, azonban azt igazolni nehezen tudják, hiszen egy megkeresés kapcsán az azt kiállító állam a benne foglalt tartalmat valósnak fogja elismerni.

A valótlán információkat tartalmazó útlevél kiállításának humanitárius oka is lehet. Ebben az esetben az útlevelet abból a célból állítják ki, hogy egyének vagy néptömegek üldöztetése, életének

veszélye elől menekítsenek személyeket. Ez esetekben általában az állampolgárság tényleges megadása nélkül adtak ki úti okmányt vagy annak hiteles kivonatát, látszólag saját állampolgárnak elismerve a nevezettet. Ezt néhány ismertté vált esetben a semleges államok külképviseleteinek munkatársai, vezetői honi hatóság felhatalmazása nélkül tették.

Udvardi és kossuthfalvi KOSSUTH Lajos, a magyar szabadságharc utolsó politikai vezetője az osztrák-orosz együttes támadás sikerei miatt, 1849 augusztusának második felében menekülni kényszerült Magyarországról. Törökországba álruhában és egy angol névre kiállított brit útlevéllel lépett be. Az immár száműzetésben élő KOSSUTH-házaspár 1852 júliusában szintén álnévre kiállított útlevéllel utazott az Egyesült Államokból az Egyesült Királyságba, hogy útjukat rejtsek az esetleges osztrák kémek előtt. Udvardi és kossuthfalvi KOSSUTH Lajos ezután is élvezte más államok védelmét és bizalmát, így részére francia útlevélhatóság is állított ki útlevelet 1859 májusában, amelyben a magyar államférfit dublini illetőségűnek és „Georges Brown”-ként nevezte meg. (Abban az időben még előforduló eset volt, hogy egy ország más állam polgárai részére úti okmányt adott ki.)¹⁴

Az osztrákok által megszállt Magyarországról Udvardi és kossuthfalvi KOSSUTH Lajos felesége, született MESZLÉNYI Terézia Johanna menekülni kényszerült. 1849 december végén, Zimonyból Belgrádba (Nándorfehérvár) átkelését követően ő — a szerb belügyminiszter közbenjárására — a belgrádi (Nándorfehérvár) brit főkonzul által, angol álnévre és illetőségre kiállított brit útlevéllel utazott Szerbiában, majd rövid tartózkodás után belépett azzal Törökországba.¹⁵

A németek által megszállt és a nekik politikailag elkötelezett magyar kormány által igazgatott Magyarországon 1944 nyarától, a háborúban semleges államok budapesti követségeinek munkatársa(i) a zsidó vallású magyar állampolgárok részére „védlevelet”, vagy ideiglenes csoportos útlevelet, úti okmányt állítottak ki. A céljuk ezzel az volt, hogy az üldöztetés vagy deportálás elől menekítsék őket. Ezekben az okmányokban azt közölték, hogy a nevezett személy(ek) az állampolgáruk, vagy az államuk által kiállított csoportos útlevélben szerepelnek, illetve esetenként azt, hogy országukba – rokoni kapcsolatok okán – beutazási vízumot szereztek. A svéd követség két munkatársa, 5 000 útlevelet állított ki 1944 végéig és ugyanennyit a spanyol követség ügyvivője is, valamint a svájci követség tisztviselője és segítői — svájci külügyminisztériumi jóváhagyás nélkül — további 7 000 védlevelet adtak ki. Ezen időszakban a Szent Szék (Vatikán) budapesti diplomáciai képviselőjének vezetője is több száz oltalomlevelet hitelesített, amelyek közül a munkaszolgálatosoknak szántakat még azok megszemélyesítései előtt tett meg. A portugál követség két vezetője ügyvivője által kiállított védlevelek száma is elérte a több százat.¹⁶

1979 novemberében az iráni forradalom elől több mint félszáz amerikai állampolgár – sokuk a nagykövetségük alkalmazásában állt – nem tudott időben elmenekülni Teheránból.¹⁷ Míg legtöbbszörüket irániak tartották fogságban, addig hatan különböző rejtékhelyeken, és más államok külképviseleteken leltek menedékre. A vallási alapokra és Amerikai Egyesült Államok-ellenes politikára helyezkedő új vezetés hatóságaitól nem remélhették, hogy biztosítják békés elutazásukat. Az amerikai Központi Hírszerző Ügynökség (továbbiakban CIA) bevonásával az USA kormányzata igyekezett valamilyen módot találni az Iránban rekedt állampolgáraik, diplomáciai alkalmazottaik kimenekítésére, majd hazaszállítására.

Az amerikai hírszerző szolgálat végül az a terv mellett döntött, hogy a kimenekítendőket egy alacsony költségvetésű kanadai film forgatócsoportjának állították be az iráni hatóságok előtt, akik fantasztikus filmjükhöz helyszínt kívántak keresni. (A fedőtörténet alátámasztására Észak-Amerikában komoly hírverést szerveztek, és számottevő háttértevékenységeket is folytattak.) Közben az Egyesült Államok kormányzata a kanadai kormánnyal is megállapodásra jutott. Így 1980 legelején a teheráni kanadai nagykövetség – a kanadai parlament titkos határozata, felhatalmazása alapján – megkapta azon kanadai útleveleket, amelyek az amerikai diplomáciai alkalmazottak képmásait, de valótlán személyi adatokat tartalmaztak. Az útlevelek – a meg-nem-történt határátlépés „igazolására” – utánczott iráni vízumot és utánczott iráni beléptető-bélyegző lenyomatot tartalmaztak, amelyet a CIA Iránba utazott munkatársai készítettek el Teheránban. Ehhez egy kanadai ismerős útlevelében lévő eredeti iráni vízum-bélyegző-nyomatot, illetve az amerikai ügynökök által használt útlevélbe, a teheráni érkezéskor kapott eredeti beléptető lenyomatot használták mintaként. (A kimenekítendő hatfős csoport ellátására 12 kanadai útlevél állt rendelkezésre [például felmerülő hamisítási hiba esetére], a biztonság kedvéért még 12 USA úti okmány is a helyszínen volt.)

A csoport elutazását úgy időzítették, hogy az az iráni elnökválasztások utáni várhatóan oldottabb hangulatban folytatott ellenőrzés első napjaira essen. Ezen kívül – a várható iráni válaszlépés miatt – egyidejűleg Kanada teheráni nagykövetségét felszámolták, és annak végleges bezárását a művelet napjára elvégezték. A hamisított útlevelekkel rendelkező csoport 1980. január 28-án (a

választást követő második napon) kilépésre jelentkezett a teheráni nemzetközi repülőtérre, s az útlel-ellenőrzésen sikeresen átjutottak. A hat amerikai a Teheránból Zürichbe tartó menetrend szerinti Swissair járatral repült Európába. Ezzel közel egy időben a kanadai külképviseletet addig működtető négy diplomata is távozott Iránból. A leszállást követően, a Svájcba megérkezett hat amerikai a kanadai útleveleiket egy CIA ügynöknek adták át. Kanada szerepe hamar napvilágra került, az iráni külügyminisztérium is már január 29-én értesült a történekről és éles bírálatot fogalmazott meg Kanadával szemben.¹⁸ Az eset az Irán és Kanada közötti viszonyt hosszú időre elhigítette. (Azonban a nyugati világban nem okozott kedvezőtlen visszhangot, még az akkori Magyarországön is csak tényekre szorítókozó, minősítés nélküli cikkeket közöltek az esetről.)

Ugyanebbe a csoportba tartozik a magyar szabadságharc végén történt egyik eset is. Azonban itt a valótlán adatokkal való kitöltést az úti okmányt felhasználóra bízza az útlevelet hitelesítő személy.

A volt magyar miniszterelnök, szemerei SZEMERE Bertalan utolsó magyarországi tartózkodása során, Orsován szert tett Belgrádból (Nándorfehérvár) megküldött hét külföldi, hitelesített, de még kitöltetlen útlevelekre. Ezeket majd Vidinben (Bodony) tartózkodása idején, egyet magának fenntartva, sorstárai rendelkezésére bocsájtotta, akik céljuknak megfelelően megszemélyesítették azokat.¹⁹

Végül e csoportba kívánkozik egy másik eset is, amikor azért adtak jog szerinti állampolgárságot és új nevet, hogy megtévesszenek ezáltal idegen hatóságokat.

Nagyrápolti SZENT-GYÖRGYI Albert – az 1930-as évek végére már világhírű magyar tudós – 1944. tavaszától Budapesten bujkálni volt kénytelen, mivel a német Titkos Államrendőrség (Geheime Staatspolizei; rövidítve: Gestapo) mindenhol kereste. Ő és felesége Svédország budapesti követségén kapott menedéket, azonban sejtették, hogy a német titkosrendőrség hamar kideríti tartózkodási helyét. A svéd követ közbenjárására rövid időn belül svéd állampolgárságot szereztek, s új névre, „SWENSON” családnévvvel kiállított útlevelet kaptak.²⁰ Bár ezzel az eljárással a svéd külképviseleti hatóság nem követett el jogsértést, azonban a szándéka egyértelmű volt: félrevezetni német és magyar hatóságokat a menekülő tudós és felesége biztonsága érdekében.

A valótlán adatokat tartalmazó útlevel kiállításának az is lehet az oka, hogy egy állampolgárságot szerzett, korábban menekült személy személyazonosságát rejtsek abban az esetben, ha az útja származási helyére vezetne, vagy származási országának titkosszolgálatá üldöznék, akkor eredeti adatai ismeretlenek maradjanak. Ez részben történhetett a személy hivatalos és végleges névváltoztatási eljárása keretében is, azonban ez esetben bűncselekmény nem történik. A korábban már említésre került udvardi és kossuthfalvi KOSSUTH és felesége, valamint SZEMERE és társai esete ide is illeszkedik.

TELEKI László gróf az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharcban kifejtett tevékenysége miatt — többek között gróf németújvári BATTYHÁNY Lajos Ferenc József kormányának párizsi követe volt — az Egyesült Királyságban élt az 1850-es években. 1860 novemberében John HAROLD álnévre kiállított brit útlevelel²¹ utazott a szász fővárosba, Drezdába, hogy ott élő magyar hölgyismerősét felkeresse.²² A szász rendőrség a fővárosban mindvégig megfigyelés alatt tartotta, majd visszautazásának reggelén, december 16-án letartóztatták és négy nap múlva a szász-osztrák határra szállították, ahol átadták az osztrák hatóságoknak az azok által körözött magyar gróft. A szász hatóságok eljárása miatt nyugat-európai kormányok tiltakoztak, amely ellentétes volt már az akkori nemzetközi jogi gyakorlattal is.

A valótlán adatokat tartalmazó útlevel kiállításának az oka lehet továbbá egy állampolgár, vagy egy fedett ügynök rejtése, hogy valódi — esetleg korábban gyanúba vagy látókörbe került — személyazonossága titkolva maradjon. Ezen elkövetési mód igen nehezen felfedhető, hiszen maga a kiállító állam hatósága valósítja meg eredeti okmányúrlapon, az okmánykiállítás minden alaki és tartalmi kellékével.

Az „átlagos” állampolgárok esetében ezek több okból is előfordulhatnak, amelyek között szerepelnek az úgynevezett védett tanúk valódi személyazonosságának elrejtése is. Azonban ez utóbbi esetben nem cél más állam megtévesztése, illetve az jogszabályi felhatalmazás alapján, az abban lefektetett keretek között történik.

A valótlán adatokat tartalmazó útlevel kiállításának oka lehet még egy másik ország védelmét élvező személy elrablása, hogy saját vagy szövetséges állam területére szállítsák. Ezen elkövetési módhoz általában valótlán adatokra, de az elrablott személy arcképével ellátott saját útlevelét használják fel, a kivitelezés sok esetben megkívánja, hogy az okmányt szükség esetén vízummal lá(tta)ssák el, illetve a valóságban meg-nem-történt határátlépést utánzótt beléptető-bélyegző lenyomattal „igazolják”.

Otto Adolf EICHMANN a III. Német Birodalom állampártjának vezető tagja, az európai zsidók üldözésének egyik fő szervezője volt 1945-ig. A háború után sokáig bujkált a hatóságik elől, majd 1950-

ben Ricardo KLEMENT álnévre igényelt okmánnyal és vízummal Argentínába költözött. 1959 végén a háborús bűnökkel gyanúsított Otto Adolf EICHMANN által használt álnevet és tartózkodási helyét sikerült beazonosítani az izraelieknek. Izrael Állam titkosszolgálat, a Moszad ezt követően néhány hónap során adatokat gyűjtött a célszemélyről a helyszínen, és további nyomozásokat folytatott a személyazonosság biztos megállapítása végett. Három izraeli titkos ügynök még 1960 áprilisban megérkezett az argentin fővárosba, ahol Otto Adolf EICHMANNt, rendszeres tevékenységeinek elemzése után, 1960. V. 11-én este elfogták. Az országból történő kicsempészését előre kidolgozták. Ennek egyik részleteként az egyik ügynök — megtévesztéssel — argentin kórházból orvosi igazoláshoz jutott, hogy a nevezett betegsége enyhülésére való tekintettel, 1960. V. 20-án hazautazni engedték.²³ A német háborús bűnös elrablását egy hivatalos izraeli küldöttség argentinai látogatásához időzítették, amely az El Al izraeli légitársaság különjáratával érkezett Dél-Amerikába. A három ügynök az elfogott és fogva tartott személyt 1960. V. 21-én elkábította, hogy megelőzzék az esetleges ellenállását és a lábadozó bódultságának látszatát keltsék. Ezt követően az izraeli El Al légiutas-kísérőjének öltöztették be, hogy mint a légitársaság repülőgép személyzetének tagja hagyja el a dél-amerikai országot. A Buenos Airesi repülőtéren az ügynökök sikeresen átjutatták a kábult Otto Adolf EICHMANNt, a személyzeti bejárónál őrt álló jóhiszeműségét kijátszva. A fogoly ellenőrzése estére, korábban az ő arcképével, de kitalált személy adataira — Zeev ZICHRONI névre — kiállított izraeli útlevet csináltattak és tartottak kéznél. A férfit az izraeli légitársaság kormányzati különjáratával — rövid dakari műszaki leszállást közbeiktatva — Izraelbe szállították, ahol hamarosan bíróság elé állították. Az eset kapcsán Argentína hevesen tiltakozott, a belügyeibe történt beavatkozásként értékelte az eseményeket, és ezért az Egyesült Nemzetek Szervezetének Biztonsági Tanácsához fordult. A kivitelezés részleteinek látszata ellenére is, Izrael hivatalos nyilatkozata szerint az emberrablók magánszemélyek voltak, saját elhatározásukból cselekedtek. A két ország még 1960-ban békés úton tisztázta az esetet.

Kiállító hatóság(ok), állami szolgálatok tudomása nélkül nem csak „átlagemberek”, hanem **leendő vagy volt államfők is felhasználtak hamis / hamisított útlevelet** határátlépésük megvalósításához.

Az ok általában az útba ejtett vagy célország hatóságai előtt a valódi személyazonosság eltitkolása volt.

A 27 éves Karl Eitel Friedrich Zephyrynus Ludwig von HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN herceg — a későbbi *I. Károly* román fejedelem, majd király —, 1866 áprilisában elfogadta a román országgyűlés által felajánlott román fejedelmi trónt. Ekkorra Ausztria és Poroszország között igen feszülté vált a helyzet, mivel a porosz kormány már nyíltan osztrák-ellenes szövetségeket kötött a „nagy német” törekvéseken dolgozó bécsi kormányzat ellen (ez majd június közepén hadiállapothoz vezetett). Ezért Karl Eitel Friedrich Zephyrynus Ludwig von HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN – az egyedüli megoldásként – üzletembernek öltözve, valótlan nevére (álnévre) szóló útlevéllel utazott át az osztrák tartományokon és Magyarországon. A közvetítő útján megszerzett svájci úti okmány Karl HETTINGEN névre, de a herceg személyleírásával (mint „magánzó”) és odesszai utazási céllal került kiállításra, amelyet átadva/felhasználva lépett osztrák földre. Ezután útját két utastársával, másodosztályon zavartalanul folytatta Bécsbe, majd Buda-Pestre ahonnan lehajózott a Duna magyarországi szakaszán. Magyarországról — a valótlan adatokra kiállított útlevél felhasználásával — Orsovánál kilépett, s beutazott román földre.²⁴ Románia fejedelme 1866. V. 10-től, Bukarestbe bevonulásától lett.

Az „államügyek vitéletől” visszavonult *IV. Károly* osztrák császár és magyar király a két és fél évnyi svájci száműzetéséből vissza kívánt térni, s ezért 1921. kora tavaszán Magyarországra indult. A korábbi király célja akkor az államfői hatalom visszaszerzése volt. Személyazonossága rejtése érdekében, 1921. márciusi útja során, álruhában és kíséret nélkül, Németországba és Ausztriába történő be- és kilépés során egy A. SANCHEZ névre kiállított, 792. sorszámú spanyol útlevéllel igazolta magát. Magyarországra Bécsből, a Pinkafő–Szombathely útvonalon, Bucsunál utazott be.²⁵ Ezen időszak esemény-sorozata később az „első királypuccs” néven vonult be a magyar történelembe.

KIM Dzsong-nam feltehetően két esetben is, három útja során követett el közokirat-hamisítást. Ő volt KIM Dzsong-il, a volt észak-koreai államfő legidősebb fia, aki 2001-ben még a valószínű várományosa volt az észak-koreai politikai vezetésnek.

KIM Dzsong-nam — két hölgy és egy négyéves gyermek társaságában — a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságból légi úton, pekingi átszállást követően, 2001. V. 1-jén érkezett meg a Tokió Új Nemzetközi Repülőterre (ma Narita Nemzetközi Repülőtér). Ott, a beléptető határforgalom-ellenőrzés során más névre szóló hamisított dominikai köztársasági útlevelet adott át a japán útlevélkezelőnek, akárcsak útítársai. Szándékuk, elmondásuk szerint az volt, hogy Japánban felkeressék az Urayasu-i Disneylandet. Az úti okmányokért, szintén nyilatkozat szerint KIM Dzsong-nam darabonként 2 000 amerikai dollárt fizetett. A japán hatóságok beléptetésüket megtagadták, majd

2001. V. 4-én visszairányították őket a Kínai Népköztársaságba.²⁶ KIM Dzsong-nam vélhetően ez az eset miatt került háttérbe az észak-koreai hatalom várományosai köréből.

KIM Dzsong-nam apja, KIM Dzsong-il 2011. XII. 17-ei halálhíréről értesülve Makaóról, kínai átszállással a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságba utazott más névre kiállított útlevelel, majd néhány nap múlva ezen útlevelel visszatért korábbi tartózkodási helyére.²⁷

Jegyzetek:

¹ SOM: A magyar határforgalom ellenőrzés, 1000-1301.

² BODA — PARÁDI — REGÉNYI: 73.p. + 103-104.p.

³ Loc.cit. 103-104.p.

⁴ A német haditengerész tiszt Carl Hans LODY tartalékos fregatthadnagy volt.

SOM: *A magyar úti okmányok 1848-2012.* 73-74.p. + 182-183.p.

⁵ Az elkövetőket gondatlanságból elkövetett emberölés és gyújtogatás miatt 10-10 év szabadságvesztésre ítélték. Franciaország a kiadatás megtagadása miatt elérte az Európai Gazdasági Közösségnél az új-zélandi termékekre a behozatali tilalom bevezetését. Ez erős, gazdasági nyomást gyakorolt a szigetállamra. Az Egyesült Nemzetek Szervezete főtítkárának közbenjárására, az import-tilalom feloldásáért cserében, végül 1986 nyarán Francia Polinéziába szállították a két titkos ügynököt, akiknek ott három év szigorított katonai szolgálatot kellett letölteniük.

KÖVES ; LÁSZLÓ ; Új-Zéland hazaengedi a francia ügynököket.

⁶ Az Iráqi Airways által teljesített Belgrád (Nándorfehérvár) - Bagdad útvonal után, 3 órás átszállásra várakozást követően, légitársaságot váltottak. Ekkor a Korean Air Bagdad - Abu Dhabi közötti járatával utaztak tovább, majd újabb 6 órás csatlakozási idő elteltét követően, a Gulf Air Abu Dhabi - Bahrein járatával érkeztek meg Manamába.

SZABÓ: 125-131.p.

⁷ Korabeli vizsgálatok alapján, lényegesen olcsóbb és időben is rövidebb lett volna a Belgrád (Nándorfehérvár) - Amman / Amman-Bahrein útvonal.

⁸ SZABÓ: op.cit. 125-131.p.

⁹ A Palesztin Felszabadítási Szervezet bejrúti irodája 1973. évi megrohamozásának kivitelezése érdekében az izraeli Moszad három ügynöke brit hamis(itott) útlevelet használt fel utazásai során. Szintén 1973-ban – a müncheni olimpiai faluban elkövetett merénylet elkövetői elleni bosszúhadjárat keretében – az izraeli titkosszolgálat több ügynökét előállították, miután megölték egy marokkói férfit, akiről tévedésből azt hitték, hogy azonos az egyik elkövetővel. Az egyik női ügynök hamis(itott) kanadai útlevelet használt fel, míg a többi brit és francia úti okmányok birtokában utazott be Norvégiába.

A Moszad egy másik női ügynöke 1979-ben egy gépkocsiba rejtett bombával követett el merénylet Bejrútban, az utazása során hamis(itott) brit útlevelet használt.

Nyugat-Németországban, 1986 nyarán egy telefonfülkében hagyott táskában eredeti izraeli útlevel és Izrael egyik nagykövetségére utaló iratok társaságában 8 hamis(itott) brit útlevelet felejtettek. Ezeket, korabeli gyanú szerint, izraeli titkos ügynököknek szánták.

Két izraeli titkos ügynök 1997. IX. 25-én merényletet kísérelt meg Khaled MESHAL, a palesztin Hamasz egyik vezetője ellen. Az izraeliek ez esetben is hamisított kanadai útlevelel utaztak be Jordániába.

A Moszad magára vállalta. ; Harc az útlevelekért. ; Hamis útlevelel álcázott kémek.

¹⁰ Elkábították az áldozatot. ; KEPECS ; Kiutasították a Moszad-rezidenst. ; Kiutasítva. ; London kiutasított egy izraeli diplomatát a dubaji rajtaütés miatt.

¹¹ SOM: A magyar határforgalom ellenőrzés, 1000-1301. 82.p.

¹² Moszad-ügynököket büntettek. ; SITKEI

¹³ LÁZÁR: 8.p.

¹⁴ SOM: *A magyar úti okmányok 1848-2012.* op.cit. 53-54.p.

¹⁵ Loc.cit.

¹⁶ Az életmentő hamisított útlevelek kiállításában a svéd követség két munkatársa Carl Ivan DANIELSSON és Raoul WALLENBERG követségi titkár, továbbá a spanyol követség ügyvivője Angel SANZ-BRIZ, a svájci követség tisztviselője Carl LUTZ, továbbá Angelo ROTTA a Szent Szék budapesti képviselője pápai nuntius, a portugál követség részéről pedig Carlos Sampaio GARRIDO követ és Alberto Carlos BRANQUINHO ügyvivő vettek részt.

¹⁷ Iránban, de különösen Teheránban 1978. őszén egyre terebélyesedett az iszlám forradalom, amely majd idővel az amerikai érdekeltségek elleni támadásokban is megnyilvánult. A forradalmi vezetés 1979. januárjában átvette a kormányzást, majd hagyta, hogy 1979. november 4-én diákok népes csoportja megrohamozza és megszállja az Amerikai Egyesült Államok (USA) teheráni nagykövetségét, s az ott tartózkodókat fogva tartásák.

¹⁸ Elnökválasztás után. ; GERVAIS ; Iránban bezárták az amerikai bankok fiókintézeteit.

¹⁹ SOM: *A magyar úti okmányok 1848-2012.* op.cit. 53-54.p.

²⁰ TASINÉ — TASI

²¹ LUKÁCS

²² Cs. LENGYEL ; SOLYMOSSI

²³ BLACK — MORRIS: 168-205.p.

²⁴ Károly király útlevele. ; SANBORNE: 31.p.

²⁵ BÉKÁSSY ; SIMOLA

²⁶ Kim Dzsong Nam titkos gyásza.

²⁷ Loc.cit.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):**MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- BÉKÁSSY (25.;) — BÉKÁSSY Jenő et al. (szerk.): *Zala vármegye feltámadása Trianon után. (Zalai fejek.)* Budapest, 1930, Hungária Hírlapnyomda Részvénytársaság. 463 p.
- BLACK — MORRIS (23.;) — Ian BLACK — Benny MORRIS: *Israel's secret wars. A history of Israel's intelligence services.* [Izrael titkos háborúi. Az izraeli titkosszolgálat története.] New York, 1991², Grove Press. 634 p. USA-ISBN 080 21 3286 3.
- BODA — PARÁDI — REGÉNYI (2.;3.;) — BODA József — PARÁDI József — REGÉNYI Kund Miklós (szerk.): *1872 Felderítő-szolgálati utasítás. Anleitung zum Kundschaftsdienste.* Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat - Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 441 p. HU-ISBN 978 963 89 8284 1. /A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, 1./ HU-ISSN 2064-4728.
- SANBORNE (24.;) — Mark SANBORNE: *Nations in transition. Romania.* [Nemzetek átmenetben. Románia.] New York, 2004², Facts on File Inc. 181 p. USA-ISBN 081 60 5082 1.
- SOM: *A magyar úti okmányok 1848-2012.* (4.;14.;15.;19.;) — SOM Krisztián: *A magyar úti okmányok 1848-2012.* Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat - Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 337 p. HU-ISBN 978 963 89 8283 4. /Segédtudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában, 1./ HU-ISSN 2064-5333.
- SZABÓ (6.;8.;) — SZABÓ Miklós: *Légi katasztrófák. Terror a levegőben - megrázó tragédiák 1968 és 2004 között. Jogellenes cselekmények Sárga Könyve 1968-2004.* Pécs, 2006, Alexandra Kiadó. 337 p. HU-ISBN 963 37 0028 0.

TANULMÁNYOK

- LUKÁCS (21.;) — LUKÁCS Lajos: Teleki László elfogásától öngyilkosságáig és a nemzetközi diplomácia. 112-116. p. In PRAZNOVSZKY Mihály – ROZSNYÓI Ágnes (szerk.): *Teleki és kora. Szirák 1985. november 12-13.* Salgótarján, 1987, Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága. 176 p. HU-ISBN 963 01 8013 8 /Discussiones Neogradiensis, 3./ HU-ISSN 0236-7041.
- SOM: *A magyar határforgalom ellenőrzés, 1000-1301.* (1.;11.;) — SOM Krisztián: *A magyar határforgalom ellenőrzés, 1000-1301.* 103-120.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok GÁSPÁR László 65. születésnapja tiszteletére.* Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 154 p. HU-ISBN 978 615 80 3090 8 /Salutem, 1./ HU-ISSN 2416-2078.
- TASINÉ — TASI (20.;) — TASINÉ CSÚCS Ildikó — TASI Domonkos Attila: Szent-Györgyi Albert visszaemlékezése életéről, munkájáról, koráról. *Magyar Tudomány*, CLXXVIII.évf. (2017) 7.sz. 828-839.p. HU-ISSN 0025-0325.

CIKKEK

- CS. LENGYEL (22.;) — CS. LENGYEL Beatrix: Teleki László – az Országgyűlés halottja. Kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban. *História*, XXXIII.évf. (2011) 8.sz. 26.p. HU-ISSN 0139-2409.
- Elkábították az áldozatot (10.;) — Elkábították az áldozatot. *Magyar Szó*, LXVII.évf. (2010) 48.sz. (március 1.) 2.p. SK-ISSN 0350-4182.
- Elnökválasztás után. (18.;) — Elnökválasztás után. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XVII.évf. (1980) 5.sz. (II. 3.) 5.p. HU ISSN 0464-4956.
- GERVAIS (18.;) — Marty GERVAIS: Iran rescue: Our bashful heroes. [Iráni mentés: szegénylős hőseink.] *The Windsor Star*, XCIII évf. (1981) 75sz. (III. 28.) 8.p. CA-ISSN 0839-2277.
- Hamis útlevellel álcázott kémek. (9.;) — Hamis útlevellel álcázott kémek. *Magyar Szó*, XLIV.évf. (1987) 74.sz. (március 17.) 4.p. SK-ISSN 0350-4182.
- Harc az útlevelekért. (9.;) — Harc az útlevelekért. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet* (budapesti kiadás), LXXIII.évf. (2010) 49.sz. (február 19.) 8.p. HU-ISSN 0133-185X.
- Iránban bezárták az amerikai bankok fiókintézteit. (18.;) — Iránban bezárták az amerikai bankok fiókintézteit. (Szerkesztőségi közlemény.) *Népszava*, CVIII.évf. (1980) 25.sz. (I. 31.) 2.p. HU ISSN 0133-1701.
- Károly király útlevele. (24.;) — Károly király útlevele. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXVI.évf. (1906) 106.sz. (IV. 18.)
- KEPECS (10.;) — KEPECS Ferenc: Halál egy dubaji luxusszállodában. *Népszava*, CXXXVII.évf. (2010) 48.sz. (február 26.) 13.p. HU-ISSN 0133-1701.

- Kim Dzsong Nam titkos gyásza. (26.;27.;;) — Kim Dzsong Nam titkos gyásza. (Szerkesztőségi közlemény.) *Somogyi Hírlap*, XXIII.évf. (2012) 3.sz. (I. 4.) 11.p. HU-ISSN 0865-9125.
- Kiutasították a Moszad-rezidenst. (10.;;) — Kiutasították a Moszad-rezidenst. (Szerkesztőségi közlemény.) *Népszabadság* (budapesti kiadás), LXVIII.évf. (2010) 69.sz. (március 24.) 7.p. HU-ISSN 0133-1752.
- Kiutasítva. (10.;;) — Kiutasítva. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Szó*, LXVII.évf. (2010) 118.sz. (május 25.) 2.p. SK-ISSN 0350-4182.
- KÖVES (5.;;) — KÖVES Judit: Az évszázad pere elmaradt. *Népszava*, CXIII.évf. (1985) 275.sz. (november 23.) 2.p. HU-ISSN 0133-1701.
- LÁSZLÓ (5.;;) — LÁSZLÓ Balázs: A Rainbow Warrior-ügy záróakkordja. *Tolna Megyei Népiújság*, XXXVI.évf. (1986) 160.sz. (július 9.) 2.p. HU-ISSN 0133-0551.
- LÁZÁR (13.;;) — LÁZÁR Stefan: A Moszad trükkje miatt dühös Berlin. *Magyar Nemzet* (budapesti kiadás), LXXIII.évf. (2010) 193.sz. (július 17.) 8.p. HU-ISSN 0133-185X.
- London kiutasított egy izraeli diplomatát a dubaji rajtaütés miatt. (10.;;) — London kiutasított egy izraeli diplomatát a dubaji rajtaütés miatt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Hírlap*, XLIII.évf. (2010) 69.sz. (március 24.) 11.p. HU-ISSN 1786-478X.
- A Moszad magára vállalta. (9.;;) — A Moszad magára vállalta. (Szerkesztőségi közlemény.) *Új Magyarországnak*, VII.évf. (1997) 234.sz. (október 7.) 1-2.p. HU-ISSN 1215-0185.
- Moszad-ügynököket büntettek. (12.;;) — Moszad-ügynököket büntettek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Népszava*, CXXXII.évf. (2004) 165.sz. (július 16.) 2.p. HU-ISSN 0133-1701.
- SIMOLA (25.;;) — SIMOLA Ferenc: A pinkafői banánhéj. *Határőr*, LX.évf. (2005) 4.sz. 29.p. HU-ISSN 1419-5380.
- SITKEI (12.;;) — SITKEI Levente: Új-Zéland utat mutat. *Magyar Nemzet* (budapesti kiadás), LXVIII.évf. (2004) 184.sz. (július 17.) 7.p. HU-ISSN 0133-185X.
- Új-Zéland hazaengedi a francia ügynököket. (5.;;) — Új-Zéland hazaengedi a francia ügynököket. *Magyar Hírlap*, XIX.évf. (1986) 166.sz. (július 16.) 2.p. HU-ISSN 0133-1906.
- FORRÁSKIVÁLVÁNYOK**
- SOLYMOSI (22.;;) — SOLYMOSI József et al. (szerk.): „Barátja, Kossuth”. *Forráskiadvány Kossuth Lajos Hadtörténelmi Levéltárban és Hadtörténelmi Múzeumban őrzött irataiból*. Budapest, 2003, Hadtörténelmi Levéltár - Petit Real Könyvkiadó. 211 p. HU-ISBN 963 92 6700 7 /Hadtörténelmi Levéltári Kiadványok./ HU-ISSN 1417-9598.

Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon az I. világháború alatt

(Legal background of internment and police supervision in Hungary during World War I.)

Absztrakt

A magyar jogrendszerbe az internálás az I. világháború során került be. Ekkor szükségesség vált a magyar és a külföldi polgári állású lakosság kényszerlakhelyének a kijelölése a biztonság és a háború eredményes kimenetelének az elősegítése érdekében. A magyar országgyűlés — a brit a minta nyomán — a polgári kormány kezébe helyezte a kivételes hatalom gyakorlásának a jogkörét. Ezzel szemben az Osztrák Császárság törvényhozó testülete — a porosz minta nyomán — a véderőhöz telepítette a kivételes hatalom gyakorlásának a jogkörét. Ez a helyzet a Magyar Királyság területén óhatatlanul súrlódásokhoz vezetett, azonban a magyar közigazgatásnak sikerült a történelmi Magyarország területén a magyar törvények betartásával megvalósítani az internálásokat.

Kulcsszavak

Kriegsüberwachungsamt (Küa) ; Hadi Felügyelő Bizottság (HFB) ; rendőrhatósági felügyelet ;
rendőri őrizet ; enyhébb rendőri felügyelet

Abstract

Internation entered the Hungarian legal system during World War I. At that time, it became necessary to designate the forced residence of the Hungarian and foreign civilian population in order to promote security and a successful outcome of the war. Following the Hungarian model, the Hungarian Parliament placed the power to exercise exceptional power in the hands of the civilian government. In contrast, the legislature of the Austrian Empire, following the Prussian model, placed the power to exercise exceptional power with the Defense Forces. This situation inevitably led to friction in the territory of the Kingdom of Hungary, however, the Hungarian administration managed to implement internitions in the territory of historical Hungary by complying with Hungarian laws.

Keywords

Kriegsüberwachungsamt (Küa) ; Military Supervisory Board (CoC) ; police supervision;
police custody ; milder police supervision

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0003-2032-6211>

Institutional attachments = Szerző intézményi kötődései :

- *Budapest Capital City Archives* = Budapest Főváros Levéltára

@: somogyil75@gmail.com

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2020. X. 31.

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2020. XI. 4.

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59N.167-178P

Az I. világháborúval foglalkozó magyar szakirodalom a háború meglehetősen sok szegmensét vette, illetve veszi górcső alá. Ezek egyik örvendetesen sokat kutatott része a katonákat érintő hadifogság. Azzal kapcsolatban, hogy a világháború alatt — ahogyan a kortársak nevezték a „nagy háborúban” — Magyarországon civileket is táborkba zártak katonai vagy közbiztonsági okokra hivatkozva, a magyar vonatkozású szakirodalom rendkívül kevés adatot tartalmaz.¹ A nem katonai személyek táborkban, telepeken vagy kijelölt lakhelyeken való őrzésének módja összefoglaló néven internálás volt. E fogva tartási modell vizsgálata során két alapvető megállapítás tehető. Egyrészt a civilek internálása a háborús konfliktusok totálissá válását vetítette előre, magával hozva a hátszországban a polgári személyekre is kiterjedő háborús szenvedést. Másrészt történelmi léptékű vizsgálatba kezdve az a következtetés vonható le, hogy az internálás és az internálótábor — mint XX. századi jelenség — alkalmazása és módszerei tekintetében is az I. világháború alatt forrta ki magát.

Történeti áttekintés, fogalmi behatárolás

Természetes szükségszerűség volt, hogy a konfliktusok során a fogva tartást foganatosítók megteremtsek a civilek elfogásának és falak (később szögesdrót) mögé zárásának jogi apologetikáját. A történelem során az idegenek fogva tartásának elméleti síkon való magyarázata viszonylag hamar megjelent. Első teoretikusa feltehetően William BLACKSTONE,² brit jogtudós volt, akinek 1766-ban megjelent könyvében³ olvasható talán az egyik legkorábbi meghatározás, amely az ellenséges külföldi állampolgár kifejezést megvilágítja. A szerző elmékedése szerint: „*Mikor egy külföldi jogairól beszélek, akkor egy külföldi barátot kell érteni alatta vagy pedig olyan országokat, amelyek békében élnek velünk; az ellenséges idegeneknek nincsenek jogaik vagy kiváltságaik...háború idején.*”⁴

Három évtizeddel később a La-Manche Csatorna másik oldalán, a francia forradalom alatt az elmélet csaknem „gyakorlati fázisba” került a radikális forradalmár, Francois-Noël BABEUF⁵ révén, aki 1796-ban vetette papírra azt a tervezetet⁶, amelynek révén a forradalom vívmányainak megvédése és a forradalom továbbfejlesztésének érdekében a belső ellenség ellen akart mozgósítani és ebből a megfontolásból kívánta bevezetni az őrizet e formáját. Gyakorlati alkalmazását végül BONAPARTE Napóleon valósította meg, amikor 1802-ben az amiens-i béke felmondása után kényszerlakhelyet jelöltek ki a Franciaországban élő brit alattvalóknak. Innentől kezdve száz évet kellett várni a folytatásra és vele a tökéletesítésre. 1895-ben felbukkantak internálási övezetek (*campos de reconcentración*) a spanyolok kubai háborújában, majd a búrok elleni háború (1899-1902) angolok által alkalmazott megtorló intézkedések sorában (*concentration camp*).

Az internálás 1918 előtt történő alkalmazása során a háborúzó feleknek csaknem minden esetben az önvédelem jogán és a minél eredményesebb hadviselésen alapuló elképzelés adta az alapot, miszerint katonai és belbiztonsági szempontból biztosítani kell a hátszörgot. Ebből kifolyólag a világháború alatt az internálást a katonai szempontból fontos információk kiszivárgása és a dezinformáció, az ellenséges propaganda, a kémkedés megakadályozása, valamint az ellenség katonai potenciáljának gyengítése érdekében alkalmazták. Ez utóbbi abban öltött testet, hogy megfosztották az ellenséget fegyverképes férfi állampolgáraitól, vagyis a fő hangsúly a férfiak (ideiglenes) elzárására helyeződött. Mindezt megkönynyítette, hogy az I. világháború előtti nemzetközi jogi környezet nem tért ki részletesen a civil fogvatartottak jogállására. Ha a háború alatti hazai és a nemzetközi viszonyokat vesszük figyelembe, elmondható, hogy az internált bírói ítélet nélkül rendörhatósági felügyelet alá helyezett civil volt. Általában a hadiállapotban álló országok helyben tartózkodó állampolgárait internálták, de a fogvatartott gyakran az internálást végrehajtó állam polgára volt, akinek szabad mozgását a hadviselés, a közbiztonság vagy az állam érdekeire hivatkozva korlátozta a hatalom.⁷

Az internálást úgy hajtották végre, hogy az internálásra ítélt személyt zárt — fegyveres katonák által őrzött — civileknek fenntartott táborba utalták. A rendőri felügyelet a fogva tartás (tulajdonképpen az internálás) enyhébb változata volt. Ebben az esetben a felügyelet alá helyezett személyt lakhelyelhagyási tilalommal sújthatta a hatóság vagy éppen ellenkezőleg, azaz új lakhelyet jelöltek ki számára, ahol meghatározott időközönként jelentkeznie kellett a rendőri vagy az adminisztratív vezetőnél. Lakhelyét csak meghatározott távolságra hagyhatta el, annál távolabb csak külön engedéllyel utazhatott.

Az internálás a nemzetközi jogi szabályozás és a világháború kontextusában

A világháború során a mozgásszabadság korlátozására alkalmazott olyan intézkedések, mint a rendőri felügyelet alá helyezés vagy az internálás a hadiállapot kihirdetésével szoros kapcsolatban álltak. A korbéli diplomáciai/jogi elgondolás szerint a hadiállapot életbe lépése a két hadviselő fél között a hadakozó államok és ezek polgárai egymással szembeni különleges viszonyrendszere volt.⁸ A korban meghatároztak aktív és passzív hadiállapotot. Az internálás szempontjából a passzívnak volt jelentősége,

amely a harcokban részt nem vevő személyekre és azok vagyonára vonatkozott. A hadiállapot jogkövetkezései közé tartozott – sok egyéb mellett – az ellenséges ország állampolgárainak fokozott ellenőrzés alá vonása, szabadságának korlátozása, végső esetben internálása.⁹ A történelmi eseményekből fakadó tapasztalatok alakító erejének eredményeképpen már az I. világháború kitörése előtt megszülettek azok a nemzetközi egyezmények, amelyek a fogságba esettek, elsősorban a hadifoglyok jogait rögzítették. A hadifoglyok mellett a civileket érintő kérdések is helyet kaptak, de távolról sem rendezték megnyugtató módon a fogságba került civilek helyzetét.

Az I. Hágai egyezmény 1899-ben foglalkozott a hadifoglyok ügyével, de irányadóvá a II. Hágai egyezményben (1907) rögzítettek váltak.¹⁰ A hadifoglyokkal ellentétben a civil fogvatartottak helyzetéről azonban nem rendelkezett a nemzetközi hadijog. Általánosságban az volt a jellemző, hogy minden ország a maga törvényeit alkalmazta a területén tartózkodó, ellenséges államhoz tartozó alattvalókkal szemben. Az adott állam kiutasíthatta vagy úgynevezett koncentrált telepekre gyűjthette őket, ahogy azt több európai ország tette. Jellemző volt, hogy az internálásra kerülő külföldi állampolgárok ingatlanjait, de néha ingóságait lefoglalta vagy elkobozta a fogva tartást foganatosító állam.¹¹ A szemben álló felek élhettek a kiutasítás eszközével is, de az internálás volt inkább a jellemző eljárás. Franciaországban (és később Angliában) a háború kitörését követően a hatóságok a kémkedés elleni védekezéssel indokolták a külföldiek internálását.¹² Mind Franciaországban, mind Angliában viszonylag korán megszülettek azok a törvények és rendeletek, amelyek alapján végrehajtották az ellenséges országhoz tartozó állampolgárok őrizetbe vételét.¹³ A belső biztonság fenntartásán és a kémelhárításon túl a fő motiváció mindkét ország döntéshozóinak részéről az volt, hogy minél több harcképes férfit vonjanak ki az ellenséges haderőből.

Az I. világháború előtt a civil fogvatartottakat érintő joghézagot annyiban sikerült kitölteni, hogy bizonyos kérdésekben a hadifoglyokra vonatkozó szabályokat alkalmazták rájuk. Így például az ellenségeskedés megkezdése után tudakozó irodákat kellett felállítani a szembenálló feleknek, amelyeknek hivatalból a hadifoglyok mellett a civil internáltakról is hírt kellett adniuk.¹⁴ Általánosan elfogadottá vált, hogy az internált külföldi személyeket a fogva tartást foganatosító államnak kellett élelmezni, ruházni, segélyezni, valamint számukra a megfelelő orvosi ellátást biztosítani.¹⁵ Biztosítani kellett továbbá számukra a hozzátartozóikkal való kapcsolattartást, amely a Nemzetközi Vöröskereszt közbenjárásával történt.¹⁶

Ugyanakkor a háború alatt éppen a vonatkozó jogszabályok és a civil fogvatartottak jogi helyzetének nem kellőképpen való rendezettségéből fakadóan az egyes országok az úgynevezett negatív kölcsönösség elve alapján — amely eredetileg a hadifoglyokkal való bánásmódban gyökerezett — bántak a területükön gyűjtőtáborokba zárt, illetve rendőri felügyelet alá helyezett civilekkel. A háború sajátosságából fakadt az is, hogy bár az egyes országok kormányai igyekeztek megszabadulni a nem harcképes fogvatartott civilektől (nők, gyerekek, idős és katonai szolgálatra alkalmatlan férfiak) az internáltakra implicit módon túszként is tekintettek.

Fontos megemlíteni, hogy a nemzetközi jog alkalmazása — majd valamivel később a jogvédelem — csak a külföldi állampolgárokra vonatkozott. Az egyes táborokba ellátogató vöröskeresztes bizottságok vagy a semleges országok megbízott diplomatái jobbra csak az ő helyzetükkel foglalkoztak. Nem terjedt ki a nemzetközi jog többé-kevésbé hatékony védőhálója azokra a személyekre, akik az internálást végrehajtó ország állampolgárai voltak. Ezeknek a civil internáltaknak a jogai gyakran sérültek a háború ideje alatt.¹⁷

A magyar kormány és az internálás intézménye a „közös ügyek hálójában”

Magyarországot illetően az Osztrák-Magyar Monarchia léte sajátos jogi helyzetet teremtett. A háború kitörését megelőzően az Osztrák Császárságban és a Magyar Királyságban külön-külön születtek törvények arra nézve, hogy háború esetén milyen eljárást kell követni az ország területén tartózkodó idegennel szemben. Ennek megfelelően az Osztrák-Magyar Monarchia mindkét társországa több szükségállapot rendelkezést hozott a háború kitörésekor. Ezen rendelkezések felügyeletét a *k. u. k. Kriegsüberwachungsamt* (KÜA) látta el. Noha a — magyarul leginkább *Hadfelügyeleti Hivatalnak* fordítható¹⁸ — KÜA hatásköre a fél birodalomra kiterjedt, soha nem volt hatással a magyarországi rendkívüli állapotra, ugyanis annak ellenére, hogy a KÜA „császári és királyi” volt, felügyeleti joga nem terjedt ki a Magyar Királyságra (a később kijelölt katonai zónák kivételével).¹⁹

Az osztrák kivételes rendszer lényegi eleme az volt, hogy — az elgondolások szerint — háború esetén az egyébként polgári szervekre tartozó intézkedések jelentős részét átruházzák egy akkor felállítandó katonai szervre, amely a katonai vezetés alatt álló KÜA lett volna. Ennek megfelelően háború idején a polgári irányítást a katonai vette volna át.²⁰ A magyar álláspont ezzel szemben az volt, hogy a

kivételes hatalommal a kormány legyen felruházva, s így maga a kormány legyen jogosult katonai jellegű eljárásra a polgári igazgatásban.²¹ A magyar kormány elképzelése szerint a hadsereg Magyarországon állomásozó parancsnokságai a kormány által kinevezett kormánybiztosokkal kooperálva tették volna meg a szükséges intézkedéseket.²² Mindazonáltal a KÜA Budapestre is küldött egy összekötő tiszteket, megkönnyítendő a kommunikációt a birodalom két fele között, tekintettel a szükségállapotra. A megfelelő kapcsolattartás érdekében a magyar fél szintén delegált összekötőtiszteket Bécsbe.

A háború alatt Magyarországon is felállításra került a KÜA-hoz hasonló szervezet. A Hadi Felügyelő Bizottság (HFB) azonban működését tekintve nem hasonlítható össze a KÜA-val, mert nem volt hatásköre utasítások kiadására. Magyarországon a HFB hatáskörébe tartozott a háború érdekében hozott rendelkezések végrehajtásának ellenőrzése. A HFB-hez kérdéssel lehetett fordulni abban az esetben, ha valamilyen probléma merült fel a rendkívüli intézkedések értelmezésével vagy alkalmazásával kapcsolatban.²³ Tisztségviselői állami köztisztviselők voltak, akik teljhatalommal bírtak, döntésük ellen nem lehetett fellebbezni.²⁴

Mind a KÜA, mind a HFB olyan szervezetek voltak a hátszágban, amelyek — több egyéb funkciójuk mellett (például sajtóellenőrzés, valutaügyek, közéletmegvédés, propaganda-és útlevélügyek stb.) — a katonai hatóságokat tehermentesíthették és koordinálták az együttműködést a két társállam belügyminisztériumai között, továbbá felügyelték és ellenőrizték a háború esetére szóló kivételes rendelkezések végrehajtását, amelyek közé az internálás is tartozott. A HFB, amely az egyes szakminisztériumok képviselőiből állt, a Császári és Királyi Hadügyminisztérium mellett működő KÜA-val a Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium által kijelölt összekötő tiszteket révén állt kapcsolatban, tőlük kapta meg rendszeresen a hadvezetés megfelelő információit. A HFB 1915-1916-ban 26 taggal rendelkezett. Elnöke ebben az időben KARÁTSON Sándor honvédelmi minisztériumi államtitkár volt. Elnökhelyettese és további öt tagja a honvédelmi tárcától került ki, további bizottsági tagok a miniszterelnökségről, a pénzügy-, a földművelésügyi és a belügyminisztériumi apparátusból kerültek ki (2-2 fő), az igazságügyi tárcától 3, a kereskedelmitől pedig 5 fő vett részt a bizottság munkájában. A Horvát–Szlavón Minisztériumtól egy, a horvát-szlavón kormány pedig 2 főt delegált a bizottságba.²⁵

Az internálás a magyar jogrendszerben

A magyar jogrendszerben az internálás alapját a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről szóló 1912. évi törvény adta meg.²⁶ A törvény értelmében a kormány megtilthatta új egyesületek alakítását, betilthatta a neki nem tetsző gyűléseket, valamint erősen korlátozhatta a sajtószabadságot. Lehetőséget adott továbbá a statáriális eljárásra és a széles körű internálásra. E törvény 6. §-a belföldi állampolgár esetében lehetővé tette a kitiltást, valamint a lakóhelyről való eltávolítást, abban az esetben, ha az illető személy „*ott tartózkodása az állam érdekeire vagy a közrendre és a közbiztonságra aggályos.*”²⁷

A kivételes intézkedésekről szóló törvény kiegészítésére hozták „A háború esetére szóló kivételes intézkedésekről és a hadiszolgáltatásokról.” szóló 1914. évi törvényt. Ez esetben a jogszabály 10. §-a lényeges, amely szerint a belügyminiszter elrendelhetette a hadviselés szempontjából, illetve az állam érdekeire – akár potenciálisan is – veszélyt jelentő személyek rendőri felügyelet alá helyezését és korábbi lakhelyéről való eltávolítását. Sürgős esetekben, a belügyminiszter utólagos jóváhagyásával, a területileg illetékes kormánybiztos is intézkedhetett.²⁸ A rendőri felügyelet/internálás okozta károkért nem járt kártérítés és az érintett nem fellebbezhetett a döntés ellen, az kötelező érvénnyel bírt. Az internált személyek eltartásáról – amennyiben azok nem tudták magukat eltartani – az államnak kellett gondoskodnia, de éppen ez okból, munkára is kötelezheték a fogvatartottakat.²⁹

Az internálást és a rendőri felügyeletet érintő jogszabályi fejlődés lényeges pontja volt a belügyminiszter „a hadviselés érdekében felügyelet (örizet) alá helyezendőekkel vagy lakóhelyükről eltávolítandókkal szemben követendő eljárás” témájában 1914-ben hozott rendelete.³⁰ A rendelet alapvetően hadifoglyokra, a Magyarországgal ellenséges államok alattvalóira, és az úgynevezett „gyanús viselkedésű” személyekre terjedt ki. Rajtuk kívül azonban hatálya alá vonta állampolgárságukra tekintet nélkül mindazokat, akiket rendes lakó- vagy tartózkodási helyeikről a hadviselés érdekében el kellett távolítani. A rendelet 1. pontjának értelmében a hadifoglyokat a katonai hatóságok tartották őrizet alatt. A 2. pont szerint az ellenséges államok hadra fogható férfi állampolgárait a rendvédelmi hatóságoknak nem kellett letartóztatnia, de szorosabb ellenőrzés alá kellett vennie, „és az alábbi rendelkezéseknek megfelelően szállíttassék el arra a helyre, amelyet erre a célra a belügyminiszter kijelöl.”³¹ A rendelet ide számítottá azokat a katonaszökevényeket is, akik a hadiállapot megelőző időben léptek az ország területére. Az internálandók őrzési helyére való kísérésnek feladata a véderő hatáskörébe tartozott. Az elhelyezést nagy, tágas épületekben jelölték meg, az internált személyeket a kijelölt településeken úgy kellett elhelyezni, hogy „*az elhelyezettek a lakosságnak minél kevésbé essenek terhére és hogy ennek nyugalmát és*

biztonságát ne veszélyeztessék.”³² Az internálást úgy kellett végrehajtani, hogy az egy családba tartozókat — hacsak valamilyen különös ok nem indokolta — ne szakítsák el egymástól.

A rendelet az internáltak nyilvántartását a helyi rendőrség, vidéken a járási főszolgabíró hatáskörébe utalta, aki ezt a feladatot „*a lakosság hazafias elemeinek támogatásával és közreműködésével teljesíti.*”³³ Az internált személyek munkával való ellátását is e rendelet szabta meg, amelyet azzal indokolt, hogy tartási költségüket — beleértve a családtagokét is — lehetőleg maguk fedezzék a fogvatartottak. Azon internált személyek eltartását, akik helyzetükből, korukból fakadóan és munkájuk révén sem tudták biztosítani megélhetésüket, a belügyi tárca látta el a közös hadügyminiszterrel kötött megállapodás értelmében.

Azokkal a személyekkel kapcsolatban, akik ugyan hadköteles életkorban voltak, de régebben tartózkodtak az ország területén, és viselkedésükkel nem adtak okot gyanúra, a rendelet kimondta, hogy korábbi lakhelyükön maradhatnak amennyiben fenntartásukról gondoskodni tudnak és a rendőri felügyeletük helyben megoldható. „Hitelüket” tovább fokozta, ha értük egy megbízható magyar állampolgár garanciát vállalt.

A rendelet 3. pontja rendelkezett az Osztrák Magyar Monarchiával hadiállapotban álló országok nem hadköteles korban lévő férfi, valamint női és gyermekkorú állampolgáiról. Ők — amennyiben nem tanúsítottak gyanús viselkedést — az országban maradhattak, de a hadművelési területektől távol kellett tartózkodniuk. Ha kívánták, elhagyhatták az országot, hogy visszatérjenek hazájukba, de, csak a hadművelési területektől távolabbi irányba utazva távozhattak. Azokat, akiknek az országban maradásuk esetén a létfenntartásuk anyagi háttere nem volt biztosított, és mind katonai, mind más szempontból érdektelenek voltak, igyekeztek az ország mielőbbi elhagyására kényszeríteni.³⁴

A rendelet 4. pontjának értelmében az említett körön kívüli azon személyekkel szemben, „*akiket lakó- vagy tartózkodási helyükről a hadviselés érdekében el kell távolítani*”,³⁵ az ellenséges államok alattvalóira vonatkozó rendelkezéseket, a rendelet 2. és 3. pontjának megfelelően kellett alkalmazni. Internálótáborba való szállításuk elrendelését vagy megfigyelésüket csak abban az esetben kellett fogantatosítani, ha azt a hatóság szükségesnek ítélte meg. A rendelet záró része két fontos pontot tartalmazott. Az egyik az volt, hogy — állampolgárságra való tekintet nélkül — a rendőrhatalóság megfigyelhette és indokolt esetben letartóztathatta azokat, akiknek a viselkedése gyanúra adott okot. A másik felhívta a hatóságokat az őrizetük alatt lévő idegen állampolgárokkal való emberséges bánásmódra.³⁶

A háború előrehaladtával újabb, pontosabban kidolgozott jogszabály látott napvilágot 1915-ben. Az „a rendőri felügyelet alá helyezésnek és az őrizet alá vételnek szabályozásáról.” szóló 1914. évi belügyi és az igazságügyi tárca közös körrendelete lett a későbbiek során a mérvadó, az internálást elrendelő végzésekben erre hivatkoztak az illetékes hatóságok. Ez a rendelet mintegy összesűrítve tartalmazta — néhány új ponttal kiegészítve — az eddig felsorolt intézkedéseket, egyúttal pedig a korábbiakhoz képest pontosabban definiálta az internálás okait.³⁷ Ennek megfelelően internálható volt az a személy (tekintet nélkül az állampolgárságra), akinek magatartása a hadviselés szempontjából, továbbá a közrendre, a közbiztonságra vagy az állam érdekeire aggályosnak minősült.³⁸ Az internált a számára kijelölt helységben kivételesen bérelhetett lakást, egyébként többedmagával, éjjelre bezárt helyiségben lakhatott, egyhavi ellátásra elegendő pénzzel rendelkezhetett. Nappal korlátozottan mozoghatott a településen, de annak területét nem hagyhatta el.

A rendőrhatalósági felügyelet alá helyezett személyhez azon családtagjai, akik egy háztartásban éltek vele, a rendőrhatalóság engedélyével hozzá költözhetnek. Ez esetben azonban a rendőrhatalóság felügyelete rájuk is kiterjedt, őket a hatóság bármikor eltávolíthatta.³⁹ A családok szétválasztását a jogszabály nem javasolta, azonban az ugyanarról a településről származókat már fizikálisan külön kívánta elhelyezni.

A szabad mozgás korlátozását tekintve a rendőrhatalósági felügyelet alá helyezett személy nem hagyhatta el a hatóság engedélye nélkül a számára kijelölt helyiséget. Ugyancsak a szoros ellenőrzést kívánta szolgálni a jelentkezési kötelezettség is, amelyet a rendelet maximum napi két, de minimum heti egy alkalomban állapított meg.⁴⁰ A mozgásszabadság időintervallumának tekintetében a rendelet csak sárokszámokat adott meg, ezek meghatározását a rendőrhatalóságokra bízta, függővé téve az internáltak magaviseletétől. A körülményekhez képest liberálisnak tűnő intézkedés valójában szigorú volt: az internáltak este 8 és reggel 6 óra között nem hagyhatták el a kijelölt lakhelyet, a hatóság korlátozhatta a nyilvános helyek látogatását.⁴¹ A távbeszélőket egyáltalán nem használhatták, a táviratok és postai küldemények feladását külön rendeletben szabályozták. Megtilthatta a hatóság, hogy a szűkebb környezetben lévőkön túl a rendőri felügyelet alá helyezett személy másokkal is érintkezzen, illetve engedélyhez és bizonyos feltételekhez kötötték az érintkezést.⁴² E rendelet lehetővé tette a hatóságnak fotó elkészítését a felügyelet alá került személy(ek)ről, valamint az egy háztartásban élő családtagok együttlakását,

amennyiben képesek voltak fenntartásukról gondoskodni. Ugyanakkor a rendőrhatalóság az odaköltözött családtagokat indokolt esetben eltávolíthatta.

E rendelet szabályozta azt is hogy, milyen épületekben kellett elhelyezni a településre internált személyeket. Az elhelyezés során kedvező fekvésű, éjszakára zárható épületeket kellett erre a célra kijelölni. Fegyvert vagy fegyvernek minősíthető tárgyakat elkobozták, ugyanígy tettek a nagyobb pénzösszeggel is: a rendelet szerint a felügyelet alatt tartott nem tarthatott magánál több pénzt, mint ami egy hónapi ellátásához elegendő volt.⁴³ A rendelet első fejezetének vége az épületekben elhelyezettek mozgási szabadságát taglalta, amelynek megállapítását a rendőrhatalóságra bízta.⁴⁴

A rendelet kimunkáltságának bizonyítéka az is, hogy rögzítették benne azokat a hatóságokat, amelyek elrendelheték az internálást vagy a rendőri felügyelet alá helyezést. Ez általában a belügyi tárca hatáskörébe tartozott, de – a belügyminiszter utólagos jóváhagyásával – az illetékes kormánybiztos és a katonai parancsnokság is kezdeményezhette.⁴⁵ Ez utóbbi később számos súrlódást eredményezett a polgári és a katonai hatóságok között.⁴⁶ Új elem volt, hogy az internálást bizonyos esetekben, belügyminiszteri jóváhagyással, az illetékes elsőfokú rendőrhatalóság is elrendelhetette.⁴⁷ Az internálásból vagy a rendőri őrizetből fakadó anyagi hátrányért a hatóság nem volt felelős, és nem is volt lehetőség jogorvoslattal élni a határozat ellen. Ugyanakkor, amennyiben nem a belügyminiszter rendelte el az internálást, az illető panasszal fordulhatott a miniszterhez. A lakhelyre való visszatérésről szintén a belügyminiszter döntött, miután kikérte a polgári hatóságok véleményét és kellő figyelemben részesítette a véderő érdekeit.⁴⁸

A rendelet III. fejezete intézkedett a külföldi állampolgárok esetleges felügyelet alá helyezéséről. E fejezetben meghatározták a hadifogoly fogalmát, elkülönítve őket azoktól, akik nem e kategóriába tartoztak. Az Osztrák-Magyar Monarchiával ellenséges viszonyban lévő országok állampolgáraival szembeni intézkedések megtétele (például összeírásuk) a tartózkodási helyük szerinti elsőfokú rendőrhatalóság feladata volt, onnan való eltávolításuk és őrizet alá helyezésük pedig a belügyminiszter jogkörébe tartozott. Az ellenséges országok azon állampolgáraival szemben — akik nem jelentettek veszélyt katonai vagy belbiztonsági szempontból (nők, gyerekek, idős, valamint fegyverképes korban lévő, de katonai szolgálatra alkalmatlan férfiak) — a rendelet enyhén intézkedett. Őket az elsőfokú rendőrhatalóság csak nyilvántartásba vette, de lakhelyüket nem kellett elhagyni, sem foglalkozásukat feladni. E kedvezmények abban az esetben teljesültek, amennyiben az említettek nem tanúsítottak államellenes magatartást. Az ilyen típusú felügyelet alatt állók változtathattak lakhelyükön, miután bejelentették ebbéli szándékukat és engedélyt kaptak az elsőfokú rendőrhatalóságtól.⁴⁹

A felügyelet alá helyezettokról központi nyilvántartás vezetését e rendelet tette kötelezővé, amely a belügyminiszter feladata volt. E teendőt helyi szinten az elsőfokú rendőrhatalóság végezte, amely minden változásról értesítette a belügyminisztert. A kényszerlakhelyként kijelölt település köteles volt gondoskodni a rendőri felügyelet alá helyezett személyek élelmezéséről, egészségügyi ellátásáról. A fogvatartottnak — amennyiben rendelkezett vagyonnal — eltartási költségeit magának kellett fedeznie. Anyagi hiányában munkára kellett fogni, ha testi és egészségi állapota ezt megengedte. Amennyiben a fogvatartott nem volt képes fedezni ellátási költségeit, az állam feladata volt élelmezése és ruhával való ellátása. Ugyanitt a jogalkotó leszögezte, hogy az adott település „... köteles továbbá őket támadások és méltatlanságok ellen megvédeni és gondoskodni arról, hogy emberséges bánásmódban, szükség esetében megfelelő támogatásban részesüljenek.”⁵⁰

A rendelet megszegését vagy más kilengéseket illető cselekedeteket kétféle besorolás alá helyezték. A szabályszegés 600 koronás pénzbüntetéstől két hónapig terjedő elzárásig volt büntethető. Engedtlenséget vagy más, kisebb súlyú bűn elkövetését esetén a rendőri felügyelet szigorításával szankcionálták.⁵¹

A gyakorlatban a zárt táboron kívül való lakhatás nem volt megengedve azoknak, akiket kémkedés vagy államellenes izgatás gyanújával internáltak. A rendelet értelmében az állam érdekeinek, a közbiztonságnak és a közrendnek a hadviselés szempontjából való veszélyeztetése esetén a problémás személyeket kitiltással, rendőri felügyelet alá helyezéssel vagy őrizetbe vétellel lehetett súlytani.⁵² Ez utóbbi alkalmazását a gyakorlatban jól mutatta Olaszország hadüzenete utáni differenciáltabban végrehajtott internálási hullám. A vonatkozó belügyminiszteri rendelet a 18 és 50 év közötti férfiakra vonatkozott, továbbá azokra, akik korukra való tekintet nélkül katonai rangot viseltek az ellenséges ország hadseregében. Elviekben ez alól kivételt képeztek azok, akik már hosszabb ideje az ország területén tartózkodtak és állampolgári hűségükhöz nem fért kétség, illetve magyar állampolgárok felelősséget vállaltak értük. A hadköteles koron kívül eső, valamint a kiskorúak és nők esetében a rendőri felügyeletet helyben foganatosították, csak az „aggályos viselkedésű” személyek kerültek zárt civil táborokba.⁵³

Az internálásról szóló 1915. évi belügyi rendeletben bukkant fel pontosabban meghatározva a felügyelet alá helyezett személyek munkára fogása eltartásuk fedezésére, illetve a munkaképtelenek a magyar állam általi tartási kötelezettsége. A hadköteles korban lévő, hosszabb ideje Magyarországon tartózkodó, de ellenséges ország megbízható állampolgáraitól szólva a jogszabály azokat korábbi lakhelyükön megtartani rendelte, különösen akkor, ha egy magyar állampolgár jótállást vállalt értük.⁵⁴

Az internálás szervezeti háttere

Az ország területén valamilyen módon fogva tartott külföldiek ellenőrzése, élelmezésének és ellátásának megszervezésével a Magyar Királyi Belügyminisztériumban külön hivatal foglalkozott. A Kivándorlási Biztosi Hivatal (KBH) minden, Magyarországon fogva tartott civil internált ügyében illetékességgel bírt. Vezetője magasabb rangú minisztériumi hivatalnok (miniszteri tanácsos) volt. A hivatal részéről JEKELFALUSSY Zoltán⁵⁵ neve szerepelt csaknem minden olyan iraton, amely a rendőri felügyeletet vagy internálást elrendelte vagy megszüntette, továbbá ehhez a hivatalhoz futott be minden olyan, az internáltak által írt kérvény vagy panasz, ami fogva tartásukkal, életkörülményeikkel kapcsolatos volt. A háború ideje alatt azon semleges államok számára, amelyeknek az Osztrák-Magyar Monarchiába akkreditált diplomatái az itt internált ellenséges országhoz tartozó külföldi állampolgárok jogainak védelmét ellátták, szintén megkerülhetetlen volt a KBH és annak vezetője, valamint apparátusa. A KBH mellett, mintegy összekötőként a belügyminiszter és a hivatal vezetője között, egy államtitkár is foglalkozott az internált személyek ügyeivel.⁵⁶ Az államtitkár feladata volt a táborok felkeresése, az ott őrzött civilek körülményeinek ellenőrzése, és amennyiben szükséges volt, a megfelelő intézkedések megtétele.⁵⁷ A magyarországi táborok tehát a Magyar Királyi Belügyminisztérium felügyelete alatt álltak.⁵⁸

A háború során többször is érzékelhető volt a különféle hatáskörrel bíró polgári és/vagy katonai személyek, hatóságok közötti súrlódás, amely a közigazgatás különféle szintjein nyilvánult meg. Habár a Magyar Királyi Belügyminisztérium és a haderő vezetése megállapodott a polgári és a katonai résztvevők szerepéről, több alkalommal sor került összeütközésre közöttük. Az ilyen súrlódások elsősorban az erdélyi hadszíntéren, illetve annak hadművelési területén érhetőek tetten. Jól szemlélteti ezt az az eset, amely az erdélyi kormánybiztos és a Cs. és kir. 1. hadsereg parancsnokság Védelmi Hírszerző Osztályának egyik vezető munkatársa között esett meg 1916-ban. A munkatárs saját hatáskörében utasította a helyi rendőrséget néhány olyan polgári személy elszállítására, akiket egyértelmű bizonyítékok hiányában nem internálhattak, de „menekültként” más vármegye területére helyezhették át, így eltávolítva a hadművelési területtől az erdélyi kormánybiztos szerint ez nem a hírszerző osztály feladata lett volna, e szervezetnek ugyanis nem lett volna joga utasítani a rendőrséget. A kormánybiztos joggal érezhette úgy, hogy a hadsereg átnyúlt a feje felett. Erről levélben számolt be a belügyminiszternek, azonban a levél hangvétele békülékeny volt és inkább jóindulatú segítségként próbálta beállítani a Cs. és kir. 1. hadsereg parancsnokság Védelmi Hírszerző Osztálya munkatársának túlbuzgóságát.⁵⁹

Összességében megállapítható, hogy Magyarországot illetően az internálást és a rendőri őrizetet szabályozó törvények, rendszabályok kialakítása már az I. világháborút megelőző időben megkezdődött. Az ezt követő jogszabályok a háborús helyzethez alkalmazva és az egyes jelenségeket is figyelembe véve láttak napvilágot. Erre jó példa az internálással foglalkozó 1915. évi belügyi rendelet⁶⁰, amely az említett jogszabályok közül pontos meghatározásait, kimunkáltságát és jogi értelemben vett letisztultságát tekintve irányadó volt a háború egész tartama alatt. Mindazonáltal a korabeli dokumentumokat (és nem utolsósorban a sajtót) olvasva az benyomása a kutatónak, hogy az internálás, mint terminológia egyfajta összefoglaló meghatározása volt a civilek fogva tartásának, nem feltétlenül téve éles különbséget a zárt táborokban élők és a rendőri felügyelet alá helyezettettek között. Paradox módon a háború közepén kiadott rendelet világitotta meg a legjobban ezt az értelmezésembeli problémát. Az 1916-ban „*a hadifoglyok, továbbá az internáltak és rendőri felügyelet alatt álló külföldi állampolgárok postaküldeményei és táviratai tárgyában a posta-és táviratigazgatóság által a posta-és távirat-hivatalokhoz intézett rendeletek kivonatos összefoglalása.*”⁶¹ címmel kiadott belügyi körrendelet, mintegy elemeire bontva az 1915-ben kiadott belügyminiszteri rendeletet, három kategóriába sorolta a fogvatartott civileket. Eszerint az úgynevezett „internált” polgári személyek között két csoportot lehet meghatározni:

1. *a rendőrhatalósági felügyelet alatt állók*, vagyis azok, akiknek (legyen az magyar vagy külföldi állampolgár) az ország bizonyos vidékein való tartózkodás a hadviselés szempontjából vagy az állam biztonsága szempontjából aggályos volt és ez okból rendőrhatalósági felügyelet alá helyeztetek. Esetükben ez a felügyelet „kivételes esetben” rendes lakóhelyükön való meghagyással történt.

2. *rendőri őrizet alá helyezett civilek*, akik rendőrhatalósági felügyelet alatt sem lakhatnak szabadon, hanem a „*rendőrhatalóság által megjelölt épületben helyeztetek el.*” Ez esetben ez az épület az internálótábor volt.⁶²

Rajtuk kívül létezett egy sajátos kategória, „az enyhébb rendőri felügyelet alatt állóké”, akik alatt azokat értették, akik egy, az Osztrák-Magyar Monarchiával ellenséges viszonyban lévő állam férfi állampolgárai voltak, ám már túl voltak a hadköteles koron vagy nem voltak fegyverképesek (például egészségügyi okokból). Ebbe a kategóriába tartoztak még a nők és a gyermekek is. Őket tehát csak nyilvántartásba vette a hatóság, illetve meghagyta őket korábbi lakóhelyükön, ha csak nem voltak gyanúsak.⁶³

Az I. világháború alatt született legfontosabb törvények és döntően belügyminiszteri rendeletek képezték a civilek internálásával kapcsolatos jogi szabályozás alappilléreit a magyar jogban. Fontos elem a magyar jog kidomborítása, mivel az Osztrák-Magyar Monarchia másik társországában az Osztrák Császárságban a törvényhozó testület — a törvényhozás gyakorlatának megfelelően — hozta meg a magyar országgyűléstől függetlenül a téma alapjait szabályozó törvényeket, majd ezek alapján született rendeletek is függetlenek voltak a magyar szabályozástól. Tény ugyan, hogy mindkét társország a háborúhoz kapcsolódóan hozta meg a témakör szabályozásához szükséges jogszabályait. Az is tény azonban, hogy ezen jogszabályok más-más elvi megközelítésen nyugodtak. Az Osztrák Császárságban — a porosz mintát követve — a véderőhöz igyekeztek kapcsolni a kivételes hatalom gyakorlásával kapcsolatos jogköröket. Ezzel szemben pedig a Magyar Királyságban a kivételes hatalom gyakorlása — a brit minta szerint — a kormány kompetenciájába tartozott.⁶⁴ Ez a helyzet ugyan előidézett némi súrlódást a közös haderő és a magyar közigazgatás között, azonban az nem volt olyan mérvű, hogy az internálás témájának a kivitelezését meggátolta volna.

A jogalkalmazás tekintetében Magyarországon a háborús kényszerintézkedések sorában a nemzetközi jogban járatos kortársak számára is az újdonság erejével hatott az internálás intézménye. Gyakran igazságtalanul vagy méltánytalanul alkalmazott eljárásnak minősítették és értetlenül álltak előtte, természetesen kizárólag abban az esetben, ha külföldön tartózkodó magyar állampolgárok voltak az érintettek. Bár elismerték, hogy a Magyarországon internálótáborba zárt külföldiek sorsa nem könnyű, hangsúlyozták a magyar hatóságok „nemes” hozzáállását és az ebből fakadó erkölcsi fölényt.⁶⁵ Politikusi körökben megfogalmazott aggályokról a képviselőházi viták során rögzített jegyzőkönyvek tanúsodnak, amelyekben — főleg 1914 végén, de a háború későbbi szakaszában is — több politikus az internálások jogszerűségével kapcsolatos aggodalmainak adott hangot.

Jogi tekintetben a kor jogásza, de a politikusok egy része is, a civil internáltak témáját a háború által felvetett új problémaként értelmezték, amelynek megoldásával kapcsolatban, a tények általános objektív ismerete nélkül, lehetetlen használható javaslatot tenni a sérelmesnek ítélt eljárás orvoslására. Általában véve a polgári internáltak háború alatti helyzetét úgynevezet „exlex”, azaz „törvényen kívüli” állapotnak tartották. Véleményük szerint ennek az volt a következménye, hogy az internáltakkal sokkal rosszabbul bántak az ellenséges országokban, mint a hadifoglyokkal. Ugyanis míg a hadifoglyokat védte a hágai egyezmény, addig a civil internáltakra sem törvény, sem a nemzetközi jog nem vonatkozott.⁶⁶ Abban azonban biztosak voltak, hogy a probléma létezik, és a jövőre nézve valamilyen adekvát választ igényel.⁶⁷

Jegyzetek:

¹ Civiliek táborokba zárása természetesen nem csak az Osztrák-Magyar Monarchiára volt jellemző. A szemben álló felek a világháború alatt Európa-szerte, de Európán kívül is hoztak létre az ellenséges országokhoz tartozó civilek számára táborokat, például az Egyesült Államokban, Kanadában vagy Ausztráliában.

² William BLACKSTONE (1723-1780). Angol jogász, bíró, törvényalkotó.

³ BLACKSTONE

⁴ Minden bizonnyal ezt a gondolatot is figyelembe vették az Amerikai Egyesült Államok törvényhozói, amikor 1798-ban megalkották az ellenséges idegenekre vonatkozó törvényt. A törvény feljogosította a hatóságokat a 14. életévüket betöltött férfi állampolgárok letartóztatására vagy eltávolítására abban az esetben, ha az USA-val hadban álló ország állampolgárai voltak.

HALPERIN

⁵ François Noël BABEUF (1760-1797). Francia utópista, kommunisztikus forradalmár, publicista. A francia forradalom direktórium korszaka alatt az Egyenlők Társasága nevű szellemi és politikai csoport vezetője. Összeesküvést szervezett a hatalom átvétele céljából, amiért kivégezték.

⁶ BUONARROTI: 202-203. p.

⁷ RAVASZ — SZIJJ: 307.p.

⁸ Loc.cit. 226.p.

⁹ Loc.cit.

¹⁰ A Hágai Egyezmények sorában — ugyancsak katonai relációban — bukkant fel az internálás témája. Az 1907. évi II. Hágai Egyezmény (a semleges hatalmak és személyek jogairól és kötelességeiről és szárazföldi háborúban) értelmében a semleges államok a hadviselők csapatait (rendszerint menekülők vagy szökevények), melyek a területére léptek, kötelesek voltak lefegyverezni és internálás alá helyezni.

SZABÓ: I.köt. 596.p.

¹¹ WLASSICS: A hadifogoly és a nemzetközi jog. 306.p.

¹² Loc.cit. 307.p.

¹³ Angliában csak jóval később, 1915-ben az úgynevezett Lusitania-affér után került sor tömeges internálásra.

¹⁴ WLASSICS: A hadifogoly. 21.p.

¹⁵ Idem: A hadifogoly és a nemzetközi jog. op.cit. 305.p.

¹⁶ Idem: A hadifogoly. op.cit.

¹⁷ Magyarországon például tömegesen internáltak szerb, olasz és román nemzetiségű, de magyar állampolgárságú személyeket is. Az ilyen látogatásokról fennmaradt, egyébként rendkívül csekély mennyiségű feljegyzés soha nem említette a magyar állampolgárságú internált civilekkel kapcsolatos bánásmódot, holott bizonyítottan érték őket atrocitások a táborokban.

¹⁸ A korabeli sajtóban Hadfelügyeleti Bizottságként, a szakirodalomban Hadfelügyeleti Hivatalként is szerepel.

¹⁹ SCHEER: 70-78.p.

²⁰ GALÁNTAI: 66.p.

²¹ Loc.cit. 68.p.

²² Loc.cit. 69.p.

²³ RAVASZ — SZIJJ: op.cit. 225.p.

²⁴ Loc.cit. 226.p.

²⁵ MUCSI: 194-195.p.

²⁶ Jelen esetben csak a rendőri őrizettel és az internálással kapcsolatos fontosabb, mondhatni azt meghatározó jogszabályok ismertetését kívántam elvégezni.

1912/LXIII.tc.

²⁷ GERGELY: 451.p.

²⁸ Az internálásra a javaslatot általában a helyi viszonyokat ismerő kormánybiztosok, később a közigazgatás más szereplői is tehettek javaslatot, amelynek alapján rendelte el annak foganatosítását a Magyar Királyi Belügyminisztérium.

1914/L.tc. 10.§

²⁹ Loc.cit.

³⁰ 3 009/1914. (VIII. 27.) BM.r.

³¹ Loc.cit. 575.p.

³² Loc.cit. 574.p.

³³ Ez a városokban az úgynevezett Önkéntes Őrségek létrehozásával valósult meg.

³⁴ 3 009/1914. (VIII. 27.) BM.r. 574.p.

³⁵ Loc.cit. 575.p.

³⁶ Loc.cit. 573-575.p.

³⁷ 10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr.

³⁸ Loc.cit. I. fejezet 1. §.

³⁹ Loc.cit. I. fejezet 2. §. e. és f. pont

⁴⁰ Loc.cit. I. fejezet 2. §. a. és b. pont

⁴¹ Loc.cit. I. fejezet 2. §. d. pont. A rendelet csak sárokszármokot adott meg, az éjszakai lakhelyelhagyási tilalom kezdő-és végőráját a helyi hatóságok gyakran maguk szabták meg.

⁴² Az már más kérdés, hogy a hétköznapi életben mennyire lehetett betartani ezt az utasítást.

⁴³ Ezzel az esetleges szökéseket akarták nehezebbé tenni.

10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr.

⁴⁴ Loc.cit. I. fejezet 3. §.

⁴⁵ Ez mára 1914/L.tc.-ben is megjelent.

1914/L.tc.

⁴⁶ BETEGH: 75-78. p.

⁴⁷ Az elsőfokú rendőrhatalóság vidéken a főszolgabíró volt, törvényhatóságokban pedig a rendőrkapitány.

PARÁDI: 132. p.

⁴⁸ 10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr. II. fejezet, 4-6. §

⁴⁹ Loc. cit. III. fejezet, 7-10. §

⁵⁰ Loc. cit. IV. fejezet, 11-15. §

⁵¹ - Vagyis akiknek csak jelentkezési kötelezettségük volt, rendőrhatalósági felügyelet alá kerültek. Azokat a személyeket, akik korábban „csak” rendőrhatalósági felügyelet alatt voltak, őrizet alá (internálótáborba) helyezték.

Loc. cit. IV. fejezet, 11. § és Egyes rendelkezések 15.§.

- A büntetés elbírálását az 1914/L.tc. is kihágásként említette és pénzbüntetést helyezett kilátásba büntetéséért.

1914/L.tc. op.cit. 9. §-a

⁵² SZIKINGER

⁵³ 17 631/1915. (V. 29.) BM.kr. 581.p.

⁵⁴ 10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr. op.cit.

⁵⁵ JEKELFALUSSY Zoltán (Variháza, 1862. VI. 4. – Budapest, 1945. II. 5.) szép hivatali karriert futott be. 1887-ben a Földműves-, Ipar és Kereskedelmi Minisztériumban fizetés nélküli segédfogalmazóként dolgozott. A hivatali ranglétrán haladva 1899-ben már miniszteri titkár, 1901. III. 31-től belügyminisztériumi miniszteri osztálytanácsos. 1909. III. 18-tól a Kivándorlási Biztosi Hivatal vezetője. A *IV. Károly* koronázási ünnepségét megrendező bizottság elnöke. 1917. VII. 31. és 1918. X. 29. között a Fiumei Kormányzóság utolsó kormányzójaként vonult be igazán a magyar történelembe. A trianoni békediktátum után, 1927-től felsőházi tagként folytatta pályáját, majd 1939-ben már az UFA Filmgyár Rt. elnökeként láthatjuk.

BÖLÖNY: 159.p. ; 70 333/1909. (VI. 5.) BM.r.

⁵⁶ 1914 októberében ezt a posztot NÉMETHY Károly belügyminisztériumi államtitkár töltötte be.

Az *internáltak között*. 5.p.

⁵⁷ Loc.cit.

⁵⁸ Ez alól a nezsideri, az aradi és az esztergom-kenyérmezei kivétel volt, amelyek a közös hadügyminiszter felügyelete alá tartoztak. Utóbbi főleg hadifogolytáboroként ismert, de a háború elejétől őriztek civileket is a tábor területén.

⁵⁹ Erdélyi kormánybiztos ebben az időben BETEGH Miklós, a Cs. és kir. 1. hadsereg parancsnokság Védelmi Hírszerző Osztályának egyik vezető munkatársa pedig WILDT vezérkari százados volt. Az említett példa mellett számos további esetet lehetne említeni.

MNL-OL. K-148-36. 569. doboz, 37495/1916. 2. f és 17. f. Internálás mellőzésével eltávolított és menekültként kezelendők elhelyezése. 1916. október 11.

⁶⁰ 10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr. op.cit.

⁶¹ 7 655/1916. (IV. 6.) BM.kr.

⁶² Loc.cit.

⁶³ Loc.cit.

⁶⁴ MEZEY: A kivételes Hatalom. 4-6.p. ; Idem: A kivételes hatalom jogi természete. 25-32.p. ; Idem: Az első világháború jogi törvényhozói előkészítése: A kivételes hatalomról szóló 1912. évi 63. törvénycikk. 11- 18.p.

⁶⁵ LÓRÁNT: 77.p.

⁶⁶ Loc.cit. 77.p.

⁶⁷ Loc.cit. 78.p.

Forrás-és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések feloldása):**MONOGRÁFIÁK, KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK**

- BETEGH (46.;) — BETEGH Miklós: *Erdély a világháborúban. Néhány erdélyi adat az 1914-1917. év történetéhez.* Dicsőszentmárton, 1924, Erzsébet Könyvnyomda Rt. 106 p.
- BLACKSTONE (3.;) — William BLACKSTONE: *Commentaries of the laws of England in four books.* [Anglia jogainak magyarázata négy könyvben.] Oxford, 2016, (Reprint, első kiadás 1766), Oxford University Press. 1784 p. GB-ISBN 978 019 96 0098 4.
- I.köt. *Rights of persons.* [Személyek joga.]
- II.köt. *Rights of Things.* [Dologi jog.]
- III.köt. *Private Wrongs.* [Magánjog.]
- IV.köt. *Public Wrongs.* [Közjog.]
- BUONARROTI (6.;) — Filippo BUONARROTI: *Conspiration l'égalité dite de Babeuf.* [Az ügynevezett Babeuf egyenlőség összeesküvése.] Paris, 2015, (Reprint, első kiadás 1828), Laq Fabrique Edition. 300 p. FR-ISBN 978 235 87 2068 7.
- GALÁNTAI (20.;21.;22.;) — GALÁNTAI József: *Magyarország az első világháborúban 1914-1918.* Budapest, 1974, Akadémia. 452 p. HU-ISBN 963 05 0075 2.
- HALPERIN (4.;) — Terri Diane HALPERIN: *The Alien and Sedition Acts of 1798: Testing the Constitution.* [Idegenrendészeti jog és a felforgatókról szóló jog 1798. Az alkotmány vizsgálata.] Baltimore (USA), 2016, John Hopkins University Press. 168 p. USA-ISBN 978 142 14 1968 8. /Witness to history. [A történelem tanúja]/ USA-ISSN —
- LÓRÁNT (65.;66.; 67.;) — LÓRÁNT Ármin: *A hadifogoly-kérdésről.* Budapest, 1915, Hedvig Imre Könyvnyomdája. 83 p.
- TANULMÁNYOK**
- BÖLÖNY (55.;) — BÖLÖNY József: *Közös miniszterek – horvát bánok – fiemei kormányzók (1867-1918). Levéltári Közlemények, XLVIII-XLIX.évf. (1977-1978) 1-2.sz. 123-161.p.* HU-ISSN 0024-1512.
- MEZEY: A kivételes Hatalom. (64.;) — MEZEY Barna: *A kivételes Hatalom. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), IV.évf. (1994) 5.sz. 4-6.p.* HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1993. szeptember 21.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „Háború, forradalom, trianon” című V. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- MEZEY: A kivételes hatalom jogi természetete. (64.;) — MEZEY Barna: *A kivételes hatalom jogi természetete. Jogtörténeti Szemle, XVII.évf. (2015) 4.sz. 25-34.p.* HU-ISSN 0237-7284.
- MEZEY: Az első világháború jogi törvényhozói előkészítése: A kivételes hatalomról szóló 1912. évi 63. törvénycikk. (64.;) — MEZEY Barna: *Az első világháború jogi törvényhozói előkészítése: A kivételes hatalomról szóló 1912. évi 63. törvénycikk.* 11- 18.p. In ÁDÁM János — SEGES Vladimír — PALLAI László et al. (szerk.): *Első világháború a Kárpátokban.* [Prvá svetová vojna v karpatoch. Перша світова війна в карпатах.] Eperjes, 2016, Eperjesi Egyetem. 336 p. SK-ISBN 978 805 55 1717 9.
- MUCSI (25.;) — MUCSI Ferenc: *Sajtó, cenzúra Magyarországon az első világháború idején. Történelmi Szemle, XXVII.évf.(1984) 1-2.sz. 192-202.p.* HU-ISSN 0040-9634.
- PARÁDI (47.;) — PARÁDI József: *A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XX.évf. (2011) 23.sz. 124-143.p.* HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009. október 9.-én Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek.” című XXIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- SCHEER (19.;) — SCHEER Tamara: *Das k.(u.)k. Kriegsüberwachungsamt und die Zensurfrage. Ein Beitrag zur Sicherung der Heimatfront.* [A Császári (és) Királyi Hadsereg és a cenzúra kérdése. Hozzájárulás a hazai front biztosításához.] *Journal for Intelligence, propaganda and securities studies*, 1.évf. (2007) 2.sz. 70-82.p. AT-ISSN 1994-4101.
- SZIKINGER (52.;) — SZIKINGER István: *Rendvédelmi jog a dualizmus korszakában. Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXII.évf. (2012) 26.sz. 141-157.p.* HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2011. november 11.-én Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar

Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelmében*” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

WLASSICS: A hadifogoly. (14.;16.;) — WLASSICS Gyula: A hadifogoly. *Budapesti Szemle*, CLXI.évf. (1915) 457-458-459.sz. 11-25.p.

WLASSICS: A hadifogoly és a nemzetközi jog. (11.;12.;15.;) — WLASSICS Gyula: A hadifogoly és a nemzetközi jog. *Jog-és államtudományi Szemle*, XIV.évf. (1915) 5.sz. 289-316.p.

CIKKEK

Az internáltak között. (56.;57.;) — *Az internáltak között.* (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, V.évf. (1914. október 23.) 272.sz. 5.p.

LEXIKONOK, ADATTÁRAK

GERGELY (27.;) — GERGELY András (szerk.): *19. századi magyar történelem 1790-1918.* Budapest, 1998, Korona Kiadó. 484 p. HU-ISBN 963 90 3659 5.

RAVASZ — SZIJJ (7.;8.;9.;23.;24.;) — RAVASZ István — SZIJJ Jolán (szerk.): *Magyarország az első világháborúban. Lexikon A – Zs.* Budapest, 2000, Petit Real. 851 p. HU-ISBN 963 92 6701 5.

SZABÓ (10.;) — SZABÓ József (szerk.): *Hadtudományi Lexikon A-L.* Budapest-Szeged, 1995, Magyar Hadtudományi Társaság - Scriptum.
- I.köt. *A-L.* 842 p. HU-ISBN 963 04 5227 8.
- II.köt. *M-Zs.* 843-1584.p. HU-ISBN 963 04 5228 6.

LEVÉL-, IRAT-, ÉS DOKUMENTUMTÁRI GYŰJTEMÉNYEK

MNL-OL. K-148 (59.;) — MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) K-148 (Polgári kori magyar belügyminisztérium elnöki iratainak gyűjteménye)

JOGSZABÁLYOK

1912/LXIII.tc. (25.;) — 1912/LXIII.tc. a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről.

1914/L.tc. (28.;29.;45.;51.;) — 1914/L.tc. a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912:LXIII. törvénycikknek és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912:LXVIII. törvénycikknek kiegészítéséről.

70 333/1909. (VI. 5.) BM.r. (55.;) — 70 333/1909. (VI. 5.) BM.r. utasítás a Kivándorlási Biztosi Hivatal részére.
Magyarországi Rendeletek Tára, XLIII.évf. (1909) I.füzet. 1099-1102.p.

3 009/1914. (VIII. 27.) BM.r. (30.;31.;32.;34.;35.;36.;) — 3 009/1914. (VIII. 27.) BM.r. A hadviselés érdekében felügyelet (örizet) alá helyezendőkkel vagy lakóhelyükről eltávolítandókkal szemben kövendő eljárás.
Belügyi Közlöny, XIX.évf. (1914) 45.sz. 573-575.p.

10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr. (37.;38.;39.;40.;41.;43.;44.;48.;49.;50.;51.;54.;60.;) — 10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr. a rendőri felügyelet alá helyezésnek és az őrizet alá vételnek szabályozásáról.
Belügyi Közlöny, XX.évf. (1915) 20.sz. 379-385.p.

17 631/1915. (V. 29.) BM.kr. (53.;) — 17 631/1915. (V. 29.) BM.kr. olasz állampolgárok internálása.
Belügyi Közlöny, XX.évf. (1915) 30.sz. 581.p.

7 655/1916. (IV. 6.) BM.kr. (61.;62.;63.;) — 7 655/1916. (IV. 6.) BM.kr. a hadifoglyok, továbbá az internáltak és rendőri felügyelet alatt álló külföldi állampolgárok postaküldeményei és táviratai tárgyában a posta-és távirdaigazgatóság által a posta-és távirdahivatalokhoz intézett rendeletek kivonatos összefoglalása.
Belügyi Közlöny, XXI.évf. (1916) 17.sz. 435-444.p.

A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989

(The purpose and task of the border guard reconnaissance 1945-1989.)

Absztrakt

A vizsgált időszak többszörösen átkeresztelt nevű magyar határőrsége a dualizmus és a két világháború időszakához hasonlóan a szolgálati feladatai eredményes ellátása érdekében végzett felderítő tevékenységét az őrzésére bízott határ mindkét oldalán. Ezt a szervezetet és annak tevékenységét, a vonatkozó szabályzókat mutatja be a szerző tekintettel a magyar pártállam más jellegű felderítői munkát végző szervezeteire. Az olvasó a magyarországi titkos információgyűjtésnek a pártállami időszakban megvalósuló eszközeibe és módszereibe nyer betekintést a magyar határőrizeti felderítés működésével való ismerkedése során. A tanulmány a témát nem ideológiai megközelítéssel, hanem szakmatörténeti szempontból vizsgálja a kortárs szerző alapos szaktudását hasznosítva.

Kulcsszavak

határőr felderítés ; Magyar Határőrség ; Államvédelmi Hatóság ;
„B” egyének ; BM kollégium

Abstract

The Hungarian Border Guard, renamed several times during the period under review, carried out its reconnaissance activities on both sides of the border entrusted to guard it, similarly to the period of dualism and the two world wars. This organization and its activities, the relevant regulations are presented by the author with regard to the organizations of the Hungarian party state performing other types of reconnaissance work. The reader gains an insight into the tools and methods of secret information gathering in Hungary during the party-state period as he gets acquainted with the operation of Hungarian border surveillance reconnaissance. The study does not examine the topic from an ideological point of view, but from a professional history point of view, utilizing the thorough expertise of the contemporary author.

Key words:

border guard reconnaissance ; Hungarian Border Guard ; State Protection Authority; „B” persons ;
BM (interior ministry) collegium

*

Open Researcher and Contributor ID = Nyílt Kutató és Közreműködő Azonosító (ORCID) : <https://orcid.org/0000-0003-4285-0612>

Institutional attachments = Szerző intézményi kötődései :

- *Bertalan Szemere Scientific Society of History of Hungarian Law Enforcement* = Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság
= Nemzeti Közszolgálati Egyetem

- *National University of Public Service*

@: zsigovits.laszlo@uni-nke.hu

Date of registry = Regisztrálás dátuma : 2019. IX. 10.

Date of acceptance = elfogadás dátuma : 2020. I. 8.

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59N.179-228P

A titkos információgyűjtés kvalifikált tevékenység, melyet eredményesen csak az e célból létrehozott és működtetett szervezetek képesek végrehajtani. A határőrizeti tevékenységhez kapcsolódó titkos eszközökkel folytatott információszerezést a határőr felderítő, más néven a határőr operatív szervek végezték. A határőrizeti operatív munka során nem az ügynök volt az általánosan alkalmazott megnevezés, helyette többnyire a hálózati személy fogalmat használták, ha a hálózat kiépítéséről, működtetéséről, illetve hálózat tartásáról esett szó a hivatalos dokumentumokban. 1956. évi minisztertanácsi határozat az idegen államok hírszerző szervezetei és a belső ellenséges erők elleni harc alapvető eszközeként határozta meg az ügynökséget.¹ A határőrizeti szervek számára, ellentétben az államvédelelnél és a rendőrségnél használt ügynökség kifejezéssel, a „hálózati munka” folytatását tette lehetővé a határozat.²

A titkos információgyűjtés az operatív eszközök alkalmazásával történik. Klasszikus értelemben alapvetően nyolc operatív eszköz volt használatban, mely a globális elektronikai adatgyűjtés során továbbbi, főként az elektronikai eszközökkel végzett információgyűjtéssel és a digitális nyomoknak a megszerzésével bővült ki.

A titkos információgyűjtés morfológiája az alábbiak szerint építhető fel:

- jogszabályok és egyéb szabályzók (az 1990. évig szigorúan titkos, különösen fontos minősítésű minisztertanácsi, belügyminiszteri, belügyminiszter-helyettesi utasítások, parancsok, határozatok, ezt követően nyílt jogszabályok);³

- szervezetek: koalíciós, központi és fegyveres testületek operatív szervei;

- pénzügyi, anyagi ellátás (például: „B” ellátmány);

- személyi összetétel operatív szervek munkatársai tekintetében számos csoportot foglal magába (vezetés, adminisztrációs más támogató feladatokat ellátók, hálózatépítő és hálózattartó valamint hálózatnevelő (felderítő, elhárító) operatív munkások, hírszerzők, szigorúan titkos és titkos állomány, biztosítási feladatokat ellátó operatív technikát alkalmazók),⁴ titkos vizsgálati és nyomozati munkát végzők, elemzők értékelők, operatív figyelést és környezettanulmányozást végzők⁵ (a katonai elhárítás saját szervekkel rendelkezett), nyilvántartók,

- személyi összetétel hálózati személyek tekintetében rezidensek, ügynökök, informátorok, „K” és „T” lakás tulajdonosok, csapatulajdonosok,

- konspirált figyelő- és tartózkodási helyek, garázsok, szolgálati kutyák;

- fedett intézmények, üzlethelyiségek, cégek;

- operatív biztosítás;

- együttműködők azaz hivatalos kapcsolatok és társadalmi kapcsolatok;

- titkos kommunikáció, kapcsolattartás;

- hírszerző lehetőség;

- operatív eszközök és módszerek⁶: hálózattartó operatív állomány által is alkalmazható, operatív technikai szervek által alkalmazható, globális eszközök (kém műholdak, internet, globális elektronikai információgyűjtés), kombinációk, operációk, fedett tevékenységek,

- operatív nyilvántartás: helyi, központi;

- konspiráció, rejtjelezés, titkosítás, rejtés, fedés, legenda, fedőigazolvány, fedőcég.

A határőrizeti szervezeteknél a vizsgált időszakban — kivéve az 1980-as évek végét — alapvetően két területen folyt operatív tevékenység.

Az egyik terület a katonai elhárítás volt, mely a saját állomány védelmét szolgálta, első sorban a politikailag másként gondolkodók, kémek kiszűrését próbálta megoldani, illetve az akkori szocialista erkölcsi normáktól eltérő életmódot folytatók tevékenységét kísérte figyelemmel és a titokvédelmet biztosította. Az elhárító szervezetek kezdetben határőrizeti szervezeti elemek voltak, ugyan a központi állambiztonsági szervezetek szoros felügyelete mellett, azonban az 1950. évtől már szervezetileg is a központi állambiztonsági szervezetek alá tartoztak. Osztály, alosztály, csoport szervezeti elemeik továbbra is a határőrségnél maradtak, tagjaik többnyire határőr tiszték voltak, de az állománytábla szerint a központi állambiztonsági szervezet részét képezték.

Az 1945. V. 14-től felállításra kerülő határportyázó századok és határőr őrsök katonai elhárítási feladatait a katonai elhárítást végző, Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Osztály irányítása alá tartozó, a honvéd kerületi parancsnokságok mellett működő D osztályok látták el.⁷

Az 1946. III. 25-ei átszervezést követően, a Magyar Honvéd Határőr Parancsnokság közvetlen szerveként került létrehozásra az elhárítási feladatokat is ellátó 1/b Osztály.⁸ Az 1/b Osztály Defenzív Alosztálya végezte az elhárító munkát az 1950. évig, a határőrizeti szervezeteknek az Államvédelmi

Hatóságba (ÁVH) történő beolvasztásáig. A 14 határvadász zászlóalj parancsnokságon és a 15. Határvadász Vasútbiztosító Zászlóaljnál a D osztály állományába tartozó D tisztek és D tiszthelyettesek, valamint a határvadász századoknál D tiszthelyettesek végezték az elhárító munkát. A D Osztály sokszor más feladatba vonta be őket, mert az 1947-1948. években sok nyugatról visszaszivárgott katonatisztet, csendőrt, volt nyilast, „SS” katonát vettek őrizetbe, illetve több embercsempészt, fegyverrejtegetőt fogtak el a hazai rendvédelmi testületek, amelyek nem rendelkeztek elég erővel az elfogott személyek valamelyes feladatok elvégzésére, illetve azok alapján a további nyomozások kivitelezése tekintetében. A határőr őrsökön nem volt elhárítást végző operatív munkás, a zászlóalj D tiszthelyettesek elhárítási feladatokat teljesítése céljából kerékpárral jártak ki a területükre. Egy D tiszthelyettesnek hat határőr órs is juthatott.⁹

A két korabeli D tiszthelyettes visszaemlékezése nem fedi teljesen egymást. Az egyik visszaemlékező szerint a határvadász zászlóalj D állománya a zászlóalj-parancsnoknak volt alárendelve, a honvéd kerület D osztállyal csak együttműködött.¹⁰ A másik tiszthelyettes úgy emlékezett vissza, hogy a határvadász zászlóalj D állománya a honvéd kerület D osztály alárendeltségébe tartozott.¹¹

„A század D. tiszthelyettes végezte az elfogott határsértők kihallgatását a Z. D. tiszttől kapott utasítások alapján. Szoros kapcsolatot tartott fenn az őrsparancsnokokkal s B. egyénekkel. Hetenként ellenőrizte az őrsöket, s egyidejűleg felvette a kapcsolatot a községben élő B. egyénekkel. Szerkesztette a Z. D. tiszt utasítása alapján az esedékes jelentéseket.”¹² (Z = zászlóalj.)

Az ÁVH időszakában a határőrizeti elhárító szervek az ÁVH II. (Katonai Elhárító) Főosztály állományába tartoztak, de szervezetenként továbbra is a határőrségnél maradtak, amely a megnevezésükben is kifejezésre került.¹³ A határőrizeti szervezeteknél az elhárítási feladatokat az ÁVH II. (Katonai Elhárító) Főosztály II/2. Osztály (Belső Karhatalom, Rendőrség, Határőrség) II/2-a alosztály (Határőrség) irányította.

1956 után is megmaradt az elhárító szervezetek központi irányítása, amely — az ÁVH időszakhoz hasonlóan — ugyancsak tükröződött az elnevezésekben.¹⁴

A másik operatív területen, azaz a felderítés szférájában a határőrizeti felderítő szervezetek a határőrizeti feladatrendszer eredményes ellátásához szükséges külső információk megszerzésére voltak hivatottak. A határőrizeti felderítő/operatív szervezetek a vizsgált időszakban az adott korszak határőrizeti- és politikai céljai alapján meghatározott, de nem teljes körű operatív eszközök alkalmazására voltak jogosultak, a saját állományt illetően nem foglalkoztak hálózati tevékenységgel, információgyűjtéssel, azt mindig az elhárító szervezetek végezték. A határőrizeti operatív szervezetek titkos külső információgyűjtés mellett folytattak nyílt információgyűjtést, nyomozati és vizsgálati tevékenységet, elemző és értékelő munkát, valamint elláttak a határterületi lakosság határőrizetbe történő bevonására irányuló felvilágosító, nevelő feladatokat is. A határőrizeti szervezetek felderítő munkája jelentős múltra tekint vissza, már a pártállamot megelőző polgári magyar állam időszakában, a dualizmus idején is végeztek ilyen tevékenységet.¹⁵

Rövid ideig, az 1986-1991. évek között a határőrizeti testületnek volt egy harmadik operatív tevékenységi területe is, amely az operatív környezettanulmányozást foglalta magában a határőrizeti állományt illetően. A Környezettanulmányozó Alosztály közvetlenül a BM Határőrség Országos parancsnokának volt alárendelve, de a feladatokat többnyire a személyügyi osztályvezetőtől kapta. A Környezettanulmányozó Alosztály személyi állománya határőr tisztekből (alosztályvezetőből és három főelőadóból), valamint egy nyilvántartóból és gépíróból állt. Az alosztály munkatársainak felkészítését a szakmai felügyeletet ellátó BM III/2. (Operatív Figyelő és Környezettanulmányozó) Osztály valósította meg.¹⁶

A vizsgált időszakban a határőrizeti felderítő szervezetek feladata alapvetően három fő területre irányult:

- megfelelő információk biztosítása a csapaterő számára a készülő illegális határátlépésekről és a várható csempésztevékenységekről a határőrizet megszervezéséhez;
- hálózati operatív és nyomozati munkával időben felfedni és megakadályozni az illegális határátlépéseket és a csempésztevékenység kísérletét;
- a nyomozati és elemző-értékelő munka eszközeivel, módszereivel feltérképezni a határőrizeti-operatív helyzetet, meghatározni az illegális határátlépések módszereit, várható helyszínét és időpontját.

A határőrizeti felderítés jellemzői az 1945-1949. évek között

Az 1945. év kezdetétől a Honvéd Határvadászok, majd a Honvéd Határőrség és a Határrendőrség látott el határőrizeti feladatot, melynek célja korabeli megfogalmazás szerint „... a magyar demokrácia védelme minden külső és belső ellenség ellen.”¹⁷ képezte. A határőrizeti felderítés célja jelentősen függött a határőrizet, határvédelem céljától, mely első sorban a háborús bűnösök felfedésére, az országból való kiszökésének megakadályozására, valamint a különböző fegyveres bandák támadásai elleni védelemre szolgált, illetve a csempészetet, a kitelepített svábok vagyontárgyaikért történő visszaszívargását és a tiltott kivándorlást igyekezett megakadályozni. A gazdaság stabilizálása érdekében fel kellett lépni a feketézők, csempészek ellen. Kezdetben politikai pártbefolyás, pártérdek kevésbé érvényesült, annak ellenére, hogy 1945 január végére a fővárosban két kommunista vezetésű politikai rendőrség létezett¹⁸, ebben az időszakban a Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) — amely Kelet-Európa térségében egyértelműen szovjet vezetés alatt állt — felügyelte az ország fegyveres erőinek és szerveinek létrehozását, tevékenységét. A szovjet katonai megszállás egyre erőteljesebben fejtett ki nyomást a Magyar Kommunista Párt érdekeinek érvényesítése érdekében.¹⁹

Alapvetően a határőrizetet, határvédelmet a honvéd határőrség látta el a honvéd kerületi parancsnokságok irányításával, a határportyázó századok és a határportyázó őrsök által. A személyi állományt szovjet és amerikai hadifoglyokból és katonaviselt foglyokból verbuválták. A parancsnoki kar Ludovika Akadémiát végzettekből állt. Sok nemkívánatos elem is itt szeretett volna megbújni a felelősségre vonás elől.²⁰ A jobboldal a hadseregben még jelentős erővel rendelkezett.²¹ Mosonszentjánoson a határőrségi szervezetet az Ausztriából visszavezényelt 5. hadosztály személyi állományából, valamint a helyi lakosokból állították fel.

A felderítési és elhárítási feladatok ellátására a honvéd kerület-parancsnokságok mellett működő, a Katonapolitikai Osztály alárendeltségében lévő D osztályokat hoztak létre. Ezzel az 1945. év elején az operatív munka a D osztályokra hárult, amely tagjai első sorban volt partizánokból, az ellenállási- és munkásmozgalom harcosaiból kerültek ki. Az illegalitásban dolgozó kommunisták jelentős konspirációs tapasztalattal rendelkeztek. Mellettük viszont szakemberekként alkalmazták a nem kompromittálódott volt csendőröket, rendőrnnyomozókat és a korábbi defenzív osztály volt nyomozóit is. A D osztályok székhelye, működési területe megegyezett a honvéd kerületekével. Az operatív szervezeteknél törekedtek a baloldal számára politikailag megbízható káderek alkalmazására.

A D osztályok D tisztékből, D tiszthelyettesekből és polgári nyomozókból álltak.²² Kezdetben a korábban operatív tevékenységet végzők által alkalmazott hálózati személyek felkutatásának és aktívizálásának kísérletével folyt a titkos információgyűjtés. Az 1945. évben a hálózati operatív tevékenység megszervezése még számos nehézségbe ütközött.²³

A határőr őrsökon egy fő nyomozó tiszthelyettes látott el szolgálatot. Ezáltal a határőrizeti felderítő munka a 27 portyázó század 150 őrsén folyt. Az őrs-nyomozó tiszthelyettesek az őrs-parancsnok alárendeltségében tevékenykedtek.²⁴

Az államhatár tiltott (nem az engedélyezett helyen, időben és módon történő) átlépése bűncselekménynek számított, az ilyen cselekmény elkövetőjét határsértőnek minősítették. A határsértők körét a menekülő háborús bűnösök, a világháború és a kommunista hatalomátvétel előtti politikai, gazdasági vezetők, egyházi személyek, menekülő köztörvényes bűnözők, a nyugati életformát előnyösebbnek tartó, kalandvágó és egyéb politikai okokból távozni akarók csoportja alkotta. Ezek mellett jelentős volt a kémek és ügynökök államhatár átlépési tevékenysége, az ember- és áru csempészt elkövetők száma, (a csempésztés olyan méreteket öltött, hogy veszélyeztette a gazdasági élet normalizálását), illetve a felfegyverzett bandákkal, a sváb kitelepítés során a kitelepítettek visszaszívargásával, a volt SS tagokkal, volksbundistákkal, kémekkel és diverzánssokkal kellett számolniuk a határőrizeti szervezeteknek.²⁵

A csempészek többször erőszakosan léptek fel az őket feltartóztató határőrizeti szervezetekkel szemben, az Ausztriában működő különböző kém- és diverzánscsoportok által átdobott ügynökök sem této-váztak fegyvert használni. A soproni zsákban az államhatár más térségeihez hasonlóan a csempésztés kis kockázattal járt, mivel az 1946. évben a honvéd határőrség csak korlátozott élőerővel rendelkezett, nem volt az államhatár mentén nyomsáv, műszaki zár, jelzőrendszer kiépítve. Ezért az osztrák-magyar határ közelében jól szervezett csempésztbandák tevékenykedtek, amelyek számtalan erőszakos, sokszor halállal végződő cselekményeket követtek el. A korabeli sajtó számos ilyen esetről számolt be. Ezen bandák tagjai a volt SS tagjaiból, volksbundistákból, vlaszovistákból, nyilasokból, közönséges bűnözőkből tevődtek össze.²⁶

A határőrizetre veszélyes elfogott személyek összetétele széles skálán mozgott, az internálótáborból nemrég szabadulttal kezdődően, ékszereit Ausztriába csempészni szándékozó hölgyön keresztül, a gépkocsi tolvaj-gépkocsicsempéssel bezárólag szinte minden fajta személy megtalálható volt, aki a korabeli rendfenntartással valamilyen formában szembekerülhetett.

A határőrök körében is akadt olyan katona, aki nem tudott ellenállni az anyagi csábításnak. Kösze- gen szolgált az a katona, aki 200-300 forintért vitt át embereket a határon.

A Honvéd Határőrség parancsnoka az 1946. évi nyilatkozatában kiemelte, hogy meg kell akadályozni a csempésztést és a határon átnyúló feketekereskedelmet, a banditák és bűnözők beáramlását az országba, az államhatalmi erők elől külföldre menekülők szökését. Fontos feladat volt a csempészek, a feketézők, a bűnözők, és a jobboldal emberei illegális határátlépésének a megakadályozása.²⁷

A határesemények többnyire a déli és nyugati határszakaszon, úgy befelé, mint kifelé irányulóan zajlottak. Ennek megfelelően a határőrizeti elhárítás és felderítés erőit és eszközeit ezen két legaktívabb viszonylatban összpontosították.

Az 1945-1946. években a honvéd kerületek a konzervatív világnézetű személyek gyűjtőhelyeivé váltak. Ezért a D osztályok egyik fontos tevékenységét alkotta az új rendszerrel nem szimpatizálók kiszűrése, ennek keretében:

- a honvéd határvaszportyázó századok és őrsök személyi állományának kiválasztása, a volt nyilasok és háborús bűnösök a határőrizeti szervezetekből való eltávolításának javaslatba hozatala;
- a hivatásos állomány operatív értékelése;
- a személyi állomány hangulata alakulásának figyelemmel kísérése;
- a határmenti lakosság és a határvaszportyázók kapcsolatának javítása az operatív munka eszközeivel;
- a határvaszportyázók és a szomszédos ország határőrizeti szervezetei közötti viszony alakulásának figyelemmel kísérése.

A határőrizeti szervezet 1946. III. 25-ei első átszervezése kapcsán — a Honvéd Határvaszportyázó csapatnem szervezetéből kiindulva — megalakult a Magyar Honvéd Határőrség. Ennek keretében felállították a Honvéd Határőrség Parancsnokságát és létrehozásra kerültek a zászlóalj-parancsnokságok is. Az átszervezés után a határőrség a Magyar Kommunista Párt fegyveres csapatává vált,²⁸ mely előrevetítette, hogy az operatív munka is pártérdekeket fog szolgálni. A SZEB szorgalmazta az államhatáron erős ügynöki csoportok létrehozását, valamint a csempésztéssel és egyéb bűncselekménnyel gyanúsítható személyek megfigyelésének fokozását.²⁹

Az operatív munka végzésére a Magyar Honvéd Határőrség Parancsnokság közvetlen alárendeltségében hozták létre az 1/b Osztályt. Ez a szervezeti egység kezdetben alapvetően elhárítási feladatokat végzett, illetve az elhárítási (saját állomány védelme) és a felderítési (szervezeten kívüli információk megszerzése a készülő államhatár-ellenes bűncselekményekkel kapcsolatban) tevékenység nem különült el élesen egymástól. Az 1/b Osztály a szakmai irányítás és vezetés szempontjából közvetlenül a Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Osztály alá tartozott. A honvéd kerületeknél a D osztályok továbbra is megmaradtak, elvileg ugyan közvetlenül utasítást nem adhattak a határvaszportyázó zászlóalj D tiszteknek, de szorosan együttműködtek egymással. Például a Katonapolitikai Osztály által vezetett köztársaság-ellenes összeesküvés felszámolásakor a D munkát végzők a „B” egyének aktivizálására kaptak feladatot. A számtalan kiadott körözéssel kapcsolatosan is a „B” egyének aktivitása fokozásának növelését várták el a zászlóalj D beosztottaktól.

A D állomány és a határvaszportyázó nyomozók is a feladatokat többnyire szóban, eligazításon kapták, írásos dokumentumok nem készültek, beszámoltatások nem történtek.

Az 1/b Osztályra az osztályvezető és a D tisztek a Katonapolitikai Osztályról kerültek áthelyezésre. Az 1/b Osztály Defenzív Alosztályra és Nyomozó (Bűnügyi) Alosztályra tagozódott. A Nyomozó Alosztály alosztályvezetője és számos nyomozója a két világháború közötti időszakban határvaszportyázó nyomozóként tevékenykedett. A Defenzív Alosztály irányításával a határvaszportyázó zászlóalj parancsnokságán a zászlóalj-parancsnok alárendeltségében egy fő D tiszt és egy fő D tiszthelyettes működött. A zászlóalj D tiszt ellenőrzést gyakorolt a határvaszportyázó nyomozók operatív munkája felett. Annak ellenére, hogy a zászlóalj D tisztek a zászlóalj-parancsnokok alárendeltségébe tartoztak, felsőbb utasításra az operatív helyzet alakulásáról csak azt a zászlóalj-parancsnokot tájékoztathatták, aki politikailag megbízható volt. A Bűnügyi Alosztály a határvaszportyázó zászlóalj egy fő nyomozó tisztjének, két fő nyomozó tiszthelyettesének és az egy fő nyomozó tisztjének munkáját irányította. A határvaszportyázó századoknál egy fő D tiszthelyettes és egy fő nyomozó tiszthelyettes tevékenykedett. A határőr őrsökon pedig egy fő

nyomozó tiszthelyettes látott el szolgálatot. Az őrsnyomozó tiszthelyettesek az őrsparancsnok alárendeltségében tevékenykedtek.³⁰

A Defenzív Alosztály feladatai voltak:

- elhárítási feladatok végzése;
- zászlóalj D tisztek irányítása;
- összefoglaló jelentés készítése a Katonapolitikai Osztály részére;
- az elfogott határsértők kihallgatása (mérlegelés után rádióon rejtjelezve jelentették az 1/b Osztálynak az elfogott személy adatait a Katonapolitikai Osztályra való továbbítás céljából).

Bűnügyi Alosztály feladatai voltak:

- az állambiztonsági vonatkozással nem rendelkező közönséges bűncselekmények, főként a csempész és embercsempész esetek kivizsgálása;
- az állomány által elkövetett nem politikai vonatkozású ügyek nyomozása;
- fegyverhasználat jogosságának elbírálása;
- az embercsempész szervezetekbe történő titkos eszközökkel való beépülés a nyomozócsoporthoz tagjai (többnyire a Horthy korszak volt határ vadász nyomozói) által.³¹

Az 1/b Osztályt később D Osztálynak, azaz Defenzív Osztálynak, majd Elhárító Osztálynak nevezték. A határőrizeti felderítő tevékenységet a Nyomozó Alosztály végezte, mely hamarosan kivált a D Osztály alárendeltségéből, és önálló Felderítő Osztállyá szerveződött. Ezáltal irányítás tekintetében és szakmailag is elkülönült egymástól az elhárító és a felderítő tevékenység. A Felderítő Osztály alapvetően a határőrizet megszervezéséhez szükséges külső információk megszerzésére volt hivatott, illetve a megtörtént határeseményekkel kapcsolatos nyomozati, vizsgálati munkát végezte. A politikai jellegű, állambiztonsági tartalmú ügyeket kivették a hatásköréből.

A határ vadász zászlóaljknál és a határ vadász századoknál lévő határ vadász nyomozók a parancsnok közvetlen alárendeltségében tevékenykedtek, az államhatár 15 km-es sávjában feladatukat alkotta:

- az állambiztonsági tartalommal nem rendelkező közönséges bűncselekmények, főként a csempész és embercsempész esetek kivizsgálása;
- a személyi állomány által elkövetett nem politikai vonatkozású ügyek nyomozása;
- az állambiztonsági vonatkozású ügyek D tiszteknek való átadása.

A határőrizeti felderítő szervezetek (nyomozó tisztek, tiszthelyettesek és tisztsek) ügynököket („B” egyéneket) és informátorokat szerveztek be és alkalmaztak, illetve az operatív állomány figyelmét, követéseket hajtott végre, a lakosság körében a sötét hírszerzést alkalmazva gyűjtötte az információkat. Az 1940-es évek második felében szolgált egykori felderítő tisztek elmondásából kitűnik, hogy gyakran alkalmazták a megfélemlítés, kényszerítés eszközeit is, mely alapvetően a háborús attitűdből táplálkozott. A határőrizeti felderítő szervek feladatát képezte a kifelé vagy befelé irányuló határsértésekről és azok kísérleteiről, vagy előkészületeiről szóló adatok beszerzése, a megtörtént határsértések kivizsgálása, az elkövetők kapcsolatainak felfedése, ellenőrzése, az ellenséges ügynökök, háborús bűnösök, ember- és árucsempészek, azok segítőinek felkutatása, realizálása, a szomszédos országban zajló események figyelemmel kísérése és jelentése.

A határ vadász őrs-parancsnok alárendeltségében tevékenykedő határ vadász őrs-nyomozó tiszthelyettesek (tisztesek) polgári ruhában, hálózatot szervezve igyekeztek adatokat szereznii a csempész és embercsempész tevékenységről, mellyel segítették az őrs-parancsnok szolgálatszervezési munkáját. A határ vadász őrs-nyomozók nagy kísértésnek voltak kitéve a csempészek, határsértők megvesztegetési kísérletei által, például egy ló csempész 2 000 forintot ajánlott fel egyiküknek, ha az továbbengedi őt. A határ vadász őrs-nyomozók többnyire jelentették az ilyen eseteket, melyért pénzjutalomban és dicséretben részesültek. A vesztegetés mellett erőszakosan is felléptek velük szemben a csempészek, többet lelőttek közülük, egy esetben 10 000 forintos vérdíjat tűztek egy D tiszt fejére. A határ vadász őrs-nyomozó munkáját nehéz, fáradtságos, testi frissességet, leleményességet, ügyességet, körültekintést és élénk észjárást igénylő tevékenységként tartották számon.

A határ vadász őrs-nyomozó feladatai voltak:

- minden gyanús személy megfigyelése a működési területen, róluk környezettanulmány készítése;
- minden, a határon észlelt gyanús esemény jelentése az őrs-parancsnoknak való jelentése;
- csempészési útvonalak felderítése;
- az őrs személyi állománya számára a csempészési módok oktatása az;

- személymotoszás végrehajtására való felkészítés a rejtekhelyek bemutatásával (a válltömésben ékszer, a kabátbélésben értékpapír lehet, hol rejthető el térkép, iránytű, levél, hírszerzőre gyanút terelő feljegyzés stb.);
- valószínű elkövetési útvonalak és időpontok behatárolása, operatív ellenőrzése;
- ellenséges kategóriák meghatározása (becsületes munkát kerülő csempészek, szabotázscelemek elkövetői, propaganda /hírverés/ szószólói, összekötők és hírszerzők, vagy más titkos szervezetek tagjai).

A határ vadász nyomozók sikeresen dolgoztak, ennek egyik bizonyító példája a vonatszállítmányok megdézsmálóinak felderítése és elfogása volt. A korábbi Vasútbiztosító Ezred állományából sok bűnöző hajlamú személy került át a 15. Határ vadász Vasútbiztosító Zászlóaljhoz, akiknek a felderítésében vettek részt a határ vadász nyomozók. Az 1947. év nyarán a Szovjetunióba irányított jóvátételi szállítmány vagonját feltörték. Az értékelés szerint ez Fényeslitkén történhetett. A határ vadász nyomozók népszámláló bizottság fedéssel az iskolában történt elhelyezéssel kezdték meg a vizsgálatot. Két testvér a kocsmában összevitatkozott egy nagyobb pénzösszeg elosztása miatt, ez vált gyanússá a nyomozóknak, így göngyölítették fel az ügyet.

A korrupciótól ezen időszak határőrizeti szervezetei sem voltak mentesek, például a jóvátételi szállítmány vagonját őrző járőr is összejátszott a fosztogatókkal.³² A soproni razzia előtt is a 21/1 határ vadász őrs egyik őrmestere őrizetbe került, mint a csempészek besúgója.

A Honvéd Határőr Parancsnokság az 1946. X. 29-én szabályozta a jelentések rendjét³³, melynek alapján a Magyar Honvéd Határ vadász Zászlóalj D tiszteknek futár útján kellett az 1/b Osztályra minden hónap 25-ig felterjeszteni a 15 kérdéscsoportba foglalt, a teljes határőrizeti operatív helyzetet átfogó értékelést. A jelentés magában foglalta az őrzendő határszakasz hosszát, az erők, eszközök, felszerelés állapotát, a túloldali határőrizeti szervekkel való viszony alakulását (törekedtek azt normalizálni), a szomszédos ország határőrizeti szerveinek tevékenységét, magatartását, a személyi állomány operatív értékelését, hangulatát, képzettségét, fegyelmi helyzetét, a D vonal működését, a lakosság értékelését és a határon túli eseményeket. A jelentések többek között beszámoltak helyi lakosok halálesetéről, a szlovákiai kitelepítésekről is.

A határrendőr-kapitányságok — 1946. év nyarától határrendészeti kapitányságok —, alárendeltségébe tartozó tiszti őrsök felállítása 1945 nyarán a Magyar Államrendőrség Vidéki Főkapitányságának alárendeltségében kezdődött meg,³⁴ melyet 1946-ban módosítottak.³⁵

A Magyar Határrendőrségnek a Magyar Államrendőrség szervezetébe való integrálásával a II. világháború utáni magyar határőrizet a dualizmuskori szisztémáról — amelyben a Magyar Királyi Határrendőrség 1906-tól 1918-ig működött — áttért a két világháború közötti szisztémára, amikor a határforgalom ellenőrzését a magyarországi rendőrségek államosítását³⁶, majd annak átszervezését követően³⁷ a vidéki főkapitányság közvetlen alárendeltségébe tartozó határszéli rendőri kirendeltségek végezték.³⁸

Az 1946. évi átszervezés a határrendőri szervezeteket is érintette, a határrendészeti kapitányságok számát 34-re, az őrsök számát pedig 154-re emelték.³⁹ A határrendészeti kapitányságokon és az őrsökön is 4-4 detektív állt alkalmazásban. Ezen szervezetek alapvetően a határforgalom ellenőrzését látták el. Tömegesen özönlöttek vissza a II. világháború harcai során nyugatra került katonák, civilek, akiknek a szűrését, operatív ellenőrzését is nekik kellett elvégezni. Jelentős volt a csempésztevékenység is. Hazánk rendelkezett némi húsárúval, amit igyekeztek kicsempészni az országból, ennek ellenértékéért pedig más használati cikkeket csempészték Magyarországra.⁴⁰ A határrendészeti kapitányságok irányítását a belügyi tárca Határrendészeti Osztálya végezte.

A határrendészeti kapitányságok vezetőivel mellérendelt viszonyban tevékenykedtek a politikai csoportvezetők. A politikai csoportokban több nyomozó dolgozott, fő feladataik voltak:

- nemzetközi vonatok utasainak ellenőrzése;
- az autóbuszok és helyi vonatok utasainak ellenőrzése;
- releváns ügyek vizsgálata, nyomozása;
- feketézőkkel szembeni eljárás keretében piaci ellenőrzés;
- a rendőrségen belüli közellátás megszervezése;
- rendszeres információküldés a felettes szerveknek;
- a ki- és belépő külföldi utasok névjegyzékének vezetése.⁴¹

A határrendészeti kapitányságokon többnyire csak a kapitányságvezető foglalkozott operatív ügyekkel, ő továbbította a jelentéseket az 1/b Osztálynak.

A Magyar Államrendőrség operatív munkájának szabályozására a belügyminiszter rendelete alapján került sor.⁴² A Magyar Államrendőrség határrendészeti szerveinek az operatív munka végzése során volt honnan tapasztalatot merítenie, mivel a korábbi időszak határrendőrsége is végzett ilyen munkát. *„A határrendőrség is végzett felderítést. Egyrészt megkísérelték kikérdezni a határon átkelő utasokat, másrészt megbíztak egyes személyeket, hogy a határ túloldalán a lakosság hangulatát, a közlekedési és hírközlő hálózatot, valamint az ott található katonai, határőrizeti erőket kipuhatolják. Ennek során egyes esetekben sor került a határ mentén szolgálatot teljesítő szerb vagy román hivatalnokok, vasutasok, katonák stb. lepénzelésére és beszerzésére.”*⁴³

A szovjet tanácsadók megjelenésével, az illegálitásból kilépett Magyar Kommunista Párt (később a Magyar Dolgozók Pártja – MDP) befolyásának növekedésével új állambiztonsági koncepció látott napvilágot, melynek eredményeképpen fokozódott a határőrizeti felderítés állambiztonsági feladatköre, megkezdődött a politikai megbízhatóság alapján való szervezetépítés. Elbocsájtották a szervezetből azon személyeket, akik ellen múltuk alapján a politikai megbízhatóság legkisebb gyanúja is felmerült, helyükre fiatal, szakmailag képzetlen, gyakorlati tapasztalatokkal nem rendelkező munkáskáderek kerültek.

A Belügyminisztérium IV.-12. Osztálya az 1946. évi utasításában a határsávban razzikiak végrehajtását rendelte el az ott tartózkodó idegen, valószínűleg a határon való átszökést, csempészkedést, a határon átcsempészett áruk átvételét tervező elemek hatósági intézkedés alá vonása céljából, amelyeket a határőrizeti csapatokkal együttműködve hajtottak végre. A IV.-12. Osztály az utasítást a Magyar Államrendőrség Vidéki Főkapitánysága vezetőjének, valamint a határrendészeti kapitányságok és tiszti őrsők vezetőinek címezte. A határőrségi felderítésnek jelentős szerepet szántak a különböző akciók előkészítése és végrehajtása során, melyet jól példáz az 1946. év őszen, telén a Csenger és Sopron, környéki razzikiak végrehajtása.⁴⁴ A felderítéstől várták el a határőrizetre veszélyes személyek és azok hozzátartozóinak, segítőinek a felfedését, róluk adatok szolgáltatását a határőrizeti törzs számára.⁴⁵ A D tisztek és a határ vadász nyomozók alapvetően a „B” egyének és a hazafias lakosság segítségével a zászlóalj működési területén tevékenykedő csempészekről és más, a rendszer ellenségeinek számító személyekről adatokat gyűjtöttek az akcióban részt vevő csapaterő számára, de személyesen is részt vettek a házkutatásokban, kihallgatásokon.⁴⁶ A határőr őrsők nyomozó tiszthelyettesei folyamatosan helyzeti adatokat gyűjtöttek a razzia törzs számára. A mobil összeköttetést R/3 rádiókészülékekkel biztosították.⁴⁷

Az 1946. és az 1947. években úgy a Magyar Államrendőrség Vidéki Főkapitánysága, illetve a Magyar Államrendőrség határrendészeti kapitányságai, valamint a honvéd határ vadász zászlóalj folyamatosan figyelték és jelentették a szlovákiai kitelepítések eseményeit. A Magyar Államrendőrség szervezetei a belügyminiszternek és a Belügyminisztérium Határrendészeti Osztály vezetőjének továbbították a tapasztaltakat, a honvéd határ vadász szervezeteknél pedig a század nyomozó tiszthelyettes és a határ vadász őrs-nyomozók a zászlóalj-parancsnokságok D tisztjének jelentettek, akik azt továbbította a Honvéd Határőr Parancsnokság 1/b Osztályának.⁴⁸

A határőrizeti feladatok eredményesebb ellátása érdekében az 1948. évben rendőrségi jogkörrel ruházták fel, elsősorban a nyomozati és eljárási tevékenység lefolytatásához a határ vadász alakulatok parancsnokságait és egyes tagjait. Az 1948. évre erőteljessé vált csempész tevékenységeket a határ vadász nyomozók és D tiszthelyettesek közösen igyekeztek felderíteni.

Az 1949. évben a déli és a nyugati viszonylatban elkezdett aknamező kiépítése⁴⁹ sem riasztotta el a nagyobb csoportok határsértési kísérleteit. Több ilyen csoport is lejutott az államhatárra, általában embercsempészek segítségével, mely a határőrizeti felderítés hiányosságaira utalt. A határsértést elkövetni szándékozókat és a határőrizetet megvalósítókat jól jellemzi az alábbi megfogalmazás: *„A rendelkezésre álló adatainkból megállapíthatók, hogy a disszidálni szándékozó egyének osztályhelyzete a burzsoá reakciós osztályhoz tartozók, amelyre öltözetükből és a náluk talált ékszerekből is lehet következtetni.”*⁵⁰

A határőrizeti felderítés további céljának alakulására több külpolitikai körülmény is hatást gyakorolt. 1949-ben életre hívták a NATO-t, illetve Magyarország és Jugoszlávia viszonya váratlanul és gyorsan megromlott. Ezért az 1949. év márciusában életbelépett „Klapka” hadrend szerint a határőr csapatoknak is nagyobb szerepet szántak az ország védelemben (14 határ vadász zászlóalj, 43 határ vadász század, 194 őrs) és a testület parancsnokságát is átnevezték Határőr Főparancsnoksággá.

Az 1945. év kezdetén a tapasztaltabb operatív állomány szóban adta át tudását az új munkatársaknak, illetve a napi munkavégzés mellett tartottak nyomozói tájékoztató tanfolyamokat. A szervezettzerű képzés megindítására is sor került, melyre a kortárs határőr, egykori partizán úgy emlékezett vissza,

hogy „1945 szeptemberében részt vettem a felszabadulás után először rendezett tiszti tanfolyamon, amit sikeresen elvégeztem”.⁵¹ Az 1945 utáni években rendőrtisztképzésnek szerves részét képezte az állambiztonsági képzés.⁵² A határhadász nyomozók között sokan nem rendelkeztek szakmai képzettséggel, többen is csupán hat elemi jártak ki, ezért a határhadász nyomozó tisztteknek, tiszthelyetteseknek, tiszteseknek központi tanfolyamokat szerveztek. Az 1946. évi átszervezés nyomán meghatározták a kiképzés rendjét (például a nyomozóknak a Határőr Parancsnokságon kell felkészítést szervezni). Elrendelték, hogy az 1947. III. 15-ig minden parancsnoknak és szakbeosztásának meg kell szereznie a szükséges ismereteket. Ezért minden tisztnek és altisztnek átképzésen kellett átesnie, az operatív (felderítő) állomány elméleti felkészítése érdekében az 1/b osztály az 1946. és 1948. évek között Budapesten öthetes, vizsgával záruló központi határhadász nyomozói tanfolyamokat szervezett. Akik a tanfolyamot sikeresen elvégeztek bizonyítványt és „Határhadász nyomozó” jelvényt kaptak, melyet a polgári ruha gallérja alatt kellett viselni. A nyolchetes tisztes-kiképzés után a nyomozó tisztnek kiválasztottak számára három, majd négyhetes központi nyomozó tanfolyamokat szerveztek.

Az 1947. év őszén politikai tisztogatások („B” listázás) történtek, az új politikailag megbízható D állomány még ugyanebben az évben elhárító szaktanfolyamon vett részt a Kossuth Akadémián.

Az 1948. évben az 1/b osztály felkészítő tájékoztató anyagot adott ki.⁵³ A *Határőr* lap nyomozó szakcikksorozattal igyekezett segíteni az operatív személyi állomány felkészültségének a javítását.

A „*Segédlet nyomozástamból határhadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.*” című felkészítő tájékoztató anyag támpontot adott a „B” egyének kiválasztásához, a hálózat kiépítéséhez. Előírta, hogy a „B” jelöltről fedett adatszerzéssel alapos környezettanulmányt kell készíteni. Elvárta, hogy a határhadász nyomozó jó személyi ismerettel rendelkezzen, mely során meg kellett állapítania:

- az ellenséges táborbeliek körét;
- a támogató táborba tartozókat;
- melyhez rendelkeznie kellett emberismereti képességgel is.⁵⁴

A „*Segédlet nyomozástamból határhadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.*” című felkészítő tájékoztató anyag a megfigyeléssel kapcsolatosan is sok hasznos tanácsot adott:

- a falu vagy tanya egyhangú, eseménytelen életében minden esemény érdeklődést, kíváncsiságot kelt;
- a falu lakói személyesen ismerik egymást, az idegen arc felbukkanása azonnal feltűnik, megindul a szóbeszéd, a híreket szájról-szájra adják, miközben hozzáfűzik saját véleményüket és találgatásaikat;
- az idegen mozgását kíváncsi tekintetek kísérik;
- az idegent a faluban lépten-nyomon kikérdezik;
- az érdekes eseményt a pletyka gyorsan szárnyaira kapja;
- a fentiek miatt a nyomozó a területre a helyi viszonyokhoz igazodó ürüggyel lépjen;
- a bujkálásnak, titkolózásnak semmi értelme;
- a nyomozó az ürüggynek megfelelő igazolvánnyal (borüggynek, biztosítási üggynek, népszámlálási összeíró stb.) rendelkezzen;
- ami feladatot a nyomozó nem tud megoldani, azt végeztesse el a „B” egyénnel;
- vásárok, búcsúk, piacnapok alkalmával a megfigyelés körülményei kedvezőbbé válnak.⁵⁵

A határhadász nyomozó kilétének tehát rejtve kellett maradnia a határőr őrs működési területén élők előtt, mivel ekkor még nem volt cél a lakosság széleskörű bevonása a határőrizeti tevékenységbe. Ez a metodika arra volt visszavezethető, hogy a határterületi lakosok között sok volt a csempész, és az egyéb határőrizetre veszélyes személy. Ennek ellentmond ugyan az a tény, hogy a lakosság több esetben jelezte idegen csempészek feltűnését, mivel érzékelték, hogy a csempészek könnyen meggazdagodnak, ők pedig kemény munkával is csak nagyon szerény életkörülményeket tudnak teremteni maguknak.⁵⁶

Az adatgyűjtés lefolytatására is megfelelő instrukciókat kaptak a határhadász nyomozók. A gyanús személy kilétének megállapítására környezettanulmányozást kell lefolytatni. A célszemélyről az adatokat meg lehet szerezni magától a célszemélytől, annak bizalma elnyerését követően, vagy fedéssel a szomszédoktól (a szomszédok előbb-utóbb nézeteltérésbe kerülnek egymással, így sokat elmondanak a másiktól), illetve hatósági és más személyektől. Ezen személyek esetében is valamilyen ürüggyel meg kell nyerni a bizalmukat és csak körültekintően lehet végezni az érdeklődést. A nyomozónak széles politikai látókörrel kell rendelkeznie, hogy felismerje az egyszerű csempésznek mutatkozó vagy jogsértő határátlépést elkövetően a politikai bűnözőt, képes legyen a kapcsolataikra vonatkozó adatok megszerzésére is.⁵⁷

Mélyebb szakmai képzésre az államvédelmi tisztképzés keretében került sor. „1945-től 1948-ig a Hatóságon szervezett kiképzés, tervszerű oktatás lényegében nem volt. 1945-ben nyomozói tájékoztató tanfolyamok megtartására került sor. A Rendőrakadémia egyéves tiszti iskoláján államvédelmi szakirányú tiszti tanosztály tervezetének kidolgozására került sor az 1948. év júliusában. A Dzerzsinszkij Tanosztály beindítására 1949. évben került sor. A két államvédelmi tiszti tanosztály mellett az államvédelmi tisztképzéshez a többi rendvédelmi szerv tiszti iskolái is hozzájárultak; az 1949. év folyamán a »Honvéd Tiszti iskolákra« 97, a Rendőrakadémiára 7 főt küldtek, s további 20 fő a Szovjetunióban vett részt egy egyéves tanfolyamon. A tisztképzés felsorolt formái mellett továbbra is szerveztek különböző szakirányú alapszintű tanfolyamokat; 1949-ben operatív nyomozói, híradós, határrendészeti, karhatalmi és elhárító tanfolyamokat indítottak.”⁵⁸

A kutatások során arra vonatkozóan, hogy kik voltak a tanfolyamok oktatói, írásos dokumentum nem került a felszínre. A téma kutatóinak a publikációiban is csupán annyi található, hogy a tanfolyamokon a „... legjobb szakemberek tanították az operatív munka elveit és módszereit.”⁵⁹ a „Segédlet nyomozástamból határavadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.” című felkészítő tájékoztató anyag felelős szerkesztőjeként az 1/b osztály korabeli vezetőjét tüntették fel.⁶⁰ Az egykori határavadász nyomozók visszaemlékezéseiből annyi derült ki, hogy a képzések egy részét a honvéd kerületi D osztályok vezetői, illetve az 1/b osztály munkatársai tartották, más részüket a DZERZSINSZKIJ-féle alapeszméket ismerő volt partizánok, egykor illegálisban tevékenykedő kommunisták. Az 1945. év előtti időszak nem kompromittálódott operatív munkatársait is némileg bevonták a képzésbe, egyedül ők ismerték a hálózat-kiválasztás, beszerzés, hálózattartás, hálózatnevelés elméletét és gyakorlatát. Áttanulmányozva a későbbi időszakok azon jelentéseit, melyek a hálózati munka színvonalát értékelték, az látható, hogy ezen a területen folyamatosan komoly hiányosságok vetődtek fel. Ez arra vezethető vissza, hogy a képzők kiválasztásában is a politikai hovatartozás volt a döntő szempont a szakmai tudás helyett. Továbbá az is nehezítette a képzés színvonalának emelését, hogy azt többnyire oktatás-módszertani ismeretekkel nem rendelkező parancsnokok vagy operatív szakbeosztású személyek hajtották végre. Nehezen találtak olyan oktatót, aki ugyanúgy birtokában volt a pedagógia, mint a szakmai ismereteknek, ráadásul politikailag is megbízható volt. A képzéseket államvédelmi tisztek tartották.⁶¹ A képzések szervezésével, lebonyolításával részletesen foglalkozó kutatók is általában ezen a véleményen vannak.⁶²

Összességében tehát megállapítható, hogy:

- az 1945. év elején még nem létezett önálló határőrizeti felderítő szervezet — a határőrizeti felderítés, melyet többnyire a határavadász őrs-parancsnokok alárendeltségébe tartozó határavadász őrs-nyomozók folytattak alapvetően — az elhárítási célokra létrehozott, honvéd kerületi parancsnokságok mellett működő D Osztályok irányításával történt;
- a határőrizet 1946. III. 25-ei átszervezése kapcsán felállított 1/b osztály (majd D osztály) is alapvetően elhárítási feladatokat végzett, de már nyomozó (bűnügyi) alosztály létrehozásával a határőrizeti felderítés feladatrendszere elkülönült az elhárítási teendőktől;
- a fasizmus elleni harci lelkesedés egyre inkább kihunytt, a rossz ellátás és a gyatra felszerelés erősen rontotta a hangulatot;⁶³
- a határőrizeti felderítés szervezeti aleggység szintig terjedt, ugyanis a határőr őrsökön is egy fő nyomozó tiszthelyettes látott el szolgálatot, a határrendészeti kapitányságokon pedig többnyire csak a kapitányságvezető és a politikai nyomozó csoport 4-5 fő detektíve foglalkozott operatív ügyekkel;⁶⁴
- a nyomozó alosztály hamarosan kivált a D osztály alárendeltségéből, és felderítő osztállyá szerveződött, mely azt jelentette, hogy irányítás tekintetében és szakmailag is elkülönült a határőrizeti felderítés az elhárítástól;
- az egykori illegálisban dolgozó kommunisták mellett operatív tapasztalattal csak az 1945 előtti operatív szervek tisztjei, tiszthelyettesei rendelkeztek, ők tartottak korábban hálózati személyeket, ebből fakadóan szükség volt rájuk, de az elkövetkező években fokozatosan eltávolították őket a szervezetből, helyüket fiatal, a kommunizmus eszméje iránt elkötelezett káderekkel töltötték fel, akik nem rendelkeztek magas szintű operatív felkészültséggel és megfelelő gyakorlattal, ezért a határőrizeti felderítés nem hozta meg a kívánt eredményeket;
- jelentős volt a kompromittáló adatok alapján beszerzett „B” egyének száma a hálózat gyors létrehozása érdekében, egyes kutatók szerint a határőrség nyomozó szervezetei állítólag nem is rendelkeztek hálózattal csak a határrendészeti kapitányságok, melyek hálózatai viszont hasznavehetetlenek voltak;⁶⁵
- az 1945. évben felállított honvéd határőrizeti szervek hivatásos állománya jórészt a szovjetek oldalán harcoló katonai alakulatokból került ki, akik korábban nem végeztek operatív tevékenységet, viszont a

határrendészeti kapitányságok megkísérelték átmenteni a háború előtti rendvédelmi szervek hálózati személyeit;

- kezdetben az operatív eszközöket határőrizeti célra alkalmazták, mely folyamatosan kibővült a politikai érdekeket szolgáló állambiztonsági feladatok érdekében történő felhasználással;
- a határőrizeti felderítés közvetlenül az adott szervezet parancsnokának az irányítása alatt állt, az operatív szervezetek az egyes alakulatokhoz (zászlóalj, század, őrs) kötődtek;
- a szervezettszerű képzés az 1/b osztály irányításával az 1946. évtől indult be;
- nem volt a határőrizeti felderítést egységesen meghatározó szabályzó, a hálózati tevékenység alapelvei, eszközei és módszerei a hazánkban állomásozó szovjet állambiztonsági szervek iránymutatásain alapultak.

Határőrizeti felderítő tevékenység az Államvédelmi Hatóság irányítása alatt 1950-1956

A belügyi tárca alárendeltségébe tartozó Államvédelmi Hatóságot (ÁVH) az 1948. IX. 1-jei hatállyal hozták létre.⁶⁶ A Belügyminisztériumtól szervezetileg is függetlenített, közvetlenül a Minisztertanácsnak alárendelt ÁVH-t pedig az 1949. XII. 28-án állították fel.⁶⁷ Szervezetébe került a Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Osztálya és a Honvéd Határőrség is. Az ÁVH hét főosztályból épült fel, a IV. Főosztályt a Határőrség és Belső Karhatalom Főparancsnoksága alkotta, melynek a más szervezeti elemek mellett a IV/2. osztályát, a Határőr Parancsnokság Törzs, illetve a IV/4. osztályát a felderítő osztály képezte. A határőrizeti szerveket a IV/2. osztály, a Határőr Parancsnokság Törzs irányította. A határőrizeti szerveket kezdetben a volt határvasdász zászlóaljok alkották, melyek az 1951. évtől kilenc határőr kerületre és egy győri székhelyű önálló zászlóaljra tagozódtak. A határőr kerületek összesen 29 zászlóaljból épültek fel, a zászlóaljok őrsökből tevődtek össze. Az egyes határőr kerület-parancsnokságok törzs-, felderítő-, hadtáp- és politikai alosztályokból álltak.⁶⁸

Az 1949. évben létrehozott ÁVH alárendeltségébe 1950. I. 1-vel kerültek a határőrizeti szervezetek ÁVH Határőrség megnevezéssel. Leváltották a határőrségi vezetőket egészen határvasdász (a későbbiekben határőr) zászlóalj-parancsnokig bezárólag és helyükre határőrizeti tapasztalattal kevésbé rendelkező, de politikailag megbízható államvédelmi tiszteket neveztek ki. A határőrizeti szervezeteknél tevékenykedő szovjet katonai tanácsadók irányításával tovább folyt a teljes tiszti és tiszthelyettesi állomány politikai megtisztítása. Az 1954. év utáni létszámcsökkenések is alapvetően az idősebb, a nemcsak kommunista múlttal rendelkező hivatásos állomány elbocsájtását szolgálták.

1951. II. 1-jével a határrendészeti kapitányságok forgalomellenőrző pont (FEP) néven — a korábbi feladat, személyi állomány és eszközei nagy részének megmaradásával — közvetlenül a határőr kerület-parancsnokok irányítása alá kerültek, összesen 24 FEP-et hoztak létre. Az 1956. év során több szervezeti módosításra került sor, mely kapcsán nagyrészt megszüntették a zászlóaljakat, csökkentették a létszámot, az erőkifejtést a déli határszakaszról áthelyezték a nyugati határszakaszra, mely szervezeti struktúra alapvetően az 1980-as évek végéig fennmaradt, eltekintve az időnkénti szervezetkorszerűsítési változtatásoktól.

A határőrizet operatív szervezeteként a felderítő osztály 1950 januárjában alakult meg 17 fővel, mely közvetlenül a IV. főosztálynak, a Határőrség és Belső Karhatalom (Fő)parancsnokságának volt alárendelve. Kezdetben a 14 zászlóalj parancsnokságon felderítő alosztályok működtek.⁶⁹ Később a határőr kerületeknél felderítő alosztályokat szerveztek a kerület-parancsnokok alárendeltségében. A felderítő osztály kötelékébe kerülő operatív tiszteket a megszűnő határrendészeti kapitányságok (34-ből 21 maradt) személyi állományából vették át, ahol nagyobbik részük korábban vezetői beosztásban volt, vagy detektív munkakörben dolgozott, a tiszthelyettesek pedig őrszemélyzeti feladatokat láttak el. A határrendészeti kapitányságoknál szolgáló operatív személyi állományt kezdetben korábbi állomáshe-lyükön hagyták, de függetlenített státuszban, ugyanakkor a felderítő osztály alárendeltjei lettek.⁷⁰ A zászlóaljaknál 1950. V. 1-jétől felderítő csoportokat szerveztek.

Az átszervezéseket követően, végül is a határőrizeti felderítés a felderítő osztály három alosztályból, az I. a II. valamint a III. alosztályból és nyilvántartó csoportjából, a kilenc határőr kerület és a Győri Önálló Zászlóalj felderítő alosztályaiból, valamint a harmincegy felderítő zászlóalj-csoportból épült fel. A nyugati és déli viszonylatban kiépítésre kerültek az államhatáron túli felderítő szervezetek is. A felderítő szervezetek minden szinten a parancsnoknak voltak közvetlenül alárendelve, de a szakmai irányítást a magasabb szervezeti egység felderítő szervezete végezte, amely szorosan kapcsolódott a belbiztonsági operatív szervezetek rendszeréhez. Az 1953. évre megnőtt jelentős adminisztratív munka miatt szükségessé vált a zászlóalj felderítő csoportoknál is a gépirói munkakör megteremtése.⁷¹

Az I. alosztály a hírszerzés keretében az államhatáron túli felderítéssel foglalkozott a déli és nyugati viszonylatban, mely során bizalmi egyéneket („B” személyeket) alkalmaztak és ügynököket dobtak át a szomszédos állam területére. Az ügynöki átdobást személyesen a felderítő tiszt hajtotta végre, többnyire az éjjel utáni órákban, mielőtt a terepen mélyrehatóan tanulmányozta a szomszéd ország határőrizeti rendszerét, illetve az űrs-parancsnokkal egyeztette a szolgálatszervezést, ezzel biztosítva, hogy az átdobás időszakában és helyszínének közelében ne legyen határőr járőr. Az átdobottaknak csak kis része bukkott le, akiket viszont kettős ügynökként visszafordítottak. A külső ügynököket rendszerint összekötő és utazó ügynökök segítségével szervezték be rokoni kapcsolataik felhasználásával.⁷²

Az államhatáron túli hálózat főbb jellemzői az alábbiak voltak:

- szükségesnél kevesebb létszámmal rendelkezett;
- nem minden fontosabb objektumba sikerült hálózati személyt telepíteni;
- nem sikerült minőségi hálózatot kiépíteni;
- a hálózati személyek kevés hírszerző lehetőséggel rendelkeztek.

Az államhatáron túli felderítés volt hivatott a határ túloldalán 15 kilométeres mélységben a politikai és gazdasági események figyelésére, jelentésére, a befelé irányuló határsértési előkészületekről, a hírszerzők és diverzánsok átdobási csatornáiról, a csempésztúvonalakról, valamint a katonai intézkedésekről szóló adatok megszerzésére. Továbbá igyekezett felderíteni a túloldali határőrizeti rendszert, illetve a Magyarországról kiszökött tartózkodási helyét.

Az 1953. évben, a Jugoszláviával megromlott kapcsolat miatt az 1953. VIII. 5-én utasítás készült a határon túli ügynökök útba indítási tervének kidolgozására, valamint 1953. IX. 5-én előterjesztettek egy javaslatot a Jugoszláviában élő magyar emigránsok szervezetébe való ügynöki beépülésre. Ügynökök telepítését tervezték az UDB-be (Uprava Darzavne Bezbednost = Állambiztonsági Igazgatóság) és más ellenséges szervezetekbe, az UDB ügynökök felkészítési és átdobási objektumaiba, az embercsempész szervezetekbe. Fontos feladatnak tartották az ausztriai lágerekben (CIC Civil Internment Camp = Polgári Internáltak Tábora) beszervezett és Magyarországra átdobásra tervezett ügynökök felfedését.⁷³ Az 1955. évben készült egy intézkedési terv az államhatáron túli felderítő munka javításának céljából.

Az I. alosztály a fontosabbnak ítélt ügyek realizálása során, szolgálati jegyen kérve az ÁVH Operatív Technikai Osztályától,⁷⁴ külön engedéllyel alkalmazhatta az operatív technikát.⁷⁵

A csehszlovák, a szovjet és a román viszonylatban a magyar határőrizeti szervezetek nem folytattak államhatáron túli felderítést.

A II. alosztály a honi területen folytatott felderítő tevékenységet irányította, melynek keretében rendszeresen jelentéseket kért be az operatív helyzetre vonatkozóan, azokat kiértékelte, valamint az osztályvezető számára javasolta a beszervezések jóváhagyását, továbbá folyamatos helyszíni ellenőrzéssel segítette a kerületek (zászlóalj) felderítő tevékenységét is.

Az információszerzési tevékenység és a hálózattartás alapvetően a zászlóalj felderítő csoportokra hárult, a nagyszámú hálózati személlyel való kapcsolattartás érdekében rezidentúrákat kellett kialakítani és találkozási, valamint konspirációs lakásokat kellett létrehozni. A rezidens is egy kvalifikáltabb hálózati személy volt, akihez több hálózati személyt kapcsoltak. Az operatív személyi állomány a kapcsolatot a rezidenssel tartotta, de mivel a rezidens nem volt szakképzett operatív egyén, fennállt a dekonspiráció veszélye.

A határőrségi operatív munka jellegét jól érzékeltetik az adatok: „A belső vonalon, vagyis a belső felderítés területén foglalkoztatott hálózat létszáma 1955. szeptember 1-jén 3491 fő volt, köztük 407 ügynök, 2612 informátor és 370 rezidens. A határőrizeti szervek 232 rezidentúrát működtettek 509 fővel, és ekkor már 102 T-lakással is rendelkeztek. Az 1953-as állapothoz képest a hálózat létszáma tehát 1854-ről 3491 főre növekedett. A különbség 1637 fő volt, és közben 302 hálózati személyt ki is zártak dekonspirálódás vagy együttműködés megtagadása miatt. A hálózat 30,6 százaléka, vagyis 1068 fő volt tagja az MDP-nek, akik főként erdészek, vasutasok, éjjeliőrök, valamint mező- és útőrök voltak. Összesen 327 ügy állt feldolgozás alatt, ebből 243 körözési dosszié, 7 személyi dosszié, 3 csoportdosszié és 74 ellenőrzési dosszié keretében. Leggyakrabban embercsempészt, kémkedést vagy éppen kiszökést tervező személyek ügyét dolgozták fel. A határsávban lakók közül 364 embert tartottak nyilvántartásban nyugati kapcsolatok miatt, de ezen kívül 11 934 horthysta katonatiszt, csendőr és rendőr, 5586 kulák, 1043 Nyugatra szökött személy és 176 embercsempész szerepelt még a nyilvántartásban. 1954 és 1955 folyamán 14 körözési ügyet realizáltak, elfogtak 8 imperialista ügynököt, 14 embercsempészt, 37

árucsempészt, és felszámoltak egy határkaput* 5 polgári személlyel és 7 határőrrel. További 122 személyt derítettek fel, akik azt tervezték, hogy elhagyják az országot. Közülük 51 főt letartóztattak, és őrizetbe vettek 3 olyan személyt is, akik fegyverrel akarták megkísérelni a kiszökést. Hálózati adatok alapján 1954-ben 325 főt fogott el a határőrség, ami az összes letartóztatott 28,4 százalékát jelentette. A határőrség felderítő szervei 1955-ben 164 ügyet adtak át a BM illetékes operatív szerveinek. A belső vonalon még mindig nagy számban fordult elő büntetlen határsértés a határsávban lakó személyek részéről is. A felderítő szervek nem tudták felfedni a szándékukat, ahogy az embercsempész, ügynökgyanús személyeket sem. Hiányoztak a kvalifikált ügynökök, nem dolgoztak ki ügynöki kombinációkat és feldolgozási terveket sem. Kevés volt az ellenséges kategóriákból beszervezett ügynök, és túl sok volt a párttag. Az ügynöki operatív intézkedések megengedhetetlenül lassúak voltak. Minőségi ügynököket akartak beszervezni az ellenséges kategóriákból, mert a párttagok nem rendelkeztek megfelelő hírszerző lehetőséggel közöttük. Megerősítették a rezidentúrákat, a minőségi ügynökökkel T-lakásban találkoztak. A határőrség felderítő szerveinek el kellett sajátítani a hálózati szabályzatot, vagyis 'Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei' című belügyminiszteri parancsot. A szabályzat az ügynököket a feladataiknak megfelelően különböztette meg: így volt belső ügynök, utazó ügynök, beszervező ügynök, kutató vagy felismerő ügynök, összekötő ügynök, informátor, rezidens. Az ügynökséggel folytatott normális és minőségi munka biztosítása érdekében az államvédelmi szervek szükséges mennyiségű konspirált és találkozási lakást is szerveztek, amelyek megfeleltek az ügynöki munka követelményeinek."⁷⁶

A munkavégzés körülményei mostohák voltak, mivel nem állt rendelkezésre megfelelő számú személygépkocsi és motorkerékpár, ezért az operatív személyi állomány gyakran kerékpárral közlekedett. Az operatív munkatársak szolgálatellátásuk során polgári ruhát is viseltek, azonban e téren is szűkös volt az ellátás. Az operatív személyi állomány a hálózattartás mellett nyomozási és elsődleges vizsgálati tevékenységet is ellátott az elfogott határsértők és ügynökök kihallgatása által, akiket ezután átadtak az illetékes rendőri szervezeteknek. Nyugati viszonylatban inkább a kifelé irányuló határsértők felderítésére, déli viszonylatban pedig a jugoszláv hírszerző tevékenység felfedésére, akadályozására fordították a fő figyelmet. Szoros együttműködést folytattak a helyzeti adatok átadásával az államhatár menti határőrizeti szervezetekkel, valamint a politikai bűncselekmények felfedése és realizálása terén az állambiztonsági szervezetekkel.

A III. alosztály azon ügyekkel foglalkozott, amelyek budapesti intézkedést igényeltek.

A határőrizeti operatív szervezetek eszközeinek és módszereinek adminisztrációs tevékenységét az 1954. évben megjelent operatív nyilvántartási szabályzat határozta meg.⁷⁷

A határőrizeti felderítő szervezetek tevékenységére erősen rányomta a bélyegét az ország gazdasági-politikai helyzete és a szomszédos országokkal való viszonyának alakulása. Ennek tükrében a határőrizeti felderítő szervezetek általános feladatai voltak:

- ügynöki és az informátori hálózat kiépítése, működtetése (például a nagyatádi zászlóaljnál két tiszt és nyolc tiszthelyettes felderítő működött, harminc B-egyén és negyvenöt informátor alkotta a hálózatot⁷⁸) a ki- vagy befelé irányuló határsértést elkövetni szándékozó személyek felfedésére;

- az ellenséges ügynökök átdobására vonatkozó adatok (például a nagyatádi kerületnél többnyire este nyolc és tíz óra között) megszerzése és átadása a határőrizeti szervezetek törzseinek az elfogásuk érdekében;⁷⁹

- a határterületi lakosság körében a határsértést elkövetni szándékozók, áru- és embercsempészek, külföldiekkel illegális kapcsolatot tartó személyek operatív feldolgozása, bizalmas ügynöki nyomozás folytatása csoport-, személyi és körözési dossziék alapján;

- információk gyűjtése ki- és befelé irányuló határsértésekről, azok kísérleteiről vagy előkészületeiről és azok átadása a határőr törzseknek a csapattevékenység bevezetése érdekében;

- nyugati viszonylatban a befelé irányuló határsértést elkövetni akaró személyeknek a magyar határőrizeti rendszer felderítésére irányuló szándékának megakadályozása, felfedése;

*

A határkapu kifejezés a magyar határőrizet történetében hagyományosan határátkelőhelyet jelentett. A pártállam időszakában azonban ezt a kifejezést átértelmezték. A pártállami határkapu elnevezésnek kétféle értelmezése volt. Egyrészt abban az értelemben használták, hogy határkapunak nevezték az államhatár közelében lakó ellenséges beállítottságú, illetve az ellenség által beszervezett természetes személyt, aki munkakörénél, ingatlanainak földrajzi elhelyezkedése folytán az államhatáron személyek (többnyire ügynökök, jogellenes határátlépést elkövetni szándékozók) és csempésztárgyak illegális átjuttatására kész és képes volt. Másrészt a határkapu kifejezést úgy is értelmezték, hogy az az egyes hazai állambiztonsági szervek azon lehetősége és képessége, mely az államhatáron a határőrizeti szervek tudta nélkül személyeket és tárgyakat juttat át.

- a nyugati és déli viszonylatban ügynökök telepítése a szomszédos állam államhatár közeli településeiben;
- a jugoszláv és osztrák államhatár túloldalán lévő határszéli településekben (általában 15 kilométeres mélységben) zajló politikai és gazdasági események, katonai intézkedések, illetve a túloldali határőrizeti rendszer felderítése (például az 1954. IX. 7-én készült feljegyzés az osztrák határvidék jellemzőiről);
- a határövezetbe telepített ellenséges vagy visszafordított ügynökök felderítése, realizálása;
- az ember- és az árucsempészet felfedése, akadályozása, határfolyosók (a határvonalon a határőrizeti szervezetek által szabadon hagyott térségen keresztül fedett módon átjuttatásra kerülő személyek számára fenntartott terület) nyilvántartása, ellenőrzése;
- a határterületen az általános állambiztonsági feladatokban való részvétel;
- az államhatárral kapcsolatos ellenséges, illetve más büntetendő cselekményt elkövetettek hozzátartozóinak, kapcsolatainak felderítése, megfigyelése.

A határőrizeti felderítésre további hatással volt a Jugoszláviával való viszony megromlása, az UDB agresszív tevékenységének fokozódása. Ezért a fő erő kifejtést a déli határszakaszra helyezték, melynek következtében úgy az államhatáron túli, mint a honi felderítési pozíciókat, hírszerzési lehetőségeket jelentősen növelni, a felderítő- és figyelőszolgálatot fokozni kellett, fel kellett készülni hadiesemények esetére a honvédség megbízható információkkal történő ellátására és a honvédségi alakulatok felvezetésére az államhatárhoz. A tapasztalt eseményeket naponta rejtjelezett üzenetben kellett telexen a határőrségi vezetés számára felterjeszteni.

Az 1950. évben a déli, majd az 1952. évben a nyugati határszakaszon adminisztratív intézkedésként létrehozták a 15 km-es határövezetet és ezen belül az 500 és 50 m-es határsávot, illetve mindkét viszonylatban megkezdődött a gyalogsági aknamező telepítése, (melyet az 1956. évben felszedték, de nyugati viszonylatban az 1957. évben újra telepítették), illetve a nyugati határszakaszon szögesdrót műszaki zár lett kiépítve. Ezzel a határőrizeti felderítés feladata kiszélesedett, jelentős figyelmet kellett fordítani a határövezetben és a határsávban élő, ellenséges személynek vagy ügynöknek nyilvánítottak megfigyelésére, ellenséges tevékenységük feltárására, a műszaki létesítmények feltérképezését és megromlását végző személyek felfedezésére, a nyugati kapcsolattal és az embercsempész lehetőségekkel rendelkező helyi lakosok felkutatására, megfigyelésére.

Az 1950. évben az elfogott 3 362 határsértő közül az operatív munka (hálózati és nyomozati) eredményeképpen 835 fő ellen indult eljárás. A számadatok azt bizonyítják, hogy a határőrizeti felderítés alapvetően jól működött, annak ellenére, hogy a BM Kollégium értékelései sok hiányosságra irányították rá a figyelmet.⁸⁰

Az ügynökbandák felszámolására a határőrizeti zászlóaljknál operációkat hajtottak végre. Az operatív munkások a falvakban gyűjtötték az adatokat.⁸¹

Az 1952. évtől a Belső Karhatalmat önállósították IX. Főosztály megnevezéssel, a IV. Főosztály elnevezését pedig ÁVH Határőrségre változtatták, majd sor került a Belügyminisztérium és az ÁVH 1953. évi összevonására. Az 1953. évig bekövetkezett bel- és külpolitikai események a határőrizeti operatív szervezetek felépítését alapvetően nem változtatták meg, feladatrendszerük is a régi maradt, de az egyes operatív területekre nagyobb hangsúlyt fektettek, illetve jelentősen növelték a hálózati tevékenység intenzitását.

1953-ban a felderítő osztály operatív állományának szervezetszerű létszáma 225 fő volt, mely nem volt teljes egészében feltöltve, ennek ellenére ezen év második felében mégis létszámleépítést terveztek. A magyar határőrizeti felderítő szervek létszáma 1954 szeptemberében 183 fő volt, honi területen 2 839 fő, az ország államhatárain kívül pedig 29 fő hálózati személlyel rendelkeztek. Az operatív munkatársak szakértelme a politikai tisztogatások miatt erősen leromlott, ennek hatására nem tudtak minőségi hálózatot kialakítani, mely azt eredményezte, hogy nehezen tudtak beépülni az ellenségesnek ítélt csoportokba, valamint nem tudták kellően operatív módon átfogni a határőrizetre veszélyes tevékenységek kialakulásának objektumait, helyszíneit, a külföldre szököttek hozzátartozóinak, kapcsolatainak ellenőrzését. Nem rendelkeztek kellő számú hálózati személlyel a jobb hírszerzési lehetőséggel rendelkező személyek körében. A kellő szakértelem hiányában többször megszegték a konspirációs szabályokat, nem volt hatékony a személyes figyelő és hálózatnevelő tevékenységük. A kompromittáló adatok alapján beszervezett hálózati személyek, annak ellenére, hogy anyagi juttatásban részesültek, nem végeztek hathatós információszerzési tevékenységet, ezért előtérbe került a hazafias érzelmek alapján való hálózatépítési módszer. Az új minőségi hálózat kiépítését a 15 kilométeres határövezet három sávra való osztásával tervezték, sávonként, az annak jellemzői szerinti mennyiségű minőségű hálózati személyek

beszervezésével.⁸² A határon túli felderítés fő feladata az ellenséges hírszerző csatornák felderítése volt.⁸³

Jelentős volt a fegyveres támogatással történő embercsempész tevékenység, mellyel kapcsolatban megállapítást nyert, hogy a hálózati munka nem volt kielégítő, az osztrák határtól a fővárosig kiépített embercsempész hálózatok ellen nem tudtak eredményesen fellépni. Együttműködési problémák jelentkeztek továbbá a mélységi rendőri és államvédelmi szervekkel.⁸⁴

1953 végétől fokozatosan javult a magyar-jugoszláv és a magyar-osztrák viszony, viszont Ausztriának az 1955. évben történő semlegessé válása kapcsán a politikai vezetés úgy ítélte meg, hogy az osztrák viszonylatban felerősödnek az államhatárra veszélyt jelentő cselekmények (csempészet, határsértési kísérletek, hírszerző szervezetek aktivitása). Erre utal, hogy a belügyminiszternek a határőrizeti felderítés hatékonyságát fokozó parancsa alapján az 1955. évben a határőrizeti operatív szervezeteket megerősítették, a felderítő osztályt felderítő főosztállyá, az 1. és 2. kerület felderítő alosztályait osztályokká szervezték át, a déli viszonylatból ezen kerületekhez több felderítő tisztet vezényeltek át, a zászlóaljok felderítő szervezeteit jól képzett felderítő tisztekkel erősítették meg.

A BM Kollégium több alkalommal is értékelt a határőrizeti felderítés helyzetét, megállapítása szerint az 1955. évre javult ugyan a hálózati munka, de az államhatáron túli felderítés hatékonyságát tovább kellett fokozni és az ügynökök nevelése során a konspirációs szabályok betartására nagyobb hangsúlyt kellett helyezni, illetve növelni kellett a határőrizeti operatív helyzet értékelésének színvonalát.

Az operatív munkások létszáma az 1955-ös években 215 fő volt.⁸⁵

A hálózati munka mennyiségi határfokának növelése érdekében a zászlóalj-parancsnokokat, törzsfőnököket és az őrs-parancsnokokat is bevonták a hálózati munkába. Például tíz őrs-parancsnokhoz, — miután elvégezték a két napos, a kerület, illetve a zászlóalj székhelyén lefolytatott tanfolyamot — huszonegy informátort kapcsoltak.⁸⁶

Az operatív munkára vonatkozó első egységes szabályzás szovjet minta alapján az 1955 januárjában látott napvilágot.⁸⁷ A szabályzat kiadásától és elsajátításától a hálózati munka színvonalának erős javulását, illetve a konspirált és találkozási lakások létszámának bővülését, körültekintőbb használatát várták. A hálózati szabályzat kategorizálta az ügynököket belső, utazó, szervező, kutató/felismerő, összekötő, informátor és végül rezidens elnevezéssel.⁸⁸

Hálózati személyként kompromittáló adatok alapján szervezett B-egyéneket és hazafias alapon együttműködő informátorokat alkalmaztak, akikkel a terepen, illetve a „T” és „K” lakásokban folytatták le a találkozókat. A „T” lakásokat a szervezett tulajdonosoktól bérelték, akik a találkozók időpontjában nem lehettek otthon, a „K” lakások legenda alkalmazásával a Belügyminisztérium tulajdonában voltak. A B-egyéneknek, valamint a „T” lakástulajdonosoknak a B-ellátmányból jelentős összegeket fizettek ki. A felderítő osztályra nagy munka hárult a megfelelő hálózat kiépítése során, mivel a korábbi hálózati személyek a volt csendőrök, nyilasok és lebukott csempészek közül kompromittáló adatok alapján szervezett B-egyének voltak, és a munkavégzést illetően alacsony szinten álltak.⁸⁹

A különböző ügyek anyagai dossziékban kerültek tárolásra. A hálózati személyekkel kapcsolatosan „B” (hálózat személyi és kapcsolattartási, fedőnév adatok) és „M” (munka) dossziék kerültek megnyitásra. Az egyes konkrét ügyek jellegének megfelelően a határőrizeti operatív munkában még alkalmazhatták az objektum (vonal), előzetes csoport és előzetes személyi, csoport, személyi, körözési dossziét, valamint a kutató nyilvántartást. A Határőrség Felderítő Osztálya a dossziék adatait megküldte a megyei politikai osztálynak. A hálózati személyeket és a dossziékban szereplő célszemélyek adatait a központi nyilvántartás kezelte, melyből kérdőjegy kitöltésével és felterjesztésével prioritás során lehetett adatokat lekérni. Egy tervezett hálózati szervezés előtt a célszemélyt le kellett priorálni, nehogy olyan személy kerüljön szervezésre, amelyet már egy másik állambiztonsági szervezet szervezett. Ebben az időszakban párttagokat is be lehetett szervezni, de létszámuk fokozatos csökkentését tűzték ki célul, kivéve a konkrét ügyekben felhasznált MDP-tagokét. 1956. VII. 15-e után párttagot szervezni csak miniszteri vagy miniszterhelyettesi engedéllyel lehetett.⁹⁰

A Minisztertanács az 1956. III. 12-én megszüntette a déli határövezetet,⁹¹ 1956 májusában pedig kormányhatározat született a magyar-osztrák határra telepítendő műszaki zár kialakításáról, melynek kapcsán a felderítői tevékenységet a lakosságnak a határőrizetbe való bevonásával kellett erősíteni.

Az 1956 nyarán a Belügyminisztériumról kiadott minisztertanácsi határozatot⁹² 1975-ben újabb minisztertanácsi határozattal helyezték hatályon kívül, melyben kinyilvánították, hogy a minisztérium szervezetek más szakterületekkel szemben elsőbbséget élveznek. A határozat a Határőrséget és a Belső

Karhatalmat a Magyar Népköztársaság fegyveres ereje részeként határozta meg. A határozat felsorolta továbbá az operatív eszközöket is:

- ügynökség (ügynökök, informátorok, rezidensek, találkozási és konspiratív lakások tulajdonosai);
- külső figyelés és környezettanulmány alkalmazása a feldolgozás alatt álló személyekkel kapcsolatban, amit a Belügyminisztérium állományába tartozó titkos munkatársak végeznek, külső figyelésnél különböző álcázó és technikai eszközök (pl. rádióösszeköttetés, titkos fényképezés stb.) igénybevétele;
- titkos ellenőrzés végezése az érkező és kimenő nemzetközi és belső levélforgalomban, (párt és vezető kormányzervek levelezésének ellenőrzése szigorúan titkos);
- titkos házkutatás és titkos előállítás;
- operatív technikai eszközök alkalmazása a feldolgozás alatt álló személyek beszélgetéseinek titkos lehallgatásához;
- kapitalista államok ügynöki rádióközpontjai tevékenységének figyelése, a hazai rádióállomások adásainak ellenőrzése;
- operatív technika és hamis okmányok készítése, használata;
- operatív nyilvántartás vezetése.⁹³

Az 1956 augusztusában kiadott minisztertanácsi határozat a határőrizeti felderítésre kiható megállapítások is tartalmazott: „*A Határőrség feladatai: A Magyar Népköztársaság államhatárának őrzése és védelme az imperialista ügynökök, ember- és árucsempészek, valamint egyéb határsértőkkel szemben. ... harcot folytat a határsávbán lévő ellenséges elemek ellen. A határőrség felderítő szerveinek jogában áll a határvédelem sajátosságainak megfelelően titkos operatív hálózati munkát folytatni*”.⁹⁴ A határőrizeti operatív szervezetek az operatív eszközök egyes elemeit önállóan nem alkalmazhatták, azokat szolgálati jegyen igényelheték a BM Operatív Technikai Főosztálytól, a figyelést és környezettanulmányt is csak korlátozott mértékben gyakorolhatták.

A Belügyminisztérium az 1956. IX.17-én értékelte az államvédelmi szervezetek munkáját, majd az 1956. IX. 20-án kiadásra került „*A Belügyminisztérium államvédelmi szerveinek ügynöki operatív munkája, különös tekintettel a szocialista törvényességre*” című a témakörre vonatkozó belügyi parancs.⁹⁵

Az állambiztonsági szervezetek operatív tevékenysége folyamatosan értékelésre került,⁹⁶ melyek általában a hálózati munka színvonalának hiányosságait tárták fel.

1956 októberétől megkezdődtek az iratmegsemmisítések és a hálózati tevékenység folyamatos megszüntetése. „*Az 1956-os forradalom alatt az ügynökhálózat szétesett. Ebben szerepet játszott magának az államvédelmi szervezetnek a felbomlása, az operatív tisztek elmenekülése (bujkálása, letartóztatása) miatt ugyanis nem volt, aki a kapcsolatot tartsa a besúgókkal. Emellett az államvédelmi iratok nyilvánosságra kerülése következtében is rengeteg ügynök dekonspirálódott, de sok esetben maguk a besúgók árulták el az államvédelemmel fennálló titkos kapcsolatukat.*”⁹⁷

A határőrizeti operatív személyi állományának szakmai felkészítése többnyire az ÁVH hírszerző és elhárító iskoláiban, tanfolyamain történt.

Az ÁVH saját tisztképző rendszert működtetett, az 1950-1953. évek között az ÁVH Vorosilov Határőr és Belső Karhatalmi Tiszti Iskolát, majd az 1953-1955. évek között a BM Határőrség és Belső Karhatalom Tiszti Iskolát az egykori Nádasdy laktanyában, a Hámán Kató utca és a Mester utca sarkán. A tiszti iskolán kezdetben három-hat hónap, később egy év, 1953. I. 3-ától két év, az 1954. évtől három év volt a képzés időtartama. A legfőbb felvételi feltétel a politikai elkötelezettség és megbízhatóság volt. A jellemzően munkás, illetve paraszt fiatalok nagy része nem rendelkezett általános iskolai végzettséggel sem, ezért az iskola vezetése lehetővé, sőt kötelezővé tette annak elvégzését a fővárosi általános iskolákban. A szakkiképzés tartalma a járőrtevékenységtől az őrs-parancsnoki szintig terjedt. Az első évi alapozás után őrsparancsnoki és felderítői szakkiképzés folyt. Az ÁVH Vorosilov Határőr és Belső Karhatalmi Tiszti Iskolán, majd az 1953-1955. évek között a BM Határőrség és Belső Karhatalom Tiszti Iskolán folyt felderítői szakkiképzés. A BM Határőrség és Belső Karhatalom Tiszti Iskolát 1955-ben megszüntették. A határőr tanárok és növendékek – a karhatalmisták szintén – levonultak Pécsre a Dózsa Gyalogos Tiszti Iskolára és ott folytatódott a határőr tisztképzés.⁹⁸

„*Az operatív beosztottak szakmai továbbképzését megszervező Módszertani Bizottság felállításáról a 20/1950. ÁVH Vezetői parancs rendelkezett. Több hónapos előkészítő munka után Péter Gábor 1951. szeptember 13-án adta ki a parancsot az egyéves Dzerzsinszkij Tisztképző Iskola beindítására. Az iskolarendszerű képzés mellett továbbra is szerveztek katonai elhárító és felderítő tanfolyamokat, továbbképzéseket. Az államvédelmi szervezet 1953-ban történt belügyminisztériumi betagozódása és az 1956. év forradalom dacára a Dzerzsinszkij Tisztképző Iskola a politikai rendőrség tisztjeinek és*

tiszthelyetteseinek kiképzését az évtized végéig önálló intézményként szolgálta. Csupán az évtized legvégén, az 1959. évben került sor az általános rendőrtiszti és a politikai rendőrségi képzés integrálására. Ezt követően a BM Rendőrtiszti Akadémia Politikai Nyomozó Tanszéke vette át az állambiztonsági ismeretek oktatását”.⁹⁹

Az 1950. év folyamán három D-tiszti tanfolyam 319 fő részvételével és egy operatív nyomozói tanfolyam (2 hónapos) 97 fő részvételével zajlott le. Az 1950. XII. 9-én készült összeállítás szerint az államvédelmi szervezet „vezető káderei” immáron a DZERZSINSZKIJ tanosztály hallgatóinak és a Szovjetunióban végzeteknek a köréből kerültek ki. A DZERZSINSZKIJ tanosztály két évfolyamán végzett 196 fő közül 1950 decemberében összesen 43 fő töltött be ilyen jellegű tisztséget. A tisztképzés felsorolt formái mellett továbbra is szerveztek különböző szakirányú alapszintű tanfolyamokat. 1949-1950-es években operatív nyomozói, híradós, határrendészeti, karhatalmi és elhárító tanfolyamokat indítottak. A képzés színvonala alacsonyra sikerült, zsúfolt volt a program, például egy hónap alatt kellett kiképezni katonai vonalra elhárító tiszteket, vagy két hét alatt szabotázs-elhárító vonalra operatív munkásokat.¹⁰⁰

Az 1950-ben a határőrizeti felderítő szervezetek személyi állományának nagy része csak minimális operatív oktatásban részesült, annak ellenére, hogy tizenheten még az 1949. évben hat hónapos DZERZSINSZKIJ Tanosztály képzésen is részt vettek¹⁰¹ és egy fő a Szovjetunióban részesült egy éves operatív képzésben. A katonai és szakmai továbbképzés rendszere az 1951. év márciusától indult, addig a felderítő állomány rövidebb-hosszabb idejű operatív ismeretszerzéseken vett részt. A hivatásos állomány szakmai felkészültsége az 1950-es évek közepe felé, az új tiszti iskolai képzéssel számottevően megnőtt.¹⁰² A képzés tartalmi oldalát alapvetően a szovjet szabályzatok adaptálása, a szovjet határőrizeti rendszer modelljének másolása jelentette. A vezető beosztású határőrségi tiszteket a Szovjetunióban képezték tovább. Fokozatosan az operatív állomány rendszeres politikai, szakmai (az ÁVH hírszerző és elhárító tanfolyamain) és katonai továbbképzésben részesült, melynek során a felderítő osztály állományából 178 fő szerzett operatív szaktudást. A hathetes és három hónapos operatív tanfolyamok mellett az 1952. és az 1953. évben az egy éves operatív iskolát végzetek száma tízről 12 főre nőtt, így összesen 178 fő részesült valamilyen szakmai képzésben. Az 1953. év októberében induló kétéves operatív iskola elvégzésére 21 főt jelöltek ki.¹⁰³

Az 1955. évi átszervezést követően a felderítő főosztály szervezte a képzéseket, melyeken részt vettek a kerület és az önálló zászlóalj-parancsnokok. El kellett sajátítaniuk „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapjai” című, belügyminiszteri parancsként megjelenő hálózati szabályzatot.¹⁰⁴

A vizsgált téma főbb jellemzőiként állapítható meg, hogy:

- a korszak gazdasági, politikai viszonyai jelentősen befolyásolták az operatív tevékenységet:
  - a, alapvető feladat volt az ország külső- és belső ellenségeinek felderítése, elfogása, a Belügyminisztérium feladatkörének meghatározásában a közigazgatási funkcióval szemben elsődleges szerepet az államvédelmi feladatok kaptak;¹⁰⁵
  - b, közvetlen pártirányítás érvényesült, a parancsnok (jobboldalon) és a politikai tiszt (baloldalon) közösen írták alá a parancsokat, intézkedéseket;
  - c, racionalizálás folytán folyamatos politikai tisztogatáson ment át az operatív állomány, ezzel a tapasztalt operatív tisztek tudása elveszett;
  - d, az operatív képzés nem érte el a kívánt szintet;
  - e, mostoha körülmények között kellett a felderítési feladatokat ellátni;
  - f, a fentiek következtében a hálózatok hírszerző képessége, a hálózati munka irányítása alacsony színvonalú volt;
    - a határőrizeti felderítő tisztek és tiszthelyettesek felkészítése az ÁVH operatív képzési rendszerében valósult meg, majd a gyakorlat során együttműködtek a más államvédelmi szervek munkatársaival, ebből fakadóan esetenként ők is átvették a törvénytelen munkamódszereket;
    - az 1954-1956. években számos belügyminiszteri parancs és értékelés célozta meg az operatív munka színvonalának növelését;
      - átfogó szabályozásra került az operatív munka (BM paranccsal első egységes szabályzat kiadása 1955. év januárban,¹⁰⁶ majd 1956. VII. 11-én a belügyminiszter 57. számú parancsa,¹⁰⁷ 1956. X. 8-án a belügyminiszter 94. számú parancsa¹⁰⁸);
      - kidolgozásra kerültek az operatív elvek és létrehozták a dosszié rendszert, valamint szabályozták az operatív nyilvántartást;
      - a hálózati munka minősége, főként az államhatáron túli (külső) felderítése nem volt kielégítő (Belügyminisztérium Kollégiumának ülésére készült jelentések szerint);

- továbbra is a határőrizeti felderítés közvetlenül az adott szerv parancsnokának irányítása alatt állt, az operatív szervek az egyes szervezetekhez (zászlóalj, század, őrs) kötődtek;
- operatív tevékenységet már csak tiszt és tiszthelyettes végezhetett;
- politikai alapvetésként a lakosság totális ellenőrzése volt a cél, ezért a hálózati mennyiségi elv került előtérbe, a szocialista törvényesség megteremtésének igénye mellett;
- a hálózati mennyiségi elvet az is indokolta, hogy a határterületi lakosságra kevésbé lehetett számítani a mélységből érkező idegen személyek jelentése, a helyi lakosság közül kiszökni szándékozó, illetve csempésztevékenységet folytató személyek tevékenységének figyelemmel kísérése terén, ezért főként a kompromittáló adatok alapján történt a beszerzés (egykori csendőrök és nyilasok, lebukott csempészek, más bűncselekményt elkövetettek köréből);
- az UDB-vel folytatott küzdelemnek több áldozata is volt;¹⁰⁹
- a pressziós és kompromittáló adatok alapján beszerezett ügynökök munkája nem volt hatékony, szorgalmazták a hazafias alapon beszerezett informátorok számának növelését;
- a keleti és északi határőrkerületek nem minden őrsének a működési területén kellett hálózati személyeket alkalmazni, csak ott, ahol azt az operatív helyzet megkívánta, államhatáron túli felderítést nem végeztek;
- egy operatív munkatárs általában 16 fő hálózati személyt tartott (1955-ben 3 491 fő hálózati személy és 215 operatív munkás);
- szovjet tanácsadók segítettek az operatív tevékenység megszervezését, végzését;
- a képzéshez a tananyag többnyire a szovjet szabályzatok és szakirodalom lefordításával készült, de az operatív szervezetek kollektívái által saját jegyzetek kidolgozására is sor került;¹¹⁰
- párttagokat is be lehetett szervezni engedéllyel.

A Belügyminisztérium alárendeltségében folytatott határőrizeti felderítő 1957-1989

A vizsgált időszakban a határőrizeti felderítés szervezeti felépítésére és feladatrendszerére jelentős hatást gyakorolt az 1956. év végétől kialakult bel- és külpolitikai, illetve a határőrizeti helyzet: „*A felkelés leverése után a konszolidáció jegyében a többi fegyveres erővel egyetemben a létszámában megerősített, 15 000 fős határőrség is a dr. Münnich Ferenc vezette Fegyveres Erők Minisztériumának irányítása alá került. Ez a helyzet azonban 1957-ben okafogyottá vált, ezért a szervezet visszatért a belügyi szervezetbe. Ugyan már 1953-ban ismét a Belügyminisztérium irányítása alá került a határőrség, bár a szocialista éra belügyi határőrzetének rendszere igazából csak 1957 után alakult ki.*”¹¹¹

„*A tömeges »disszidálási« hullám miatt az 1957. év elején, a nyugati határon újratelepítették az aknazárat, a déli határon, pedig február 2-től visszaállították a határövezetet. A tiltott határátlépések – akkori kifejezéssel a határsértések – száma az 1956–1957-es menekültáradat, majd a visszatérők hullámai után csökkent. Ezekben az években a tiltott határátlépést elsősorban a magyar állampolgárok kísérelték meg. Gyakoriak voltak a többnapos, nagy erőket igénybevevő határőr razziák. A lakosság azonban egyre aktívabban segítette az államhatár őrzését, hozzájárulva a határőrség eredményességéhez. Az 1970-es évek második felétől csökkent a fegyver- és lőszer-csempészet, ám továbbra is nőtt a hamisított úti okmányok használata, sőt már előfordult kábítószer-csempészés is és az őrsök határszakaszain is folyt az embercsempészet. A magyar állampolgárságú határsértők száma 1972-től fokozatosan csökkent, de nőtt a külföldi, főleg román és Német Demokratikus Köztársaság (a továbbiakban: NDK) állampolgárok aránya, illetve a külföldi embercsempészek száma. A nyugati határ őrséin az elektromos jelzőrendszer jelzésire nem volt ritka az évi 300–400 riasztás. A nyugati határon 1965–1970 között az aknamezőt fokozatosan felváltotta az elektromos jelzőrendszer. Az illegális határátlépési kísérletek növekedése és az átcsoportosítások a technikai fejlesztés ellenére jelentősen megterheltek a személyi állományt. Jelentős változások képét vetítette előre az 1979. január 1-én életbe lépett a magyar-osztrák vízumkényszer megszüntetéséről szóló, 1978. május 5-én aláírt kormányközi egyezmény.*”¹¹²

Ausztria államhatár menti területéről kiindulóan várható volt az ügynökségek ellenséges tevékenysége, a Magyar Népköztársaság államhatárainak megsértése, vagy egyéb ellenséges cselekmény elkövetése, a működési területre beutazó kapitalista állampolgárok ellenséges tevékenysége. Nyugati viszonylatban számolni kellett az államhatár-menti lakosság köréből kiinduló kiszökési kísérletekkel,

határkapuk^{*} létesítésével, ember-, áru- és valutacsempészek tevékenységével, a déli és baráti viszonylatban a helyi lakosok mozgásának csökkenésével, a mélységi területről kiinduló határsértési kísérletekkel, valamint az északi viszonylatban a befelé irányuló határsértést elkövetni szándékozó személyek, árucsempészek megjelenésével.¹¹³

Az 1960. évek közepétől megnőtt az NDK állampolgárok illegális határátlépési kísérleteinek száma, volt, hogy az elérte az összes határsértések és határsértési kísérletek 70%-át is. Az NDK állampolgárai Magyarországra legálisan beutazhattak, az államhatár közeli szállodákban elhelyezkedve, városnézés, kirándulás közben igyekeztek felderíteni az államhatárra vezető irányokat (útvonal, vasút, folyó, erdőcsapás stb.), többnyire térképpel, iránytűvel, jelentős pénzüsszeggel rendelkeztek. Embercsempész segítségét ritkán vették igénybe, az államhatár átlépési lehetőségéről, módszerről, a korábban kiszökött rokonaiktól, ismerőseiktől kaptak tájékoztatást.

A korszak határőrizeti helyzetét mélyreható publikációk elemzik: „*A határsértések száma 1957 januárjában még nagyon magas volt: csak ebben a hónapban Ausztria irányába 11 750 fő, befelé 1221 fő követett el határsértést, a déli határon ennél nagyságrendekkel kevesebben: 2778 fő kifelé, míg befelé: 20 fő. A tömeges szökések 1957 őszére szűntek meg, a határsértések száma ezt követően lényegesen csökkent: 1958-ban 1896 fő követte el ezt a bűncselekményt, ebből 1751 főt elfogtak. 1959-ben az 1744 határsértőből 1468 főt fogtak el, 1960-ban az összesen 2042 esetből 247 maradt büntetlen.*

1957-ben a határsértők zöme a határővezetből származott, később főként Budapestről és a nagy ipari góccokból. Zömmel fiatalok voltak: 1960-ban az ismertté vált 1781 esetből 1077 fő 20 év alatti volt, 359 fő 20-30 éves, 260 fő 30-50 éves, és mindössze 85 fő volt több mint 50 éves.

A határsértés indokaként büntetés elől való menekülést, kalandvágyat, rossz családi körülményektől való megszabadulást, disszidens családtagokhoz való csatlakozást, a tévesztés, vagy a nem megfelelő munkakörülmények miatti kilátástalanságot, a rossz tanulmányi eredmények okozta kétségbeesést, esetleg a nyugati propaganda hatását nevezték meg.

A határsértők számának csökkentésére a Határőrség az ügyészi szerveket is igyekezett meggyőzni arról, hogy büntetésükhöz szigorúbb ítéletekre van szükség. 1957 februárjában az ügyészségeknek, illetve bíróságoknak az elfogott határsértőkkel szembeni gyakorlatát liberálisnak tartották. Arra való hivatkozással, hogy a tömeges határátlépések fokozottan veszélyesek a társadalomra, és zavarják az ország konszolidációját, a Legfőbb Ügyészség és a Fegyveres Erők Minisztere kiadta 4/1957. számú közös utasítását.

Biszku Béla belügyminiszter a minisztérium 1958. augusztus 12-ei kollégiumi ülésén leszögezte: nekünk két irányban kell védeni a határt az ország területére belépő személyek ellen: nyugaton és délen, ugyanakkor eltérő feladatok is vannak. Jugoszlávia felé mi hírszerzést nem folytatunk, nyugaton igen. A kiemelt szakaszban Biszku a határon túli felderítésre utalt, de a Határőrség belső felderítést is végzett.”¹¹⁴

„1957-ben a nyugati és a déli határ mentén húzódó 15 km-es övezetben élők és dolgozók közül osztályidegennek minősítettek 19 170 főt. 1958-ban — nem tudni, hogy a szempontrendszer változása, vagy az időközben bekövetkezett szökések miatt — némileg kevesebb személyt vettek számba, mint lehetséges ellenséget: a határővezetben élő, ellenséges kategóriához tartozó személyek száma 15 068 fő, az ellenforradalom ideje alatt és után kiszökött 14 684 fő, ebből visszatért 1 686 fő. A lakosság közül 9 162 fő rendelkezik Nyugaton rokoni kapcsolatokkal. Az ellenség száma - valószínűsíthető, hogy elsősorban a határővezet területének csökkenése miatt — 1961-re tovább mérséklődött: Honi területen a határővezetben 7 918 ellenséges kategóriához tartozó személy él. Az ellenforradalom alatt és után a határővezetből külföldre szökött 15 785 fő, amnesztiával visszatért 4 007 fő. Nyugaton rokoni kapcsolatokkal rendelkezik 17 588 fő.

A Határőrség felderítésében 1956. október 23. előtt dolgozó ügynökök száma 3035 volt. Az októberi események következtében a szervezetnek ez az ága is szétesett, az ügynökök 70%-a demoralizálódott,

*

A határkapu kifejezés a magyar határőrizet történetében hagyományosan határátkelőhelyet jelentett. A pártállam időszakában azonban ezt a kifejezést átértelmezték. A pártállami határkapu elnevezésnek kétféle értelmezése volt. Egyrészt abban az értelemben használták, hogy határkapunak nevezték az államhatár közelében lakó ellenséges beállítottságú, illetve az ellenség által beszervezett természetes személy, aki munkakörénél, ingatlanainak földrajzi elhelyezkedése folytán az államhatáron személyek (többnyire ügynökök, jogellenes határátlépést elkövetni szándékozók) és csempésztárgyak illegális átjuttatására kész és képes. Másrészt a határkapu kifejezést úgy is értelmezték, hogy az egyes hazai állambiztonsági szervek azon lehetősége és képessége, mely az államhatáron a határőrizeti szervek tudta nélkül személyeket és tárgyakat juttat át.

feladata ellátására alkalmatlanná vált: a 65, határon túl dolgozó ügynökből 28 lemorzsolódott, a belső felderítést végző, korábban több ezer fős hálózatból 1957 elején mindössze 956 ügynök működött. A szervezet lassan magára talált ugyan — 1957 szeptemberében a belső elhárításban már 1 222 ügynök, a határon túli felderítés vonalán 105 fő szerepelt —, de korszakunkban nem közelítette meg az 1956 októbere előtti létszámot. 1958 augusztusában az ügynökök száma összesen 1 587 volt, a külső felderítést 103, a belső felderítést 1 484 végezte. 1961-ben külső vonalon 82 fő dolgozott, a magyarországi területeken 1066 fős ügynökség működött.¹¹⁵

„A felderítés állományának létszám- és képességbeli hiányosságai mellett a szervezetlenség is akadályozta az eredményes működést. 1957 decemberében megemlítették, hogy a különböző felderítő szervek között nincs kellő koordináció, egymástól függetlenül dolgoznak, nem adnak egymásnak segítséget. Ezt a problémát akkor nem sikerült orvosolni, mert a panasz 1960-ban is felmerült: »A kémelhárítás és az operatív határvédelem szempontjából fontos kontingensek nincsenek átfogva különböző operatív szervei, valamint a MNVK 2. Csoporthőnökség operatív munkásai egymástól függetlenül, egymás munkáját keresztező operatív intézkedéseket hajtanak végre.«

A helyzet normalizálása érdekében adták ki 1960, április 5-én a 6. számú BM parancsot, amelyben előírták, hogy a legfontosabb Forgalmellenőrző Pontokon (FEP-eken): a hegyeshalmi, soproni, keletibai és murakeresztúri átkelőkön működő felderítő szervek koordinációjáért a Belügyminisztérium II/2. osztálya a felelős.¹¹⁶

A határőrizeti szervezetek tagjai között is voltak korrupcióra hajlamos személyek, melyet a Belügyminisztérium II/1. Osztály vezetője az 1957. VI. 25-ei jelentésében csoportba szedve rögzített is:

- hazaárulás, hazaárulási szándék miatt több személy ellen indult eljárás;
- az egyik főhadnagy embercsempészetet folytatott, kémgyanus személyekkel tartott kapcsolatot, a hálózati operatív munkát tovább folytatják vele szemben;
- egy hadnagy határkaput* létesített;
- egy tizedes osztrák csendőrökkel tartott kapcsolatot;
- egy határőr levélben írta meg szüleinek, hogy elengedett egy határsértőt;
- egy főhadnagy 25 000 dollárt kapott magyar disszidensektől, ellenőrzésére kombinációt dolgoztak ki;
- az őrsellátó segített egy helyi hölgynek, hogy a kiszökött testvérével felvegye a kapcsolatot;
- egy főhadnagy (fegyver szolgálatvezető) csempészetrel foglalkozott;
- család kiszökését egy határőr százados segítette.¹¹⁷

1956. XI. 4-e után szovjet támogatással kezdődött el az államvédelem újjászervezése. Az 1957. év elején a határőrizeti felderítés színvonala alacsony volt az 1956. évi iratmegsemmisítés, hálózati munka szüneteltetés és az esetleges árulások miatt (az egyik határőr felderítő csoportvezető Jugoszláviába szökött az alosztály „B” dossziéival). A kialakult helyzet következtében sürgető volt az operatív hálózati munka beindítása. Ezért az 1957 januárjától kezdődően, újra engedélyezték az Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP) tagjainak beszervezését. Párttagot beszervezni és foglalkoztatni csak indokolt esetben lehetett, és ehhez az illetékes csoportfőnök, a BM III. főcsoportfőnök vagy a belügyminiszter engedélyére volt szükség.

Határőrség parancsnokának az 1957. II. 20-án keltezett feladatmegszabása operatív teendőket is tartalmazott:

- Ausztriában fasiszta fegyveres alakulatok tömegesen készítik elő átdobásra az ügynököket, diverzánsokat, számolni kell határsértésekkel;
- a Fegyveres Erők Minisztere elrendelte műszaki zár telepítését;
- az 1957. II. 28-ig felvenni a korábbi hálózatokkal a kapcsolatot, felderíteni a terror és diverzans jellegű tevékenységeket, fegyveres szervezkedéseket, a várható ellenforradalmi támadásokat;
- sűrített találkozók tartása, a hivatalos kapcsolatok számának növelése;

*

A határkapu kifejezés a magyar határőrizet történetében hagyományosan határátkelőhelyet jelentett. A pártállam időszakában azonban ezt a kifejezést átértelmezték. A pártállami határkapu elnevezésnek kétféle értelmezése volt. Egyrészt abban az értelemben használták, hogy határkapunak nevezték az államhatár közelében lakó ellenséges beállítottságú, illetve az ellenség által beszervezett természetes személy, aki munkakörénél, ingatlanainak földrajzi elhelyezkedése folytán az államhatáron személyek (többnyire ügynökök, jogellenes határátlépést elkövetni szándékozók) és csempésztárgyak illegális átjuttatására kész és képes. Másrészt a határkapu kifejezést úgy is értelmezték, hogy az egyes hazai állambiztonsági szervek azon lehetősége és képessége, mely az államhatáron a határőrizeti szervek tudta nélkül személyeket és tárgyakat juttat át.

- felfedni a röplapterjesztőket, fegyver és lőszer rejtegetőket, a határsávban lévő kémeket és embercsempészeket, valamint az akkori megfogalmazás szerint „még szabadlábon lévő ellenforradalmárokat”;
- javaslatot tenni az osztályidegen, fasiszta és huligán elemek internálására;
- fokozni az ausztriai ügynöki munkát, az ügynökségeket speciális képzésben részesíteni;
- felderíteni a határőr őrsökön és a más határőrizeti szerveknél az „ellenforradalmi” szimpatizánsokat, az állomány hangulatáról jelentést készíteni.¹¹⁸

1957 elején a Határőrség Országos Parancsnokság Felderítő Osztálya, — melyet főosztályból osztállyá minősítettek vissza — a korábbi három alosztályból épült fel. A nyugati és déli viszonylatban azonban a kerület-parancsnokságokon megmaradt a felderítő osztály szervezet 1971-ig.

1957-től kezdődően számos szabályozó jelent meg az állambiztonsági munka, az operatív tevékenység végzésével kapcsolatosan.

A Belügyminisztérium Politikai Nyomozó Főosztálya az 1957. VIII. 26-án tekintette át a „*Belügyminisztérium államvédelmi szerveinek ügynöki operatív munkája, különös tekintettel a szocialista törvényességre.*” című, 1956-ban kelt belügyi parancsában foglaltak, végrehajtásának lehetőségeit¹¹⁹ és az állambiztonsági feladatok végzésének első átfogó szabályozására került sor a témára vonatkozóan a belügyminiszter 1958-ban kibocsájtott új parancsa által.¹²⁰ A határőrizeti felderítés fontos feladatának tekintették az 1956. év eseményei miatt külföldre szökni szándékozók felderítését, illetve a 15 km-es terület sáv mélységi területére is kiterjesztették a határőrizeti felderítői tevékenységet. Az 1958. évben kiadott Határőrizeti Szabályzat előírta a határ menti lakosság bevonását önkéntesség és hazafias alapon a határőrizetbe.¹²¹

A határőrizeti felderítés elvi alapjai (ügynökség értelmezése, feladatai) hasonlóak voltak a Rendőrség Bűnügyi Ügynökségi Munkájának Szabályzatában rögzítettekkel:

- rendőri bűnügyi ügynöki munka általános elvei;
- ügynökség fogalma, feladatai és telepítése;
- ügynökség beszerzésének alapelvei;
- ügynökség felhasználás szerinti osztályozása;
- ügynökség tagjának kiválasztása, tanulmányozása és a beszerzés szabályai;
- kapcsolattartás;
- ügynökség vezetésének, nevelésének és ellenőrzésének szabályai;
- fogda- és börtönügynökség munkája;
- ügynök átadása, pihentetése;
- kapcsolat megszakítása az ügynökség tagjával, illetve kizárása.¹²²

Az 1964-ben a határőrizeti felderítő szervezetek megerősítéseként került sor a felderítő csoportok állományába tartozó segédoperatív tiszthelyettesi (előadói) beosztások rendszeresítésére. A segédoperatív állomány ellenőrizte – már nagy mélységben is – a határtérségbe irányuló tömegközlekedési eszközök utasait. Társadalmi kapcsolatokat létesítettek a határsértők mélységi áthaladási csomópontjain és az államhatár megközelítési útvonalain. Hálózati operatív tevékenységet nem végeztek. A tömegközlekedési eszközökön polgári ruhában, rendőr fedő igazolvány használatával igazoltattak minden olyan személyt, akit gyanúsnak találtak, illetve azt, aki nem a határ közeli településeken lakott. A rendszeresen utazók hathatós segítséget nyújtottak a gyanús személyek felfedésében. A határsértőnek ítélt személyeket előállították a felderítő csoportokhoz, ahol azokat az operatív tisztek kihallgatták, jegyzőkönyvbe foglalták a tényállást. Ha úgy ítélték meg, hogy az adott személy határsértést szándékozott elkövetni, átadták a járási rendőrkapitányságnak. Ha nem sikerült rábizonyítani az előállított személyre a határsértési szándékot (nem tett beismerő vallomást, illetve nem találtak nála tárgyi bizonyítékot, térképet, külföldi címet, valutát stb.), szabadon engedték.

A segédoperatív tiszthelyettesek képzése a Magyar Népköztársaság belügyminiszterének parancsa alapján az egy éves KUN Béla BM tiszthelyettes-képző iskolán valósult meg.¹²³

A határőrizeti operatív tevékenység következő szabályozására 1965-ben belügyminiszter-helyettesi utasítás formájában került sor,¹²⁴ amely elveiben megegyezett a belügyminiszter-helyettes azévi vonatkozó tartalmú parancsával. A belügyminiszter-helyettesének „*A Rendőrség Bűnügyi Operatív Felderítő Munkájának Szabályzata*” címmel kiadott ezen parancsának főbb tartalmi elemei voltak:

- bűnügyi operatív felderítés alapkövetelményei;
- bűnügyi operatív felderítés fogalma;
- bűnügyi operatív felderítés módjai;
- bűnügyi operatív felderítés célja (feladata);

- bűnügyi operatív felderítés forrásai, eszközei és módszerei;
- bűnügyi operatív eszközök;
- bűnügyi operatív módszerek;
- operatív adatgyűjtés;
- operatív feldolgozás;
- bűnügyi operatív felderítés befejezése;
- megelőző intézkedés megtétele.¹²⁵

A Határőrség Országos Parancsnokságának 1966. évben kiadott ideiglenes ügyrendje is tartalmazott feladatokat a határőrségi felderítő munka végzésére vonatkozóan:

- „36. Feladata: a) *Megszervezni a határőrizet érdekében a hálózati-operatív munkát a Belügyminisztérium állambiztonsági munkájára vonatkozó általános rendelkezéseknek megfelelően.*
- b) *Felderíteni időben és megszakítani a ki- és befelé irányuló tiltott határátlépési előkészületeket, kísérleteket, ember-, áru- és valutacsempészek tevékenységét, a BM III/I. és III/II. Csoportfőnökségeivel koordinálva, felderíteni az ellenséges hírszerző szervek illegális behatolási csatornáit, határkapuit, * valamint a határőrizettel és az állambiztonsági munkával összefüggő egyéb bűncselekményeket.*
- c) *Felderíteni, ellenőrzés alá vonni a határőrizetre veszélyes elemeket, honi és a határ menti ellenséges területen.*
- d) *Alkalmazni az ügyrendben meghatározott keretek között a konspiráció szigorú betartásával az állambiztonsági munka titkos, leplezett és nyílt eszközeit, ügynökséget szervezni, széleskörű társadalmi kapcsolatot létesíteni a lakossággal.*
- e) *Folyamatosan gyűjteni, a csapatok rendelkezésére bocsátani a határőrizetre vonatkozó helyzeti adatokat.*
- f) *Operatív eszközökkel segíteni a mélységi határőrizetet.*
- g) *Szervezni, irányítani és ellenőrizni az alárendelt felderítő szervek tevékenységét.*
- h) *A felderítő munka időszerű kérdéseit, módszereit, tapasztalatait rendszeresen elemezni, értékelni.*
- i) *Az összelügyi feladatok érdekében részt venni az állambiztonsági feladatok végrehajtásában, együttműködni a BM III. és a BM II. Főcsoportfőnökség szerveivel.*
- j) *A határ megsértésével és ezzel összefüggő egyéb bűncselekmények elkövetésének alapos gyanúja esetén parancsnoki, illetve ügyészi jóváhagyással őrizetbe vételeket eszközölni, s jogosult a határ védelmében az őrizeteket kihallgatni.*
- k) *Meghatározott időközönként - a határőrség parancsnokán keresztül - terjesszen feljelentést a felügyeletet miniszterhelyettes számára, az állambiztonsági szervekkel való együttműködésről, a titkos módszerek és ellenőrzések alkalmazásáról, eredményeiről és problémáiról.*¹²⁶

A határőrizeti felderítő tevékenység átfogó szabályozása valósult meg a BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendjében foglaltak által,¹²⁷ amely többek között meghatározta a titkos operatív eszközöket és módszereket a vonatkozó minisztertanácsi határozat alapján.¹²⁸

A BM Határőrség országos parancsnoka által nyugati kerület-parancsnokságok számára 1967. évben kiadott ügyrendjében¹²⁹ felderítő osztályokat, a déli, keleti, északi kerületek és az önálló zászlóalj-parancsnokság (ö. z.) számára ügyrendjében¹³⁰ pedig felderítő alosztályokat határozott meg a határőr felderítő munka szervezeti egységeként. A kerület felderítő osztály/alosztály a kerület (ö. z.) parancsnok közvetlen alárendeltségébe tartozott, amely nyugati viszonylatban a felderítő osztály törzset, a határforgalmi főelőadót, az I. alosztályt és a II. alosztályt, a többi viszonylatban a felderítő alosztály törzset, a határforgalmi főelőadót, a felderítő csoportokat és a területtartó felderítő tiszteket irányította. A felderítő osztály/alosztály feladatát, hatáskörét külön ügyrend tartalmazta. A felderítő osztály/alosztály különleges helyzetben volt, mivel a felderítő osztály/alosztályvezetőt sem a törzsfőnök, illetve távollétében a törzsfőnök helyettes és a politikai osztályvezető sem számoltathatta be. A kerület (ö. z.) felderítő osztályok/alosztályok a kerület (ö. z.) parancsnok által jóváhagyott féléves tervből dolgoztak. Ezen ügyrend

*

A határkapu kifejezés a magyar határőrizet történetében hagyományosan határátkelőhelyet jelentett. A pártállam időszakában azonban ezt a kifejezést átértelmezték. A pártállami határkapu elnevezésnek kétféle értelmezése volt. Egyrészt abban az értelemben használták, hogy határkapunak nevezték az államhatár közelében lakó ellenséges beállítottságú, illetve az ellenség által beszervezett természetes személy, aki munkakörénél, ingatlanainak földrajzi elhelyezkedése folytán az államhatáron személyek (többnyire ügynökök, jogellenes határátlépést elkövetni szándékozók) és csempésztárgyak illegális átjuttatására kész és képes. Másrészt a határkapu kifejezést úgy is értelmezték, hogy az egyes hazai állambiztonsági szervek azon lehetősége és képessége, mely az államhatáron a határőrizeti szervek tudta nélkül személyeket és tárgyakat juttat át.

már nem foglalta magában a korábban a Jugoszláv viszonylatban folytatott államhatáron túli felderítési feladatokat.

A belügyminiszter parancsban szabályozta az operatív nyilvántartás szabályait, melyet a határőr felderítés területén is alkalmazni kellett.¹³¹ Egyben hatályon kívül helyezte az 1957-ben kibocsájtott vonatkozó tartalmú parancsát, illetve azzal egyidejűleg kiadott operatív nyilvántartási szabályzatot és a csatlakozó belügyminiszter-helyettesi utasítást¹³², továbbá a témába vágó miniszterhelyettesi parancsot,¹³³ valamint annak az 1964. évi végrehajtási utasítását is.

Az Operatív Nyilvántartási Szabályzat részletesen leírta a különböző operatív dossziék alkalmazási rendjét és a daktiloszkópiai nyilvántartás feladatait. A határőrizeti felderítő szervezetek az objektum, figyelő, személyi, előzetes személyi, körözési, rendkívüli esemény, vizsgálati, ellenőrző, tájékoztató dossziék közül az államhatárral kapcsolatos operatív feldolgozó munkához kapcsolódó dossziékat nyithattak. A különböző dossziékban szereplő személyek anyagait a Határőrség Felderítő Osztály szervezetei az illetékes megyei rendőr-főkapitányság politikai osztálynak megküldték a nyilvántartásba vétel végett. A prioritás engedélyezésére jogosultak közé tartoztak: a BM Határőrség Felderítő Osztály vezetője, helyettese, a határőr kerületi felderítő osztályok és alosztályok vezetői.¹³⁴ A prioritást kérdőjegy felterjesztésével kellett kérni.

Ugy a BM III. Főcsoportfőnökség, mint a határőrizeti felderítés munkájában, az együttműködés megszervezésében problémák is felmerültek. Ezen hiányosságokat jól példázza a belügyminiszternek az 1967-ben kibocsájtott azon parancsa, amely repülőgéppel elkövetett büntetlen határsértés kapcsán kiszabott fenytéseket tartalmazott.¹³⁵

Az állambiztonsági operatív munka pénzügyi fedezetét biztosító „B.” ellátmány kezelése a határőrizeti felderítő tevékenységre is kiterjedt.¹³⁶ A BM Külügyi Osztály ellenőrizte a „B” ellátmány felhasználását, a „K” és „T” lakások felszerelési tárgyait.

A 1968. évi Csehszlovák eseményekkel kapcsolatos operatív feladatokról szóló belügyminiszteri parancs a határőrizeti felderítő szervezeteket is érintette:

- „a./ Különös figyelmet fordítsanak a társadalomra veszélyes személyek rendszeres ellenőrzésére.*
- b./ Fokozni kell az idegenforgalom ellenőrzését. A törvényeinket megsértő, izgató- zavartkeltő magatartást tanúsító külföldi személyekkel szemben gyors, erélyes intézkedéseket kell tenni.*
- c./ Operatív és nyílt úton fokozni az intézkedéseket a nagyobb tömegeket mozgató rendezvények biztosítására. /kulturális, sport, egyházi/.*
- d./ A hálózattartó operatív szervek sűrítsék az ügynökséggel való találkozásokat és szerezzenek pontos értesüléseket a reakciós elemek elképzeléseiről.*
- e./ Az ellenség fokozódó tevékenysége esetén, gyorsítsák a feldolgozó és vizsgálati munkát.*
- f./ Fokozzák a főcsoportfőnökség által biztosított objektumok, intézmények hálózati operatív biztosítását. Az államtitkok védelme érdekében aktívabb ellenőrzést vezessenek be.*
- g./ Nyílt ellenséges cselekmények nyomozásának /: falfirkálás, propaganda, röpcédulázás, tűz, robbanás, stb./: helyszínelő operatív tisztek vezényletével történő azonnali megkezdését.”¹³⁷*

Ezt megelőzően, a BM Határőrség Országos Parancsnokságának intézkedési terve az 1968. VII. 28-án még a Magyar Néphadsereg és a Szovjet Hadsereg által tervezett gyakorlattal kapcsolatos, párhuzamosan végrehajtandó feladatok fedésével jelent meg. A BM, a BM Határőrség, az állambiztonsági szervek és a rendőrség közvetlen legfelső szintű vezetőin kívül senki nem ismerhette meg a tényleges feladatot. Mindenkiel azt közölték, hogy „egy nagyszabású gyakorlatról” van szó.

A BM Határőrség Országos parancsnoka az 1968. VIII. 20-án 18 órakor adta ki az intézkedést a konkrétan végrehajtandó feladatokra.

Az I. Határőr kerületnél a Hegyeshalmi FEP-en felderítő tiszti ügyelet hoztak létre, melyet a BM Határőrség törzsfőnöke távirati utasításban rendelt el. A FEP parancsnok operatív helyettese az eseményeket az I. Alosztály vezetőjének jelentette, aki ebből kéthetente összefoglaló jelentést készített a kerület Felderítő Osztály számára. A jelentések kitértek a lakosság hangulatára, az államhatáron átlépésre jelentkezők által elmondottakra, a csehszlovák ki- és belépő utasokra. A jelentéseket géptávíron továbbították. A napi jelentésekben a csehszlovák határátlépőket név szerint szerepeltették.

A határőrizeti felderítés számára nem maradt idő új informátorok beszerzésére, a meglévő hálózati személyeket aktivizálták rendkívüli találkozó keretében. A határőrizeti felderítési feladatokra többnyire, mély titoktartási követelményekkel, szóban történtek eligazítások. Az együttműködést a honvédségi felderítő zászlóaljjal és felderítő századokkal (akik nem folytattak operatív/hálózati tevékenységet),

a katonai elhárító szervezetekkel, a rendőrséggel, valamint a megyei állambiztonsági szervezettel és a BM Karhatalommal kellett megszervezni.

Operatív feladatként határozták meg:

- a csehszlovák katonai mozgás, tevékenység figyelemmel kísérése;
- a csehszlovák határőrizeti szervekkel való együttműködés kapcsán kialakult baráti kapcsolatoktól információk szerzése;¹³⁸
- adatok biztosítása az elhatározáshoz, napi jelentés elkészítéséhez;
- részvétel a magyar és szovjet csapatok határra való felvezetésében;
- részvétel a csehszlovák határőrség, csendőrség létesítményeinek elfoglalásában;
- a működési területen a határőrizeti operatív helyzet felderítésének és a hálózati tevékenységnek a fokozása;
- részvétel az ellenséges tevékenységet végzők felfedésében (ellenséges rádióadók, szervezetek, csoportok);
- állambiztonsági és az összbülgői feladatok végzésének fokozása;
- lakossági hangulat felderítése.

Csehszlovák viszonylatban nem folyt államhatáron túli felderítés, együttműködési utasítások szabályozták a két ország által közösen végzett operatív tevékenységet. Többek között az egyik belügyminiszteri utasítás a Csehszlovákiával folytatandó együttműködést írta elő¹³⁹, a magyar és csehszlovák rendőri szervezetek között. Az együttműködés kapcsán a hazai operatív szervezetek jól ismerték a szomszédos állam határőrizeti rendszerét, objektumait, sok baráti kapcsolattal rendelkeztek a túloldali határőrizeti szervezetek tagjai körében. A magyar-csehszlovák felderítő együttműködés is rendszeres volt.¹⁴⁰ A hazai felderítő szervezetek jó kapcsolatokat ápoltak a Pozsonyi Felderítő Osztállyal. Többek között biztosították számukra, hogy egyik osztrák ügynökükkel Budapesten találkozzanak, melyet a BM Határőrség Országos Parancsnokság Központi Felderítő Osztály I. Alosztály vezetője engedélyezett.¹⁴¹

Az 1968. évi csehszlovák események időszakában a határőrizeti felderítés szervezete az alábbi volt: Központi Felderítő Osztály az I. és II. Alosztállyal, a nyugati kerületeknél Felderítő Osztály az I. és II. Alosztállyal, a II: Alosztály állományában 2-3 felderítő csoport működött. A déli és a baráti kerületeknél felderítő alosztály lett szervezve, a déli kerületeknél ezek felderítő csoportokat alkottak, baráti viszonylatban területtartó felderítő tisztek tevékenykedtek.¹⁴²

Az 1968. évi csehszlovák eseményekkel kapcsolatosan a katonai elhárítási feladatokat a BM III/IV. Csoport főnökének az 1. számú direktívája tartalmazta, mint a „Zala” fedőnevű gyakorlat operatív biztosításának feladatait. A gyakorlattal kapcsolatban operatív törzs és operatív csoportok kerültek létrehozásra és intézkedési tervet dolgoztak ki.

A határőrizeti felderítés egyik átfogó szabályozására a belügyminiszter 1969. évi parancsában és végrehajtási utasításában foglaltak alapján került.¹⁴³ A parancs megállapította, hogy javult ugyan az operatív munka színvonala, de még számos hiányosság tapasztalható, főleg a határ menti lakosok kiszökésének megakadályozása és a határon túli felderítés vonalán foglalkoztatott ügynökség tevékenysége terén. „... a határmenti lakosság köréből kiinduló kiszökési kísérletek megelőzése még nem elég hatékony, a határon túli felderítés vonalán foglalkoztatott ügynökség még nem tudja kellően segíteni a határőrizetet. A hálózati személyek egy részével az összeköttetés nem megbízható, tartásukhoz a felderítő szervek megfelelő külső bázissal nem rendelkeznek. A határon túli felderítő munkát úgy szervezzék, hogy az illetékes csoportfőnökségekkel szorosan egyeztetett legyen a 0017/1968. számú parancsom IV. fejezet 1-3. pontjaiban foglalt elveknek megfelelően.”¹⁴⁴ A parancsban rögzített feladatok már túlléptek a szűken vett határőrizeti célokon — nem először a vizsgált időszakban — közvetlen politikai célkitűzések megvalósítása érdekében.¹⁴⁵

Ezen BM parancs nyomán kelt végrehajtási utasítás a BM Határőrség felderítő szerveinek feladatait három területre összpontosította:

- biztonságos határőrizet megteremtése;
- az állambiztonsági feladatok és;
- az összbülgői feladatok végrehajtásában való részvétel.

A végrehajtási utasítás megszabta az operatív és nyílt eszközök felhasználásával a társadalmi kapcsolatok és a polgári lakosság segítségével a határőrizetre veszélyes személyek felderítésének és tevékenységük ellenőrzésének megbízhatóvá tételét, az operatív helyzet helyes értékelését és a minőségi hálózatépítést is. A „T” lakások alkalmasságát és konspiráltságát az 1970. VII. 1-ig felül kellett vizsgálni. A határővezet megszűnésével kapcsolatban kialakult új helyzet folytán a mélységi határőrizet

megszilárdítása és a területtartó felderítő tisztek munkájának segítése érdekében emelni kellett a segédoperatív tiszthelyettesek munkájának színvonalát. Erősíteni kellett az osztrák erőszakos szervezetekben (csendőrség, pénzügyőrség s azok szervezetei, eisenstadti, rusti rendőrség, örvidéki Biztonsági Igazgatóság) és a örvidéki emigrációs szervezetekben az ügynöki pozíciók létesítését.

Nagyobb figyelmet kellett fordítani az operatív munkában a technikai összeköttetés (rejtekhely, titkosírás, vegyi- és fotótechnikai eszközök stb.) alkalmazására, melyek eszközeit a BM III/V. Csoportfőnökség volt köteles biztosítani.

Az állambiztonsági munkában való eredményes részvétel érdekében a megyei állambiztonsági és a határőr kerületi (ö. z.) operatív szervezeteknek évente kellett készíteni közös együttműködési tervet és rendszeresen értékelni annak végrehajtását, egymást rendszeresen tájékoztatni kellett a területük operatív helyzetéről, a feladatok végrehajtásáról, valamint a munkában szerzett tapasztalatokról. A megyei rendőr-főkapitányságok politikai osztály vezetőinek a szükséges mértékben a határőrizeti felderítő szervezetek rendelkezésére kellett bocsájtani azokat az adatokat, melyek a felderítő szervezetekkel folytatott konkrét együttműködés eredményességét biztosították és az államhatárral összefüggő bűncselekmények felderítéséhez segítséget adtak.

A határőrizeti felderítő szervezetek egyes, konkrét esetekben, a feldolgozó munka támogatására a Határőrség Felderítő Osztály vezetőjén keresztül kérhették 1970-ben kiadott belügyminiszteri parancs alapján¹⁴⁶ a BM III/6. osztálytól, valamint a szintén 1970-ben a belügyi tárca által kibocsájtott parancs alapján¹⁴⁷ a BM III/5. osztálytól az operatív technikai biztosítást.

A Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnokság Felderítő Osztály szervezeteit és alárendeltségét 1970-ben a belügyminiszter-helyettes által jóváhagyott ügyrend az alábbiakban határozta meg. Eszerint a felderítő osztály szervezeti felépítése több elemet tartalmazott (osztályvezető, osztályvezető-helyettes, I-es alosztály, II-es alosztály, operatív főelőadók, operatív nyilvántartó, T. ügykezelő, ügykezelő, gép- és gyorsírók).¹⁴⁸

A felderítő osztály vezetője közvetlenül az országos parancsnoknak volt alárendelve.

Az 1970. évi ügyrend szerint a felderítő osztály alapvető feladatát alkotta „*A Felderítő Osztály alapvető feladata, hogy a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány politikájának megfelelően, a jogszabályok, jogpolitikai elvek, operatív elvek, parancsok, utasítások betartásával, a csapatok tevékenységével összhangban szervezze és irányítsa — honi területen nyugaton 15 km. délen, keleten és északon általában 8-10 km, illetve a határőrizeti — operatív helyzetből adódóan egyes irányokban nagyobb mélységben, a határon túl Ausztria (Burgenland) területén a disszidensek, ellenséges elemek gyűjtőközpontjában, Wien (Traiskirchen-i láger) és Gáz területén — a felderítő munkát. A Felderítő Osztály feladatát a Belügyminisztérium más illetékes szerveivel szorosán együttműködve, az állam biztonsági munka eszközeit és módszereit alkalmazva, a határmenti lakosság széleskörű bevonásával látja el.*”¹⁴⁹

A felderítő osztályt az I. alosztály (határon túli) és II. alosztály (honi) alkotta. A nyugati kerületeknél szintén felderítő osztályt szerveztek az I. alosztály (határon túli) és II. alosztály (honi) szervezeti elemekkel. A II. alosztályok felderítő csoportokból tevődtek össze. A felderítő csoportok viszont nem tartoztak már a csapat szervezeti elemek alá, hanem a felderítő alosztály részét képezték.¹⁵⁰

A központi felderítő osztály 1970. VI. 11-én az I. alosztályok tevékenységéről készített tájékoztatójában részletesen elemezte az osztrák helyzetet, megállapította, hogy jó a kapcsolat az állambiztonsági szervezetekkel, mivel 1969-ben 137 jelzést és 35 tájékoztatást adtak a részükre. A határon túli felderítés személyi állománya 23 fő volt, az operatív tisztek munkáját fordító és gépíró segített, gépkocsi, magnetofon, fényképezőgép, távcső támogatta.¹⁵¹

A Határőrség Felderítő Osztályának vezetője a K-ellenőrzés (postai küldemény) elrendelését a „Szolgálati Jegy”-en kérhette a BM III/5. („K”-ellenőrzési) Osztálytól.¹⁵²

A BM Határőrségnél 1971. VII. 1-ével a Politikai Bizottság 1969. év novemberi és az 1970. év októberi határozata alapján szervezetmódosításra került sor. A szervezetmódosítás következtében a BM Határőrség Országos Parancsnokságán Felderítő Osztály működött a felderítő alosztállyal és a határon túli felderítő csoporttal. A határőr kerületek felderítő osztályát leszervezték felderítő alosztállyá. A felderítő osztály a BM Határőrség törzsfőnökének, a határőr kerületek felderítő alosztálya a határőr kerületek törzsfőnökének alárendeltségébe került. A szervezeti módosítással megszűnt az 1. Határőr Kerület Csornai Felderítő Csoportja. A nyugati határőr kerületeknél a határontúli felderítő alosztály helyett „határontúli vonal”-at hoztak létre, amelyet az 1976. évben az 1. és 2. határőr kerületnél határontúli felderítő csoporttá szerveztek át. Az 1. határőr kerület határontúli felderítő csoportja a 11. határőr kerület, a 2.

határőr kerület határöntúli felderítő csoport a 3. határőr kerület operatív biztosítását is ellátta. A nyugati és déli viszonylatban a felderítő alosztály felderítő csoportokra tagozódott (alapvetően kettő-három csoportot szerveztek). A keleti és északi viszonylatban területtartó felderítő tisztek és vizsgálók tevékenykedtek a határőr kerület felderítő alosztály alárendeltségében.

Ezen időszaktól kezdődően a határőrizeti felderítő szervezeteket is ellenőrizhette a katonai elhárítás. Az idősebb felderítő tisztek igyekeztek felderíteni az elhárítók beszervezett egyéneit, tapasztalt operatív szakemberek lévén, ez többnyire sikerült is nekik.

1971-ben belügyminiszteri paranccsal módosították az operatív technika használatára vonatkozó szabályozást,¹⁵³ amely háromféle rendszabályt tartalmazott: telefonlehallgatást, szobalehallgatást, valamint rejtett fotó, optika, tv.

A határőrizeti felderítő szervezetek vezetői „Szolgálati Jegy”-en kérhették a rendszabályok alkalmazását a BM. III/V. Csoportfőnökségtől (operatív technikai és műszaki). Ugyanezen rendszabályokat a Határőrség felderítő osztály vezetője a Határőrség törzsfőnökén keresztül kérhette a BM III./V. csoportfőnökségtől (operatív technikai és műszaki) és a BM. III./7. Osztálytól (operatív technikai lehallgató).¹⁵⁴

A határőrizeti felderítés alapelveit meghatározó, az állambiztonsági szervezetek hálózati munkájának alapelveit tartalmazó szabályzat ismételt kiadására az 1972. évben került sor. A paranccsal kiadott szabályzat meghatározta az állambiztonsági szervek hálózatát és felsorolta a titkos nyomozati (operatív) eszközöket:

- a) Hálózat,
- b) Külső figyelés,
- c) Környezettanulmányozás,
- d) Operatív technikai eszközök alkalmazása,
- e) Postai küldemények operatív ellenőrzése,
- f) Operatív nyilvántartás,
- g) Operációk (pl.: titkos házkutatás, őrizetbe vétel) végrehajtása.¹⁵⁵

A parancs fontosabb megállapításai voltak: „A hálózati személyek nagy többsége önkéntes, áldozatkész segítője a Belügyminisztérium szerveinek az ellenséges, bűnöző tevékenység felderítésében, megelőzésében és felszámolásában.”¹⁵⁶

„4. A hálózati munkát végző személyi állomány 1972. december 30-ig szakmai továbbképzés keretében sajátítsa el a Szabályzatot. Az egyes szakmai területek sajátosságainak megfelelően készüljön fel a Szabályzatban foglalt feladatok maradéktalan végrehajtására. Az illetékes parancsnokokból bizottságokat kell létrehozni, amelyek előtt valamennyi - hálózati személyt foglalkoztató - operatív tisztnak be kell számolnia a Szabályzat elsajátításáról. A parancsnokok egyéni elbírálás alapján döntsenek arról, hogy az operatív tisztt az adott területen alkalmas-e a fokozott követelmények megvalósítására. . . .

5. A hálózatot a Szabályzat követelményei szerint 1973. július 31-ig felül kell vizsgálni. A vizsgálatot fel kell használni a hálózat lehetőségeinek összállambiztonsági szempontból történő ellenőrzésére és értékelésére is.”¹⁵⁷

„11. A BM III. Főcsoportfőnökség, a BM Határőrség Országos Parancsnokság Felderítő Osztálya és a BM Belbiztonsági Osztály hálózati munkáját 1973. január 1-től az alapelveket tartalmazó Szabályzatban foglaltak szerint végezze. Ezzel egyidejűleg a 33/1958. számú miniszteri parancsot hatályon kívül helyezem.”¹⁵⁸

„1. Az állambiztonsági munka a titkos és nyílt nyomozati intézkedések tervszerűen összehangolt és célratorő végrehajtásából, a nyert adatok és információk ellenőrzéséből, értékeléséből, valamint azok felhasználásából (realizálásából) álló folyamat.

2. Titkos nyomozati (operatív) eszközök:

- a) Hálózat,
- b) Külső figyelés,
- c) Környezettanulmányozás,
- d) Operatív technikai eszközök alkalmazása,
- e) Postai küldemények operatív ellenőrzése,
- f) Operatív nyilvántartás,
- g) Operációk (pl.: titkos házkutatás, őrizetbe vétel) végrehajtása.”

„a) A hálózat fő eszköz, mert olyan mélyreható felderítési lehetőséget biztosít, amilyen más operatív eszközzel nem valósítható meg. Az állambiztonsági szervek a hálózat útján kerülnek közvetlen és

személyes kapcsolatba az ellenséges elemekkel, csoportokkal és szervekkel; derítik fel elképzeléseiket és terveiket; hajtják végre a leleplezésükre, illetve félrevezetésükre irányuló kombinációkat, aktív intézkedéseket. Fontos szerepet töltenek be a többi operatív eszköz alkalmazási feltételeinek biztosításában, hatékonyságának fokozásában.”¹⁵⁹

„5. Hálózati funkciók:

a) Titkos információk szerzése, felderítés. (Ellenséges személyekre, csoportokra, szervekre, illetve tevékenységükre vonatkozó és általában a Magyar Népköztársaság érdekeinek védelmezéséhez szükséges, titkos úton megszerezhető adatok biztosítása céljából.)

b) Operatív kombinációk (akciók) végrehajtása. (Ellenséges körbe történő beépülés, operatív játszma kezdeményezése és folytatása, aktív intézkedések végrehajtása, egyéb titkos operatív intézkedések fogantatása; kutatás, figyelés stb.)

c) Ellenséges tevékenységet folytató személyek felismerése és felkutatása.

d) Fogdai felderítés és börtönelhárítás.

e) Preventív védelem és operatív ellenőrzés. (Objektumok preventív védelme; elhárítási vonalak, társadalomra veszélyes személyek és amnesztiában részesültek differenciált ellenőrzése; adott esetben ellenséges akciók [rombolás, merénylet] megüszítésére nyílt fellépés útján is.)

f) A hálózati munka egyes részfeladatainak teljesítése. (Beszervezési jelöltek kutatása, tanulmányozása és beszerzése; személyes és személytelen összeköttetés fenntartása, illetve feltételeinek biztosítása.)

g) Rezidensi teendők ellátása. (A rezidens az a titkos munkatárs, aki személyi tulajdonságainál és helyzeténél fogva alkalmas arra, hogy az operatív tiszttal irányítása és ellenőrzése mellett a hálózati személyek egy csoportját vezesse és nevelje.)

h) Egyéb operatív megbízások teljesítése. (Levéllenőrzés, operatív technika speciális feladatai, találkozási lakások fenntartása stb.)

i) A hálózati személy funkcióját alkalmasságától, munkában való jártasságától és megbízhatóságától, valamint az állambiztonsági munka adott szükségleteitől függően az operatív szerv határozza meg. Egy hálózati személy e feltételek alakulása szerint egymás után - sőt kedvező körülmények esetén egyidőben - több hálózati funkciót is betölthet.”¹⁶⁰

„III. A hálózati személyek minősítése:

a) A titkos munkatárs a Belügyminisztérium állambiztonsági szervei hálózatának kipróbált tagja, aki - elvi, hazafias meggyőződésből fakadó hivatástudattal, magas fokú áldozatkészséggel és kezdeményezően vesz részt a titkos együttműködésben; . . .

b) A titkos megbízott: - elvi, hazafias meggyőződésből vesz részt a titkos együttműködésben; . . .

c) Az ügynök: - terhelő, vagy kompromittáló adatok, illetve anyagi érdekeltség alapján vesz részt a titkos együttműködésben;”¹⁶¹

Ez a szabályozás is deklarálta az állambiztonsági szervezetek pártirányítását és a szocialista társadalmi rend külső és belső ellenségeivel szembeni küzdelmet határozta meg. Ezen belül azonban jelentős változások elindítója volt, mivel a korábbi mennyiségi szemlélet helyett a minőséget helyezte előtérbe, melynek következtében a határőrizeti felderítés területén is — korlátozott hírszerzési lehetőséggel rendelkező, vagy a rosszul dolgozó — informátorok leépítésre kerültek. Új informátort csak célhoz kötötten, konkrét ügy realizálására lehetett beszervezni.¹⁶²

Még ugyanebben az évben jelent meg a „Belügyminisztérium Állambiztonsági Szervek Hálózatának Nyilvántartási Szabályzata” című belügyi parancs¹⁶³ az előző évben pedig a titkos operatív technikai rendszabályok alkalmazásáról szóló BM parancs és rákövetkező évben annak módosítása.¹⁶⁴

Az 1972. évi belügyminiszteri parancs többek között meghatározta a beszervezésekkel kapcsolatos nyilvántartási és jelentési kötelezettséget, valamint a dosszié rendszer használatát. „h) B-dosszié, melyet a hálózati személyekre vonatkozó összes anyagok elhelyezésére kell használni. i) Munkadosszié, melyet a hálózati személyek által adott jelentések elhelyezésére kell használni.” A hálózati nyilvántartásból a lekérdezést a Kérdőjegy felterjesztésével lehetett végrehajtani.¹⁶⁵

A BM Határőrség Országos Parancsnokságának az 1972. évi ügyrendje a határőr felderítő szervezeteket továbbra is törzsfőnöki alárendeltségben hagyta. Az ügyrend a következőképpen határozta meg a feladatrendszert: „A BM Határőrség alapvető feladata az összbülgvi követelményeknek megfelelően biztosítani a Magyar Népköztársaság államhatárának őrizését, védelmét, a határforgalom ellenőrzését, a határrend betartását. Feladatát együttműködve a BM többi szerveivel, a társfegyveres testületekkel s más állami, társadalmi szervekkel, a határ-menti lakosság széleskörű bevonásával oldja meg minden

külső és belső ellenséges tevékenységgel szemben.”¹⁶⁶ Ezen ügyrend már nem tartalmazta a konkrétan végzendő állambiztonsági feladatokat. Az operatív helyzet értékelésének fontossága egyre inkább előtérbe került.

A határőrizeti felderítésre hatással lévő további szabályozó volt az állambiztonsági szervezetek előzetes ellenőrző és bizalmas nyomozó munkájáról szóló 1973. évi belügyminiszteri parancs¹⁶⁷, valamint a Magyar Népköztársaság államhatárának őrizetéről szóló 1974. évi minisztertanácsi rendelet¹⁶⁸ és az állambiztonsági feladatokról szóló 1975. évi minisztertanácsi határozat,¹⁶⁹ továbbá a minisztertanács elnökhelyettesének 1975. évben kiadott utasítása az állam biztonságának védelmében alkalmazható eszközökről és módszerekről.¹⁷⁰

Az állambiztonsági feladatokról szóló 1972. évi belügyminiszteri parancsban foglaltak végrehajtását 1973-ban és 1977-ben felülvizsgálták. Ennek során megállapításra került, hogy a hálózati operatív munkában alapvető minőségi változás következett be, javult a munka tervszerűsége, és emelkedett az operatív értékű információk száma, de továbbra is elmaradások vannak a minőségi hálózat kiépítése, a tervszerű, szervezett hálózati irányítás terén.

A minisztertanács elnökhelyettesének az állambiztonság védelmében alkalmazható eszközökről és módszerekről szóló utasítása a Belügyminisztérium Állambiztonsági Főcsoportfőnökség számára jogosultságokat határozott meg, ezáltal az operatív szervezetek jogosulttá váltak:

- „a) titkos külső figyelmet alkalmazni;
- b) titkos környezettanulmányt lefolytatni;
- c) rejtett operatív technikai lehallgatást és más megfigyelő eszközöket alkalmazni;
- d) krimináltechnikai eszközöket titkosan és nyíltan alkalmazni;
- e) postai küldeményeket titkosan ellenőrizni;
- f) feladataik titkos ellátásához fedőigazolványokat készíteni;
- g) azonosítási eljárásokat titkosan foganatosítani (személyt, tárgyat, nyomot stb.);
- h) operatív nyilvántartást (adattárat) vezetni;
- i) magyar és külföldi állampolgárok által elkövetett szabálysértések és bűncselekmények nyomozását megszüntetni (Be. 152. §.), illetve a megszüntetést az illetékes hatóságoknál kezdeményezni;
- j) ellenséges csoportok és szervezetek soraiba hálózati úton vagy hivatásos állományú beosztottal rejtetten beépülni, illetve azok egyes tagjait felhasználni az ellenséges tevékenység mélyreható felderítése érdekében;
- k) az ellenséget zavartkeltő hírekkel félrevezetni;
- l) titkos vagy leplezett előállítást, kutatást és motozást foganatosítani.”¹⁷¹

1978. III. 3-án főkapitányi értekezleten dolgozták fel az állambiztonsági szervezetek vezetői a hálózati munkával kapcsolatos vizsgálat tapasztalatait. Az állambiztonsági miniszterhelyettesi értekezlet az 1986. IX. 23-i ülésén ismételten értékelte az operatív munka helyzetét, elismerve az eredményeket, megállapításra került, hogy az „*Állambiztonsági szervek hálózati munkája alapelveinek szabályzata.*” című 1972. évi BM parancsot az élet meghaladta, azt módosítani kell.¹⁷²

A határőrizeti felderítés szervezeteinek konspirációs feladatait a „*Belügyminisztérium konspirációs és biztonsági szabályzatának kiadásáról*” című parancs határozta meg.¹⁷³ Az operatív munka irányító szervezete tevékenységét a „*BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnökség Ügyrendjének kiadásáról*” című 1979. évi BM parancs szabályozta.¹⁷⁴

A tiltott határátlépés és a hasonló jellegű bűncselekmények ügyében a megelőző intézkedéseket, illetve a nyomozások elrendeléséről szóló szabályozásokat a belügyminiszter 1979-ben utasításban szabályozta.

- „*A felderítő alosztályok a tiltott határátlépés és a hasonló jellegű bűncselekmény elkövetése során tetten ért személyek ügyében hajtsák végre a halaszthatatlan nyomozási cselekményeket. A felderítő alosztályok a nyomozó hatóság megbízása alapján végrehajthatnak más nyomozási cselekményeket is.*

- *A felderítő alosztály:*

a) *az elfogott személyeket hallgassa ki cselekményükre, annak indokára, a szökésben levő bűntársaikra és a határőrizet biztonságával összefüggő kérdésekre;*

b) *a magyar állampolgárságú elkövetőket a BM Adatfeldolgozó Csoportfőnökség Állambiztonsági Operatív és a Bűnügyi Nyilvántartó Osztályán priorálja az eljárás lefolytatására illetékes nyomozó hatóság megállapítása céljából, és az elfogásról haladéktalanul értesítse az elkövetés helye szerinti rendőrkapitányságot;*

c) nem magyar állampolgárságú elkövető esetében értesítse az elkövetés helye szerinti rendőr-főkapitányság állambiztonsági vizsgálati alosztályát;

d) a katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozók elfogásáról a BM Határőrség Felderítő Osztálya, illetve a BM Határőrség Országos Parancsnokság központi ügyelete útján, a BM III/IV. Csoportfőnökség ügyeletét és a BM III/1. Osztályt értesítse. A Belügyminisztérium — a BM Határőrség kivételével — és az IM Büntetvégrehajtási Országos Parancsnokság állományába tartozók elfogásáról a BM Belbiztonsági Osztályt is értesíteni kell.”¹⁷⁵

Az operatív célú fedőokmánnyal való ellátás rendjét a belügyminiszter 1981-ben parancssal szabályozta,¹⁷⁶ amellyel egyben hatályon kívül helyezte a vonatkozó tartalmú 1957. évi belügyminiszter-helyettesi parancsot. A belügyminiszter és a honvédelmi miniszter 1980. évi együttes utasításának¹⁷⁷ a végrehajtása tárgyában kiadásra került a belügyminiszter-helyettes és a Magyar Néphadsereg vezérkari főnökének az 1981. évi együttes intézkedése¹⁷⁸ az államhatáron lévő forgalomellenőrző pontokon történő nyomtalan átléptetésre vonatkozóan.

A belügyminiszter „Operatív-Technikai Rendszabályok és Módszerek Alkalmazásának Szabályzata kiadásáról” című 1982. évi belügyminiszter parancs¹⁷⁹ alapján a korábbi rendszabályok kibővültek a nemzetközi telefonbeszélgetések lehallgatása, a titkos behatolás és zárnyitás, valamint a dokumentáló fényképezés módszereivel. A határőrizeti felderítés terén a BM Határőrség Felderítő Osztály vezetője kérhette a rendszabályok alkalmazását.

A belügyminiszter operatív munkára vonatkozó 1969. évi parancsát 1983-ban felülvizsgálták, melynek nyomán azonban változtatásra nem került sor.¹⁸⁰

A korszak utolsó jelentős, a határőrizeti operatív tevékenységet is befolyásoló szabályozója az állambiztonsági szervezetek hálózati munkáját meghatározó 1972. évi BM parancs és szabályzat volt¹⁸¹, melynek felülvizsgálata kapcsán a tartalmát a belügyminiszter 1980. évi parancsa módosította.¹⁸²

A szabályozók előírásainak következtében a határőrizeti felderítés terén általános elvek és alapvetések kerültek érvényesítésre.¹⁸³

Az államhatár operatív biztosítása:

- helyi lakosok közül a tiltott határátlépést elkövetni szándékozók felderítése;
- mélységből érkező határsértők menetvonalainak, áthaladási csomópontjainak átfogása, adatok biztosítása a csapaterő számára;
- határon túli területekről érkező határsértést elkövetni szándékozók, árú- és embercsempészek, valamint az államhatárral kapcsolatos egyéb bűncselekményt elkövetni szándékozók felfedése.

Operatív erő fogalma: az állambiztonsági feladatok titkos, leplezett, nyílt végrehajtó állománya.

Operatív eszközök fogalma: titkos nyomozati eszközök az állambiztonsági feladatok konspirált végrehajtását lehetővé tevő, megkönnyítő, jogszabályokban, törvényekben előírt vagy megengedett eszközök.

Operatív módszer fogalma: általános érvényű, célkitűzésekhez elvezető eljárások.

Operatív feladatok:

- egyszerű feldolgozó munka;
- szűrés, kutatás;
- operatív védelem;
- konspirációs biztonsági szabályok alkalmazása;
- operatív ellenőrzés.

Kapcsolódó feladatok:

- a hatáskörbe utalt elfogott, előállított, feltartóztatott személyek ügyében az elsődleges vizsgálati munka irányítása és végzése;
- a határőrségnek a polgári személyekkel szembeni intézkedései törvényességének felügyelete;
- az adatok folyamatos gyűjtése és értékelése;
- a határőrizeti elhatározás meghozatalához információk biztosítása;
- nyilvántartás és ügykezelés végzése;
- együttműködési feladatok ellátása;
- gazdálkodási teendők ellátása;
- adott esetben katonai feladatokhoz kapcsolódó tevékenységek végzése.

Határőrizeti operatív szervek főbb feladatai:

- az államhatár operatív biztosításának tervezése, szervezése;
- határon túli felderítés végzése;
- az állambiztonsági operatív munka erőinek, eszközeinek szakszerű alkalmazása;

- határőrizeti operatív helyzet értékelése;
- operatív erő (az állambiztonsági feladatok titkos, leplezett és nyílt végrehajtóinak) alkalmazása.

Operatív helyzet fogalma: az ok-feltáró és feltétel elemzési munka során felfedett azon viszonyok, összefüggések összessége, melyek között a felderítés az államhatár operatív biztosítását végzi. Elemei az alábbiak:

- államhatárra és a közbiztonságra veszélyes személyek;
- realizálás alatt álló ügyek;
- saját pozíciók, hírszerzési lehetőségek;
- szomszédok, együttműködők helyzete;
- információforrások;
- pénzügyi, technikai eszközök;
- lakosság;
- környezet;
- terep.

A fentiek alapján az államhatár operatív biztosítása szervezett formában történt, a Felderítő Osztály elkészítette a hosszú távú és a határon túli felderítés éves tervét, mely az országos törzsmunka melléklete volt. A Felderítő Osztály tervéből a határőr kerületek alosztályai és a felderítő csoportok kivonatot kaptak, a határon túli felderítésre vonatkozóan a Győri Felderítő Csoport és a Szombathelyi Felderítő Csoport külön tervet kapott.

Az operatív tervek általában az alábbiakat tartalmazták:

- előzetes ellenőrzés, bizalmas nyomozási teendők;
- szűrés-kutatás feladatai (az operatív erők és eszközök alkalmazási módjai);
- razzia esetére az operatív kutatás teendői;
- operatív védelem feladatai:
  - a, az ellenséges tevékenységre érzékeny objektumok;
  - b, határsértők valószínű mozgási iránya és ideje;
  - c, kiindulási és áthaladási csomópontok;
  - d, idegenforgalom hatásai;
  - e, korábban törvénysértésért elítélt helyi lakosok helyzete;
  - f, állambiztonsági fertőzött területek;
  - g, ideiglenesen fertőzött területek.
- operatív ellenőrzés módjai.

Meghatározásra kerültek az operatív munka elvei, követelményei is:

- törvényesség, pártirányítás;
- szükségesség, arányosság;
- harmonizáció a határőrizeti elvekkel;
- megelőzés;
- hatékonyság;
- tömegkapcsolatok;
- célirányosság, differenciáltság (1972-es tömeginformátori leépítés);
- konspiráció;
- tárgyilagosság, ellenőrzöttség;
- tervszerűség;
- egyébek:
  - a, propaganda végzése;
  - b, külföldre utazók eligazítása;
  - c, helyi lakosság segítése a problémák megoldásában (tégelvásárlás, hűtőszekrény beszerzés stb.).

1971 után egy-egy határőr kerületnél alapvetően a felderítő alosztályvezető, a felderítő alosztályvezető helyettes és a fővizsgáló tiszt, valamint polgári alkalmazottként egy nyilvántartó végezte az operatív tevékenységet, akik a törzsfőnök alárendeltségébe tartoztak. A határőr kerületek felderítő alosztályainak munkáját a BM Határőrség Országos Parancsnokság törzsfőnökének alárendeltségébe tartozó Felderítő Osztály Felderítő Alosztálya és a Határontúli Felderítő Csoportja irányította. A határőr kerület felderítő alosztályvezető szervezte a határőr kerület operatív tevékenységét, jóváhagyta a beszerzési és a priorálási kérelmeket, tartotta a megyei rendőr-főkapitányság állambiztonsági helyettesével a kapcsolatot, a határőr kerület törzsfőnök számára szolgáltatta a határőrizeti operatív helyzet értékeléséhez

a felderítési adatokat, részt vett az éves értékelő jelentés elkészítésében és a határőrizeti parancs kidolgozásában, a határőr kerületek és határőr őrsők csatlakozási pontjai őrzésének megszervezésében. Esetenként ellenőrizte a területtartó felderítő tiszt által az informátorokkal levezetett találkozókot

A felderítő szervezetek alegység szinten különváltak a határőrizeti csapat szervezeti elemektől (határőr őrsöktől), a határőr kerület törzsfőnök alárendeltségében lévő felderítő alosztályhoz tartoztak a felderítő csoportok. Nyugati és déli kerületenként általában 2-3 felderítő csoportot hoztak létre, melyek a nagyobb államhatár menti településeken diszlokáltak, vagy valamelyik határőrségi, illetve rendőrségi objektumban. Keleti és északi viszonylatban felderítő tiszti és vizsgálói státusz volt rendszeresítve a határőr kerület felderítő alosztályán. A felderítő csoportvezető irányította a területtartó felderítő tisztek és a segédoperatív személyi állomány munkáját, tárolta a „B” dossziékat, melyeket csak akkor adott ki a területtartó felderítő tisztnak, ha annak tartalmában változtatást kellett eszközölni. A felderítő csoport rendelkezett egy fogdával az előállított, határsértéssel vagy határsértési kísérlettel gyanúsított személyek fogva tartására. A határsértést elkövetett, illetve a határsértés kísérletével gyanúsított személyeket a felderítő csoport hallgatta ki, elkészítette a büntetőeljárás megindításához szükséges okmányokat, melyeket a gyanúsítottal együtt átadott az illetékes rendőri szervezetnek. A statisztikai nyilvántartás vezetéséhez gyűjtötte az adatokat, melyeket felterjesztett a felderítő alosztályra. A jelentősebb ügyek esetén a felderítő alosztály fővizsgálója vette át a kihallgatás vezetését.

Egy-egy felderítő csoport a felderítő csoportvezetőből, a nyilvántartóból (aki polgári alkalmazott volt) és a 4-6 területtartó felderítő tisztből állt. Felderítő csoportonként 8-12 fő segédoperatív tiszthelyettes (előadó) került alkalmazásra. 1972-ig a mennyiségi szemlélet alapján egy-egy területtartó felderítő tiszthez 12-16 fő hálózati személy is tartozhatott. A gyors- és gépiprónő, aki legépelte a területtartó felderítő tiszt általi elmondás alapján az informátori jelentést, végezte a prioritási kérelmek felterjesztését és az alosztály ügyviteli munkáját, vezette a határsértő kihallgatási jegyzőkönyveket.

A felderítő csoport rendelkezett személygépkocsival, melyet alapvetően a határőr járőrök által elfogott határsértők elszállítására, illetve a találkozók helyszínének megközelítésére használtak. A gépkocsit határőr sorkatona vezette polgári ruhában, vele szemben is szigorúan be kellett tartani a konspirációs szabályokat. Továbbá a felderítő csoportnál folyamatosan vezetésre került a határőrizeti operatív helyzet nyilvántartása, folyt a titkos anyagok ügykezelése, prioritások végrehajtása. A felderítő csoport széleskörű együttműködést folytatott a társ fegyveres erőkkel és szervezetekkel, gazdálkodási feladatként ellátta a „T” lakás tulajdonosok bérleti díjának kifizetését, a napidíj (31 Ft) és a motorkerékpár fenntartási hozzájárulás (21 fillér/km) kifizetésével kapcsolatos okmányok kiállítását, felterjesztését a felderítő alosztályra.

A felderítő csoportok alapvetően hálózati munkát, elemző-értékelő tevékenységet végeztek, elsődleges vizsgálati-nyomozási teendőket láttak el, valamint a hivatalos és a társadalmi kapcsolatokat tartották fenn, illetve részt vettek a helyi lakosság általános határőrizeti nevelésében. A határőr járőrök által elfogott határsértőket a felderítő csoportok a székhelyükre szállították és ott hallgatták ki a vizsgálati és nyomozási tevékenység során, segítették a határsértő elfogásával kapcsolatos járőr helyszínvázlatának elkészítését, minél több adatot próbáltak összegyűjteni a határsértő menetvonaláról, segítőiről, illetve mindazon személyekről, akik láthatták a határsértőt, de az nem lett gyanús a számukra. Több — főként a mélységben a segédoperatív tiszthelyettesek, vagy a mélységi/tartalék őrsők polgári ruhás járőrei által előállított — határsértő gyanús személyek (akik tagadták határsértési szándékukat) ellen kellett bizonyítékokat szerezniük. A kihallgatást egyenruhás géppisztolyos határőr sorkatona biztosította.

Felderítő csoporton belül is szigorúan be kellett tartani a konspirációs rendszabályokat, mely azt jelentette, hogy az egyik területtartó felderítő tiszt nem ismerhette a másik területtartó felderítő tiszt hálózati személyeit. Ha az adott területtartó felderítő tiszt szabadságon volt, illetve beteg lett, akkor a felderítő csoportvezető vette át a hálózatának irányítását.

A felderítő csoportvezető havonta tartott értekezletet a határőrizeti operatív helyzet elemzéséhez, a végzett munka értékeléséhez és a további teendők meghatározásához.

A területtartó felderítő tisztek az operatív munkát alapvetően a 15 km-es területsávban végezték, 1-1 fő területtartó felderítő tiszt általában 2 határőr őrs működési területéhez tartozó kisebb településeken folytatott operatív tevékenységet, de a nagyobb településeken, kisvárosokban több területtartó felderítő tiszt is alkalmazásra kerülhetett. Kivételes esetekben lehetett a felderítő tevékenységet nagyobb mélységre kiterjeszteni, nevezetesen olyan helyzetben, amikor a határsértők mélységi útvonala egyértelműen kötődött az adott mélységi objektumhoz, áthaladási csomóponthoz (mezőgazdasági munkavégzés, vasútállomás, autóbusz állomás, vendéglátóhely stb.). Az őrs-parancsnok mellett a területtartó

felderítő tisztek is rendszeres felvilágosító munkát végeztek a lakosság körében. A lakosság a terület-tartó felderítő tiszteket, mivel azok rendőr fedőigazolvánnyal voltak ellátva, rendőr nyomozókként ismerte. A területtartó felderítő tiszt az általános határőrizeti operatív helyzetre vonatkozó adatokat esetenként jobban megismerhette a hivatalos és társadalmi kapcsolatain, a személyes adatgyűjtésén keresztül, mint az informátorok által.

Ha a határőrizeti szervezetek értesítést kaptak arról, hogy az államhatár közeli vendéglátó és szálláshelyeken NDK, csehszlovák és román állampolgárok tartózkodnak, akkor a területtartó felderítő tisztek a segédoperatív személyi állomány segítségével megkezdték a figyelésüket, mozgásuk követését a tiltott határátlépési szándékuk felfedése érdekében.

A területtartó felderítő tisztek a hálózati személyek irányításán kívül a tanácsi, MSZMP, munkásőr, körzeti megbízott rendőr, az állami gazdaság és termelőszövetkezet vezetőivel, mint hivatalos kapcsolatokkal, pedagógusokkal, bolti eladókkal, szórakozóhelyek dolgozóival, postai alkalmazottakkal, mint társadalmi kapcsolatokkal foglalkoztak, az általános operatív helyzetre vonatkozó adatokat gyűjtötték össze tőlük.¹⁸⁴ Sok esetben történtek lakossági bejelentések idegen személyek feltűnéséről az államhatár közelében. Ha közvetlenül a személyt észlelő helyi lakos nem tudta a határőr őrösöt értesíteni, akkor alapvetően valamely közintézmény, vagy a posta távbeszélő-hálózatát vette igénybe a felderítő csoport elérésére. Az ilyen helyi lakos vagy más bejelentő értesítése alapján a határőr őr riadócsoportja vagy a határőr kerület razzia által történt határsértő elfogás is felderítő elfogásnak minősült. A helyi lakosság az operatív szervezetek által fel lett készítve az információáramoltatás lehetőségeire. Egyesek rendelkeztek határőrségi távbeszélő készülékkel (tbk-val), mások a postai nyilvános vagy a hivatalos szervezetek telefonjait vették igénybe, esetleg üzenetet küldtek a buszvezetőkkel, kalauzokkal. Olyan eset is előfordult, hogy a helyi lakos a gyanúsaként vélt idegent bekísérte valamelyik határőrségi objektumba.

Az a tény, hogy — a családhoz és a vagyonhoz való ragaszkodás visszatartó erő lévén — a helyi lakosság megszólta a hatóságokkal összeütközésbe kerülőket, így azok a pletyka tárgyává lettek. Ez a helyzet segítette a felderítést, mivel számos esetben családtag vagy közeli barát adott jelzést készülő határsértésről. Erre az esetre volt egy nagyon hasznos intézmény, a rendőrhatalom figyelemztetés, mely azzal az előnnyel járt, hogy a célszemélynek nem lett priusza, nem került büntetőeljárás alá. Hivatalos körülmények között eléje lett tárva az ellene szóló vád, figyelemztetve lett tervezett tettének káros mi-voltára és mindez hivatalos okmányba lett foglalva, ezzel az ügy le lett zárva.

Azzal, hogy egyre inkább csökkent a politikai vagy anyagi okok miatti nyugatra szökni szándékozók, az ember- és árú csempészek száma, a határterületi lakosság és a határőrizeti szervezetek érdekazonossága mindinkább szorosabbá vált. A helyi lakosság egyre inkább segítette a határőrizeti felderítés munkáját. A lakosok belátták, hogy a mélységből érkező idegen, gyanús személyek biztonsági fenyegetést jelentenek a számukra, illetve annak is a tudatában voltak, hogy egy-egy helyi lakos külföldre szökése családi problémákat vet fel, a család a pletykák középpontjába kerül, ezért inkább a megelőzést tartották ők is a helyes megoldásnak. Előfordult olyan eset is, hogy egy családi veszekedés után erősen leittasodott és elkeseredett helyi lakost a barátai kényszerrel akadályozták meg a tiltott határátlépés elkövetésében, mondván neki „*ha kijózanodsz, úgyis megbánod*”. Egy idős házaspár fiuk külföldre szökését olyan nehezen tudta feldolgozni, hogy mindketten jelentős lelki sérülést szenvedtek. Mindezek miatt a helyi lakosok többsége is inkább a megelőzést tartotta a célszerűnek, így, teljesen mentesen a „*spicli*” viselkedéstől, a legjobb szándéktól vezérelve segítették a határőrizeti tevékenységet. Ha a területtartó felderítő tisztek sikerült jó viszonyt kialakítani a hivatalos és társadalmi szervezetekkel, a határterületi lakossággal és az ott élő fegyveres erők és testületek tagjaival, akkor sokszor több értékes adatot tudott megszerezni, mint amire az informátor képes volt.

A helyi lakosok által elkövetett tiltott határátlépések többnyire hirtelen elhatározásból fakadtak, kisebb mértékben fordult elő, hogy hosszabb tervezés után kísérelték meg az illegális külföldre jutást. A tervezett tiltott határátlépést elkövetni szándékozók inkább egyedül követték el tettüket, ritkán került sor csoportos előkészületre, mely során mély konspirációt folytattak. Helyi lakosok lévén, nem volt szükségük külön felderíteni a határőrizeti rendszert, nem kellett térképet beszerezniük, külföldi valutára sem tartottak igényt, ha volt nyugati rokonuk, annak ismerték a címét. 1988 januárjától érvényes útlevél előtt is lehetett nyugati utazásokhoz egy kék színű útlevelet igényelni, a kvalifikáltabb személyek ennek birtokában a hazatérés megtagadásával próbáltak új életet kezdeni valamelyik nyugati országban. A külföldre szökött helyi lakosok vizsgálati jegyzőkönyveiből az derül ki, hogy környezetük ritkán szerzett tudomást a konkrét szándékukról, azonban számos olyan utaló jel, magatartási mozzanat került felszínre, amelyből következtetni lehetett volna tervükre, melyeket azonban csak a szűkebb környezetük

észlelt, de nem ismerte fel annak mozgatórugóit, erről a hatóság tájékoztatását nem tartotta fontosnak. Többségük egy családi veszekedés és leittasodás után vagy elégtelen bizonyítvány hatására, minden előkészület nélkül követte el a tiltott határátlépést, legfeljebb a kocsmában elhúzta az *”Itt hagyom a falutokat nemsokára”* nótát. Ezen személyek között volt önkéntes határőr is, aki kiváltképp jól ismerte a határőrizeti rendszert (a nyomsávon azért letette az önkéntes határőr igazolványát, kijózanodva, belátván tettének káros voltát, visszaszökött). A fentiek miatt a helyi lakosok között az államhatárra veszélyesé váló személyek irányába a hírszerzési lehetőség korlátozott volt.

A területtartó felderítő tiszt legalább havonta megbeszélést tartott az illetékes határőr őrs-parancsnokkal a határőrizeti operatív helyzetről, mely során tájékoztatta a vizsgálati és elemző-értékelő munka során megállapított államhatár megközelítési és határsértési módszerekről, a várható határsértési kísérletekről. A határőrizeti operatív helyzet főbb jellemzőit az őrs-parancsnok titkos okmányába, a konkrét helyzeti adatok füzetébe rögzítette.

A területtartó felderítő tiszt munkaideje nagy részét a terepen töltötte, tájékozódott a hivatalos kapcsolatoknál, felkereste a társadalmi kapcsolatokat, a határban dolgozókat. Igyekezett mindenkivel jó kapcsolatot kiépíteni, elnyerni a lakosság bizalmát, ennek érdekében, ha tudott segített a helyiek problémáinak megoldásában. Volt, amikor a közeli városból elhozta a gyógyszert, az idős beteget elszállította az orvoshoz, vagy segített beszerezni valamilyen, a faluban hiánycikknek számító árut.

Az ország egyéb területeiről (mélységből) érkező határsértők tekintetében az államhatár megközelítési útvonalakat, áthaladási csomópontokat kellett a határőrizeti felderítésnek azonosítania, melyet a határsértők kihallgatása során elhangzottakból lehetett megtudni. Ezzel párhuzamosan megállapításokat kellett tenni a határsértők összetételére, nemére, főbb jellemzőire, tettük okaira, hasonlóan a jelen kockázatelemzéséhez a beavatkozási pontok, hírszerző lehetőségek meghatározása érdekében. Az elemzés hozzájárult a határsértők valószínű mozgási idejének és irányainak behatárolásához, a határőr kerütek és határőr őrök csatlakozási pontjai őrzésének megszervezéséhez, a határőrizeti elhatárolás meghozatalához és az éves határőrizeti parancs kidolgozásához.

Egy, az 1987. évből származó adat jól mutatja a határőrizeti felderítés eredményességét:

- összes elfogás 1618 fő;
- tiltott határátlépés:
  - a, kifelé 71 fő;
  - b, külföldre szökés 2 fő;
- felderítő elfogás:
  - a, operatív erők és eszközök alkalmazásával 253 fő;
  - b, felderítő állomány általi elfogás 151 fő;
- helyi lakosság mozgása:
  - a, felderítő elfogás 43 fő;
  - b, csapaterős elfogás 8 fő;
  - c, lakossági bejelentés alapján történt elfogás 3 fő;
  - d, együttműködő segítségével történt elfogás 8 fő;
  - e, tiltott határátlépést követett el 13 fő.¹⁸⁵

A tervszerű belügyminiszteri értékelő tevékenység és irányítás, valamint a korszerű tisztképzés beindulásával egyre nőttek az operatív személyi állomány tapasztalatai, a korábbi munkás-paraszt származású hivatásos személyi állomány szakmai ismeretei megszilárdultak, melynek következtében az operatív munka színvonala fokozatosan nőtt, de ennek ellenére a hálózatépítés és a konspiráció terén számos hiányosság vetődött fel.¹⁸⁶

A határőrizet tudományos alapokra való helyezése, a határőrizet törvényszerűségeinek feltárása és elméletének, valamint elveinek kidolgozása a felderítő tevékenység megszervezésére és az operatív képzésre is kedvező hatással volt.¹⁸⁷

Az operatív állomány iskolarendszerű képzése az 1959. év végéig a DZERZSINSZKIJ Tisztképző Iskolán történt, majd a képzés a BM Rendőrtiszti Akadémia Politikai Nyomozó Tanszékére került.

*„Az 1967. évtől működő 2 éves BM Tartalékos Tisztképző Iskola folytatott operatív tiszti képzést. Az 1970-1990. évek között az állambiztonsági szolgálatok számára a Rendőrtiszti Főiskola Állambiztonsági Tanszékén képezték szinte a teljes tiszti állományt a katonai hírszerzők kivételével. Részükre a Zrínyi Miklós Katonai Akadémián létrehozta egy speciális, úgynevezett D tagozatot. A BM-hez tartozó állambiztonsági szervek tiszthelyettesi és később a zászlósi állomány képzése szaktanfolyamok formájában és a BM Kun Béla Zászlósképző Iskolán folyt.”*¹⁸⁸

Az operatív képzés az Egyesített Tisztiiskolán és a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán minimális volt, ezért az 1970-es években a végzett határőr tisztek közül a területtartó felderítő tiszti beosztásba kinevezettek számára a határőr kerület felderítő alosztálya szervezett szakmai képzést. Ezeken a képzéseken elsajátításra kerültek az operatív eszközök és módszerek, a konspirációs szabályok, az informátor beszervezési folyamat, a velük való foglalkozás és kapcsolattartás szabályai. Jelentős teret szenteltek azon esettanulmányok és megtörtént események leírásának feldolgozására, melyek a II. világháború, az illegálisban tevékenykedő kommunisták konspirációs tevékenységét és hibáit elemezték, a DZERZSINSZKI-féle elvek és munkamódszerek leírását tartalmazták. Az oktatás során jegyzetelni nem lehetett, a képzési anyagokat, melyek a szigorúan titkos minősítést kapták, a kerület felderítő alosztályáról kiküldött oktató kezelte, azokat nem adta át a tanulóknak. Egy-egy tananyagrészt többször is elmagyarázott, melynek megértését visszakérdéssel ellenőrizte, illetve értékelnit kellett a megismertetett esettanulmányokat. A gyakorlati operatív ismereteket egy tapasztaltabb felderítő tisztől lehetett megszerezni (csoportvezetőtől, korábbi hálózattartótól), aki, mintegy mentorként vett részt kezdetben a találkozásokon, a beszervezendő személyek tanulmányozásában és a beszervezésen. A racionalizálások során szintén többnyire az idősebb, az 1950-es évekhez kötődő operatív személyi állományt bocsájtották el, mely jelentős űrt hagyott maga után az értékes gyakorlati tapasztalatok megismerésében. Még az is megtiltásra került, hogy ezen személyekkel bármilyen kapcsolatot ápoljon az operatív személyi állomány.

A határőrizeti szervezetek valamely vezetői beosztására tervezett operatív tisztjét az állambiztonsági képzést folytató iskolára vezényelték.

Az 1980-as éveket követően az operatív képzés színvonala jelentősen nőtt, mivel a Kossuth Lajos Katonai Főiskolán végzett, majd operatív beosztásba került határőr tisztek már magas szintű pedagógiai ismeretekkel rendelkeztek, mivel a főiskolát elvégezve a tiszti képesítés mellé földrajztanári diplomát is kaptak, így közülük az operatív ismereteket oktatók már nemcsak szakmailag, hanem oktatás-módszertanilag is magasan képzettek voltak.

A fontosabb szabályzókat a kiadásukat követően rendszeresen oktatni kellett. Például: „5. A szabályzatot és az ahhoz kapcsolódó szabályokat a személyi állomány részére a szükséges mértékben évenként oktatni kell. A személyi állomány újonnan felvett tagjai csak a szabályzat megfelelő mértékű elsajátítása után vonhatók be államtitokkal, szolgálati titokkal összefüggő munkába.”¹⁸⁹ „A BM. III. Főcsoportfőnökség, a BM. Belbiztonsági Osztály, a BM. Határőrség Felderítő Osztály, a megyei (budapesti) rendőrfőkapitányságok állambiztonsági szervei hálózati munkával foglalkozó egységeinél, továbbá a BM. NY. K. I. Osztályán a szabályzatot oktatni kell.”¹⁹⁰ Operatív tiszteket és tiszthelyetteseket gyakran iskoláztak be az 1958. évben alapított, három éves BM Idegen Nyelvi Főiskolára is, ahol magas szintű állambiztonsági operatív képzés folyt.

Összességében megállapítható, hogy:

- mivel a BM Határőrség fegyveres erő is volt, az ország a Varsói Szerződés tagjaként folyamatosan a háborúra készült, a határőrizeti operatív szervezeteknek is komoly katonai ismeretekkel kellett rendelkezniük, illetve képesnek kellett lenniük a honvédségi erők államhatárhoz történő felvezetésére és a tereptájékoztató megtartására;
- az állambiztonsági munka szabályozására több határozat, parancs született, de ezek nem publikus dokumentumok voltak, nem mindenki által megismerhető törvények vagy más jogszabályok, hanem szigorúan titkos minősítést viselő belső dokumentumok;
- a helyi lakosság egyre nagyobb mértékben támogatta a határőrizetet, így az operatív munkát is;
- annak következtében, hogy a MSZMP Politikai Bizottságának 1967. III. 7-ei határozata (nem az Alkotmány) meghatározta a fegyveres erők pártirányítását, az állambiztonsági feladatok ellátásában való részvétel továbbra is fontos teendő maradt;
- a hálózat kiépítését és alkalmazását a belügyi vezetés fontosnak tartotta, de az előzőekben ismertetett határterületi geográfiai, szociológiai jellemzők miatt nehéz volt hatékony és jó minőségű hálózatot működtetni;
- a képzés egyre inkább szervezetszerű keretek közé tolódott, előtérbe került az iskola rendszerű felkészítés, ahol az operatív személyi állomány magas szintű ismeretekre tehetett szert;
- az államhatár biztonsága fenntartásának érdekében működtetett hálózat alapvetően különbözött az állambiztonsági célból fenntartott ügynöki rendszertől, mivel az előbbi elsősorban nem a munkahelyi és egyéb közösségek, baráti társaságok politikai beállítottságának felfedezésére volt hivatott, hanem a biztonságos határőrizet megvalósítására, amely egyre inkább találkozott az államhatár menti lakosság igényével, ezért a helyi lakosok számtalan esetben önként részt vettek a tiltott határátlépés megakadályozásában (még helyi lakos esetében is);

- a büntetlen határsértés/sikeres tiltott határátlépés ténye rendkívüli eseménynek számított, mely a felsőbb szervezetek kivizsgáló tevékenységét vonta maga után, melynek eredménye a szigorú felelősségre vonás (fenyítés) lett, főként helyi lakos sikeres kiszökése esetén, úgy a csapattisztek, mint az operatív személyi állomány tekintetében;¹⁹¹

- a statisztikai adatok alapján a határőrizeti felderítés eredményesen működött, volt olyan év, (például az 1987. év), amikor az elfogások 25%-át tették ki a felderítő elfogások, azonban magas volt a helyi lakosok által elkövetett tiltott határátlépések száma is (21%).

Végezetül kijelenthető, hogy az államhatárok őrizete, védelme, függetlenül a pártpolitikai érdekektől, mindig is az adott ország biztonsága megteremtésének egyik fontos eleme volt és az is lesz. Az államhatárok illegális átlépése, főként az ellenőrizetlen migráció, vagy a csempészet, kiváltképp az ember- és drogcsempészet nagy kockázati tényezőt jelent úgy az állampolgárok, mint a gazdaság és az egészségügy tekintetében is.

A határőrizeti felderítés mindig is az adott ország belső biztonságának megteremtését és annak fenntartását szolgálta. A határőrizeti felderítés merőben különbözött az állambiztonsági felderítéstől, mivel az nem olyan pártpolitikai célokat szolgált, amely arra irányult, hogy a barátok, munkatársak politikai nézeteit fűrkéssze ki és erről folyamatosan jelentsen az állambiztonsági szervezeteknek. A határőrizeti felderítés alapvetően azon konkrét helyzetek kezelésére irányult, amelyek az államhatár tiltott, illegális átlépésének, vagy azon személyek, állatok és más tárgyak engedély nélküli átjuttatásának, illetve mindezek előkészületének és kísérletének folyamatát foglalták magukban. Abból fakadóan, hogy ezen folyamatok a leplezett, konspirált, agresszív folyamatok közé tartoznak, felderítésük, realizálásuk nem nélkülözheti az operatív munkát. Az államhatár biztonságát fenyegető folyamatok sajátos jellege miatt a határőrizeti felderítés nem alkalmazhatta az összes operatív eszközt és módszert, csak azokat, amelyek relevánsak voltak a tevékenysége szempontjából. A határterületi lakosság nagy része nem kedvelte az idegen gyanús személyeket, elhatárolódott a csempészettől, mely kedvezően befolyásolta a határőrizeti felderítés operatív lehetőségeit.

A magyar határőrizet XX. századi szervezeteinek történetét megjelenítő tudományos munkákból¹⁹² többnyire hiányzik a határőrizeti felderítő szervezetek vizsgálata, bemutatása. Ennek oka az, hogy az 1990. évek előtti időszakban az állambiztonsági operatív szervezetekkel kapcsolatos dokumentumok szigorúan titkos, különösen fontos minősítést viseltek, így azokhoz a kutatók nem fértek hozzá, de a minősítésük miatt sem lehetett volna velük kapcsolatban bármit is nyilvánosságra hozni. Ezek a dokumentumok a teljes rendvédelmi szervezetek személyi állománya számára sem voltak ismeretesek, kivéve azokat, akik operatív tevékenységet végeztek, de ők is csak a feladatköriükkel kapcsolatos dokumentumokat ismerhették meg szigorú titoktartási nyilatkozat megtétele után. A kutatók csak „*az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról.*” című 2003. évi törvény¹⁹³ hatálybalépése után ismerhették meg a határőrizeti operatív szervezetek felépítésére, tevékenységére vonatkozó tényeket, ügyrendeket, parancsokat, utasításokat, értékelő jelentéseket. A XX. század korábbi időszakára vonatkozó dokumentumok pedig rendkívül hiányosak.

A határőrizeti felderítés témakörében a levéltári kutatás több nehézségbe ütközik, mivel egyrészt számos anyag megsemmisítésre került, másrészt a hivatalos dokumentumok csak a tevékenység keretrendszerét határozzák meg, azt, hogy valóban hogyan működött a határőrizeti felderítés, kevés írásos forrás tartalmazza, azt csak azok tudják, akik végeztek ilyen munkát. Csekély számú határőr tiszt él még azok közül, akik az 1950-1970-es évek környékén láttak el határőrizeti felderítői tevékenységet, illetve még volt lehetőségük tapasztalatokat szerezni az 1940-es évek operatív állományától.

Jegyzetek:

- ¹ 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat.
² - 0014/1963. (VI. 24.) BM.pcs.
 - SOLTI
 (Megjegyzendő, hogy a szerző 10. számú hivatkozása nem a határőrizeti titkos információgyűjtésre vonatkozik, hanem a katonai elhárításnak a határőrizeti szerveknél végzendő titkos információgyűjtésére, a citált végrehajtási utasítást megelőzően kiadott 0014/1963. [VI. 24.] BM.pcs.-al együtt.)
³ DEÁK: 5.p.
⁴ MÜLLER: Az operatív technikai osztály 1956-1962. ; BIKKI ; URBÁN ; MÜLLER: *Az ellenőrzött tér - titkos figyelések a politikai rendőrségen.* ; DOBÁK — SOLTI
⁵ MÜLLER: *Az ellenőrzött tér - titkos figyelések a politikai rendőrségen.* op.cit.
⁶ 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. op.cit. ; 10-1837/1967. (XI. 30.) BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje. ; 005/1972. (IV. 5.) BM.pcs. ; 1/1975. (VI. 2.) MT.Eh.ut. ; 26/1979. (XI. 12.) BM.pcs.
⁷ A katonai elhárítást kezdetben a Honvédelmi Minisztérium Katonapolitikai Osztálya végezte, illetve irányította, vezetője PÁLFFY György ezredes volt.
⁸ Az osztály vezetője KORONDY Béla őrnagy volt.
⁹ ELISCHER: 221-222.p.
¹⁰ SZÖCS: Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között. 68.p.
¹¹ ELISCHER: op.cit. 222.p. (A szerző neve eltérően szerepel a tartalomjegyzékben és a visszaemlékezésben: Elisher – 217.p., Elischer – 340.p.)
¹² GYÖRÖG: 123.p. (A szerző 400. számú saját példánya).
¹³ ÁVH Határőrség VII. Határőr Kerület Elhárító alosztály, ÁVH Határőrség V. Határőr Kerület Elhárító alosztály (1951.év), BM Határőrség V. Határőr Kerület Elhárító alosztály 2. Határőr Zászlóalj (1953.év) ÁBTL 2.8.1.
¹⁴ BM II/1. Osztály III. Határőr Kerület Elhárító alosztály, Szombathely (1957. év), BM III/IV-4. Osztály BM Határőrség 4. Határőrkerület Elhárító alosztály (1963.év), BM III/IV-7. Osztály 2. Határőr Kerület Elhárító alosztály, a déli, északi és keleti viszonylatban elhárító tiszt (1971. év). ÁBTL 2.8.1. op.cit. ; ÁBTL 1.6.-10-140/14-1958. Jelentés a katonai elhárítás munkájáról.
¹⁵ PARÁDI: A határszéli csendőrség állambiztonsági feladatai. ; *Titkos. Függelék az „Utasítások a M. Kir. Csendőrség számára” című szolgálati könyvhöz. (A hirszerző szolgálat ellátása és a kémkedés megakadályozása.)*
¹⁶ URBÁN: op.cit. 261-290.p.
¹⁷ NÉMETH: 268.p.
¹⁸ MÜLLER: „Mindenkiről mindent tudni”. A besúgó hálózat megszervezése Magyarországon a II. világháborút követően.
¹⁹ GÁSPÁR: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai. 32.p.
²⁰ VÁGI: 109.p.
²¹ KORNIS: 111.p.
²² SZÖCS: Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között. op.cit. 66.p.
²³ MÜLLER: „Mindenkiről mindent tudni”. A besúgó hálózat megszervezése Magyarországon a II. világháborút követően. op.cit.
²⁴ KOVÁCS
²⁵ Hegyeshalom közelében 1946 őszén csempészek gyilkolták meg JANNISCH József szakaszvezető, határvadász nyomozót. SZÖCS: A csengeri razzia.
²⁶ SZÖCS: A soproni razzia. 81-103.p.
²⁷ PÁLFFY Györgynek a Honvéd Határőrség parancsnokának a felhívását a *Határőr a Honvéd Határőrség Főparancsnokság Tájékoztató Lapja* első számában 1946. V. 1-én tették közzé.
 BARÁTH
²⁸ ORGOVÁNYI: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között.
²⁹ BODA: A határőr felderítés vázlatos története. 35.p.
³⁰ KOVÁCS: op.cit.
³¹ SZÖCS: Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között. op.cit. 68.p.
³² ELISCHER: op.cit. 212.p.
³³ ORGOVÁNYI: A magyar határőrizeti és határvédelmi szervek jelentései a csehszlovákiai magyarság kitelepítéséről 1946-1947.
³⁴ 145 389/1945. (IV. 12.) BM.r.
³⁵ Az új belügyminiszter, NAGY Imre 1946. III. 14-ei hatállyal megszüntette a Magyar Határrendőrség elnevezést, és a határrendőr-kapitányság helyébe a Magyar Államrendőrség Határrendészeti Kapitánysága név lépett.
 - 410 212/1946 (V. 31.) BM.r.
 - ORGOVÁNYI: Menekülés a Vasfüggönyön át. Tiltott határátlépések 1945 és 1950 között.
³⁶ 5 047/1919. (X. 1.) ME.r.
³⁷ 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r.

³⁸ PARÁDI: *A dualista Magyarország határőrizete 1867-1914.* 77-110.p. ; Idem: *A magyar állam határőrizete 1920-1941.* 47-68.p. ; Idem: *Rendőrség a határőrizetben.* 32-56.p. ; Idem: *A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete.* 21-45.p. ; Idem: *A Magyar Királyi Határrendőrség.* ; Idem: *Rendőrség a magyar határőrizetben.* 88-92.p. ; Idem: *A Magyar Királyság határrendőrsége.* 102-105.p. ; Idem: *Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918.* 44-51.p. ; Idem: *A magyar állam határőrizete a kiegyezéstől a II. vh-ig.* 75-104 ; PARÁDI: *A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása.* 45-49.p. ; Idem: *A polgári Magyarország határőrizeti szervezetének kialakulása, tevékenységének jellemzői, a két világháború közötti magyar határőrizet változásai.* 5-19.p. ; Idem: *A magyar határőrizet 1867-1945.* 11-30.p. ; Idem: *A dualizmuskori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség.* 8-43.p. ; Idem: *Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza.* 141-148.p. ; PARÁDI: *A dualizmuskori és a két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete.* 72-77.p.

³⁹ GÁSPÁR: *A második világháború utáni magyar határőrizet változásai.* op.cit.

⁴⁰ MIHALCSIK

⁴¹ KUTTNER: 229.p.

⁴² - 535 059/1946. (XII. 10.) BM.r.

- BODA: *Fejezetek a titkos információgyűjtés változó világából.* 98.p.

⁴³ PARÁDI: *A dualizmuskori Magyar Királyság határrendőrsége.* 48-49.p.

⁴⁴ SZŐCS: *A csengeri razzia.* op.cit. 546.p.

⁴⁵ Razziák a határsávban.

⁴⁶ SZŐCS: *A csengeri razzia.* op.cit. 550.p.

⁴⁷ MÁTÉ

⁴⁸ - MNL-OL. XIX-B-10-1947-IV/12-101. folyószám, 4. Doboz. és 1947-IV/12-402. folyószám, 11.001/eln., 6. Doboz. és 1947-IV/12-532. folyószám, 580.787/1947, 8. Doboz.

⁴⁹ SUBA: *A szocialista határőrizet egyik eszköze az aknazár.*

⁵⁰ FÓRIZS: *Események a határőrségi aknamezőkön az osztrák-magyar államhatáron (1949-51).*

⁵¹ KUTTNER: op.cit. 227.p.

⁵² BODA: *Fejezetek a titkos információgyűjtés változó világából.* op.cit. 103.p.

⁵³ Az I/b. osztály által szerkesztett felkészítő tájékoztató anyag a „*Segédlet nyomozástamból határavadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.*” címet kapta.

Segédlet nyomozástamból határavadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.

⁵⁴ Loc.cit.

⁵⁵ Loc.cit.

⁵⁶ PARCS: 306.p.

⁵⁷ KELEMEN: 281-282.p.

⁵⁸ JOBST: *Dokumentum az államvédelmi tisztképzés megindításáról.*

⁵⁹ SZŐCS: *Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között.* op.cit. 76.p.

⁶⁰ *Segédlet nyomozástamból határavadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.*

⁶¹ JOBST: *Dokumentum az államvédelmi tisztképzés megindításáról.* op.cit.

⁶² RÉVÉSZ: 20-23.p.

⁶³ KORNIS: op.cit. 111.p.

⁶⁴ KUTTNER: op.cit. 229.p.

⁶⁵ ORGOVÁNYI: *Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között.* op.cit.

⁶⁶ 288 009/1948. (IX. 6.) BM.r.

⁶⁷ 4 353/1949. (XII. 28.) MT.r.

⁶⁸ CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI

⁶⁹ KOVÁCS: op.cit.

⁷⁰ ORGOVÁNYI: *Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között.* I.rész. op.cit.

⁷¹ A felderítő osztály, a határőr kerületek alosztályai és a zászlóalj felderítő állományának létrehozásáért nyugati viszonylatban Bárdos Endre államvédelmi százados, déli viszonylatban pedig Szalkai János államvédelmi százados felelt. A kiválasztott személyeket Bolgár Pál államvédelmi őrnagy, a Felderítő Osztály vezetője hagyta jóvá. A politikai tisztogatások a felderítő szervezet sem kerültek el, tőlük is a nem munkás-paraszt származású tiszteket, tiszthelyetteseket elbocsájtották, ezzel a szakértelem szintjét jelentősen csökkentve.

⁷² ORGOVÁNYI: *Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között.* II.rész. op.cit.

⁷³ Loc.cit. I.rész.

⁷⁴ MÜLLER: *Az operatív technikai osztály 1956-1962.* op.cit.

⁷⁵ BIKKI: op.cit.

⁷⁶ ORGOVÁNYI: *Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között.* II.rész. op.cit.

⁷⁷ ÁBTL 1.5. 1.doboz 93-14286/1954.sz. Szabályzat a Belügyminisztérium államvédelmi szervei operatív nyilvántartására.

⁷⁸ ORGOVÁNYI: *Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között.* I.rész. op.cit.

⁷⁹ Loc.cit.

⁸⁰ FÓRIZS: *A határőrség első feléve belügyi alárendeltségben.* 233-242.p.

- ⁸¹ MNL-OL. XIX-B-10. op.cit. 076.557/SzT – 1952 számú ügyirat. Határőrség Országos Parancsnokság 1968 I/1-2 Tárgykör, 1-6 folyószám (3. csomag anyaga).
- ⁸² ORGOVÁNYI: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. I.rész. op.cit.
- ⁸³ Idem: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. II.rész. op.cit.
- ⁸⁴ FÓRIZS: A határőrség ügyeleti jelentései 1950-ben. 128-137.p.
- ⁸⁵ ORGOVÁNYI: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. II.rész. op.cit.
- ⁸⁶ Loc.cit. I. és II. rész.
- ⁸⁷ - 1 471/1955. (I. 15.) BM.pcs.
- 6/1955. (II. 9.) BM.pcs.
- ⁸⁸ ORGOVÁNYI: A politikai rendőrség hálózati munkájának szabályozása 1954 és 1989 között.
- ⁸⁹ Idem: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. I.rész. op.cit.
- ⁹⁰ *Operatív Nyilvántartási Szabályzat a BM. II/3. Osztálya részére.*
- ⁹¹ 3 185/1956. (III. 12.) MT.hat.
- ⁹² 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. op.cit.
- ⁹³ 6 000/1975. (VI. 2.) MT.hat.
- ⁹⁴ 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. op.cit. 5.p.
- ⁹⁵ - ÁBTL 1.5. 1.doboz 9. kötet 1956. szeptember 17. 2-10/84/1956. BM 84. Értekezlet az államvédelmi szervek munkájáról és a szocialista törvényességről.
- 85/1956. (IX. 20.) BM.pcs.
- ⁹⁶ - ÁBTL 1.5. op.cit. 2-3/56/1955. A Belügyminisztérium Kollégiumának ülésai, Jelentés az államvédelmi szervek hálózati munkájáról. Budapest, 1953. augusztus 31.
- 56/1955. (IX. 21.) BM.pcs.
- 57/1956. (VII. 11.) BM.pcs.
- ⁹⁷ TAKÁCS
- ⁹⁸ VIRÁNYI
- ⁹⁹ JOBST: Dokumentum az államvédelmi tisztképzés megindításáról. op.cit.
- ¹⁰⁰ - Loc.cit.
- RÉVÉSZ: 21.p.
- ¹⁰¹ Az ÁVH 1951. évben hozta létre az egy éves DZERZSINSZKIJ Operatív Iskolát a korábbi DZERZSINSZKIJ Tiszti Tanosztályból. 01/1953. (X. 5.) BMH.pcs.
- ¹⁰² 65/1955. (X. 28.) BM.pcs.
- ¹⁰³ ORGOVÁNYI: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. I.rész. op.cit.
- ¹⁰⁴ Loc.cit. II.rész.
- ¹⁰⁵ JOBST: A Belügyminisztérium működésének szabályozása 1956 nyarán.
- ¹⁰⁶ 1 471/1954. (I. 15.) BM.pcs. op.cit.
- ¹⁰⁷ 57/1956. (VII. 11.) BM.pcs.
- ¹⁰⁸ 94/1956. (X. 8.) BM.pcs.
- ¹⁰⁹ RITTER
- ¹¹⁰ MÜLLER: *Az ellenőrzött tér – titkos figyelések a politikai rendőrségen.* op.cit.
- ¹¹¹ GÁSPÁR: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai. op.cit. 45.p.
- ¹¹² NAGY: Határőrség 1957-2007.
- ¹¹³ 014/1969. (VIII. 8.) BM.pcs.
- ¹¹⁴ KATONA: 149-150.p.
- ¹¹⁵ Loc.cit. 151.p.
- ¹¹⁶ Loc.cit. 155.p.
- ¹¹⁷ MNL-OL. XIX-B-10. 14. sz. doboz 1957. év III/2-4. tárgykör 352. Folyószám.
- ¹¹⁸ Loc.cit. 15. sz. doboz 1957. év IV/1-6. tárgykör 1. Folyószám.
- ¹¹⁹ 85/1956. (IX. 20.) BM.pcs.
- ¹²⁰ 33/1958. (XII. 5.) BM.pcs.
- ¹²¹ GÁSPÁR: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai. op.cit. 46.p.
- ¹²² 001/1964. (II. 12.) BMH.pcs.
- ¹²³ 01/1968. (I. 21.) BM.pcs.
- ¹²⁴ 007/1965. (II. 1.) BMH.ut.
- ¹²⁵ 003/1965. (III. 2.) BMH.pcs.
- ¹²⁶ 1180/1966. (VI. 21.) BM.HÖR.OPK. ideiglenes ügyrend. 10-11.p.
- ¹²⁷ 10-1837/1967. (XI. 30.) BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje.
- ¹²⁸ 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. op.cit.
- ¹²⁹ 10-1108/1967. (VII. 12.) A BM Határőrség Nyugati Kerület-parancsnokság ügyrendje.
- ¹³⁰ 01800/1967. (VIII. 21.) A BM Határőrség — Déli, Keleti, Északi — Kerület (Ö. Z.) Parancsnokság ügyrendje.
- ¹³¹ 08/1967. (IV. 29.) BM.pcs.
- ¹³² 0026/1963. (XII. 5.) BMH.ut.
- ¹³³ 0010/1963. (XII. 5.) BMH.pcs.

- 134 08/1967. (IV. 29.) BM.pcs. op.cit.
 135 014/1967. (VII. 10.) BM.pcs.
 136 0017/1968. (XII. 10.) BM.ut.
 137 0020/1968. (VIII. 1.) BM.pcs. 2.p.
 138 MNL-OL. XIX-B-10. op.cit. 1.doboz, 1968 I/1-2 Tárgykör, 1-6 folyószám (3 csomag anyag). Csehszlovák eseményekkel kapcsolatos jelentések gyűjtője.
 139 0013/1964. (VII. 18.) BM.ut.
 140 MNL-OL. XIX-B-10. op.cit. 1.doboz, 1968 I/1-2 Tárgykör, 1-6 folyószám (3 csomag anyag). 121. dosszié.
 141 Loc.cit. 1.doboz, 1968 I/1-2 Tárgykör, 1-6 folyószám (3 csomag anyag). Csehszlovák eseményekkel kapcsolatos jelentések gyűjtője.
 142 Loc.cit. Magyar Nemzeti Levéltár, 1.doboz, 1968 I/1-2 Tárgykör, 1-6 folyószám (3 csomag anyag).
 143 014/1969. (VIII. 6.) BM.pcs. op.cit.
 144 Loc.cit. 1.p.
 145 TÓTH: 15.p.
 146 0010/1970. (IV. 4.) BM.pcs.
 147 0019/1970. (VII. 15.) BM.pcs.
 148 229/1970. (II. 10.) HÖR.OPK.pcs.
 149 Loc.cit. 2.p.
 150 Loc.cit. 4.p.
 151 MNL-OL. XIX-B-10. op.cit. IV./1,3,4,5-18/1952. 13.d, 1968 I/1-2. Tárgykör, 1-6 folyószám.
 152 0019/1970. (VII. 15.) BM.pcs. op.cit.
 153 0017/1971. (XII. 8.) BM.pcs.
 154 Loc.cit.
 155 005/1972. (IV. 5.) BM.pcs. op.cit. 8.p.
 156 Loc.cit. 3.p.
 157 Loc.cit. 4.p.
 158 Loc.cit. 5.p.
 159 Loc.cit. 7-8.p.
 160 Loc.cit. 9-10.p.
 161 Loc.cit. 11.p.
 162 Loc.cit.
 163 0012/1972. (VII. 31.) BM.pcs.
 164 - 0017/1971. (XII. 8.) BM.pcs. op.cit.
 - 0018/1972. (IX. 11.) BM.pcs.
 165 0012/1972. (VII. 31.) BM.pcs. op.cit. 6.p.
 166 10-1157/1972. (VI. 10.) HÖR.OPK.pcs.
 167 0010/1973. (V. 30.) BM.pcs.
 168 40/1974. (XI. 1.) MT.r.
 169 6 000/1975. (VI. 2.) MT.hat. op.cit.
 170 1/1975. (VI. 2.) MT.Eh.ut. op.cit.
 171 Loc.cit.
 172 005/1972. (IV. 5.) BM.pcs.
 173 17/1979. (IX. 25.) BM.pcs.
 174 26/1979. (XI. 12.) BM.pcs. op.cit.
 175 - 10/1979. (VI. 26.) BM.ut.
 - 24/1979. (IX. 25.) BM.ut.
 176 36/1981. (XI. 10.) BM.pcs.
 177 3/1980. (XII. 8.) BM-HM.ut.
 178 2/1981. (VI. 30.) MN.VKF.-BMH.int.
 179 35/1982. (XII. 23.) BM.pcs.
 180 014/1969. (VIII. 8.) BM.pcs.
 181 005/1972. (IV. 5.) BM.pcs.
 182 ÁBTL 1.11.1 45-13/6/1989. Tájékoztató az állambiztonsági szervek hálózati munkáját szabályozó 005/1972. számú BM-parancs és szabályzat módosításáról, illetve az alapelvek tervezetéről. Budapest, 1989. július 31-én. (28. d.)
 183 KOVÁCS: op.cit.
 184 BORSÁNYI — VÉRTESS
 185 KOVÁCS: op.cit.
 186 - ÁBTL 1.11.1. op.cit. 45-20/16/1977. 14. számú emlékeztető. és 45-13/14-a/1986. Emlékeztető az 1986. szeptember 23-ai miniszterhelyettesi értekezletről. Budapest, 1986. szeptember 25. (24. d.)
 - ORGOVÁNYI: A politikai rendőrség hálózati munkájának szabályozása 1954 és 1989 között. op.cit.
 187 A határőrizeti tevékenység tudományos alapokra való helyezésében a munka dandárját Soós Sándor határőr tiszt végezte el. Munkásságának eredményei nemcsak a vizsgált korban, hanem későbbi időszakokban is hasznosíthatóak.
 188 BODA: Fejezetek a titkos információgyűjtés változó világából. op.cit.
 189 17/1979. (IX. 25.) BM.pcs. op.cit.
 190 0012/1972. (VII. 31.) BM.pcs.
 191 014/1967. (VII. 10.) BM.pcs. op.cit.

¹⁹² A XX. századi magyar határőrizet történetét BERKI Imre, GÁSPÁR László, KESERŐ István, NAGY György, NAGY József és PARÁDI József disszertációikban feldolgozták ugyan, azonban a határőr felderítését csak érintőlegesen dolgozták fel PARÁDI József kivételével.

- BERKI
  - GÁSPÁR: *A határőrség fejlődése 1950-1956.*
  - KESERŐ: *A felszabadult Magyarország rendőri és határőrizeti szervezeteinek megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában 1944-1948.*
  - Idem: *A határőrség megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában.*
  - NAGY György: *A határforgalom és a határforgalomellenőrzés története 1945-1980.*
  - Idem: *Magyarország határforgalmat ellenőrző szervezetének, a szervezet feladatrendszerének, alkalmazott módszereinek változásai 1945-1991.*
  - NAGY József: *A BM Határőrség szervezetének, létszámának, területi elhelyezkedésének és tevékenységének fejlődése 1958-1988.*
  - Idem: *A határőrség területi elhelyezkedésének, tevékenységének, szervezetének és létszámának fejlődése 1958-1998.*
  - PARÁDI: *A dualista Magyarország határőrizete 1867-1914.* op.cit.
  - Idem: *A magyar állam határőrizete 1920-1941.* op.cit.
- ¹⁹³ 2003/III.tv.

Forrás- és irodalomjegyzék (a jegyzetekben alkalmazott rövidítések oldása):

MONOGRÁFIÁK KISMONOGRÁFIÁK ÉS HASONLÓ JELLEGŰ KÖTETEK

- MÜLLER: *Az ellenőrzött tér – titkos figyelések a politikai rendőrségen.* (4.;5.;110.;) — MÜLLER Rolf: *Az ellenőrzött tér – titkos figyelések a politikai rendőrségen.* Budapest, 2014, Hamvas Béla Kulturakutató Intézet. 125 p. HU-ISBN 978 615 53 6408 2.
- PARÁDI: *Rendőrség a határőrizetben.* (38.;) — PARÁDI József: *Rendőrség a határőrizetben.* Budapest, 2003, Tipico Design. 266 p. HU-ISBN 963 76 2332 9. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 3./ HU-ISSN —
- RÉVÉSZ (62.;100.;) — RÉVÉSZ Béla: *Az állambiztonsági szervek politológiai kutatásainak kérdéseire.* 20-23.p. Szeged, 2004, Szegedi Tudományegyetem. 95 p. HU-ISBN — /Acta juridica et politica./ HU-ISSN 0563-0606.

TANULMÁNYOK

- BARÁTH (27.;) — BARÁTH Magdolna: Adalékok a határvédelem/határőrség második világháború utáni újjászervezéséhez. *Betekintő*, VII.évf. (2013) 4.sz. HU-EISSN 1788-7569.
A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/teljes_szamok/2013_4.pdf
- BODA: Fejezetek a titkos információgyűjtés változó világából. (42.;52.;188.;) — BODA József: Fejezetek a titkos információgyűjtés változó világából. 93-106.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán (szerk.): *Tanulmányok „A változó rendészet aktuális kihívásai” című konferenciáról.* Pécs, 2013, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 446 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIV./ HU-ISSN 1589-1674.
- BODA: A határőr felderítés vázlatos története. (29.;) — BODA József: A határőr felderítés vázlatos története. 27-51.p. In DEÁK József — GAÁL Gyula et al. — SALLAI János et al. (szerk.): *A toll sokszor erősebb, mint a kard, Rendészettudományi tanulmányok Prof. Dr. Főrizs Sándor 65.születésnapja tiszteletére.* Budapest, 2016, Nemzeti Közszolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar. 267 p. HU-ISBN 978 615 55 2798 2.
- BIKKI (4.;75.;) — BIKKI István: A titkos operatív technikai rendszabályok és módszerek, valamint a K-ellenőrzés alkalmazására vonatkozó szabályok 1945-1990 között (rövid áttekintés). *Betekintő*, IV.évf. (2010) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569.
A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_1_bikki.pdf
- CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI (68.;) — CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI Ildikó: Az Államvédelmi Hatóság szervezeti változásai (1950-1953). *Betekintő*, III.évf. (2009) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569.
A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2009_2_cserenyi_zsitnyanyi.pdf

- DEÁK (3.;) — DEÁK József: Kétkötetnyi hiánypótló tisztázás titkosszolgálatainkról. *Rendvédelem*, II.évf. (2013) 3.sz. 23-32.p. HU-ISSN 2560-2349.
- DOBÁK – SOLTI (4.;) — DOBÁK Imre – SOLTI István: Az „operatív technika” fejlesztésének helye és szerepe az állambiztonság szervezetrendszerében – a szobahallgatás. *Hadmérnök*, IX.évf. (2016) 3.sz. 121-134.p. HU-ISSN 1788-1929.
- ELISCHER (9.;11.;32.;) — ELISCHER Dezső: Hogyan dolgozott egy D. tiszthelyettes 1946-1947-ben? 217-224.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- FÓRIZS: Események a határőrségi aknamezőkön az osztrák-magyar államhatáron (1949-51). (50.;) — FÓRIZS Sándor: Események a határőrségi aknamezőkön az osztrák-magyar államhatáron (1949-51). *Hadtudomány*, XXVI.évf. (2016) 52-64.p. 1-2.sz. HU-ISSN 1215-4121.
- FÓRIZS: A határőrség első féléve belügyi alárendeltségben. (80.;) — FÓRIZS Sándor: A határőrség első féléve belügyi alárendeltségben. 233-242.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán (szerk.): *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*. Pécs, 2017, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 385 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIX./ HU-ISSN 1589-1674.
- FÓRIZS: A határőrség ügyeleti jelentései 1950-ben. (84.;) — FÓRIZS Sándor: A határőrség ügyeleti jelentései 1950-ben. *Rendvédelem*, VII.évf. (2018) 2.sz. 126-139.p. HU-ISSN 2560-2349.
- GÁSPÁR: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai. (19.;39.;111.;121.;) — GÁSPÁR László: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII.évf. (2012) 25.sz. 32-52.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009.december 3. Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005*” című XXIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- GYÖRÖG (12.;) — GYÖRÖG Máttyás: A Szombathelyi 8. Határvadász Portyázó Század megalakulása és élete 1945-1947-ben. 121-126.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- JOBST (58.;61.;99.;100.;) — JOBST Ágnes: Dokumentum az államvédelmi tisztképzés megindításáról. *Betekintő*, IV.évf. (2010) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_2_jobst.pdf
- JOBST: A Belügyminisztérium működésének szabályozása 1956 nyarán. (105.;) — JOBST Ágnes: A Belügyminisztérium működésének szabályozása 1956 nyarán. *Betekintő*, V.évf. (2010) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2011_1_jobst_0.pdf
- KATONA (114.;115.;116.;) — KATONA Klára: Konszolidálódó Határőrség. Határőrizetünk 1957 és 1963 között. 143-166.p. In OLMOSI Zoltán — SZABÓ Csaba et al. (szerk.): „*Amikor fellazult tételben fogalmazódott meg a világ.*” *Magyarország a hatvanas években*. Budapest, 2013, L'Harmattan-Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára. 351 p. HU-ISBN 978 963 23 6740 8.
- KELEMEN (57.;) — KELEMEN Sándor: Az adatgyűjtésről. 281-282.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- KORNIS (21.;63.;) — KORNIS Pál: A határőrség újjászervezése. 111-120.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- KUTTNER (41.;51.;64.;) — KUTTNER Gyula: A kelebiai határrendőr kapitányság politikai csoportjának megszervezése, a csoport tevékenysége 1945-46-ban. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

- MÁTÉ (47.): — MÁTÉ György: Razzia a határszélen. Rendőrök és határőrök felszámolják a csempészbandákat. 283-284.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- MIHALCSIK (40.): — MIHALCSIK Lajos: A határrendészeti kapitányságok 1945-1946. évi tevékenysége. 225-226.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- MÜLLER: „Mindenkiről mindent tudni”. A besúgó hálózat megszervezése Magyarországon a II. világháborút követően. (18.;23) — MÜLLER Rolf: „Mindenkiről mindent tudni”. A besúgó hálózat megszervezése Magyarországon a II. világháborút követően. *Betekintő*, II.évf. (2008) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2008_3_muller.pdf
- MÜLLER: Az operatív technikai osztály 1956-1962. (4.;74.): — MÜLLER Rolf: Az operatív technikai osztály 1956-1962. *Betekintő*, V.évf. (2011) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2011_3_muller.pdf
- NAGY György: Határőrség 1957-2007. (112.): — NAGY György: Határőrség 1957-2007. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz. 57-65.p. HU- ISSN 1216-6774.
- NÉMETH (17.): — NÉMETH Dezső: Az új Honvéd Határőrség. 266-271.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- ORGOVÁNYI: A politikai rendőrség hálózati munkájának szabályozása 1954 és 1989 között. (88.;186.): — ORGOVÁNYI István: A politikai rendőrség hálózati munkájának szabályozása 1954 és 1989 között. *Betekintő*, IV.évf. (2010) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_3_orgovanyi.pdf
- ORGOVÁNYI: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. (28.;65.;70.;72.;73.;76.;78.;79.;82.;83.;85.;86.;89.;103.;104.): — ORGOVÁNYI István: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. - I. rész. *Betekintő*, IX.évf. (2015) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://epa.oszk.hu/01200/01268/00033/pdf/EPA01268_betekinto_2015_1_3.pdf
- II. rész. *Betekintő*, IX.évf. (2015) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2015_2_orgovanyi.pdf
- ORGOVÁNYI: A magyar határőrizeti és határvédelmi szervek jelentései a csehszlovákiai magyarság kitelepítéséről 1946-1947. (33.): — ORGOVÁNYI István: A magyar határőrizeti és határvédelmi szervek jelentései a csehszlovákiai magyarság kitelepítéséről 1946-1947. *Betekintő*, X.évf. (2016) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2016_1_orgovanyi_0.pdf
- ORGOVÁNYI: Menekülés a Vasfüggönyön át Tiltott határátlépések 1945 és 1950 között. (35.): — ORGOVÁNYI István: Menekülés a Vasfüggönyön át Tiltott határátlépések 1945 és 1950 között. *Betekintő*, XI.évf. (2017) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2017_1_%20orgovanyi.pdf
- PARÁDI: A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása. (38.): — PARÁDI József: A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása. *Belügyi Szemle*, XXX.évf. (1982) 10.sz. 44-51.p. HU-ISSN 0133-6738.
- PARÁDI: A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. (38.): — PARÁDI József: A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, III.évf. (1993) 4.sz. 21-50.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1992 szeptember 29-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „A dualista Magyarország rendvédelme” című IV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: A polgári Magyarország határ-
őrizeti szervezetének kialakulása, tevé-
kenységének jellemzői, a két világhá-
ború közötti magyar határőrizet válto-
zásai.
(38.;
- PARÁDI: A magyar határőrizet 1867-1945.
(38.;
- PARÁDI: A magyar állam határőrizete a
kiegyezéstől a II. vh-ig.
(38.;
- PARÁDI: A határszéli csendőrség állam-
biztonsági feladatai.
(15.;
- PARÁDI: A dualizmuskori magyar rend-
védelem és határőrizet. A Magyar Kirá-
lyi Határrendőrség.
(38.;
- PARÁDI: A Magyar Királyi Határrend-
őrség.
(38.;
- PARÁDI: Rendőrség a magyar határőri-
zetben.
(38.;
- PARÁDI: A Magyar Királyság határ-
rendőrsége.
(38.;
- PARÁDI József: A polgári Magyarország határőrizeti szervezetének kiala-
kulása, tevékenységének jellemzői, a két világháború közötti magyar határ-
őrizet változásai. *Határőrségi Tudományos Közlemények*, IV.évf. (1994)
1.sz. 4-23.p. HU-ISSN —
- PARÁDI József: A magyar határőrizet 1867-1945. *Határőrségi Tanulmányok*,
V.évf. (1997) 1. sz. különszáma. 11-35. p. HU-ISSN —
- PARÁDI József: A magyar állam határőrizete a kiegyezéstől a II. vh-ig. 74-
109.p. In BODA József (szerk.): *A magyar polgári rendvédelem a XIX-XX.
században. A magyar büntetés-végrehajtás, csendőrség, határőrség, koro-
naőrség, rendőrség, vám- és pénzügyőrség*. Budapest, 2004, Belügyminisz-
térium Nemzetközi Oktatási Központ – Szemere Bertalan Magyar Rendvé-
delem-történeti Alapítvány. 215 p. A tanulmány korábbi változata 2003.
nyarán Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-
történeti Alapítvány által szervezett magyar rendvédelem-történeti témájú
nyári szabadegyetemen. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített
és átdolgozott változata. HU-ISBN 963 21 4995 5.
- PARÁDI József: A határszéli csendőrség állambiztonsági feladatai. *Rend-
védelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI.évf.
(2005) 14.sz. 91-94.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata
— német nyelven — 2002 februárjában Budapesten hangzott el a Szemere
Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Csendőr-
ség-történeti Szakosztálya által szervezett tudományos rendezvénysorozat
„*A csendőrség Magyarországon*” című II. szimpozionján. A publikált tan-
ulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI József: A dualizmuskori magyar rendvédelem és határőrizet. A
Magyar Királyi Határrendőrség. *Határrendészeti Tanulmányok*, III.évf.
(2006) 1.sz. 5-46.p. HU-ISSN 1786-2345. A tanulmány korábbi változata
2006. január 17-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar
Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Határőrség Országos Pa-
rancsnoksága közös szervezésében megvalósított konferencián. „*Az ezer-
éves magyar rendvédelem*” című XIV. konferenciáján. A publikált tanul-
mány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI József: A Magyar Királyi Határrendőrség. *Rendvédelem-történeti
Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XII.évf. (2007) 15.sz. 139-
159.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2004. áprilisá-
ban Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-tör-
téneti Tudományos Társaság Rendőrség-történeti Szakosztálya által szerve-
zett Szemere Beszélgetések szimpózium-sorozat rendezvényén a Rendőrség
Tudományos Tanácsának közreműködésével. A publikált tanulmány az elő-
adás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI József: Rendőrség a magyar határőrizetben. *Rendvédelem-törté-
neti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XV.évf. (2008) 18.sz. 88-
97.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2004. október
14-én Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-
történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tud-
ományos konferenciasorozatnak a „*Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és
a békefenntartás szolgálatában Európában a XIX-XX. században*” című
XVIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített
és átdolgozott változata.
- PARÁDI József: A Magyar Királyság határrendőrsége. *Rendvédelem-tör-
téneti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz.
101-116.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. ok-
tóber 5-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvéde-
lem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti
tudományos konferencia-sorozatnak „*A magyar rendvédelem fejlődése a
XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az
előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

- PARÁDI: Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza. (38.;) — PARÁDI József: Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII. évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 141-154.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2011. november 11-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „*Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar rendvédelemben*” című XXVI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.
- PARÁDI: A dualizmuskori Magyar Királyság határrendőrsége. (43.;) — PARÁDI József: A dualizmuskori Magyar Királyság határrendőrsége. 45-59.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán et al. (szerk.): *A modernkori magyar határrendészet száztiz éve*. Budapest, 2013, Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 298 p. HU-ISBN 978 963 08 6212 7.
- PARÁDI: A dualizmuskori és a két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete. (38.;) — PARÁDI József: A dualizmuskori és a két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 71-80.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARÁDI: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918. (38.;) — PARÁDI József: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVI.évf. (2016) 51.sz. 43-56.p. HU-ISSN 1216-6774.
- PARCS (56.;) — PARCS Imre: Csempészfogás a század törzsnél. 306.p. In SZÖCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- Razziák a határsávban. (45.;) — Razziák a határsávban. 325-326.p. In SZÖCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- RITTER (109.;) — RITTER László: Titkos háború Magyarország és Jugoszlávia között. *História*, XXXII.évf. (2010) 1-2.sz. HU-ISSN 0139-2409.
- SUBA: A szocialista határőrizet egyik eszköze az aknazár. (49.;) — SUBA János: A szocialista határőrizet egyik eszköze az aknazár. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI.évf. (2005) 13.sz. 139-143.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1998. februárjában, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Csendőrség-történeti Szakosztálya által szervezett tudományos szimpozion-sorozat I. szimpozionján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.
- SZÖCS: Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között. (10.;22.;31.;59.;) — SZÖCS Ferenc: Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között. 65-80.p. In SZÖCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- SZÖCS: A soproni razzia. (26.;) — SZÖCS Ferenc: A soproni razzia. 81-106.p. In SZÖCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
- SZÖCS: A csengeri razzia. (25.;44.;46.;) — SZÖCS Ferenc: A csengeri razzia. *Hadtörténelmi Közlemények*, XVIII.évf. (1971) 3.sz. 545-560.p. HU-ISSN 0017-6540.
- TAKÁCS (97.;) — TAKÁCS Tibor: Az állambiztonsági ügynökhálózat és az 1963-as amnesztia. *Betekintő*, VII.évf. (2013) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2013_3_takacs.pdf
- TÓTH (145.;) — TÓTH Eszter: A politikai hírszerzés szervezettörténeti vázlata 1945-1990. *Betekintő*, V.évf. (2011) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569. A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.
Világhálón:
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2011_2_toth_e.pdf
- URBÁN (4.;16.;) — URBÁN Attila: A Belügyminisztérium III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnöksége operatívtechnikai tevékenységének szervezeti háttere és működésének rendje 1962-1990. 261-290.p. In CSÓKA Ferenc (szerk.): *Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és a titkos adatgyűjtés világából*. Budapest, 2012, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. 497 p. HU-ISBN 978 963 08 3211 3.

VÁGI (20.) — VÁGI Lajos: A határvasz portyázó századokról. 109-110.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

VIRÁNYI: Határőrizeti/határrendészeti tisztképzés. (98.) — VIRÁNYI Gergely: Határőrizeti/határrendészeti tisztképzés. 235-236. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán et al. (szerk.): *A modernkori magyar határrendészet száztíz éve*. Budapest, 2013, Magyar Rendészetudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 298 p. HU-ISBN 978 963 08 6212 7.

TANKÖNYVEK, TANSEGÉDLETEK

BORSÁNYI — VÉRTES (184.) — BORSÁNYI Imre — VÉRTES János: *A hálózaton kívüli kapcsolatok helye, szerepe és jelentősége a hírszerző munkában*. Budapest, 1983, BM III/I. Csoportfőnökség személyügyi és Kiképzési Osztály. 46.p.

KÉZIRATOK

BERKI (192.) — BERKI Imre: *Az Adyligeti Határőr Ezred története*. Ph.D. disszertáció (ELTE-BTK Történelemtudományok Doktori Iskola) Kézirat. Budapest, 2015. 431 p.

GÁSPÁR: *A határőrség fejlődése 1950-1956*. (192.) — GÁSPÁR László: *A határőrség fejlődése 1950-1956*. Hadtudományi egyetemi doktori disszertáció (ZMNE). Kézirat. Budapest, 1989. 221 p.

KESERŰ: *A felszabadult Magyarország rendőri és határőrizeti szervezeteinek megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában 1944-1948*. (192.) — KESERŰ István: *A felszabadult Magyarország rendőri és határőrizeti szervezeteinek megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában 1944-1948*. Budapest, 1987, Rendőrtiszt Főiskola.

KESERŰ: *A határőrség megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában*. (192.) — KESERŰ István: *A határőrség megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában*. Kandidátusi értekezés (MTA) Kézirat. Budapest, 1985.

KOVÁCS (24.;30.;69.;183.;185.) — KOVÁCS Gábor: *A határőrizet alapelveinek érvényesülése az államhatár operatív biztosításában*. Egyetemi doktori disszertáció. (ZMKA) Kézirat. Budapest, 1987.

NAGY György: *A határforgalom és a határforgalomellenőrzés története 1945-1980*. (192.) — NAGY György: *A határforgalom és a határforgalomellenőrzés története 1945-1980*. Egyetemi doktori disszertáció. (ZMNE) Kézirat. Budapest, 1987.

NAGY György: *Magyarország határforgalmat ellenőrző szervezetének, a szervezet feladatrendszerének, alkalmazott módszereinek változásai 1945-1991*. (192.) — NAGY György: *Magyarország határforgalmat ellenőrző szervezetének, a szervezet feladatrendszerének, alkalmazott módszereinek változásai 1945-1991*. Kandidátusi értekezés. (MTA) Kézirat. Budapest, 1996.

NAGY József: *A BM Határőrség szervezetének, létszámának, területi elhelyezkedésének és tevékenységének fejlődése 1958-1988*. (192.) — NAGY József: *A BM Határőrség szervezetének, létszámának, területi elhelyezkedésének és tevékenységének fejlődése 1958-1988*. Egyetemi doktori disszertáció. (ZMNE) Kézirat. Budapest, 1993.

NAGY József: *A határőrség területi elhelyezkedésének, tevékenységének, szervezetének és létszámának fejlődése 1958-1998*. (192.) — NAGY József: *A határőrség területi elhelyezkedésének, tevékenységének, szervezetének és létszámának fejlődése 1958-1998*. Kandidátusi értekezés. (MTA) Kézirat. Budapest, 2000.

PARÁDI: *A dualista Magyarország határőrizete 1867-1914*. (38.;192.) — PARÁDI József: *A dualista Magyarország határőrizete 1867-1914*. Bölcsészdoktori disszertáció (ELTE BTK). Kézirat. Budapest, 1985. 162 p.

PARÁDI: *A magyar állam határőrizete 1920-1941*. (38.;192.) — PARÁDI József: *A magyar állam határőrizete 1920-1941*. Kandidátusi értekezés (MTA). Kézirat. Budapest, 1990. I.köt. 264 p. + II.köt. 265-567 p. melléklet.

SOLTI (2.) — SOLTI István: *A titkos információgyűjtés, elvei, eszközei és módszerei, alkalmazásának lehetőségei a nemzetbiztonsági munkában*. Ph.D. disszertáció (NKE-HDI) Kézirat. Budapest, 2017. 271 p.

LEVÉL-, IRAT- ÉS DOKUMENTUMTÁRI GYŰJTEMÉNYEK

- ÁBTL 1.11.1. (182.;186.) — ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.11.1 (Állambiztonsági miniszterhelyettesi titkárság iratai)
- ÁBTL 1.5. (77.;95.;96.) — ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai)
- ÁBTL 1.6.-10-140/14-1958. (14.) — ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.6. (BM Politikai Nyomozó Főosztály iratai) 10-140 (Jelentés a katonai elhárítás munkájáról mellékletekkel [+1 másolat, hiányos] +1 fénymásolat)
- ÁBTL 2.8.1. (13.;14.) — ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 2.8.1. (Archonológia)
- MNL-OL. XIX-B-10. (48.;81.;117.;118.;138.;140.;141.;142.;151.) — MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-B-10 (Határőrség Országos Parancsnoksága iratai.)

SZABÁLYZATOK

- Operatív Nyilvántartási Szabályzat a BM. II/3. Osztálya részére.* (90.) — *Operatív Nyilvántartási Szabályzat a BM. II/3. Osztálya részére.* Budapest, 1962, BM. 32 p.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.6. (BM Politikai Nyomozó Főosztály iratai) 13.doboz. BM 10-21/5/1962.
- Segédlet nyomozástamból határ vadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.* (53.;54.;55.;60.) — *Segédlet nyomozástamból határ vadász nyomozók és őrsparancsnokok részére.* Budapest, 1948. Szikra. 152 p.
- Titkos. Függelék az „Utasítások a M. Kir. Csendőrség számára” című szolgálati könyvhöz. (A hírszerző szolgálat ellátása és a kémkedés megakadályozása.)* (15.) — *Titkos. Függelék az „Utasítások a M. Kir. Csendőrség számára” című szolgálati könyvhöz. (A hírszerző szolgálat ellátása és a kémkedés megakadályozása.)* Budapest, 1912, Magyar Királyi Állami Nyomda. 41 p.

JOGSZABÁLYOK

- 2003/III.tv. (193.) — 2003/III.tv. az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról
- 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. (36.) — 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. a rendőrség államosításáról.
Magyarországi Rendeletek Tára, LIII.évf. (1919) I.füzet. 752-767.p.
- 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. (37.) — 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. a rendőrség szervezeti változásairól.
Magyarországi Rendeletek Tára, LXV.évf. (1931) XII.füzet. 1533-1534.p.
- 145 389/1945. (VIII. 17.) BM.r. (34.) — 145 389/1945. (VIII. 17.) BM.r. a magyar határrendőrség felállítása tárgyában.
Rendőrségi Közlöny, L.évf. (1945) 9.sz. 180-183.p.
- 410 212/1946 (V. 31.) (35.) — 410 212/1946 (V. 31.) a Magyar Határrendőrség felállításáról szóló 145.389. B. M. sz. rendelet módosítása tárgyában.
Rendőrségi Közlöny, II.évf. (1946) 13.sz. 378-379.p.
- 535 059/1946. (XII. 10.) BM.r. (42.) — 535 059/1946. (XII. 10.) BM.r. a magyar államrendőrség államvédelmi osztálya szervezetének, továbbá feladat- és ügykörének megállapítása tárgyában.
Rendőrségi Közlöny, II.évf. (1946) 25.sz. 667-669.p.
- 288 009/1948. (IX. 6.) BM.r. (66.) — 288 009/1948. (IX. 6.) BM.r. a magyar államrendőrség államvédelmi osztálya közép fokú hatósági szervezetének megállapítása és elnevezésének megváltoztatása tárgyában.
Rendőrségi Közlöny, IV.évf. (1948) 19.sz. 727-728.p.
- 4 353/1949. (XII. 28.) MT.r. (67.) — 4 353/1949. (XII. 28.) MT.r. az Államvédelmi Hatóság létrehozásáról.
Magyar Közlöny, V.évf. (1949) 268.sz. 1267-1268.p.
- 01/1953. (X. 5.) BMH.pcs. (101.) — 01/1953. (X. 5.) BMH.pcs. „Dzerzsinszkij” Tiszti Továbbképző Iskola megindulásával kapcsolatos teendők.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 94-3980.
- 6/1955. (II. 9.) BM.pcs. (87.) — 6/1955. (II. 9.) BM.pcs. A Belügyminisztérium államvédelmi operatív szervei számára kiadott „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei.” című instrukcióval kapcsolatos feladatok.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-3/6/1955. A Belügyminisztérium államvédelmi operatív szervei számára kiadott „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei” című instrukcióval kapcsolatos feladatokról szóló 6/1955. (II.9.) számú belügyminiszteri parancs.

- 56/1955. (IX. 21.) BM.pcs. (96.;) — 56/1955. (IX. 21.) BM.pcs. az államvédelmi szervek hálózati operatív munkájának helyzete.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-3/56/1955.
- 65/1955. (X. 28.) BM.pcs. (102.;) — 65/1955. (X. 28.) BM.pcs. a BM Határőrség és Belső Karhatalom Tiszti Iskolája 2/2. éves növendékei részére államvizsga elrendelése.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-3/65/1955.
- 1 471/1955. (I. 15.) BM.pcs. (87.;106.;) — 1 471/1955. (I. 15.) BM.pcs. államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 3-1471/1954. Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelveiről szóló sz. n. (1955.I.15.) belügyminiszteri parancs.
- 57/1956. (VII. 11.) BM.pcs. (96.;107.;) — 57/1956. (VII. 11.) BM.pcs. a BM államvédelmi szervei ügynökségének felülvizsgálása, regisztrálása, valamint az ügynökök és rezidensek minősítéséről.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-10/57/1956. sz. n. 57/1956. (VII.11.) számú belügyminiszteri parancs.
- 85/1956. (IX. 20.) BM.pcs. (95.; 119.;) — 85/1956. (IX. 20.) BM.pcs. Belügyminisztérium államvédelmi szerveinek ügynöki operatív munkája, különös tekintettel a szocialista törvényességre.
ÁBTL 1.5. op.cit. 1. doboz 1956. szeptember 20. 2-10/85/1956. BM 85. A.
- 94/1956. (X. 8.) BM.pcs. (108.;) — 94/1956. (X. 8.) BM.pcs. „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei”, az alapelvek elsajátítása és gyakorlatban való alkalmazás.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-10/94/1956.
- 3 185/1956. (III. 12.) MT.hat. (91.;) — 3 185/1956. (III. 12.) MT.hat. az ország déli határa mentén létesített határőrzet megszüntetéséről.
MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-A (Központi kormányzati szervek iratanyaga) 83-b (minisztertanácsi előterjesztések és határozatok)
- 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. (1.;6.;92.;94.;128.;) — 3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. a Magyar Népköztársaság Belügyminisztériumáról.
MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-A (Központi kormányzati szervek iratanyaga) 83-b (minisztertanácsi előterjesztések és határozatok)
- 33/1958. (XII. 5.) BM.pcs. (120.;) — 33/1958. (XII. 5.) BM.pcs. az állambiztonsági szervek ügynöki munkája alapelveinek módosításáról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/33/1958.
- 0010/1963. (XII. 5.) BMH.pcs. (133.;) — 0010/1963. (XII. 5.) BMH.pcs. a társadalomra veszélyes ellenséges elemek kiválasztása és ellenőrzése.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-23/10/1963.
- 0014/1963. (VI. 24.) BM.pcs. (2.;) — 0014/1963. (VI. 24.) BM.pcs. Határőrség elhárítási feladatai.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/14/1963.
- 0026/1963. (XII. 5.) BMH.ut. (132.;) — 0026/1963. (XII. 5.) BMH.ut. az operatív nyilvántartás ellenőrzésére és rendezésére.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-24/26/1963.
- 001/1964. (II. 12.) BMH.pcs. (122.;) — 001/1964. (II. 12.) BMH.pcs. a rendőrség bünyögi ügynöki munkájának szabályzata. Budapest, 1964, Belügyminisztérium. 31 p.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-23/1/1964/2.

- 0013/1964. (VII. 18.) BM.ut. (139.); — 0013/1964. (VII. 18.) BM.ut. Magyar és csehszlovák rendőri szervek közötti együttműködés megszervezése.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/13/1964.
- 003/1965. (III. 2.) BMH.pcs. (125.); — 003/1965. (III. 2.) BMH.pcs. a rendőrség bünyügyi felderítő operatív munkájának szabályzata. Budapest, 1965, Belügyminisztérium. 19 p.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10.23/3/1965/20.
- 007/1965. (II. 1.) BMH.ut. (124.); — 007/1965. (II. 1.) BMH.ut. a BM III. Főcsoportfőnöksége és a BM HŐR Országos Parancsnoksága közötti együttműködés kiszélesítése, a legális behatolási csatornák felderítése és elhárítása vonalán.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-24/7/1965/1.
- 1180/1966. (VI. 21.) BM.HÖR.OPK. ideiglenes ügyrend. (126.); — 1 180/1966. (VI. 21.) BM.HÖR.OPK. ideiglenes ügyrend.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-1180/1966.
- 08/1967. (IV. 29.) BM.pcs. (131.;134.); — 08/1967. (IV. 29.) BM.pcs. szabályzat a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív nyilvántartására. Budapest, 1967, Belügyminisztérium. 67 p.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/8/1967.
- 014/1967. (VII. 10.) BM.pcs. (135.;191.); — 014/1967. (VII. 10.) BM.pcs. Szeremlei Szabó Huba és társai repülőgéppel elkövetett büntetlen határsértésének tanulságai.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/14/1967.
- 10-1108/1967. (VII. 12.) A BM Határőrség Nyugati Kerület-parancsnokság ügyrendje. (129.); — 10-1108/1967. (VII. 12.) A BM Határőrség Nyugati Kerület-parancsnokság ügyrendje.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-1108/1967.
- 01800/1967. (VIII. 21.) A BM Határőrség — Déli, Keleti, Északi — Kerület (Ö. Z.) Parancsnokság ügyrendje. (130.); — 01800/1967. (VIII. 21.) A BM Határőrség — Déli, Keleti, Északi — Kerület (Ö. Z.) Parancsnokság ügyrendje.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-01800/1967.
- 10-1837/1967. (XI. 30.) BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje. (6.;127.); — 10-1837/1967. (XI. 30.) BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-1837/1967.
- 01/1968. (I. 21.) BM.pcs. (123.); — 01/1968. (I. 21.) BM.pcs. a BM tiszthelyettesképző iskoláról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/1/1968.
- 0017/1968. (XII. 10.) BM.ut. (136.); — 0017/1968. (XII. 10.) BM.ut. „B” ellátmány gazdálkodás.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/17/1968.
- 0020/1968. (VIII. 1.) BM.pcs. (137.); — 0020/1968. (VIII. 1.) BM.pcs. utasítás a csehszlovák elvtársak testvéri megsegítésének állambiztonsági teendőiről.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/20/1968.
- 014/1969. (VIII. 8.) BM.pcs. (113.;143.;144.;180.); — 014/1969. (VIII. 8.) BM.pcs. a BM Határőrség felderítő szerveinek feladatai.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/14/1969/1.

- 0010/1970. (IV. 4.) BM.pcs. (146.;) — 0010/1970. (IV. 4.) BM.pcs. az operatív figyelés és környezettanulmányozás alkalmazásának szabályozása.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/10/1970.
- 0019/1970. (VII. 15.) BM.pcs. (147.;152.;) — 0019/1970. (VII. 15.) BM.pcs. a postai küldemények operatív ellenőrzésének szabályozása.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/19/1970.
- 229/1970. (II. 10.) HÖR.OPK.pcs. (148.;149.;150.;) — 229/1970. (II. 10.) HÖR.OPK.pcs. a BM. Határőrség Felderítő Osztály ügyrendje.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-229/1970.
- 0017/1971. (XII. 8.) BM.pcs. (153.;154.;164.;) — 0017/1971. (XII. 8.) BM.pcs. titkos operatív technikai rendszabályok alkalmazása.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/17/1971.
- 005/1972. (IV. 5.) BM.pcs. (6.;155.;156.;157.;158.;159.;160.;161.;162.;172.;181.;) — 005/1972. (IV. 5.) BM.pcs. állambiztonsági szervek hálózati munkája alapelveinek szabályzata.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/5/1972.
- 0012/1972. (VII. 31.) BM.pcs. (163.;165;190.;) — 0012/1972. (VII. 31.) BM.pcs. a Belügyminisztérium Állambiztonsági Szervek Hálózatának Nyilvántartási Szabályzata.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/12/1972.
- 0018/1972. (IX. 11.) BM.pcs. (164.;) — 0018/1972. (IX. 11.) BM.pcs. a titkos operatív technikai rendszabályok alkalmazásáról szóló 0017/1971. számú miniszteri parancs módosítása.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/18/1972.
- 10-1157/1972. (VI. 10.) HÖR.OPK.pcs. (166.;) — 10-1157/1972. (VI. 10.) HÖR.OPK.pcs.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 4.2. 10-1157/1972.
- 0010/1973. (V. 30.) BM.pcs. (167.;) — 0010/1973. (V. 30.) BM.pcs. az állambiztonsági szervek előzetes ellenőrző és bizalmas nyomozó munkájának szabályozása.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/10/1973.
- 40/1974. (XI. 1.) MT.r. (168.;) — 40/1974. (XI. 1.) MT.r. a Magyar Népköztársaság államhatárának őrzetéről.
Tanácsok Közlönye, XXIII.évf. (1974) 58.sz. 1098-1101.p. HU-ISSN —
- 1/1975. (VI. 2.) MT.Eh.ut. (6.;170.;171.;) — 1/1975. (VI. 2.) MT.Eh.ut. az állam biztonságának védelmében alkalmazható eszközökről és módszerekről.
MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-A-2. (Minisztertanácsi titkárság iratai.)
- 6 000/1975. (VI. 2.) MT.hat. (93.;169.;) — 6 000/1975. (VI. 2.) MT.hat. az állambiztonsági feladatokról. 61-62.p.
RÉVÉSZ Béla: *Az állambiztonsági szervek politológiai kutatásainak kérdéseihez*. 20-23.p. Szeged, 2004, Szegedi Tudományegyetem. 95 p. HU-ISBN — /Acta juridica et politica./ HU-ISSN 0563-0606.
- 10/1979. (VI. 26.) BM.ut. (175.;) — 10/1979. (VI. 26.) BM.ut. a Belügyminisztérium nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/10/1979.

- 17/1979. (IX. 25.) BM.pcs. (173.;189.;;) — 17/1979. (IX. 25.) BM.pcs. a Belügyminisztérium konspirációs és biztonsági szabályzatának kiadásáról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/17/1979.
- 24/1979. (IX. 25.) BM.ut. (175.;;) — 24/1979. (IX. 25.) BM.ut. a tiltott határátlépés és a hasonló jellegű bűncselekmények ügyében a felderítő és megelőző intézkedésekről, illetve a nyomozások elrendeléséről.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/24/1979.
- 26/1979. (XI. 12.) BM.pcs. (6.;174.;;) — 26/1979. (XI. 12.) BM.pcs. a BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnöksége Ügyrendjének kiadásáról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/26/1979.12.
- 3/1980. (XII. 8.) BM-HM.ut. (177.;;) — 3/1980. (XII. 8.) BM-HM.ut. a BM Állambiztonsági Főcsoportfőnökség szervei és az MNVK Felderítő Csoportfőnökség együttműködéséről.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-37/3/1980.
- 2/1981. (VI. 30.) MN.VKF.-BMH.int. (178.;;) — 2/1981. (VI. 30.) MN.VKF.-BMH.int. a BM Állambiztonsági Főcsoportfőnökség szervei és az MNVK Felderítő Csoportfőnökség együttműködésére vonatkozó 3 1980. számú BM-HM együttes utasítás végrehajtásáról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-37/2/1981.
- 36/1981. (XI. 10.) BM.pcs. (176.;;) — 36/1981. (XI. 10.) BM.pcs. az operatív célú fedőokmánnyal való ellátás és a fedőokmány alkalmazás alapelveinek szabályzata kiadásáról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/36/1981.
- 35/1982. (XII. 23.) BM.pcs. (179.;;) — 35/1982. (XII. 23.) BM.pcs. az Operatív-Technikai Rendszabályok és Módszerek Alkalmazásának Szabályzata kiadásáról.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/35/1982.

**A tanulmányok jegyzeteiben
egységesen alkalmazott rövidítések jegyzéke.**

AB.	=	Alkotmánybíróság(i)
BM.	=	belügyminisztérium(i), belügyminiszteri
Eadem	=	ugyanó (nőnem)
et al. (et alii)	=	és mások
évf.	=	évfolyam
H.	=	helyettes
hat.	=	határozat
HM.	=	honvédelmi minisztérium(i), honvédelmi miniszteri
HT.	=	Helytartótanács
Idem	=	ugyanó (hímnem)
IM.	=	igazságügyi minisztérium(i), igazságügyminiszteri
In	=	innen
int.	=	intézkedés
Loc.cit. (loco citato)	=	ugyanott
ME.	=	miniszterelnök(i)
nr. (numer)	=	szám
op.cit. (opus citatum)	=	idézett mű
p. (pagina)	=	oldal
pcs.	=	parancs
r.	=	rendelet
s.a. (sine anno)	=	kiadás éve nélkül
s.l. (sine loco)	=	kiadás helye nélkül
s.n. (sine nomine)	=	kiadó nélkül
sz.	=	szám
szerk.	=	szerkesztő(k)
tc.	=	törvénycikk (törvény)
tv.	=	törvény
tvr.	=	törvényerejű rendelet
ut.	=	utasítás

ZEIDLER Sándor
A XIX-XX. századi magyar katonai rendfokozati rendszer rangjainak rövidítései.

Tisztelt Olvasó!

A jegyzékünkben az egyenruhán viselhető rangok és azokhoz közvetlenül kapcsolódó, az állománykategóriát jelölő írásos rövidítések kerültek feltüntetésre. A jegyzékben foglaltak nem terjednek ki a címekre, amelyek látható formában a ruházaton nem jelentek meg, továbbá a végzettség tartalmát tükröző és a szakszolgálati ágakhoz tartozást jelölő írásos rövidítésekre sem.

A magyar rendvédelmi testületek közül a polgári magyar állam időszakában a katonailag szervezett fegyveres őrtestületek személyi állományának a tagjai, később pedig a pártállam kiépítéséhez kapcsolódóan valamennyi rendvédelmi testületi tag a szárazföldi haderőnem katonai rendfokozati rendszernek a rangjait viselte, ezért ezen rendfokozati rendszerbe tartozók alkották a legnagyobb létszámú állománykategóriát a XIX-XX. századi magyar rendvédelemben. Ebből fakadóan fontos ezen rangrendszer pontos írásbeli jelöléseit feltüntetni.

A rendfokozatok rövidítésének a témáját bonyolítja, hogy egyes rangok — csupán a XIX-XX. századot figyelembe véve, amely korszakból kerül ki a periodikánkban közölt tanulmányok döntő többsége — egyes időszakokban nem is léteztek, illetve a rangrendszeren belül máshol helyezkedtek el, bár az írásbeli rövidítésük azonos vagy hasonló volt.

A polgári magyar állam idejében sem volt azonban egységes minden rang rövidítése. Különböző szabályzatokban, sematizmusokban, útmutatókban stb. egyes rövidítéseket eltérően rögzítettek. Az alternatív rövidítéseket zárójelben közli a jegyzék, amely a magyar katonai rangokon belül a szárazföldi és a vízi haderőnem katonai rangjaira terjed ki. Nem foglalja magába a haderőben foglalkoztatott katonai tisztviselők és tisztviselők egyenruhán viselhető rangjainak írásos rövidítéseit, továbbá a trianoni békediktátum tiltó szabályainak enyhítésére irányuló különféle rangrendszerek rendfokozatainak írásbeli rövidítéseit sem. A magyar légi haderőnem rangjainak írásbeli rövidítésére sem terjed ki a jegyzék.

Tervezzük, hogy a magyar szárazföldi és vízi haderőnem katonai rangjai mellett a légi haderőnem, továbbá a katonai tisztviselők és tisztviselők, illetve a rejtéssel összefüggésben kialakított rendfokozati rendszerek, valamint a polgári fegyveres rendvédelmi őrtestületek testületi rendfokozati rendszere rangjainak az írásbeli rövidítésével is gyarapítjuk jegyzékünket a későbbi számainkban.

A szárazföldi haderőnem katonai rendfokozatainak rövidítései a polgári magyar állam időszakában

Tábornokok (tbk.)

tbgy. (tbngy.)	=	tábornagy
vezds.	=	vezérezredes (1915-1919)(1941-)
l.tbk.*	}	lovassági tábornok (1941-ig)
gyal.tbk.*		gyalogosági tábornok(1909-1941)
tbszgy. (tbszngy.)*	}	táborszernagy (1941-ig)
altbgy. (altb.)		=
vörgy.(vömggy,tbk)	=	vezérőrnagy (tábornok 1941-ig)

Tisztek (ti.)

ezds.	=	ezredes
alez. (alezds.)	=	alezredes
örgy. (örn.) ¹	=	őrnagy
szds. ¹	=	százados
fhdgy. ¹	=	főhadnagy
hdgy. ¹	=	hadnagy
alhdgy.	=	alhadnagy (mint tiszt 1925-ig)

zls. ¹	=	zászlós (1909-1919)(1931-1945)
hdp.thts	=	hadapród tiszthelyettes 1909-ig, majd zászlós.

Altisztek (alti., vagy alt.)

alhdgy.	=	alhadnagy (1925-1945)
thts.	=	tiszthelyettes (1915 - 1941)

ftörm.	=	főtörzsőrmester (előtte tiszt-helyettes elnevezéssel 1941-)
törm.	=	törzsőrmester (1913-
örm.	=	őrmester

Tisztesek (ts.)

szkv.	=	szakaszvezető (1856 -)
tzds. (tiz.)	=	tizedes
örv.	=	örvezető

A szárazföldi haderőnem katonai rendfokozatainak rövidítései a pártállam időszakában és a rendszerváltást követően

Tábornokok (tbk.)

—		
hdstbk.	=	hadsereg-tábornok
}	vezds.	= vezérezredes
altbgy.	=	altábornagy
vörgy.	=	vezérőrnagy
dd.tbk.	=	dandártábornok (1991 -)

Tisztek (ti.)

ezds.	=	ezredes
alez.	=	alezredes
örgy.	=	őrnagy
szds.	=	százados
fhdgy.	=	főhadnagy
hdgy.	=	hadnagy
alhdgy.	=	alhadnagy (1945 - 1990)

<i>Zászlósok (zls.)²</i>		
fr.zls.	=	főtörzszászlós (1971 -)

tör.zls.	=	törzszászlós (1971-)
zls.	=	zászlós (1971-)

Tiszthelyettesek (thts.)³

ftörm.	=	főtörzsőrmester
--------	---	-----------------

törm.	=	törzsőrmester
örm.	=	őrmester

Tisztesek (ts.)

szv.	=	szakaszvezető
tiz.	=	tizedes
örv.	=	örvezető

¹ 1944 tavaszától 1944 őszéig vezették be a zászlós helyettes, hadnagy helyettes, főhadnagy helyettes, százados helyettes és őrnagy helyettes rangokat, a dualizmus alatt pedig I. osztályú és II. osztályú századosi kategóriát is létrehoztak, mivel ennek a rendfokozatnak rendkívül hosszú volt a kihordási ideje.

² A zászlósi rangcsoportot a tiszti és altiszti rangcsoport közötti átmenetnek szánták a korábbi időszak legalsóbb tiszti és altiszti rangjait váltotta ki.

³ A haderőben e rangcsoportot ismét altisztként nevezték meg, a rendvédelmi testületeknél azonban továbbra is tiszt-helyettesnek nevezik őket.

* A l.tbk., gyal.tbk., tbszgy. azonos szintű rangok voltak a haderő eltérő részeire kiterjedően.

**A XIX-XX. századi magyar szárazföldi haderő, valamint a tengerészeti, majd folyamórségi
rendfokozati rendszer rangjainak rövidítései. (1867-1944)**

	SZÁRAZFÖLDI	TENGERÉSZETI	MAGYAR KIRÁLYI FOLYAMÓRSÉGI
TÁBORNOKOK	tábornagy = tbngy.	—	—
	vezérezredes = vezds. (1915-1919 és 1941.VI.25-től) gyalogsági tábornok = gy.tbk.** (1909-1941) lovassági tábornok = l.tbk.** (- 1941) táborszernagy = tbszgy.** (- 1941)	vezértengernagy = vtngy.* (1915-től)	—
	altábornagy = altbgy.	altengernagy = altngy.*	vezérfőkapitány = vfkap.
	vezérőrnagy = vörgy.	ellentengernagy = eltnngy.*	vezérkapitány = vkap.
		tengternagy = tngy.*	—
TISZTEK	ezredes = ezds	sorhajókapitány = srkap.*	főkapitány = főkap. (1939-től főtörzskapitány = ftkap.)
	alezredes = alez.	fregattkapitány = frkap.*	I.o. törzskapitány = I.o.tkap. (1939-től törzskapitány = tkap.)
	őrnagy = örgy.	korvettkapitány = krkap.*	II.o. törzskapitány = II.o.tkap. (1939-től törzsalkapitány = talkap.)
	százados = szds.	sorhajóhadnagy = srhdgy.*	kapitány = kap.
	főhadnagy = fhdgy.	sorhajózászlós = srzls.* (1909.VII.23-tól fregatthadnagy = frhdgy.*)	főhajónagy = fhngy.
	hadnagy = hdgy.	— (1909.VIII.23-tól korvetthadnagy = krhdgy.*)	hajónagy = hngy.
ZÁSZLÓSOK	hadapród tiszthelyettes = hdp.tth. (1909-ig) zászlós = zls. (1909-1919 és 1931-1945) alhadnagy = alhdgy. (1919-1925)	I.o. tengerészcadét = I.o.tkad.* (1909.VIII.23-tól tengerész zászlós = t.zls.*)	hajógyakornok = hgyk. (1939-től zászlós)
	—	II.o. tengerészcadét = II.o.tkad.* (1909.VII.23-tól tengerészcadét = tkad.*)	—
	—	—	—
ALTISZTEK	alhadnagy = alhdgy. (1925-1945)	tengerészcadét jelölt = tkadj.*	alhajónagy = alhngy.
	tiszthelyettes tth. (1915-1941, 1920-tól 1925-ig I.o. II.o. és III.o. tiszthelyettes is létezett) (1941-től főtörzsőrmester = ftörm.)	törzsfőhajómester = tfhm.*	tiszthelyettes = tth. (1939-től főtörzshajómester = ftfhm.)
	törzsőrmester = törm (1913-tól törzsben szolgálatot teljesítő őrmesterek megne- vezése, 1919-től önálló rang.)	törzshajómester = thm.*	törzshajómester = thm.
	őrmester = örm.	alhajómester = alhm.*	hajómester = hm.
TISZTESEK	szakaszvezető = szkv. (1856-tól)	hajómestersegéd = hms.*	negyedmester = nm. (1939-től szakaszvezető = szkv.)
	tizedes = tiz.	negyedmester = nm.*	rajos = rj. (1939-től tizedes = tiz.)
	örvezető = örv.	árbócos = árb.*	I.o. folyamőr = I.o. fő. (1939-től örvezető = örv.)
LEGÉNYSÉG	honvéd = honv.	{ I.o. matróz = I.o.mtz.* II.o. matróz = II.o.mtz.* III.o. matróz = III.o.mtz. IV.o. matróz = IV.o.mtz.*	{ II.o. folyamőr = II.o.fő. (1939-től honvéd = honv.)

A HABSBURG-birodalom haderejében a rendfokozati rendszert a XIX. század közepén vezették be. Értelemszerűen ezt a rangrendszert használták az Osztrák-Magyar Monarchia véderejében, majd a két világháború közötti Magyar Királyság haderejében is módosításokkal. A folyamórségi rangok 1921-től 1944. VII. 1-éig voltak érvényben, ezt követően a folyamórség átvette a honvédség szárazföldi haderejének a rendfokozati rendszerét.

* Az Osztrák-Magyar Monarchia haditengerészetében a hivatalos szolgálati nyelv a német volt. Ezért a tengerészeti rangok elnevezéseinek és rövidítéseinek a magyar változatai hivatalosan nem léteztek. A táblázatban jelölt rangok fordítások, a rövidítéseket pedig a szerkesztőség értelemszerűen hozta létre annak érdekében, hogy magyar nyelvű szövegekben magyarul is ki lehessen fejezni a német nyelvű rangokat.

** A gy.tbk., az l.tbk. és a tbszgy. azonos szintű (három csillagos) tábornoki rang volt más-más fegyvernemi szakterületre kiterjedően.

A rendvédelmi testületi hovatartozást feltüntető rövidítések

áv.	=	államvédelmi
bv.	=	büntetés-végrehajtási
cső.	=	csendőr
foe.	=	folyamerő
fő.	=	folyamőr
feő.	=	fegyőr
hadteng.	=	haditengerész
hö. (hör.)	=	határőr
honv.	=	honvéd
hr.	=	határrendőr
hvad.	=	határvadász
kő.	=	koronaőr
keő.	=	képviselőházi őr
koő.	=	kormányőr
nb.	=	nemzetbiztonsági
pü.	=	pénzügyőr
r.	=	rendőr
tsör.	=	testőr
tű.	=	tűzoltó
vő.	=	vámőr

Az állományviszonyt kifejező rövidítések

c.	=	címzetes
gyak.	=	gyakornok
nyá. (ny.áll.)	=	nyugállományú
szb.	=	szolgálatételre beosztva
szkv.	=	szolgálaton kívüli
tart.	=	tartalékos
tb.	=	tiszteletbeli
td.	=	tiszteletdíjas

Állománycsoportot kifejező rövidítések

karp.	=	karpaszományos
legs.	=	legénység
vk.	=	vezérkari
vkszt.	=	vezérkari szolgálatot teljesítő

A rendvédelmi testületeknél a legénységi állomány — amely hivatásos szolgálatot teljesítőkből állt — tisztesi, illetve altiszti rangokat viselt. Ezen állománykategória a honvédség altiszti karának a jellegével bírt.

A rendvédelmi testületek személyi állományába tartozást feltüntető rövidítések

áv.	=	államvédelmi
bv.	=	büntetés-végrehajtási
cső.	=	csendőr
foe.	=	folyamerő
fő.	=	folyamőr
feő.	=	fegyőr
hadteng.	=	haditengerész
hö. (hör.)	=	határőr
honv.	=	honvéd
hr.	=	határrendőr
hvad.	=	határvadász
kő.	=	koronaőr
keő.	=	képviselőházi őr
koő.	=	kormányőr
nb.	=	nemzetbiztonsági
pü.	=	pénzügyőr
r.	=	rendőr
tsör.	=	testőr
tű.	=	tűzoltó
vő.	=	vámőr

Az állományviszonyt kifejező rövidítések

c.	=	címzetes
gyak.	=	gyakornok
nyá. (ny.áll.)	=	nyugállományú
szb.	=	szolgálatételre beosztva
szkv.	=	szolgálaton kívüli
tart.	=	tartalékos
tb.	=	tiszteletbeli
td.	=	tiszteletdíjas

Állománycsoportot kifejező rövidítések

karp.	=	karpaszományos
legs.	=	legénység
vk.	=	vezérkari
vkszt.	=	vezérkari szolgálatot teljesítő

A rendvédelmi testületeknél a legénységi állomány — amely hivatásos szolgálatot teljesítőkből állt — tisztesi, illetve altiszti rangokat viselt. Ezen állománykategória a honvédség altiszti karának a jellegével bírt.

REZÜMÉK

0508

ERNYES Mihály

<https://orcid.org/0000-0001-7819-1781>**Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.15-90P

Absztrakt

Magyarország vidéki rendőrségeinek/rendőrségeinek államosítása kerületi rendőrfőkapitányságok, rendőrkapitányságok és rendőrki-
rendeltségek szervezésével valósult meg. Mintegy évtizednyi működést követően takarékosági szempontok alapján megszervezésre
került a központi irányítást jelentő Vidéki Főkapitányság. A főkapitányság szervezetéből fakadó szerteágazó, széleskörű vezetői
tevékenységet olyan kiváló szakemberek végezték, akiknek teljesebb életrajzi adatai méltó módon emlékeznek, mutatják be családi
körülményeiket, szakmai munkavégzésüket, bepillantást nyújtva a korszak miliőjébe is.

Kulcsszavak:

BAKSA János, BUÓCZ Béla dr. ; ÉLIÁSSY Sándor dr. ; FOLYOVICH József ; GHYCY Tihámér dr. ; HALÁSZ Elemér, JE-
SZENSZKY Andor dr. ; OROSZLÁNY Endre ; ZANKÓ Géza dr.

0509

OLASZ Lajos

<https://orcid.org/0000-0002-4463-3251>**A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927–1932)**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.91-114P

Absztrakt

A trianoni békediktátum által sújtott Magyarország a légvédelme megszervezése tekintetében nehéz helyzetben volt, mivel a
megcsonkított magyar hazánk jelentős ipari centrumai 1/4 órás repülés után már elérhetőek voltak a szomszédos kisantant
országok területéről. Szüksége lett volna Magyarországnak a légierővel és a légvédelemmel kapcsolatos technikai fejlesztés-
sekre, ezeket azonban a ránk kényszerített békediktátum nem tette lehetővé. A kormány igyekezett kihasználni a szűkös
mozgásterét, különböző áthidaló megoldásokra tett kísérletet. Ezek azonban a valódi légvédelmet nem tudták pótolni. Arra
azonban jók voltak, hogy világossá vált milyen szervezetre, milyen eszközökre és mennyire van szükség a korszerű légvéde-
lem létrehozásához.

Kulcsszavak

magyar légierő ; magyar légvédelem ; Nemzeti Munkavédelmi Hivatal ; cserkészmozgalom ; levente mozgalom

0510

OLASZ Lajos

<https://orcid.org/0000-0002-4463-3251>**A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.115-140P

Absztrakt

A trianoni békediktátum — számos megalázó és korlátozó intézkedése mellett — szinte teljesen felszámolta a magyar repü-
lést, különösen annak katonai válfaját. Ezt a helyzetet a magyar állam — támaszkodva a változó nemzetközi erőviszonyokra
— csak fokozatosan, több évtized alatt tudta felszámolni. A magyar repülés fejlesztésében általában, különösen pedig a kato-
nai repülés rejtésében a Magyar Királyi Csendőrség jelentős szerepet kapott, mely feladatát a testület kiválóan teljesítette. A
két világháború közötti időszakban a Magyar Királyi Csendőrség szervezetében alakultak ki a magyar légirendészet kezdeti
formái, melyre a koronát a háború miatt rövid életű légicsendőrség felállítása helyezte.

Kulcsszavak

Magyar Aeroforgalmi Részvénytársaság (MAEFORT) ; Magyar Királyi Légügyi Hivatal (LÜH) ; Magyar Légiforgalmi
Részvénytársaság (MALÉRT) ; Országos Légvédelmi Parancsnokság (OLP) ; légi csendőrség (LCs)

0511

PARÁDI József

<https://orcid.org/0000-0003-3368-2944>**A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség,
illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.5-609N.141-156P

Absztrakt

A polgári magyar állam időszakában az első államosított rendőrség — igaz csupán ideiglenes jelleggel — a fővárosi rendőr-
ség volt, melyet Pest, Buda és Óbuda egyesítése kapcsán vontak a belügyi tárcán keresztül a kormány közvetlen irányítása
alá. A budapesti rendőrséget 1881/XXI.tc.-kel államosították. A magyarországi városi rendőrségeket az 5 047/1919. (X. 1.)
ME.r.-el államosították. Az államosítás során mintaként az egyébként példamutatóan működő és kiváló eredményeket
létrehozó fővárosi rendőrséget tekintették követendő példának. A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség szervezetének
és működésének a szabályzatait átvette az új országos hatáskörű Magyar Királyi Állami Rendőrség. Ezen okmányok váltak
— az 1930-tól Magyar Királyi Rendőrségre átkerestelt — magyar rendőri szervezet új szabályzatainak a kiinduló pontjává.

Kulcsszavak

Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség ; Magyar Királyi Állami Rendőrség ; a rendőrség államosítása ;
a fővárosi rendőrség személyi állománycsoportjai ; detektívtestület

0512

SOM Krisztián<https://orcid.org/0000-0002-6993-2207>**Állami útlevél-hamisítások történelmi példái**

10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.157-166P

Absztrakt

Az állami útlevélhamisítások a hamisítás legnehezebben fellelhető formái. Ezen hamisításoknak alapvetően kétféle fajtája alakult ki. Az egyik forma az, amikor az állam szervezetei idegen ország útlevelét hamisítják. A másik forma pedig az amikor az állam a saját útlevelébe jegyez be valótlan adatokat. Ez utóbbi felderítése rendkívül nehézkes. Az állami útlevélhamisítások jellemzője, hogy viszonylag csekély számban állítják elő ezen hamisított útleveleket és a tökéletes technikai kivitelezésükből fakadóan szinte lehetetlen a technikai úton való felderítésük. Az állami hamisításokkal szemben a biometriai eljárások sem nyújtanak védelmet, hiszen a valós biometriai adatokhoz kapcsolják a hamisítók az útlevelek eredetiségét biztosító megoldásokat.

Kulcsszavak

útlevélhamisítás ; állami útlevélhamisítás ; személyazonosság ; védlevél ; biometriai adatok

0513

SOMOGYI László<https://orcid.org/0000-0003-2032-6211>**Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon az I. világháború alatt**

10.31627/RTF.XXX.2020.59N.167-178P

Absztrakt

A magyar jogrendszerbe az internálás az I. világháború során került be. Ekkor szükségesség vált a magyar és a külföldi polgári állású lakosság kényszerlakhelyének a kijelölése a biztonság és a háború eredményes kimenetelének az elősegítése érdekében. A magyar országgyűlés — a brit a minta nyomán — a polgári kormány kezébe helyezte a kivételes hatalom gyakorlásának a jogkörét. Ezzel szemben az Osztrák Császárság törvényhozó testülete — a porosz minta nyomán — a véderőhöz telepítette a kivételes hatalom gyakorlásának a jogkörét. Ez a helyzet a Magyar Királyság területén óhatatlanul súrlódásokhoz vezetett, azonban a magyar közigazgatásnak sikerült a történelmi Magyarország területén a magyar törvények betartásával megvalósítani az internálásokat.

Kulcsszavak

Kriegsüberwachungsamt (Küa) ; Hadi Felügyelő Bizottság (HFB) ; rendőrhatalmági felügyelet ; rendőri őrizet ; enyhébb rendőri felügyelet

0514

ZSIGOVITS László<https://orcid.org/0000-0003-4285-0612>**A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59N.179-228P

Absztrakt

A vizsgált időszak többszörösen átkeresztelt nevű magyar határőrsége a dualizmus és a két világháború időszakához hasonlóan a szolgálati feladatai eredményes ellátása érdekében végzett felderítő tevékenységét az őrzésére bízott határ mindkét oldalán. Ezt a szervezetet és annak tevékenységét, a vonatkozó szabályzókat mutatja be a szerző tekintettel a magyar pártállam más jellegű felderítői munkát végző szervezeteire. Az olvasó a magyarországi titkos információgyűjtésnek a pártállami időszakban megvalósuló eszközeibe és módszereibe nyer betekintést a magyar határőrizeti felderítés működésével való ismerkedése során. A tanulmány a témát nem ideológiai megközelítéssel, hanem szakmatörténeti szempontból vizsgálja a kortárs szerző alapos szaktudását hasznosítva.

Kulcsszavak

határőr felderítés ; Magyar Határőrség ; Államvédelmi Hatóság ; „B” egyének ; BM kollégium

RESUMÉS

0508

Mihály ERNYES

<https://orcid.org/0000-0001-7819-1781>**Who were the Rural Chief Captains of the Hungarian Royal Police between 1932 and 1944?**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.15-90P

Abstract

The nationalization of the rural police / police stations in Hungary was implemented by organizing district police headquarters, regular police headquarters and police stations. After about a decade of operation, the Central Headquarters, which was the central management, was organized on an economic basis. The diversified, wide-ranging management activities arising from the organization of the headquarters were carried out by skilled professionals whose full biographical information is worthy of remembrance, presents family circumstances and professional work and provides insight into the milieu of the era.

Keywords

János BAKSA ; Béla BUÓCZ dr. ; Sándor ÉLIÁSSY dr. ; József FOLYOVICH ; Tihámér GHYCYZ dr. ; Elemér HALÁSZ ; Andor JESZENSZKY dr. ; Endre OROSZLÁNY ; Géza ZANKÓ dr.

0509

Lajos OLASZ

<https://orcid.org/0000-0002-4463-3251>**Establishment of Civil (Passive) Air Defense in Hungary (1927–1932)**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.91-114P

Abstract

The dictated Treaty of Trianon placed Hungary in a difficult situation in terms of organizing air defenses since significant industrial centers of our mutilated country were reachable from the neighboring Little Entente countries after a short 15-minute flight. Hungary would have needed technical developments related to the air force and air defense, but these were not made possible by the peace treaty imposed on us. The government sought to take advantage of its limited room for maneuvering by attempting various solutions to bridge the gap. Although they could not replace real air defense, they were good at making clear what kind of organization, tools and quantity were needed to create modern air defense.

Keywords:

Hungarian Air Force ; Hungarian air defense ; National Office for Occupational Safety and Health ; scout movement ; levente movement

0510

Lajos OLASZ

<https://orcid.org/0000-0002-4463-3251>**The Role of the Gendarmerie in Civil Aviation in the Interwar Era**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.115-140P

Abstract

The Treaty of Trianon, in addition to imposing a number of humiliating and restrictive measures, almost completely abolished Hungarian aviation, especially the military type. Relying on changing international power relations, the Hungarian state could only eliminate this situation gradually, i.e., over several decades. The Royal Hungarian Gendarmerie played a significant role in the development of Hungarian aviation in general, and in the concealment of military aviation in particular, and the body performed its task exceptionally. In the Interwar Era, the initial forms of the Hungarian Air Force developed in the organization of the Hungarian Royal Gendarmerie, on which the crown was placed by the establishment of a short-lived air gendarmerie due to the war.

Keywords:

Hungarian Air Transport Company (MAEFORT) ; Royal Hungarian Aviation Authority (LÜH) ; Hungarian Aviation Company (MALÉRT) ; National Air Defense Command (OLP) ; air gendarmerie (LCs)

0511

József PARÁDI

<https://orcid.org/0000-0003-3368-2944>**The Royal Hungarian State Police in Budapest Groups of Personnel and Members of the Police Guard and the Detective Team Responsibilities from Nationalization to Nationalization**

10.31627/RTF.XXX.2020.5-609N.141-156P

Abstract

In the period of the bourgeois Hungarian state, the first nationalized police force - albeit only on a temporary basis - was the capital's police force, which was brought under the direct control of the government through the Ministry of the Interior in connection with the unification of Pest, Buda and Óbuda. The Budapest police were nationalized by 1881 / XXI.tc. The Hungarian city police officers were appointed in accordance with Decree 5 047/1919. (X. 1.) ME.r. During the nationalization, the otherwise exemplary and excellent results of the capital's police were considered as examples to follow. The regulations of the organization and operation of the Hungarian Royal Hungarian State Police had been taken over by the new Hungarian Royal Hungarian State Police. These documents became the starting point of the new regulations of the Hungarian police organization, renamed the Royal Hungarian Police in 1930.

Keywords:

Budapest Royal Hungarian State Police ; Royal Hungarian State Police ; nationalization of the police ; capital police personnel groups ; detective body

0512

Krisztián SOM<https://orcid.org/0000-0002-6993-2207>**Historical Examples of State Passport Forgery**

10.31627/RTF.XXX.2020.59-60N.157-166P

Abstract

State passport forgery is the most difficult form of forgery. There are basically two types of this kind of fraud. One form is when state organizations forge a foreign country's passport. The other form is when the state enters false information in its own passport. The latter is extremely difficult to detect. State passport forgery is characterized by the fact that these counterfeit passports are produced in relatively small numbers and almost impossible to detect by technical means due to their perfect technical execution. Biometric procedures also do not provide protection against government counterfeiting, as counterfeiters link solutions that ensure the authenticity of passports to real biometric data.

Keywords

passport forgery ; state passport forgery ; identity ; letter of protection ; biometric data

0513

László SOMOGYI<https://orcid.org/0000-0003-2032-6211>**Legal Background of Internment and Police Supervision in Hungary during World War I**

10.31627/RTF.XXX.2020.59N.167-178P

Abstract

Internment entered the Hungarian legal system during World War I. At that time, it became necessary to designate the forced residence of the Hungarian and foreign civilian population in order to promote security and a successful outcome of the war. Following the Hungarian model, the Hungarian Parliament placed the power to exercise exceptional power in the hands of the civilian government. In contrast, the legislature of the Austrian Empire, following the Prussian model, placed the power to exercise exceptional power with the Defense Forces. This situation inevitably led to friction in the territory of the Kingdom of Hungary. However, Hungarian public administration managed to implement internment in the territory of historical Hungary by complying with Hungarian laws.

*Keywords*Kriegsüberwachungsamt (Küa) ; Military Supervisory Board (CoC) ; police supervision;
police custody ; milder police supervision

0514

ZSIGOVITS László<https://orcid.org/0000-0003-4285-0612>**The Purpose and Task of the Border Guard Reconnaissance between 1945 and 1989**

DOI : 10.31627/RTF.XXX.2020.59N.179-228P

Abstract

Just like in the Era of the Dual Monarchy and under the two world wars, the Hungarian Border Guard, renamed several times during the period under review, carried out its reconnaissance activities on both sides of the border. The organization, its activities and the relevant regulations are presented by the author with regard to the organizations of the Hungarian one-party state performing other types of reconnaissance work. The reader gains an insight into the tools and methods of secret information gathering in Hungary during the one-party state period as he gets acquainted with the operation of Hungarian border surveillance reconnaissance. The study does not examine the topic from an ideological point of view, but from a professional historical point of view, utilizing the thorough expertise of the contemporary author.

*Key words:*border guard reconnaissance ; Hungarian Border Guard ; State Protection Authority; „B” persons ;
BM (Ministry of the Interior) collegium

**CITÁCIÓS INDEX
PUBLIKÁCIÓK ÉS KÉZIRATOK**

1-60000

60 000 főnyi közönség nézte végig a repülőnapot. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXVII.évf. (1936) 136.sz. 11.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 77.sz.jegyzet.

109 300/1931. (XII.9.) VI. a. Belügyminiszteri leirat/átirat. Valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjének. Az m. kir. kerületi rendőrfőkapitányságok megszüntetése. *Vármegyei Hivatalos Lap (Zemplén Vármegye Törvényhatósága)*, XXXI.évf. (1932) 1.sz. (I.2.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 14.sz.jegyzet.

1600 rendőr húsvétí áldozása a Bazilikában. (Szerkesztőségi közlemény.) *8 Órai Ujság*, XXI.évf. (1935) 86.sz. (IV.14.) 10.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 394.sz.jegyzet.

A-Á

Adományok a kisoronyos-akcióra. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, V.évf. (1929) 281.sz. (XII. 10.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 611.sz.jegyzet.

Adományozás. *Budapesti Közlöny*, XLIX.évf. (1915) 192.sz. (VIII. 19.) 3-4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 70.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXVII.évf. (1922) 30.sz. (VII. 2.) 1355.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 218.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXIII.évf. (1928) 30.sz. (VII.8.) 616.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 220.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 50.sz. (X. 27.) 1108.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 72.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXV.évf. (1930) 44.sz. (X. 5.) 688.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 221.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XXXVIII.évf. (1933) 29.sz. (VII. 9.) 438.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 224.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 40.sz. (X. 3.) 581.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 225.sz.jegyzet + 226.sz.jegyzet.

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XLVII.évf. (1942) 3.sz. (I. 18.) 133.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 233.sz.jegyzet

Adományozás. *Belügyi Közlöny*, XLVII.évf. (1942) 19.sz. (V. 3.) 852.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 246.sz.jegyzet.

ADORJÁN János — MÁRFÖLDY Aladár: *A légi veszély és a védekezés módjai, polgári szempontból tekintve.* Budapest, 1936, Madách Könyvkiadó. 369 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 9.sz.jegyzet + 18.sz.jegyzet + 24.sz.jegyzet + 53.sz.jegyzet.

Alkalmatlanság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XXXI.évf. (1900) 44.sz. (XI.4.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 132.sz.jegyzet.

ALKÉR Kálmán – AMBRÓZY Gyula (szerk.): *A Magyar Békeszerződés és a becikkelyező törvény szövege és magyarázata.* Budapest, 1921, „Ordo” Törvény- és Rendeletár. 333 p. /Az Ordo törvénytára, 4./

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 27.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 3.sz.jegyzet.

Alsó Árpás pusztulása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kolozsvár*, III.évf. (1889) 203.sz. (IX.3.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 256.sz.jegyzet + 261.sz.jegyzet.

Az államrendőrség, mint katonai szervezet. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LXVI.évf. (1944) 144.sz. (VI. 28.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 31.sz.jegyzet.

Amerikába megy a rendőrszeker. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLVII.évf. (1927) 261.sz. (XI.17.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 179.sz.jegyzet.

Államrendészeti osztály. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXX.évf. (1921) 177.sz. (VIII. 7.) 9.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 289.sz.jegyzet.

Állandó rendőriskola Esztergomban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Esztergom és Vidéke*, LVIII.évf. (1937) 89.sz. (XI. 11.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 247.sz.jegyzet.

Anyakönyvi hírek. Házasságot kötöttek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XX.évf. (1944) 85.sz. (IV. 16.) 9.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 571.sz.jegyzet.

Anyakönyvi hírek. Meghalt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Déli Hírlap*, XIV.évf. (1982) 51.sz. (III. 1.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 571.sz.jegyzet.

Aradi Közjegyzői Kamara elnöke. *Királyi Közjegyzők Közlönye*, XVIII.évf. (1915) 9.sz. (november) 282.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 191.sz.jegyzet.

Államrendőrségi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXV.évf. (1920) 25.sz. (VI. 20.) 867.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 285.sz.jegyzet + 287.sz.jegyzet ; 53.p. 410.sz.jegyzet + 411.sz.jegyzet ; 56.p. 586.sz.jegyzet.

Államrendőrségi kiténtetések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 38.sz. (VIII.19.) 1130.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 365.sz.jegyzet.

Állásukról lemondottak. *Igazságügyi Közlöny*, XIII.évf. (1904) 4.sz. (IV. 25.) 126.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 457.sz.jegyzet.

Árvaszéki ülnök Fogaras vármegyében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XIV.évf. (1907) 304.sz. (XII. 25.) 19.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.

Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében. 91.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1908.* XXVII.évf. Budapest, 1908, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 858 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.

- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében.** 95.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára*, XXXVIII.évf. (1909). 887 p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében.** 99.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910*. XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében.** 103.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912*. XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében.** 110.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914*. XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében.** 123.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916*. XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.
- Árvaszéki ülnök és elnök Fogaras vármegyében.** 77.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1918*. XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 284.sz.jegyzet.
- Áthelyezés.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Balatonvidék*, XIV.évf. (1910) 22.sz. (V. 29.) 5.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 349.sz.jegyzet.
- Áthelyezések.** *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XXVI.évf. (1899) 39.sz. (VIII.17.) 173.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 270.sz.jegyzet.
- Áthelyezések.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VIII.évf. (1941) 10.sz. (V. 15.) 148.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 494.sz.jegyzet.
- Áthelyezések a rendőrségen.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, XIV.évf. (1916) 37. sz. (II. 6.) 14.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 350.sz.jegyzet.
- Áthelyezések a rendőrségen.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, XV.évf. (1917) 35.sz. (II. 4.) 14.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 351.sz.jegyzet.
- Áthelyezések a rendőrségnél.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Miskolci Napló*, XXV.évf. (1925) 43.sz. (II.22.) 9.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 77.sz.jegyzet.
- Áthelyezték a szegedi kapitányság vezetőjét.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, VII.évf. (1926) 244.sz. (X. 27.) 9.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 592.sz.jegyzet.
- Az átszervezett Szegedi Vivó Egyesület.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVII.évf. (1941) 4.sz. (I. 5.) 11.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 608.sz.jegyzet.

B

- BACZÓ GÁBOR (szerk.):** *A Zilahi E. Ref. Collégium Értésítője az 1885-86-ik iskolai évről*. Zilah, 1886, TAKÁTS Gyula és Társa Könyvnyomdája. 46 + 1 p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 562.sz.jegyzet.

BAKSA János: Karácsonyi történet. (A Magyar Detektív szépirodalmi melléklete.) *A Magyar Detektív*, VIII.évf. (1933) 23-24.sz. (XII. 1.) 23-24.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 324.sz.jegyzet.

BAKSA János a IV. kerületben. 160.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára*, XXXVIII.évf. (1909). 887 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 347.sz.jegyzet.

BAKSA János (szerk.): *Rendőrségi Almanach 1923*. Budapest, 1923, Stephaneum Nyomda és Könyvkiadó Rt. 544 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 373.sz.jegyzet.

Baksa János főkapitányhelyettes közlekedésügyi tanulmányútja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Autó*, XX.évf. (1930) 17.sz. (IX. 1.) 17.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 376.sz.jegyzet.

Baksa János főkapitányhelyettest neveztek ki vidéki főkapitánynak. (Szerkesztőségi közlemény.) *Keszthelyi Hírlap*, XLIX.évf. (1938) 28.sz. (VII. 10.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 326.sz.jegyzet.

Baksa János nyugállományban. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVIII.évf. (1940) 20.sz. (V. 16.) 295-296.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 363.sz.jegyzet.

Baksa János rendőrfőtanácsos a közigazgatási rendőrség új vezetője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, VII.évf. (1926) 16.sz. (I. 21.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 358.sz.jegyzet ; 52.p. 367.sz.jegyzet.

Baksa János rendőrfőtanácsos az öngyilkosvédő osztály vezetője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, IX.évf. (1928) 122.sz. (V. 8.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 375.sz.jegyzet.

Baksa János vidéki főkapitány Nagykanizsán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ujság*, XIV.évf. (1938) 177.sz. (VIII. 7.) 15.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 381.sz.jegyzet.

Baksa János vidéki főkapitány nyugalomban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 16.sz. (VIII.15.) 363.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 300.sz.jegyzet; 51.p. 351.sz.jegyzet + 363.sz.jegyzet.

BARÁTH Magdolna: Adalékok a határvédelem/határőrség második világháború utáni újjászervezéséhez. *Betekintő*, VII.évf. (2013) 4.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:*

http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/teljes_szamok/2013_4.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 27.sz.jegyzet.

Baranyavármegye törvényhatósági bizottságának közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XLI.évf. (1932) 278.sz. (XII. 8.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 443.sz.jegyzet.

Barta Miklós síremléke. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XII.évf. (1905) 291.sz. (XI.28.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 317.sz.jegyzet.

BALÁZSI József (szerk.): *Értesítő a Kegyes-Tanítórend vezetése alatt álló Nagybecskereki Községi Főgymnasiumról az 1894/95. tanév végén.* Nagybecskerek, 1895, PLEITZ Ferenc Pál Könyv és Könyvnyomdája. 266 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 406.sz.jegyzet.

BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSSY Ferenc (szerk.): *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1939.* XIX. évf. Budapest, 1939, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság – Révai Testvérek. 460 p. (A 6.878/fk. 1938. eln. számú főkapitányi rendelettel engedélyezett kiadás. Az összes adatok az 1938. évi november hó 15-iki állapotnak felelnek meg.)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 22.sz.jegyzet ; 53.p. 427.sz.jegyzet ; 55.p. 525.sz.jegyzet.

BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSSY Ferenc (szerk.): *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1941.* XXI.évf. Budapest, 1941, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 452+III p. (A 6.659/fk. 1940. eln. számú főkapitányi rendelettel engedélyezett kiadás. Az összes adatok az 1941. I. 15-ei állapotnak felelnek meg.)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 25.sz.jegyzet.

BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSSY Ferenc (szerk.): *Budapesti útmutató és címtár, Rendőrségi zsebkönyv 1942.* XXII.évf. Budapest, 1942, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 452 + III p. (A 12.749/fk. 1941. eln. számú főkapitányi rendelettel engedélyezett kiadás. Az összes adatok az 1941. XII. 2-ai állapotnak felelnek meg.)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 26.sz.jegyzet.

BARTHA Andor – DUNAI Sándor: A polgári lakosság gázálarcairól, különös tekintettel a népgázálarcra. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 6.sz. 118-136.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 75.sz.jegyzet.

BÁLINT Elek: *Ellenséges elemek. Nyilvántartottak, megfigyeltek, célszemélyek, meghurcoltak és elítéltek Csongrád megyében 1945-1990.* Hódmezővásárhely, 2017, Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ. 256 p. HU-ISBN 978963 73 7941 3. /Emlékpont könyvek, 3./ HU-ISSN 2498-6658.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 575.sz.jegyzet.

BÁLINT József: A főváros aktív légvédelmének megszervezése. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 8.sz. 101-117.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 65.sz.jegyzet + 92.sz.jegyzet.

Befejezték a vizsgálatot a debreceni strandfürdőben mulatozó rendőrtisztek ügyében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LII.évf. (1932) 155.sz. (VII.14.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 84.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi cím- és jellegadóanyozások. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 29.sz. (VII. 10.) 480.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 454.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi előléptetések. *Belügyi Közlöny*, XXIII.évf. (1918) 17.sz. (IV. 28.) 365.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 452.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XV.évf. (1910) 9.sz. (II. 27.) 55.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 450.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1913) 53.sz. (XII. 7.) 592.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 451.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 41.sz. (IX. 19.) 1874.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 453.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XL.évf. (1935) 27.sz. (VII. 7.) 400.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 455.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 30.sz. (VII.10.) 585.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 361.sz.jegyzet.

Belügyminisztériumi kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 41.sz. (IX. 9.) 1242-1243.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 470.sz.jegyzet.

BERKI Imre: *Az Adyigetű Határőr Ezred története.* Ph.D. disszertáció (ELTE-BTK Történelemtudományok Doktori Iskola) Kézirat. Budapest, 2015. 431 p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

Beszédek, amelyek a Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc-József Tudományegyetem 1905/6. Tanévi Rectora és Tanácsának beiktatása és a tanév megnyitása alkalmával 1905. évi szeptember hó 17-én tartattak. Kolozsvár, 1905, Ajtai K. Albert Könyvnyomdája. 173 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 55.sz.jegyzet ; 50.p. 282.sz.jegyzet.

Besztercebánya új rendőrkapitánya. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, IX.évf. (1914) 45.sz. (XI.7.) 520.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 137.sz.jegyzet.

BETEGH Miklós: *Erdély a világháborúban. Néhány erdélyi adat az 1914-1917. év történetéhez.* Dicsőszentmárton, 1924, Erzsébet Könyvnyomda Rt. 106 p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.176.p. 46.sz.jegyzet.

BÉKÁSSY Jenő et al. (szerk.): *Zala vármegye feltámadása Trianon után. (Zalai fejek.)* Budapest, 1930, Hungária Hírlapnyomda Részvénytársaság. 463 p.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 25.sz.jegyzet.

BIKKI István: A titkos operatív technikai rendszabályok és módszerek, valamint a K-ellenőrzés alkalmazására vonatkozó szabályok 1945-1990 között (rövid áttekintés). *Betekintő*, IV.évf. (2010) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:*

http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_1_bikki.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet; 215.p. 75.sz.jegyzet.

BINGERT János — SÁNDOR Jenő (szerk.): *M. Kir. Országos Államrendőrségi Évkönyv.* Budapest, 1925. M. Kir. Országos Államrendőrségi Kiadóvállalat. 191+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 513.sz.jegyzet.

Ian BLACK — Benny MORRIS: *Israel's secret wars. A history of Israel's intelligence services.* [Izrael titkos háborúi. Az izraeli titkosszolgálat története.] New York, 1991², Grove Press. 634 p. USA-ISBN 080 21 3286 3.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 23.sz.jegyzet.

William BLACKSTONE: *Commentaries of the laws of England in four books.* [Anglia jogainak magyarázata négy könyvben.] Oxford, 2016, (Reprint, első kiadás 1766), Oxford University Press. 1784 p. GB-ISBN 978 019 96 0098 4. - I.köt. *Rights of persons.* [Személyek joga.] - II.köt. *Rights of Things.* [Dologi jog.] - III.köt. *Private Wrongs.* [Magánjog.] - IV.köt. *Public Wrongs.* [Közjog.]

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 3.sz.jegyzet.

BLASSAUER Róbert (szerk.): *Az IHNETOV munkanaplója. Vitéz Béldy Alajos vezérezredes Hadtörténelmi Levéltárban őrzött irataiból 1941-1943.* Budapest, 2002, Petit Real. 377 p. HU-ISBN 963 92 6719 8. /Hadtörténelmi Levéltári Kiadványok./ HU-ISSN 1417-9598.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 89.sz.jegyzet.

BLAZOVICH László (szerk.): *A második világháború szegedi hősei és áldozatai.* Szeged, 1996, Csongrád Megyei Levéltár. 487 p. + Mellékletek 24 p. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XXIII./ HU-ISSN 0133-414X.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 574.sz.jegyzet.

BODA József: Fejezetek a titkos információgyűjtés változó világából. 93-106.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán (szerk.): *Tanulmányok „A változó rendészet aktuális kihívásai” című konferenciáról.* Pécs, 2013, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 446 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIV./ HU-ISSN 1589-1674.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 42.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet; 217.p. 188.sz.jegyzet.

BODA József — PARÁDI József — REGÉNYI Kund Miklós (szerk.): *1872 Felderítő-szolgálati utasítás. Anleitung zum Kundschaftsdienste.* Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat - Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 441 p. HU-ISBN 978 963 89 8284 1. /A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, 1./ HU-ISSN 2064-4728.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 2.sz.jegyzet + 3.sz.jegyzet.

BODA József: A határőr felderítés vázlatos története. 27-51.p. In DEÁK József — GAÁL Gyula et al. — SALLAI János et al. (szerk.): *A toll sokszor erősebb, mint a kard, Rendészettudományi tanulmányok Prof. Dr. Főrizs Sándor 65.születésnapja tiszteletére.* Budapest, 2016, Nemzeti Közszerzői Egyetem Rendészettudományi Kar. 267 p. HU-ISBN 978 615 55 2798 2.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 29.sz.jegyzet.

BODNÁR Gábor: *A magyarországi cserkészlet története.* Budapest, 1989, Püski. 136 p. HU-ISBN 963 02 6345 9.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 87.sz.jegyzet.

BORBÉLY Zoltán – KAPY Rezső (szerk.): *A 60 éves magyar rendőrség 1881-1941.* Budapest, 1942, Halász Irodalmi és Könyvkiadó Vállalat. 594 p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 10.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet + 33.sz.jegyzet + 42.sz.jegyzet + 46.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 168.sz.jegyzet; 52.p. 383.sz.jegyzet ; 53.p. 447.sz.jegyzet + 449.sz.jegyzet + 456.sz.jegyzet ; 54.p. 458.sz.jegyzet.

T. BOROSS László — MADARÁSZ Elemér: *Magyar Politikai Lexikon.* Budapest, I. kötet. T BOROS László (szerk.): *(Politikai Magyarország) 1914-1929.* 1929, Európai Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 511 p., II. kötet. MADARÁSZ Elemér (szerk.): *(Politikai Magyarország) 1929-1935.* 1935, Magyar Politikai Lexikon Kiadó Vállalat. 175 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 42.sz.jegyzet.

BOROVSKY Samu (szerk.): *Magyarország vármegyéi és városai enciklopédiája, Temes vármegye.* Budapest, 1914, Országos Monográfia Társaság. 463 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 583.sz.jegyzet.

BORSÁNYI Imre — VÉRTES János: *A hálózaton kívüli kapcsolatok helye, szerepe és jelentősége a hírszerző munkában.* Budapest, 1983, BM III/I. Csoportfőnökség személyügyi és Kiképzési Osztály. 46.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 184.sz.jegyzet.

BÖLÖNY József: Közös miniszterek-horvát bánok-fiumei kormányzók, 1867-1918. *Levéltári Közlemények*, XLVIII-XLIX.évf. (1978) 1-2.sz. 123-161.p. HU-ISSN 0024-1512.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 55sz.jegyzet.

Braun, Rózsa és Társai közkereseti társaság. *Központi Értesítő.* XVII.évf. 2.félév (1892) 53.sz. (VII.3.) 908.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 113.sz.jegyzet.

BROWN, Mike: *Put that light out! Britain's civil defence services at war 1939-1945.* [Oltsátok le a villanyt! A brit civil védelmi szolgálat a háborúban 1939-1945.] Thrupp-Stroud, 1999, Sutton Publishing. 121 p. GB-ISBN 075 09 2210 9.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 16.sz.jegyzet.

A búcsú. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VIII.évf. (1933) 2.sz. (I.15.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

Búcsúbeszélgetés a budapesti közlekedési rend megeremtőjével. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, XXX.évf. (1939) 176.sz. (VIII.4.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 364.sz.jegyzet.

A budaörsi repülőnap rendezősége százezer főnyi közönségre számít. *Pesti Hírlap*, LIX.évf. (1937) 124.sz. 17.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 80.sz.jegyzet.

Budapest és környékének távbeszélő betürendes- és szaknévsora. Budapest, 1929 (május), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 778 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 399.sz.jegyzet.

Budapest és környékének betürendes távbeszélő névsora. Budapest, 1936 (május), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 204 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 253.sz.jegyzet; 53.p. 399.sz.jegyzet.

Budapest népe ünnepi díszszel, ujjongó lelkesedéssel fogadta a „Giustizia per l’Ungheria” pilótáit. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LIV.évf. (1932) 132.sz. 1-2.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 64.sz.jegyzet.

Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1922-1923). XXVIII.évf. (1923) Budapest, Franklin Társulat. I.rész. 1088.p., II.rész. 1634 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 185.sz.jegyzet.

Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke (1928). XXIX.évf. (1928) Budapest, Franklin Társulat. I.rész. 908.p., II.rész. 980 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 186.sz.jegyzet; 49.p. 252.sz.jegyzet, 54.p. 487.sz.jegyzet.

Budapest és környékének távbeszélő betürendes- és szaknévsora 1929. május. Budapest, 1929. Magyar Királyi Postavezérgazgatóság - Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 778 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 187.sz.jegyzet.

Budapest új közlekedési rendje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLVII.évf. (1927) 166.sz. (VII.24.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 374.sz.jegyzet.

Budapesti államrendőrségnél cím, cím- és jellegadómozgások, kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXIV.évf. (1919) 5.sz. (II. 2.) 226.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 353.sz.jegyzet.

Budapesti Cím- és Lakásjegyzék. XVII.évf. (1905-1906) Budapest, Franklin Társulat. 1930 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 333.sz.jegyzet; 52.p. 396.sz.jegyzet.

Budapesti Cím- és Lakásjegyzék. XVIII.évf. (1906-1907) Budapest, Franklin Társulat. 1850 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 333.sz.jegyzet + 342.sz.jegyzet ; 52.p. 397.sz.jegyzet.

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. XIX.évf. (1907-1908) Budapest, Franklin Társulat. 1964 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 346.sz.jegyzet.

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. XXI.évf. (1912) Budapest, Franklin Társulat. 2410 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 333.sz.jegyzet; 54.p. 461.sz.jegyzet + 487.sz.jegyzet.

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. XXV.évf. (1913) Budapest, Franklin Társulat. 2430 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 333.sz.jegyzet; 54.p. 461.sz.jegyzet + 487.sz.jegyzet.

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. XXVI.évf. (1914) Budapest, Franklin Társulat. 2574 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 212.sz.jegyzet + 251.sz.jegyzet ; 54.p. 461.sz.jegyzet + 487.sz.jegyzet.

Budapesti Czim- és Lakásjegyzék. Budapest székesfőváros és a budapesti rendőri területhez tartozó községek lakosainak név- és lakásjegyzéke. (1916) XXVII.évf. (1916) Budapest, Franklin Társulat. 2666 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 213.sz.jegyzet; 51.p. 333.sz.jegyzet.

A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora. Budapest, 1939 (május), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 263 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 399.sz.jegyzet; 53.p. 433.sz.jegyzet.

A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora. Budapest, 1940 (szeptember), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 1-30 p. + 1-543 p. + 2-266 p. + 21 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 399.sz.jegyzet; 55.p. 552.sz.jegyzet.

A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) betűrendes távbeszélő névsora. Budapest, 1942 (január), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 288 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 399.sz.jegyzet; 53.p. 433.sz.jegyzet; 54.p. 487.sz.jegyzet.

A Budapesti egységes hálózat (Budapest és környéke) távbeszélő névsora. Budapest, 1943, (január), Magyar Királyi Postavezérgazgatóság. 404 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 399.sz.jegyzet; 53.p. 433.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIV-V. Tanévre. Budapest, 1895, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 165 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 448.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCV-VI. Tanévre. Budapest, 1896, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 179 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 448.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCVII-XCVIII. Tanévre. Budapest, 1898, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 229 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 337.sz.jegyzet; 53.p. 448.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem Almanachja MDCCCXCIX-MDCCCC. Tanévre. Budapest, 1900, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 222 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 337.sz.jegyzet;

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCC-MDCCCCI. Tanévre. Budapest, 1901, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 229 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 129.sz.jegyzet; 51.p. 337.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCI-MDCCCCII. Tanévre. Budapest, 1902, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Könyvnyomda. 243 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 129.sz.jegyzet ; 50.p. 281.sz.jegyzet ; 51.p. 337.sz.jegyzet ; 53.p. 407.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MDCCCCII-MDCCCCIII. Tanévre. Budapest, 1903, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Nyomda. 250 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 29.sz.jegyzet ; 51.p. 337.sz.jegyzet ; 53.p. 407.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja a MDCCCCIII-MDCCCCIV. tanévre. Budapest, 1904, Magyar Királyi Tudományegyetem Nyomdája. 280 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 407.sz.jegyzet.

A Budapesti Királyi Magyar Tudomány-Egyetem almanachja az MCMV-MCMVI. tanévre. Budapest, 1906, Magyar Királyi Tud.-Egyetemi Nyomda. 304 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 581.sz.jegyzet.

Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottság tagja. 56.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1942.* XLIX.évf. Budapest, 1942, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 963.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 177.sz.jegyzet.

A budapesti rendőrség új főkapitánya. A vidéki főkapitányság vezetőjének előléptetése. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VII.évf. (1932) 7.sz. (IV.1.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 68.sz.jegyzet.

A Budapestvidéki Főkapitányság új vezetője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Ujság*, III.évf. (1921) 147.sz. (VII.7.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 142.sz.jegyzet.

Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 81.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 146.sz.jegyzet.

Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 83.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 146.sz.jegyzet.

Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 97.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 146.sz.jegyzet.

Budapestvidéki kerületi főkapitányság vezetője. 90.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931*. XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 146.sz.jegyzet.

Buócz Béla albíró. *Budapesti Közlöny*, XVII.évf. (1883) 98.sz. (IV. 29.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 554.sz.jegyzet.

Buócz Béla céllövő vándordíj. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 3.sz. (II. 1.) 70.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 601.sz.jegyzet.

Buócz Béla járásbíró. *Budapesti Közlöny*, XXVI.évf. (1892) 294.sz. (XII. 24.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 555.sz.jegyzet.

Buócz Béla közjegyző. *Budapesti Közlöny*, XXX.évf. (1896) 256.sz. (X. 28.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 556.sz.jegyzet.

Buócz Béla póttag. 563.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914*. XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 557.sz.jegyzet.

Buócz Béla szerdán este a közkórházban meghalt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, III.évf. (1946) 98.sz. (V. 3.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 615.sz.jegyzet.

Buócz Béla a szegedi törvényszéki fogházban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Népszava*, II.évf. (1946) 62.sz. (III. 15.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 614.sz.jegyzet.

Dr. Buócz Elemér születésnapja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Californiai Magyarság*, LX-LXI.évf. (1982) január-december 29.sz. (VII. 30.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 569.sz.jegyzet.

Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes kinevezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, V.évf. (1929) 244.sz. (X. 26.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 584.sz.jegyzet + 585.sz.jegyzet + 591.sz.jegyzet.

Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes visszatért Szabadkáról. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVIII.évf. (1942) 74.sz. (IV. 1.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 593.sz.jegyzet.

Dr. Buócz Béla főkapitányhelyettes visszatért Szabadkáról. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVIII.évf. (1942) 74.sz. (IV. 1.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 593.sz.jegyzet.

Buócz Béla házasságkötése. *Divat-Nefejejs*, II.évf. (1876) 18.sz. (IV. 30.) 144.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 560.sz.jegyzet.

Buócz Béla vadász. *Vadászlap*, XXXII.évf. (1911) 11.sz. (IV. 15.) 143.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 558.sz.jegyzet.

Filippo BUONARROTI: *Conspiration l'égalité dite de Babeuf.* [Az úgynevezett Babeuf egyenlőség összeesküvése.] Paris, 2015, (Reprint, első kiadás 1828), Laq Fabrique Edition. 300 p. FR-ISBN 978 235 87 2068 7.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 6.sz.jegyzet.

C-Cs

CZESANY, Maximilian: *Allierter Bombenterror. Der Luftkrieg gegen Europas Zivilbevölkerung.* [Szövetséges bombaterror. Az európai polgári lakosság elleni légiháború.] Leoni am Starnberger See, 1987, Druffel Verlag. 757 p. DE-ISBN 380 61 1047 6.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 10.sz.jegyzet.

CZIEGLER István: Passzív légvédelem. *Magyar Katonai Közlöny*, XVII. évf. (1929) 5. sz. 526–532.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 17.sz.jegyzet + 50.sz.jegyzet ; 110.p. 62.sz.jegyzet + 67.sz.jegyzet.

Cím- és jellegadómanyozás. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 38.sz. (VIII. 25.) 868.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 509.sz.jegyzet.

Cím- és jellegadómanyozások. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 50.sz. (X. 27.) 1109. p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 368.sz.jegyzet; 56.p. 596.sz.jegyzet.

Cím- és jellegadómanyozás a m. kir. állami rendőrség személyzeti létszámában. *Belügyi Közlöny*, XXVII. évf. (1922) 49.sz. (X.29.) 2217.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 144.sz.jegyzet; 50.p. 293.sz.jegyzet ; 56.p. 587.sz.jegyzet.

Családi értesítő. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet*, IV.évf. (1941) 106.sz. (V.10.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 122.sz.jegyzet + 124.sz.jegyzet.

CSANÁDI Norbert — NAGYVÁRADI Sándor — WINKLER László: *A magyar repülés története.* Budapest, 1977, Műszaki Könyvkiadó. 387.p. HU-ISBN 963 10 1767 2.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 3.sz.jegyzet; 129.p. 55.sz.jegyzet.

A csendőrség és államrendőrség területének újabb szabályozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Csendőrségi Lapok*, XV.évf. (1925) 2.sz. 29.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 44.sz.jegyzet.

A csendőrvértanuk szobra. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, III.évf. (1928) 11.sz. (VI.1.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 180.sz.jegyzet.

CSEPREGHY Béla: Magyarország repülőterei és a hazai légi postaszállítás jelentősége. 142-153.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929.* Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 18.sz.jegyzet + 22.sz.jegyzet + 23.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet; 129.p. 48.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet.

CSERÉNYI-ZSITNYÁNYI Ildikó: Az Államvédelmi Hatóság szervezeti változásai (1950-1953). *Betekintő*, III.évf. (2009) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:* http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2009_2_cserenyi_zsitnyanyi.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 68.sz.jegyzet.

CSIZMADIA Andor: *A magyar közigazgatás fejlődése a XVIII. századtól a tanácsrendszer létrejöttéig.* Budapest, 1976, Akadémia Kiadó. 560 p. HU-ISBN 963 05 0713 7.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 6.sz.jegyzet + 7.sz.jegyzet.

D

Debrecen új törvényhatósági bizottsága. (Szerkesztőségi közlemény.) *Debreczeni Ujság*, XXXIII.évf. (1929) 263.sz. (XI.19.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 83.sz.jegyzet.

DEÁK József: Kétkötetnyi hiánypótló tisztázás titkosszolgálatainkról. *Rendvédelem*, II.évf. (2013) 3.sz. 23-32.p. HU-ISSN 2560-2349.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 3.sz.jegyzet.

A Délvidéki Otthon műsoros estje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XIX.évf. (1937) 250.sz. (XI. 4.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 607.sz.jegyzet.

A délutáni órákban várják a „Justice for Hungary” érkezését Mátyásföldre. (Szerkesztőségi közlemény.) *8 órai Újság*, XVII.évf. (1931) 160.sz. 1-4.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 63.sz.jegyzet.

A Délvidéki Otthon új tisztikara. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 136.sz. (VI. 18.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 607.sz.jegyzet.

DOBÁK Imre – SOLTÍ István: Az „operatív technika” fejlesztésének helye és szerepe az állambiztonság szervezetrendszereiben – a szobahallgatás. *Hadmérnök*, IX.évf. (2016) 3.sz. 121-134.p. HU-ISSN 1788-1929.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet.

Doktoravatás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XIII.évf. (1937) 103.sz. (V. 8.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 568.sz.jegyzet.

DOUHET, Giulio: *A légi uralom.* [Il dominio dell'aria.] Ford.: TANDORI Dezső. Budapest, 1971, ZMKA. 81 p. HU-ISBN — /Szemelvények a burzsoá katonai teoretikusok műveiből, 1./ HU-ISSN —

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 2.sz.jegyzet + 6.sz.jegyzet.

E-É

Eger adta az országnak az új budapesti rendőrfőkapitányt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-gyöngyösi újság* XLVIII.évf. (1937) 156.sz. (IX.30.) 1-2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 127.sz.jegyzet + 129.sz.jegyzet.

„Az egri dalkör” a pécsi országos dalárversenyen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-hetilap*, XXV.évf. (1886) 33.sz. (VIII.17.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 130.sz.jegyzet.

Egy egri pénzintézet válsága. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XX.évf. (1900) 67.sz. (III.20.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 113.sz.jegyzet.

Egyesületi elnök, gazdasági ügyintéző 1896. 391.p.+393.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1896.* XV.évf. Budapest, 1896, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 28 + 1035 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 255.sz.jegyzet.

Egyesületi hírek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Sport*, XXXVI.évf. (1944) 41.sz. (II. 28.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 545.sz.jegyzet.

Egy gyertyácska. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Uj Nemzedék*, XIX.évf. (1937) 273.sz. (XII. 1.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 565.sz.jegyzet.

Egy magyar rendőrtiszt feltalálta az automata közlekedési rendőrt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LV.évf. (1935) 146.sz. (VI. 29.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 380.sz.jegyzet.

Egy rendőrfőtanácsos ünneplése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LI.évf. (1929) 243.sz. (X. 25.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 307.sz.jegyzet.

Az egyesületek pénzkézelésének fokozottabb ellenőrzése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XVIII.évf. (1920) 43.sz. (X. 21.) 562.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 386.sz.jegyzet.

Egyesületi választmányi ülés. *Közhasznú Gépjármű. Auto-Traktor*, V.évf. (1934) 12.sz. (XII.1.) 48.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 107.sz.jegyzet + 109.sz.jegyzet.

ELISCHER Dezső: Hogyan dolgozott egy D. tiszthelyettes 1946-1947-ben? 217-224.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 9.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet + 32.sz.jegyzet.

Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, VIII.évf. (1899) 1.sz. (I. 1.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 561.sz.jegyzet.

Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, VII.évf. (1909) 176.sz. (VII. 27.) 10.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 493.sz.jegyzet.

Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XLI.évf. (1910) 98.sz. (XII.10.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 48.sz.jegyzet.

Eljegyzés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVII.évf. (1941) 14.sz. (I. 18.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 574.sz.jegyzet.

Eljegyzések. (Szerkesztőségi közlemény.) *Békés*, XXIV.évf. (1902) 28.sz. (VII. 13.) Melléklet. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 563.sz.jegyzet.

Elkábították az áldozatot. *Magyar Szó*, LXVII.évf. (2010) 48.sz. (március 1.) 2.p. SK-ISSN 0350-4182.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

Elmúlt a veszély a Tisza partján. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Ujság*, XXII.évf. (1940) 79.sz. (IV. 9.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 485.sz.jegyzet.

Elnökválasztás után. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XVII.évf. (1980) 5.sz. (II. 3.) 5.p. HU ISSN 0464-4956.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 18.sz.jegyzet.

Előadások a közlekedésről. (Szerkesztőségi közlemény.) *Autó és Motorújság*, IX.évf. (1930) 23.sz. (XII. 1.) 16.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 377.sz.jegyzet.

Előadó az Igazgatási rendészeti osztályon. 30.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1927*. XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 219.sz.jegyzet.

Elszámolás a Vöröskereszt bál jövedelméről. *Egyetértés*, IV.évf. (1922) 89.sz. (IV.20.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 90.sz.jegyzet.

Engedélyezési alosztály vezetője. 40.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1932*. XLII.évf. Budapest, 1932, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 643 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 464.sz.jegyzet.

ENTRESZ Ferenc (szerk.): Magyar Pénzügyi Compass. 1927-1929. A számadásra kötelezett vállalatok összes adatait tartalmazó évkönyv. Budapest, (XXXII. évf.) Magyar Pénzügyi Compass Kiadóhivatala. I.Rész. Budapest. 1927. 564 p. , II.Rész. Védék. II/A. Külföld. 1928. 216 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 604.sz.jegyzet.

Erdélyrészi Eb-, Baromfi-, Házinyúl-, Galambtenyésztő-, Méhészeti és Állatvédő Egyesület van alakulóban Marosvásárhely székhellyel. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szatmári Gazda*, VI.évf. (1914) 7.sz. (II. 14.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 129.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 15-28.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „100 éve államosították a magyar rendőrségeket.” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 4.sz.jegyzet.

Ernyes Mihály: A MROE, a MROSE és a MOR történetéből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 29-64.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „100 éve államosították a magyar rendőrségeket.” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 9.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 4.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: A rendőrség államosítása elleni véleményekből. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX.évf. (2019) 58.sz. 15-28.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2019. szeptember 26-án, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett magyar rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak a „100 éve államosították a magyar rendőrségeket.” című XXXIV. rendezvényén. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 9.sz.jegyzet.

Az életuntak védő-irodájá. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XXIV.évf. (1917) 37.sz. (II. 6.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 372.sz.jegyzet.

Éliássy főkapitány a Rendőrségi Segédhivatali Tisztviselők Társaskörének díszelnöke. *Magyar Országos Tudósító*, XXI.évf. (1939) 14.sz. (I.18.) 2. kiadás. 26.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 175.sz.jegyzet.

ÉLIÁSSY Sándor: A magyar detektívtestület világviszonylatban is megkülönböztetett hírneve. *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 8.sz. (IV.15.) 170.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 183.sz.jegyzet.

Éliássy Sándor főkapitány német kiténtetése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Magyarság*, VII.évf. (1940) 245.sz. (X.26.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 161.sz.jegyzet.

Éliássy Sándor dr. kiténtetése. *Budapesti Közlöny*, LII.évf. (1918) 40.sz. (II.17.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 152.sz.jegyzet.

Éliássy Sándor dr. vidéki főkapitány kiténtetése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 7.sz. (IV.1.) 145-147.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 133.sz.jegyzet ; 47.p. 139.sz.jegyzet + 142.sz.jegyzet + 145.sz.jegyzet.

Dr. Éliássy Sándor vidéki főkapitány Szegeden. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XII.évf. (1936) 80.sz. (III. 27.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 167.sz.jegyzet

Dr. Éliássy ma veszi át a főkapitányság vezetését. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXVIII.évf. (1937) 220.sz. (IX. 28.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 150.sz.jegyzet.

Éliássy Sándor lett Budapest főkapitánya. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XVIII.évf. (1937) 219.sz. (IX.26.) 20.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 149.sz.jegyzet.

Az épülő nyíregyházi rendőrpalota megtekintése. *A Rend*, VI.évf. (1926) 76.sz. (IX.29.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 80.sz.jegyzet.

Értesítő a Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola 1909-1910-ik iskolai évéről. Kolozsvár, 1910, Kolozsvári Állami Felsőbb Leányiskola Igazgatósága. 93+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 262.sz.jegyzet.

F

FARKAS Imre: Ne sírjatok cipcer lányok. *Képes Vasárnap*, LX.évf. (1938) 42.sz. (X.16.) 20.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 126.sz.jegyzet.

Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1936. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, III.évf. (1936) 5.sz. (III. 1.) 106.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 315.sz.jegyzet ; 52.p. 390.sz.jegyzet ; 53.p. 431.sz.jegyzet.

Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1937. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 3.sz. (II. 1.) 58.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 315.sz.jegyzet ; 52.p. 431.sz.jegyzet.

Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1938. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 3.sz. (II. 1.) 58.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 315.sz.jegyzet ; 52.p. 390.sz.jegyzet ; 53.p. 431.sz.jegyzet.

Fegyelmi tanács és bizottság megalakítása az 1939. évre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 14.sz. (VII. 15.) 106.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 315.sz.jegyzet ; 53.p. 431.sz.jegyzet.

Fegyelmi vizsgálat indult öt rendőrkapitány ellen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Nemzedék*, XVI.évf. (1934) 144.sz. (VI.28.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 166.sz.jegyzet.

Fegyelmi tanács megalakítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 14.sz. (VII. 15.) 322.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 542.sz.jegyzet.

F.E.L. tagjai. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XXXVIII.évf. (1916) 134.sz. (V.14.) 15.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 276.sz.jegyzet.

Felozslatták a zalaegerszegi internálótábort. (Szigónó: r.ö.) *Budapesti Hírlap*, XLIV.évf. (1924) 263.sz. (XII. 10.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 357.sz.jegyzet.

Felülfizetők névsora. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XIX.évf. (1910) 36.sz. (II. 15.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 482.sz.jegyzet.

A Fényűzés Elleni Liga új tagjai. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XXXIII.évf. (1916) 223.sz. (VIII.12.) 12.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 265.sz.jegyzet.

Fiatakorúak felügyelő bizottsági tagjának kinevezése. *Budapesti Közlöny*, XLVI.évf. (1912) 294.sz. (XII.25.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 313.sz.jegyzet.

FISÓHER Miklós (szerk.): *Az Iglói Államilag Segélyezett Evangélikus Főgymnasium értesítője az 1898-99-ik tanévről.* Igló, 1899, Tát-ra Könyvnyomda. 82+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 126.sz.jegyzet.

Fogarasiak családi estje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, X.évf. (1929) 34.sz. (II.10.) 18.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 259.sz.jegyzet ; 50.p. 318.sz.jegyzet.

Fogaraszármegyei osztály. (Szerkesztőségi közlemény.) *Erdély*, VI.évf. (1897) 1.sz. (I. 1.) 165.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 255.sz.jegyzet.

Folyovich József beiktatása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XVIII.évf. (1937) 221.sz. (IX.29.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 228.sz.jegyzet.

FORGÁCS József: *Magyar légtalomp.* Budapest, 1937, Arany Ny. 265 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 15.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet.

FÓRIZS Sándor: Események a határőrségi aknamezőkön az osztrák-magyar államhatáron (1949-51). *Hadtudomány*, XXVI.évf. (2016) 52-64.p. 1-2.sz. HU-ISSN 1215-4121.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 50.sz.jegyzet.

FÓRIZS Sándor: A határőrség ügyeleti jelentései 1950-ben. *Rendvédelem*, VII.évf. (2018) 2.sz. 126-139.p. HU-ISSN 2560-2349.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 84.sz.jegyzet.

FÓRIZS Sándor: A határőrség első fél éve belügyi alárendeltségben. 233-242.p. In GAÁL Gyula — HAUTZINGER Zoltán (szerk.): *Szent Lászlótól a modernkori magyar rendészettudományig*. Pécs, 2017, Magyar Hadtudományi Társaság Határőr Szakosztályának Pécsi Szakcsoportja. 385 p. HU-ISBN — /Pécsi Határőr Tudományos közlemények, XIX./ HU-ISSN 1589-1674.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 80.sz.jegyzet.

Főispáni titkár. 155.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1913*. XXXII.évf. Budapest, 1913, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1014 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 136.sz.jegyzet.

Főispáni titkár. 158.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914*. XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 136.sz.jegyzet.

Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. 109.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910*. XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 409.sz.jegyzet.

Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. 111.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1911*. XXX.évf. Budapest, 1911, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 950 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 409.sz.jegyzet.

Főispáni titkár Krassó-Szörény vármegyében. 113.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912*. XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 409.sz.jegyzet.

A főkapitány kitüntetése a máltai magisztrátusi kereszttel. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XIX.évf. (1938) 139.sz. (VI.23.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 157.sz.jegyzet.

A főkapitányság új helyisége. (Szerkesztőségi közlemény.) *Friss Ujság*, XLV.évf. (1940) 209.sz. (IX.14.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 16.sz.jegyzet.

Fölvétettek az ügyvédek lajstromába. *Igazságügyi Közlöny*, XX.évf. (1911) 4.sz. (IV. 29.) 135.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 582.sz.jegyzet.

FÖRSTER Rezső: Vegyi harcanyagok szerepe a bolsevizmus elleni háborúban. *Riadó*, VI.évf. (1942) 14.sz. 209-210.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 22.sz.jegyzet.

Fővárosi ügyek. Tanügyi választások és jelölések a városházán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XXIV.évf. (1902) 165.sz. (VI.18.) 7-8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 330.sz.jegyzet.

Főszolgabíró. 205.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1915*. XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 410.sz.jegyzet.

Főszolgabíró. 135.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916*. XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 410.sz.jegyzet.

Főszolgabíró. 145.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1917*. XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 410.sz.jegyzet.

Főszolgabíró. 89.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 410.sz.jegyzet.

Frontharcosok gyűlései. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XIV.évf. (1933) 254.sz. (XI. 9.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 273.sz.jegyzet.

G-Gy

GAÁL Gyula: Légi bombázás és nemzetközi jog - a nagy háború tanulságai. *Magyar Szárnyak*, XXV.évf. (1997) 25.sz. 137-143.p. HU-ISSN 1416-6577.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 10.sz.jegyzet.

GALÁNTAI József: *Magyarország az első világháborúban 1914-1918.* Budapest, 1974, Akadémia. 452 p. HU-ISBN 963 05 0075 2.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 20.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet + 22.sz.jegyzet.

GALÁNTAI NAGY Sándor (szerk.): *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1916.* Budapest, 1917, GALÁNTAI NAGY Sándor. 1415 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 428.sz.jegyzet.

GALÁNTAI NAGY Sándor (szerk.): *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1938-1939.* LXII.évf. Budapest, 1939, GALÁNTAI NAGY Sándor örököse. 20 + 483 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 111.sz.jegyzet.

GALÁNTAI NAGY Sándor (szerk.): *Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1943-1944.* Budapest, GALÁNTAI NAGY Sándor. 517 p. I.rész. 1943, II.rész. 1944.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 234.sz.jegyzet.

GÁSPÁR László: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII.évf. (2012) 25.sz. 32-52.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009.december 3. Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005*” című XXIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 19.sz.jegyzet; 215.p. 39.sz.jegyzet; 216.p. 111.sz.jegyzet + 121.sz.jegyzet.

GÁSPÁR László: *A határőrség fejlődése 1950-1956.* Hadtudományi egyetemi doktori disszertáció (ZMNE). Kézirat. Budapest, 1989. 221 p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

GERGELY András (szerk.): *19. századi magyar történelem 1790-1918.* Budapest, 1998, Korona Kiadó. 484 p. HU-ISBN 963 90 3659 5.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 27.sz.jegyzet.

GERGELY Ferenc: *A magyar cserkészlet története, 1910-1948.* Budapest, 1989, Göncöl Kiadó. 396 p. HU-ISBN 963 02 5760 0.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 88.sz.jegyzet.

GERŐ József (szerk.): *A M. Kir. Belügyminiszter által igazolt nemesek 1867-1937.* Budapest, 1938, GERŐ József. 406 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 119.sz.jegyzet.

Marty GERVAIS: Iran rescue: Our bashful heroes. [Iráni mentés: szégyenlős hőseink.] *The Windsor Star Saturday*, XCIII évf. (1981) 75sz. (III. 28.) 8.p.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 18.sz.jegyzet.

GHYCY Tihamér: Pár szó az ellenőrzés kérdéséről. *Gépjármű Közlöny*, VI.évf. 11.sz. (XI.1.) 1-2.p. ; *A közlekedés*, V.évf. (1933) 11.sz. (XI.1.) melléklete.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 106.sz.jegyzet + 109.sz.jegyzet.

GHYCY Tihamér: A közlekedésrendszert aktuális problémái. *A Közlekedés*, VI.évf. (1934) 12.sz. (XII.1.) 165-166.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 109.sz.jegyzet.

Ghyczy Tihamér lett a Vidéki Rendőrfőkapitányság vezetője. *Nyírvidék*, LII.évf. (1931) 285.sz. (XII.17.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 66.sz.jegyzet.

Ghyczy Tihamért kineveztek a rendőrség vidéki főkapitányává. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LII.évf. (1932) 198.sz. (IX.4.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 67.sz.jegyzet.

GINZEY Sándor: A vegyi háború és annak jövője. *Magyar Katonai Közlöny*, XIV.évf. (1926) 3-4.sz. 259-287.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 5.sz.jegyzet.

Gömbös miniszterelnök márciusi beszéde az ifjúsághoz. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXIV.évf. (1933) 61.sz. (III.15.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 184.sz.jegyzet.

Dr. Griczmann Gyula távozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, LIII.évf. (1922) 54.sz. (V. 6.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 291.sz.jegyzet.

GROEHLER, Olaf: *A légi háborúk története 1910-1970.* [Geschichte des Luftkriegs 1910 bis 1970.] Ford.: NÁDAI Gyula. Budapest, 1980, Zrínyi Katonai Kiadó. 465 p. HU-ISBN 963 32 6271 2.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 4.sz.jegyzet.

Gyászír, Dóry István halála. (Hozzá tartozói közlemény.) *Szamos*, XXXIV.évf. (1902) 12.sz. (II.9.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 328.sz.jegyzet.

Gyászközlemények. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, LXXXVII.évf. (1997) 288.sz. (XII. 10.) 17.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 574.sz.jegyzet.

Gyászközlemények. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, LXXXIX.évf. (1999) 277.sz. (XI. 27.) 21.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 573.sz.jegyzet.

Gyászrovat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, IX.évf. (1889) 11.sz. (I. 11.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 566.sz.jegyzet.

Gyászrovat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XVII.évf. (1897) 159.sz. (VI.9.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 256.sz.jegyzet.

Gyászrovat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXXII.évf. (1912) 28.sz. (II. 2.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 490.sz.jegyzet.

A gyermek, az utca és a közlekedés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LI.évf. (1931) 106.sz. (V. 12.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 378.sz.jegyzet.

Gyermeknyaralót épít Szombathely a szegény gyermekek részére. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kis Ujság*, XLVII.évf. (1934) 193.sz. (VIII. 28.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 551.sz.jegyzet.

Gyöngyösi járás tiszteletbeli szolgabíró. 94.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1908.* XXVII.évf. Budapest, 1908, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 858 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 134.sz.jegyzet.

Gyöngyöstarjáni keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet. *Központi Értesítő*, XXXII.évf. (1907) 18.sz. (III.3.) 359.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 121.sz.jegyzet.

GYÖRÖG Mátyás: A Szombathelyi 8. Határvasz Portyázó Század megalakulása és élete 1945-1947-ben. 121-126.p. In SZÖCS Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 12.sz.jegyzet.

H

HABÁN Mihály (szerk.): *A Liptószentmiklósi Magyar Királyi Állami Főgimnázium harmadik évi értesítője az 1914-15. iskolai évről.* Liptószentmiklós, 1915, Liptószentmiklósi Magyar Királyi Állami Főgimnázium. 67+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 87.sz.jegyzet.

HABERMANN Gusztáv: *Személyi adattár a szegedi polgár-családok történetéhez.* Szeged, 1992, Csongrád Megyei Levéltár – Móra Ferenc Múzeum. 318 p. HU-ISBN 963 72 3711 9. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XIX./ HU-ISSN 0133-414X.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 581.sz.jegyzet + 583.sz.jegyzet + 585.sz.jegyzet + 606.sz.jegyzet.

HADNAGY Imre József: A hazai légi kutató-mentő rendszer megújításának szükségessége. *Hadtudomány*, XVI.évf. (2006) 1-2.sz. 111-124.p. HU-ISSN 1215-4121.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 19.sz.jegyzet.

Hajózási és Kikötőügyi Tanács tagja. 359.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1944.* LI.évf. Budapest, 1944, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1062 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 235.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egyetértés*, III.évf. (1921) 32.sz. (II.10.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 39.sz.jegyzet.

Halálozás. *Gyógyszerési Közlöny*, XLIV.évf. (1928) 12.sz. (VIII. 26.) 199.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 566.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Komárommegyei Hírlap*, V.évf. (1933) 18.sz. (V.6.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 47.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-napilap*, XLVIII.évf. (1937) 129.sz. (VIII.14.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 120.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVIII.évf. (1938) 83.sz. (IV.13.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 202.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, LXI.évf. (1940) 283.sz. (XII. 10.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 199.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Magyarország*, X.évf. (1943) 36.sz. (II.14.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 202.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Ujság*, XXV.évf. (1943) 139.sz. (VI.22.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 275.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet*, LII.évf. (1989) 72.sz. (III. 25.) 12.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 203.sz.jegyzet.

Halálozás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet*, LV.évf. (1992) 208.sz. (IX.3.) 12.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 202.sz.jegyzet.

Halálozások. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XIX.évf. (1897) 162.sz. (VI.13.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 256.sz.jegyzet.

Halász Elemér állandó helyettesítő. 83.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1927*. XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 414.sz.jegyzet.

Halász Elemér állandó helyettesítő. 85.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1928*. XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 414.sz.jegyzet.

Halász Elemér állandó helyettesítő. 100.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1929*. XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 414.sz.jegyzet.

Halász Elemér állandó helyettesítő. 92.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1931*. XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 414.sz.jegyzet.

Halász Elemér főkapitányhelyettes nyugalomban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 99.sz. (IV. 15.) 99-100.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 419.sz.jegyzet.

Halász Elemér kitüntetései. 124.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1940*. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 425.sz.jegyzet.

Halottaink. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 21.sz. (XI. 1.) 449.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 493.sz.jegyzet.

Halottaink. (Szerkesztőségi közlemény.) *Orvosi Hetilap*, CXXIII.évf. (1982) 34.sz. (VIII. 22.) 2125.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 572.sz.jegyzet.

Terri Diane HALPERIN: *The Alien and Sedition Acts of 1798: Testing the Constitution*. [Idegenrendészeti jog és a felforgatókról szóló jog 1798. Az alkotmány vizsgálata.] Baltimore (USA), 2016, John Hopkins University Press. 168 p. USA-ISBN 978 142 14 1968 8. /Witness to history. [A történelem tanúja]/ USA-ISSN —

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 4.sz.jegyzet.

Hamis útlevelel álcázott kémek. *Magyar Szó*, XLIV.évf. (1987) 74.sz. (március 17.) 4.p. SK-ISSN 0350-4182.

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 9.sz.jegyzet.

Hamisított brit útlevelek. Az izraeli titkosszolgálat bérgyilkosainak? (Szerkesztőségi közlemény.) *Szabadság*, XCVII.évf. (1987) 13.sz. (március 27.) 2.p. HU-ISSN —

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 9.sz.jegyzet.

HAMPE, Erich – KNIPFER, Kurt (Hrsg.): *Der zivile Luftschutz. Ein Sammelwerk über alle Fragen des Luftschutzes*. [A polgári légvédelem. Közös munka a légvédelem minden kérdésével kapcsolatban.] Berlin, 1937, Otto Stollberg Verlag. 391 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 25.sz.jegyzet.

Harc az útlevelekért. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Nemzet* (budapesti kiadás), LXXIII.évf. (2010) 49.sz. (február 19.) 8.p. HU-ISSN 0133-185X.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 9.sz.jegyzet.

A harmadik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar jogi szemle*, XX.évf. (1939) 4.sz. (április). 156-160.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 182.sz.jegyzet ; 52.p. 385.sz.jegyzet.

HANSLIAN, Rudolf: *Der chemische Krieg.* [A vegyi háború.] Berlin, 1930, Mittler & Sohn. 411 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 13.sz.jegyzet.

Határrendőrség Kassán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXVII.évf. (1907) 131.sz. (VI.2.) 19.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 59.sz.jegyzet.

A határszéli rendőrség új otthona. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, VI.évf. (1908) 259.sz. (X. 29.) 26.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 75.sz.jegyzet.

HÁMORY Vilmos: A tömeggázvédelemről. *Magyar Katonai Közlöny*, XVIII.évf. (1930) 12.sz. 1197-1202.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 77.sz.jegyzet.

Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, VIII.évf. (1899) 66.sz. (III. 21.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 561.sz.jegyzet.

Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXIV.évf. (1904) 12.sz. (I. 12.) 7.p

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 562.sz.jegyzet + 563.sz.jegyzet.

Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szamos*, XLIII.évf. (1911) 61.sz. (III. 15.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 331.sz.jegyzet.

Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Eger-napló*, XLIX.évf. (1938) 185.sz. (XI. 22.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 121.sz.jegyzet.

Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LXIII.évf. (1941) 131.sz. (VI. 11.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 497.sz.jegyzet.

Házasság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Ujság*, XXV.évf. (1943) 219.sz. (IX. 28.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 499.sz.jegyzet.

Házasságkötés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XI.évf. (1930) 238.sz. (X.19.) 13.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 260.sz.jegyzet.

Háziipari szakosztály ülése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Lapok*, VIII.évf. (1939) 122.sz. (VI. 10.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 200.sz.jegyzet.

HEFFLER Konrád (szerk.): *A Rozsnyói Főgimnázium Értesítője az 1897-98. tanévről.* Rozsnyó, 1898, „Sajó Vidék” Könyvnyomda. 65 + 2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 54.sz.jegyzet.

A Heraldikai és Genealógiai Társaság tagja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Turul*, XXIX.évf. (1911) 1.Füzet. 189.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 480.sz.jegyzet.

Hevesmegyei Általános Építő Részvénytársaság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Központi Értesítő*, XLVI.évf. (1921) 17.sz. (V. 19.) 453.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 118.sz.jegyzet.

HÉJJAS Iván: HÉJJAS Iván: *Légi jog*. 1934, Első Kecskeméti Hírlapkiadó- és Nyomda Rt. I. köt. *Magyar polgári légijog*. Kecskemét, 144 p. ; II.köt. *Nemzetközi Hadilégijog*. Budapest, 126 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 44.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 40.sz.jegyzet; 129.p. 62.sz.jegyzet + 73.sz.jegyzet.

Hét nemzet repülői mutatkoznak be a budaörsi repülőtér ünnepélyes megnyitásán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LIX.évf. (1937) 138.sz. 12.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 80.sz.jegyzet.

HINTS Elek: A Bolyaiak exhumált földi maradványai. *Az Országos Orvostörténeti Könyvtár közleményei 42. Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica*. XIII.évf. (1967) 41.sz. 201-213.p. HU-ISSN 0301-1976.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 524.sz.jegyzet.

Hirdetések. *Balatonvidék*, V.évf. (1901) 51.sz. (XII.22.) 10.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 326.sz.jegyzet.

Hivatalos látogatás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Félegyházi Közlöny*, XXXI.évf. (1932) 20.sz. (V.8.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 308.sz.jegyzet.

Hivatalvizsgálat kezdődött a kecskeméti kapitányságnál. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kecskeméti Közlöny*, XVI.évf. (1934) 87.sz. (IV.19.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 165.sz.jegyzet.

Hogyan olvadt össze két minisztérium. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, XXIII.évf. (1932) 148.sz. (VII. 6.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 464.sz.jegyzet.

Honvédelmi határszolgálati utasítás a Magyar Királyi Honvédség, a Magyar Királyi Csendőrség, a Magyar Királyi Rendőrség, a Magyar Királyi Pénzügyőrség és az Állami Erdészet számára. Budapest, 1940, Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium. 33 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 83.sz.jegyzet + 84.sz.jegyzet.

HORVÁTH Attila: Az 1938-as környe bombázási gyakorlat közlekedési tapasztalatai. *Nemzetvédelmi Egyetemi Közlemények*, IV.évf. (2000) 1.sz. 263-275.p. HU-ISSN 1417-7323.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 83.sz.jegyzet.

Hósi halál. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXXV.évf. (1915) 188.sz. (VII. 8.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 440.sz.jegyzet.

A humanizmus nevében. *Pécsi Közlöny*, XVII.évf. (1910) 257.sz. (XI. 9.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 483.sz.jegyzet.

HUNKE, Heinrich: *Luftgefahr und Luftschutz*. [Légiveszély és légvédelem.] Berlin, 1935, Mittler & Sohn. 196 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 1.sz.jegyzet + 4.sz.jegyzet + 19.sz.jegyzet + 59.sz.jegyzet ; 110.p. 62.sz.jegyzet.

Hymen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Fővárosi Lapok*, XXVI.évf. (1889) 257.sz. (IX. 19.) 1903.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 566.sz.jegyzet.

I-Í

Az Iglói Diákszövetség Emléklapja 1930. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ország-Világ*, LI.évf. (1930) 47-52.sz. (XII.28.) 19.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 127.sz.jegyzet + 129.sz.jegyzet + 137.sz.jegyzet ; 47.p. 138.sz.jegyzet + 142.sz.jegyzet + 143.sz.jegyzet.

Az ínségakció megszervezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zalamegyei Ujság*, XV.évf. (1932) 237.sz. (X. 18.) 3.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 550.sz.jegyzet.

Az internálás ügyeinek új intézője. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XL.évf. (1920) 265.sz. (XI. 10.) 8.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 305.sz.jegyzet.

Az internáltak között. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, V.évf. (1914. október 23.) 272.sz. 5.p.
SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 56.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet.

Az Iparosítják Önképzőköre imponzánsan ünnepelt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Keszthelyi Hírlap*, XXVI.évf. (1903) 12.sz. (III. 22.) 3.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 388.sz.jegyzet.

Íránban bezárták az amerikai bankok fiókjait. (Szerkesztőségi közlemény.) *Népszava*, CVIII.évf. (1980) 25.sz. (I. 31.) 2.p. HU ISSN 0133-1701.
SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 18.sz.jegyzet.

Iskolatársak találkozája. (Szerkesztőségi közlemény.) *Balatonvidék*, XI.évf. (1907) 28.sz. (VII. 14.) 5.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 336.sz.jegyzet.

ISSEKUTZ Aurél kerületi rendőrfőkapitányt a belügyminisztériumba rendelték szolgálattételre. (Szerkesztőségi közlemény.) *Dunántúl*, XVI.évf. (1926) 257.sz. (XI.12.) 5.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 413.sz.jegyzet.

J

JAKABFFY Elemér: Krassó-Szörény vármegye története, különös tekintettel a nemzetiségi kérdésre. V. Krassó-Szörény vármegye tisztikara. *Magyar Kisebbség*, XIX.évf. (1940) 17.sz. (IX. 1.) 382-385.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 408.sz.jegyzet.

Jelesre feleltek a kolozsvári próbarendőrök. (Szerkesztőségi közlemény.) *Keleti Ujság*, XXIV.évf. (1941) 237.sz. (X. 17.) 4.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 526.sz.jegyzet.

Jellegadómozgás. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 14.sz. (IV.3.) 251.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 68.sz.jegyzet.

JESZENSZKY Andor: A rendőri bejelentőhivatalok rendszerének kiépítése a vidéken. *A Rend*, VI.évf. (1926) 26.sz. (IV. 3.) 5.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 486.sz.jegyzet.

JESZENSZKY Andor: A menekült oroszok helyzete a házassági jog szempontjából. *A Rend*, VI.évf. (1926) 64.sz. (VIII. 18.) 3.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 486.sz.jegyzet.

JESZENSZKY Andor: A moziengedélyek ügye Magyarországon. *Filmkultúra*, I.évf. (1928) 7.sz. (XI. 1.) 1-2.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 486.sz.jegyzet.

Jeszzenszky Andor dr. vidéki rendőrfőkapitány Szededen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 93.sz. (IV. 25.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 475.sz.jegyzet.

Jeszzenszky Andor vidéki főkapitány váratlan halála. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XIX.évf. (1943) 68.sz. (III. 25.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 434.sz.jegyzet.

Jeszzenszky Elemér főhadnagy. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Közlöny*, XIII.évf. (1905) 210.sz. (X. 7.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 441.sz.jegyzet.

Jeszzenszky Elemér hadapród. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XIX.évf. (1892) 45.sz. (VIII. 17.) 292.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 441.sz.jegyzet.

Jeszzenszky Elemér hadnagy. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XXI.évf. (1894) 34.sz. (VIII. 25.) 170.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 441.sz.jegyzet.

Jeszzenszky Ferenc halála. *Pécsi Napló*, XXI.évf. (1912) 258.sz. (XI. 13.) 2-3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 437.sz.jegyzet.

JOBST Ágnes: Dokumentum az államvédelmi tisztképzés megindításáról. *Betekintő*, IV.évf. (2010) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:* http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_2_jobst.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 58.sz.jegyzet + 61.sz.jegyzet; 216.p. 99.sz.jegyzet + 100.sz.jegyzet.

JOBST Ágnes: A Belügyminisztérium működésének szabályozása 1956 nyarán. *Betekintő*, V.évf. (2010) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:* http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2011_1_jobst_0.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 105.sz.jegyzet.

Jól sikerült a Katolikus Növédő vásárlás teadélutánja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XIX.évf. (1937) 283.sz. (XII. 14.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 565.sz.jegyzet.

Jubileumi közgyűlést tartott ma a rendőrség nyugdíjpótlója. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, XXX.évf. (1939) 66.sz. (III. 21.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 393.sz.jegyzet.

K

KAISER Ferenc: *A Magyar Királyi Csendőrség története a két világháború között.* Pécs, 2002, Pro Pannónia Kiadó Alapítvány. 175 p. HU-ISBN 963 90 7982 0. /Pannónia Könyvek/ HU-ISSN 0237-4277.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 79.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 46.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet; 130.p. 90.sz.jegyzet.

KALKBRENNER Antal (szerk.): *A Karánsebesi M. Kir. Állami Főgimnázium XI. évi értesítője az 1917-1918. iskolai évről.* Lugos, 1918, SZIKLAI Lajos Könyvnyomdája. 88 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 432.sz.jegyzet.

KALLÓS János (szerk.): *Gazdasági, pénzügyi és tőzsdei kompasz, 1942-1943. évre.* XVIII.évf. Budapest, 1942, Pesti Tőzsde. III.köt. Budapesti ipari és kereskedelmi részvénytársaságok. 1-669.p. , IV.köt. Vidéki ipari és kereskedelmi részvénytársaságok. 673-864 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 108.sz.jegyzet.

KATONA Klára: Konszolidálódó Határőrség. Határőrizetünk 1957 és 1963 között. 143-166.p. In OLMOSI Zoltán — SZABÓ Csaba et al. (szerk.): „*Amikor fellazult tételben fogalmazódott meg a világ.*” Magyarország a hatvanas években. Budapest, 2013, L'Harmattan-Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltára. 351 p. HU-ISBN 978 963 23 6740 8.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 114.sz.jegyzet + 115.sz.jegyzet + 116.sz.jegyzet.

KANYÓ Ferenc: Bevezető tanulmány. 7-140.p. In BLAZOVICH László (szerk.): *A második világháború szegedi hősei és áldozatai.* Szeged, 1996, Csongrád Megyei Levéltár. 487 p. + Mellékletek 24 p. /Tanulmányok Csongrád megye történetéből, XXIII./ HU-ISSN 0133-414X.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 574.sz.jegyzet.

Karácsond díszpolgára. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egri Népiújság*, XLIII.évf. (1926) 184.sz. (VIII. 15.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 115.sz.jegyzet.

KASSUBA Domokos: *A Ciszterci Rend Egri Katholikus Főgymnasiumának Értesítője az 1897-98. iskolai évről.* Eger, 1898, Az Érseki Lyceum Könyvnyomdája. 106 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 126.sz.jegyzet.

A katolikus egyház akciója a színjátszás és a film reformja érdekében. (Felkérésre közzétett cikk.) *Szentesi Napló*, XXIII.évf. (1941) 28.sz. (II.4.) 4-5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 240.sz.jegyzet.

Katolikus Ház létesítése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, VII.évf. (1925) 32.sz. (II. 10.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 603.sz.jegyzet.

Károly király útlevele. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXVI.évf. (1906) 106.sz. (IV. 18.)

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 24.sz.jegyzet.

Kedden délben megérkezett Budapestre a nyilas országvesztők második csoportja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Népszava*, Lévf. (1945) 93.sz. (X. 10.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 614.sz.jegyzet.

KELEMEN Sándor: Az adatgyűjtésről. 281-282.p. In SZŐCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 57.sz.jegyzet.

KEMPELEN Béla: *Magyar nemes családok XI. kötet, Vaál-Zsyzka. Pótlék és függelék.* Budapest, 1932, GRILL Károly Könyvkiadóvállalata. 610 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 554.sz.jegyzet + 564.sz.jegyzet.

KELLER László: London légvédelme a világháborúban. *Magyar Katonai Szemle*, IV.évf. (1934) III.sz. 144-157.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 1.sz.jegyzet + 7.sz.jegyzet.

KEPECS Ferenc: Halál egy dubaji luxusszállodában. *Népszava*, CXXXVII.évf. (2010) 48.sz. (február 26.) 13.p. HU-ISSN 0133-1701.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

A kerületi főkapitány helyettese. *Békésmegyei Közlöny*, LV.évf. (1928) 194.sz. (VIII. 28.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 295.sz.jegyzet.

A kerületi főkapitány Miskolcon. (Szerkesztőségi közlemény.) *Miskolci Napló*, XXVI.évf. (1926) 252.sz. (XI.6.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 82.sz.jegyzet.

A kerületi rendőrfőkapitány Nyíregyházán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nyírvidek*, XLVII.évf. (1926) 5.sz. (I.8.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 79.sz.jegyzet.

KESERŰ István: *A felszabadult Magyarország rendőri és határőrizeti szervezeteinek megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában 1944-1948.* Budapest, 1987, Rendőrtiszti Főiskola.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

KESERŰ István: *A határőrség megalakulása és tevékenysége a népi demokratikus forradalom időszakában.* Kandidátusi értekezés (MTA-TMB). Kézirat. Budapest, 1985.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zalamegye*, XIII.évf. (1894) 7.sz. (II. 18.) melléklet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 325.sz.jegyzet.

Keszthelyi Ipartestület közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, XLVI.évf. (1895) 104.sz. (IV. 17.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 325.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1889-90. tanévről. Keszthelyen, 1890, KÖVÁRI Károly. 72 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1890-91. tanévről. Keszthely, 1891, FARKAS János Könyvnyomdája. 131+2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1892. tanévről. Keszthely, 1892, FARKAS János Könyvnyomdája. 151+2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1893. tanévről. Keszthely, 1893, FARKAS János Könyvnyomdája. 147+1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1894. tanévről. Keszthely, 1894, FARKAS János Könyvnyomdája. 181+1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1895. tanévről. Keszthely, 1895, FARKAS János Könyvnyomdája. 227 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

A Keszthelyi Kir. Kath. Gymnasium értesítője az 1896. tanévről. Keszthely, 1896, FARKAS János Könyvnyomdája. 391 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

Képalírás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Tolnai Világlapja*, XXXI. évf. (1929) 11. sz. (III.3.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 98.sz.jegyzet.

Képalírás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Tolnai Világlapja*, XLII.évf. (1940) 7.sz. (II.14.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 160.sz.jegyzet.

Két villamos gázolás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Függetlenség*, XI.évf. (1943) 134.sz. (VI.16.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 275.sz.jegyzet.

Kiházásítási alapítvány. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szatmári Közlöny*, II.évf. (1911) 9.sz. (III. 25.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 332.sz.jegyzet.

Kim Dzsong Nam titkos gyásza. (Szerkesztőségi közlemény.) *Somogyi Hírlap*, XXIII.évf. (2012) 3.sz. (I. 4.) 11.p. HU-ISSN 0865-9125.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 26.sz.jegyzet + 27.sz.jegyzet.

Kinevezés joggyakornokká. *Igazságügyi Közlöny*, XI.évf. (1902) 2.sz. (II. 25.) 65.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 456.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, XXVI.évf. (1899) 66.sz. (XII. 28.) 301.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 270.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, X.évf. (1905) 20.sz. (V.14.) 152.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 58.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XII.évf. (1907) 26.sz. (VI.30.) 230.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 59.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XIII.évf. (1908) 47.sz. (XI.15.) 441.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 60.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Baranyavármegye Hivatalos Lapja*, XII.évf. (1909) 29.sz. (VII. 22.) 343.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 460.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XIV.évf. (1909) 12.sz. (III. 14.) 144.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 438.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XV.évf. (1910) 19.sz. (V.8.) 194.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 280.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XV.évf. (1910) 26.sz. (VI. 12.) 266.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 209.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1913) 10.sz. (III.9.) 68.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 61.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1913) 46.sz. (X.19.) 531.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 210.sz.jegyzet + 211.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXI.évf. (1916) 18.sz. (IV.23.) 465.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 63.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 37.sz. (VIII. 12.) 1102.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 214.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXIII.évf. (1918) 49.sz. (XI. 17.) 1612.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 64.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXIII.évf. (1918) 52.sz. (XII. 1.) 1734.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 215.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXV. évf. (1920) 23.sz. 767.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 65.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 41.sz. (IX.19.) 1874.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 217.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXIII.évf. (1928) 4.sz. (I. 22.) 76.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 237.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVI.évf. (1931) 2.sz. (I. 11.) 37.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 237.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVI.évf. (1931) 3.sz. (I. 18.) 49.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 222.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 39.sz. (IX.11.) 611.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 67.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXXVIII.évf. (1933) 52.sz. (XII.17.) 752.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 237.sz.jegyzet.

Kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XLIV.évf. (1939) 13.sz. (III. 26.) 378.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 232.sz.jegyzet.

Kinevezések az államrendőrséghez. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXIX.évf. (1920) 47.sz. (II. 26.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 285.sz.jegyzet + 286.sz.jegyzet.

Kinevezés a rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXVI.évf. (1906) 92.sz. (IV. 3.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 344.sz.jegyzet.

Kineveztek az országos központi főkapitányság vezetőjét és tisztviselőkarát. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XII.évf. (1931) 286.sz. (XII.17.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 66.sz.jegyzet ; 53.p. 415.sz.jegyzet.

A Kisfaludy Társaság ünnepi gyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLIX.évf. (1929) 97.sz. (IV.30.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 99.sz.jegyzet.

KISIMRE Ferenc: Díszülés a városházán. Hősök előtt tisztelegtek. *Délmagyarország*, LXXXVI.évf. (1996) 248.sz. (X. 24.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 576.sz.jegyzet.

KISS Dénes: Európai államok gázkészülődései. *Magyar Katonai Szemle*, VI.évf. (1936) 2.sz. 157-167.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 24.sz.jegyzet.

Kitüntetés átadása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 16.sz. (VIII. 15.) 195.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 423.sz.jegyzet.

Kitüntetések. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VI.évf. (1939) 21.sz. (XI.1.) 450.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 159.sz.jegyzet.

Kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 38.sz. (VIII.19.) 1130.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 71.sz.jegyzet ; 56.p. 595.sz.jegyzet.

Kitüntetések. *Budapesti Közlöny*, LII.évf. (1918) 17.sz. (I. 22.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 420.sz.jegyzet.

Kitüntetett rendőrtsztek és detektívek. *Magyar Országos Tudósító*, XXIII. évf. (1941) 340.sz. (XII. 20.) 4.kiadás. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 471.sz.jegyzet.

Kitüntetett rendőrtsztek és detektívek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ujság*, XVIII.évf. (1941) 291.sz. (XII.21.) 12.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 162.sz.jegyzet.

Kiutasították a Moszad-rezidenst. (Szerkesztőségi közlemény.) *Népszabadság* (budapesti kiadás), LXVIII.évf. (2010) 69.sz. (március 24.) 7.p. HU-ISSN 0133-1752.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

Kiutasítva. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Szó*, LXVII.évf. (2010) 118.sz. (május 25.) 2.p. SK-ISSN 0350-4182.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

A Kolozsvári Ev. Ref. Collégium (Elemi iskola, internátus és államilag segélyezett főgimnázium) Értesítője az 1910-1911-ik iskolai évről. Kolozsvárt, 1911. Kiadja az elöljáróság. 166 + 2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 500.sz.jegyzet.

A Kolozsvári „Ferenc-József” Magyar Királyi Tudomány-Egyetem Almanachja és Tanrendje az MCMI-II-ik tanév I. felére. Kolozsvár, 1901, Ajtai K. Albert (magyar polgár) Könyvnyomdája 125+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 207.sz.jegyzet; 50.p. 280.sz.jegyzet.

A Kolozsvári Ferenc-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMII-III-ik tanév I. felére. Kolozsvár, 1903, Ajtai K. Albert (magyar polgár) Könyvnyomdája. 132 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 501.sz.jegyzet.

A Kolozsvári Ferenc-József Magyar Királyi Tudomány-Egyetem almanachja és tanrendje az MCMV-VI-ik tanév I. felére. Kolozsvár, 1905, Ajtai K. Albert (magyar polgár) Könyvnyomdája. 143 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 501.sz.jegyzet.

Komárommegye. Nagyigmándi választókerület. (Szerkesztőségi közlemény.) *Alkotmány*, X.évf. (1905) 19.sz. (I. 21.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 101.sz.jegyzet.

KONCZ Aurélné (szerk.): *A Debreceni Református Leányközéiskola s a vele kapcsolatos internátus értesítője az 1922-23-ik iskolai évről.* Debrecen, 1923, Debrecen szab. kir. város és a Tiszántúli Ref. Egyházkerület Könyvnyomda Vállalata. 38+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 92.sz.jegyzet.

KONCZ Aurélné (szerk.): *A Debreceni Református Leányközéiskola s a vele kapcsolatos internátus értesítője az 1923-24-ik iskolai évről.* Debrecen, 1924, GÁRDOS és HOROVITZ Irodalmi és Nyomdai Vállalata. 53+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 93.sz.jegyzet.

KONCZ Aurélné (szerk.): *A Debreceni Református Leányközéiskola s a vele kapcsolatos internátus értesítője az 1924-25-ik iskolai évről.* Debrecen, 1925, Debrecen szab. kir. város és a Tiszántúli Ref. Egyházkerület Könyvnyomda Vállalata. 34+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 94.sz.jegyzet.

KONTZ Endre: A légi közlekedés rendészeti szabályai hazánkban. 192-204.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929.* Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 12.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 27.sz.jegyzet.

A kormányzó felavatta a budaörsi új repülőteret. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVII.évf. (1937) 139.sz. 7.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 80.sz.jegyzet.

Kormányzói újbóli elismerés. *Magyar Rendőr*, VIII. évf. (1941) 4. sz. (II.15.) 39.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 521.sz.jegyzet.

KORNIS Pál: A határőrség újjászervezése. 111-120.p. In Szócs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet; 215.p. 63.sz.jegyzet.

A koronázás ünnepe. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zalamegye*, XV.évf. (1896) 24.sz. (VI.14.) 24.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 335.sz.jegyzet.

Kossuth-pártiak. Nagyigmánd. (Szerkesztőségi közlemény.) *Alkotmány*, X.évf. (1905) 25.sz. (I. 28.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 102.sz.jegyzet.

KOVARCZ Zoltán: Aerokémiai támadás városok ellen. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 7.sz. 137-141.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 73.sz.jegyzet.

KOVÁCS Gábor: *A határőrizet alapelveinek érvényesülése az államhatár operatív biztosításában.* Egyetemi doktori disszertáció. (ZMKÁ) Kézirat. Budapest, 1987.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 24.sz.jegyzet + 30.sz.jegyzet; 215.p. 69.sz.jegyzet; 217.p. 183.sz.jegyzet + 185.sz.jegyzet.

KOVÁCS Zoltán András: *A Szálasi-kormány belügyminisztériuma. Rendvédelem, állambiztonság a nyilas korszakban.* Ph.D. disszertáció (PTE-BTK). Kézirat. Pécs, 2008. 306 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 34.sz.jegyzet.

KOZMA György: *Biró József, id. dr. csikpálfalvi főszolgabíró.* 348.p. In BÀN Péter et al. (szerk.): *Heves megye történeti arckönyve (1681–) 1687-2000.* Eger, 2011, Heves Megyei Levéltár. 608 p. HU-ISBN 978 963 72 4247 2. /A Heves Megyei Levéltár forráskiadványai, 14./ HU-ISSN 0230-676X.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 114.sz.jegyzet.

Könyvteni kell a hadirokkantak, özvegyek és árvák helyzetén. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXVIII.évf. (1929) 216.sz. (IX.24.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 100.sz.jegyzet.

KÖRMENDI Géza: Országgyűlési és helyhatósági képviselő-választások Tatán. *Limes Komárom-Esztergom Megyei Tudományos Szemle*, VI.évf. (1993). 2. sz. 63-77.p. HU-ISSN 0238-9266.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 274.sz.jegyzet.

Köszönet és elismerés. (Szerkesztőségi elismerés.) *Magyar Országos Tudósító*, XXVI.évf. (1944) 2.sz. (I. 3.) 3. kiadás. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 527.sz.jegyzet.

Köszönetnyilvánítás ÉLLÁSSY Imrétől. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XXXI.évf. (1900) 33.sz. (VIII.19.) II. melléklet.] 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 132.sz.jegyzet.

KÖVES Judit: Az évszázad pere elmaradt. *Népszava*, CXIII.évf. (1985) 275.sz. (november 23.) 2.p. HU-ISSN 0133-1701.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 5.sz.jegyzet.

Közigazgatási vizsgabizottság tagjainak kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 54.sz. (XII.18.) 2384.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 314.sz.jegyzet.

A közigazgatási bizottság ülése 1944. V. 8. Éliássy Sándor dr. bejelentése. *Fővárosi Közlöny*, LV. évf. (1944) 25. sz. (V.16.) 477-478.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 151.sz.jegyzet.

Közigazgatási gyakor nok. 91.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1904.* XXIII.évf. Budapest, 1904, Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal. 709 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 56.sz.jegyzet.

Községi közigazgatási tanfolyam igazgató-helyettesének és előadóinak kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 44.sz. (IX. 23.) 1354.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 506.sz.jegyzet.

KRISZTIN Ernő (szerk.): *Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesülete és a Vasvármegyei Múzeum III. Évkönyve. Annales Sabarienses III. 1927-1929.* Szombathely, 1929. Vasvármegye és Szombathely Város Kultúregyesületének kiadása. 108 + 2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 539.sz.jegyzet.

KRISZTINKOVICH Antal: Magyar kikelet. *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 19.sz. (X. 1.) 234-236.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 478.sz.jegyzet.

KRISZTINKOVICH Antal: A m. kir. rendőrség a Felvidéken. *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 22.sz. Ünnepi szám. (XI. 15.) 505-514.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 384.sz.jegyzet.

KRISZTINKOVICH Antal: Szatmárnémeti. *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 18.sz. (IX. 15.) 222.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 477.sz.jegyzet.

KROHNE, Rudolf: *Luftgefahr und Luftschutzmöglichkeiten in Deutschland.* [Légiveszély és légvédelmi lehetőségek Németországban.] Berlin, 1929, Mittler & Sohn. 83 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 13.sz.jegyzet + 20.sz.jegyzet.

Krónika. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 10.sz. (V. 15.) 124.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 476.sz.jegyzet.

KUNÁR György – MOYS Péter: Repülőtéri csendőrség a két világháború között. *Magyar Repüléstörténeti Konferencia Közleményei*, XXXV.évf. (2010) 35.sz. 41-48.p. HU-ISSN 1416-5287.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 8.sz.jegyzet + 25.sz.jegyzet + 39.sz.jegyzet + 44.sz.jegyzet; 129.p. 47.sz.jegyzet; 130.p. 79.sz.jegyzet + 94.sz.jegyzet.

KUROWSKI, Franz: *Der Lufkrieg über Deutschland.* [A légiháború Németország felett.] Düsseldorf - Wien, 1977, Kaiser Verlag. 400 p. DE-ISBN 370 43 4061 8.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 9.sz.jegyzet.

KUTTNER Gyula: A kelebiai határrendőrs kapitányság politikai csoportjának megszervezése, a csoport tevékenysége 1945-46-ban. In SZÖCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 41.sz.jegyzet + 51.sz.jegyzet + 64.sz.jegyzet.

Külföldi rendjel viselésének engedélyezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VIII.évf. (1941) 21.sz. (XI.1.) 374.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 161.sz.jegyzet.

KÜRTI Menyhért (szerk.): *A Ciszterci Rend Egri Szent Bernát Gimnáziumának Értesítője az 1928-1929. iskolai évről.* Eger, 1929, Érseki Líceumi Könyvnyomda. 79 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 128.sz.jegyzet.

L-Ly

A lakásügyi miniszteri biztos helyettese. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 23.sz. (I. 28.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 290.sz.jegyzet.

LAKY Imre: *Rendőrségi Útmutató.* Budapest, 1922, 512 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 356.sz.jegyzet.

Lám Dezső főkapitányhelyettes lesz a szegedi rendőrség ideiglenes vezetője? (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVII.évf. (1941) 101.sz. (V. 4.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 593.sz.jegyzet.

LÁSZLÓ Balázs: A Rainbow Warrior-ügy záróakkordja. *Tolna Megyei Népiújság*, XXXVI.évf. (1986) 160.sz. (július 9.) 2.p. HU-ISSN 0133-0551.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 5.sz.jegyzet.

LÁZÁR Stefan: A Moszad trükkje miatt dühös Berlin. *Magyar Nemzet* (budapesti kiadás), LXXIII.évf. (2010) 193.sz. (július 17.) 8.p. HU-ISSN 0133-185X.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 13.sz.jegyzet.

Legfelsőbb elismerés. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 41.sz. (IX. 25.) 845.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 305.sz.jegyzet ; 52.p. 369.sz.jegyzet ; 55.p. 520.sz.jegyzet.

Legfelsőbb elismerés. *Belügyi Közlöny*, XLV. évf. (1940) 34. sz. (VII.21.) 1231.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 422.sz.jegyzet.

Legteljesebb elismerését fejezte ki a rendőrfőkapitány. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kecskeméti Közlöny*, XVI.évf. (1934) 90.sz. (IV.22.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 165.sz.jegyzet.

Cs. LENGYEL Beatrix: Teleki László – az Országgyűlés halottja. Kiállítás a Magyar Nemzeti Múzeumban. *História*, XXXIII.évf. (2011) 8.sz. 26.p. HU-ISSN 0139-2409.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 22.sz.jegyzet.

A levegő hőseinek nagy paradéja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Friss Újság*, XXXXI.évf. (1936) 136.sz. 3.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 77.sz.jegyzet.

Légierő Parancsnokság. 145.p. In BARCZA Pál — HAJÓS László — KOMLÓSY Ferenc (szerk.): *Rendőrségi Zsebkönyv. Budapesti útmutató és címtár.* Budapest, 1942, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 460 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 93.sz.jegyzet.

Légi közlekedés. (Rendeletek.) Budapest, 1936, KEM. 40 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 69.sz.jegyzet + 77.sz.jegyzet.

LÉLEK József: Soltz Béla kardvívó emlékverseny. *Magyar Rendőr*, VIII.évf. (1941) 13.sz. (VII. 1.) 217.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 543.sz.jegyzet.

Lélekemelően szép ünnepségen avatták fel a zsidó hősi emlékművet. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Napló*, LVI.évf. (1933) 492.sz. (X. 31.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 543.sz.jegyzet.

LINHARDT, Andreas: *Feuerwehr im Luftschutz 1926-1945.* [Tűzoltóság a légvédelemben 1926-1945.] Norderstedt, 2002, Books on Demand. 224 p. DE-ISBN 383 11 3738 2.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 19.sz.jegyzet.

Lipthay Árpád képkiallítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egyetértés*, III.évf. (1921) 245.sz. (X.28.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 89.sz.jegyzet.

London kiutasított egy izraeli diplomatát a dubaji rajtaütés miatt. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Hírlap*, XLIII.évf. (2010) 69.sz. (március 24.) 11.p. HU-ISSN 1786-478X.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

LÓRÁNT Ármin: *A hadifogoly-kérdésről.* Budapest, 1915, Hedvig Imre Könyvnyomdája. 83 p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 65.sz.jegyzet + 66.sz.jegyzet + 67.sz.jegyzet.

LUKÁCS Lajos: Teleki László elfogásától öngyilkosságáig és a nemzetközi diplomácia. 112-116. p. In PRAZNOVSZKY Mihály – ROZSNYÓI Ágnes (szerk.): *Teleki és kora. Szirák 1985. november 12-13.* Salgótarján, 1987, Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága. 176 p. HU-ISBN 963 01 8013 8 / Discussiones Neogradenses, 3./ HU-ISSN 0236-7041.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 21.sz.jegyzet.

M

MADARÁSZ László: *Légi háború.* Budapest, Hornyánszky. I.köt. *A repülők harcászata.* 1927, 274 p. II.köt. *A repülők harcászata.* 1928, 436 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 63.sz.jegyzet.

Magas elismerés. *Belügyi Közlöny*, XXXIV.évf. (1929) 50.sz. (X.27.) 1109.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 153.sz.jegyzet; 50.p. 303.sz.jegyzet.

Magyar Állatvédők Országos Egyesülete. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Vadászság*, XXXIX.évf. (1939) 9.sz. (III.25.) 141.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 176.sz.jegyzet.

A magyar csendőr és a repülés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Szárnyak*, III.évf. (1940) 15.sz. 23-24.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 54.sz.jegyzet; 130.p. 92.sz.jegyzet.

Magyar Érdemrend adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLI.évf. (1936) 12.sz. (III.15.) 223.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 154.sz.jegyzet.

A Magyar Érdemrend Középkeresztjének adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLIV.évf. (1939) 55.sz. (XII. 3.) 1580.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 370.sz.jegyzet.

Magyar Érdemrend, Ezüst és Bronz Érdemkereszt adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 41.sz. (IX.25.) 844.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 158.sz.jegyzet.

A Magyar Királyi Államrendőrség debreceni kerületének segélyalapja. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egyetértés*, III.évf. (1921) 17.sz. (I.22.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 88.sz.jegyzet.

A Magyar Királyi Honvédelmi Ministerium, a Honvédség és Csendőrség Névkönyve 1895. évre, rendfokozati és beosztási kimutatással. Budapest, 1895, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 363p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 43.sz.jegyzet.

A Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XXXVIII.évf. (1933) 2.sz. (I.8.) 42.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 148.sz.jegyzet.

Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXVII.,XXVIII.,XIX.,XXX. 1919.,1920.,1921.,1922. Budapest, 1925, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 277 p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 32.sz.jegyzet.

Magyar Statisztikai Évkönyv. Új folyam. XXIII. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 880 p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 32.sz.jegyzet.

Magyar Társadalom Lexikonja. Budapest, 1930, Pallas Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság. 640+82.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 323.sz.jegyzet + 339.sz.jegyzet + 340.sz.jegyzet + 341.sz.jegyzet + 355.sz.jegyzet.

A Magyar Vörös Kereszt érdemkeresztjének adományozása. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 50.sz. (XII.12.) 690.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 156.sz.jegyzet; 50.p. 304.sz.jegyzet.

A Magyarországi Artista Egyesület miniszteri biztosának személyében beállott változás. *Belügyi Közlöny*, XXXVII.évf. (1932) 53.sz. (XII. 11.) 800.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 465.sz.jegyzet.

Magyarország légügyi hatóságai, egyesületei és légiforgalmi vállalatai. 134-141.p. (Szerkesztőségi közlemény.) In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929.* Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 40.sz.jegyzet; 129.p. 60.sz.jegyzet.

A Magyarországi Kegyes Tanítórend Tatai Algymnásiumának Értesítője az 1891-92. tanévről. Tata, 1892, ENGLANDER Jakab Könyvnyomdája. 75 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 53.sz.jegyzet.

Magyarország tisztí cím- és névtára 1915. XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 461.sz.jegyzet.

Magyarország tisztí cím- és névtára 1916. XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 461.sz.jegyzet.

Magyarország tisztí cím- és névtára 1917. XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 461.sz.jegyzet.

Magyarország tisztí cím- és névtára 1918. XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 461.sz.jegyzet.

Magyarország tisztí cím- és névtára 1940. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 306.sz.jegyzet.

Magyar Pénzügyi Compass 1929-1930. XXXIII.évf. Budapest, 1930, Stephaneum Nyomda és Könyvkiadó Rt. I.köt. 602 + 3 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 116.sz.jegyzet.

A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1925. 76-134.p. In PINCZÉS Zoltán (szerk.): *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1925.* Budapest, XXXIII.évf., 1925, Csendőrségi Lapok. 376 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 50.sz.jegyzet.

A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1942. 101-240.p. *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1942.* Budapest, L.évf., 1942, Csendőrségi Lapok. 427 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 93.sz.jegyzet.

A m. kir. csendőrség elhelyezése, 1944. 119-264.p. *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1944.* Budapest, LII.évf., 1944, Csendőrségi Lapok. 455 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 94.sz.jegyzet + 95.sz.jegyzet.

A m. kir. csendőrség rendszeresített létszáma, 1928. 314-335.p. In PINCZÉS Zoltán (szerk.): *A Magyar Királyi Csendőrség Zsebkönyve 1928.* Budapest, XXXVI.évf., 1928, Csendőrségi Lapok. 372 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 56.sz.jegyzet.

A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányának kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XLVIII.évf. (1943) 22.sz. (V. 23.) 921.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 517.sz.jegyzet.

M. kir. kerületi rendőrfőkapitányi teendők ideiglenes ellátása alóli felmentés és megbízás. *Belügyi Közlöny*, XXVII.évf. (1922) 34.sz. (VII.30.) 1534.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 143.sz.jegyzet.

A m. kir. rendőrség budapesti főkapitányává kinevezés. *Belügyi Közlöny*, XLII.évf. (1937) 40.sz. (X.3.) 581.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 149.sz.jegyzet.

A m. kir. rendőrség vidéki főkapitányává kinevezés. *Belügyi Közlöny*, XLV.évf. (1940) 12.sz. (III. 10.) 516.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 467.sz.jegyzet.

MANDEL Pál: A Szabadelvű Párt feloszlatása. *Az Ujság*, IV.évf. (1906) 101.sz. (IV. 12.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 103.sz.jegyzet.

MARKOVITS Árpád: A hátszág gáz- és légvédelme. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 1.sz. 47-59.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 31.sz.jegyzet + 50.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet ; 110.p. 63.sz.jegyzet + 66.sz.jegyzet + 69.sz.jegyzet + 87.sz.jegyzet + 92.sz.jegyzet.

A Maros-Váráshelyi Református Kollégium Államilag Segélyezett Főgimnáziumának és Elemi Iskolájának Értesítője az 1913-1914-ik iskolai évről. LVII. évf. (újfolyam LIII.évf.) Maros-vásárhely, 1914, PAÁL Gusztáv. 214.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 548.sz.jegyzet.

A Marosvásárhelyi Sport-Egyesület. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, XXVIII.évf. (1907) 229.sz. (X. 7.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 528.sz.jegyzet.

Marosvásárhely tisztújítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Medgyesi Ujság*, IX.évf. (1913) 372.sz. (II. 9.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 503.sz.jegyzet.

MÁTÉ György: Razzia a határszélen. Rendőrök és határőrök felszámolják a csempészbándákat. 283-284.p. In Szócs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 47.st.jegyzet.

A mátyásföldi repülőnap. (Szerkesztőségi közlemény.) *Aviatikai Értesítő*, IV.évf. (1928) 5.sz. 71.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 55.sz.jegyzet.

A Mátyásföldi repülőtér. (Szerkesztőségi közlemény.) *Aviatika*, III.évf. (1928) 7-8.sz. 83-85.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 52.sz.jegyzet + 55.sz.jegyzet.

MÁRSITS Rozina (szerk.): *A Kolozsvári Bentlakással Egybekapcsolt, Magyar Királyi Állami Felsőbb Leányiskola értesítője, az 1912-1913. tanévről.* Kolozsvár, 1913, STIEF Jenő és Társa Könyvsajtója. 86+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 264.sz.jegyzet.

Medek-Kernács hangverseny. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Jövő*, X.évf. (1928) 263.sz. (XI. 23.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 97.sz.jegyzet.

Meghívó. (Szerkesztőségi közlemény.) *Borászati Lapok*, L.évf. (1918) 40.sz. (X. 6.) 463.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 429.sz.jegyzet.

Megkezdődött a magyar automobilizmus egykézben való összpontosítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Közgazdasági és Közlekedési Tudósító*, IX.évf. (1936) 14.sz. (VII.1.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 391.sz.jegyzet; 53.p. 430.sz.jegyzet.

Megszüntették a vidéki kerületi rendőrfőkapitányságokat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LIII. évf. (1931) 286. sz. (XII.17.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 12.sz.jegyzet; 45.p. 66.sz.jegyzet.

A menekültekért. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LVII.évf. (1916) 255.sz. (IX.13.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 271.sz.jegyzet.

MEZEY Barna: A kivételes hatalom. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, IV.évf. (1994) 5.sz. 4-6.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1993. szeptember 21.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „Háború, forradalom, trianon” című V. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 64.sz.jegyzet.

MEZEY Barna: A kivételes hatalom jogi természete. *Jogtörténeti Szemle*, XVII.évf. (2015) 4.sz. 25-34.p. HU-ISSN 0237-7284.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 64.sz.jegyzet.

MEZEY Barna: Az első világháború jogi törvényhozói előkészítése: A kivételes hatalomról szóló 1912. évi 63. törvény-cikk. 11-18.p. In ÁDÁM János — SEGES Vladimir — PALLAI László et al. (szerk.): *Első világháború a Kárpátokban*. [Prvá svetová vojna v karpatoch. Перша світова війна в карпатах.] Eperjes, 2016, Eperjesi Egyetem. 336 p. SK-ISBN 978 805 55 1717 9.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 64.sz.jegyzet.

Méltatás. Dr. Oroszlány István emlékezete. (Szerkesztőségi közlemény. [V.I. szignó]) *Hidrológiai Közöny*, LXXXV.évf. (2005) 3.sz. (V. 1.) 13-14.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 496.sz.jegyzet.

A Miasszonyunk-ról Nevezett Szegény Iskolanővérek Szegedi Rom. Kat. Árpádházi Boldog Margit Leánygimnáziumának VIII. évkönyve, az 1941-42. iskolai évről. Szeged, 1942, Szegedi Új Nemzedék Lapv. Rt. 71+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 573.sz.jegyzet.

Mi Asszonyunkról Nevezett Női Kanonok Szerzetesrend Pécsi Róm. Kat. Szent Erzsébet Leánygimnáziumának Értesítője az 1935-1936. iskolai évről. Pécs, 1936, Dunántúl Pécsi Egyetemi és Könyvkiadó Nyomda. 99 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 571.sz.jegyzet.

MIHALCSIK Lajos: A határrendészeti kapitányságok 1945-1946. évi tevékenysége. 225-226.p. In Szöcs Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 40.sz.jegyzet.

Minisztériumi beosztásokban. 30.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927*. XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 463.sz.jegyzet.

Minisztériumi beosztásokban. 30.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1928*. XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 463.sz.jegyzet.

Minisztériumi beosztásokban. 36.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1929*. XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 463.sz.jegyzet.

Minisztériumi beosztásokban. 1.p. In DELLA VEDELLA Mihály (szerk.): *Nagy magyar compass 1929-1930*. LIII.évf. Budapest, 1930, dr. GALÁNTAI NAGY Sándor örökösei. I. rész. Pénzintézetek. 597 + 2 p. , II. rész. Iparvállalatok. 738 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 463.sz.jegyzet.

Minisztériumi beosztásokban. 33.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931*. XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 463.sz.jegyzet.

Minisztériumi vezető beosztásokban. 39.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1936*. XLIV.évf. Budapest, 1936, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 664 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 466.sz.jegyzet.

Minisztériumi vezető beosztásokban. 43.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1937*. XLV.évf. Budapest, 1937, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 762 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 466.sz.jegyzet.

Minisztériumi vezető beosztásokban. 45.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1938*. XLVI.évf. Budapest, 1938, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 677 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 466.sz.jegyzet.

Minisztériumi vezető beosztásokban. 50.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940*. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 466.sz.jegyzet.

MORISON, Frank: *War on Great Cities. A Study of the Facts*. [Háború nagyvárosok ellen. A tények vizsgálata.] London, 1937, Faber & Faber. 245 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 1.sz.jegyzet.

A Moszad magára vállalta. (Szerkesztőségi közlemény.) *Új Magyarország*, VII.évf. (1997) 234.sz. (október 7.) 1-2.p. HU-ISSN 1215-0185.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 9.sz.jegyzet.

Moszad-ügynököket büntettek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Népszava*, CXXXII.évf. (2004) 165.sz. (július 16.) 2.p. HU-ISSN 0133-1701.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 12.sz.jegyzet.

MOYS Péter: Légiforgalmi irányításunk története. I. rész. *A Repüléstörténeti Konferencia Közleményei*, XXVI.évf. (2001) 26.sz. 109-118.p. HU-ISSN 1416-5287.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 46.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet + 67.sz.jegyzet.

MOYS Péter: Repülőtér gondnokságok, repülőtéri csendőrség a két világháború közötti időben. *Magyar Szárnyak*, XXXII.évf. (2004) 32.sz. 230-234.p. HU-ISSN 1416-6577.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 5.sz.jegyzet + 25.sz.jegyzet + 40.sz.jegyzet ; 129.p. 46.sz.jegyzet.

MOYS Péter: A Magyar Királyi Csendőrség és a rejtett Légierők kapcsolata 1924-1938. *Magyar Repüléstörténeti Évkönyv*, XXXVIII.évf. (2013) 38.sz. 49-80.p. HU-ISSN 1416-5287.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 6.sz.jegyzet; 129.p. 54.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet; 130.p. 82.sz.jegyzet.

MOYS Péter: A polgári repülésbe rejtett Légierők. *Magyar Repüléstörténeti Évkönyv*, XXXIX.évf. (2014) 39.sz. 75-106.p. HU-ISSN: 1416-5287.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 7.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet; 129.p. 60.sz.jegyzet.

MUCSI Ferenc: Sajtó, cenzúra Magyarországon az első világháború idején. *Történelmi Szemle*, XXVII.évf.(1984) 1-2.sz. 192-202.p. HU-ISSN 0040-9634.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 25.sz.jegyzet.

MÜLLER Rolf: „Mindenkiről mindent tudni”. A besúgó hálózat megszervezése Magyarországon a II. világháborút követően. *Betekintő*, II.évf. (2008) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:*
http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2008_3_muller.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszer 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 40.sz.jegyzet.

MÜLLER Rolf: Az operatív technikai osztály 1956-1962. *Betekintő*, V.évf. (2011) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:*

http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2011_3_muller.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet; 215.p. 74.sz.jegyzet.

MÜLLER Rolf: *Az ellenőrzött tér – titkos figyelések a politikai rendőrségen*. Budapest, 2014, Hamvas Béla Kulturakutató Intézet. 125 p. HU-ISBN 978 615 53 6408 2.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet + 5.sz.jegyzet; 216.p. 110.sz.jegyzet.

Művészethetségek a rendőrtestületben. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XV.évf. (1934) 141.sz. (VI.24.) 14.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 322.sz.jegyzet; 55.p. 546.sz.jegyzet.

N-NY

NAGY György: *A határforgalom és a határforgalomellenőrzés története 1945-1980*. Egyetemi doktori disszertáció. (ZMNE) Kézirat. Budapest, 1987.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

NAGY György: *Határőrség 1957-2007*. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz. 57-65.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 112.sz.jegyzet.

NAGY György: *Magyarország határforgalmat ellenőrző szervezetének, a szervezet feladatrendszerének, alkalmazott módszereinek változásai 1945-1991*. Kandidátusi értekezés. (MTA) Kézirat. Budapest, 1996.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

NAGY József: *A BM Határőrség szervezetének, létszámának, területi elhelyezkedésének és tevékenységének fejlődése 1958-1989*. Hadtudományi egyetemi doktori disszertáció (ZMNE). Kézirat. Budapest, 1993.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

NAGY József: *A határőrség területi elhelyezkedésének, tevékenységének, szervezetének és létszámának fejlődése 1958-1998*. Ph.D. disszertáció (ZMNE). Kézirat. Budapest, 2000.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 192.sz.jegyzet.

Nagy Magyar Compass (Azelőtt Mihók-féle) 1937-1938. LXI.évf. Budapest, 1938, Globus Műintézet Rt. 522 + 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 604.sz.jegyzet.

Nagynyedi Műkedvelő Társulat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Polgár*, X.évf. (1876) 56.sz. (III. 9.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 195.sz.jegyzet.

Nagynyedi Műkedvelő Társulat alapszabályai. *Budapesti Közlöny*, XI.évf. (1877) 76.sz. (IV.4.) 2586.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 195.sz.jegyzet.

NAGYLAKI András: A szombathelyi Rákócziak. A 48. számú Rákóczi Ifjúmunkás Cserkészcsapat története a cserkészsajtó tükrében, 1920-1933. *Vasi Szemle*, LXVII.évf. (2013) 3.sz. 322-348.p. HU-ISSN 0505-0332.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 514.sz.jegyzet + 536.sz.jegyzet.

Nagyszabású parti. (Szerkesztőségi közlemény.) *Új Világ*, VI.évf. (1977) 28.sz. (VII. 15.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 569.sz.jegyzet.

Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1909. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára*, XXXVIII.évf. (1909). 887 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 135.sz.jegyzet.

Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1910. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1910*. XXXI.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 135.sz.jegyzet.

Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1911. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1911*. XXX.évf. Budapest, 1911, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 950 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 135.sz.jegyzet.

Nagyszaltnai járás közigazgatási gyakornoka és tiszteletbeli szolgabírója 1912. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1912*. XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 135.sz.jegyzet.

Nagyvárad th. város válságos órái. (Szerkesztőségi közlemény.) *Kecskemét és Vidéke*, II.évf. (1921) 89.sz. (IV.21.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 104.sz.jegyzet.

A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1885/86. tanévi értesítője. Nagy-Enyed, 1886, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 113+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 193.sz.jegyzet.

A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1887/88. tanévi értesítője. Nagyenyed, 1888, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 108+8p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 205.sz.jegyzet.

A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1891/92. tanévi értesítője. Nagyenyed, 1892, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 114+10p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 205.sz.jegyzet.

A Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola 1893/94. tanévi értesítője. Nagyenyed, 1894, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 122+10p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 205.sz.jegyzet.

Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Kollégium 1897/98. tanévi értesítője. Nagyenyed, 1898, Nagyenyedi Ev. Ref. Bethlen-Főiskola Igazgatósága. 147+11p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 206.sz.jegyzet.

A Nagyszébeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője az 1896/7. Tanév. [Programm des k. k. Staats-Gymnasiums in Hermannstadt für das Schuljahr 1896/7.] Nagy-Szeben, 1897, Nagyszébeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium. 134 +2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 207.sz.jegyzet.

A Nagyszébeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium Értesítője az 1898-99. iskolai évről. [Programm des k. k. Staats-Gymnasiums in Hermannstadt für das Schuljahr 1898/99.] Nagy-Szeben, 1899, Nagyszébeni Magyar Királyi Állami Főgimnázium. 128+4p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 278.sz.jegyzet + 279.sz.jegyzet.

NAGYVÁRADI Sándor — M. SZABÓ Miklós — WINKLER László: *Fejezetek a magyar katonai repülés történetéből.* Budapest, 1986, Műszaki Kiadó. 305.p. HU-ISBN 963 10 6695 9.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 25.sz.jegyzet.

- Negyedszázad a főkapitányi székekben.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 16.sz. (I. 21.) 3-4.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 585.sz.jegyzet.
- Negyven magyar író levele Baksa János rendőrfőtanácsoshoz.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Ujság*, IX.évf. (1927) 150.sz. (VII.6.) 10.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 585.sz.jegyzet.
- A Nemzeti Bank új váltóbíráli a miskolci kamara kerületében.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Jövő*, XII.évf. (1930) 1.sz. (I. 1.) 7.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 117.sz.jegyzet.
- Nemzeti közvélemény címen.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 10.sz. (V. 15.) 228.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 321.sz.jegyzet.
- Nemzetvédelmi Kereszt adományozása.** *Budapesti Közlöny*, LXXV.évf. (1941) 208.sz. (IX. 14.) 6.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 597.sz.jegyzet.
- NÉMETH Dezső:** Az új Honvéd Határőrség. 266-271.p. In Szócs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —
ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 17.sz.jegyzet.
- Névjegyzéke azoknak, akik az 1902-3. tanévben a magyarországi egyetemeken, műegyetemen és jogakadémiákon kintüntetés-sel, illetőleg dicsérettel tettek vizsgálatot.** (Közzététel a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternek 1902. évi 14705. sz. a kiadott rendelete folytán.) *Hivatalos Közlöny*, XI.évf. (1903) 19.sz. (IX.1.) 434/5.p. Melléklet 2 p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 55.sz.jegyzet.
- Nincsen rendőr Komáromban.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Est*, VIII.évf. (1917) 12.sz. (I.12.) 5.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 164.sz.jegyzet.
- Nyugalalmazták Éliássy Sándor budapesti rendőrfőkapitányt.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, LXV.évf. (1944) 82.sz. (IV.13.) 3.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 151.sz.jegyzet.
- Nyugdíjazások a rendőrségen.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LIII.évf. (1933) 1.sz. (I.1.) 6.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.
- O-Ö**
- Operatív Nyilvántartási Szabályzat a BM. II/3. Osztálya részére.** Budapest, 1962, BM. 32 p.
ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.6. (BM Politikai Nyomozó Főosztály iratai) 13.doboz. BM 10-21/5/1962.
ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 90.sz.jegyzet.
- Ordre de bataille a kolera ellen.** (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, VIII.évf. (1910) 205.sz. (VIII.30.) 7-8.p.
ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 76.sz.jegyzet.
- ORGOVÁNYI István:** A politikai rendőrség hálózati munkájának szabályozása 1954 és 1989 között. *Betekintő*, IV.évf. (2010) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569.
A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. Világhálón: http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2010_3_organvai.pdf
ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 88.sz.jegyzet; 217.p. 186.sz.jegyzet.

ORGOVÁNYI István: Az Államvédelmi Hatóság Határőrség felderítő osztályának megszervezése és tevékenysége 1950 és 1956 között. - I. rész. *Betekintő*, IX.évf. (2015) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:*

http://epa.oszk.hu/01200/01268/00033/pdf/EPA01268_betekinto_2015_1_3.pdf

- II. rész. *Betekintő*, IX.évf. (2015) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:* http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok2015_2_orgovanyi.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 28.sz.jegyzet; 215.p. 65.sz.jegyzet + 70.sz.jegyzet + 72.sz.jegyzet + 73.sz.jegyzet + 76.sz.jegyzet + 78.sz.jegyzet + 79.sz.jegyzet; 216.p. 82.sz.jegyzet + 83.sz.jegyzet + 85.sz.jegyzet + 86.sz.jegyzet + 89.sz.jegyzet + 103.sz.jegyzet + 104.sz.jegyzet.

ORGOVÁNYI István: A magyar határőrizeti és határvédelmi szervek jelentései a csehszlovákiai magyarság kitelepítéséről 1946-1947. *Betekintő*, X.évf. (2016) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:* http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok2016_1_orgovanyi_0.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 33.sz.jegyzet.

ORGOVÁNYI István: Menekülés a Vasfüggönyön át Tiltott határátlépések 1945 és 1950 között. *Betekintő*, XI.évf. (2017) 1.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.

Világhálón: http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok2017_1_%20orgovanyi.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 35.sz.jegyzet.

Az orosz emigráció szervezkedése Budapesten. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Nép*, VII.évf. (1925) 62.sz. (III. 17.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 462.sz.jegyzet.

Ifj. Oroszlány Endre diplomaszerezése. 233.p. + 256.p. In: *A Budapesti M. Kir. József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem 1940/41. tanévének megnyitáskor, valamint az 1939/40.tanév ünnepélyein tartott beszédek és az 1939/40. tanévi évkönyv.* Budapest, 1941, Pátria Irodalmi Vállalat és Nyomdai Részvénytárs. 293+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 498.sz.jegyzet.

Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, (Személyes Ügyek.) LIV. évf. (1942) 38.sz. (IX. 22.) 851.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 498.sz.jegyzet.

Ifj. Oroszlány Endre katonai elismerései. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*, (Személyes Ügyek.) LV.évf. (1943) 44.sz. (XI. 6.) 1486.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 498.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre kitüntetései. 145.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára*, XLIX.évf. (1942) 145.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 523.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 155.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára*, XXXVIII.évf. (1909) 887 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 502.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 159.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1910.* XXIX.évf. Budapest, 1910, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 932 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 502.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 161.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1911.* XXX.évf. Budapest, 1911, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 950 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 502.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 163.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1912.* XXXI.évf. Budapest, 1912, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 981 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 502.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre rendőrfogalmazó. 162.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1913.* XXXII.évf. Budapest, 1913, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1014.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 502.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 175.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914.* XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 504.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 176.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1915.* XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 504.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 191.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916.* XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 504.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre I. osztályú rendőrkapitány. 197.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1917.* XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 504.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 79.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 538.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 81.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 538.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 95.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 538.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 87.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1931.* XLI.évf. Budapest, 1931, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 631 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 538.sz.jegyzet.

Oroszlány Endre tanfolyami előadó. 95.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1932.* XLII.évf. Budapest, 1932, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 643 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 538.sz.jegyzet.

Oroszlány István hadnagy kinevezése és dicsőítő oklevele. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára,* (Személyes Ügyek) LVI.évf. (1944) 12.sz. (III. 22.) 231.p. + 271.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 495.sz.jegyzet.

Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 43.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1936.* XLV.évf. Budapest, 1936, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 664.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 391.sz.jegyzet; 53.p. 430.sz.jegyzet.

Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 47.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1937.* XLV.évf. Budapest, 1937, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 762.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 391.sz.jegyzet.

Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 49.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1938*. XLVI.évf. Budapest, 1938, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 677.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 391.sz.jegyzet.

Országos Közlekedésrendészeti Bizottság. 57.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940*. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 391.sz.jegyzet; 53.p. 430.sz.jegyzet.

Az Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság elnökének, helyettes elnökének és tagjainak kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XLVIII.évf. (1943) 2.sz.(I.10.) 74.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 48.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1937*. XLV.évf. Budapest, 1937, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 762.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet ; 52.p. 391.sz.jegyzet.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 50.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1938*. XLVI.évf. Budapest, 1938, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 677.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 58.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1940*. XLVII.évf. Budapest, 1940, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 760.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 59.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1942*. XLIX.évf. Budapest, 1942, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 963.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 60.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1943*. L.évf. Budapest, 1943, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1031.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság tagja. 63.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1944*. LI.évf. Budapest, 1944, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1062.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

O'SVÁTH Andor (szerk.): *Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyselőre egyesített vármegyék múltja és jelene*. 1938, Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene kiadóhivatala. 936 p. / *Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene*, 1./

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 270.sz.jegyzet.

Az öngyilkos bankigazgató. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XX.évf. (1900) 59.sz. (III. 1.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 113.sz.jegyzet.

Az ötödik büntetőjogi továbbképző tanfolyam. *Magyar jogi szemle*, XXII.évf. (1941) 7.sz. (április). 151-155.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 182.sz.jegyzet; 54.p. 479.sz.jegyzet.

PALIK Mátyás: A repülésirányítás története. 9-37.p. In: PALIK Mátyás et al. (szerk.): *A repülésirányítás alapjai*. Budapest, 2018, Dialóg Campus. 205 p. HU-ISBN 978 615 58 89431.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 21.sz.jegyzet + 23.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1892/3. tanévről. Pancsova, 1893, WITTIGSGHLAGER K. 89+1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1893/4. tanévről. Pancsova, 1894, WITTIGSGHLAGER K. 2 + 84 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1895/6. tanévről. Pancsova, 1896, WITTIGSGHLAGER K. 90 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1896/7. tanévről. Pancsova, 1897, WITTIGSGHLAGER K. 104 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1897/8. tanévről. Pancsova, 1898, WITTIGSGHLAGER K. 107 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1898/9. tanévről. Pancsova, 1899, WITTIGSGHLAGER K. 75 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

A Pancsovai Magyar Királyi Állami Főgymnásium értesítője az 1899-1900. tanévről. Pancsova, 1900, WITTIGSGHLAGER K. 89 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 405.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A dualista Magyarország határőrizeti rendszerének kialakulása. *Belügyi Szemle*, XXX.évf. (1982) 10.sz. 44-51.p. HU-ISSN 0133-6738.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: *A magyar állam határőrizete 1920-1941.* Kandidátusi értekezés (MTA). Kézirat. Budapest, 1990. I.köt. 264 p. + II.köt. 265-567 p. melléklet.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet; 218.p. 192.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Magyar Királyi Határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, III.évf. (1993) 4.sz. 21-50.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1992 szeptember 29-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „A dualista Magyarország rendvédelme” című IV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A polgári Magyarország határőrizeti szervezetének kialakulása, tevékenységének jellemzői, a két világháború közötti magyar határőrizet változásai. *Határőrségi Tudományos Közlemények*, IV.évf. (1994) 1.sz. 4-23.p. HU-ISSN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A magyar határőrizet 1867-1945. *Határőrségi Tanulmányok*, V.évf. (1997) 1. sz. különszáma. 11-35. p. HU-ISSN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Magyar Királyság rendvédelme 1867-1919. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, IX.évf. (1999) 10.sz. 98-147.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1998. szeptember 22.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A nyugati rendvédelem hatása a XIX-XX. századi magyar rendvédelemre*” című X. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: *Rendőrség a határőrizetben*. Budapest, 2003, Tipico Design. 266 p. HU-ISBN 963 76 2332 9. /Rendvédelem a határokon a XIX-XX. században, 3./ HU-ISSN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A magyar állam határőrizete a kiegyezéstől a II. vh-ig. 74-109.p. In BODA József (szerk.): *A magyar polgári rendvédelem a XIX-XX. században. A magyar büntetés-végrehajtás, csendőrség, határőrség, koronaőrőség, rendőrség, vám- és pénzügyőrség*. Budapest, 2004, Belügyminisztérium Nemzetközi Oktatási Központ – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány. 215 p. A tanulmány korábbi változata 2003. nyarán Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Alapítvány által szervezett magyar rendvédelem-történeti témájú nyári szabadegyetemen. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata. HU-ISBN 963 21 4995 5.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A határszéli csendőrség állambiztonsági feladatai. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI.évf. (2005) 14.sz. 91-94.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata — német nyelven — 2002 februárjában Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Csendőrség-történeti Szakosztálya által szervezett tudományos rendezvénysorozat „*A csendőrség Magyarországon*” című II. szimpoziumján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 15.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI. évf. (2005) 13.sz. 105-113.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata — német nyelven — 2001. áprilisában, Párizsban hangzott el a Francia Nemzeti Csendőrség és a Sorbon Egyetemcsoport közös szervezésében „*Csendőrségek a XIX-XX. században*” címmel megvalósított nemzetközi tudományos történeti konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A dualizmuskori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség. *Határrendészeti Tanulmányok*, III.évf. (2006) 1.sz. 5-46.p. HU-ISSN 1786-2345. A tanulmány korábbi változata 2006. január 17-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Határőrség Országos Parancsnoksága közös szervezésében megvalósított konferencián. „*Az ezeréves magyar rendvédelem*” című XIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A dualizmuskori magyar rendvédelem és határőrizet. A Magyar Királyi Határrendőrség. *Határrendészeti Tanulmányok*, III.évf. (2006) 1.sz. 5-46.p. HU-ISSN 1786-2345. A tanulmány korábbi változata 2006. január 17-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság és a Határőrség Országos Parancsnoksága közös szervezésében megvalósított konferencián. „*Az ezeréves magyar rendvédelem*” című XIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIII.évf. (2007) 16.sz. 90-93.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2002.

november 12-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A rendvédelmi szakképzés története*” című XVI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 9.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A magyar rendvédelem személyi állományának humán viszonyai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIV.évf. (2008) 17.sz. 57-87.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2003. november 11-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A rendvédelem humán viszonyai*” című XVII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 21.sz.jegyzet + 22.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Rendőrség a magyar határőrizetben. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XV. évf. (2008) 18. sz. 88-97.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2004. október 13.-án Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában Európában a XIX-XX. században*” című XVIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A dualizmus kori magyar rendvédelem. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII. évf. (2010) 21.sz. 66-84.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 05.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII. évf. (2010) 21.sz. 85-100.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 05.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Magyar Királyság határrendőrsége. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVIII.évf. (2010) 21.sz. 101-116.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2007. október 5-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A magyar rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században*” című XXI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIX.évf. (2010) 22.sz. 60-76.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2008. október 10.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatásai nemzeti rendvédelmünkre*” című XXII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIX.évf. (2010) 22.sz. 96-123.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2008.október 10.-én budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*Másfél évtized rendszerváltozásainak hatásai nemzeti rendvédelmünkre.*” című XXII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 12.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet

PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXI. évf. (2011) 24. sz. 80-90.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009. december 3.-án, Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005*” című XXIV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 90.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XX.évf. (2011) 23.sz. 124-143.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2009. október 9.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferencia-sorozatnak „*A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek*” című XXIII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 47.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1867-1914. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII. évf. (2012) 25.sz. 80-84.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2010 december 6.-án Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk*” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Az egységes állami fizetési rendszer és a szakterületi rendfokozati rendszerek a polgári magyar állam rendvédelmében. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII. évf. (2012) 26.sz. 105-119.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai 1867-1945. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXII. évf. (2012) 25.sz. 85-103.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2010 december 6.-án Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „*A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk*” című XXV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI József: *A Magyar Királyi Csendőrség. Az első magyar polgári, központosított közbiztonsági őrtestület 1881-1945.* Budapest, 2012, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 281 p. HU-ISBN 978 963 08 4794 0. /A magyar rendvédelem-történet öröksége, 2./ HU-ISSN 2062-8447.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 19.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A dualizmuskori Magyar Királyság határrendőrsége. 45-59.p. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zolán: *A modernkori magyar határrendészet száztiz éve.* Budapest, 2013, Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozata. 298 p. HU-ISBN 978 963 08 6212 7.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 43.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII. évf. (2013) 27-28-29-30.sz. 141-154.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2011. november 11-én, Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „*Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar rendvédelemben*” című XXVI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 79.z.jegyzet.

PARÁDI József: Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIII. évf. (2013) 31-32-33-34.sz. 121-146.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2014. február 21-én, Budapesten hangzott el, a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos szimpozió sorozatnak „A kivételes hatalom és a közbiztonság” című XIV. szimpozionján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata. 138.p. 59.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 14.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A dualizmus kori és a két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIV. évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 71-80.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Határőrizet, rendőrség és humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIV. évf. (2014) 39-40-41-42.sz. 99-118.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 25.p.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 12.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXV. évf. (2015) 43-44-45-46.sz. 77-84.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 13.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 28.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség nyugellátása. 193-206.p. In BODA József — PARÁDI József et al. (szerk.): *Tanulmányok a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelem-történetéből*. Budapest, 2015, Nemzeti Közszolgálati Egyetem — Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 244 p. HU-ISBN 978 615 55 2746 3. /Magyar rendvédelem-történeti tanulmányok, 2./ HU-ISSN 2415-9875.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVI. évf. (2016) 51.sz. 43-56.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Az igazolványos altisztek. *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiones Historiae Praesidii Ordinis)* XXVI. évf. (2016) 51-52. sz. 191-197.p. HU-ISSN 1785-3257.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

PARÁDI József: Magyar rendvédelem 1867-1918. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XVII. évf. (2017) 53.sz. 33-52.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 14.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARÁDI Ákos: A magyar állami rendőrségek képzése. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXIX. évf. (2019) 58.sz. 129-162.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 16.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A magyar rendvédelem 1919-1941. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII. évf. (2017) 54.sz. 59-92.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 14.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

PARCS Imre: Csempészfogás a század törzsnél. 306.p. In SZÓCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 56.sz.jegyzet.

PATAKY Iván – ROZSOS László – SÁRHIDAI Gyula: *Légi háború Magyarország felett*. I.köt. Debrecen, 1992, Zrínyi Kiadó. 271 p. HU-ISBN 963 32 7154 1. II.köt. Budapest, 1992, Zrínyi Kiadó. 361 p. HU-ISBN 963 32 2163 0.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 30.sz.jegyzet.

Pályadíj kitűzése. 16-17.p. In KOVÁTS Benedek (szerk.): *A Marosvásárhelyi Református Kollégium Évkönyve az 1942-43. iskolai évről*. Marosvásárhely, 1943, Marosvásárhelyi Református Kollégium. 90+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 436.sz.jegyzet.

PETHŐ Ádám (szerk.): *A légi közlekedés jogszabályai*. Budapest, 1943, Urbányi Ny. 274.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 12.sz.jegyzet + 16.sz.jegyzet; 129.p. 66.sz.jegyzet.

PETRÓCZY István: *Veszélyben minden magyar város*. Budapest, 1930. Centrum Ny. 78 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 23.sz.jegyzet + 59.sz.jegyzet; 110.p. 65.sz.jegyzet + 75.sz.jegyzet + 88.sz.jegyzet + 91.sz.jegyzet.

PETRÓCZY István (szerk.): *Légvédelmi képes-katé. Hogyan védekezünk légitámadás ellen?* Budapest, 1936, Centrum Ny. 95 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 13.sz.jegyzet + 18.sz.jegyzet.

PETRÓCZY István: Mit végeztek az egyes államok 1931-ben a polgári légvédelem terén? *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 4. sz. 245-252.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 12.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet.

Pénteken temetik. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XIX.évf. (1943) 5.sz. (I. 8.) 3-4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 577.sz.jegyzet + 602.sz.jegyzet.

Pompás sportgyakorlatok. (A RH. munkatársától.) *Reggeli Hírlap*, XXXVII.évf. (1928) 41.sz. (II.19.) 17.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 96.sz.jegyzet.

P-né Gy. E. szignó: Emlékezés. 169 éve történt eseményekre emlékezünk. *Igmándi Hírnök*, XXVI.évf. (2017) 3.sz. (április) 2.p. és 6-7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 38.sz.jegyzet.

Polgármester választás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, XXIII.évf. (1901) 67.sz. (III. 8.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 488.sz.jegyzet.

Postatisztviselők műsoros táncestélye. (Szerkesztőségi közlemény.) *Egyetértés*, VI.évf. (1924) 39.sz. (II.16.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 95.sz.jegyzet.

Pro-Patria. *Budapesti Hírlap*, XXXV.évf. (1915) 191.sz. (VII. 11.) 18.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 440.sz.jegyzet.

PUNKA György – SÁRHIDAI Gyula: *Magyar Sasok. A Magyar Királyi Honvéd Légierő, 1920-1945.* Budapest, 2007, Zrínyi Kiadó. 203 p. HU-ISBN 978 963 32 7423 1.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 68.sz.jegyzet.

PUSZTAI János — VÁNYAI László: *100 év a Tisza fölött. A szegedi repülés története.* Szeged, 2015, Szegedi Közlekedési Kft. 336.p. HU-ISBN 978 963 12 3330 8.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 61.sz.jegyzet.

R

Razziák a határsávban. 325-326.p. In Szőcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 45.sz.jegyzet.

RÁCZ Béla: A Belügyminisztérium újjászervezése, 1944. december–1948. július. *Levéltári Közlemények*, XLI.évf. (1970) 1.sz. 89-131.p. HU-ISSN 0024-1512.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 236.sz.jegyzet.

A RAC elnöke. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Országos Tudósító*, XX.évf. (1938) 68.sz. (III.26.) 8. kiadás. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 173.sz.jegyzet.

A RAC Evezős Osztályának közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Rend*, VI.évf. (1926) 48.sz. (VI.23.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 170.sz.jegyzet.

RAC közgyűlés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LI.évf. (1931) 88.sz. (IV.19.) 16.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 170.sz.jegyzet.

RAKOVSKYK érkezése. A bevonulás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nyírvidék*, XLVII.évf. (1926) 264.sz. (XI.20.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 105.sz.jegyzet.

RATKOVICS Milán: Az épületek és a légi háború. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 6.sz. 134-139.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 57.sz.jegyzet; 110.p. 68.sz.jegyzet + 82.sz.jegyzet.

RAVASZ István — SZLJJ Jolán (szerk.): *Magyarország az első világháborúban. Lexikon A – Zs.* Budapest, 2000, Petit Real. 851 p. HU-ISBN 963 92 6701 5.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 7.sz.jegyzet + 8.sz.jegyzet + 9.sz.jegyzet + 23.sz.jegyzet + 24.sz.jegyzet.

David REICH: The Great Escape. [A Nagy Menekülés.] *American*, LXIII.évf. (2013) 3.sz. (V.) 28-31.p. USA-ISSN —

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 18.sz.jegyzet.

REKTOR Béla: *A Magyar Királyi Csendőrség oknyomozó története.* Cleveland, Ohio, USA, 1980, Árpád Könyvkiadó Vállalat. 552 p. USA-ISBN 093 42 1401 8.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 95.sz.jegyzet.

Rendjelviselési engedély. *Belügyi Közöny*, XLII.évf. (1937) 10.sz. (III. 7.) 145.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 242.sz.jegyzet.

Rendjelviselési engedély. *Belügyi Közlöny*, XLIII. évf. (1938) 39. sz. (IX. 11.) 824.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 155.sz.jegyzet; 49.p. 245.sz.jegyzet.

Rendőrgyakornoki kinevezés. *Budapesti Közlöny*, XL.évf. (1906) 787.sz. (IV. 3.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 343.sz.jegyzet.

A rendőrhősök emlékezete. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, III.évf. (1928) 22.sz. (XI.15.) 3-8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 181.sz.jegyzet.

Rendőri díszszemle Szegeden. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, XVI.évf. (1940) 95.sz. (IV. 27.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 475.sz.jegyzet.

A rendőri újságírók küldöttsége a vidéki főkapitánynál. *Magyar Országos Tudósító*, XXII.évf. (1940) 70.sz. (III. 11.) 6. kiadás. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 469.sz.jegyzet.

Rendőrök közös szentáldozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Új Nemzedék*, XI.évf. (1929) 55.sz. (III. 7.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 610.sz.jegyzet.

Rendőrpalotát építenek Nyíregyházán. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nyírvidek*, XLVI. évf. (1925) 112.sz. (V.19.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 78.sz.jegyzet.

Rendőrségi cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XLI.évf. (1936) 2.sz. (I. 12.) 28.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 589.sz.jegyzet.

Rendőrségi cím és jelleg adományozások. *Belügyi Közlöny*, XLIV.évf. (1939) 6.sz. (II. 5.) 165.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 416.sz.jegyzet.

Rendőrségi cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XLV.évf. (1940) 33.sz. (VII. 14.) 1193.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 5.sz.jegyzet.

Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XXXIX.évf. (1934) 34.sz. (VIII. 5.) 562.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 298.sz.jegyzet; 51.p. 360.sz.jegyzet ; 55.p. 510.sz.jegyzet.

Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XL.évf. (1935) 28.sz. (VII.14.) 419.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 359.sz.jegyzet.

Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XLIII.évf. (1938) 30.sz. (VII. 10.) 585.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 590.sz.jegyzet.

Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XLV.évf. (1940) 2.sz. (I. 14.) 116.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 511.sz.jegyzet.

Rendőrségi kinevezések, cím- és jellegadóományozások. *Belügyi Közlöny*, XLVI.évf. (1941) 2.sz. (I. 12.) 90.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 512.sz.jegyzet.

Rendőrségi kitüntetések. *Belügyi Közlöny*, XLVII.évf. (1942) 21.sz. (V.17.) 947.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 163.sz.jegyzet; 53.p. 424.sz.jegyzet ; 54.p. 472.sz.jegyzet ; 55.p. 522.sz.jegyzet ; 56.p. 598.sz.jegyzet.

Rendőrségi Zsebkönyv 1929. IX.évf. (1929) Budapest, 1929, Pallas Rt. 737+5p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 219.sz.jegyzet.

A rendőrség köréből. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 177.sz. (VIII. 6.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 292.sz.jegyzet.

A rendőrség tisztikarának és legénységének karácsonyi szent áldozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LV.évf. (1933) 286.sz. (XII. 17.) 22.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 394.sz.jegyzet.

A rendőrségről. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 33.sz. (II.10.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 290.sz.jegyzet.

Rendőrtisztek Atlétikai Klubjának táncestje. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLIII.évf. (1923) 22.sz. (I.28.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 91.sz.jegyzet.

A Rendőrtiszti Atlétikai Club jubiláris közgyűlése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LVIII.évf. (1936) 146.sz. (VI. 27.) 20.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 316.sz.jegyzet.

A Rendőrtiszti Atlétikai Club története 1921-1931. Vác, 1932, Váci Királyi Országos Fegyintézet Könyvnyomdája. 178 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 170.sz.jegyzet.

A Rendőrtiszti Atlétikai Club újonnan megválasztott tisztikara. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 9.sz. (V.1.) 215.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 316.sz.jegyzet.

Repülőtéren kívüli fel- és leszállások engedélyezésének feltételei. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Közlekedés*, V.évf. (1933) 11.sz. 166.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 24.sz.jegyzet.

RÉDEY Miklós — BOKELBERG Ede: *Budapesti útmutató. Rendőrségi zsebkönyv.* Budapest, X.évf. (1908) Pallas Rt. 462 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 346.sz.jegyzet; 52.p. 398.sz.jegyzet.

RÉVÉSZ Béla: *Az állambiztonsági szervek politológiai kutatásainak kérdéseihöz.* 20-23.p. Szeged, 2004, Szegedi Tudományegyetem. 95 p. HU-ISBN — /Acta juridica et politica./ HU-ISSN 0563-0606.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

RÉVÉSZ Tamás: *Repülőtér az Alpokalján. A szombathelyi katonai repülőtér története.* Budapest, 2009, Zrínyi. 208 p. HU-ISBN 978 963 06 7594 9.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 2015.p. 62.sz.jegyzet; 216.p. 100.sz.jegyzet.

RÉVÉSZ Tamás: *A légháró. Petróczy István, az első magyar katonai repülő élete.* Budapest, 2013, Zrínyi Kiadó. 320 p. HU-ISBN 978 963 32 7582 5.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 2.sz.jegyzet + 4.sz.jegyzet.

RITTER László: Titkos háború Magyarország és Jugoszlávia között. *História*, XXXII.évf. (2010) 1-2.sz. HU-ISSN 0139-2409.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 109.sz.jegyzet.

ROKOLYA Gábor: A tékozló Kemény báró gyámja. *Notarius Hungaricus*, VIII.évf. (2016) 3.sz. 18-21.p. HU-ISSN 2060-9787.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48p. 189.sz.jegyzet + 191.sz.jegyzet.

RONDE, Hans: *Der Luftschutz*. [A légvédelem.] Berlin, 1931, Deutsche Luftschutz. 62 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 20.sz.jegyzet.

S-Sz

Mark SANBORNE: *Nations in transition. Romania*. [Nemzetek átmenetben. Románia.] New York, 2004², Facts on File Inc. 181 p. USA-ISBN 081 60 5082 1.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 24.sz.jegyzet.

SAUTER Sándor: Kapronczai dr. Éliássy Sándor kerületi főkapitány, a rendőrszolgálat egyik megteremtője. *A Magyar Detektív*, III.évf. (1928) 8.sz. (IV.15.) 5-6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 179.sz.jegyzet.

SÁRKÁNY Lajos (szerk.): *A Kolozsvári Ev. Ref. Collégium (Elemi iskola, internátus és államilag segélyezett főgimnázium) Értesítője az 1900-1901-ik iskolai évről*. Kolozsvárt, 1901, GÁMÁN János örököse Könyvnyomdája. 120 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 500.sz.jegyzet.

SCHEER Tamara: Das k.(u.)k. Kriegsüberwachungsamt und die Zensurfrage. Ein Beitrag zur Sicherung der Heimatfront. [A Császári (és) Királyi Hadsereg és a cenzúra kérdése. Hozzájárulás a hazai front biztosításához.] *Journal of Intelligence, propaganda and securities studies*, I.évf. (2007) 2.sz. 70-82.p. AT-ISSN 1994-4101.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 19.sz.jegyzet.

SEBESTYÉN Mihály (szerk.): *Időtár V/2. 1900-1944. Pótlások, kiegészítések, javítások az Időtár II-III. kötetéhez*. Marosvásárhely, 2016, Mentor Könyvek Kiadó. 544 + 2p. RO-ISBN 978 606 88 6103 6.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 489.sz.jegyzet; 55.p. 505.sz.jegyzet+ 507.sz.jegyzet + 518.sz.jegyzet + 530.sz.jegyzet + 531.sz.jegyzet + 533.sz.jegyzet + 534.sz.jegyzet + 535.sz.jegyzet.

Segédjegyzői pályázat. *Magyar Közigazgatás*, XXXI.évf. (1913) 9.sz. (III. 2.) 10.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 410.sz.jegyzet.

Segédlet nyomozástamból határvadász nyomozók és őrsparancsnokok részére. Budapest, 1948. Szikra. 152 p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 53.sz.jegyzet + 54.sz.jegyzet + 55.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet.

Segédtanító Adán. *Földmívelési értesítő*, II.évf. (1891) 29.sz. (VII.19.) 509.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 267.sz.jegyzet.

Segédtanító Debrecenben. (Szerkesztőségi Közlemény.) *Közgazdasági Értesítő*, VII.évf. (1888) 1.sz. (I.5.) 65.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 266.sz.jegyzet.

Serleget adományoztak az MSE örökös tagjai a hazatérés emlékére. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nép*, LIX.évf. (1941) 217.sz. (IX. 27.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 544.sz.jegyzet.

Sérülési osztályt, öngyilkosvédő irodát és külön panaszfelvevő irodát állítanak fel a szegedi rendőrségen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szegedi Friss Ujság*, XXX.évf. (1929) 47.sz. (II. 23.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 600.sz.jegyzet.

SILLAY Aladár: A légi közlekedés nemzetközi jogi szabályozása. 163-172.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 6.sz.jegyzet + 10.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet + 37.sz.jegyzet; 129.p. 51.sz.jegyzet + 59.sz.jegyzet.

SILLAY Aladár: Katonai légi járművek nemzetközi jogi helyzete. *Magyar Katonai Szemle*, I.évf. (1931) 12.sz. 121-132.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 3.sz.jegyzet + 42.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 27.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet + 38.sz.jegyzet.

SIMOLA Ferenc: A pinkafői banánhéj. *Határőr*, LX.évf. (2005) 4.sz. 29.p. HU-ISSN 1419-5380.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 25.sz.jegyzet.

SITKEI Levente: Új-Zéland utat mutat. *Magyar Nemzet* (budapesti kiadás), LXVIII.évf. (2004) 184.sz. (július 17.) 7.p. HU-ISSN 0133-185X.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 12.sz.jegyzet.

SOLTI István: *A titkos információgyűjtés, elvei, eszközei és módszerei, alkalmazásának lehetőségei a nemzetbiztonsági munkában*. Ph.D. disszertáció (NKE-HDI) Kézirat. Budapest, 2017. 271 p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 2.sz.jegyzet.

SOLYOSI József et al. (szerk.): „Barátja, Kossuth”. *Forráskiadvány Kossuth Lajos Hadtörténelmi Levéltárban és Hadtörténelmi Múzeumban őrzött irataiból*. Budapest, 2003, Hadtörténelmi Levéltár - Petit Real Könyvkiadó. 211 p. HU-ISBN 963 92 6700 7 /Hadtörténelmi Levéltári Kiadványok./ HU-ISSN 1417-9598.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 22.sz.jegyzet.

SOM Krisztián: *A magyar úti okmányok 1848–2012*. Budapest, 2014, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat – Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 337 p. HU-ISBN 978 963 89 8283 4. /Segéd tudományok a magyar rendvédelem-történet szolgálatában, 1./ HU-ISSN 2064-5333.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 4.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 15.sz.jegyzet + 19.sz.jegyzet.

SOM Krisztián: A magyar határforgalom ellenőrzés, 1000-1301. 103-120.p. In PARÁDI József et al. (szerk.): *Ünnepi tanulmányok GÁSPÁR László 65. születésnapja tiszteletére*. Budapest, 2015, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság. 154 p. HU-ISBN 978 615 80 3090 8 /Salutem, 1./ HU-ISSN 2416-2078.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 1.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet.

Sportjelvények adományozása. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára*. (Személyes Ügyek) LIV.évf. (1942) 53.sz. (XII. 22.) 1377.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 578.sz.jegyzet.

STUHLIK Imre: A passzív légvédelem. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 2.sz. 63-68.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 54.sz.jegyzet + 58.sz.jegyzet; 110.p. 77.sz.jegyzet.

SUBA János: A szocialista határőrizet egyik eszköze az aknazár. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XI.évf. (2005) 13.sz. 139-143.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1998. februárjában Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság Csendőrség-történeti Szakosztálya által szervezett tudományos rendezvénysorozat I. szimpozionján. A publikált tanulmány az előadás javított bővített és átdolgozott változata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 49.sz.jegyzet.

SZABÓ József (szerk.): *Hadtudományi Lexikon A-L.* Budapest-Szeged, 1995, Magyar Hadtudományi Társaság - Scriptum. - I.köt. A-L. 842 p. HU-ISBN 963 04 5227 8. - II.köt. M-Zs. 843-1584.p. HU-ISBN 963 04 5228 6.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 10.sz.jegyzet.

SZABÓ Miklós: *Légi katasztrófák. Terror a levegőben - megrázó tragédiák 1968 és 2004 között. Jogellenes cselekmények Sárga Könyve 1968–2004.* Pécs, 2006, Alexandra Kiadó. 337 p. HU-ISBN 963 37 0028 0.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis) XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 6.sz.jegyzet + 8.sz.jegyzet.

M. SZABÓ Miklós: *A Magyar Királyi Honvéd Légierő 1938-1945.* Budapest, 1999, Zrínyi Kiadó. 314 p. HU-ISBN 963 32 7334 X.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 6.sz.jegyzet + 40.sz.jegyzet.

M. SZABÓ Miklós: *A Magyar Királyi Honvéd Légierő elméleti - technikai – szervezeti fejlődése és háborús alkalmazása 1938-1945.* Budapest, 1999, Zrínyi Kiadó. 314 p. HU-ISBN 963 32 7334 X.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 2.sz.jegyzet.

SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), V.évf. (1995) 6.sz. 122-129.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1994 októberében Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme” című VI. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 18.sz.jegyzet.

SZAKÁLY Sándor: *Akik a Magyar Királyi Csendőrséget 1919 és 1945 között vezették.* Budapest, 2014², Második, VERITAS Történetkutató Intézet. 303 + 17 p. HU-ISBN 978 615 54 6503 1.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 30.sz.jegyzet.

Szalagos vakok és süketek. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VII.évf. (1932) 2.sz. (I. 15.) 17.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 397.sz.jegyzet.

SZALAY Béla — VAJAS Lajos (szerk.): *Komárom és Esztergom közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyék múltja és jelene.* Budapest – Sashalom, 1938, Magyar Vármegyék és Városok Múltja és Jelene Kiadó hivatala. 936 p. /Magyar vármegyék és városok múltja és jelene, 1./

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 42.sz.jegyzet.

Szarvasi anyakönyvi hírek. Halálozás. (Szerkesztőségi Közlemény.) *Békés Megyei Népijság*, III.évf. (1958) 98.sz. (IV. 26.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 495.sz.jegyzet.

A szatmári elemi tanítónő képző növendékei. (Szerkesztőségi közlemény.) *Szamos*, XXXI.évf. (1899) 51.sz. (VI. 25.) melléklet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 329.sz.jegyzet.

Szegedi egyetemi jegyzőkönyvek, 1909-1980. 200-222.p. In: *Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem Jog- és Államtudományi kar ülései, 1937-1938.* Szeged, 1938, (III. 10.)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 568.sz.jegyzet + 605.sz.jegyzet.

A szegedi főispán és főkapitányhelyettes német kitiűntetése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Uj Magyarország*, X.évf. (1943) 202.sz. (IX. 7.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 599.sz.jegyzet.

A szegedi kerületi állami rendőrfőkapitányság vezetőjének helyettese. (Szerkesztőségi közlemény.) *Békésvármegye Hivatalos Lapja*, XXIX.évf. (1926) 49.sz. (XII. 11.) 350.p. (26.188/1926. alisp.sz.)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek* (Acta Historiae Praesidii Ordinis), XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 295.sz.jegyzet.

A Szegedi M. Kir. Klauzús Gábor Reálgimnázium harminchatodik értesítője. Szeged, 1934, SOMOGYI József, 119 + 1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 570.sz.jegyzet.

A szekszárdi rendőrkapitányság átadása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Dunántúl*, XVIII.évf. (1928) 183.sz. (VIII. 12.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 426.sz.jegyzet.

A szekszárdi rendőrség elhelyezése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Tolnamegyei Ujság*, XXI.évf. (1939) 15.sz. (II.18.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 309.sz.jegyzet.

SZELECSÉNYI Andor: A nyíregyházi rendőrpalota zárkőletéti ünnepélye. *A Rend*, VI.évf. (1926) 97.sz. (XII.11.) 1-2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 81.sz.jegyzet.

Szemképrázta és megdöbentő mestermutatványok a mátyásfüldi repülőnapon. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hirlap*, LVI. évf. (1936) 136. sz. 5.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 77.sz.jegyzet.

SZENTNÉMEDY Ferenc: Az 1932. évi légi hadgyakorlatok és azok tanulságai. *Magyar Katonai Szemle*, III.évf. (1933) 3.sz. 94-109.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 12.sz.jegyzet.

SZENTNÉMEDY Ferenc: Honi légvédelem. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 7.sz. 29-40.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 23.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet.

SZENTNÉMEDY Ferenc: A honi légvédelem problémái és a korszerű légvédelmi gyakorlatok. *Magyar Katonai Szemle*, II. évf. (1932) 5. sz. 109-123.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 54.sz.jegyzet + 58.sz.jegyzet.

Szervezeti és szolgálati utasítás a Magyar Királyi Csendőrség számára. Budapest, 1927, Pallas. 411 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 54.sz.jegyzet.

Székesfővárosi államrendőrségi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XII.évf. (1907) 26.sz. (VI. 30.) 230.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 345.sz.jegyzet.

Székesfővárosi m. kir. államrendőrségi kinevezések. *Belügyi Közlöny*, XXII.évf. (1917) 41.sz. (IX. 9.) 1244.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 352.sz.jegyzet.

SZÉLL László: Nekrológ. Gábor László. *Műszaki Tudomány*, LIII.évf. (1977) 1-2.sz. 9-11.p. HU-ISSN —

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 204.sz.jegyzet.

Szell József belügyminiszter nyilatkozata. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXVIII.évf. (1937) 219.sz. (IX.26.) 8-9.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 149.sz.jegyzet.

SZIGETVÁRI Oszkár: A fővárosi rendőrség detektív testülete. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXVII.évf. (2017) 53.sz. 85-96.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 42.sz.jegyzet.

SZIGETVÁRI Oszkár: A Magyar Királyi Csendőrség nyomozó alakulatai. 99-126.p. In PARÁDI József — SZAKÁLY Sándor — SZIGETVÁRI Oszkár — ZÉTÉNYI Zsolt: *Nyomozati utasítások a Magyar Királyi Csendőrség számára.* Budapest, 2018, Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság, 401 p. HU-ISBN 978 615 80 3094 6. /A magyar rendvédelem-történet hagyatéka, 2./ HU-ISSN 2064-4728.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 153.p. 64.sz.jegyzet.

SZIKINGER István: A rendvédelmi jog szabályozása a dualizmus korában. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, III. évf. (1993) 4.sz. 187-198.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 1992. szeptember 29.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak a „Dualista Magyarország rendvédelme” című IV. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 52.sz.jegyzet.

SZINAI Miklós – SZÜCS László (szerk.): *Horthy Miklós titkos iratai.* Budapest, 1963, Kossuth Kiadó. 533 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 50.sz.jegyzet.

A színház és mozik rendőri felügyelete. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Jövő*, II.évf. (1920) 248.sz. (X. 27.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 288.sz.jegyzet.

SZLÁVIK Mátyás (szerk.): *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1900-1901. iskolai évről.* Eperjes, 1901, Kósch Árpád Könyvnyomtató Intézete. 144 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 129.sz.jegyzet.

SZLÁVIK Mátyás (szerk.): *A Tiszai Ág. Hitv. Ev. Egyházkerület Eperjesi Collégiumának Értesítője, az 1901-1902. iskolai évről.* Eperjes, 1902, Kósch Árpád Könyvnyomtató Intézete. 167 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 129.sz.jegyzet.

Szolgabíró a fogarasi járásban. 90.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1906.* XXV.évf. Budapest, 1906, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 812.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 283.sz.jegyzet.

Szolgabíró a fogarasi járásban. 90.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1907.* XXVI.évf. Budapest, 1907, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 832.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 283.sz.jegyzet.

A szombathelyi kapitányság vezetője. 84.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1927.* XXXVIII.évf. Budapest, 1927, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 492 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 514.sz.jegyzet.

A szombathelyi kapitányság vezetője. 86.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1928.* XXXIX.évf. Budapest, 1928, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 513 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 514.sz.jegyzet.

A szombathelyi kapitányság vezetője. 100.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1929.* XL.évf. Budapest, 1929, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 640 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 514.sz.jegyzet.

A szombathelyi kapitányság vezetője. 101.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1935.* XLIII.évf. Budapest, 1935, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 648 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 514.sz.jegyzet.

A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgimnázium Értesítője az 1930-31. iskolai évről. Szombathely, 1931, PEREPATITS István. 52 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 537.sz.jegyzet.

A Szombathelyi Magyar Királyi Állami Faludi Ferenc-Reálgimnázium Értesítője az 1933-34. iskolai évről. Szombathely, 1934, PEREPATITS István. 63 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 547.sz.jegyzet.

Szombathelyi reformátusok. (Szerkesztőségi közlemény.) *Dunántúli Protestáns Lap*, XXXVIII.évf. (1927) 30.sz. (VII. 24.) 128.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 540.sz.jegyzet.

A szombathelyi rendőrség vezetőjének ünneplése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Hírlap*, LI.évf. (1929) 83.sz. (IV. 13.) 11.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 513.sz.jegyzet.

SZOTYORI Albert: Oroszlány Endre. *Hargitaváralja*, VIII.évf. (1943) 12.sz. (VI. 15.) 183-184.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 501.sz.jegyzet + 502.sz.jegyzet.

A szövetség megalakítása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, XIII.évf. (1918) 20.sz. (X. 5.) 156.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 532.sz.jegyzet.

SZŐCS Ferenc: Az elhárító és felderítőszervek kialakulása a honvéd határőrségnél. Az elhárító és felderítőmunka főbb jellemzői 1945-1948 között. 65-80.p. In Szőcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 10.sz.jegyzet + 22.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet; 215.p. 59.sz.jegyzet.

SZŐCS Ferenc: A soproni razzia. 81-106.p. In Szőcs Ferenc et al. (szerk): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért.* Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 26.sz.jegyzet.

SZŐCS Ferenc: A csengeri razzia. *Hadtörténelmi Közlemények*, XVIII.évf. (1971) 3.sz. 545-560.p. HU-ISSN 0017-6540.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 25.sz.jegyzet; 215.p. 44.sz.jegyzet + 46.sz.jegyzet.

SZVORÉNYI József (szerk.): *A Ciszterci Rend Egri Katholikus Főgymnasiumának Értesítője az 1891-92. iskolai évről.* Eger, 1892, Eger és Vidéke Könyvnyomdája. 156 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 125.sz.jegyzet.

T-Ty

Tagsági névsor kiegészítése és változások. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Gödöllői Premontrai Öregdiákok Egyesületének Közlöve*, X.évf. (2000) 2.sz. (X.23.) 16.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 51.sz.jegyzet.

TAKÁCS Tibor: Az állambiztonsági ügynökhálózat és az 1963-as amnesztia. *Betekintő*, VII.évf. (2013) 3.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül. *Világhálón:* http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2013_3_takacs.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 97.sz.jegyzet.

Tartalékos főhadnagy. *Honvédségi Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára.* LIV.évf. (1942) 2.sz. (I.13.) 16.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 200.sz.jegyzet.

TARTSAY Vilmos: A leszerelés kialakulása, jogi megvilágítása és mai helyzete. *Magyar Katonai Szemle*, II.évf. (1932) 4.sz. 21-35.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 11.sz.jegyzet.

TASINÉ CSÚCS Ildikó — TASI DOMONKOS Attila: Szent-Györgyi Albert visszaemlékezése életéről, munkájáról, koráról. *Magyar Tudomány*, CLXXVIII.évf. (2017) 7.sz. 828-839.p. HU-ISSN 0025-0325.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 20.sz.jegyzet.

A Tatai Kegyeztetőrendi gróf Eszterházi Miklós Reálgimnázium értesítője az 1931-32. tanévről. Tata, 1932, Közzéteszi: LUKÁCS József. Kiadja az intézet igazgatósága. Turul Irodalmi és Nyomda Vállalat. 99+1p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 86.sz.jegyzet.

Táncst. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XLIII.évf. (1923) 22.sz. (I. 28.) 7.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 178.sz.jegyzet.

TÁNCZOS László: A nemzetközi légi forgalom. 230-243.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929*. Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 53.sz.jegyzet.

Társelnök. Függelék: 716.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára*, LL.évf. Budapest, 1944. Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 716.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 609.sz.jegyzet.

Testnevelési bizottsági tag. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LXXXIV.évf. (1933) 160.sz. (VII. 18.) 12.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 541.sz.jegyzet.

Tényleges katona. 59.p. In: *Magyarország tisztii cím- és névtára 1918*. XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 216.sz.jegyzet.

Tisztújítás. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, XII.évf. (1917) 28.sz. (VIII. 11.) 208.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 505.sz.jegyzet.

Titkos. Függelék az „Utasítások a M. Kir. Csendőrség számára” című szolgálati könyvhöz. (A hírszerző szolgálat ellátása és a kémkedés megakadályozása.) Budapest, 1912, Magyar Királyi Állami Nyomda. 41 p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 15.sz.jegyzet.

Tovább dolgozik a racionalizáló bizottság. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarság*, XIII. évf. (1932) 67. sz. (III.23.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 147.sz.jegyzet.

TÓTH Elemér: Repülőalkalmazása a sanghaji harcokban. *Magyar Katonai Szemle*, III.évf. (1933) 1.sz. 297-299.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 8.sz.jegyzet.

TÓTH Elemér: Nappali vagy éjjeli bombázás. *Magyar Katonai Szemle*, IV.évf. (1934) 4.sz. 90-114.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 7.sz.jegyzet.

TÓTH Eszter: A politikai hírszerzés szervezettörténeti vázlata 1945-1990. *Betekintő*, V.évf. (2011) 2.sz. HU-EISSN 1788-7569.

A folyóirat csak a világhálón érhető el oldalszámozás nélkül.

Világhálón: http://www.betekinto.hu/sites/default/files/betekinto-szamok/2011_2_toth_e.pdf

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 145.sz.jegyzet.

Törlés az ügyvédek lajstromából. *Budapesti Közlöny*, XLIX.évf. (1915) 21.sz. (I. 26.) 8.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 582.sz.jegyzet.

Törvényhatósági bizottsági tag. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVII.évf. (1939) 7.sz. (II. 16.) 77.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 392.sz.jegyzet.

Törvényhatósági bizottsági tag. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVIII. évf. (1940) 20.sz. (V. 16.) 295-296.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 392.sz.jegyzet.

TURÁNYI Kornél: *Mezőgazdasági szakfolyóirataink bibliográfiája I. 1796-1899.* Budapest, 1958, Mezőgazdasági Kiadó. 115 p. /Az Agrártudományi Egyetem Központi Könyvtárának Kiadványai, IV./, /A kutatás és tájékoztatás segédkönyvei, 3/

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 269.sz.jegyzet.

Tűzvizsgálat. (Szerkesztőségi közlemény.) *Az Ujság*, V.évf. (1907) 221.sz. (IX. 17.) 13.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 371.sz.jegyzet.

U-Ü

Udvari tanácsosi cím adományozása. *Budapesti Közlöny*, LL.évf. (1917) 128.sz. (VI.6.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 192.sz.jegyzet.

UDVARY Jenő: A magyar aviatika helyzete. 122-134.p. In: *Magyar Aviatikai Évkönyv, 1929.* Budapest, 1929, Wodianer F. és Fiai. 257 p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 51.sz.jegyzet + 53.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet.

UDVARY Jenő: Légvédelmi problémák német és francia megvilágításban. *Magyar Katonai Közlöny*, XVII.évf. (1929) 12.sz. 1269-1276.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 14.sz.jegyzet.

Új dandárparancsnok. (Szerkesztőségi közlemény.) *Ellenzék*, XXVII.évf. (1906) 215.sz. (IX.22.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 197.sz.jegyzet.

Az új főkapitány első napiparancsa. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XVIII.évf. (1937) 222.sz. (IX.30.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 149.sz.jegyzet.

Új Levente egyesületek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Sport*, XVII.évf. (1925) 60.sz. (IV.2.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 272.sz.jegyzet.

Új rendőrfőkapitány. Komáromból jelentik. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, XXXV.évf. (1915) 341.sz. (XII.8.) 12.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 138.sz.jegyzet.

Új vidéki főkapitány. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pesti Napló*, LVIII.évf. (1937) 219.sz. (IX.26.) 9.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 227.sz.jegyzet.

Az új vidéki főkapitány beiktatása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 6.sz. (III. 15.) 62.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 459.sz.jegyzet + 468.sz.jegyzet.

Az új vidéki főkapitány életrajza. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Országos Tudósító*, XXVI.évf. (1944) 137.sz. (V. 24.) 2. kiadás. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 584.sz.jegyzet + 585.sz.jegyzet + 591.sz.jegyzet + 592.sz.jegyzet.

Új vidéki főkapitányt neveznek ki. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyarország*, XLV.évf. (1938) 146.sz. (VII.2.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 230.sz.jegyzet + 50.p. 299.sz.jegyzet.

Új-Zéland hazaengedi a francia ügynököket. *Magyar Hírlap*, XIX.évf. (1986) 166.sz. (július 16.) 2.p. HU-ISSN 0133-1906.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 5.sz.jegyzet.

URBÁN Attila: A Belügyminisztérium III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnöksége operatívtechnikai tevékenységének szervezeti háttere és működésének rendje 1962-1990. 261-290.p. In CSÓKA Ferenc (szerk.): *Szakszolgálat Magyarországon, avagy tanulmányok a hírszerzés és a titkos adatgyűjtés világából*. Budapest, 2012, Nemzetbiztonsági Szakszolgálat. 497 p. HU-ISBN 978 963 08 3211 3.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet + 16.sz.jegyzet.

Utasítás légi ellenőrző szolgálat ellátására. (A–71). Budapest, 1930, HM, Pallasz Nyomda. 28 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 35.sz.jegyzet + 37.sz.jegyzet + 39.sz.jegyzet.

Ügyeletes orvosok Kecskeméten. (Szerkesztőségi közlemény.) *Bácskiskunmegyei Népiújság*, X.évf. (1955) 102.sz. (V. 1.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 572.sz.jegyzet.

Ünnepi vacsora. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 23.sz. (XII. 1.) 530-531.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 249.sz.jegyzet.

V-W

VALECSIK Árpád: Adalékok a Nógrád megyei automobilizmus történetéhez. 253-270.p. In BAGYINSZKY Istvánné — SZVIRCSÉK Ferenc et al. (szerk.): *Nógrádi Történeti Évkönyv 1989, Belitzky János emlékének tiszteletére*. Salgótarján, 1989, Nógrád Megyei Múzeumok Igazgatósága – Nógrád Megyei Levéltár – Magyar Történelmi Társulat Nógrád Megyei Csoportja. 400 p. HU-ISBN 963 72 2415 7. HU-ISSN 0133-0802.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 171.sz.jegyzet.

VARGA József: *A légvédelmi tüzérség története a kezdetektől a második világháború végéig*. Budapest, 1996, HM Légvédelmi Rakéta- és Tüzérfőnökség. 226 p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 70.sz.jegyzet.

VÁGI Lajos: A határvadász portyázó századokról. 109-110.p. In SZŐCS Ferenc et al. (szerk.): *A határőrség megalakulása és harca a népi hatalomért*. Budapest, 1970, BM Határőrség. 340 p. HU-ISBN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 20.sz.jegyzet.

Választmányi titkár. 745.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1913*. XXXII.évf. Budapest, 1913, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1014.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 169.sz.jegyzet.

Választmányi titkár. 776.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1914*. XXXIII.évf. Budapest, 1914, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1054 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 169.sz.jegyzet.

Választmányi titkár. 777.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1915*. XXXIV.évf. Budapest, 1915, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1051.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 169.sz.jegyzet.

Választmányi titkár. 677.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1916*. XXXV.évf. Budapest, 1916, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1088.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 169.sz.jegyzet.

Választmányi titkár. 675.p. In: *Magyarország tiszti cím- és névtára 1917*. XXXVI.évf. Budapest, 1917, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 1092. p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 169.sz.jegyzet.

Választmányi titkár. 613.p. In: *Magyarország tisztí cím- és névtára 1918.* XXXVII.évf. Budapest, 1918, Magyar Királyi Statisztikai Hivatal. 848.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 169.sz.jegyzet.

Változás a Magyar Királyi Rendőrség Vidéki Főkapitánysága vezetésében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 14.sz. (VII.15.) 314.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 229.sz.jegyzet; 51.p. 362.sz.jegyzet.

Változások a m. kir. belügyminisztérium ügyosztályainak vezetésében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, V.évf. (1938) 15.sz. (VIII.1.) 338.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 231.sz.jegyzet.

Változás a Vidéki Főkapitányság vezetésében. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 2.sz. (I. 15.) 13-14.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 286.sz.jegyzet + 293.sz.jegyzet + 301.sz.jegyzet + 312.sz.jegyzet ; 53.p. 414.sz.jegyzet + 418.sz.jegyzet + 421.sz.jegyzet.

Változások a kerületi lakásügyi kormánybiztosságnál. (Szerkesztőségi közlemény.) *Reggeli Hírlap*, XXXI.évf. (1922) 101.sz. (V. 5.) 5.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 291.sz.jegyzet.

VÁRHELYI Ferenc (szerk.): *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1901-2. tanévről.* Versecz, 1902, Özv. Kirchner J. E.-féle Műintézet. 81 + 1 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 559.sz.jegyzet.

VÁRHELYI Ferenc (szerk.): *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1902-3. tanévről.* Versecz, 1903, Özv. Kirchner J. E.-féle Műintézet. 101 + 3 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 579.sz.jegyzet.

VÁRHELYI Ferenc (szerk.): *A Verseczi M. Kir. Állami Főreáliskola értesítője az 1904-5. tanévről.* Versecz, 1905, Özv. Kirchner J. E.-féle Műintézet. 88 + 2 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 580.sz.jegyzet.

Vármegyei közgyűlés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Zemplén*, XXXI.évf.(1900) 28.sz. (VII.15.) I. melléklet. 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 131.sz.jegyzet.

Vármegyei törvényhatósági bizottsági tag. *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXXVIII.évf. (1940) 26.sz. (VI. 27.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 481.sz.jegyzet.

VEDÓ Attila: A Magyar Királyi Csendőrség közlekedési szolgálati ágának kialakulása és fejlődése. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz. 81-94.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2015. május 27-én, Budapesten hangzott a Báthory-Brassai konferencia rendvédelem-történeti szekcióján hangzott el. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 90.sz.jegyzet.

Vendéglősbál Szombathelyen. (Szerkesztőségi közlemény.) *Vendéglősök Lapja*, XLIII.évf. (1927) 5.sz. (III. 5.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 549.sz.jegyzet.

A verseczi főkapitány lemondása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Városok Lapja*, X.évf. (1915) 26.sz. (VI. 26.) 210.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 584.sz.jegyzet.

Verseny tárgyalási hirdetmény. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja*, XXX.évf. (1932) 30.sz. (VII.28.) 422.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 15.sz.jegyzet.

VESZTÉNYI János: A magyar katonai repülés 1920-1945. *Magyar Szárnyak*, XXII.évf. (1993/1994) 22.sz. 204-224.p. HU-ISSN: 1416-6577.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 8.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet + 44.sz.jegyzet; 129.p. 94.sz.jegyzet.

VESZTÉNYI János: A magyar katonai repülés 1920-1945. *Magyar Szárnyak*, XXIII.évf. (1995) 23.sz. 86-101.p. HU-ISSN 1416-6577.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 52.sz.jegyzet.

Védjegyleti közlemények. Melléklet 2.p. *Vadászlap*, XXXIX.évf. (1918) 36.sz. (XII.25.) 419.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 85.sz.jegyzet.

Végzett hallgatók. 106.p. In ALBERT Levente et.al. (szerk.): *Az erdészeti felsőoktatás 200 éve. Emlékkönyv. Selmecebánya – Sopron, 1808 – 2008.* Sopron, 2008, Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kar. - I.kötet. 310 p. HU-ISBN 978 963 98 8302 4. - II.kötet. 771 p. HU-ISBN 978 963 98 8304 8. - III. kötet. *Diszciplínák oktatásának története.* 419 p. HU-ISBN 978 963 98 8304 8. (hibás ISBN szám.)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 258.sz.jegyzet.

A vidéki főkapitány állandó helyettese. *Magyar Országos Tudósító*, XVI.évf. (1934) 135.sz. (VI.16.) 13.kiadás.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 297.sz.jegyzet.

A vidéki rendőrkapitány Mohácson. (Szerkesztőségi közlemény.) *Mohácsi Hírlap*, XXVII.évf. (1938) 39.sz. (IX. 25.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 382.sz.jegyzet.

A vidéki főkapitány állandó helyettesének kijelölése. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, VII.évf. (1940) 7.sz. (IV. 1.) 90.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 516.sz.jegyzet.

A vidéki főkapitány a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a pécsi rendőrségről. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XLIX.évf. (1940) 88.sz. (IV. 19.) 3.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 474.sz.jegyzet.

A vidéki főkapitány megkezdte Pécsen a hivatalos vizsgálatot. (Szerkesztőségi közlemény.) *Pécsi Napló*, XLIX.évf. (1940) 85.sz. (IV. 16.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 473.sz.jegyzet.

A vidéki főkapitányság felállítására. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Magyar Detektív*, VII.évf. (1932) 1.sz. (I.1.) 15-16.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 296.sz.jegyzet.

A Vidéki Főkapitányság vezetésének átvétele. (Szerkesztőségi közlemény.) *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 19.sz. (X.1.) 438.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 228.sz.jegyzet.

Vidéki hírek. (Szerkesztőségi közlemény.) *Fővárosi Lapok*, XII.évf. (1876) 276.sz. (XII.1.) 1298.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 196.sz.jegyzet.

VIRÁNYI Gergely: Határőrizeti/határrendészeti tisztképzés. 235-236. In GAÁL Gyula — HAUZINGER Zoltán et al. (szerk.): *A modernkori magyar határrendészet százti éve.* Budapest, 2013, Magyar Rendészettudományi Társaság Határrendészeti Tagozat. 298 p. HU-ISBN 978 963 08 6212 7.

c

„A visszavárok” előadása a Várszínházban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Színházi Élet*, XII.évf. (1923) 14.sz. (IV. 1.-7.) 103.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 248.sz.jegyzet.

Vörös Kereszt elismerés. *Budapesti Közlöny*, LII. évf. (1918) 135. sz. (VI.14.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 519.sz.jegyzet.

Vörös Kereszt kítüntetés. *Budapesti Közlöny*, LI.évf. (1917) 216.sz. (IX. 19.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 366.sz.jegyzet.

A Vöröskereszt megbízottja. *Budapesti Közlöny*, XLVIII.évf. (1914) 273.sz. (XI. 22.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 62.sz.jegyzet.

WINKLER László: A Magyar Légiforgalmi Rt. története az 1928. évi újjászervezésig. 501-520.p. In CZÉRE Béla (szerk.): *A Közlekedési Múzeum Évkönyve VI. 1981-1982.* Budapest, 1983, Közlekedési Dokumentációs Vállalt. 737 p. HU-ISSN 0133-4646.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 7.sz.jegyzet + 9.sz.jegyzet.

WLASSICS Gyula: A hadifogoly. *Budapesti Szemle*, CLXI.évf. (1915) 457-458-459.sz. 11-25.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 14.sz.jegyzet + 16.sz.jegyzet.

WLASSICS Gyula: A hadifogoly és a nemzetközi jog. *Jog-és államtudományi Szemle*, XIV.évf. (1915) 5.sz. 289-316.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 11.sz.jegyzet + 12.sz.jegyzet + 15.sz.jegyzet.

Z-Zs

Zaj elleni kongresszus Budapesten. (Szerkesztőségi közlemény.) *Budapesti Hírlap*, LVII. évf. (1937) 70. sz. (III.28.) 15.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 395.sz.jegyzet.

Zaj elleni kongresszus Budapesten. (Szerkesztőségi közlemény.) *A Közlekedés*, IX. évf. (1937) 5. sz. (V.1.) 95-96.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 395.sz.jegyzet.

ZANKÓ Emil. (Szerkesztőségi közlemény.) *Nemzeti Ujság*, XII.évf. (1930) 118.sz. (V.25.) 2.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 257.sz.jegyzet.

ZANKÓ Géza: Az alkotmányjogi törvényjavaslatok és a rendőrség. *Magyar Rendőr*, IV.évf. (1937) 7.sz. (IV.1.) 146-147.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 320.sz.jegyzet.

ZANKÓ Géza: Nemzeti közvélemény. *Törvényhozók Lapja*, VII.évf. (1938) 9-10.sz. (V.1.) 57-59.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 321.sz.jegyzet.

ZANKÓ Géza rendőrfőtanácsos távozása. (Szerkesztőségi közlemény.) *Délmagyarország*, IV.évf. (1928) 196.sz. (VIII.31.) 6.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 295.sz.jegyzet.

ZEIDLER Sándor: A magyar rendőri rangok fejlődéstörténete a kiegyezéstől az ezredfordulóig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XIV. évf. (2008) 17. sz. 116-137.p. HU-ISSN 1216-6774. A tanulmány korábbi változata 2003. november 12.-én Budapesten hangzott el a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság által szervezett rendvédelem-történeti tudományos konferenciasorozatnak „A rendvédelem humán viszonyai” című XVII. konferenciáján. A publikált tanulmány az előadás javított, bővített és átdolgozott változata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 13.sz.jegyzet.

Zemplénnvármegyei közgyűlés. (Szerkesztőségi közlemény.) *Felsőmagyarországi Hírlap*, VII. évf. (1904) 77. sz. (X.1.) 1.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 133.sz.jegyzet.

A Zserbó-bó-ban. (Szerkesztőségi közlemény.) *Színházi élet*, XXVIII.évf. (1937) 25.sz. 43.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 50.sz.jegyzet.

A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1887. Pécs, 1887, Taizs József Könyvnyomdája. 64 + 6 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 446.sz.jegyzet.

A Zirc Ciszterci Rend Pécsi Főgimnáziumának jelentése 1888. Pécs, 1888, TAIZS József Könyvnyomdája. 105 p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 446.sz.jegyzet.

CITÁCIÓS INDEX
PERIODIKÁK

1-8

8 Órai Újság (1915. XII. 1. – 1944. I. 1.) Dr. NADÁNYI Emil által alapított a 8 Órai Újság Lapkiadó Rt. kiadásaként megjelenő bulvárlap napilap.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 63.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 394.sz.jegyzet.

A-Á

Alkotmány (1895-1919. III. 27.) Az alkotmány Kiadó által kiadott politikai és közgazdasági napilap, jogutódja a *Nemzeti Újság*, mely 1919-1944 között politikai napilapként jelent meg a Központi Sajtóvállalat Rt. kiadásában.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 101.sz.jegyzet + 102.sz.jegyzet.

Autó (1922-1938) A Királyi Magyar Automobil Club, a Királyi Magyar Jacht Club és a Magyar Automobilkereskedők Országos Egyesületének havonta kétszer megjelenő képes folyóirata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 376.sz.jegyzet.

Autó és Motorújság (1922-1938) Az autózvezetők és szerelők hivatalos kéthetente megjelenő műszaki lapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 377.sz.jegyzet.

Aviatika (1928-1933) A Magyar Aero Szövetség taggyesületei által alapított és kiadott, havonta megjelenő szakmai folyóirat.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 52.sz.jegyzet.

Aviatikai Értesítő (1925-1928) A Magyar Aero Szövetség által alapított és kiadott, havonta megjelenő szakmai folyóirat.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 55.sz.jegyzet.

B

Balatonvidék (1900-1917) MAGASHÁZY Antal kiadásával megjelenő szépirodalmi, közgazdasági hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 326.sz.jegyzet + 336.sz.jegyzet + 349.sz.jegyzet.

Baranyavármegye Hivatalos Lapja (1921-1950) Baranya Vármegye által alapított és kiadott közéleti hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 460.sz.jegyzet

Bács-Kiskun Megyei Népiújság (1950-1956) Bács-Kiskun Megye által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 572.sz.jegyzet.

Belügyi Közlöny (1896. V. 1. - 1944, majd 1990. I. 22. – 2010. XII. 21.) A Magyar Királyi Belügyminisztérium által alapított és kiadott közlöny.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 5.sz.jegyzet; 45.p. 58.sz.jegyzet + 59.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet + 61.sz.jegyzet + 63.sz.jegyzet + 64.sz.jegyzet + 65.sz.jegyzet + 67.sz.jegyzet + 68.sz.jegyzet + 71.sz.jegyzet + 72.sz.jegyzet, 47.p. 143.sz.jegyzet + 144.sz.jegyzet + 148.sz.jegyzet + 149.sz.jegyzet + 153.sz.jegyzet + 154.sz.jegyzet + 155.sz.jegyzet + 156.sz.jegyzet + 158.sz.jegyzet + 163.sz.jegyzet; 47-48.p. 147.sz.jegyzet; 48.p. 208.sz.jegyzet + 209.sz.jegyzet + 210.sz.jegyzet + 211.sz.jegyzet; 49.p. 214.sz.jegyzet + 215.sz.jegyzet + 217.sz.jegyzet + 218.sz.jegyzet + 220.sz.jegyzet + 221.sz.jegyzet + 222.sz.jegyzet + 224.sz.jegyzet + 225.sz.jegyzet + 226.sz.jegyzet + 232.sz.jegyzet + 233.sz.jegyzet + 237.sz.jegyzet + 238.sz.jegyzet + 242.sz.jegyzet + 245.sz.jegyzet + 246.sz.jegyzet; 50.p. 285.sz.jegyzet + 287.sz.jegyzet + 293.sz.jegyzet + 298.sz.jegyzet + 303.sz.jegyzet + 304.sz.jegyzet + 305.sz.jegyzet + 314.sz.jegyzet; 51.p. 345.sz.jegyzet + 348.sz.jegyzet + 352.sz.jegyzet + 353.sz.jegyzet + 359.sz.jegyzet + 360.sz.jegyzet + 361.sz.jegyzet; 52.p. 364.sz.jegyzet + 368.sz.jegyzet + 369.sz.jegyzet + 370.sz.jegyzet; 53.p. 410.sz.jegyzet + 411.sz.jegyzet + 416.sz.jegyzet + 422.sz.jegyzet + 424.sz.jegyzet + 450.sz.jegyzet + 451.sz.jegyzet + 452.sz.jegyzet + 453.sz.jegyzet + 454.sz.jegyzet + 455.sz.jegyzet; 54.p. 465.sz.jegyzet + 467.sz.jegyzet + 470.sz.jegyzet + 472.sz.jegyzet; 55.p. 506.sz.jegyzet + 509.sz.jegyzet + 510.sz.jegyzet + 511.sz.jegyzet + 512.sz.jegyzet + 517.sz.jegyzet + 520.sz.jegyzet + 522.sz.jegyzet; 56.p. 586.sz.jegyzet + 587.sz.jegyzet + 589.sz.jegyzet + 590.sz.jegyzet + 595.sz.jegyzet + 596.sz.jegyzet + 598.sz.jegyzet.

Belügyi Szemle HU-ISSN 1218-8956 (1953-1962: Rendőrségi Szemle, 1963-1990: Belügyi Szemle, 1991-1994: Rendészeti Szemle, 1995-1996: a hatodik számmal befejezően Belügyi Szemle, 1996 –: hetedik-nyolcadik számmal kezdődően Rendészeti Szemle, 2010- Belügyi Szemle) A Belügyminisztérium havonta megjelenő központi tudományos folyóirata. A periodikában a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő jegyzetekkel ellátott tanulmányok szakmai lektorálás nyomán jelennek meg.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

Betekintő (2007 —) Az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára által alapított és kiadott negyedévente elektronikus formában a világhálón megjelenő szakmai, tudományos lektorált folyóirat.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet + 18.sz.jegyzet + 23.sz.jegyzet + 28.sz.jegyzet + 33.sz.jegyzet + 35.sz.jegyzet; 215.p. 39.sz.jegyzet + 58.sz.jegyzet + 61.sz.jegyzet + 65.sz.jegyzet + 68.sz.jegyzet + 70.sz.jegyzet + 73.sz.jegyzet + 74.sz.jegyzet + 75.sz.jegyzet + 76.sz.jegyzet + 78.sz.jegyzet + 79.sz.jegyzet; 216.p. 82.sz.jegyzet + 83.sz.jegyzet + 85.sz.jegyzet + 86.sz.jegyzet + 88.sz.jegyzet + 89.sz.jegyzet + 99.sz.jegyzet + 100.sz.jegyzet + 103.sz.jegyzet + 104.sz.jegyzet + 105.sz.jegyzet + 217.p. 145.sz.jegyzet + 186.sz.jegyzet.

Békés (1869-1937. XII. 31.) Politikai, közgazdászati és ismeretterjesztő Gyula-i hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 563.sz.jegyzet.

Békésvármegye Hivatalos Lapja (1898. VII. 1. – 1949. I. 31.) Békés vármegye által alapított és fenntartott, alapvetően a helyi rendeleteket közlő, hetente megjelenő folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 295.sz.jegyzet.

Borászati Lapok (1858-1943) BAROSS Gábor által alapított és a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesületének a kiadásában hetente megjelenő szakmai folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 429.sz.jegyzet.

Békés Megyei Népiújság (1956-1991) A Magyar Szocialista Munkáspárt Békés megyei tagszervezetének politikai napilapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 495.sz.jegyzet.

Békésmegyei Közlöny (1874. II. 1. -1939. IX.) BÁTASZÉKI Lajos által alapított és 1888. XI. 8-tól a Corvina Könyvnyomda, 1901. XII. 1-től SZIHELSCZYK József, majd 1919. I. 26-tól újra a Corvina Könyvnyomda által kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 295.sz.jegyzet.

Budapesti Hírlap (Budapest, 1881.VI.16. – 1939.) A folyóiratot a *Pesti Hírlap* szerkesztőségéből kilépett újságírók CSUKÁSSI József vezetésével alapították, aki lapnak egyik tulajdonosa és szerkesztője is volt. Konzervatív, nemzeti politikai, közéleti napilap. Az ország egyik legnépszerűbb, legnagyobb példányszámú lapja lett. 1906-ban harmincöt ezres olvasóközönnyel bírt.

SOM Krisztián: Állami ütleivel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 24.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 77.sz.jegyzet; 130.p. 80.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 45.sz.jegyzet + 59.sz.jegyzet + 69.sz.jegyzet + 84.sz.jegyzet ; 46.p. 91.sz.jegyzet + 99.sz.jegyzet + 113.sz.jegyzet ; 47.p. 138.sz.jegyzet + 172.sz.jegyzet ; 48.p. 178.sz.jegyzet + 179.sz.jegyzet 202.sz.jegyzet ; 49.p. 256.sz.jegyzet ; 51.p. 344.sz.jegyzet + 355.sz.jegyzet + 357.sz.jegyzet ; 52.p. 374.sz.jegyzet + 378.sz.jegyzet + 380.sz.jegyzet + 395.sz.jegyzet ; 53.p. 440.sz.jegyzet ; 54.p. 490.sz.jegyzet ; 55.p. 562.sz.jegyzet + 563.sz.jegyzet; 56.p. 566.sz.jegyzet.

Budapesti Közlöny (1867-1944) A magyar állam hivatalos lapja, helyét 1945-től a *Magyar Közlöny* vette át.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 62.sz.jegyzet + 70.sz.jegyzet; 47.p. 152.sz.jegyzet; 48.p. 192.sz.jegyzet + 195.sz.jegyzet; 50.p. 313.sz.jegyzet; 51.p. 343.sz.jegyzet + 353.sz.jegyzet; 52.p. 366.sz.jegyzet; 53.p. 420.sz.jegyzet; 54.p. 597.sz.jegyzet; 55.p. 519.sz.jegyzet + 554.sz.jegyzet + 555.sz.jegyzet + 556.sz.jegyzet; 56.p. 582.sz.jegyzet.

Budapesti Szemle (1873-1944) A Magyar Tudományos Akadémia évente többször megjelenő tudományos folyóirata.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 14.sz.jegyzet + 16.sz.jegyzet.

C-Cs

Californiai Magyarság (1922 —) Amerikai magyar emigráns szervezetek általa alapított és kiadott politikai, közéleti hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 569.sz.jegyzet.

Csendőrségi Lapok (I-XIII.évf.: 1907-1919 , XIV-XXXIV.évf.:1924-1944) Megjelent havonta kétszer, 1928-1930 havonta háromszor. Képes szakmai magazin.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 44.sz.jegyzet.

D

Debreczeni Újság (1897-1944) THAN Gyula alapításával és kiadásával megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 83.sz.jegyzet.

Déli Hírlap (1969. VIII. 6. – 2003. X. 31.) A Magyar Szocialista Munkáspárt Városi Bizottsága alapításával és a Borsod Mezei Lapkiadó Vállalat kiadásával megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 571.sz.jegyzet.

Délmagyarország (Szeged, 1910.V.22.-től) RÓNA Lajos alapításával és szerkesztésével megjelent, egyik legrégebbi és vidéken legnagyobb szervezetű, vezető helyet elfoglaló politikai, közéleti napilap. A folyóirat kiadása több ízben szünetelt, azonban minden alkalommal újraindították. 1920-1925-ben *Szeged* néven jelent meg, majd ismét *Délmagyarország* néven. 1948-tól a Magyar Dolgozók Pártjának térségi politikai napilapja. 1956. XI. 1. - 1957. V. 1. között *Szeged Népe* címen jelent meg. 1990-ben privatizálták.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 167.sz.jegyzet; 50.p. 295.sz.jegyzet; 52.p. 394.sz.jegyzet; 53.p. 434.sz.jegyzet ; 54.p. 475.sz.jegyzet ; 56.p. 571.sz.jegyzet + 573.sz.jegyzet + 574.sz.jegyzet + 576.sz.jegyzet + 577.sz.jegyzet + 584.sz.jegyzet + 585.sz.jegyzet + 591.sz.jegyzet + 593.sz.jegyzet + 602.sz.jegyzet + 607.sz.jegyzet + 608.sz.jegyzet + 615.sz.jegyzet + 568.sz.jegyzet.

Divat-Nefejejs (1875. III. 7. – 1876. X. 29.) BULYOVSKY Gyula és FRIEBEISZ Ferencz által alapított és kiadott hetente megjelenő divatlap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 560.sz.jegyzet.

Dunántúl (1911. III. 25. – 1944) A Pécsi megyéspüspök alapításával és kiadásával megjelenő katolikus napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 413.sz.jegyzet + 426.sz.jegyzet.

Dunántúli Protestáns Lap (1890-1945) A Dunántúli Protestáns Egyházkerület havilapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 495.sz.jegyzet.

E-É

Eger-gyöngyösi újság (1933-1938 [Előzményei az Egri Népszerűség 1919-1929, majd Eger-napilap 1929-1941]) Alapítója ismeretlen, vármegyei politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 127.sz.jegyzet + 129.sz.jegyzet.

Eger-hetilap (1863-1914) PÁZMÁN Alajos alapításával és kiadásával hetente megjelenő politikai folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 130.sz.jegyzet.

Eger-napilap Lásd *Eger-gyöngyösi újság*.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 120.sz.jegyzet + 121.sz.jegyzet.

Egri Népszerűség Lásd *Eger-gyöngyösi újság*.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 115.sz.jegyzet.

Egyetértés (1919. V. 2. – 1925. IV. 30.) Debrecen politikai napilap, amely Tiszántúli Református Egyház Könyvnyomda Vállalat gondozásában jelent meg.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 39.sz.jegyzet; 46.p. 88.sz.jegyzet + 89.sz.jegyzet + 90.sz.jegyzet + 95.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 39.sz.jegyzet; 46.p. 88.sz.jegyzet + 89.sz.jegyzet + 90.sz.jegyzet + 95.sz.jegyzet.

Ellenzék (1880. X. 1. – 1944. IV.) BARTHA Miklós által alapított és kiadott közéleti napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 151.sz.jegyzet; 48.p. 197.sz. jegyzet + 199.sz.jegyzet; 55.p. 528.sz.jegyzet.

Erdély (1892-1917, 1918-1929 között szünetelt, majd 1936-1937-ben *Transzilánia* címmel jelent meg, 1930-1948-ig pedig újra eredeti címmel) Az Erdélyi Kárpát-Egyesület Kolozsvárt alapított és kiadott, havonta megjelenő néprajzi értesítője.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 255.sz.jegyzet.

Az Est (1910-1945) A lap alapító tulajdonosa és egyben főszerkesztője MIKLÓS Andor — a *Pesti Naplótól* 1910-ben elbocsájtott gazdasági rovat szerkesztő — volt, vezetése alatt az *Est* országos, naponta kétszer megjelenő közéleti, hírlappá fejlődött. Az alapító halála után a folyóiratot felesége örökölte, majd 1939-ben állami kézbe került, 1944-ben megszűnt.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 56.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 164.sz.jegyzet; 51.p. 364.sz.jegyzet; 52.p. 393.sz.jegyzet; 54.p. 464.sz.jegyzet.

Esztergom és vidéke (1879-1944) Mellinger Rezső által alapított és a kiadásával megjelenő, közéleti folyóirat, heti háromszori megjelenéssel, gazdasági és irodalmi témakörrel.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 247.sz.jegyzet.

F

Felsőmagyarországi Hírlap (1898. XI. 9. – 1919. II. 5.) LANDESMANN Miksa és társa által alapított és kiadott hetente kétszer megjelenő politikai folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 133.sz.jegyzet.

Félegyházi Közlöny(1902. I. 5. – 1938. XII. 12.) POLITZER Vilmos általa alapított és kiadott közgazdasági, társadalmi hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 308.sz.jegyzet.

Filmkultúra (1928-1938) Lajta Andor által alapított és kiadott, havonta megjelenő szakami folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 486.sz.jegyzet.

Földművelési Értesítő (1890-1897) A Magyar Tudományos Akadémia által alapított és kiadott mezőgazdasági havilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 267.sz.jegyzet.

Fővárosi Közlöny (1890-2005) Budapest Székesfőváros önkormányzatának hivatalos közlönyként megjelenő lapja volt, mely a főváros által hozott, illetve a fővárosi vonatkozású rendeletekről, közgyűlési határozatokról tájékoztatott.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 151.sz.jegyzet.

Fővárosi Lapok (1863-1903) Szépirodalmi napilap. Alapító tulajdonosa TÓTH Kálmán volt, majd halála után a lap kiadója az Atheneum Irodalmi és Nyomdai Részvénytársaság, végül pedig 1896-tól a lap megszűnéséig 1903-ig a Magyar Írók Kiadó Részvénytársaság volt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 566.sz.jegyzet; 48.p. 196.sz.jegyzet.

Friss Ujság (1896-1944) HABÁR Mihály által a millenium évében alapított és a későbbiek folyamán is általa kiadott politikai napilap.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 77.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 16.sz.jegyzet.

Függetlenség (1933. II. 16. – 1944. XI. 14.) HÜTTNER János alapításával és kiadásával megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 275.sz.jegyzet.

G-Gy

Gépjármű Közlöny (1928-1934) NAGY Béla Károly által alapított és a Magyar Közhasználatú Gépjárművállalatok Országos Egyesülete (KÖGE, valamint a Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezete (MATEOSZ) által kiadott havonta megjelenő képes szakmai folyóirata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 106.sz.jegyzet + 109.sz.jegyzet.

A Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesületének Körlevele (1991—) A Gödöllői Premontrei Öregdiákok Egyesülete által alapított és kiadott, félévente megjelenő egyesületi körlevél.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 51.sz.jegyzet.

Gyógyszerési Közlöny (1885. III. 28. – 1944. IV. 29.) A Magyarországi Gyógyszerész-Egyesület által alapított és kiadott, hetente megjelenő tudományos szaklap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 566.sz.jegyzet.

H

Hadmérnök (2006 —) HU-ISSN 1788-1919. A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem által alapított és kiadott tudományos lektorált negyedévente megjelenő folyóirat.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 4.sz.jegyzet.

Hadtörténelmi Közlemények. HU-ISSN 0017-6540 (1887–) a Hadtörténeti Intézet és Múzeum negyedévente megjelenő tudományos folyóirata. A periodikában a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő jegyzetekkel ellátott tanulmányok szakmai lektorálás nyomán jelennek meg.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 25.sz.jegyzet; 215.p. 44.sz.jegyzet + 46.sz.jegyzet.

Hadtudomány, HU-ISSN 1215-4221 (1991-) a Magyar Hadtudományi Társaság negyedévente megjelenő tudományos folyóirata. A periodikában a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő jegyzetekkel ellátott tanulmányok szakmai lektorálás nyomán jelennek meg.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 50.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 19.sz.jegyzet.

Hargitaváralja (1936-1944) Lófő csikszentgyörgyi JÓSA János általa alapított és kiadott kéthetente megjelenő szépirodalmi, közéleti folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 501.sz.jegyzet + 502.sz.jegyzet.

Határőr HU-ISSN 1419-5380 (1999. I. 18. – 2007. XII.) A magyar határőrség havonta megjelenő képes magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **Országhatár, a Határőrség hetilapja** HU-ISSN 1217-6427 (1993. I. 4. – 1998. XII. 28.) a magyar határőrség hetente megjelenő képes magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **OrszágHatár Magazin, a Belügyminisztérium Határőrség képes hetilapja** HU-ISSN 0866-5230 (1991. I. 5. – 1992. XII. 21.) a magyar határőrség hetente megjelenő képes magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **Határőr magazin, a Belügyminisztérium Határőrség képes hetilapja** HU-ISSN 0865-719X (1990. I. 6. 1990. XII. 29.) a magyar határőrség hetente megjelenő képes magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **Határőr, a Belügyminisztérium Határőrség képes politikai hetilapja** HU-ISSN 1419-0052 (1976. I. 8. – 1989. XII. 22.) a magyar határőrség hetente megjelenő képes magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **A Hazáért, a Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnoksága és a Belügyminisztérium Karhatalom Parancsnokságának lapja** HU-ISSN 0201-0615 (1960. III. 1. – 1975. XII. 24.) a Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnoksága és a Belügyminisztérium Karhatalom Parancsnokságának évente többször megjelenő képes magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **Határőr** (1956. XI. 24. – 1960. II. 23.) a magyar határőrség évente többször megjelenő képes politikai magazinja, évfolyamszámozásának kezdete 1946, előzménye: **Hazáért, a Magyar Határőrség lapja** (1946 – 1956. XI. 12.) Belügyminisztérium Határőrség Országos Parancsnokságának évente többször megjelenő képes magazinja.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 25.sz.jegyzet.

Határőrségi Tudományos Közlemények Lásd *Határrendészeti Tanulmányok*.

Határrendészeti Tanulmányok. *Határőrségi Tudományos Közlemények* (1991-1992) *Határőrségi Tanulmányok* (1993-2003), *Határrendészeti Tanulmányok* HU-ISSN 1786-2345 (2004-2008) A Határőrség szakmai tudományos folyóirata. Változó sűrűséggel jelent meg. A periodikában a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő jegyzetekkel ellátott tanulmányok szakmai lektorálás nyomán jelennek meg.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 38.sz.jegyzet.

Hidrológiai Közlöny (1921 —) A Magyar Földtani Társulat Hidrológiai Szakosztályának különböző kiadók által negyedévente, majd kéthavonta megjelenő szakmai folyóirata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 496.sz.jegyzet.

História HU-ISSN 0139-2409 (1979-2013) A História Alapítvány évente tízszer megjelenő tudományos ismeretterjesztő történelmi folyóirata.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 109.sz.jegyzet.

SOM KRISZTIÁN: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 22.sz.jegyzet.

I-I

Igazságügyi Közlöny (1892. I. 1. – 1990) A Magyar Királyi Igazságügyminisztérium általa alapított és kiadott hivatalos közlöny.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 456.sz.jegyzet; 54.p. 457.sz.jegyzet; 56.p. 582.sz.jegyzet.

Igmándi Hírnök (1990 —) Nagyigmánd önkormányzata által alapított és kiadott helyi érdekű, havonta megjelenő önkormányzati lap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 38.sz.jegyzet.

J

Jog- és Államtudományi Szemle (1902 – 1938 november-december) GYOMAI Zsigmond által alapított és a Jogállam Kiadóvállalt által kiadott, évente tízszer megjelenő szakmai, tudományos folyóirat.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 11.sz.jegyzet + 12.sz.jegyzet + 15.sz.jegyzet.

Jogtörténeti Szemle (1986-1992, 2003 —) Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszéke által alapított és a Debreceni Egyetem Jogtörténeti Tanszéke, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának Magyar Állam- és Jogtörténeti Tanszéke, a Károli Gáspár Református Egyetem Jogtörténeti-Jogelméleti Intézete, a Miskolci Egyetem Jogtörténeti Tanszéke, a Nemzeti Községi Intézet, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jogtörténeti Tanszéke, a Pécsi Tudományegyetem Jogtörténeti Tanszéke, a Szegedi Tudományegyetem Jogtörténeti Tanszéke, a Széchenyi István Egyetem Jogtörténeti Tanszéke, valamint a Szegedi Tudományegyetem Magyar Jogtörténeti Tanszéke közös kiadásában, negyedévente megjelenő szakmai, tudományos folyóirat.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 64.sz.jegyzet.

Journal for Intelligence, Propaganda and Security Studies (2007. VI. 1. —) AT-ISSN 1994-4101. Az osztrák nemzetbiztonsági hivatal által alapított és évente legalább kétszer kiadott szakmai folyóirat.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 19.sz.jegyzet.

K

Kecskeméti Közlöny (1919. VIII. 6. – 1944. VI. 2.) Balászfalvi Kiss Endre által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 165.sz.jegyzet.

Kecskemét és Vidéke (1889. I. 3. – 1892. IX. 25.) Kecskeméten kiadott közművelődési heti közlöny.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 104.sz.jegyzet.

Keleti Újság (1918-1944) A trianoni békediktátum után Románia közigazgatása alá került Partium és Erdély legnagyobb magyar nyelvű, a Lapkiadó Rt. által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 526.sz.jegyzet.

Keszthelyi Hírlap (1890-1919) MÉREI Ignác könyvkereskedése által alapított és kiadott, havonta kétszer megjelenő, helyi közéleti folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 326.sz.jegyzet + 338.sz.jegyzet.

Képes Vasárnap (1937-1944) A *Pesti Hírlap* hetente megjelenő melléklete. Lásd *Pesti Hírlap*.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 126.sz.jegyzet.

Királyi Közjegyzők Közlönye (1895-1944) A Magyarországi Királyi Közjegyzők Egylete általa alapított és rendszertelenül, évente többször kiadott közlöny, amely több névváltozáson esett át. I. évf. 1.sz. (1895. III. 15.) - III. évf. 10.sz. (1897. X.) *Folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára: a magyarországi királyi közjegyzők közlönye*, V.évf. 1.sz. (1899. I. 1.) – V.évf. 24.sz. (1899. XII. 15.) *Közjegyzők Lapja*, VII.évf. 1.sz. (1904. V. 1.) – XXI.évf. 7-8.sz. (1918. IX-X.) *Királyi közjegyzők közlönye: folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára*, XXII.évf. 1-2.sz. (1919. I-II.) *Allami Közjegyzők Közlönye*, XXIII.évf. 1.sz. (1922. V. 1.) – XLIII.évf. 8.sz. (1944. X.) *Királyi közjegyzők közlönye: folyóirat a perenkívüli törvénykezés és a közjegyzői gyakorlat számára*. A folyóirat nem jelent meg 1898-ban, 1900–1903 között, és 1919 március és 1922. április között.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 191.sz.jegyzet.

Kis Újság (1887-1944) WODIANER Hugó által alapított és kiadott képes politikai hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 551.sz.jegyzet.

Kolozsvár (1867. III. 17. – 1904. III. 31.) 1886-ban a *Magyar Polgár* és a *Kolozsvári Közlöny* egyesülésével létrejött politikai hetilap, mely AJTAI K Albert kiadásával jelent meg, 1898-ban újabb névváltoztatáson esett át. A lap új neve *Magyar Polgár* volt, amelynek az utolsó száma 1904. III. 31-én jelent meg.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 256.sz.jegyzet + 261.sz.jegyzet.

Komárommegyei Hírlap (1929. IX. 28. – 1938. XII. 10.) HACKER Dezső által alapított és kiadott politikai hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 47.sz.jegyzet.

Közhasznú Gépjármű. Auto-Traktor. (1939. IX. 1. – 1934. XII. 1., *Magyar Touring Club* 1935-1938) Közhasznú Gépjármű (1932.IX.1-1934.XII.1.) A Magyar Közhasznú Gépjárművállalatok Országos Egyesülete hivatalos közleményeit a Magyarországi Mezőgazdasági Gépkereskedők Országos Szövetsége kiadásával megjelentető folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 107.sz.jegyzet + 109.sz.jegyzet.

Közgazdasági Értesítő (1906-1950) A Magyar Királyi Kereskedelemügyi minisztérium által alapított és kiadott, közgazdasági témájú rendeleteket, statisztikákat közlő, havilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 266.sz.jegyzet.

Közgazdasági és Közlekedési Tudósító (1928-1944) HOMONNAY Tivadar által alapított és a Corvina Nyomda és Lapkiadó Vállalat által kiadott, hetente megjelenő szakmai folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 391.sz.jegyzet; 53.p. 430.sz.jegyzet.

A közlekedés (1873-1938) A Magyar Teherfuvarozók Országos Központi Szövetkezetének, a Magyar Szállítmányozók Országos Egyesületének és a Magyarországi Nemzetközi Szállítmányozók Egyesületének alapításával és kiadásával megjelenő közlekedési, jogi, idegenforgalmi, utazási társadalmi és gazdasági havilap. 1933-1934-ben mellékleteként jelent meg a *Gépjármű Közlöny*.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 24.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 106.sz.jegyzet + 109.sz.jegyzet; 52.p. 395.sz.jegyzet.

Központi Értesítő (1876-1947) A Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztérium által alapított és kiadott, hetente kétszer megjelenő közlöny.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 113.sz.jegyzet + 118.sz.jegyzet + 121.sz.jegyzet.

L-Ly

Levéltári Közlemények. (1923-) HU-ISSN 0024-1512. Magyar Királyi Országos Levéltár, a Magyar Országos Levéltár, a Levéltárak Országos Központja, majd Magyar Országos Levéltár kiadványa. A periodika 1923-tól 1936-ig negyedévente, 1936-tól 1961-ig évente, végül 1961-től két évente jelenik meg.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 55.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p.236.sz.jegyzet.

Limes Komárom-Esztergom Megyei Tudományos Szemle, HU-ISSN 0238-9266, (1988-) Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat levéltárának kiadványa. 1988-tól 2003-ig rendszertelenül, évente többször, 2004-től negyedévente megjelenő képes történelmi folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 274.sz.jegyzet.

Ludovica Akadémia Közlönye (1873-1907, majd 1908-1930-ig *Katonai Közlöny*, majd 1931-ben *Magyar Katonai Szemle*, majd 1957-1990-ig *Honvédelem*, majd 1991-től 2007-ig *Új Honvédségi Szemle*, végül 2008-tól *Honvédségi Szemle*) A Ludovica Akadémia hadtudományi elméleti szaklapja.

M

A Magyar Detektív (1925-1934 [1934-1944 *Magyar Rendőr*]) A Magyar Királyi Államrendőrség Detektívtestülete Nyugdíjpótló és Segélyező Egyesületének változó rendszerességgel megjelenő képes folyóirata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 68.sz.jegyzet + 69.sz.jegyzet; 48.p. 179.sz.jegyzet + 180.sz.jegyzet + 181.sz.jegyzet; 50.p. 296.sz.jegyzet; 51.p. 324.sz.jegyzet; 52.p. 379.sz.jegyzet.

Magyar Hírlap (1968-) HU-ISSN 0133-1906. a folyóiratot 1968-ban a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa alapította és adta ki politikai, közéleti napilapként, majd a rendszerváltást követően többszöri tulajdonosváltás után a 2006 óta jobboldali közéleti politikai napilapként jelenik meg.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 5.sz.jegyzet.

Magyar Jogi Szemle (1920-1944) Az Országos Bírói és Ügyészi Egyesület havonta megjelenő hivatalos közlönye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 182.sz.jegyzet + 52.p. 385.sz.jegyzet; 54.p. 479.sz.jegyzet.

Magyar Jövő (1919. X. 5. – 1944. IX. 16.) a Magyar Nemzeti Szövetség Borsod megyei és miskolci csoportja általa alapított és kiadott politikai napilap. Mellékletei voltak 1939-1944-ben a *Rádióműsor*, és 1923-ban a *Magyar Jövő Zsebnaptára*.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 97.sz.jegyzet + 117.sz.jegyzet; 50.p. 288.sz.jegyzet.

Magyar Katonai Közlöny. 1908 és 1930 között 18 évfolyam jelent meg. 1914 és 1920 között a lap kiadása szünetelt. A folyóirat a Ludovica Akadémia havonta megjelenő szakmai folyóirata volt

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 5.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 17.sz.jegyzet + 50.sz.jegyzet; 110.p. 62.sz.jegyzet + 67.sz.jegyzet.

Magyar Katonai Szemle, (1931-1944) A Magyar Királyi Hadtörténelmi Levéltár rendszertelenül (összesen 10 számot jelentettek meg) szakmai folyóirata. **Lásd még** *Ludovica Akadémia Közlönye*.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 3.sz.jegyzet + 42.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 1.sz.jegyzet+ 7.sz.jegyzet + 8.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet + 12.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet + 23.sz.jegyzet + 24.sz.jegyzet + 27.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet + 38.sz.jegyzet + 50.sz.jegyzet + 54.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet + 58.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet; 110.p. 62.sz.jegyzet + 63.sz.jegyzet + 65.sz.jegyzet + 66.sz.jegyzet + 67.sz.jegyzet + 68.sz.jegyzet + 69.sz.jegyzet + 73.sz.jegyzet + 75.sz.jegyzet + 77.sz.jegyzet + 82.sz.jegyzet + 87.sz.jegyzet + 92.sz.jegyzet.

Magyar Kisebbség. Nemzetpolitikai Szemle. RO-ISSN 1224-2292 (1922-1942, 1995-2000, majd 2000-2006 és 2007 -) A Jakabffy Elemér Alapítvány negyedévente Kolozsváron megjelenő tudományos periodikája, mely a magyar történelemmel és helytörténelemmel foglalkozik.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 408.sz.jegyzet.

Magyar Közigazgatás (1884. VII. 3. – 1919. VII. 20. majd 1919. IX. 14. – 1944. X. 17.) BONCZA Miklós általa alapított és kiadott közigazgatási hetilap. Melléklapja volt 1895-1906 között az *Anyakönyvi közlemények*. A lap előzménye az *Új Községi Közlöny* nevű folyóirat volt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 410.sz.jegyzet.

Magyar Lapok (1936. VIII. 15. – 1940. IX. 15.) Nagyváradon kiadott keresztény politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 200.sz.jegyzet.

Magyar Nemzet (1938. VIII. 25. —) HU-ISSN 0237-3793. A lapot PETHŐ Sándor és HEGEDŰS Gyula alapította és adta ki politikai, közéleti napilapként, majd többszöri tulajdonosváltást követően a folyóirat rövid időre 2018-ban megszűnt ugyan, azonban hamaros újraindították.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 9.sz.jegyzet + 12.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 122.sz.jegyzet + 124.sz.jegyzet; 48.p. 202.sz.jegyzet + 203.sz.jegyzet.

Magyarország (1893. XII. 21. - 1944. XII. 31.) HOLLÓ Lajos tulajdonos és felelős szerkesztő jegyzésével indult, esténként megjelenő, politikai napilap. 1914-től az Országos Hírlapkiadó Vállalat részvénytársaság kiadásában jelent meg, 1917-től az Est-konzern tulajdonában a reggeli *Pesti Napló* és a koradélutáni *Az Est* mellett, este került az olvasók elé. Példányszáma 40-50 ezer körül mozgott. 1919.V.15.-IX.27. között kiadása szünetelt.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 18.sz.jegyzet.

Magyar Szó (1944. XII. 24. —) A lap a szabaddkai Magyar Nemzeti Tanács alapításával és kiadásával indult közéleti napilapként. Jelenleg is a Vajdaságban élő magyarok egyik fontos sajtóorgánuma.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

Magyar Polgár (1867. III. 17. – 1886. XII. 23.) PAPP Miklós alapításával és kkiadásával megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 195.sz.jegyzet

Magyar Szárnyak HU-ISSN 1416-6577 (Oshawa 1972-1989, Toronto 1989-1992, Norwalk 1993-1995, Budapest 1996) 1972-1995-ig a Magyar Repülő Múzeum, majd 1996-tól a Magyar Szárnyak Baráti Közössége által évente megjelenő repüléstörténeti szaklap.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 10.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet.

Magyarország (1893. XII. 21. - 1944. XII. 31.) HOLLÓ Lajos tulajdonos és felelős szerkesztő jegyzésével indult, esténként megjelenő, politikai napilap. 1914-től az Országos Hírlapkiadó Vállalat részvénytársaság kiadásában jelent meg, 1917-től az Est-konzern tulajdonában a reggeli *Pesti Napló* és a koradélutáni *Az Est* mellett, este került az olvasók elé. Példányszáma 40-50 ezer körül mozgott. 1919.V.15.-IX.27. között kiadása szünetelt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 372.sz.jegyzet; 49.p. 230.sz.jegyzet; 50.p. 265.sz.jegyzet + 284.sz.jegyzet + 299.sz.jegyzet + 317.sz.jegyzet.

Magyar Országos Tudósító (1919-1938) A Magyar Távirati Iroda Rt. által alapított és a Magyar Országos Tudósító Rt. által kiadott naponta megjelenő laptudósító folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 173.sz.jegyzet; 48.p. 175.sz.jegyzet; 50.p. 297.sz.jegyzet; 54.p. 471.sz.jegyzet; 54.p. 469.sz.jegyzet; 55.p. 517.sz.jegyzet; 56.p. 584.sz.jegyzet + 585.sz.jegyzet + 591.sz.jegyzet + 592.sz.jegyzet.

Magyar Rendőr (1936-1948) A Magyar Királyi Rendőrség kéthetente megjelenő szaklapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 133.sz.jegyzet; 47.p. 139.sz.jegyzet + 142.sz.jegyzet + 145.sz.jegyzet + 159.sz.jegyzet + 161.sz.jegyzet; 48.p. 183.sz.jegyzet; 49.p. 228.sz.jegyzet + 229.sz.jegyzet 231.sz.jegyzet + 249.sz.jegyzet; 50.p. 286.sz.jegyzet + 293.sz.jegyzet + 300.sz.jegyzet + 301.sz.jegyzet + 312.sz.jegyzet + 315.sz.jegyzet + 316.sz.jegyzet + 320.sz.jegyzet; 51.p. 321.sz.jegyzet + 351.sz.jegyzet + 362.sz.jegyzet + 363.sz.jegyzet; 52.p. 384.sz.jegyzet + 390.sz.jegyzet + 419.sz.jegyzet + 431.sz.jegyzet; 53.p. 414.sz.jegyzet + 418.sz.jegyzet + 421.sz.jegyzet + 423.sz.jegyzet + 431.sz.jegyzet; 54.p. 459.sz.jegyzet + 468.sz.jegyzet + 476.sz.jegyzet + 477.sz.jegyzet + 478.sz.jegyzet + 493.sz.jegyzet + 494.sz.jegyzet; 55.p. 516.sz.jegyzet + 521.sz.jegyzet + 542.sz.jegyzet + 543.sz.jegyzet; 56.p. 601.sz.jegyzet.

Magyar Szárnyak (1938. VII. 1944. XII. 1.) Dr. TÖRÖK István által alapított és kiadott, 1940-ig havonta, majd 1941-től 1944-ig kéthetente megjelenő szakmai folyóirat.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 50.sz.jegyzet; 130.p. 92.sz.jegyzet.

Magyar Szárnyak ISSN 1416-6577 (Oshawa 1972-1989, Toronto 1989-1992, Norwalk 1993-1995, Budapest 1996—) 1972-1995-ig a Magyar Repülő Múzeum, majd 1996-tól a Magyar Szárnyak Baráti Közössége által évente megjelenő repüléstörténeti szaklap.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 5.sz.jegyzet + 25.sz.jegyzet + 40.sz.jegyzet; 129.p. 46.sz.jegyzet.

Magyar Vadászújság (1928-1944) A lap alapítójáról nincsen adat, feltehetően a Magyar Vadászok Országos Szövetsége által alapított és kiadott kéthetente megjelenő szakmai képes folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 176.sz.jegyzet.

Magyarság (1920-1944) MILOTAY István és PETHŐ Sándor által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 66.sz.jegyzet ; 47.p. 147.sz.jegyzet ; 149.sz.jegyzet 157.sz.jegyzet ; 49.p. 228.sz.jegyzet + 259.sz.jegyzet + 260.sz.jegyzet ; 50.p. 273.sz.jegyzet + 318.sz.jegyzet ; 51.p. 322.sz.jegyzet + 358.sz.jegyzet ; 52.p. 367.sz.jegyzet + 375.sz.jegyzet ; 53.p. 415.sz.jegyzet ; 55.p. 546.sz.jegyzet ; 56.p. 592.sz.jegyzet.

Medgyesi Újság (1905. XII. 24. – 1917. VII. 3. folytatása a *Medgyes és Vidéke* társadalmi hetilap. 1918.V.5. - 1918.XII.25.) Közéleti hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 503.sz.jegyzet.

Miskolczi Napló (1902-1924. XII. 30. *Miskolci Napló* 1924. XII. 31. - 1927) Helyi kiadású politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 77.sz.jegyzet + 82.sz.jegyzet.

Mohácsi Hírlap (1911. XII. 3. – 1944. X. 1.) A Függetlenségi és 48-as Párt mohácsi tagszervezete által alapított és kiadott évente többször, rendszertelenül megjelenő politikai folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 382.sz.jegyzet.

Műszaki Tudomány (1921—) A Magyar Tudományos Akadémia által alapított és kiadott, negyedévente megjelenő tudományos folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 204.sz.jegyzet.

N-Ny

Nemzeti Sport (1903. III. 15. —) FODOR Károly által alapított és kiadott sportújság.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 272.sz.jegyzet; 55.p. 545.sz.jegyzet.

Nemzeti Újság (1919. IX. 28. – 1944. X. 25.) A Központi Sajtóvállalat Részvénytársaság alapításával és kiadásával megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 142.sz.jegyzet; 49.p. 257.sz.jegyzet; 50.p. 275.sz.jegyzet; 52.p. 388.sz.jegyzet; 54.p. 485.sz.jegyzet + 499.sz.jegyzet.

A Nép (1919. XI. 9. – 1925. X. 3.) Keresztény Szociális Szövetség által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 462.sz.jegyzet.

Nép A két világháború között jelentős magyar nyelvű folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 544.sz.jegyzet.

Népszabadság (1956. XI. 2. – 2016) HU-ISSN 0133-1752. A folyóiratot a Magyar Szocialista Munkáspárt alapította és adta ki politikai napilapként, majd a rendszerváltást követően többszöri tulajdonosváltás után a folyóirat megszűnt.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 10.sz.jegyzet.

Népszava (1877. május -) HU-ISSN 0200-6111 A lapot a Magyarországi Szociáldemokrata Párt alapította és adta ki politikai napilapként, többszöri tulajdonszárlást követően a lapot jelenleg is politikai, közéleti napilapként működtetik.

SOM Krisztián: Állami útlel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 5.sz.jegyzet + 10.sz.jegyzet + 12.sz.jegyzet + 18.sz.jegyzet.

Notarius Hungaricus (2009 —) A Magyar Közjegyzői Kamara kéthavonta megjelenő hivatalos lapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 189.sz.jegyzet + 191.-sz.jegyzet.

Nyírvidék (1867-1942) A Szabolcs Vármegyei Községi Jegyzők Egylete által alapított és kiadott kéthetente megjelenő közéleti folyóirata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 66.sz.jegyzet + 78.sz.jegyzet + 79.sz.jegyzet; 46.p. 106.sz.jegyzet.

O-Ö

Ország-Világ (1879-1938) SOMOGYI Endre által alapított és 1884-ig RAUTMANN Frigyes Kiadóvállalata, majd Pesti Könyvnyomda, illetve a Wilckens és Waidl Nyomda által kiadott, hetente megjelenő ismeretterjesztő képes folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 127.sz.jegyzet + 129.sz.jegyzet + 137.sz.jegyzet; 47.p. 138.sz.jegyzet + 142.sz.jegyzet + 143.sz.jegyzet.

Országos Orvostörténeti Könyvtár Közleményei (Communicationes ex Bibliotheca Historiae Medicae Hungarica)

(1955-1967 HU-ISSN 0301-1976, *Orvostörténeti Közlemények*, 1868 — HU-ISSN 0010-3551) A periodika indulásától 1967-ig a „Művelt Nép” Tudományos és Ismeretterjesztő Kiadó, majd 1968-tól a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum és Könyvtár kiadványaként évente rendszertelenül megjelenő tudományos, lektorált szakmai folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 524.sz.jegyzet.

Orvosi Hetilap (1857. VI. 4. —) HU-ISSN 0030-6002. Dr. MARKUSOVSKY Lajos által alapított, majd a Markusovszky Alapítvány által kiadott tudományos orvosi hetilap, amely 1950-től évente többször, rendszertelenül jelenik meg.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 572.sz.jegyzet.

P

Pesti Hírlap (Budapest, 1878. XII. 25. - 1944. XII. 16.) Első üzleti vállalkozású újságként a Légrádi Testvérek cégének tulajdonában, CSUKÁSI József főszerkesztőségével indult el, politikai napilapként. Újdonságnak számítottak állandó rovatai, rendszeres külföldi tudósításai, kisebb alakú formátuma és az apróhirdetések közreadása. Emelkedő népszerűsége 1910-re 60 ezer példányban történő megjelenést hozott, a csúcsot pedig az első világháború időszeke jelentette, olyan napokkal, amikor a példányszám elérte a félmilliót. A második világháború inkább sorvadást hozott, oly annyira, hogy 1944 végén a lap kiadása befejeződött. 1946. IX. 1-én *Hírlap* címmel a kisgazda párt lapjaként feléledt, de 1949-ben végleg megszűnt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 64.sz.jegyzet; 130.p. 80.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 12.sz.jegyzet ; 44.p. 31.sz.jegyzet ; 45.p. 66.sz.jegyzet ; 49.p. 256.sz.jegyzet ; 50.p. 276.sz.jegyzet + 307.sz.jegyzet + 316.sz.jegyzet ; 51.p. 330.sz.jegyzet ; 52.p. 394.sz.jegyzet ; 54.p. 488.sz.jegyzet + 497.sz.jegyzet ; 55.p. 513.sz.jegyzet.

Pesti Napló (1852-1939) CSÁSZÁR Ferenc által alapított politikai napilap. 1865. IV. 16-án a *Pesti Napló* közölte DEÁK Ferenc politikai vitaindító „Húsvéti cikkét”, amely végül a kiegyezéshez vezetett.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 77.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 149.sz.jegyzet + 150.sz.jegyzet; 48.p. 184.sz.jegyzet; 49.p. 227.sz.jegyzet; 50.p. 271.sz.jegyzet; 51.p. 325.sz.jegyzet; 55.p. 541.sz.jegyzet.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun Vármegye Hivatalos Lapja (1903-1950) Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye alapításával és kiadásával hetente megjelenő, a vármegye működésével kapcsolatos híreket közlő folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 15.sz.jegyzet; 51.p. 363.sz.jegyzet; 52.p. 386.sz.jegyzet + 392.sz.jegyzet; 54.p. 481.sz.jegyzet.

Pécsi Közlöny (1893. IV. 9. – 1913. VIII. 31.) RÉZBÁNYAI János által alapított és kiadott politikai hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 44.sz.jegyzet; 54.p. 483.sz.jegyzet.

Pécsi Napló (1892-1944 [Előzménye az ugyancsak Pécsen kiadott német nyelvű *Fünfkirchner Zeitung* 1870-1906]) ENGEL Lajos Nyomda és Lapvállalat által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 53.p. 437.sz.jegyzet; 54.p. 443.sz.jegyzet + 473.sz.jegyzet + 474.sz.jegyzet + 482.sz.jegyzet; 55.p. 561.sz.jegyzet.

R

Reggeli Hírlap (1918. II. 12. - 1935. VII. 13.) Miskolc város Pártbizottságának politikai napilapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 96.sz.jegyzet + 100.sz.jegyzet ; 50.p. 285.sz.jegyzet + 286.sz.jegyzet + 289.sz.jegyzet + 290.sz.jegyzet + 291.sz.jegyzet + 292.sz.jegyzet.

A Rend (1921. XI. 15. – 1927. VI. 29.) BAKSA János által alapított és a Stádium Sajtóvállalat Rt. által kiadott hetente kétszer megjelenő szakmai folyóirat. Kiadása szünetelt 1922. I. 31. és 1922. II. 25. között. Kiadásával egyidejűleg megszűntnek nyilvánított a belügyminiszter a *Rendőri Közlöny*, az *Államrendőrség* és a *Bűnügyi Értesítő* című hivatalos lapokat. 1921.XII.13. és 1922.I.31. között melléklete a *Hivatalos Jellegű Közlemények*. 1922-1927 között melléklapja a *Bűnügyi Körözések Lapja*, az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal kiadványaként. 1927-től folytatása a *Rendőrr*. A lap céljaként került meghatározásra az állami és a társadalmi rend, általában a közbiztonság, valamint a nemzetvédelem fontos feladatainak a felszínen tartása, fejlesztése továbbá a közbiztonsági szervezetek közötti együttműködés előmozdítása, a hazafias szellem ápolása, a magyar rendőri szakirodalom megalapozása is. Továbbá törvények és rendeletek magyarázata, a rendőri hírek gyors közvetítése, a körözések naponkénti közlése, a külföldi szakirodalom ismertetése.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 80.sz.jegyzet + 81.sz.jegyzet ; 47.p. 170.sz.jegyzet; 54.p. 486.sz.jegyzet.

Rendeleti Közlöny a Magyar Királyi Honvédség számára (1874. II. 10. – 1944. XII. 15.) A Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium által alapított és kiadott, hetente megjelenő ágazati közlöny.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 200.sz.jegyzet; 50.p. 270.sz.jegyzet; 53.p. 441.sz.jegyzet; 54.p. 498.sz.jegyzet; 56.p. 578.sz.jegyzet.

Rendvédelem (2012 —) A BM Tudományos Tanács által alapított és kiadott szakmai évente rendszertelenül megjelenő folyóirat.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 3.sz.jegyzet; 216.p. 84.sz.jegyzet.

Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1216-6774 (1991 —) Megjelenik évente 1-2 alkalommal. A tudományos közlésekkel szemben támasztott igényeknek megfelelő tanulmányok jelennek meg a periodikában szakmai lektorálás nyomán. A periodikát a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság publikálja.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 15.sz.jegyzet + 19.sz.jegyzet; 215.p. 38.sz.jegyzet + 39.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet; 217.p. 111.sz.jegyzet + 112.sz.jegyzet + 121.sz.jegyzet.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 47.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet + 64.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 9.sz.jegyzet + 12.sz.jegyzet + 13.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 16.sz.jegyzet + 19.sz.jegyzet + 21.sz.jegyzet + 22.sz.jegyzet + 42.sz.jegyzet; 153.p. 64.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 18.sz.jegyzet; 130.p. 90.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 79.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet + 4.sz.jegyzet ; 44.p. 28.sz.jegyzet ; 45.p. 69.sz.jegyzet.

Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis) HU-ISSN 1785-3257 (1995-) A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság évente két alkalommal megjelenő, a magyar nemzeti rendvédelem-történet művelésének operatív eseményeiről tájékoztatást nyújtó periodikája.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 69.sz.jegyzet.

Riadó, (1937-1944) A Légoltalmi Liga évente háromszor megjelenő szakmai folyóirata.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 22.sz.jegyzet.

S-Sz

Somogyi Hírlap (1950 —) A folyóiratot politikai napilapként a Magyar Dolgozók Pártja alapította és adta ki *Somogyi Napló* elnevezéssel, majd többszöri név- és tulajdonosváltás után 1997. XII. 7-től az új tulajdonos *Somogyi Hírlap* néven jelenteti meg a folyóiratot politikai, közéleti napilapként.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 26.sz.jegyzet + 27.sz.jegyzet.

Szamos (Szatmárnémeti, 1869-1944.IX.16.) BIHARI Péter református gimnáziumi tanár alapította hetilapként. Később vegyes tartalmú lap vasárnapi és csütörtöki megjelenéssel, a Szatmármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közlönye. Társadalmi, szépirodalmi és gazdasági lap. A Szatmármegyei Községi- és Körjegyzők Egyesületének is hivatalos lapja. 1909. I. 17-től független politikai napilap. A magyar helységnevek sajtó béli használatának hatósági tilalma miatt 1936-1937-ben *Szabadsajtó*, 1937 és 1940. IX. 5-e között megint *Szamos* címmel került kiadásra. 1924-1938 között a Szatmár városi és Szatmár megyei Magyar Párt tagozatának hivatalos lapja. 1944. IX. 16-án a lap Szatmárnémeti szovjet bombázásával és a főszerkesztő halálával szűnt meg.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 328.sz.jegyzet + 329.sz.jegyzet + 331.sz.jegyzet.

Szatmári Gazda (1909-1919) A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület által kiadott köz- és mezőgazdasági hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 129.sz.jegyzet.

Szatmári Közlöny (1867. I. 12. – 1911. VI. 18.) KOVÁCS Márton által alapított és kiadott közéleti hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 332.sz.jegyzet.

Szegedi Friss Újság (1900. V. 15. – 1944. X. 7.) ENDRÉNYI Lajos által alapított és kiadott hétköznapokon megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 600.sz.jegyzet.

Szegedi Napló (1878. VII. 25. – 1922. IX. 24., 1925. IX. 6. – 1944. III. 31.) ENYEDI Lukács által alapított és változó kiadóval megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 612.sz.jegyzet.

Szegedi Népszava (1945. VI. 19. – 1948. IV. 30. [Folytatása a *Délmagyarország* Lásd: *Délmagyarország*]) A Szociáldemokrata Párt alapításával és kiadásával megjelenő politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 614.sz.jegyzet.

Szegedi Új Nemzedék (1919-1944) A Szeged és Vidéke Kiadóhivatal által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 565.sz.jegyzet + 603.sz.jegyzet + 607.sz.jegyzet + 610.sz.jegyzet.

Szentesi Napló, (1938. V. 29. – 1944. VI. 29.) BUGYI Antal alapításával és kiadásával megjelent politikai, gazdasági napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 240.sz.jegyzet.

Színházi Élet (1910-1938) INCZE Sándor által Kolozsvárott alapított és kiadott képes folyóirat.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 50.sz.jegyzet; 49.p. 248.sz.jegyzet.

T-Ty

Tolna Megyei Népiújság (1956. I. 1. – 2016. V. 17. [*Tolnai Napló* 1951-1956, *Tolna Megyei Népiújság* 1956. I. 1. – 1990. III. 31., *Tolnai Népiújság* 1990. IV. 3. – 2016. V. 17.]) a Magyar Szocialista Munkáspárt és a Tanácsok általa alapított és kiadott politikai, közéleti napilap, a rendszerváltást követően a lapot privatizálták és képes közéleti magazinként került kiadásra.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 5.sz.jegyzet.

Tolnamegyei Újság (1919. IX. 14. – 1943. XII. 25.) A Tolna vármegyei Nemzeti Keresztény-Keresztyén Párt hetente megjelenő hivatalos lapja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 309.sz.jegyzet.

Tolnai Világlapja (1901-1944) FRIEDMANN Samu [TOLNAI Simon] által alapított és a Tolnai Nyomda- és könyvkiadó Vállalt által kiadott szépirodalmi képes hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 98.sz.jegyzet; 47.p. 160.sz.jegyzet.

Történelmi Szemle. (1958–) HU-ISSN 0040-9634., az MTA Történettudományi Intézetének, negyedévenként, esetenként összevont számmal megjelenő tudományos folyóirata. A tudományos közlésekkel szemben támasztott igényeknek megfelelő tanulmányok jelennek meg a periodikában szakmai lektorálás nyomán.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 25.sz.jegyzet.

Törvényhozók Lapja (1932. XI. – 1938. XII. 20.) Az alapító és fenntartó személyre, illetve intézményre nézve a konkrét adat hiányzik, de feltételezhető hogy az országgyűlés alapításával és kiadásában napvilágot látó, a felsőház, a képviselőház, a vármegyék és a városi törvényhatóságok 1932-1933-ban évente tízszer, 1934-től pedig havonta megjelenő szemle jellegű folyóirata.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 321.sz.jegyzet.

Turul (1883 —) A Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság által alapított és kiadott heraldikával, diplomatikával, szfragisztikával, genealógiával és a magyar családok történetének okleveles alapon való művelésével foglalkozó, évente megjelenő közlönye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 54.p. 480.sz.jegyzet.

U-Ű

Új Magyarország (1956. XI. 2. – 1956. XI. 3. majd 1991-1997) a Petőfi Párt (Nemzeti Parasztpárt) 1956-ban alapított és kiadott, mindössze két szám kiadását megélt, napilapnak szánt politikai, közéleti folyóirata, amelyet az ANTALL-kormány 1991-ben újrarendített polgári napilapként

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 9.sz.jegyzet.

Uj Magyarság (1934-1944) MILOTAY István által alapított és kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 161.sz.jegyzet; 55.p. 599.sz.jegyzet.

Uj Nemzedék (1918. IX. 28. – 1944. X. 25.) JELLINEK Henrik által alapított és a Központi Sajtóvállalat Rt. által kiadott politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 70.sz.jegyzet; 47.p. 152.sz.jegyzet; 166.sz.jegyzet; 51.p. 353.sz.jegyzet; 55.p. 554.sz.jegyzet + 555.sz.jegyzet;

Új Világ (1972 —) USA-ISSN 1050-1967. Politikai hetilap. 1972-1995 hetente, 1996-tól kéthetente jelenik meg. 1994-től közreadója a Magyar Megújulási Mozgalom. A politikai, kulturális és sporthírek, aktualitások mellett a családok minden tagja számára közölt olvasnivalót a tudomány, technika, gasztronómia, asztrológia, szépirodalom, zene, film, úti beszámoló, rejtvények, bélyeggyűjtés, háztartás egyaránt helyet kapott a folyóirat lapjain.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 569.sz.jegyzet.

Az Újság (1903-1944) Politikai-közéleti napilap. Lásd *Újság*

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 75.sz.jegyzet + 76.sz.jegyzet; 46.p. 103.sz.jegyzet; 51.p. 350.sz.jegyzet + 351.sz.jegyzet; 52.p. 371.sz.jegyzet; 54.p. 493.sz.jegyzet.

Újság (1925-1944 [Előzménye *Az újság* 1903-1925]) ÁGAI Béla által alapított, az Újság Részvénytársaság által kiadott, politikai napilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 162.sz.jegyzet; 52.p. 381.sz.jegyzet.

V

Vadász-Lap (Az Országos Magyar Vadászati Védegyelet hivatalos lapja).

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 85.sz.jegyzet; 55.p. 558.sz.jegyzet.

Városok Lapja (1906. VII. 15. - 1943. IV. 1.) A Magyar Városok Országos Szövetségének évente többször, változó sűrűséggel megjelenő hivatalos lapja. Közigazgatási, köz- és városrendészeti, közegészségügyi szaklap, a hazai városok és azok tisztviselői érdekeinek hivatalos közlönye. 1947-1948-ban

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 46.p. 137.sz.jegyzet; 55.p. 505.sz.jegyzet + 532.sz.jegyzet; 56.p. 584.sz.jegyzet.

Vendéglősök Lapja (1884. XI. 1. – 1944. IV. 5.) IHÁSZ György által alapított, ismeretlen kiadó kéthetente megjelentetett szakmai lap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 549.sz.jegyzet.

The Windsor Star (1888 —) CA-ISSN 0832-2277. Archibal MacNEE újságíró alapította a lap jogelődjét *Windsor Record* névvel közéleti hetilapként. A lap többszöri tulajdonosváltás után napjainkban a *The Windsor Star* nevet viseli, ma már közéleti napilapként jelenik meg.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774. 164.p. 18.sz.jegyzet.

Z-Zs

Zalamegye (1882-1910) UDVARDY Ignác által alapított és kiadott, Zala Vármegye székhelyén megjelenő társadalmi, közművelődési és gazdasági — 1902-től politikai — hetilap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 51.p. 325.sz.jegyzet + 335.sz.jegyzet.

Zalamegyei Újság (1918-1944. XI.) A Zalamegyei Újság Lapkiadó Vállalat által alapított és kiadott hetente hatszor megjelenő politikai lap.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 55.p. 550.sz.jegyzet.

Zemplén (1869 - 1937. XII. 25.) Vasárnaponként megjelenő társadalmi és irodalmi lapként indult, egyben Zemplén-megye hivatalos közlönye. Később több alcímet követően politikai lap, amely szombatoként került az olvasókhöz.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 48.sz.jegyzet ; 46.p. 131.sz.jegyzet + 132.sz.jegyzet ; 50.p. 291.sz.jegyzet.

CITÁCIÓS INDEX
LEVÉL-, IRAT- ÉS DOKUMENTUMTÁRI GYŰJTEMÉNYEK

Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (ÁBTL)

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 13.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet; 215.p. 77.sz.jegyzet; 216.p. 95.sz.jegyzet + 96.sz.jegyzet; 217.p. 182.sz.jegyzet + 186.sz.jegyzet.

B

Budapest Fővárosi Levéltár (BFL)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 48.p. 186.sz.jegyzet; 46.p. 110.sz.jegyzet; 51.p. 323.sz.jegyzet + 334.sz.jegyzet; 54.p. 495.sz.jegyzet; 56.p. 567.sz.jegyzet.

D

Debreceni Református Kollégium Könyvtára (DRK)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 49.sz.jegyzet; 45.p. 57.sz.jegyzet + 73.sz.jegyzet + 84.sz.jegyzet ; 47.p. 141.sz.jegyzet + 49.p. 223.sz.jegyzet + 237.sz.jegyzet + 241.sz.jegyzet + 243.sz.jegyzet ; 50.p. 302.sz.jegyzet + 310.sz.jegyzet + 311.sz.jegyzet + 319.sz.jegyzet ; 54.p. 484.sz.jegyzet ; 55.p. 515.sz.jegyzet.

H

**Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténelmi Levéltár
(HIM-HL)**

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 1.sz.jegyzet + 2.sz.jegyzet + 4.sz.jegyzet + 5.sz.jegyzet + 8.sz.jegyzet + 9.sz.jegyzet + 15.sz.jegyzet + 17.sz.jegyzet + 19.sz.jegyzet + 41.sz.jegyzet + 43.sz.jegyzet; 129.p. 45.sz.jegyzet + 47.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet + 59.sz.jegyzet + 61.sz.jegyzet + 62.sz.jegyzet + 65.sz.jegyzet + 69.sz.jegyzet + 70.sz.jegyzet + 72.sz.jegyzet + 74.sz.jegyzet + 75.sz.jegyzet + 76.sz.jegyzet + 78.sz.jegyzet; 130.p. 83.sz.jegyzet + 86.sz.jegyzet + 87.sz.jegyzet + 88.sz.jegyzet + 89.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 6.sz.jegyzet + 10.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 15.sz.jegyzet + 17.sz.jegyzet + 20.sz.jegyzet + 22.sz.jegyzet + 25.sz.jegyzet + 26.sz.jegyzet + 27.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet + 30.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet + 32.sz.jegyzet + 33.sz.jegyzet + 34.sz.jegyzet + 35.sz.jegyzet + 36.sz.jegyzet + 37.sz.jegyzet + 39.sz.jegyzet + 40.sz.jegyzet + 41.sz.jegyzet + 42.sz.jegyzet + 43.sz.jegyzet + 44.sz.jegyzet + 45.sz.jegyzet + 46.sz.jegyzet + 47.sz.jegyzet + 48.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet + 51.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet + 55.sz.jegyzet; 110.p. 61.sz.jegyzet + 64.sz.jegyzet + 66.sz.jegyzet + 69.sz.jegyzet + 70.sz.jegyzet + 71.sz.jegyzet + 72.sz.jegyzet + 74.sz.jegyzet + 76.sz.jegyzet + 80.sz.jegyzet + 83.sz.jegyzet + 84.sz.jegyzet + 85.sz.jegyzet + 88.sz.jegyzet + 90.sz.jegyzet + 91.sz.jegyzet + 93.sz.jegyzet.

M

Magyar Országos Levéltár (MOL) /Magyar Nemzeti Levéltár (MNL)

[korábban: Országos Levéltár (OL)]

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 1.sz.jegyzet; 216.p. 81.sz.jegyzet + 117.sz.jegyzet + 118.sz.jegyzet; 217.p. 138.sz.jegyzet + 140.sz.jegyzet + 141.sz.jegyzet + 142.sz.jegyzet + 151.sz.jegyzet.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 59.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 61.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 244.sz.jegyzet ; 50.p. 305.sz.jegyzet + 52.p. 369.sz.jegyzet ; 56.p. 613.sz.jegyzet.

O-Ö

Országos Széchényi Könyvtár (OSZK)

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 56.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet; 110.p. 67.sz.jegyzet + 68.sz.jegyzet + 78.sz.jegyzet + 79.sz.jegyzet + 81.sz.jegyzet + 82.sz.jegyzet + 85.sz.jegyzet + 86.sz.jegyzet + 89.sz.jegyzet + 93.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 45.sz.jegyzet + 46.sz.jegyzet + 47.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet ; 48.p. 194.sz.jegyzet + 198.sz.jegyzet + 201.sz.jegyzet; 49.p. 254.sz.jegyzet + 255.sz.jegyzet + 260.sz.jegyzet ; 50.p. 275.sz.jegyzet ; 52.p. 400.sz.jegyzet + 401.sz.jegyzet + 402.sz.jegyzet + 403.sz.jegyzet + 404.sz.jegyzet ; 53.p. 435.sz.jegyzet + 438.sz.jegyzet + 443.sz.jegyzet + 445.sz.jegyzet ; 54.p. 488.sz.jegyzet + 491.sz.jegyzet + 496.sz.jegyzet + 499.sz.jegyzet ; 56.p. 560.sz.jegyzet.

Petőfi Irodalmi Múzeum (PIM)

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 40.sz.jegyzet + 41.sz.jegyzet + 44.sz.jegyzet + 46.sz.jegyzet + 47.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet; 46.p. 112.sz.jegyzet ; 49.p. 254.sz.jegyzet ; 53.p. 440.sz.jegyzet + 441.sz.jegyzet + 442.sz.jegyzet + 443.sz.jegyzet + 444.sz.jegyzet + 445.sz.jegyzet; 54.p. 496.sz.jegyzet.

CITÁCIÓS INDEX
JOGSZABÁLYOK

1870

1870/XLII.tc. a köztörvényhatóságok rendezéséről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 5.sz.jegyzet.

1871

1871/XVIII.tc. a községek rendezéséről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 5.sz.jegyzet.

1872

1872/XXXVI.tc. BUDA-PEST FŐVÁROSI TÖRVÉNYHATÓSÁG ALAKÍTÁSÁRÓL ÉS RENDEZÉSÉRŐL.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 151.p. 1.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 1.sz.jegyzet.

1873

1873/II.tc. a kiszolgált altisztek alkalmazásáról.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 18.sz.jegyzet.

1880

1880/XXXVII. tc. a magyar büntetőtörvénykönyvek (1878/V. tc. és 1879/XL. tc.) életbe léptetéséről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 44.sz.jegyzet.

1881

1881/II.tc. a csendőrség legénységi állományának a kiegészítéséről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 8.sz.jegyzet.

1881/III.tc. a közbiztonsági szolgálat szervezéséről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 8.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 3.sz.jegyzet.

1881/XXI.tc. a Budapest-fővárosi rendőrségről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 2.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 15.sz.jegyzet + 17.sz.jegyzet + 20.sz.jegyzet + 23.sz.jegyzet + 25.sz.jegyzet + 43.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 2.sz.jegyzet.

1883

1883/I. a köztisztviselők minősítéséről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 19.sz.jegyzet.

1885

1885/XI. az állami tisztviselők, altisztek és szolgák nyugdíjazásáról.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 20.sz.jegyzet.

1903

1903/VIII. tc. a határrendőrségről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 3.sz.jegyzet.

1912

1912/LXIII.tc. a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 25.sz.jegyzet.

1914

1914/L.tc. a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912:LXIII. törvénycikknek és a hadiszolgáltatásokról szóló 1912:LXVIII. törvénycikknek kiegészítéséről.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 28.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet + 45.sz.jegyzet; 176.p. 51.sz.jegyzet.

1916

1916/XXXVII. tc. a Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrségről.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 4.sz.jegyzet.

1920

1920/I.tc. az alkotmányosság helyreállításáról és az állami főhatalom gyakorlásának ideiglenes rendezéséről.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 6.sz.jegyzet.

1921/XXXIV. az 1921/1922. költségvetési év augusztus 1-től december végéig viselendő közterhekről és fizetendő állami kiadásokról.

• ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 8.sz.jegyzet.

1921

1921/XXXIV. az 1921/1922. költségvetési év augusztus 1-től december végéig viselendő közterhekről és fizetendő állami kiadásokról.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 8.sz.jegyzet.

1922

1922/VII.tc. a Magyar Királyi Állami Rendőrség és a Magyar Királyi Csenedőrség létszámának, kiegészítési módjának és felfegyverzésének megállapításáról.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 153.p. 62.sz.jegyzet.

1922/XVII.tc. az 1922/23. költségvetési év első hat hónapjában viselendő közterhekről és fedezendő állami kiadásokról.

OLASZ Lajos: A csenedőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 12.sz.jegyzet.

1924

1924/IV.tc. az államháztartás egyensúlyának helyreállításáról.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 10.sz.jegyzet + 11.sz.jegyzet.

1929

1929/XXX.tc. a közigazgatás rendezéséről.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 21.sz.jegyzet ; 45.p. 83.sz.jegyzet.

1930

1930/XXVIII.tc. a külföldieknek a Magyar Szent Korona országai területén lakhatásáról szóló 1903/V.tc. egyes rendelkezéseinek módosításáról.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 222.sz.jegyzet.

1931

1931/XXVI.tc. a gazdasági és hitélet rendjének továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 11.sz.jegyzet.

1933

1933/XVI.tc. a közigazgatás rendezéséről szóló 1929/XXX.tc. módosításáról és kiegészítéséről.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 21.sz.jegyzet.

1939

1939/II.tc. a honvédelemről.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 27.sz.jegyzet.

1944

1940/XXVI.tc. a román uralom alól felszabadult keleti és erdélyi országrészek a Magyar Szent Koronához visszacsatolásáról és az országgal egyesítéséről.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 24.sz.jegyzet.

2003

2003/III.tv. az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történelmi Levéltára létrehozásáról.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 218.p. 193.sz.jegyzet.

R e n d e l e t e k

1880

38 547/1880. (IX. 15.) BM.kr. a magyar büntető-törvénykönyvek végrehajtása tárgyában. *Magyarországi Rendeletek Tára*, XIV.évf. (1880) I.füzet 629-659.p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 45.sz.jegyzet.

1884

43 972/1884.BM.r. a fővárosi rendőrség számára kiadott Utasítás tárgyában. NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 26-49.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 24.sz.jegyzet + 25.sz.jegyzet + 26.sz.jegyzet + 27.sz.jegyzet + 28.sz.jegyzet + 29.sz.jegyzet + 30.sz.jegyzet + 47.sz.jegyzet + 48.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet + 50.sz.jegyzet; 153.p. 51.sz.jegyzet + 52.sz.jegyzet + 53.sz.jegyzet + 54.sz.jegyzet + 55.sz.jegyzet + 56.sz.jegyzet + 57.sz.jegyzet.

1892

32 888/1892. (V.) BM.r. a rendőri őrség rendeltetése és hatásköre, szervezeti szabályzata és általános szolgálati utasítása. NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 50-99.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 34.sz.jegyzet + 35.sz.jegyzet + 36.sz.jegyzet.

130 000/1899. (XII. 22.) BM.kr. a bűnvádi perrendtartásról szóló 1896/XXXIII.tc. életbe léptetése alkalmából a nyomozó rendőri hatóságok és közegek részére kibocsátott Utasítás tárgyában. *Magyarországi Rendeletek Tára*, XXXIII.évf. (1899) II.füzet. 2416-2417.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 37.sz.jegyzet + 38.sz.jegyzet + 40.sz.jegyzet; 153.p. 58.sz.jegyzet.

1902

14 705/1902. (III. 19.) VKM.r. a kitüntetéssel vizsgázott főiskolai hallgatók neveinek közlése tárgyában. *Hivatalos Közlöny*, X.évf. (1902) 7.sz. (IV.1.) 129.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 55.sz.jegyzet.

1905

5 692/1905. (XII.29.) ME.r. a határrendőrségről szóló 1903/VIII.tc. életbe léptetéséről. *Magyarországi rendeletek Tára*, XXXIX.évf. (1905) I.füzet. 1455.p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 3.sz.jegyzet.

91 000/1905. (XII. 29.) BM.kr. valamennyi törvényhatósághoz Fiume város kivételével a határrendőrségről szóló 1903/VIII.tc. életbe léptetésének a végrehajtásáról. *Magyarországi rendeletek Tára*, XXXIX.évf. (1905) I.füzet. 1455-1541.p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 3.sz.jegyzet.

1907

30 194/1907. (III. 20.) BM.kr. Kassa székhellyel határszéli rendőrkapitányság szervezése. *Belügyi Közlöny*, XII. évf. (1907) 14. sz. (IV.7.) 114.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 59.sz.jegyzet.

1908

29 383/1908. (VII. 9.) BM.kr. a határrendőrség hatósági területének megváltoztatása és a kassai határszéli rendőrkapitányság székhelyének áthelyezése. *Belügyi Közlöny*, XIII. évf. (1908) 29.sz. (VII.9.) 267.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 74.sz.jegyzet.

54 975/1908. (IV. 30.) BM.r. a határszéli őrségek létesítéséről. *Belügyi Közlöny*, XIII.évf. (1908) 19.sz. 209-210.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 45.p. 74.sz.jegyzet.

1909

27 400/1909 (XII. 16.) IM.r. a fiatakorúak felügyelő hatóságáról. *Igazságügyi Közlöny*, XVIII.évf. (1909) 12.sz. (XII.28.) 105-122.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 50.p. 313.sz.jegyzet.

70 333/1909. (VI. 5.) BM.r. utasítás a Kivándorlási Biztosi Hivatal részére. *Magyarországi Rendeletek Tára*, XLIII.évf. (1909) I.füzet. 1099-1102.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 55.sz.jegyzet.

1914

3 009/1914. (VIII. 27.) BM.r. A hadviselés érdekében felügyelet (örizet) alá helyezendőkkel vagy lakóhelyükről eltávolítandókkal szemben követendő eljárás. *Belügyi Közlöny*, XIX.évf. (1914) 45.sz. 573-575.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 175.p. 20.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet + 32.sz.jegyzet + 34.sz.jegyzet + 35.sz.jegyzet + 36.sz.jegyzet.

1915

10 962/1915. (IV. 9.) BM-IM.kr. a rendőri felügyelet alá helyezésnek és az őrizet alá vételnek szabályozásáról. *Belügyi Közlöny*, XX.évf. (1915) 20.sz. 379-385.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 37.sz.jegyzet + 38.sz.jegyzet + 39.sz.jegyzet + 40.sz.jegyzet + 41.sz.jegyzet + 43.sz.jegyzet + 44.sz.jegyzet; 176.p. 48.sz.jegyzet + 49.sz.jegyzet + 50.sz.jegyzet + 51.sz.jegyzet + 54.sz.jegyzet + 60.sz.jegyzet.

17 631/1915. (V. 29.) BM.kr. olasz állampolgárok internálása. *Belügyi Közlöny*, XX.évf. (1915) 30.sz. 581.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 53.sz.jegyzet.

1916

7 655/1916. (IV. 6.) BM.kr. a hadifoglyok, továbbá az internáltak és rendőri felügyelet alatt álló külföldi állampolgárok postaküldeményei és táviratai tárgyában a posta-és táviratigazgatóság által a posta-és táviratdahivatalokhoz intézett rendeletek kivonatos összefoglalása. *Belügyi Közlöny*. XXI.évf. (1916) 17.sz. 435-444.p.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 176.p. 61.sz.jegyzet + 62.sz.jegyzet + 63.sz.jegyzet.

1919

5 047/1919. (X. 1.) ME.r. a rendőrség államosításáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LIII.évf. (1919) I.füzet. 752-767.p.

Belügyi Közlöny, XXIV.évf. (1919) 48.sz. 1339-1350.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 36.sz.jegyzet.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 11.sz.jegyzet; 153.p. 59.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 5.sz.jegyzet.

90 089/1919. (XII. 31.) BM.r. az állami rendőrség ügyintéző hatásköréről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LIII.évf. (1919) I.kötet. 1092-1096.p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 153.p. 60.sz.jegyzet.

1920

2 394/1920. (III. 18.) ME.r. az állami hatóságok, hivatalok és intézmények elnevezéséről, és az állami címereken a Szent Koronának alkalmazásáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LIV.évf. (1920) I.füzet. 140-142.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 7.sz.jegyzet.

1921

39 820/1921. (1922. IV. 11.) BM.r. a Magyar Királyi Állami Rendőrség szervezetének és szolgálatának szabályozása. *Budapesti Közlöny*, LVI.év. (1922) 89.sz. 1-9.p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 153.p. 61.sz.jegyzet.

91 640/1921. (XI.7.) BM.r. „A Rend” című szaknapilap előfizetése. *Belügyi Közlöny*, XXVI.évf. (1921) 49.sz. (XI. 13.) 2108-2109. p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 387.sz.jegyzet.

1922

10 270/1922. (XII. 14.) ME.r. a légi közlekedésről. *Magyarországi rendeletek tára*. LVI.évf. (1923) 1.sz. 192-203.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 12.sz.jegyzet + 13.sz.jegyzet + 14.sz.jegyzet + 16.sz.jegyzet + 30.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 28.sz.jegyzet.

73 800/1922. (V. 7.) BM.r. a Magyar Királyi Honvédség egyéneivel szemben követendő rendőri eljárás szabályozása. NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 494-500.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 39.sz.jegyzet.

102 837/1922. (VII. 28.) BM.r. az 1922/VII.tc.-nek a Magyar Királyi Állami Rendőrségre vonatkozó rendelkezései végrehajtása. 282-288.p.

- *BELÜGYI KÖZLÖNY*, XXVII.ÉVF. (1922) 31.sz. 1365-1374.p.

- NÉMETHY TIHAMÉR — TÖRÖK LAJOS (SZERK.): *RENDELETEK ÉS ELJÁRÁSI SZABÁLYOK GYŰJTEMÉNYE*. BUDAPEST, 1926, EDITOR KIADÓ. 282-288.p.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 153.p. 63.sz.jegyzet.

1923

45 540/1923. (IV. 28.) KEM.r. a Magyarországon lajstromozott légi járműveken alkalmazandó jelzésekről. *Budapesti Közlöny*, LVII.évf. (1923) 100.sz. 11.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 28.sz.jegyzet.

46 402/1923. (III. 9.) KEM.r. a légi járóművek bejelentéséről, nyilvántartásáról, alkalmasságuk megállapításáról, lajstromozásukról, kísérő irataikról és a kapcsolatos rendelkezésekről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXVIII.évf. (1924) I.füzet. 720-739.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 35.sz.jegyzet.

199 170/1923. (XII. 17.) BM.r. fegyveres testületek egyéneivel szemben követendő rendőri eljárás. NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 500-501.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 39.sz.jegyzet.

1924

1 630/1924. (II. 22.) ME.r. a légi közlekedésről szóló rendelet módosításáról és kiegészítéséről. *Magyarországi rendeletek tára*, LVIII.évf. (1925) I.füzet. 30-33.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 31.sz.jegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 28.sz.jegyzet.

4 300/1924. (V. 31.) ME.r. a nyilvános előadásra szánt mozgóképek, valamint azok bel- és külföldi forgalmának hatósági ellenőrzése. *Belügyi Közlöny*, XXXIX.évf. (1924) 23.sz. 619-621.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

9 000/1924. (I. 31.) VKM.r. a testnevelésről szóló 1921. évi LIII. törvény végrehajtásáról. *Magyarországi rendeletek tára*, LVIII.évf. (1925) I-XII.füzet. 1456-1470.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 89.sz.jegyzet.

45 179/1924.KM.r. a Magyar Királyi Légügyi Hivatal felállításáról, szervezetének és hatáskörének megállapításáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LVII.évf. (1924) I.füzet. 745-748.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 38.sz.jegyzet + 39.sz.jegyzet.

45 264/1924. (III. 8.) KEM.r. a repülőterre, léghajókikötőre és vízi repülőállomásra fennálló és kapcsolatos rendelkezések végrehajtásáról (repülőtér-rendtartás). *Magyarországi Rendeletek Tára*, LVIII. évf. (1925) I.füzet. 709-720.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 20.sz.jegyzet + 31.sz.jegyzet + 32.sz.jegyzet + 33.sz.jegyzet + 34.sz.jegyzet + 36.sz.jegyzet.

45 332/1924. (II. 25.) KEM.r. A külföldi légi járóművek közlekedéséről. Magyarországi rendeletek tára. LVIII. folyam. Budapest, 1925, BM. 697–700.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 128.p. 26.sz.jegyzet + 41.s.zjegyzet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 28.sz.jegyzet + 45.sz.jegyzet.

45 385/1924. (VII. 5.) BM.r. folyamőrség egyéneivel szemben követendő eljárás. NÉMETHY Tihamér — TÖRÖK Lajos: *Rendőri vonatkozású törvények, rendeletek és eljárási szabályok gyűjteménye*. 501-502.p. Budapest, 1926, Editor. 822 p. /Rendőrtisztviselők zsebkönyvtára./

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774. 152.p. 39.sz.jegyzet.

45 396/1924. (II. 29.) KEM.r. a légi forgalomban megszabott jelzési, kitérésí és egyéb közlekedési szabályokról. *Magyarországi rendeletek tára*. LVIII.évf. (1925) 700-707.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 109.p. 28.sz.jegyzet.

52 000/1924. (VI. 17.) VKM.r. a 9000/1924. VKM rendelet kiegészítéséről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LVIII.évf. (1924) 1475-1476.p.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774. 110.p. 89.sz.jegyzet.

246 496/1924. (XII. 28.) BM.r. kerületi rendőrfőkapitányságok megszüntetése és a rendőrhatóságok újabb területi beosztása. *Belügyi Közlöny*, XXXIX.évf. (1924) 57.sz. (XII. 28.) 1376-1377.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 10.sz.jegyzet.

242 000/1924. (1925. II. 5.) BM.r. a m. kir. állami rendőrség létszámegegyesítése és az egységes létszámba foglalt fogalmazói és felügyelői karbeli tisztviselők új rangsorának megállapítása. *Belügyi Közlöny*, XXX.évf. (1925) 15. Rendkívüli szám. (IV. 9.) 253-303.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 140.sz.jegyzet + 145.sz.jegyzet ; 50.p. 294.sz.jegyzet ; 51.p. 354.sz.jegyzet ; 53.p. 410.sz.jegyzet + 412.sz.jegyzet ; 55.p. 508.sz.jegyzet; 56.p. 588.sz.jegyzet.

255 000/1924. (1925. II. 12.) BM.kr. a m. kir. minisztérium által, a nyilvános előadásra szánt mozgóképek, valamint azok bel és külföldi forgalmának hatósági ellenőrzéséről kibocsátott 4.300/1924. M. E. sz. rendelet végrehajtása.

Belügyi Közlöny, XL. évf. (1925) 10. sz. (III.8.) 192-199.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47-48.p. 174.sz.jegyzet.

1928

253 000/1928. (IV.26.) BM.r. az életuntak megmentése és védelme. *Belügyi Közlöny*, XXXIII.évf. (1928) 21.sz. (V.6.) 421-424.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 375.sz.jegyzet.

1929

66 000/1929. (XI. 28.) KEM.r. a légi járművek bejelentése, nyilvántartása, alkalmasságuk megállapítása, lajstromozásuk, kísérő irataik és a kapcsolatos rendelkezések tárgyában kiadott 46.402/1923.K.M. rendelet módosításáról.

Magyarországi Rendeletek Tára, LXIII.évf. (1929) I.füzet. 1752-1758.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 58.sz.jegyzet.

1931

6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. a rendőrség szervezeti változásairól. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXV.évf. (1931) XII.füzet. 1533-1534.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 37.sz.jegyzet.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 13.sz.jegyzet + 17.sz.jegyzet.

1932

3 600/1932. (VI. 24.) BM.r. a m. kir. népjóléti és munkaügyi miniszter hatáskörének megosztása. *Belügyi Közlöny*, XXXVII. évf. (1932) 27. sz. (VI.26.) 438.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 52.p. 365.sz.jegyzet.

1933

14 120/1933. (X.27.) ME.r. a közigazgatás rendezéséről szóló 1929:XXX. tc. módosításáról és kiegészítéséről alkotott 1933:XVI. tc. egyes rendelkezéseinek életbeléptetéséről és végrehajtásáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXVII.évf. (1933) III.füzet. 2649-2652.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 21.sz.jegyzet.

112 000/1933. (IV. 19.) KEM.r. a Magyarországon lajstromozott légi járműveken alkalmazásra kerülő jelzésekről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXVII.évf. (1933) I.füzet. 1304-1306.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 68.sz.jegyzet.

115 000/1933. (XII. 22.) KEM.r. A külföldi légi járművek közlekedéséről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXVII. fo. lyam. Budapest, 1934, BM. 3069-3083.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 129.p. 70.sz.jegyzet.

1938

111 752/1938. (I. 1.) VKM.r. A M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Oktatófilm Kirendeltségének hivatalos közleményei, IV.évf. (1939) 1.sz. (I.1.) 4.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 239.sz.jegyzet.

1939

2 440/1939. (III. 3.) ME.r. a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeken az orvosi kamarákkal kapcsolatos kérdések rendezése. *Belügyi Közlöny*, XLIV. évf. (1939) 11. sz. (III.12.) 293-295.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 49.p. 232.sz.jegyzet.

2 790/1939. (III. 23.) ME.r. a légiközlekedési ügyek intézésének szabályozásáról. *Magyarországi rendeletek tára*, LXX.évf. (1938) I.kötet. 447-449.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 81.sz.jegyzet.

6 210/1939. (VI. 22.) ME.r. a Magyar Szent Koronához visszatért kárpátaljai területen az állambiztonsági, különösen az idegenrendészeti tennivalók ellátásáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIII.évf. (1939) I.füzet. 863-865.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 23.sz.jegyzet.

70 000/1939. (VI. 30.) BM.r. a 6.210/1939. M. E. sz. rendelet hatálybaléptetéséről, továbbá a határvidéki m. kir. rendőrkapitányság és a m. kir. határvidéki rendőrkirendeltségek területi beosztásáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIII.évf. (1939) I.füzet. 1004-1005.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 23.sz.jegyzet.

75 495/1939. (VIII. 22.) BM.r. a 6.210/1939. ME számú rendelet hatálybaléptetésére, továbbá a határvidéki m. kir. rendőrkapitányság és a határvidéki m. kir. rendőrkirendeltségek területi beosztására vonatkozó 70.000 1939. B. M. számú rendelet módosításáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIII.évf. (1939) II.füzet. 1444-1445.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 23.sz.jegyzet.

1940

610/1940. (I. 19.) ME.r. a m. kir. rendőrség szervezeti változásairól szóló 6.500/1931. ME számú rendelet módosításáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIV.évf. (1940) I.füzet. 21.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 18.sz.jegyzet.

108 141/1940. (XI. 21.) BM.r. a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keleti és erdélyi területen m. kir. rendőrkapitányságok szervezéséről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIV.évf. (1940) II.füzet. 3371.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 24.sz.jegyzet.

60 254/1940 (XI. 8.) KKM.r. a repülőterre, légihajókikötőre és vízi repülőállomásra fennálló és a kapcsolatos rendelkezések végrehajtása tárgyában (repülőterrendtartás) kiadott 45.264/1924. K. M. rendelet módosításáról és kiegészítéséről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXI.évf. (1940) I-II.füzet. 3830-3832.p.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774. 130.p. 91.sz.jegyzet.

97 630/1940. (IV.4.) BM.r. a m. kir. rendőrség vidéki szerveinek felügyeleti körzeteiről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIV.évf. (1940) I.füzet. 689-693.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 19.sz.jegyzet.

1940. (XII. 11.) Legf.elhat. a „Nemzetvédelmi Kereszt” elnevezésű kitüntetés alapításáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIV.évf. (1940) 3149.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 162.sz.jegyzet.

1941

210 610/1941. (I.13.) BM.r. a Magyar Királyi Rendőrség felügyeleti körzeteinek újabb beosztása. *Belügyi Közlöny*, XLVI. évf. (1941) 5. sz. (I.26.) 312-314.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 20.sz.jegyzet.

220 800/1941. (VII. 28.) BM.r. a visszafoglalt délvidéki területen m. kir. rendőrkapitányságok szervezése. *Belügyi Közlöny*, XLVI.évf. (1941) 36.sz. (VIII. 10.) 1556.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 26.sz.jegyzet ; 56.p. 594.sz.jegyzet.

532 827/1941. (1942. II. 21.) HM.kr. sportjelvények rendszeresítése. *Homvédségi Közlöny a Magyar Királyi Homvédség számára.* (Szabályrendeletek.) LXIX.évf. (1942) 10.sz. (III. 3.) 108.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 56.p. 578.sz.jegyzet.

1944

2 300/1944. (VI.21.) ME.r. a m.kir. rendőrség átszervezéséről. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXVIII.évf. (1944) 1.sz. 1063-1065.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 28.sz.jegyzet.

6 220/1944. (XII.2.) ME.r. a m. kir. rendőrség átszervezése. *Belügyi Közlöny*, XLIX.évf. (1944) 52.sz. (XII.17.) 1742-1743.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 33.sz.jegyzet.

148 498/1944. (VII.24.) BM.r. a Magyar Királyi Rendőrség felügyeleti körzeteinek újabb beosztása. *Belügyi Közlöny*, XLIX. évf. (1944) 33. sz. (VIII.6.) 1296-1298.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 43.p. 20.sz.jegyzet.

151 616/1944. (VII. 6.) BM.r. a M. kir. rendőrség felügyelőjének kinevezése. *Belügyi Közlöny*, XLIX.évf. (1944) 38.sz. (IX.10.) 1439.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 29.sz.jegyzet.

1944. XI. 27. Nemzetvezetői elhatározás. a m. kir. rendőrség ideiglenes vezetésével megbízás. *Belügyi Közlöny*, XLIX.évf. (1944) 51.sz. (XII.10.) 1738.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 44.p. 32.sz.jegyzet.

81 017/1944. (1945. I. 7.) HM.kr. a Nemzetvédelmi Kereszt eltörlése. *Csendőrségi és Rendőrségi Közlöny*, XXX. évf. (1945) 2. sz. (II.1.) 16.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 162.sz.jegyzet.

1945

4 840/1945. (VII. 11.) ME.r. az ideiglenes nemzeti kormány rendelete. A nemzetvédelmi kereszt jelvényének, a felvidéki, erdélyi és délvidéki emlékérmek viselésének megtiltásáról. *Magyarországi Rendeletek Tára*, LXXIX. évf. (1945) 573-574.p.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774. 47.p. 162.sz.jegyzet.

145 389/1945. (VIII. 17.) BM.r. a magyar határrendőrség felállítására tárgyában. *Rendőrségi Közlöny*, I.évf. (1945) 9.sz. 180-183.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 34.sz.jegyzet.

1946

410 212/1946. (V. 31.) BM.r. a Magyar Határrendőrség felállításáról szóló 145.389/1945. IV. – 12. BM. számú rendelet módosítása tárgyában. *Rendőrségi Közlöny*, II.évf. (1946) 13.sz. 378-379.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 35.sz.jegyzet.

535 059/1946. (XII. 10.) BM.r. a magyar államrendőrség államvédelmi osztálya szervezetének, továbbá feladat- és ügykörének megállapítása tárgyában. *Rendőrségi Közlöny*, II.évf. (1946) 25.sz. 667-669.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 42.sz.jegyzet.

1948

288 009/1948. BM.r. (IX. 6.) BM.r. a rendőrség államvédelmi osztálya középfokú hatósági szervezetének megállapítása és elnevezésének megváltoztatása. *Rendőrségi Közlöny*, IV.évf. (1948) 19.sz. 727-728.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 66.sz.jegyzet.

1949

4 353/1949. (XII. 28.) MT.r. az Államvédelmi Hatóság létrehozásáról. *Magyar Közlöny*, V.évf. (1949) 268.sz. 1267-1268.p.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 215.p. 67.sz.jegyzet.

1953

01/1953. (X. 5.) BMH.pcs. „Dzerzsinszkij” Tiszti Továbbképző Iskola megindulásával kapcsolatos teendők. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 94-3980.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 101.sz.jegyzet.

1955

6/1955. (II. 9.) BM.pcs. A Belügyminisztérium államvédelmi operatív szervei számára kiadott „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei.” című instrukcióval kapcsolatos feladatok. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-3/6/1955. A Belügyminisztérium államvédelmi operatív szervei számára kiadott „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei” című instrukcióval kapcsolatos feladatokról szóló 6/1955. (II.9.) számú belügyminiszteri parancs.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 87.sz.jegyzet.

56/1955. (IX. 21.) BM.pcs. az államvédelmi szervek hálózati operatív munkájának helyzete. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-3/56/1955.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 96.sz.jegyzet.

65/1955. (X. 28.) BM.pcs. a BM Határőrség és Belső Karhatalom Tiszti Iskolája 2/2. éves növendékei részére államvizsga elrendelése. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-3/65/1955.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 102.sz.jegyzet.

1 471/1955. (I. 15.) BM.pcs. államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 3-1471/1954. Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelveiről szóló sz. n. (1955.I.15.) belügyminiszteri parancs.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 87.sz.jegyzet + 106.sz.jegyzet.

1956

57/1956. (VII. 11.) BM.pcs. a BM államvédelmi szervei ügynökségének felülvizsgálása, regisztrálása, valamint az ügynökök és rezidensek minőségéről. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-10/57/1956. sz. 57/1956. (VII.11.) számú belügyminiszteri parancs.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 96.sz.jegyzet + 107.sz.jegyzet.

85/1956. (IX. 20.) BM.pcs. Belügyminisztérium államvédelmi szerveinek ügynöki operatív munkája, különös tekintettel a szocialista törvényességre. ÁBTL 1.5. op.cit. 1. doboz 1956. szeptember 20. 2-10/85/1956. BM 85. A.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 95.sz.jegyzet + 119.sz.jegyzet.

94/1956. (X. 8.) BM.pcs. „Az államvédelmi szervek ügynöki munkájának alapelvei”, az alapelvek elsajátítása és gyakorlatban való alkalmazás. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 1.5. (Az egyesített BM államvédelmi szerveinek iratai) 2-10/94/1956.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 108.sz.jegyzet.

3 185/1956. (III. 12.) MT.hat. az ország déli határa mentén létesített határővezet megszüntetéséről. MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-A (Központi kormányzati szervek iratanyaga) 83-b (minisztertanácsi előterjesztések és határozatok)

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 91.sz.jegyzet.

3 541/1956. (VIII. 22.) MT.hat. a Magyar Népköztársaság Belügyminisztériumáról. MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-A (Központi kormányzati szervek iratanyaga) 83-b (minisztertanácsi előterjesztések és határozatok)

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 1.sz.jegyzet + 6.sz.jegyzet; 216.p. 92.sz.jegyzet + 94.sz.jegyzet + 128.sz.jegyzet.

1958

33/1958. (XII. 5.) BM.pcs. az állambiztonsági szervek ügynöki munkája alapelveinek módosításáról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/33/1958.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 120.sz.jegyzet.

1963

0010/1963. (XII. 5.) BMH.pcs. a társadalomra veszélyes ellenséges elemek kiválasztása és ellenőrzése. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-23/10/1963.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 133.sz.jegyzet.

0014/1963. (VI. 24.) BM.pcs. Határőrség elhárítási feladatai. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/14/1963.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 2.sz.jegyzet.

0026/1963. (XII. 5.) BMH.ut. az operatív nyilvántartás ellenőrzésére és rendezésére. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-24/26/1963.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 132.sz.jegyzet.

1964

001/1964. (II. 12.) BMH.pcs. a rendőrség bünyügyi ügynöki munkájának szabályzata. Budapest, 1964, Belügyminisztérium. 31 p. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-23/1/1964/2.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 132.sz.jegyzet.

0013/1964. (VII. 18.) BM.ut. Magyar és csehszlovák rendőri szervek közötti együttműködés megszervezése. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/13/1964.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 139.sz.jegyzet.

1965

003/1965. (III. 2.) BMH.pcs. a rendőrség bünyügyi felderítő operatív munkájának szabályzata. Budapest, 1965, Belügyminisztérium. 19 p. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10.23/3/1965/20.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 125.sz.jegyzet.

007/1965. (II. 1.) BMH.ut. a BM III. Főcsoportfőnöksége és a BM HŐR Országos Parancsnoksága közötti együttműködés kiszélesítése, a legális behatolási csatornák felderítése és elhárítása vonalán.

ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-24/7/1965/1.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 124.sz.jegyzet.

1966

1 180/1966. (VI. 21.) BM.HŐR.OPK. ideiglenes ügyrend. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-1180/1966.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 126.sz.jegyzet.

1967

08/1967. (IV. 29.) BM.pcs. szabályzat a BM. III. Főcsoportfőnökség operatív nyilvántartására. Budapest, 1967, Belügyminisztérium. 67 p. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/8/1967.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 131.sz.jegyzet + 217.p. 134.sz.jegyzet.

014/1967. (VII. 10.) BM.pcs. Szeremlei Szabó Huba és társai repülőgéppel elkövetett büntetlen határsértésének tanulságai. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/14/1967.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 135.sz.jegyzet; 218.p. 1914.sz.jegyzet.

10-1108/1967. (VII. 12.) A BM Határórség Nyugati Kerület-parancsnokság ügyrendje. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-1108/1967.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 129.sz.jegyzet.

01800/1967. (VIII. 21.) A BM Határórség — Déli, Keleti, Északi — Kerület (Ö. Z.) Parancsnokság ügyrendje. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-01800/1967.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 130.sz.jegyzet.

10-1837/1967. (XI. 30.) BM. III. Főcsoportfőnökség ügyrendje. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-1837/1967.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 6.sz.jegyzet; 216.p. 127.sz.jegyzet.

1968

01/1968. (I. 21.) BM.pcs. a BM tiszthelyettesképző iskoláról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/1/1968.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 123.sz.jegyzet.

0017/1968. (XII. 10.) BM.ut. „B” ellátmány gazdálkodás. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/17/1968.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 136.sz.jegyzet.

0020/1968. (VIII. 1.) BM.pcs. utasítás a csehszlovák elvtársak testvéri megsegítésének állambiztonsági teendőiről. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/20/1968.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 137.sz.jegyzet.

1969

014/1969. (VIII. 8.) BM.pcs. a BM Határórség felderítő szerveinek feladatai. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/14/1969/1.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 113.sz.jegyzet; 217.p. 143.sz.jegyzet + 144.sz.jegyzet + 180.sz.jegyzet.

1970

0010/1970. (IV. 4.) BM.pcs. az operatív figyelés és környezettanulmányozás alkalmazásának szabályozása. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/10/1970.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 146.sz.jegyzet.

0019/1970. (VII. 15.) BM.pcs. a postai küldemények operatív ellenőrzésének szabályozása. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/19/1970.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 142.sz.jegyzet + 152.sz.jegyzet.

229/1970. (II. 10.) HÖR.OPK.pcs. a BM. Határórség Felderítő Osztály ügyrendje. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-229/1970.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 148.sz.jegyzet + 149.sz.jegyzet + 150.sz.jegyzet.

1971

0017/1971. (XII. 8.) BM.pcs. titkos operatív technikai rendszabályok alkalmazása. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/17/1971.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 153.sz.jegyzet + 154.sz.jegyzet + 164.sz.jegyzet.

1972

005/1972. (IV. 5.) BM.pcs. állambiztonsági szervek hálózati munkája alapelveinek szabályzata. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/5/1972.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 6.sz.jegyzet; 217.p. 155.sz.jegyzet + 156.sz.jegyzet + 157.sz.jegyzet + 158.sz.jegyzet + 159.sz.jegyzet + 160.sz.jegyzet + 161.sz.jegyzet + 162.sz.jegyzet + 172.sz.jegyzet + 181.sz.jegyzet.

0012/1972. (VII. 31.) BM.pcs. a Belügyminisztérium Állambiztonsági Szervek Hálózatának Nyilvántartási Szabályzata. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/12/1972.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 163.sz.jegyzet + 165.sz.jegyzet + 190.sz.jegyzet.

0018/1972. (IX. 11.) BM.pcs. a titkos operatív technikai rendszabályok alkalmazásáról szóló 0017/1971. számú miniszteri parancs módosítása. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/18/1972.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 164.sz.jegyzet.

10-1157/1972. (VI. 10.) HÖR.OPK.pcs. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 4.2. 10-1157/1972.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 166.sz.jegyzet.

1973

0010/1973. (V. 30.) BM.pcs. az állambiztonsági szervek előzetes ellenőrző és bizalmas nyomozó munkájának szabályozása.

ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/10/1973.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 167.sz.jegyzet.

1974

40/1974. (XI. 1.) MT.r. a Magyar Népköztársaság államhatárának őrizetéről. *Tanácsok Közlönye*, XXIII.évf. (1974) 58.sz. 1098-1101.p. HU-ISSN —

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 168.sz.jegyzet.

1975

1/1975. (VI. 2.) MT.Eh.ut. az állam biztonságának védelmében alkalmazható eszközökről és módszerekről. MNL (Magyar Nemzeti Levéltár) OL (Országos Levéltár) XIX-A-2. (Minisztertanácsi titkárság iratai.)

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 6.sz.jegyzet; 217.p. 170.sz.jegyzet + 171.sz.jegyzet.

6 000/1975. (VI. 2.) MT.hat. az állambiztonsági feladatokról. 61-62.p. RÉVÉSZ Béla: *Az állambiztonsági szervek politológiai kutatásainak kérdéseire*. 20-23.p. Szeged, 2004, Szegedi Tudományegyetem. 95 p. HU-ISBN — /Acta juridica et politica./ HU-ISSN 0563-0606.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 216.p. 93.sz.jegyzet; 217.p. 169.sz.jegyzet.

1979

10/1979. (VI. 26.) BM.ut. a Belügyminisztérium nyomozó hatóságainak hatásköréről és illetékességéről. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-21/10/1979.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 175.sz.jegyzet.

17/1979. (IX. 25.) BM.pcs. a Belügyminisztérium konspirációs és biztonsági szabályzatának kiadásáról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/17/1979.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 173.sz.jegyzet + 189.sz.jegyzet.

24/1979. (IX. 25.) BM.ut. a tiltott határátlépés és a hasonló jellegű bűncselekmények ügyében a felderítő és megelőző intézkedésekről, illetve a nyomozások elrendeléséről. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10- 21/24/1979.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 175.sz.jegyzet.

26/1979. (XI. 12.) BM.pcs. a BM III. (Állambiztonsági) Főcsoportfőnöksége Ügyrendjének kiadásáról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/26/1979.12.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 214.p. 6.sz.jegyzet; 217.p. 174.sz.jegyzet.

1980

3/1980. (XII. 8.) BM-HM.ut. a BM Állambiztonsági Főcsoportfőnökség szervei és az MNVK Felderítő Csoportfőnökség együttműködéséről. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-37/3/1980.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 177.sz.jegyzet.

1981

2/1981. (VI. 30.) MN.VKF.-BMH.int. a BM Állambiztonsági Főcsoportfőnökség szervei és az MNVK Felderítő Csoportfőnökség együttműködésére vonatkozó 3 1980. számú BM-HM együttes utasítás végrehajtásáról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-37/2/1981.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 178.sz.jegyzet.

36/1981. (XI. 10.) BM.pcs. az operatív célú fedőokmánnal való ellátás és a fedőokmány alkalmazás alapelveinek szabályzata kiadásáról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/36/1981.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 176.sz.jegyzet.

1982

35/1982. (XII. 23.) BM.pcs. az Operatív-Technikai Rendszabályok és Módszerek Alkalmazásának Szabályzata kiadásáról. ÁBTL (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára) 4.2. (Államvédelmi, állambiztonsági szervek gyűjteményei, parancsgyűjtemény) 10-22/35/1982.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés célja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774. 217.p. 179.sz.jegyzet.

INDEX NOMINUM

ERNYES Mihály tanulmánya biográfia jellegű feldolgozás, amely az államosított rendőrség főkapitányaira és családjukra terjed ki. Ebből fakadóan ezen személyek bemutatásától az Index nominumban eltekintettünk, csupán a neveket tüntettük fel, mivel az azokkal kapcsolatos ismeretek nagában a tanulmányban szerepelnek.

A-Á

Albrecht Franz Josef Karl Friedrich Georg Hubert Maria von ÖSTERREICH főherceg (Baden, Alsó-Ausztria, 1897. VII. 24. – Buenos Aires, Argentína, 1955. VII. 23.) Magyar és cseh királyi herceg, Osztrák főherceg.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

AMBRUS Lászlóné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

B

Francois-Noël [Gracchus] BABEUF (Franciaország, Saint-Quinten, 1760. XI. 23. – Franciaország, Vendôme 1797. V. 27.). francia utópista, kommunisztikus elveket valló forradalmár, az úgynevezett „babeufizmus” névadója. A „Gracchus” előnevet elvi megfontolásból a hajdani római néptribunus Gracchus testvérpár politikai tevékenysége iránti tiszteletből vette fel. A direktórium alatt az „Egyenlők összeesküvése” nevű mozgalom vezetője volt, amiért kivégezték.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BAKSA János

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BAKSA Jánosné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BALOGH János

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BALOGH Jánosné Lásd tarnói BUÓCZ Erzsébet

BALLA Károly 1897-ben Fogaras evangélikus-református lelkésze.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BARAK Ernő

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BARAK Erzsébet

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BARAK Imre

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BARAK Margit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BARAK Zoltán

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

németújvári BATTHYÁNY Lajos Ferenc József gróf (Zala vármegye, Zalaszentgrót 1807. II. 11. — Pest vármegye, Pest 1849. X. 6.) A főrendi ellenzék vezetője. Miniszterelnök 1848. III. 17. – 1848. X. 2., ideiglenesen megbízva a hadügy vezetésével 1848. IV. 7. – 1848. V. 22., a belügyminisztérium kivételével a fővárosban székelő összes minisztérium vezetője 1848. IX. 12. – 1848. IX. 28.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

BENICZKY Ödön (Zólyom vármegye, Zólyom, 1878. II. 12. – Budapest 1931. I. 30.) Hírlapíró, főispán, kormánybiztos. Belügyminisztériumi államtitkár 1919. VII. 15. – 1919. XI. 11., belügyminiszter 1919. XI. 11. – 1920. III. 15.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

csikpálfalvi BÍRÓ József

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BISZKU Béla (Bereg vármegye, Márok, 1921. IX. 13. — Budapest, 2016. III. 31.) szerszámlakatos, pártfunkcionárius. A Magyar Forradalmi Munkás Paraszt kormány tagja 1957.II.28. — 1957.V.9., a belügyek vezetésével megbízva 1957. III. 1. — 1957. V. 9., belügyminiszter 1957. V. 9. — 1961. IX. 13., a minisztertanács elnökhelyettese 1961. IX. 13. — 1962. XI. 27.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

sir WILLIAM Blackstone (Anglia, London 1723. VII. – Anglia, Wallingford 1780. II. 14.) angol jogtudós, Tory Párt politikusa.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BÓLYAI Farkas (Szeben vármegye, Bólya, 1775. II. 9. – Maros vármegye, Marosvásárhely, 1856. XI. 20.) Világhírű magyar matematikus, a Marosvásárhelyi Református Kollégium matematika, fizika, kémia professzora, 1832-től a Magyar Tudós Társaság levelező tagja. Legtehetségesebb tanítványai fia BÓLYAI János.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BÓLYAI János (Kolozs vármegye, Kolozsvár, 1802. XII. 15. – Maros vármegye, Marosvásárhely, 1860. I. 27.) Világhírű magyar matematikus és hadmérnök, katonatiszt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BOTÁR Géza

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BOTÁR Gézáné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Ákos

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Beatrix

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Béla

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ifj. tarnói BUÓCZ Béla

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Elemér

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Emeza

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Enikő

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Erzsébet

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Ildikó

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Janka

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Margit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Mária

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Szeréna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

tarnói BUÓCZ Zoltán

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BÜSCH Viktor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BÜSCH Viktorné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

C-Cs

Don Piero COLONNA herceg (Olaszország, Róma 1891. V. 23. – Olaszország, Róma 1939. VIII. 24.) Olasz fasiszta politikus, az 1930-as években magyarországi olasz követ.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

CSELÉNYI Marietta

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

csenkei CSENKEY Geyza

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

csenkei CSENKEY Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

vitéz csenkei CSENKEY István

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

vitéz csenkei CSENKEY Istvánné Lásd tarnói BUÓCZ Margit

D

pusztaszentgyörgyi és tetétleni DARÁNYI Kálmán (Budapest, 1886. III. 22. – Budapest, 1939. XI. 1.) megyei tisztviselő, majd közel egy évtizeden át főispán – miniszterelnökségi államtitkár 1928. III. 26. – 1935. I. 9. , földművelésügyi miniszter 1935. I. 9. – 1938. III. 9. , megbízva miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával 1936. V. 14. – 1936. VIII. 7. , megbízva a miniszterelnöki teendők ellátásával 1936. IX. 2. – 1936. X. 6. , a miniszterelnök halálkor a kormány nevében lemond 1936. X. 6. , megbízva az ügyek ideiglenes vitelével 1936. X. 6. – 1936. X. 10. , miniszterelnök 1936. X. 10. – 1938. V. 14. , belügyminiszter 1937. II. 3. – 1937. IV. 10. , képviselőházi elnök 1938. XII. 5. – 1939. XI. 1.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

DÓRY Etelka

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

DRÁVECZKY Erzsébet

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

DRÁVECZKY Gyula

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Giulio DUHET (Olaszország, Caserta 1869. V. 30. – Olaszország, Róma 1930. II. 15.) Olasz katonatiszt, tábornok, a légi hadviselés egyik elismert elméleti művelője, a totális légi háború koncepciójának kidolgozója a két világháború közötti időszakban.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

DUKA Paula

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

E-É

EICHMANN Otto Adolf (Németország, Solingen, 1906. III. 19. – Izrael, Ramla 1962. V. 31.) SS Oberstumbannführer. A háború után Argentínába menekült, ahonnan izraeli titkosügynökök 1962-ben elrabolták, majd Izraelben még ezévből halálra ítélték és kivégezték.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

EISENBERGER Benjámín [PÉTER Gábor] (Szabolcs vármegye, Újfehértó, 1906. V. 14. – Budapest, 1993. I. 23.) Szabó, áv. altbgy. a Budapesti Rendőr-főkapitányság Politikai Rendészeti Osztályának vezetője, majd az Államvédelmi Osztály, majd az Államvédelmi Hatóság vezetője 1952-ig.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

EPERJESSY Erzsébet

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

POLLÁK Ignác

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

POLLÁK Ignácné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ÉBNETH Anna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ÉBNETH József

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ÉBNETH Lajos

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes kapronczai ÉLIÁSSY Anna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes kapronczai ÉLIÁSSY Ferenc

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes kapronczai ÉLIÁSSY Ida

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes kapronczai ÉLIÁSSY Imre

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes kapronczai ÉLIÁSSY Iván

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes kapronczai ÉLIÁSSY Sándor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

F

FARAGÓ Gábor, vitéz [1928-1929-ig FARAGHÓ, 1929-től FARAGHO] (Kecskemét, 1890. február 16. – Kecskemét, 1953. december 22.) Csendőrtiszt. A Magyar Királyi Csendőrség felügyelője, legmagasabb rendfokozata vezérezredes.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FEJES Ferencné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FERENCZY Tibor (Hajdú vármegye, Debrecen, 1881. ? – Budapest, 1943. I. ?) Jogász, debreceni ügyész, 1920-tól Debrecenben rendőrfőtanácsos, majd a szombathelyi kerületi főkapitányság vezetője. 1932-1937 budapesti rendőrfőkapitány, 1937-1943 Debrecen város országgyűlési képviselője.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FÉNYES Erzsébet

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Anna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Endre

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Jenny

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH József

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Róza

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Rózsika

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FOLYOVICH Sándor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FRIEBEISZ Teréz

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FRIEDRICH István (Pozsony vármegye, Malacka, 1883. VII. 1. — Pest megye, Vác, 1951. XI. 25.) Gépészmérnök, gyáros, politikus, megbízva a miniszterelnökség ideiglenes vezetésével 1919. VIII. 7. – 1919. VIII. 15., miniszterelnök 1919. VIII. 15. – 1919. XI. 24., kereskedelemügyi miniszter 1919. VIII. 15. – 1919. VIII. 17., belügyminiszter 1919. VIII. 27. – 1919. IX. 11., hadügyminiszter 1919. XI. 24. – 1920. III. 15.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FUELLA Illés

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

FÜZESSÉRY Irén

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

G-Gy

GHYCY Aladár

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Béla

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Gyula Gábor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY János Elemér

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY János Gábor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY József

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Judit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Klára

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Lenke

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Margit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCY Paula

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCHY Tihamér

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GHYCZY Zoltán Gyula

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

GÖMBÖS Gyula (Tolna vármegye, Murga, 1886.XII.26. – München, Németország 1936.X.6.) Katonatiszt. Zágrábi katonai attasé. Honvédelmi minisztériumi államtitkár 1928.IX.5. – 1928.X.10. , honvédelmi miniszter 1929.X.10. – 1936.IX.2. , miniszterelnök 1932.X.1. – 1936.X.6. , külügyminiszter 1933.I.7. – 1933.II.4.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

H

HABSBURG-ház (majd a HABSBURG-LOTHARINGIAI-ház), Közép-Európa több országának — így Magyarország és az osztrák tartományok — uralkodói adó család.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

HABSBURG–Lotaringiai József Ágost Viktor Klement Maria főherceg (Fejér vármegye, Alcsútdoboz, 1872. VIII. 9. - Németország, Bajorország, Rain 1962. VII. 6.) 1905-1944-ig édesapja nyomdokait követve a Magyar Országos Tüzoltó Szövetség védnöke. Magyar királyi herceg, honvéd tábornagy, 1937. XII. 5-én alakult Légvédelmi Liga elnöke. 1936-1944-ig a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. 1944-ben az Amerikai Egyesült Államokba emigrált, majd Bajorországban telepedett, le. Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó halála után 1957-ben a Vitézi Rend tagjai öt választották meg a rend második főkapitányának. Fő műve „*A világháború, amilyenek én láttam.*” című az I. világháborúról szóló hétkötetes alkotás.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Adrienne

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Ágnes

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Bálint

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Dezső

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Dezsóné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Elemér

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Ernő

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Éva

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Gabriella

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ György

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ István

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Istvánné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Katalin

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Kálmán

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Kálmáné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HALÁSZ Mihály

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HÁRY László századost nevezték ki a tervezett magyar légi rendőrség élére 1918 novemberében, majd 1919. IV. 8-án — amikor a repülő osztályok tábori repülő századokká alakultak — az egykori légi rendőrségből felállított repülőszázadok számára honi légvédelmi feladatokat tűztek ki a repülőszázadok parancsnoka továbbra is HÁRY László maradt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

HILLE Alfréd (Csongrád vármegye, Szeged, 1891. VIII. 14. – Budapest, 1981. VII. 15.) Meteorológus, 1941-ben műszaki szakszolgálatos repülőezredesi kinevezést kapott. A II. világháború után mint polgári alkalmazott az Országos Meteorológiai Intézet osztály-, majd főosztályvezetőjeként szervezte a polgári légiforgalom meteorológiai szolgálatát.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

HÓDOSY Pál (Fejér vármegye, Lajoskomárom, 1895. VII. 24. – USA, Oakland, 1976. XI. 13.) Csendőrtiszt a két világháború közötti Magyarországon. Legmagasabb rendfokozata vezérőrnagy.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

vitéz nagybányai HORTHY István (Horvátország, Póla 1904. XII. 9. – Oroszország, Alekszejevka 1942. VIII. 20.) vitéz nagybányai HORTHY Miklós elsőszülött fia, kormányzóhelyettes 1942-ben, repülőtiszt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

vitéz nagybányai HORTHY Miklós, altengernagy, Magyarország kormányzója (Jász-Nagykun-Szolnok vármegye, Kenderes 1868. VI. 18. — Portugália, Estoril, 1957. II. 9.)

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

vitéz nagybányai HORTHY Miklósné ([született jószáshegyi PURGLI Magdolna Vilma Benedikta] Arad vármegye, Sofronya, 1881. VI. 10. – Portugália, Estoril, 1959. I. 8.) A XVIII. században magyar nemességet kapott, bajor eredetű református PURGLY-család sarja. Nagybányai HORTHY Miklós 1901. VII. 22-én Aradon vette feleségül. Két évvel férje halálát követően skarlátban hunyt el.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HORVÁTH Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HORVÁTH József (Maros vármegye, Gyulakuta, 1852. X. 20. – Maros vármegye, Marosvásárhely, 1913. IX. 18.) A Marosvásárhelyi Református Kollégium klasszika-filológia tanára.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

HÜTTL Tivadar

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

I-Í

Szent István [Vajk] (Esztergom, 967. – Esztergom, 1038.VIII.15.) A keresztény Magyar Királyság megalapítója, az első római katolikus magyar király.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

J

JÁNOSY Gyula rendőrtanácsos a két világháború közötti Magyar Királyságban.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

JEKELFALUSSY Zoltán (Zemplén vármegye Variháza 1862. VI. 4. – Budapest, 1945. XI. 17.) Fiume kormányzója 1917. VIII. 1. – 1918. X. 29. között, majd 1931-1936 között a magyar országgyűlés felsőházának a tagja.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Andor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Elemér

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Ferenc

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Hanna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Iván

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Ivánné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Judit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Júlia

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Manó

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Mária

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Miklós

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kisjeszeni és megyefalvi JESZENSZKY Rezső

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

JUCHÓ Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

K**KALOCSAY Ella**

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KARÁTSÓN Sándor honvédelmi minisztériumi államtitkár az 1910-es években, 1915-1916-ban a Honvédelmi Felügyelő Bizottság elnöke.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KÁLLAY Miklós (Szabolcs vármegye, Nyíregyháza, 1887. I. 23. – USA, New York, 1967. I. 14) miniszterelnök 1942.III.9. - 1944.III.19., külügyminiszter 1943.VII.24.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

IV. Károly (Persenbeug, Ausztria 1887. VIII. 17. – Funchal, Madeira 1922. IV. 1.) [Karl Franz Josef Ludwig Hubert Georg Maria von HABSBURG-LOTHRINGEN] a HABSBURG-LOTARINGIAI-ház utolsó uralkodója, 1916 és 1918 között I. Károly néven a Habsburg Birodalom és egyben az Osztrák Császárság utolsó császára és **IV. Károly** néven az utolsó magyar király.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

KEKÉTS Ilona

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KEKÉTS József

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KENDE KIRCHKNOPF Mária

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KERNÁCS Pál hegedűművész a két világháború közötti Magyar Királyságban.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KIM Dzsong-il (Korea, Pektuszsanmirjong 1942. II. 16. – Észak-Korea, Phenjan 2011. XII. 17.) A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság egyik vezetője.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

KIM Dzsong-nam (Észak-Korea, Phenjan 1971. V. 10. – Malajzia, Kuala Lumpur 2017. II. 13.) KIM Dzsong-il elsőszülött fia.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

KERNÁCS István gordonkaművész a két világháború közötti Magyar Királyságban.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KOLLÁR Magda

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

udvardi és kossuthfalvi KOSSUTH Lajos (Monok, 1802. IX. 19. – Turin, 1892. III. 20.) Az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc, vezéralakja. A BATTYHÁNY-kormány pénzügyminisztere, a Honvédelmi Bizottmány elnöke, Magyarország kormányzó elnöke.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Koszó Ilus

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

felsőkubini és deménfalvi KUBINYI Klementina

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KUNDRÁTH Józsefné Lásd tarnói BUÓCZ Mária**KÜCHLER Béla**

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KÜCHLER Margit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

KÜCHLER Sebő

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

L-Ly**LÁZÁR Irén**

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

LIPTHAY Árpád Debreceni rendőrkapitány, majd festőművész.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

M**Mahmud AL-MABHUH** a Palesztín Hamasz katonai szervezetének egyik alapító vezetője.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

MARKOVICH Anna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

kántorjánosi MÁNDY Thyra

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MEDEK Anna operaénekesnő a két világháború közti Magyar Királyságban.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MESZLÉNYI Terézia Johanna (Győr vármegye, Győr 1809. VI. 15. Olaszország, Génua 1865. IX. 1.) udvardi és kossuthfalvi KOSSUTH Lajos felesége 1841. I. 9-től. Olaszországban hunyt el, ahonnan hamvait hazahozták és férje mellé a Kerepesi úti KOSSUTH-mauzóleumban helyezték örök nyugalomba.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Erhard MILCH (Németország, Wilhelmshaven 1892. III. 30. – Németország, Düsseldorf 1972. I. 25.) Zsidó származású német tábornagy, aki a III. Német Birodalom légierjének a Luftwaffe-nek fejlesztését felügyelte. A nürnbergi vádlottak egyike.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

MOHÁCSI Krisztina

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MÜLLER Emma

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MÜLLER Jenő

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MÜLLER Jenőné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MÜNNICH Ferenc (Fejér vármegye, Seregélyes, 1886. XI. 16. – Budapest, 1967. XI. 29.) A szovjet vörös csapatok oldalán zászlóalj-, majd ezredparancsnok, NKVD ezredes, 1918-ban alapító tagja a KMP-nek, önkéntes nemzetközi alakulatok parancsnoka Spanyolországban (1936-1939), a II. világháború idején a Vörös Hadsereg magas rangú tisztjeként harcolt, Budapesti rendőrfőkapitány (1946-1949), diplomata (1949-1956), belügyminiszter (1956), fegyveres erők és a közbiztonsági ügyek minisztere és miniszterelnök-helyettes (1956-1958), minisztertanács elnöke, kormányfő (1958-1961),

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

N-Ny

Napóleon (BONAPARTE Napóleon. Eredeti olasz nevén Napoleon di BUONAPARTE; Ajaccio Korzika 1769. VIII. 15. – Szent Ilona 1821. V. 5.) francia katonatiszt és politikus. 1799-1804 Első Konzul, 1804-1815 I. Napóleon néven francia császár.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ujhelyi NAURATYIL-NÁDAY Iлона

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

NELL Emília

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

NIMETSCHIK Ferenc

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

O-Ö**OROSZLÁNY András**

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Dezső

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Endre

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Endréné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Erzsi

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Gábor

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY István

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Istvánné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Krisztina

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Péter

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Steffi

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OROSZLÁNY Zoltán

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

csengerújfalusi O'SVÁTH László (Szatmár vármegye, Zsarolya, 1892. ? – Budapest, 1970. VII. 17.) A két világháború közötti Magyar Királyságban belügyminisztériumi osztályfőnök, államtanácsos.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

P**gaády PÁLFFY Szeréna**

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

petróci PETRÓCZY István (Szepes vármegye, Garancspetróc 1874. I. 3. - Budapest, 1957.VIII. 9.) őrnagyot — aki ezidőtájt Ausztriában tartózkodott — vették számításba a 1918. XI. 9-én létrehozott Magyar Repülő Csapat Parancsnokság parancsnoki tisztségének betöltésére. Beosztását már mint alezredes 1919. I. 4-én vette át. 1919. VIII. 19-én az újjáalakult hadügyminisztérium 37. (légügyi) osztály élére szintén őt nevezték ki. A légügyi osztály feloszlását követően 1920. I. 1-én a kereskedelemügyi minisztériumban a hadügyminisztérium korábbi légügyi osztálya helyett létrehozott II. (légiforgalmi) szakosztály élére nevezték ki. E beosztást 1920. I. 29-től légiforgalmi igazgatóként töltötte be. A polgári jelleg igazolása érdekében a szakosztálynál alkalmazott tiszteket 1920. II. 2-től szolgálaton kívüli viszonyba helyezték. A valóságban az osztály továbbra is a hadügyminisztérium irányítása alatt állt. 1921. VIII. 1-én a kereskedelemügyi minisztériumban átszervezéseket valósítottak meg, melynek keretében a repülésügy irányítását a II. szakosztálytól az újonnan felállított XI. (légiforgalmi) szakosztály vette át, amely titokban a magyar légierező törzsenek feladatkerit is ellátta. Az új szakosztály élére ismét PETRÓCZY Istvánt nevezték ki, aki innen ment nyugdíjba 1923. V. 18-val. 1932 októberében immár nyugállományú ezredesként a Műegyetemen megalakításra kerülő magyar légórgalm egyik alapító tagja. Majd az 1937. XII. 5-én alapított Légórgalmi Liga igazgatója.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Henri Philippe Benoni Omer Joseph PÉTAİN (Franciaország, Cauchy-à-la-Tour, 1856. IV. 24. – Franciaország, Port-Joinville 1951. VII. 23.) Francia katonatiszt, marsall. 1934-ben rövid ideig hadügyminiszter, a Harmadik Köztársaság 87. miniszterelnöke, 1940-1944 között a VICHY-féle Franciaország köztársasági elnöke.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

PÉTER Gábor Lásd EISENBERGER Benjámín.

pilisi PILISSY Jerne

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

POLLÁK Etelka

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

POLLÁK Ignác

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

POLLÁK Ignácné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

POLCZ Rudolfné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

PÓSCH Boriska

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

PÓSCH Gyula

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

R

nagyrákói és kelemenfalvi RAKOVSZKY Iván (Budapest, 1885. II. 5. – Jász-Nagy-Kiskun vármegye, Jászapáti, 1960.IX. 9.) Jogász, politikus, belügyminiszter 1922. VI. 6. – 1926. X. 15.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

RAKOVSZKY György

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

nagyrákói és kelemenfalvi RAKOVSZKY Iván (Budapest, 1885. II. 5. – Jász-Nagykun-Szolnok megye, Jászapáti, 1960. IX. 9.) Jogász, Túróc vármegyének 1907-től aljegyzője, majd 1909-től tiszteletbeli főjegyzője, 1910-1918 között országgyűlési képviselő, 1920-1935 között nemzetgyűlési, illetve országgyűlési képviselő, 1922. VI. 16. – 1926. X. 15. belügyminiszter, 1944. VIII. 29. – 1944. X. 16. vallás- és közoktatásügyi miniszter.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

RAKOVSZKY Zsófia

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

RÁKOSI György (1882-1935) Magyar katonatiszt, 1929. XII. 16-tól a Magyar Királyi légügyi hivatal vezetője.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

REISINGER Teréz

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ROBITSEK Edit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ROTTLER József

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

herceg Fra' Ludovico Chigi della ROVERE-ALBANI (Itália, Róma, 1866. VII. 10. – Itália, Róma, 1951. XI. 14.) A Málta-i Lovagrend nagymestere 1931-1951 között.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

S-Sz**SÁNDOR Klára**

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

vitéz SHVOY Kálmán (Budapest, 1881. II. 12. – Csongrád-Csanád megye, Szeged, 1971. X. 25.) Hivatásos katona, vezérkari tiszt, akit a nyilas hatalom alatt internáltak, majd 1945 után rangjától, nyugdíjától megfosztották.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Karl Eitel Friedrich Zephyrinus Ludwig von HOHENZOLLERN-SIGMARINGEN (Németország, Sigmaringen 1839. IV. 20. – Románia, Sinaia 1914. X. 10.) német herceg, akit 1866-ban Románia fejedelmévé, majd *I. Károly* néven 1881-ben királyává avatták.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

báró STERN József [1918-tól SZTERÉNYI] (Somogy vármegye, Lengyeltóti 1861. XI. 25. Budapest, 1941., II. 6.) Hírlapíró, iparfelügyelő, kereskedelemügyi minisztériumi tisztviselő, deznált miniszterelnök, népszövetségi fődelegátus, az optáns perben kormányképviselő, kereskedelemügyi minisztériumi államtitkár 1905. VII. 15. – 1910. I. 17., kereskedelemügyi minisztériumi adminisztratív vezetője 1906. IV. 8. – 1910. I. 17., kereskedelemügyi miniszter 1918. I. 25. – 1918. X. 31.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

STÖSSZEL Borbála

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

lécfalvi SZABÓ Karolina

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

szemerei SZEMERE Bertalan (Borsod vármegye, Vatta 1812. VIII. 27. – Pest vármegye, Pest, 1869. I. 18.). Államférfi, Borsod vármegye főszolgabírója (1841-1846), majd másodalispán (1846-1848), a megye országgyűlési követe (1843-1844 és 1847-1848), belügyminiszter (1848-1849), miniszterelnök (1849), a szabadságharc végén emigrációba vonult, majd 1865-ben — az amnesztiát követően — tért haza.

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

nagyrápolti SZENT-GYÖRGYI Albert (Budapest, 1893. IX. 16. – Amerikai Egyeült Államok, Massachusetts 1986. X. 22.) Nobel-díjas orvos, biokémikus, a magyar a szovjet és az amerikai tudományos akadémiák tagja. A C-vitamin feltalálója.

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

SZÉLL Katalin

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SZÉLL László

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SZÉLL Lászlóné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SZMRECSÁNYI Iлона

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SZOMY Mária

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

T-Ty

széki TELEKI László gróf (Pest vármegye, Pest 1811. II. 11. – Pest vármegye, Pest 1861. V. 7.) politikus, író, a Magyar Tudományos Akadémia rendes, majd tiszteletbeli tagja. Az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc aktív résztvevője, majd a magyar függetlenségi emigráns mozgalom egyik vezéralakja, később a Határozati Párt vezetője. 1861-ben — az uralkodónak adandó országgyűlési válasszal kapcsolatos vita előestéjén — otthonában tisztázatalan körülmények között halt meg.

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

nemes turiki és komjáthnai THURÁNYZKY László

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

THURÁNSZKY Judit

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

V-W

VASS Magdolna

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

VASSEL Károly Magyar Királyi légügyi hivatal elnevezéssel 1924. IV. 10-én egy új vezető testületet állítottak fel a magyar katonai és polgári légi ügyek irányítása céljából, melynek élére VASSEL Károly légiforgalmi igazgatót nevezték ki, aki PETRÓCZY István nyugállományba vonulása után 1923. V. 18-tól átvette a kereskedelemügyi minisztériu XI. (légiforgalmi) szakosztályának a vezetését is.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

VÁGHY Gizella

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

VÁGHY Lajos

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

VERSÉNYI Pál

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

VERSÉNYI Pálné Lásd tamói BUÓCZ Janka

Z-Zs

ZANKÓ Bözi

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZANKÓ Emil

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZANKÓ ERNŐ

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZANKÓ Géza

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZANKÓ Gézáné

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZANKÓ Magda

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZIMÁNYI Endre

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZIMÁNYI Endréné Lásd tarnói BUÓCZ Emeza

INDEX GEOGRAPHICUS

A-Á

Abaúj-Torna vármegye A 63 történelmi magyar vármegye egyik felvidéki vármegyéje. A trianoni békediktátum nyomán Abaúj-Torna vármegye, Borsod vármegye és Zemplén vármegye maradványaiból jött létre Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Abu-Dhabi az Egyesült Arab Emírségek, valamint az ugyancsak Abu-Dhabinak nevezett társ emírátság fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Ada délvidéki település Temes vármegyében, jelenleg Szerbia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Albertfalva Nagy Budapest létrehozásáig a főváros agglomerációjába tartozó település, majd nagy Budapest része.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Alsóárpás erdélyi település Fogaras vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Alsó-Fehér vármegye a Magyar Királyság 63 vármegyéjének egyike Erdélyi dél-keleti részén, melyet nyugaton Hunyad vármegye, délen Szeben vármegye, keleten Kis-Küküllő és Nagy Küküllő vármegyék valamint Szeben vármegye, északról pedig Torda-Aranyos vármegye határolja, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Amerikai Egyesült Államok (gyakran mint Egyesült Államok, angol rövidítése: USA=United States of America), szövetségi állam Észak-Amerikában.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Amerikai kontinens Lásd Észak-Amerika.

Amiens Franciaországi város Pikárdiában, Párizstól 120 kilométerre északra, Somme megye székhelye.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Amszterdam, Hollandia legnagyobb városa, kereskedelmi és közlekedési központ.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Anglia Nagy-Britannia (Nagy-Britannia és Észak Írország Egyesült Királysága) része, a Brit-szigetek nagyobbik szigetén helyezkedik el Wales és Skócia társaságában, lakóinak anyanyelve angol.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Antwerpen belgiumi kereskedőváros a Schelde folyó jobb partján.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Arad Partium-i város Arad vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Arad vármegye a történelmi Magyar Királyság egyik közigazgatási egysége a Partium-ban, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Argentína Délamerikai ország.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Aszód Pest vármegyei település.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Athén Görögország fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Ausztria Az Osztrák Császárság Ausztria-i tartományából álló szövetségi állam, amelyet a Harmadik Német Birodalom bekebelezett, majd a második világháború után ismét függetlenné vált. Ausztria területe hagyományosan az Alpok északi, keleti és déli lejtőire terjed ki. A trianoni békediktátum Ausztriához csatolta Magyarország nyugati szélén elterülő örvideket.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

B

Bagdad Irak fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bahrein Kis szigetország a Perzsa-öbölben.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Baja Bács-Kiskun vármegyei település.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bajorország Németország egyik tartománya.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Balassagyarmat A Legbátrabb Város jelzőt nyerte el a település, mivel az I. világháború után betörő cseh légió fegyveres csapatait a lakosság önszerveződő alakulatai kiszorították a városból. A város a jelenlegi magyar-szlovák határ mentén fekszik, az Ipoly folyó partján, Nógrád vármegyében, amelynek korábban székhelye volt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Balatonfüzfő Magyar település a Balaton északkeleti partján, jelentős vegyiparral.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bangkok Thaiföld fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Baranya vármegye, magyar területi közigazgatási egység a Dél-Dunántúlon.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bártfafürdő felvidéki település Sáros vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Battonya Békés vármegyei település.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bátos erdélyi település Kolozs vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Belgrád Lásd Nándorfehérvár.

Berlin Poroszország, majd az egyesült Németország fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Besztercebánya felvidéi település Zólyom vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bécs Ausztria fővárosa.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Békéscsaba Békés vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Biharkeresztes a történelmi Magyarország Bihar és Hajdú vármegyéinek a maradványán létrejött Hajdú-Bihar vármegyei település.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bizánc Lásd Konstantinápoly.

Bled Szlovéniai üdülőhely. Itt írták alá 1938. VIII. 29.-én a Bled-i egyezményt, melyben a kisantant államok elismerték Magyarország fegyverkezési jogát.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Borsod vármegye Lásd Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye.

Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye A trianoni békediktátum nyomán Abaúj-Torna vármegye, Borsod vármegye és Zemplén vármegye maradványaiból jött létre Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Brüsszel Belgium fővárosa.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Buda Város a Duna jobb partján, 1873-ban Buda, Pest és Óbuda egyesülésével létrejött Budapest.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Budafok A Duna jobb partján található, korábban önálló település, mely jelenleg Budapest részét alkotja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Budaörs Pest vármegyei település.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Budapest Magyarország fővárosa, 1872-ben Óbuda, Buda és Pest egyesítésével jött létre.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Buenos Aires Argentína fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bukarest Románia fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bulgária Kelet-balkáni ország.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Burgenland Lásd Örvidek.**Burma** hátsó indiai ország.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bükkösd Pécs környéki település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

C-Cs**Cegléd** Pest vármegyei város a Duna-Tisza közén, az Alföld kapuja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Ceperow Ukrajnai, település Lvov-tól észak-keletre.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Csehszlovákia Ideiglenesnek bizonyuló államalakulat, amelyet a trianoni békediktátum hozott létre és a Párizs-i békeszerződések erősítettek meg, az ezredfordulón Csehszlovákia Csehországra és Szlovákiára bomlott. A szlovák állam a Dunától északra eső kisalföldi területekre és a Felvidékre terjed ki.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Csenger A trianoni békediktátum után a történelmi Szabolcs vármegye, Bereg vármegye és Szatmár vármegyéknek a trianoni határokon belülről eső maradványaiból keletkezett Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei település.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Csepel Nagy Budapest létrehozásáig a főváros agglomerációjába tartozó település, majd nagy Budapest része.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Csikszentmihály erdélyi település Csík vármegye Szépvíz járásában jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Csorna Kisváros, a trianoni békediktátummal elcsatolt Győr, Moson és Sopron vármegyék maradványaiból létrehozott Győr-Moson-Sopron vármegyében.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

D

DAKAR Szenegál fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Debrecen a trianoni békediktátummal elcsatolt Hajdú és Bihar vármegye maradványain létrejött Hajdú-Bihar vármegye székhelye.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dél-Amerika Az amerikai kontinens döntő többsége az egyenlítőnél délre helyezkedik el. A Csendes-óceán, az Atlanti-óceán és a Karib-tenger határolja, az amerikai kontinens északi részével keskeny földnyelv köti össze melyet a Panama-csatorna szel ketté.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dél-Korea kelet-ázsiai ország a Koreai-félsziget déli részén.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Délvidék A Duna-Tisza köze és a Tiszántúl Szeged alatti része. Az eredetileg színmagyar lakosságot a törökök szinte teljesen kipusztították. Helyükre a Habsburgok szerbeket, illetve románokat telepítettek. Jelenleg — a trianoni békediktátum nyomán — részben Romániához részben Szerbiához tartozik. Az 1848-1849-es, az 1919-es és 1945-ös fegyveres harcok kapcsán a magyar lakossággal szemben tömeges és brutális gyilkosságokat követtek el a szerb fegyveresek. Ezek az atrocitások beárnyékolják a szerb-magyar viszonyt. A szerbiai magyarok küzdenek a nemzetiségi jogaik maradéktalan elismeréséért és gyakorlati megvalósításáért.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Diósgyőr a trianoni békediktátummal Magyarországtól elcsatolt Borsod vármegye, Abauj vármegye és Zemplén vármegye maradványainak egyesítésével keletkezett Borsod-Abauj-Zemplén vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dominika a Karib-tenger Hispaniola nevű szigetének keleti részén fekvő spanyol nyelvű ország.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Drezda németországi település.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dubai az Egyesült Arab Emírségek legnépeseb városa a Perzsa-öböl déli partján.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dublin Írország fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Duna Közép-Európa legnagyobb folyója, a Bajorország-i Fekete Erdőben ered és a Fekete Tengerbe torkollik, Németországot, Ausztriát, Szlovákiát, Magyarországot, Szerbiát, Romániát és Bulgáriát is érinti. A történelmi Magyarország területére a Dévényi Kapunál lépett be és a Vaskapunál hagyta el. Hagyományos kereskedelmi és hadi útvonal.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dunántúl, a Kárpát-medence azon területe, melyet északról és keletről a Duna, délről a Dráva nyugatról pedig a Lajta folyó határol.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

E-É

Eger Heves vármegyei város. Magyarország egyik legkiválóbb bortermelő vidékének a központja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Egyesült Arab Emírségek Délnyugat-Ázsiai ország az Arab-félsziget délkeleti részén.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Egyesült Királyság Lásd Anglia.

Eisenstadt Lásd Kismarton.

Eperjes felvidéki város Sáros vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Erdély A történelmi Magyarország Keleti, a Kárpátok és a Bihari-hegység által övezett tájegysége, jelenleg Romániához fennhatósága alatt. A trianoni békediktátum óta a román hatóságok változó erősségű magyarelles politikával igyekeztek a magyar lakosság létszámát csökkenteni, befolyását mérsékelni. Az 1919-es és 1945-ös fegyveres harcok kapcsán a magyar lakossággal szemben tömeges és brutális gyilkosságokat követtek el a román fegyveresek. Ezek az atrocitások beárnyékolják a magyar-román viszonyt. Az erdélyi magyarok küzdenek a nemzetiségi jogaik maradéktalan elismeréséért és gyakorlati megvalósításáért.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Esztergom Magyar város a Duna partján, Komárom-Esztergom megyében, a magyar katolikus egyház központja, királyi székhely a XI-XIII. században.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Európa az Atlanti Óceán, a Földközi és a Fekete Tenger, a Kaukázus, a Kaszpi Tenger továbbá az Ural és az északi Jeges Tenger által határolt kontinens.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Észak-Amerika az Amerikai kontinens jól elhatárolhatóan két részből áll az Északi-Amerikai és a Dél-Amerikai részekből. Észak-Amerika a kontinens északi féltekén elhelyezkedő része, amely a Bering-szorostól a Panama-csatornáig tart. Észak-Amerikában két ország helyezkedik el, Kanada és az Amerikai Egyesült Államok, mindkét ország lakosságának döntő többsége angol anyanyelvű.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Észak-Erdély a második bécsi döntéssel a Magyar Királysághoz visszacsatolt terület (1940-1944).

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Észak-Korea Hivatalos nevén Koreai Népi Demokratikus Köztársaság. Független Kelet-ázsiai állam.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

F

Fejér vármegye Magyar területi közigazgatási egység, vármegye a Dunántúlon.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Felvidék A történelmi Magyarország északi hegyvidéke. Jelenleg a Kisalföld északi részével együtt alkotja Szlovákia területét. A trianoni békediktátummal elcsatolt felvidéken és Kisalföldön élő magyarságot a csehszlovák állam igyekezett kiszorítani a térségből, különösen erősen jelentkezett ez a szándék a második világháború nyomán. Ezek az atrocitások beárnyékolják a szlovák-magyar viszonyt. A felvidéki magyarok küzdenek a nemzetiségi jogaik maradéktalan elismeréséért és gyakorlati megvalósításáért.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Ferihegy Budapest XVIII. kerületében lévő település, ahol a Ferihegyi Reptér, mai nevén Liszt Ferenc reptér található.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Fiume 1918-ig a Magyar Szent Korona csatolt teste, Adria parti kikötőváros, jelenleg Horvátország területén.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Fogaras erdélyi település, Fogaras vármegye székhelye, jelenleg Románia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Fogarasi járás Fogaras vármegyén belüli közigazgatási egység, jelenleg Románia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Fogaras vármegye a Magyar Királyság 63 vármegyéjének egyik határvármegyéje Erdély dél-keleti részén, melyet keletről Brassó vármegye, északról Nagy-Küküllő vármegye, nyugatról Szeben vármegye délről pedig 1859-től az ezen évben létrehozott román állam határolta, jelenleg Románia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Franciaország döntően franciák által lakott nyugat-európai ország. Szárazföldön Belgium, Luxemburg, Németország, Svájc, Olaszország és Spanyolország határolja. Vízi határai az Atlanti óceán, La Manche csatorna és a Földközi-tenger. Államformája többször változott, a Francia Királyságot követően császárság, jelenleg pedig köztársaság.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

G-Gy

Genf A svájci Genf kanton fővárosa.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gödöllő Pest vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gödöllői járás Pest vármegyei közigazgatási egység, központja Gödöllő városa.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gömör vármegye a Magyar Királyság 63 vármegyéjének egyike a felvidéken, melyet észak-nyugatról Liptó vármegye, észak-keletről Szepes vármegye, dél-keletről Borsod vármegye, délről heves vármegye, dél-nyugatról Nógrád vármegye, nyugatról pedig Zólyom vármegye határolja, Putnok környékének kivételével jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Graz Osztrák város a Mura partján Steyerország székhelye.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gyömrő Pest vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gyöngyös Heves vármegyei város a Mátra lábánál.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gyöngyösi járás Heves vármegyei járás, székhelye Gyöngyös.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gyöngyöstarján Heves vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Győr A trianoni békediktátum által elcsatolt, Győr vármegye, Moson vármegye és Sopron vármegye maradványainak egyesítéséből létrehozott Győr-Moson- Sopron vármegye székhelye.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

H

Hajdúböszörmény Észak-Alföldi település Hajdú-Bihar vármegyében.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Hajdúnánás Hajdú-Bihar vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Hatvan heves vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Hága Hollandia harmadik legnagyobb városa az ország nyugati részén.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Háros-sziget A Duna magyarországi középső szakaszán található dunai sziget.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Hegyeshalom Magyar határtelepülés a jelenlegi osztrák-magyar határ mentén, a trianoni békediktátummal elcsatolt Győr, Moson és Sopron Vármegye maradványaiból létrehozott Győr-Moson-Sopron vármegyében.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Hidasnémeti Magyar határtelepülés a jelenlegi magyar-szlovák határ mentén, a trianoni békediktátummal elcsatolt Borsod, Abauj és Zemplén vármegyék maradványain létrejött Borsod-Abauj-Zemplén Vármegyében.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Hódmezővásárhely Város Csongrád vármegyében.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

I-Í

Igló felvidéki település, Szepes vármegye iglói járásának székhelye, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Irán Az Indiai-óceán és a Kaszpi-tenger között elterülő stratégiai jelentőségű hegyes vidéken fekszik. Lakóinak döntő többsége az ókori perzsák leszármazottai, a mohamedán vallás követői. Gazdag nyersanyagkészletekkel rendelkezik.

SOM Krisztián: Allami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Izrael Közel-keleti ország a Földközi-tenger partján.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

J

Jakimów Ukrajnai, település Lvov-tól észak-keletre.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Japán szigetország Kelet-Ázsiában. Nyugaton a Japán-tenger, északon az Ohotszki-tenger, keleten a Csendes-óceán és délen a Kelet-kínai-tenger mossa partjait. A 6852 szigetéből a négy legnagyobb Hokkaidó, Honsú, Kjúszú és Sikoku, ezeket nevezik főszigeteknek. A nagy múltra visszatekintő Japán ma a harmadik legnagyobb gazdasági hatalom az Amerikai Egyesült Államok és Kína után, a Föld leggazdagabb országainak egyike, számos nemzetközi szervezet tagja. Fővárosa és legnagyobb városa Tokió, a világ legnépesebb várostömörülése.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Jugoszlávia nyugat Balkán szláv népei által lakott térség. Az első világháború után keletkezett Szerb-Horvát-Szlovén Királyság néven, amely a két világháború között a Jugoszláv Királyság nevet vette fel. A második világháború során felbomlott, majd ismét egyesült Jugoszláv Szocialista Köztársaság néven, amely 1992-2006-ig folyamatosan felbomlott a Jugoszláviában élő szláv népek önálló nemzeti államaivá. Jelenleg — a trianoni békediktátum nyomán — az alföld déli része a többszörösen átalakult Szerb-Horvát-Szlovén Királyság egyik utódállamához a Szerb Köztársasághoz tartozik. Az Alföld déli részébe betelepített szerb lakosság az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc, az 1918-1919-es forradalmak és a második világháború során tömeges és drasztikus gyilkosságokat követtek el a magyar lakossággal szemben. A szerb hatóságok a Délvidék-i magyar lakosság beolvastására törekedtek.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

K

Kanada az Észak-Amerika-i kontinens legészakibb állama.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kaposvár Dunántúli város, Somogy vármegye székhelye.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Karánsebes Krassó-Szörény vármegyei település, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Karcag jász-nagykun-szolnok megyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kassa Felvidéki város, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kárpátalja Korábban Ruszka Krajna néven ismert, döntően magyarok, ruszinok és ukránok által lakott terület, a történelmi Magyarország része, amely a történelmi magyar vármegyék közül Ung, Bereg, és Máramaros vármegyék döntő többségére terjed ki. A Kárpátok és a Tisza felső folyása közötti terület. A trianoni békediktátummal Csehszlovákiához csatolták, amely 1939-ben visszatért az anyaországhoz, majd az 1947. évi párizsi békediktátum a Szovjetunióhoz csatolta. Jelenleg Ukrajnának a Kárpát medencébe ékelődő nyúlványa. Ukrajna felől a Kárpátok hegysége, a többi oldalról pedig Szlovákia, Magyarország és Románia határolja. A második világháborút követően a megszálló szovjet csapatok tömegesen hurcolták el a magyar lakosság akiknek a döntő többsége elpusztult. Ezek az atrocitások beárnyékolják a ukrán-magyar viszonyt. A kárpátaljai magyarok küzdenek a nemzetiségi jogaik maradéktalan elismeréséért és gyakorlati megvalósításáért.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kecskemét Bács-Kiskun vármegye székhelye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kelebia Magyar határtelepülés a jelenlegi magyar-szerb határ mentén, Bács-Kiskun vármegyében, fontos határátkelőhely Szerbia felé.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kelet-Európa, Európa Kárpátok és az Ural-hegység között elterülő része, azonban gyakorta alkalmazzák a volt szocialista államok megnevezésére is.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Keszthely Zala vármegyei város a Balaton nyugati partjánál.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kétegyháza békés vármegyei település.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kína Ázsia keleti részén fekvő, jelenleg a föld legnépesebb országa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kisigmánd a trianoni békediktátum nyomán Komárom és Esztergom vármegye maradványain létrejött Komárom-Esztergom vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kiskunfélegyháza Bács-kiskun vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kismarton Sopron vármegyei település az Őrvidéken, jelenleg Ausztria fennhatósága alatt.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kohány felvidéki település sáros vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kolozsvár erdélyi város Kolozs vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Komárom Duna parti város. Jelenleg a Duna bal partjára eső városrész Szlovákiához a jobb oldalra eső pedig Magyarországhoz tartozik.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Komárom vármegye A történelmi Magyarország 63 vármegyéje közé tartozott a Duna jobb és bal partján terült el Komárom székhellyel. A trianoni békediktátummal a vármegyének a Duna bal parti területeit elcsatolták. Ezt követően Komárom és Esztergom vármegyének a Duna jobb parti területeit egyesítették Komárom-Esztergom vármegyévé.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Komárom-Esztergom vármegye Lásd Komárom vármegye.

Konstantinápoly Törökország fővárosa 1453-tól 1923-ig, fontos kereskedelmi központ az Égei- és Fekete-tenger között, a Boszporusz partján (a török idők előtt a Bizánci Császárság székhelye volt Bizánc néven.)

SOM Krisztián: Allami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Krassó-Szörény Vármegye Magyar területi közigazgatási egység volt Dél-Magyarországon, 1920-ig.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kuba Karib-tengeri szigetország, korábban spanyol gyarmat.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kunpeszér Bács-kiskun vármegyei település.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kürtös Arad vármegyei település, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

L-Ly

Lajosmizse Bács-kiskun vármegyei település a Duna-Tisza közti homokhátság északi részén.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

La Manche csatorna az Atlanti-óceánnak Nagy-Britannia fő szigetét Franciaország északi partjaitól elválasztó része.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Lengyelország a Balti Tenger, Németország, Csehország, Szlovákia, Ukrajna, Belorusszia, és a néhai Kelet-Poroszország maradványa ma orosz terület által határolt ország. A történelmi Magyarország Lengyelországgal határos volt. A lengyel-magyar kapcsolatok hagyományosan jók voltak, amelynek emléke élénken él mindkét népben. Lengyelország a XVIII. században elvesztette szuverenitását, amikor Oroszország, Poroszország és a Habsburg-birodalom között felosztották. Lengyelország államisága az első világháború után állt helyre, azonban a HITLER és SZTÁLIN közötti alku nyomán Németország és a Szovjetunió ismét megszállta. Függetlensége a második világháború után állt ismét helyre.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Limanowa lengyelországi település, a Limanovai járás székhelye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Lippa Arad vármegyei település, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Liptószentmiklós felvidéki település, Liptó vármegye székhelye, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

London Az Egyesült Királyság fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Lugos Pártium-i település Krassó-Szörény vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

M

Magyar Királyság Lásd Magyarország.

Magyarország. Államformák: 898-tól a honfoglalást követően a hét magyar törzs szövetsége, majd 1000-tól, az államalapítástól 1918-ig Magyar Királyság, 1918. november 16.-ától Magyar Népköztársaság, 1919. március 21.-étől Tanácsköztársaság, 1919. június 23.-ától Magyarországi Szocialista Szövetséges Tanácsköztársaság, 1919. augusztus 2.-ától Népköztársaság, 1919. augusztus 8.-ától Magyar Királyság, 1946. február 2.-ától Magyar Köztársaság, 1949. augusztus 20.-ától Magyar Népköztársaság, 1989. október 23.-ától Magyar Köztársaság. A XX. század elején rabló, imperialista békediktátummal területének mintegy 2/3-át lakosságának több mint a felét elcsatolták. A trianoni békediktátum előtti Magyarországot tekintjük a történelmi Magyarországnak, amely magába foglalta a Magyar Szent Korona alá tartozó területeket azaz a Kárpát-medencét, amely több, mint 1000 éven át gazdasági földrajzi és kulturális egységet alkotott. A trianon utáni Magyarországot pedig többféle elnevezéssel is szokás jelölni például, kismagyarország, közpungarország stb.. A történelmi Magyarországon csaknem 283 000 km² területén mintegy 20 000 000 lakos élt. A trianoni békediktátum nyomán az ország területe 93 000 km²-re, lakóinak száma pedig 8 000 000 főre csökkent. A Kárpát-medencében élő magyar etnikum közel egyharmada került kisebbségi sorba az átrajzolt határokból következően. A magyar nemzet elcsatolt részei azóta a kisebbségi jogaitól többé-kevésbé megfosztottan, a többségi nemzet beolvasztási kísérletei között éli életét. Ez a helyzet a térség viszálykodásainak a melegágya. A sovinszta politikai csoportosulások tevékenysége nehezíti a Kárpát-medence fejlődését, egyben pedig akarva-akaratlanul kedvez a külső hatalmi befolyások erősödésének.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkeretei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Manáma Bahrein fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Maros-Torda vármegye a 63 történelmi magyar vármegye egyik erdélyi vármegyéje, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Marosvásárhely erdélyi város jelenleg Románia fennhatósága alatt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Mátyásföld Nagy Budapest létrehozásáig a főváros agglomerációjába tartozó település, majd nagy Budapest része.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Mezőcsávás Maros vármegyei település jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Miskolc a trianoni békediktátummal Magyarországtól elcsatolt Borsod vármegye, Abaúj vármegye és Zemplén vármegye maradványainak egyesítésével keletkezett Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye székhelye.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Mohács város Baranya vármegyében.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Mosonmagyaróvár a trianoni békediktátummal elcsatolt Győr, Moson és Sopron vármegyék maradványain létrejött győr-moson-sopron vármegyei település.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Mosonszentjános Moson vármegyei település.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Munkács Kárpátaljai város Bereg vármegyében, jelenleg Ukrajna fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Murakeresztúr Magyar határtelepülés a jelenlegi magyar-horvát határ mentén, Zala vármegyében, vasúti határátkelőhellyel Horvátország fele.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

N-Ny

Nagybecskerek Dél-Alföldi város jelenleg Szerbia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagy-Britannia Lásd Anglia.

Nagyenyed erdélyi város Alsó-Fehér vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagyigmánd a trianoni békediktátum nyomán Komárom és Esztergom vármegye maradványain létrejött Komárom-Esztergom vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagyfüged Heves vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagykanizsa Dunántúli település Zala vármegyében, megyei jogú város.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagykörös pest vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagymihályi Zemplén vármegyei település, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagyszalontai járás Bihar vármegyei közigazgatási egység, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagyszentmiklós Temes vármegyei település, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagytétény Egykor önálló Pest vármegyei település, ma Budapest XXII. kerületének a része a Duna jobb partján.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nagyvárad partiumi város, a Sebes-Körös mentén Bihar vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nándorfehérvár A városban lévő vár a magyar végvári rendszer részét alkotta, ahol HUNYADI János vereséget mért a hódító török csapatokra. Ennek a tiszteletére szólnak a keresztény világban délben a harangok. Délvidéki Duna parti település jelenleg Belgrád néven Szerbia fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

III. Német Birodalom Lásd Németország.

Német Demokratikus Köztársaság Lásd Németország.

Németország A germán törzsek szálláshelyeinek területén alakult ki a római Birodalom szétzilálásakor a germán szövetség, amelyből kifejlődött a Német-Római Császárság. A német nyelvterület politikai egysége azonban fokozatosan felbomlott, így számos független ország keletkezett. Laza irányítást biztosított azonban az úgynevezett választófejedelmek által választott német-római császár léte. E tisztséget hosszú időn át a HABSBERGOK töltötték be. 1871-ben jött létre porosz vezetéssel az úgynevezett kis német — Ausztria nélküli — egységen nyugvó német császárság. Az első világháború után a császárság köztársasággá alakult. Az Adolf HITLER által vezetett úgynevezett III. Német Birodalom hozta létre a nagy német — Ausztriát is magába foglaló — egységet. A II. világháború után. Németországtól, mint vesztes országtól elcsatolták Kelet-porországot az úgynevezett protektorátusait és Ausztriát. Az elcsatolt területeken csupán Ausztriában maradt meg a német ajkú lakosság. A többi részeken a németeket elűldözték, vagy megsemmisítették. A porosz vezetéssel létrehozott kis német egység területén pedig két államot hoztak létre, a nyugati országok felügyelete alatt álló Németországi Szövetségi Köztársaságot és a keleti részen a Szovjetunió felügyelete alatt álló Német Demokratikus Köztársaságot. A Szovjetunióban és Szövetségeseinél a pártállami berendezkedés összeomlása nyomán a Német Demokratikus Köztársaság egyesült a Németországi Szövetséges Köztársasággal 1990. X. 3.-án. A Németországi Szövetségi Köztársaság az Európai Unió legerősebb tagállama.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nógrád vármegye a Magyar Királyság 63 vármegyéjének egyike melyet északról Zólyom vármegye, keletről Gömör-Kishont és Heves vármegyék, délről Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, nyugatról pedig Hont vármegye határolja, a troanoni békediktátumot követően Nógrád vármegye északi része Szlovákia fennhatósága alá került.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nyírábrány Magyar határtelepülés a jelenlegi magyar-román határ mentén, Hajdú-Bihar megyében.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nyíregyháza a trianoni békediktátummal elcsatolt Szabolcs, Szatmár és Bereg megye maradványaiból létrejött szabolcs-szatmár-bereg megyei település.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nyitra Felvidéki település, Nyitra vármegye székhelye, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nyugat-Európa, Európa nyugati fele, a Varsói Szerződés felbomlásáig az úgynevezett vasfüggöny túloldalán elhelyezkedő országok gyűjtőfogalma volt, azonban gyakorta alkalmazzák a Magyarországtól nyugatra fekvő államok megnevezésére is.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

O-Ö

Oakland az Amerikai Egyesült Államok egyik fontos kikötővárosa a nyugati parton Észak-Karolinában, a San Francisco-i öböl területén.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Óbuda 1872-ben Óbuda, Buda és Pest egyesítésével jött létre a főváros. Óbuda a középkorban a mindenkori királyné alá tartozó település.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Odessza Ukrajnai város a fekete tenger partján közel a Dnyeszter torkolatától.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Olaszország Dél-Európai, az Itáliai félszigetet, Sziciliát és Szardíniát magába foglaló ország.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Oroszvár magyar határtelepülés volt 1920 és 1947 között. A trianoni békediktátum által létrejött Csehszlovákiához csatolt területeken felül a párizsi békediktátummal ugyancsak Csehszlovákiához csatolt három falu egyike, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt álló Pozsony város része.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Orsova Duna parti város. Magyarország fontos határátkelőhelye 1918-ig, jelenleg Románia területén.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Osva felvidéki település Abaúj-Torna vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Osztrák Császárság a HABSBURG-dinasztia Közép-Európában fekvő tartományainak összessége, a Magyar Szent Korona alá tartozó területek kivételével.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Osztrák-Magyar Monarchia (Österreichisch-Ungarische Monarchie) Ausztria-Magyarországnak nevezték az 1848-1849-es magyar forradalmat és szabadságharcot leverő Habsburg hatalom kormányzása alatt álló területeket. A kiegyezést követően az Osztrák-Magyar Monarchia létrejötté után is használatos volt e kifejezés a köznyelvben még egy ideig. A kiegyezéssel jött létre az Osztrák-Magyar Monarchia, amely az Osztrák Császárság és a Magyar Királyság 1867 és 1918 között fennálló olyan szövetsége, amelyben a két társország bizonyos ügyeit közösen, a többi pedig önállóan intézte. A közös ügyek közé tartoztak a Pragmatica Sanctio-ból származó ügyek (külügy, hadügy és a finanszírozásukra szolgáló pénzügy), hitelügy. Ehhez az ügyrendszerhez csatlakoztak a dualisztikus ügyek azaz a vám- és kereskedelmi szövetség, valamint a nem közös de lehetőleg egyetértőleg intézendő ügyek (közvetett adózás, vasút, hajózás, posta, pénzügyrendszer). A dualisztikus ügyek a közös ügyektől — vagy ahogyan a magyar kiegyezési törvényben található a közös érdekű viszonyoktól — abban különböztek, hogy a közös ügyek tekintetében kizárólag közösen járhatott el a két ország, a dualisztikus ügyek körében pedig, ha nem jött létre a társországok között közös megállapodás a két ország önállóan is eljárhatott.

Az Osztrák-Magyar Monarchiának nem volt közös államfője és kormánya. Mindkét állam legfőbb közbizonyi méltóságát az osztrák császári és a magyar királyi tisztséget egy természetes személy I. Ferenc József töltötte be. Közös kormány ugyan nem létezett, azonban a közös ügyek intézése céljából közös minisztériumok működtek, amelyek élén közös miniszterek álltak, külügy-, hadügy- és pénzügyminiszter. E miniszterek értekezleteit — amelyben a két társország miniszterelnöke és a társországoknak a tárgyalási témában érintett miniszterei is részt vettek — hívták közös miniszterta-

nácsnak. Amennyiben a közös minisztertanácsban az uralkodó elnökölt az üléseket koronatanácsnak nevezték. A közös minisztereket az uralkodó a két társország országgyűlésétől függetlenül nevezte ki és mentette fel. A közös miniszterek az uralkodónak tartoztak felelősséggel.

A közös költségeket a delegációk hagyták jóvá. A delegációk a két társország országgyűléseinek a bizottságai voltak, amelyeket az országgyűlések felhatalmaztak a közös költségvetés megállapítására. A közös költségvetésre a javaslatot a közös pénzügyminiszter terjesztette elő az indokláshoz pedig a közös külügy- és hadügyminiszter is csatlakozott. A hatvan tagú delegációkat egy évre választották. A magyar delegáció negyven tagját a képviselőház, húsz tagját a főrendiház küldte. A magyar delegáción belül öt horvátországi képviselőnek kellett lennie négynek a képviselőházból egynek pedig a főrendiház tagjai közül. Az osztrák delegáció negyven tagját a képviselőház, húsz tagját pedig az urak háza választotta. Csehország tíz, Gallícia hét, Morvaország négy, Alsó Ausztria három, Felső Ausztria kettő Steyer kettő, Tirol kettő a többi tartomány pedig egy-egy tagot küldött a delegációba. A delegációk évenként felváltva Bécsen és Budapesten üléseztek. Egyet nem értés esetén a delegációk tekintetében az uralkodónak nem volt döntési joga.

A közös költségek fedezésére a vámbevételek voltak hivatottak. A fennmaradó résznek a két társország közötti megosztási arányáról pedig a két országgyűlés döntött. Ezt az arányt kvótának nevezték. A kvótát meghatározott időre állapították meg. A kvóta megállapítása érdekében a két országgyűlés bizottságot küldött ki a téma egyeztetése céljából. Abban az esetben, ha a két országgyűlés nem tudott megállapodni, az uralkodónak volt döntési joga. Mivel a Magyar Királyság gazdasága dinamikusabban fejlődött a bevételei is gyorsabban nőttek, mint az Osztrák Császárságé. Ebből fakadón pedig a közös költségek fedezésében a magyar arány nőtt. 1873-ban a magyar arány 31.4%, 1917-ben pedig 34.4% volt.

Az Osztrák-Magyar Monarchia területe a történelmi Magyarországot és az Osztrák Császárságot foglalta magába, amely ebben az időben kiterjedt a mai Ausztrián túl a mai Cseh Köztársaságra és a mai Lengyelországra azon részére, amelynek a történelmi elnevezése Gallícia, továbbá Bukovinára valamint az Osztrák Császárság és a Magyar Királyság közös irányítása alatt álló Bosznia-Hercegovinára. Az Osztrák Császársághoz tartozott még a Dalmát tengerpart is Fiume kivételével, amely a Magyar Királyság részét alkotta.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

P

Pancsova, város a Duna partján, Magyarország fontos határátkelőhelye 1918-ig, jelenleg Szerbia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Párizs Franciaország fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Peking Kína fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevelel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pest a főváros létrejöttékor a három egyesülő város Óbuda, Buda és Pest egyike. A gyarapodó fővárosba integrált a Duna baloldali elterülő települések összességét is pesti oldalnak nevezik.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pest vármegye Lásd Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye.

Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye, a Magyar Királyság területi közigazgatási egysége volt Magyarország középső részén a Duna-Tisza közén 1876 és 1950 között. Az egykori vármegye területe jelenleg is Magyarország része, a helyén ma Pest megye, valamint Bács-Kiskun megye nagyobb része található.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pécel Pest vármegyei település a Gödöllői-dombság észak-nyugati részén.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pécs Baranya vármegye székhelye.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pinkafő Vas vármegyei település, jelenleg Ausztria fennhatósága alatt.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Poroszország német tartomány, önálló királyság az egységes Német Császárság megteremtéséig.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pozsony A trianoni békediktátum után Szlovákia fővárosa. A történelmi Magyarország Pozsony vármegyéjének székhelye. Árpád-kori település. A magyar országgyűléseket évszázadokig Pozsonyban hívták össze.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Prága Csehország fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Pusztaszentmihály Vas vármegyei település, jelenleg Ausztria fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

R

Románia Magyarországgal határos ország. A trianoni békediktátum Romániának jutatta a történelmi Magyarország mintegy egyharmadát több millió magyar ajkú lakossal. Románia a XIX. század utolsó negyedében jött létre havasalföldi és moldáviai fejedelemségek egyesülésével, Román Királyság néven amely államforma 1945-ig működött. Az 1848-1849-es, 1919-es és 1945-ös fegyveres harcok kapcsán a magyar lakossággal szemben tömeges és brutális gyilkosságokat követtek el a román fegyveresek. Ezek az atrocitások és a román pártállam időszakában megvalósuló magyarellenes magatartás beárnyékolják a magyar-román viszonyt. A román hatóságok a magyar nemzetiség beolvasztására törekedtek. A romániai magyar nemzetiség az ország Európai Unióhoz történő csatlakozása után is küzd a nemzetiségi jogai maradéktalan elismeréséért és gyakorlati megvalósításáért.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Rozsnyó a felvidéki település Abaúj-Torna vármegyében jelenleg Szlovákia területén.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Róma Az ókori latin Római Birodalom és a jelenlegi Olaszország fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Ruszt Sopron vármegyei település az Őrvidéken, jelenleg Ausztria fennhatósága alatt.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

S-Sz

Salgótarján Nógrád vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Sanghaj Kínai város a Kelet-Kínai tengerpart középső részén a Jangce folyó torkolatánál. A Japán-kínai háború időszakában a nagyvárosok elleni légitámadás egy kísérleti területe volt.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Sátoraljaújhely A trianoni békediktátum után Borsod, Abaúj-Torna és Zemplén történelmi vármegyék maradványaiból létrejött Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei település.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Selmecbánya felvidéki város Hont vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Sirok Heves vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Sopron A történelmi Magyarország Sopron vármegyéjének székhelye. Jelenleg a magyar-osztrák határ magyar oldalán elterülő szép fekvésű határváros. A trianoni békediktátum során elcsatolni kívánt terület volt, ahol a hovatartozás témájában népszavazást tartottak, melynek során a lakosság Magyarországhoz tartozás mellett szavazott. Ezáltal a város elnyerte a „Civitas fidelissima” kitüntető címet.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Soroksár Nagy Budapest létrehozásáig a főváros agglomerációjába tartozó település, majd nagy Budapest része.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Spanyolország A Hispán félsziget többségét magába foglaló Dél-Európa-i állam, államformája királyság, alkotmányos monarchia.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Svájc Közép-Európa nyugati részén, az Alpok hegyei között elterülő kantonokból álló szövetségi állam, amely Lichtens-teinel, Németországgal, Franciaországgal és Olaszországgal határos.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Svédország Észak-európai állam a Skandináv félsziget keleti részén, 1905-ig perszonálunióban Norvégiával.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szamosújlak a trianoni békediktátum után a történelmi Szabolcs vármegye, Bereg vármegye és Szatmár vármegyének a trianoni határokon belülre eső maradványaiból keletkezett Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyei település a Szamos jobb partján.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szarvas békés vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szatmár erdélyi város Szatmár vármegyében, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Székul Krassó-Szörény vármegyei település, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szászrégen erdélyi város jelenleg Románia területén.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szeged Csongrád vármegye székhelye, Tisza parti város.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szekszárd Tolna vármegye székhelye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szentendre Település a Duna jobbpartján Budapest és a Dunakanyar között.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szentgotthárd Magyar határváros a jelenlegi magyar-osztrák határ mentén, Vas vármegyében.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szentlőrinc Baranya vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szerbia A szerbek már a középkorban államot hoztak létre a Balkánon. A török hódítók kiűzése után az elnéptelenedet Dél-Alföld-i területekre szerbeket telepítettek. A Habsburgok a magyar ellenállás egyik ellenszereként támaszkodtak a betelepített szerbekre. A trianoni békediktátum a Szerb Királysághoz csatolta Magyarország Dél-Alföldi területeit, közel 1 000 000 főnyi magyar lakossal. Ekkor a Szerb Királyság átalakult a vele egyesülő volt Osztrák-Magyar-Monarchia-i területekkel Szerb-Horvát-Szlovén Királysággá, melyet később Jugoszláviának neveztek. A szerb hatóságok a magyar földbirtokosoktól elkobzott földeket a betelepített szerbek között osztották föl, így a magyar lakosság jelentős része földönfutóvá vált. Az 1848-1849-es, az 1919-es és 1945-ös fegyveres harcok kapcsán a magyar lakossággal szemben tömeges és brutális gyilkosságokat követtek el a szerb fegyveresek. Ezek az atrocitások beárnyékolják a magyar-szerb viszonyt. A szerbiai magyarok küzdenek a nemzetiségi jogaik maradéktalan elismeréséért és gyakorlati megvalósításáért.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Székesfehérvár Fejér vármegye székhelye.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Székáros felvidéki település Gömör vármegyében, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szolnok Jász-Nagykun-Szolnok vármegye székhelye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szolyva kárpátaljai település Munkácstól észak-keletre, jelenleg Ukrajna fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szombathely Vas vármegye székhelye.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szovjetunió Az Orosz Birodalom romjain az első világháború után létrejövő államszövetség, amely a XX. század végén felbomlott.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szöul Dél-Korea fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

T-Ty

Tata a trianoni békediktátummal elcsatolt Komárom, Esztergom vármegye maradványain létrejött Komárom-Esztergom vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Teherán Irán fővárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Temes vármegye Délvidéki vármegye, mely a trianoni békediktátumot követően ma részben Románia részben pedig Szerbia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Temesi járás Temes vármegyei területi közigazgatási egység, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Temesvár Délvidéki város, jelenleg Románia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Trencsén felvidéki város Trencsén vármegye székhelye, jelenleg Szlovákia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Trianon Párizs melléki kastély, ahol az első világháború után Magyarországra erőltetett békediktátumot aláírták.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Tokió Japán fővárosa, a világ legnépeseb nagyvárosa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Tóváros a trianoni békediktátum után Komárom vármegye és Esztergom vármegye maradványain létrejött Komárom-Esztergom vármegyei település a Tatai-tó partján, mely 1938. VI. 1-én egyesült Tata városával.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Törökország Kis-ázsiai állam (néhány kormányzósággal az Európai kontinensen). A Török-birodalom felbomlása után jött létre, melynek során szétválasztották az iszlám egyházat a világi államtól.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

U-Ű

Ungvár kárpátaljai település Ung vármegyében, jelenleg Ukrajna fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Újzéländ Dél-amerika és Ausztrália között a Csendes-óceán déli féltekén elterülő több szigetből álló ország, melynek lakói angolul beszélnek.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Újhartyán Pest vármegyei város.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

USA Lásd Amerikai Egyesült Államok.

V-W

Varsó Lengyelország fővárosa.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Vas vármegye a Dunántúl nyugati részén elterülő határvármegye, amely Sopron Vármegye, Győr Vármegye, Veszprém Vármegye és Zala Vármegyékkel volt határos. A trianoni békediktátum a vármegye jelentős részét elcsatolta.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Vatikánvárosi Állam A világ legkisebb területű és népességű állama, államformája abszolút monarchia, az államfő a mindenkori pápa. Vatikánvárosi Állam 1929. II. 11-én jött létre a lateráni egyezménybe foglaltak előírásainak megfelelően a pápai állam jogutódjaként. A Vatikánvárosi Államot teljes egészében Olaszország fővárosa Róma határolja körül.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Vác Pest vármegyei település a Duna bal partján.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Városlőd Bakonyi falu Veszprém vármegyében.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Őrvidék a történelmi Magyarország Ausztriával határos területsávja, amelyen — határterület lévén — számos erősség épült. Jelenleg a trianoni békediktátum nyomán — Ausztriához tartozó terület.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Versec Temes vármegyei település, jelenleg Szerbia fennhatósága alatt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Veszprém Veszprém vármegye székhelye.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Vidin (Bodony) Bulgária északi-nyugati részén fekvő település a Duna jobb partján.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Z-Zs

Zágráb Horvátország fővárosa.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Zákány Magyar határtelepülés a jelenlegi magyar-horvát határ mentén, Somogy vármegyében.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Zemplén A trianoni békediktátum után Borsod, Abaúj-Torna és Zemplén történelmi vármegyék maradványaiból létrejött Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei település.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Zemplén vármegye a Magyar Királyság 63 vármegyéjének egyike, melyet északi részén a Keleti-Beszékidek, nyugati részén az Eperjes-hegység, déli részén az Alföld nyulványa, keleten pedig a bodrogtörzs határolja.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Zenta délvidéki település Bács-Bodrog vármegyében, jelenleg Szerbia fennhatósága alatt áll.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Zimony Szerém vármegyei város, közlekedési csomópont a Száva Dunába torkolásánál, Magyarország fontos határátke-lőhelye 1918-ig, jelenleg Szerbia fennhatósága alatt áll.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Zürich Svájc legnagyobb városa.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

INDEX CHRNOLOGICUS

1881

február 14-én az uralkodó szentesítette az 1881/III.tc.-et „a közbiztonság szervezéséről” címmel, amely elrendelte a Magyar Királyi Csendőrség létrehozását. Az uralkodó általi szentesítés dátuma 1933 óta a Magyar Királyi Csendőrség napja. A csendőrség szervezeti elemeinek az ország teljes, vidéki területeire kiterjedő kialakítása 1884-ben fejeződött be.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1885

1885-ben felállították a budapesti detektív osztályt, mely a működését 1886 elején kezdte meg.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1888

július 1-én lépett hatályba a fővárosi detektív testület első szabályzata.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1903

1903-ban létrehozták a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség kötelékében létrehozták a Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalt.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1906

1906 a fővárosi rendőrség bűnügyi nyilvántartásának országossá szervezése.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1908

1908-ban hozták létre a budapesti Bűnügyi Múzeumot a belügyminiszter és az igazságügyi miniszter közös rendeletével.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1909

január 1. Ekkor hozták létre a Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség bűnügyi nyilvántartásából az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalt.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1919

október 1. 5047/1919.ME.rendelettel a rendőrségeket államosították.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

1920

május 12-én indult Magyarországon az első rendszeres repülőpostajarat Budapest és Szeged között.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

június 4-én a trianoni békediktátum aláírására 1920. június 4.-én 16. 15. perckor került sor a Grand-Trianon kastély nagytérképében, amelyet a magyar törvények közé az „1921/XXXIII.tc. az Észak Amerikai Egyesült Államokkal, a Britt Birodalommal, Franciaországgal, Olaszországgal és Japánnal, továbbá Belgiummal, Kínával, Kubával, Görögországgal, Nikaraguával, Panamával, Lengyelországgal, Portugáliával, Romániával, a Szerb-Horvát-Szlovén Állammal, Sziámmal és Cseh- Szlovákországgal 1920. évi június hó 4. napján a Trianonban kötött békeszerződés becikkelyezéséről” című törvény emelt be.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1921

május 5-én a nagykövetek tanácsa — messze túllépve a békediktátum hivatalos előírásait — megtiltotta a legyőzött államok számára motors repülőgépek gyártását, vagy külföldi beszerzését.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

július 26-án a trianoni békediktátum életbe lépésekor 1922. I. 26-ig teljes repülési tilalmat rendeltek el a szövetséges hatalmak a magyar gépek számára.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

július 26. a magyar nemzetgyűlés becikkelyezte az országra kényszerített trianoni békediktátumot.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

augusztus 1-én a magyar légierő rejtésének elősegítése érdekében légiforgalmi XI. szakosztályt hoztak létre a Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztérium szervezetében.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

november 7-én a magyar kormány — a magyarországi légtér lezárásának feloldása és a földi kiszolgáló létesítmények megőrzése érdekében — előnytelen szerződést írt alá, amelyben engedélyezte a magyarországi hangárok és egyéb kiszolgáló építmények használatát a repülési tilalom lejártáig a győztes hatalmak számára.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1922

január 26-án a Nagykövetek Tanácsa Magyarország számára a repülési tilalmat fél évre meghosszabbította.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

március 1-én ideiglenes reptérgondokságokat állítottak fel Mátyásföldön, Szegeden, Szombathelyen, Miskolcon és Székesfehérvárott.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

július 1-én — a francia-román légitársaság — indította el az első rendszeres légijáratot Budapest és Párizs között.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

szeptember 14-én megszűnt — a több mint egy éve tartó — repülési tilalom Magyarország légterében.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

szeptember 17-én a győztes hatalmak megszüntették Magyarország közvetlen légi ellenőrzését és feloldották a repülőgép gyártásra illetve behozatalra vonatkozó tilalmat. A tilalmat azonban az úgynevezett „kilences szabály” váltotta fel. Eszereint a vesztes államok a katonai gépek tartásának tilalma mellett csak olyan polgári repülőgépeket tarthattak, amelyek műszaki és teljesítmény mutatói kilenc területen — sebesség, repülési magasság, repülési távolság, hasznos terhelés stb. — messze elmaradtak a katonai repülőgépek mögött.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

szeptember 18-án Magyarországot felvették a Nemzetek Szövetségébe.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

novemberben Magyarország közvetlen légügyi felügyelete megszűnt.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

november 19-én a Magyar Légiforgalmi Rt. (MLRT) ekkor indította el az első légijáratát Bécs-Budapest-Belgrád között.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1923

január 1-én a Magyar Királyság légügyi szuverenitása helyreállt. Az öt magyar légibázis mindegyikén csendőr különítményt állítottak fel, melyek feladatát légügyi igazgatási, légi forgalom irányítási és légi rendészeti teendők alkották. A magyar légtérben való közlekedés szabályairól kormányrendelet is született.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

február 1-én a légi forgalom és légtér használat felügyeletének a céljából légi ellenőrző szolgálatot szerveztek, amelybe — a békeszerződés előírásai miatt — repülőgépeket nem vonhattak be, ezért a rendőrség, csendőrség, folyamórság, vámórság és a honvédség kijelölt alakulatai hajtottak végre légtérfigyelést a földről.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

március 1-én állandó reptérgondnokságokat hoztak létre Mátyásföldön, Szegeden, Szombathelyen, Miskolcon és Székesfehérvárott, továbbá csendőr reptérkülönítményeket állítottak még fel Kaposvároton és Nyíregyházán.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

április 26-án Magyarország a magyarországi hangár használati előnytelen szerződés megszüntetése helyébe visszakapta a létesítmények feletti teljes rendelkezési jogot, ezért azonban a magyar kormánynak köteleznie kellett magát arra, hogy nem használja a létesítményeket katonai célokra és a hangárokból helyet biztosít a szövetséges és társult „hatalmak repülőgépeinek is.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1924

1924-ben Magyarországon a kormány rendeletet bocsájtott ki a légiközlekedésre vonatkozóan, amelyben meghatározták a Légügyi Hivatal feladatköreit is.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1924-ben hozta létre Nagy-Britanniában a központi védelmi bizottság a „légoltalmi albizottságot” Légitámadást Megelőző Szolgálat elnevezéssel, amely szoros kapcsolatban állt a fegyveres erőkkel, a Polgári Védelemmel, a területvédelmi szervezetekkel, a kormányzati kommunikációs hivatallal, valamint a háborús vészhelyzeti szabályozást előkészítő intézményekkel. Hatáskörébe tartozott a polgári légvédelemmel kapcsolatos tevékenységek szervezése és irányítása, a lakosság riasztása, a rombolások és veszteségek megelőzését szolgáló rendszabályok érvényesítése, az elsötétítéssel, az óvóhelyekkel, a gázvédelemmel, a lakosság evakuálásával, a mentéssel és elsősegélynyújtással, illetve a kárfelszámolással összefüggő témák intézése.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

április 10-én a magyar kormány létrehozta a Magyar Királyi Légügyi Hivatalt, amely a polgári repülés irányítása mellett egyben a rejtett magyar légierő vezető szervezeteként is működött. A hivatal nyílt állományát ugyan mindössze 20 fő alkotta, azonban rejtett keretek között további 178 fő vett részt a Magyar Királyi Légügyi Hivatal munkájában, akik közül 104 fő katona volt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

június 24. – augusztus 25. a belügyminiszter — a honvédelmi tárca irányelvei alapján — első ízben szabályozta átfogó formában rendeleti úton a polgári légvédelem témáját.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1926

április 24-én Párizsban a közlekedés szabályozása tárgyában nemzetközi szerződést hoztak létre, melyhez a Magyar Királyság is csatlakozott. Az egyezményt az 1929/XXXII.tc.-kel iktatták be a magyar törvények közé, melynek a végrehajtására vonatkozóan a belügyminiszter a 250 000/1929. számú rendeletében inézkedett, amely az úgynevezett közlekedési kódexet tartalmazta. A légügyi egyezmény megszüntette a korábbi úgynevezett „kilences szabályt”, bár még mindig tartalmazott bizonyos korlátozásokat a polgári repülés terén, azonban a tilalmak elsősorban már a katonai használatra is alkalmas gépek műszaki paramétereire vonatkoztak.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1927

1927-ben Csehszlovákiában Polgári Védelmi Szövetséget hoztak létre a polgári légoltalmi feladatok ellátására.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

március 31-én megszűnt Magyarország közvetlen nagyhatalmi ellenőrzése, a Szövetségek Katonai Ellenőrző Bizottság képviselői eltávoztak az országból.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1928

februárban Lengyelországban jött létre az Országos Légi- és Gázvédelmi Szövetség.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

május 10-én leplezték le a budapesti Böszörményi úti csendőrlaktanya udvarán az egyetlen és ma már nem létező csendőr vértanúk emléksobrát.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

október 28-án a Mosonyi utcai rendőr laktanya udvarán leplezték le a rendőrség hősi halottjainak — ma már nem létező — márvány domborművét.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

1930

1930-ban Olaszországban törvényben szabályozták a légvédelem megszervezését, melynek az irányítása érdekében Légvédelmi Főfelügyeletet hoztak létre.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1931

1931. október 24-én a német szövetségi belügyminiszter rendelte el a polgári légvédelem országos megszervezését. A légmentesítés terén működő társadalmi egyesületeket 1931 decemberében Légvédelmi Szövetség elnevezéssel egységes szervezetbe tömörítették.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1931-ben a Szovjetunióban Szövetségi Légi- és Gázvédelmi Egyesületet hoztak létre. A szervezet 13 000 000 tagot számlált. A szervezet kiépítését 1932-ben kezdték el.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1931-ben a magyar belügyi tárca egységesítette a polgári légvédelem megszervezésére vonatkozó korábbi utasításokat, egyben pedig részlegesen szabályozta a közigazgatási hatóságok feladatait és hatásköreit.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1931-ben Rendkívüli Légvédelmi Bizottságot állítottak fel Franciaországban, melynek az élre főinspektort neveztek ki Henri Philippe PÉTAİN marsall személyében. Eszervezet felelt az érintett minisztériumokkal való együttműködés megszervezéséért, kidolgozza a légvédelem elvi alapjait.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1932

január 1. A Magyar Királyi Állami Rendőrség elnevezést a 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r. alapján 1932. I. 1-ei hatállyal Magyar Királyi Rendőrségre változtatták, ehhez kapcsolódóan pedig a szervezeti felépítést úgy módosították, hogy az 1931. XII. 31-vel megszüntetett hét vidéki rendőr-kapitányság helyébe egy vidéki rendőr-főkapitányság lépett, melynek az alárendeltségébe tartoztak a vidéki városi rendőr-kapitányságok. A budapesti rendőr-főkapitányság és a kerületi kapitányságok változatlanul működtek tovább. A Magyar Királyi Rendőrség országos rendőr-főkapitánysággal már nem rendelkezett, a testület országos vezetésének teendőit továbbra is a Magyar Királyi Belügyminisztérium Rendőrségi Osztálya látta el.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

1932-ben Ausztriában Osztrák Lég- és Gázvédelmi Szövetséget hoztak létre a légiháború elleni védekezés kapcsán.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

1938

február 27-én megszűnt Magyarország nemzetközi pénzügyi ellenőrzése.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

augusztus 22-én kötött Bled-i Egyezmény elismerte Magyarország fegyverkezési egyenjogúságát.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1939

január 1-én a magyar haderő új szervezési rendjében ekkor szerepelt először „Magyar Királyi Légierők” elnevezéssel új haderőnemként a magyar légierő.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

március 24-én a magyar kormány rendeleti úton választotta szét a polgári és a katonai repülést.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1940

június 1-vel kezdte meg működését — a Magyar Királyi Csendőrség részeként — a Magyar Királyi Légi Csendőrség. A repülő személyi állományt 8 tiszt és 42 főnyi legénység alkotta, a földi részleg pedig 22 repülőtéren 5 tiszt és 156 fő legénység képezte.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

1944

június 21. A Magyar Királyi Rendőrségnél a 2300/1944. (VI. 21) ME. rendelettel ekkor vezették be a katonai rendfokozati rendszert.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

1945

május 14. a Szövetséges Ellenőrző Bizottság ekkor hagyta jóvá a honvédelmi minisztérium tervezetét a határőr csapatokra vonatkozóan, melyben a határőrség számára 5000 fős létszámot engedélyezett.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

1946

március 25-én a hadsereg átalakításával összhangban sor került a Honvéd Határőrség átszervezésére.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

INDEX ORGANICUS

A-Á

Aeroexpress Magyarország rögtön két légitársaság megalapításával reagált légi felségjogának visszaszerzésére. A rövidebb életű Aeroexpress Rt. (1922-1926) budapesti és balatoni sétarepülések, valamint belföldi járatok üzemeltetése mellett, Zágrábba, Prágába, Bukarestbe és Bécsbe szállított utasokat. A társaság postaszolgálatot is vállalt, ennek ellenére gazdaságtalanná vált és 1926-ban beszüntette működését. Az Aeroexpress pilótája volt az Atlanti-óceán átrepülésével hírnevet szerzett ENDRESZ György is.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Entente (ANTANT) az Anglia és Franciaország között 1904. IV. 8.-án Londonban aláírt szerződés, az *Entente Cordiale* (a.m. Szívélyes Egyetértés) szóból származik, általában a szövetségesi rendszer (*antant hatalmak* = Nagy-Britannia és Franciaország) és a köréjük csoportosult országok együttes megnevezése. Az antant hatalmak más megnevezése a Szövetséges és Társult Hatalmak, melyek a II. világháborúban a Német Birodalommal és az antikomintern paktumot aláírt szövetségeseivel szemben álló, a háborút győztesen befejező „antifasiszta koalíció” (Nagy-Britannia, Franciaország, Amerikai Egyesült Államok, Szovjetunió, Belgium, Hollandia), akik a világ táerületi és gazdasági újrafelosztása után, 1945-ben megalakították az Egyesült Nemzetek Szervezetét és 1945-ben békét kötöttek Európa legyőzött államaival, meghatározva azok gazdasági és politikai berendezkedését.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Államvédelmi Hatóság (ÁVH) a 288 009/1948.BM. rendelet önállósította a testületet, amely határrendészeti, folyamrendészeti, légiközlekedési és a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság (KEOKH) szervezetekből állt. A testület hatáskörét jelentősen kiszélesítette a 288 010/1948.BM. rendelet, amely már lehetővé tette az állam szempontjából aggályosnak minősített személyek kiltatását, rendőrhatalmát felügyelet alá helyezését is. Az Államvédelmi Hatóság vidéki szervezetekkel is rendelkezett. Az Államvédelmi Hatóságot a belügyminisztérium alárendeltségéből a 4 353/1949.MT. rendelettel 1949. XII. 28.-ai hatállyal a minisztertanács közvetlen alárendeltségébe helyezték. Az Államvédelmi Hatóságba integrálták a honvédelmi tárca katonai főcsoportfőnökségét, valamint a honvéd határőrséget. Az ÁVH nyolc főosztállyal működött, vidéki szervezetét pedig 1941-ben a megyerendszerhez igazították, 1952-ben pedig létrehozták a belső karhatalom új részlegét is. 1953-ban az ÁVH és a BM összevonásával a belügyi tárca látta el az államvédelmi, határőrségi, karhatalmi, rendőri, büntetés-végrehajtási, légoltalmi és tűzoltósági feladatokat a belügyi tárca hagyományos közigazgatási teendőit pedig a minisztertanács vette át. Az 1953-as átszervezés nyomán az ÁVH és a BM egyesítette szervezete 15 osztállyal működött. Az 1953. évi szervezeti egyesítés nyomán az Államvédelmi Hatóság megyei szervezetit is egyesítették a megyei rendőri, büntetés-végrehajtási légoltalmi és tűzoltóság szervezetekkel, oly módon, hogy azokat a megyénként létrehozott belügyi főosztályok irányítása alá helyezték. Nagy Imre miniszterelnök 1956 október 28.-ai rádióbeszédében jelentette be az Államvédelmi Hatóság megszüntetését. Az 1956/35.Tvr. az államvédelmi szervek megszűnése nyomán az állam külső és belső biztonsága elleni bűncselekmények nyomozását a rendőrség hatáskörébe helyezte.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Államvédelmi Hatóság Belső Karhatalom az Államvédelmi Hatóság három főrészből állt nevezetesen úgynevezett zöld ÁVÓ = Határőrség, kék ÁVÓ = Karhatalom, piros ÁVÓ = kormányőrség, politikai rendőrség. A népies elnevezés az egyenruha hajtóka színéből fakadt.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

ÁVH Vorosilov Határőr és Belső Karhatalmi Tiszti Iskola 1950-1953 között működő tisztképző intézmény.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

B

Belső Karhatalom Tiszti Iskola 1953-1955 között működő tisztképző intézmény.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Belügyminisztérium az 1848. évi első független magyar kormány óta — a GYURCSÁNY, majd BAJNAI kormány kivételével — folyamatosan létező tárca, amely a közigazgatásért, a rendvédelemért és minden olyan ügyért volt felelős, amely nem tartozott más tárcák kompetenciájába. A GYURCSÁNY és a BAJNAI kormány időszakában a belügyminisztériumból a rendvédelem irányítására hivatott szervezeti egységeket az igazságügyi tárcához telepítették és az igazságügyi minisztériumot átkeresztelték igazságügyi- és rendészeti minisztériummá. Az első független felelős magyar kormány belügyminisztere szemerei SZEMERE Bertalan volt, aki e tisztséget 1848. IV. 7.-étől 1848. IX. 12.-éig töltötte be. Az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc belügyminisztériuma a Helytartónácsi Hivatalból, — amelynek hatáskörébe a városrendészet, az egészségügy, az oktatás, az alapítványok, az árvák ügyeivel való foglalkozás stb. tartozott — valamint a országgyűlési ügyekkel foglalkozó Magyar Udvari Kancelláriából fejlődött ki. A belügyi tárca a mindenkor magyar kormányok egyik legfontosabb tárcája volt. A belügyminisztérium épületegyüttese a dualizmus és a két világháború közötti időszakban — a honvédelmi és a pénzügyi tárca épületeivel megegyezően — a Budai Várban álltak. A II. világháború után azonban — amikor a Budai Vár megszűnt Magyarország hatalmi centrumaként működni — mindhárom tárcát a főváros belvárosában helyezték el. A belügyminisztérium a József Attila utca és a Roosevelt-tér által határolt háztömb

épületeit kapta meg, amely épületegyüttes egyik épülete korábban bankszékházként működött. A belügyminisztérium szervezete dinamikusan fejlődött. Az ügyek csoportja szerinti szervezeti egységekből állt. A polgári magyar állam első belügyminisztériumának 1848-1849-ben elviekben négy gyakorlatilag három osztálya volt. Az ügynevezett országlátszati osztály az országgyűléshez és az országgyűlési választásokhoz kapcsolódó teendőket volt hivatott ellátni. A közigazgatási osztály a közigazgatási egységek, alapítványok, örökösödési ügyek, névváltoztatások a ki-, és bevándorlók ügyeit intézte. A rendőri osztály a közcsend és a belbéke fenntartására volt hivatott. Eredetileg nemzetőrségi osztályt is terveztek, azonban az országgyűlés a testületet a miniszterelnök közvetlen felügyelete alá rendelte, a miniszterelnök pedig a testület irányítására Országos Nemzetőrségi Haditanácsot hozott létre, amely önálló országos szervezet volt és hat osztállyal működött. A szervezeti egységeket permanens módon módosították. A minisztérium élén a belügyminiszternek közvetlenül alárendelt szervezeti egység állt, amelyet különböző korokban különböző módon hívtak (elnökség, kabinet, titkárság stb.). A pártállam kialakítása kapcsán a belügyminisztérium közigazgatás irányítási teendőit áttelepítették a minisztertanácshoz, és a belügyi tárcába koncentrálták a rendvédelmi és állambiztonsági feladatokat. A rendszerváltás után helyreállt a tárca eredeti hatásköre.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

BM Határőrség (1957-2007) Lásd Határőrség.

Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem jogelődje az esztergomi érsek PÁZMÁNY Péter által 1635-ben alapított Nagyszombati Jezsuita Egyetem, melyet 1769-től Magyar Tudományegyetemnek, majd 1873-tól 1921-ig Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetemnek neveztek, majd 1921-től Magyar Királyi Pázmány Péter Tudományegyetem volt az intézmény hivatalos elnevezése. A II. világháború után 1950-ben az oktatási intézményt Eötvös Loránd Tudományegyetem névre keresztelték át, mely néven ma is működik.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség (1872-1919) Óbuda, Buda és Pest egyesítésével létrehozott Budapest Fővárosi Rendőrséget az 1872/XXXVI.tc.-el a kormány közvetlen felügyelete alá helyezték ideiglenesen, majd véglegesen az 1881/XXI.tc.-el. A kormány a felügyeletet a belügyi tárca által gyakorolta. Az 5 047/1909. (X. 1.) ME.r. a fővárosi rendőrséget is — a többi városi rendőrséghez hasonlóan — beolvasztotta az újonnan létrehozott Magyar Királyi Állami Rendőrségbe. A Magyar Királyi Állami Rendőrség a fővárosi rendőrség egyenruháját és rangrendszerét vette át.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Büntetés-végrehajtás Az igazságügyi tárcának alárendelt, a büntetés-végrehajtási intézmények őrzését és az ott raboskodók felügyeletét hivatott ellátni az 1867-1945 között fegyőr testületnek nevezett polgári fegyveres őrtestület.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Bűnügyi Múzeum Lásd Rendőrség-történeti Múzeum.

C-Cs

Central Intelligence Agency (Központi Hírszerző Ügynökség [CIA]) Az Amerikai Egyesült Államok 1947. IX. 8-án Harry TRUMAN által alapított mára már a legfontosabb szövetségi hírszerző szervezete.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

D

Dózsa Gyalogos Tisztiskola Az 1950-es években működő tisztképző intézmény.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Dzerzsinszkij Tisztiskola 1951-től működő, az ÁVH számára tiszteteket képző intézmény.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

E-É

Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) A második világháború után életre hívott, a Föld országainak többségét magába foglaló politikai szervezet, amely a nemzetközi feszültségek enyhítése érdekében tevékenykedik.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

El Al Israel Airlines (El Al Izraeli Légitársaság) 1948-ban alapított izraeli légitársaság.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Evidenzbüro Az Osztrák-Magyar Monarchia haderejének hírszerző szervezete. 1850. XII. 22-én a Generalquartiermeister-stab (GQMSt) azaz főszállásmesteri stáb által kibocsájtott Nr. 2178 Cirkular-Erlass (körlevél)-el hozták létre a szervezetet. A HABSBURG Monarchia haderejének a szervezetében 1848 előtt létezett a Marschbüro nevű iroda, melynek feladatköréhez tartozott többek között az idegen haderők nyilvántartása. A Marschbüro irodavezetője is a főszállásmesteri stáb főnökének az alárendeltségébe tartozott. 1849 júniusában hozták létre az uralkodó saját műveleti irodáját (Operationskanzlei), amely a hadügyminisztérium elnöki osztályán belül működött. Ezen iroda vette át a korábbi Marschbüro-tól az idegen haderőkről vezetett nyilvántartást. Az uralkodó műveleti irodája 1850 augusztusáig működött, 1850 novemberében pedig a helyébe lépett az Allerhöchsten k.k. Zentral-Operationskanzlei (Legfelsőbb cs.kir. Műveleti Iroda), melynek a keretében hozták létre a Kundschaftssektion (hírszerző szekció) nevű szervezetet, amelynek a feladatkörét alkotta az idegen haderők nyilvántartása. Az Evidenzbureau létrehozásával a hírszerző szekció megszűnt, így az Evidenzbureau első szolgálati utasításában meghatározták, hogy háború esetén a Legfelsőbb cs.kir. Műveleti Iroda külön részlegeként tevékenykedjen. 1854-től azonban az Evidenzbüro teljesen önállóvá vált a haderőn belül. 1857-ben pedig a Generalquartiermeister-stab azaz a főszállásmesteri stáb főnökének az alárendeltségébe került. Miután 1860-ban — a HABSBURG-birodalom alkotmányos átalakítási kísérletének a részeként — újra létrehozták a hadügyminisztériumot, az Evidenzbureau a hadügyminisztérium részévé vált 1861. III. 10-ei hatállyal, azonban az idegen haderőkről vezetett nyilvántartás tekintetében továbbra is a főszállásmesteri stáb számára tartozott beszámolási kötelezettséggel. 1867. I. 1-től — az újból létrehozott hadsereg-főparancsnokság szervezetébe tagolták az Evidenzbureau-t. Mivel azonban 1868. I. 15-én feloszlatták a hadsereg-főparancsnokságot, ezért az Evidenzbureau visszakerült a hadügyminisztériumhoz. Az Evidenzbureau végül 1871-ben a főszállásmesteri stáb utód szervezete a vezérkar (Generalstab) alárendeltségébe került, mint a vezérkari főnök egyik irodája. Az Evidenzbureau főnökeit ezt követően — mint a többi vezérkari iroda főnökeit is — az uralkodó nevezte ki ezredesi vagy vezérőrnagyi rangban. 1861. III. 10-től az Evidenzbureau-ra vonatkozó új szolgálati szabályzat lehetővé tette, hogy a nyilvántartóiroda közvetlenül tartson kapcsolatot a seregtettek felderítő tisztjeivel. 1860. V. 14-én az iroda parancs formájában felhatalmazást kapott arra, hogy békeidőben is folytasson hírszerző tevékenységet. 1861. I. 16-án pedig az egész katonai hírszerzés irányításával az Evidenzbureau-t bízták meg. 1889-ben pedig az Evidenzbureau-hoz telepítették az ellenséges kémtevékenység elleni fellépés hatáskörét. Az evidenzbüro folyamatos és élénk kapcsolatot tartott fenn az Osztrák-Magyar Monarchia katonai attséival, továbbá a kémelhárítás tekintetében a két társország rendőri, pénzügyőri, határőrizeti szervezeteivel, valamint a posta és távírda hivatalokkal. Az I. világháború kirobbanását követően létrehozták a hadsereg-főparancsnok alárendeltségében a Nachrichtenabteilung-ot azaz hírszerző részleget, azonban az Evidenzbureau-t ekkor sem szüntették meg, hanem a két szervezet a feladatok megosztásával működött tovább. Az Evidenzbureau-ban a hírszerzés és a megszerzett információk gyűjtése, rendszerezése, értékelése együttesen valósult meg.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

F

Fegyőr testület Lásd Büntetés-végrehajtás.

Fegyveres Erők Minisztériuma az 1956-os Magyar Forradalom és Szabadságharcot leverő szovjet csapatok fegyveres támogatására létrehozott minisztérium.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Fiumei Magyar Királyi Állami Rendőrség. A fiumei városi rendőrséget az 1916/XXXVII.tc.-kel vonták a kormány irányítása alá. A városban működő rendőrség államrendőrségként az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlásáig működött.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Francia Titkosszolgálat Külbiztonsági Főigazgatósága (Direction Generale de la Securité Extérieure [DGSE]) A Francia Titkosszolgálat Külbiztonsági Főigazgatósága, melyet 1982. IV. 2-án alapítottak.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

G-Gy

Geheime Staatspolizei (GESTAPO) Titkos Államrendőrség. A Nemzetiszocialista Német Munkáspárt hatalomra kerülésével 1933-ban hozták létre. Feladatát a rendszer ellenségeinek felkutatása és semlegesítése képezte. 1933-ban a porosz titkosrendőrség szervezeteként állították fel. Így Hermann GÖRING vezetése alá került. 1935-ben Heinrich HIMMLERT az SS birodalmi vezetőjét bízták meg a Gestapo vezetésével, aki a Gestapot oly módon szervezte át, hogy az

alkalmatlan vezetőket elbocsátotta és helyükre SS tisztet nevezett ki. 1936-ban egyesítették a Gestapot a Kripo-val (Kriminalpolizei = Bünygyi Rendőrség). A szervezet új neve SIPO (Sicherheitspolizei = Biztonsági Rendőrség). 1939-ben a SIPO-t egyesítették az SD-vel (Sicherheitsdienst = Biztonsági Szolgálat). Az új szervezet neve RSH-ra változott (Reichssicherheitshauptamt = Birodalmi Biztonsági Főhivatal). A főhivatal két hivatalból állt, az egyik a Gestapo volt.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Gödöllői Agrártudományi Egyetem a magyar mezőgazdasági felsőfokú oktatás önálló intézménye 1948 és 2000 között. 2000-től több más felsőfokú agrárképzést folytató intézménnyel összeolvadt, miután az intézmény neve Szent István Egyetemre változott.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Greenpeace 1971-ben Kanadában létrejött civil szervezet, melynek a felvállalt célja a természetvédelem népszerűsítése és aktív előrevitele.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

H

Hadi Felügyelő Bizottság (HFB) A kivételes hatalomról szóló törvények alapján az I. világháború során a Magyar Királyságban felállított szervezet, amelynek nem volt hatásköre konkrét utasítások kiadására, a kormány rendelkezéseinek a végrehajtását ellenőrizte. Nem katonai szervezet volt, hanem a kormánynak alárendelt közigazgatási hivatal.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Határőrség A Magyar Királyi Vámőrség jogutódaként működött. 1938-ban — a Bled-i egyezmény nyomán a fegyverkezési korlátok oldódásával — a Magyar Királyi Honvédségbe integrálták határhadász csapatnembként. Elődszervezetével megegyezően kettős feladata volt. Nyílt teendőit az országhatár őrzése alkotta, rejtett teendőit pedig az államhatár biztosítása képezte egy esetleges fegyveres konfliktus esetén a magyar főerők megérkezéséig. A testület nyílt feladatát 5 734 fővel látta el. A legénységi állomány sorozott (kényszertborzott) katonákból állt. A testület nyílt szervezete négy lépcsős volt. Az államhatár mentén 155 őrs működött, amelyeket 70 határügyi tiszt irányított. A határügyi tisztek felett 24 osztály állt, az osztályokat pedig az országos parancsnokság felügyelte. A testület nyílt szervezetében szolgálatot teljesítőket csupán kézi lőfegyverekkel látták el az objektumvédelmi sorozatlövő lőfegyverek kivételével. A testület nyílt szervezetében szolgálatot teljesítő személyi állomány számára rendszeresített fegyverzet típusa megegyezett a Magyar Királyi Honvédségben rendszeresített fegyverzet típusával. A testületen belüli függelmi viszonyok katonaiak voltak, a személyi állomány katonai rangot viselt. A magyar haderő jelentős részét (a gyalog ezredek egyharmadát) a testületben rejtették el határbiztosítási teendők ellátása céljából. 1945 után a honvéd határhadász csapatnemből hozták létre a Honvéd Határőrséget, amely továbbra is a honvédség hadrendjébe tartozott. A Honvéd Határőrség irányítását a „ki-kit győz le” időszakban a magyar baloldal magához ragadta és az ország legerősebb katonai erejévé fejlesztette. A Honvéd Határőrség szervezete határhadász őrsökből századokból, illetve zászlóaljkból állt. A testület vezetését a Határőrség Országos Parancsnoksága látta el. 1949-ben a testületet az Államvédelmi Hatóság kötelékébe integrálták. A köznyelvi öket nevezte „zöld ávos”-nak. Az 1956-os forradalom és szabadságharc után a Határőrség — önálló fegyveres szervezetenként — BM Határőrség elnevezéssel a belügyi tárca alárendeltségében maradt 2007-ig. 2007-ben a testületet a rendőrségbe integrálták.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Honvéd Határőrség (1945-1949) Lásd Határőrség.

Honvédelmi Minisztérium A polgári magyar állam első honvédelmi minisztere MÉSZÁROS Lázár volt, aki e tisztséget 1848. IV. 7.-étől 1849. IV. 15.-éig töltötte be. Az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc idején létrejött első független magyar kormány óta létező tárca, amely a haza védelméért felelős minisztériumként a haderőt irányítja, 1867-től Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium elnevezéssel. 1918. X. 31-től, a KÁROLYI-kormány létrejöttétől a tárca elnevezése Hadügyminisztérium, majd 1920. III. 15-től visszaállították a tárca elnevezését Magyar Királyi Honvédelmi Minisztériumra. A katonai állományú személyek a pártállam létrejöttéig függetlenül attól, hogy hol teljesítettek szolgálatot — a testőrségek, a koronaőrség és a képviselőházi őrség kivételével — a honvédelmi tárcához tartoztak. Ebből fakadóan a magyar rendvédelmi testületek közül a Magyar Királyi Csendőrség személyi állományának tagjai személyükben a honvédelmi tárcához tartoztak. Ügyeik intézése céljából a honvédelmi minisztériumban külön osztály működött. A honvédelmi tárca hagyományosan a Budai Várba települt. A pártállam idejében azonban a Margit-híd pesti hídfőjénél létesített új épületgyűttesbe költözött, ahol azóta is működik.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

J

József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem alapítására 1782. VIII. 30-án került sor Institutum Geometrico-Hyrotechnicum néven, mely az első európai polgári mérnökképző intézmény volt, amely 1901-től megkapta a doktrátus adás jogát. Az intézmény a máig használt központi épületébe 1910-ben költözött be. 1934. VI. 2-án törvénnyel hozta létre a magyar országgyűlés a Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemet, amelybe több más műszaki felsőoktatási intézményt is beolvasztottak, melynek mai jogutódja a Budapesti Műszaki Egyetem.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

K

Kisantant azon államok szövetsége, amelyek területüket teljes egészében, vagy jelentős mértékben a trianoni békediktátum értelmében a Magyarországtól elcsatolt részek bekebelezése által nyerték. Ezen országok szövetséget alkottak annak érdekében, hogy a hozzájuk csatolt területeket — amelyen jelentős számú magyar lakosság is élt — ne lehessen visszacsatolni az anyaországhoz. Ennek érdekében olyan politikát folytattak, amely Magyarország gyengítését, illetve a kisantant államok erősítését célozta. Ezzel beteljesült azon francia szándék, hogy a Kárpát-medence erőit felosszák és a saját érdekeiknek vessék alá. A kisantant államok kölcsönösen egyeztetett hadművelési terveket hoztak létre hadseregeik összehangolt Magyarország ellenes bevetése céljából. A kisantant országok — amelyek közé tartozott Csehszlovákia, Románia és a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság a későbbi Jugoszlávia — hadereje országonként a magyar haderő hozzávetőlegesen háromszorosa volt.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kivándorlási Biztosi Hivatal (KBH) a Magyar Királyi Belügyminisztérium alárendeltségében 1909-ben rendeleti úton létrehozott hivatal, amelynek a feladatát a a kivándorlás lebonyolításának ellenőrzése alkotta a Magyar Királyság területén.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem az egyetemet 1872-ben alapították Kolozsváron, ekkor még Kolozsvári Magyar Királyi Tudomány-Egyetem névvel, majd 1881-ben az oktatási intézményt átkeresztelték Kolozsvári Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem-re. 1919-ben, Erdély Antant segédlettel megvalósított román megszállását követően — mivel az oktatók nem tettek hűségesküt a román hatalomnak — az egyetem áttelepült Szegedre, ahonnan a II. bécsi döntést követően, a román uralom megszűnte után visszatelepült Kolozsvárra, ám Erdély 1945-ös orosz-román megszállása után az egyetem nevét átkeresztelték Bolyai Tudományegyetemre, 1959-ben pedig a román hatalom egyesítette a Babes Tudományegyetemmel, ettől kezdve az oktatási intézmény neve Babes-Bolyai Tudományegyetem.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Korean Airlines 1962-ben alapított Koreai Légitársaság.

SOM KRISZTIÁN: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kriegsüberwachungsamt (Hadfelügyeleti Hivatal [KÜA]) az I. világháborúban az osztrák kivételes hatalomról szóló törvények nyomán létrehozott szervezet, amelynek a célja az volt, hogy az Osztrák Császárság emberi és anyagi erejét a háborúra koncentráló központi szervezet szerepét töltsék be. A KÜA nem polgári szervezet volt, hanem a haderőhöz tartozott.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Kun Béla BM Tiszthelyettesképző Iskola

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság (KEOKH) 10 000/1930. (XI. 6.) BM. rendelettel hozták létre. A belügyi tárca háttérintézményeként működött, önálló hatáskörrel szorosan együttműködve a rendőrséggel. A Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság első vezetője dr. FOLYOVICZ József belügyminisztériumi osztályfőnök volt. Elődszervezetét 1925. VI. 1-én Külföldiek Ellenőrző Hivatalként hozták létre.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

L-Ly

Legfelsőbb Honvédelmi Tanács A trianoni békediktátum által Magyarország honvédelmi képességeit súlyító intézkedéseinek a mérséklésére irányult a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács létrehozása, melyet a Szövetségek Közi Ellenőrző Bizottság (SZKEB) magyarországi működésének befejezése nyomán 1927. III. 31-e után állítottak fel. A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács titkos szervezet volt. Feladatát alkotta, hogy a magyar államapparátuson belül olyan csúcshatalmokat működjék, amely összefogja és irányítja Magyarország honvédelmi képességeinek fejlesztését. A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács végrehajtását az illetékes minisztériumok valósították meg. A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács tagjai a legfelsőbb katonai politikai vezetés képviselői voltak. A tanács elnöke a kormányfő, tagjai a külügyminiszter, a belügyminiszter, a pénzügyminiszter, a honvédelmi miniszter, a vezérkari főnök és a magyar haderő főparancsnoka voltak. A na-

pirendtől függően a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács ülésein részt vettek az illetékes szakminisztériumok képviselői is. A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács titkára vezérkari képesítésű tiszt vagy tábornok volt. A Legfelsőbb Honvédelmi Tanács működése háború idején szünetelt.

A II. világháborúval a Legfelsőbb Honvédelmi Tanács mint szervezet megszűnt, azonban a magyar pártállam körülményei között fokozatosan kialakult — bár eltérő tartalommal — a Honvédelmi Tanács, majd Honvédelmi Bizottság. Már 1946 tavaszától működött a Honvédelmi Tanács elődszervezetének tekinthető testület a Magyar Kommunista Párt Politikai Bizottságának tanácsadó testületként létrehozott Katonai Bizottság. 1948. VII. 6-án — a Magyar Dolgozók Pártjának létrehozását követően — állították föl a rendőri-államvédelmi ügyek koordinálására a Magyar Dolgozók Pártjának Belügyi Bizottságát ROSENFELD Máttyás (RÁKOSI Máttyás) vezetésével. Ez a bizottság azonban mindössze egyetlen ülést tartott, mivel a Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének Titkársága 1948. IX. 7-én megszüntette, helyette viszont ugyancsak ROSENFELD Máttyás (RÁKOSI Máttyás) elnökletével létrehozta a Magyar Dolgozók Pártjának Államvédelmi Bizottságát, melynek albizottságaként működött a korábbi Katonai Bizottság.

1949 februárjában azonban a Magyar Dolgozók Pártja Államvédelmi Bizottságának Katonai Albizottságát is megszüntették és helyette a honvédelmi minisztériumon belül Államvédelmi Bizottságot hoztak létre. 1950 októberében — szovjet minta nyomán — hozták létre a korábbi bizottságok helyett a Honvédelmi Bizottságot, melynek tagja volt ROSENFELD Máttyás (RÁKOSI Máttyás), SINGER Ernő (GERŐ Ernő) és FARKAS Mihály (LÓWY Hermann).

A Magyar Dolgozók Pártja Központi Vezetőségének Titkársága 1952. XI. 27-ei ülésén megszüntette a három fős Honvédelmi Bizottságot és helyette létrehozta a Honvédelmi Tanácsot. A Honvédelmi Tanács feladatát a honvédelem szempontjából országos jelentőségű ügyekkel való foglalkozás alkotta. A Honvédelmi Tanács Határozatai minisztertanácsi határozatnak minősültek. A Honvédelmi Tanács háború időszakában diszponált volna az egész magyar államigazgatás felett. A Honvédelmi Tanács elnökét és tagjait békében a minisztertanács, háború esetén pedig a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának és a kormánynak az együttes javaslatára az Elnöki Tanács nevezhette ki. A Honvédelmi Tanács legfontosabb döntési és ellenőrzési jogkörei voltak a fegyveres erők szervezete és felszerelése, a hadműveleti és mozgósítási tervek, a mozgósítás szabályozása, a hadszíntér és a felvonulási terület előkészítése, a honvédelmi ipar tervei és a hadianyag export-import keretek.

Az 1956-os forradalom és szabadságharc leverése nyomán a Magyar Forradalmi Munkás-Paraszti Kormány a Honvédelmi Tanácsot 1956. XII. 6-án újjáalakította. A Magyar Szocialista Munkáspárt Politikai Bizottsága 1961. IV. 25-ei zárt ülésén határozott a Magyar Népköztársaság vezetésének háborús körülmények közötti megvalósításáról. Ennek keretében úgy döntöttek, hogy e feladatkört a Honvédelmi Tanács lássa el. Ennek érdekében kilenc fős Honvédelmi Tanácsot hoztak létre. Szétválasztották az ország háború és békeidőszakbeli honvédelmi irányítását. Háborús időszakban e tevékenység csúciszervevénye a Honvédelmi Tanácsot szánták, békeidőszakban pedig Honvédelmi Bizottságot hoztak létre. A Honvédelmi Bizottság hatáskörébe tartozott a fegyveres erők és testületek, az országmozgósítási tervek és a háborúra való felkészülés feladatai. A minisztertanács mindenkor elnöké vált a Honvédelmi Bizottság elnökévé. A honvédelmi Bizottság tagjait pedig a minisztertanács a kormány tagjai közül nevezte ki. A háború esetén működő Honvédelmi Tanács ügyrendjét és jogkörét, valamint feladatait 1964. XI. 18-án hagyta jóvá a Honvédelmi Bizottság, melyet 1975-ben és 1978-ban módosítottak.

A Honvédelmi Tanács és a Honvédelmi Bizottság létét és működését törvényi úton nem szabályozták. Határozatai titkosak voltak. A Honvédelmi Bizottsággal a magyar törvényhozás első ízben 1976-ban foglalkozott, amikor létrehozták a honvédelmi törvényt. A Honvédelmi Bizottság a rendszerváltásig működött.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Levente Mozgalom a Magyar Királyságban az 1920-as évek kezdetétől a II. világháború végéig működő, a katonai előképzést szolgáló szervezetek, melyek nyíltan a az Országos Testnevelési Tanács, ám valójában az Országos Testnevelési Tanács tábornoki rangú társelnökének a vezetése alatt álltak. A honvédelmi tárca 1931. év májusával átvette a szervezet felett a közvetlen irányítást.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Légitámadást Megelőző Szolgálat a szervezetet 1924-ben hozták létre Nagy-Britanniában a központi védelmi bizottság a „légtámadást megelőző szolgálatot” Légitámadást Megelőző Szolgálat elnevezéssel, amely szoros kapcsolatban állt a fegyveres erőkkel, a Polgári Védelemmel, a területvédelmi szervezetekkel, a kormányzati kommunikációs hivatallal, valamint a háborús vészhelyzeti szabályozást előkészítő intézményekkel. Hatáskörébe tartozott a polgári légvédelemmel kapcsolatos tevékenységek szervezése és irányítása, a lakosság riasztása, a rombolások és veszteségek megelőzését szolgáló rendszabályok érvényesítése, az elsőtétítéssel, az óvóhelyekkel, a gázvédelemmel, a lakosság evakuálásával, a mentéssel és elsősegélynyújtással, illetve a kárfelszámolással összefüggő témák intézése.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Lég- és Gázvédelmi Szövetség 1928-ban Lengyelországban alakult szervezet a polgári légvédelmi feladatok ellátása érdekében.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Légvédelmi Felügyelet A passzív és az aktív légvédelmi feladatok ellátására hivatott félkatonai jellegű olasz légvédelmi szervezet a két világháború között, és a II. világháború idején.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Légyvédelmi Liga (Reichsluftschutzbund [RLB]) A III. Német Birodalom időszakában a német polgári légyvédelem szervezete.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légyvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Ludovika Akadémia a dualizmus és a két világháború közötti időszakban a Magyar Királyság katonatisztjeinek képzését megvalósító felsőoktatási intézmény.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

LÜH Magyar Királyi Légügyi Hivatal.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légyvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

M

Magyar Aeoroforgalmi Részvénytársaság (MAEFORT) 1920.II.11-én Budapesti székhellyel alapították. A cég formálisan polgári légitársaságként működött azonban a légiközlekedés és a légi postaszolgálat fedésében a katonai repülő csapatok rejtésére szolgált. A Szövetségek Katonai Ellenőrző Bizottsága a trianoni békediktátumra hivatkozva 1921. XII. 6-án feloszlatta.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Aeroszövetség 1911-ben létrejött társadalmi egyesület, melynek célja a repülés társadalmi úton való fejlesztése és népszerűsítése volt.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Államrendőrség Az 1945-ben újjáalakuló magyar rendőrség neve Magyar Államrendőrség. E szervezetbe integrálták a feloszlott Magyar Királyi Csendőrség feladatkörét is. A Magyar Államrendőrség megnövekedett feladataiból következően a létszáma is gyarapodott. A személyi állományt az MKP szimpatizánsaival töltötték föl, így a testület kommunista befolyás alá került. Mivel pedig a csendőrség feloszlása nyomán a magyar rendvédelem legerősebb testületévé vált, ez lényegében az MKP magyar rendvédelem feletti uralmát jelentette. Ez a helyzet jól illett az MKP „szalámi taktikájába”.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Államvasutak (MÁV) a magyar állam tulajdonában álló vasútvonal és vasúti járműpark, valamint karbantartó részlegekből és az ezekhez tartozó objektumokból, továbbá a vasúti közlekedést elősegítő szervezetekből állt. A Magyar Államvasutakat BAROSS Gábor államminiszter emelte világszínvonalra.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légyvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Dolgozók Pártja (MDP) Lásd Magyar Kommunista Párt.

Magyar Hajózási Részvénytársaság (MAHART) A magyar közlekedésügy átfogó fejlesztése kapcsán 1894-ben az országgyűlés törvényt hozott a magyar folyam- és tengerhajózási részvénytársaság létrehozásáról és állami segítyezéséről. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság (MFTR) alakuló közgyűlésére 1895 januárjában került sor. A vállalat sikeres belföldi és nemzetközi kereskedelmet bonyolított le egészen a trianoni békediktátumig, amikor jóvátétel gyanánt a MFTR hajóparkjának legnagyobb és legfejlettebb részét a Magyar Királyságnak a békediktátum után megszállt területein az ANTANT hatalmak által mesterségesen kreált új államalakulatoknak illetve a békediktátum előtt is létező és a Magyar Királyság területeiből a háború után elcsatolt területek egy részének a birtokába jutó államok tulajdonába adták. A MFTR az egykori cég maradványain újjáépítette a vállalatot, majd 1936-ban a Magyar Államvasutak és a magyar állam tulajdonába került. A vállalat 1944-ig újból sikeresen vett részt a hazai és a nemzetközi vízi kereskedelemben, majd a II. világháború következtében hajói döntő része vagy megsemmisült, vagy hadizsákmány lett. A Párizs-környéki békeszerződések megkötése után a vállalat hadizsákmányként külföldre szállított hajóit hazahozták Magyarországra és azok 1947-ben a Magyar Szovjet-Hajózási Részvénytársaság (MESZHART) tulajdonába kerültek. A Szovjetunió 1955-ben megszüntette érdeklését a veszteséges magyar hajózási vállaltban és 1955-ben megalakult a Magyar Hajózási Részvénytársaság (MAHART) mely vállalat napjainkig működik.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légyvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság a szervezetet 1883-ban hozták létre, majd a II. világháborút követően betiltották, később 1983-ban azaz a szervezet létrehozásának 100. évfordulóján KÁLLAY István professzor kezdeményezésének köszönhetően újraalakult.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Állami Rendőrséget (1919-1931) az 5 047/1919.ME.r. hozta létre 1919.X.1.-én. Az egységes magyar államrendőrség létrehozásának azonban már voltak dualizmuskori előzményei is. A trianoni békediktátum utáni magyar rendőrséget a Magyar Királyság állami- (fővárosi rendőrség és határrendőrség) és a városi rendőrségeinek az összevonásával hozták létre, a belügyi tárca közvetlen irányítása alá helyezve. Hatósági területe a városokra és a határállomásokra terjedt ki. Feladatát működési területén a közbiztonság védelme alkotta bünygi, közrendvédelmi és igazgatásrendészeti teendők ellátása által. A trianoni békediktátum utáni Magyar Királyságban a Magyar Királyi Állami Rendőrség létszáma (12 000 fő) megegyezett az első világháború előtti városi rendőrségek létszámával (12 000 fő). A testületet 1931-ben — szervezeti módosításokkal egybekötve — átkelesztették Magyar Királyi Rendőrségre. A Magyar Királyi Rendőrség 1945-ig működött, amikor helyébe a Magyar Államrendőrséget hozták létre, a Magyar Királyi Rendőrségben működő határszéli rendőri kirendeltségek helyett pedig határrendőrséget állítottak fel, amely 1945 és 1949 között működött. A Magyar Államrendőrségre ruházták a feloszlatott Magyar Királyi Csendőrség hatáskörét és működési területét 1945-ben, ezzel a magyar rendvédelmi testületek között monopolhelyetbe került. A Magyar Államrendőrséget később egyszerűen rendőrségnek nevezték. 1949-ben pedig a belügyi tárca irányítása alatt álló Magyar Határrendőrséget — a Honvéd Határőrséghez hasonlóan — az Államvédelmi Hatóság kötelékébe integrálták. Ezzel Magyarországon egyetlen rendőri szervezet működött a rendőrség.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Belügyminisztérium Lásd Belügyminisztérium.

Magyar Királyi Csendőrség (1881-1945) katonailag szervezett közbiztonsági őrtestület, melynek belső függelmi viszonyai katonaiak voltak, a személyi állomány katonai rendfokozatot viselt. A testületet az 1876-ban a közös hadseregtől a Magyar Királyi Honvédséghez áthelyezett erdélyi csendőr kerületből fejlesztették ki. Mivel a csendőrök személyükben katonának minősültek, így a honvédelmi tárca felügyelete alatt álltak. A szervezet azonban — mint rendvédelmi testület — a belügyi tárca kompetenciájába tartozott. A testület hatásköre, a városok kivételével, az ország egész területére kiterjedt. Kiváló hatásfokkal ténykedett. Működési területén olyan kitűnő közbiztonsági állapotot hozott létre, majd tartott fenn, amelyet a megszüntetése óta még nem sikerült elérni. Diszlokációját a decentralizáltság, metodikáját a megelőzés jellemezte. Személyi állományának mintegy 90 %-a közterületi szolgálatot látott el valamilyen formában. A testület jogosultsági és kötelezettségei nem voltak kiterjedtebbek a társ rendvédelmi testületeknél. A személyi állományának elátmánya — néhány jelentéktelen specifikumtól eltekintve — megegyezett a közigazgatás, illetve a társ rendvédelmi testületek munkatársainak ellátmányával. Az 1945. és 1949. között zajló „ki-kit győz le” politikai csatározások részeként szüntették meg a testületet. Ebből fakadóan a szervezet társadalmi megítélése a harmadik évezred elején is differenciált. A testületnek önálló hatósági jogköre nem volt. A testületet két ízben hozták létre (1881-ben és 1919-ben) illetve két ízben szüntették meg (1919-ben és 1945-ben). Felállításának mindkét esetben rendvédelmi szakmai okai, megszüntetésének pedig deklaráltan politikai okai voltak.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Darabont Testőrség (1904-1919) Ferenc József testőrségei közül a legkésőbb, 1904-ben jött létre. Feladatát a Budai Vár Királyi Palotájának őrzése és díszelgési teendők ellátása alkotta. A darabont testőrség személyi állománya legénységi tagjainak utánpótlása a haderő sorozott állományából került ki tovább szolgálói forma alkalmazásával. Laktanyájuk a vár alatt az Attila utcában állt. Ez a laktanya vált az 1920-ban létesített Magyar Királyi Testőrség laktanyájává. A testület 1920-ig működött, részt vett gróf KÁROLYI Mihály és HORTHY Miklós őrzésében is, majd a nemesi testőrség maradványaival az 1920-ban újonnan létrehozott Magyar Királyi Testőrségbe integrálták a két korábbi testőrség maradványait. A testület létszáma 49 fő katonai rangot (tisztok és altisztok) viselő és 15 fő kiegészítő feladatot ellátó személyből állt. A testőrség első kapitánya báró FEJÉRVÁRY Géza tábornagy volt. A testület tiszt karával szembeni elvárások és a nyugdíjazási rendszer azonos volt a Magyar Királyi Nemesi Testőrségével. A Magyar Királyi Darabont Testőrség személyi állománya a mindenkori -főudvarmester alárendeltségébe tartozott.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Folyamórség (1921-1939) A folyamórség előtörténete az Árpád-házi királyok naszádosainak szervezeteig nyúlik vissza. A török hódoltság időszakában a Habsburg-hatalom a naszádosokat a sajkásokkal váltotta fel. A török kiűzése után pedig — a katonai határörvidék részeként — létrehozták a Titeli Sajkás Kerületet, amely 1848-igműködött. 1850. XI. 30.-án létrehozták a Császári Királyi Flottilla Hadtestet, amely 1866-ig működött, majd 1871-ben felállították a Császári Királyi Haditengerészetből kikülönített budapesti tengerészeti különítményt, amelynek a hatásköre kiterjedt a Magyar Szent Korona alá tartozó hajózható folyó és állóvizekre. A budapesti különítmény által irányított flottilla maradványaiból hozták létre a Magyar Királyi Folyamórséget. A folyamórség létrehozását 1921. I. 3.-ai minisztertanácsi ülésen döntötték el. A testület felállításának az időpontját 1921. III. 1-vel határozták meg. A folyamórség létrehozásáról az 1922/XIV.tc. rendelkezett, melynek a végrehajtására a belügyi tárca külön rendeletben intézkedett. A folyamórség vízi rendészeti teendők végzésére létrehozott önálló rendvédelmi testületként a belügyi tárca folyamrendészeti osztályának a felügyelete alatt állt. Rejtett feladatát a trianoni békediktátum által felszámolt dunai flottilla maradványainak működtetése alkotta. Nyílt szervezetenek létszáma 2 420 főt tett ki, amelyben a fegyveres szolgálatot ellátók létszáma az 1 620 főt nem haladhatta meg. A folyamórség személyi állománya katonai rendfokozatot viselt, a belső függelmi viszonyok katonaiak voltak. A legénységi állományt kényszertoborzás (sorozás) útján biztosították. A testület számára önálló egyenruhát rendszeresítettek. A testület személyi állománya tagjai számára a Magyar Királyi Honvédségnél is használatos fegyverzetet rendszeresítették. A folyamórség élén a révfőkapitányság állt. A révfőkapitányság 13 révkapitányságot irányított. A révkapitányságok alárendeltségében pedig 9 révkirendeltség működött. Szükség esetén — a kapitányságok alárendeltségében — révőrségeket is létre lehetett hozni ideiglenes jelleggel. A folyamórség rejtett részét 1939-ben beolvastották a Magyar Királyi Honvédségbe honvéd folyamerők néven. A testület nyílt részét a hatáskörrel együtt — a területi illetékesség figyelembe vételével — átadták a Magyar Királyi Csendőrségnek, illetve a Magyar Királyi Rendőrségnek.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Határrendőrség az 1903/VIII.tc. alapján 1906. I. 15.-től 1918-ig a dualizmus összeomlásáig működött a központi államhatalom közvetlen alárendeltségében. Tevékenységének döntő hányadát a Magyar Királyság útlevélköteles határszakaszain fejtette ki. Szervezetének és személyi állományának döntő többsége ezeken a határszakaszokon volt megtalálható. A testület — néhány száz fős — mérsékelt személyi állománnyal működött, önálló rangrendszerrel és egyenruhával rendelkezett. A határörizet klasszikus hármass feladatrendszeréből elsősorban a határforgalom ellenőrzését és a határrend betartását valósította meg. A zöldhatár őrzését pedig a határszéli csendőrséggel közösen végezte. A testület a magyar határörizet koordináló szerepét is betöltötte, szükség esetén a határörizeti teendők ellátására bevonhatta a határmenti vármegyék és városok területén működő rendőrségek személyi állományát is. A kivételes hatalom időszakában a Magyar Királyi Határrendőrség különleges feladatokat kapott az Osztrák-Magyar Monarchia haderejével való együttműködés tekintetében, amelyet a katonai határörizeti utasításban konkretizáltak. A magyarországi rendőrségek államosításával a határrendőrség maradványait a Magyar Királyi Állami Rendőrségbe integrálták.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium Lásd Honvédelmi Minisztérium

Magyar Királyi Honvéd Légierők 1939. I. 1-én önálló országos szervezatként hozták létre.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Honvédelmi Minisztérium Lásd Honvédelmi Minisztérium.

Magyar Királyi Honvédség (1848-1849 és 1867-1945) a véderő azon része, amely 1867 és 1918 között az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságában állomásozó és a magyar kormánynak is alárendelt könnyűfegyverzetű egységekből állt, valamint a sorozott személyi állománya a Magyar Szent Korona alá tartozó területen élő lakosság közül került ki. A Magyar Királyi Honvédség magasabb egység parancsnokságokkal nem rendelkezett, a közös hadsereg magasabb egység parancsnokságainak az alárendeltségébe tartozott. A Magyar Királyi Honvédségben a vezényleti nyelv a magyar volt. Az egyenruha nemzeti díszítő elemeket hordozott. A Magyar Királyi Honvédségben az uralkodói elhatározások a honvédelmi miniszter ellenjegyzésével hatályosulhattak. Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása nyomán a Magyar Királyi Honvédség a trianon utáni Magyar Királyság haderejévé vált, azonban a magyar haderőt 1919. VI. 9-től HORTHY Miklós altengernagy hadügyminiszter felhívása nyomán Magyar Nemzeti Hadsereg névvel illették, amelyet 1920. IV. 1-től Magyar Királyi Nemzeti Hadseregre változtattak, majd 1922-ben visszatértek a Magyar Királyi Honvédség elnevezésére. A két világháború közötti Magyar Királyság hadereje már rendelkezett magasabb egységparancsnokságokkal és a fegyverkezési egyenjogúságot kimondó 1938. évi bled-i egyezmény nyomán lehetőség nyílt a magyar véderőnek a kor színvonalán álló technikai eszközökkel való ellátására is. A honvéd illetve honvédség kifejezés az 1848-1849-es szabadságharc időszakából ered. A Magyar Királyi Honvédség a polgári magyar állam véderő szervezete volt. Magyarország szovjet megszállását követően mivel a királyság államformájáról a köztársaság államformájára tért át Magyarország, ezért az ország haderejének elnevezése honvédségre változott. A kiépülő pártállamban a magyar haderő elnevezését Magyar Néphadseregbe változtatták, amely elnevezés a rendszerváltozás után a magyar hagyományokra visszanyúlva Magyar Honvédségre változott.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Képviselőházi Őrség (1912-1945) A testületet 1912-ben állították fel (1912/LXVII.tc. a képviselőházi őrség felállításáról). Feladatát az országház őrzése és védelme mellett a képviselőház tagjai és a hallgatóság körében a rend fenntartása, valamint protokolaris, diszolgői tevékenység ellátása alkotta. Az országgyűlés elnökének az alárendeltségében állt. A testületet a végrehajtó hatalom szervezetétől elkülönítették, annak nem volt alárendelve. 1945-ben Nemzetgyűlési Őrségként működött tovább, majd az ÁVH vette át teendőit anélkül, hogy a jogszabállyal létrehozott testület feloszlásáról jogszabály született volna.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Koronaőrség 1790-ben hozták létre. A Budai Királyi Palotában a Magyar Szent Korona és a koronázási jelvények számára állandó őrzési helyet alakítottak ki, amelyet a Magyar Királyi Koronaőrség őrzött. A testületet 1849-ben — a Magyar Királyi Nemesi Testőrséghez hasonlóan — feloszlatták, mivel személyi állományának jelentős része az 1848-1849-es magyar forradalom és szabadságharc időszakában belépett a honvédségbe. A koronaőrséget ismét 1861-ben az uralkodó utasítására állították fel. A testület 1945-ig működött. A koronaőrség létszáma az évszázadok során többször változott. Az 1872-ben érvénybe lépett szabályozás szerint a Magyar Királyi Koronaőrség létszáma 50 fő volt: parancsnok és helyettese, számvevő vagy kezelőtiszt, a szolgálat szervezést és ellenőrzést végző szakaszvezetők vagy tizedesek 3-5 fő, 40 fő koronaőr, és 2 fő dobos vagy kürtös. Ezen felül a testület tiszt-, illetve házi szolgálai státuszokkal is rendelkezett. Az utolsó szabályozás az őrszolgálatot adók létszámát 23 főre csökkentette. (1928/XXV.tc. a Szent Korona és a hozzá tartozó drágaságok gondviseléséről.) A koronaőrség az uralkodó javaslata alapján az országgyűlés által megválasztott két koronaőr alárendeltségébe tartozott. A koronaőri tisztség (nem a koronaőrség) a magyar állam legmagasabb közbiztonsági méltóságai közé tartozott.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Katonai Térképészeti Intézet (1921-1938) Az Osztrák-Magyar Monarchia felbomlása után 1919. február 4.-én a 2377/1919.HM.r. hozta létre a Magyar Katonai Térképészeti Csoportot, mely 1921-ben intézetté alakult, így jött létre a Magyar Királyi Katonai Térképészeti Intézet. Később a trianoni előírások miatt a katonai jelzőt államira kellett változtatni, ekkor jött létre a Magyar Királyi Állami Térképészeti Intézet, amelyet 1938-ban Magyar Királyi Honvéd Térképészeti Intézetre kereszteltek át. Budapest ostroma alatt az intézet súlyos károkat szenvedett minek következtében 1945.május 15.-én működését felfüggesztették. Az intézet a Szövetséges Ellenőrző Bizottság engedélyével kezdte újra működését 1945. október 1.-én immár Honvéd Térképészeti Intézet néven. 1956 után Magyar Néphadsereg Térképészeti Intézete elnevezéssel működött tovább az intézmény. 1986-ban az intézetet Magyar Néphadsereg Tóth Ágoston Térképészeti Intézet-re keresztelték át. A rendszerváltást követően a magyar honvédség, így a katonai térképészet sem mentesült a liberalizációs folyamatok hatásai alól, ami gyakori szervezeti változásokkal és a személyi állomány számottevő csökkenésével járt együtt. Jelenleg a Magyar Honvédség Térképészeti Hivatala és a HM Térképészeti Kht. hivatott ellátni az elődintézmény feladatait.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Kereskedelemügyi Minisztérium a törvényben meghatározott jogkörén belül a két világháború között a magyar légiforgalom ellenőrzésére és irányítására hivatott Magyar Királyi Légügyi Hivatal felügyeletét is elvégezte.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Kereskedelem- és Közlekedésügyi Minisztérium 1935. VIII. 5. – 1945. XI. 15-ig működő minisztérium.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Nemesi Testőrség. A testületet Magyar Nemesi Testőrség néven 1760-ban Mária Terézia alapította. A testület székhelye Bécsben volt. A testőrpalotát a pártállam időszakában ideológiai megfontolásokból fakadóan eladták, a befolyt összeget pedig az osztrák kommunista mozgalom támogatására fordították. Ferenc József a testületet — az 1848-1849-es forradalom és szabadságharcban betöltött szerepe miatt — ugyan feloszlatta, azonban a kiegyezés nyomán újra létrehozta Magyar Királyi Nemesi Testőrség névvel, bár a koronázási ünnepségen még huszárok helyettesítették a

testőröket. Mivel Ferenc József egyszemélyben töltötte be az Osztrák Császárság és a Magyar Királyság legfőbb közjogi méltóságait mindkét állam testőrségei óvták személyét és közvetlen környezetét. Egyedül a Magyar Királyi Nemesi Testőrség tagjai voltak azonban jogosultak arra, hogy a védelmét mindenütt ellássák. A Magyar Királyság területén az uralkodót ugyanis csak magyar testőrség védelmezhetette. A Magyar Királyi Darabont Testőrség azonban csupán a királyi szálláshelyek őrzésére volt hivatott. Az uralkodó magyarországi utazásai során a védelemért a Magyar Királyi Nemesi Testőrség volt felelős. A testület kapitánya — hasonlóan a többi testőrség kapitányához — a főudvarmesternek volt alárendelve, illetve a szolgálatos szármánygéd is adhatott utasítást valamennyi testőrség számára. A testőrök által viselt rangok — amelyek katonai rangok voltak — három rendfokozattal magasabb rendfokozatnak feleltek meg a haderőben. A testőrök ugyan katonák voltak, de sem ők sem a testület nem tartozott a véderő kötelékébe. A testőrségek kiadásait az udvari költségvetésből fedezték. A testőrségek témája nem tartozott a közös ügyek közé. Az udvartartás költségeit a magyar állam mindig az osztrák állam által biztosítottal megegyező összegben állapította meg. A testőröket ugyan a haderő szervezeteinek önként jelentkező tagjai közül választották ki, meglehetősen magas követelményeket támasztva, azonban azoknak akik a testőrségekhez kerültek a haderővel a jogviszonyuk megszűnt. Ők két nyugdíjra váltak jogosulttá. Az egyik nyugdíjat a véderőben eltöltött szolgálatuk, a másik nyugdíjat pedig a testőrségnél eltöltött szolgálatuk alapján kapták. A testőrök azonban visszakérülhettek a haderőhöz, például ha hadi szolgálatra kérték magukat. A katonai és a testőri szolgálati idő azonban nem volt összevonható. A testőrök pedig kiemelt juttatásokban részesültek. A Magyar Királyi Nemesi Testőrségnek megalakulásakor 47 fő tiszti rendfokozatú és 45 fő kiegészítő feladatot ellátó (orvos, portás, szolga, loápoló stb.) tagja volt. A parancsnoki kar élén a testőrkapitány állt. Az első parancsnok gróf HALLER Ferenc tábornok volt (1867-1875). A monarchia felbomlásával a testület működése megszűnt. Utódszervezete a nagybányai HORTHY Miklós kormányzó által felállított Magyar Királyi Testőrség volt.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Pénzügyminisztérium Az első független felelős magyar kormány rendelkezett pénzügyminisztériummal, melyet a kiegyezés nyomán ismét felállítottak, azóta lényegében megszakítás nélkül működött 2010-ig. Ekkor neveztek át a minisztériumot Nemzetgazdasági Minisztériummá. Az első magyar pénzügyminiszter KOSSUTH Lajos volt, aki e tisztséget 1848. IV. 7.-étől 1848. IX. 12.-éig töltötte be.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Pénzügyőrség (1867-1945-) a pénzügyminiszter felügyelete és irányítása alatt tevékenykedő testület, amely feladatait fegyveresen látta el azzal a céllal, hogy az ország pénzügyi és gazdasági rendjét védelmezze, a legfontosabb feladatai közé tartozott a csempészet és a pénzügyi törvények és szabályok áthágásának megakadályozása. Működési területe lefedte az ország teljes területét. Legkisebb szervezeti egysége a pénzügyőr szakasz volt. Több szakaszt irányított egy pénzügyőr biztosi kerület. Egy vármegyében pedig több pénzügyőr biztosi kerület működött. A pénzügyőrséget vármegyénként a pénzügyi tárca komplex középszintű irányító szervei, a pénzügyigazgatóságok irányították. E mellett a testület vezetése céljából a pénzügyi tárcán belül is működött egy pénzügyőrségi osztály. A Pénzügyminisztérium alá tartozó Magyar Királyi Pénzügyőrség 1945-től Magyar Pénzügyőrség néven működött, feladata a pénzügyőri és vámügyi hatósági feladatok ellátása volt, e szervből 1953-ban kivált a vámügyeket ellátó Vámőrség, majd ismét összevonta 1963-ban felállították a Országos Pénzügy- és Vámőrséget, 1966-tól Vám- és Pénzügyőrség néven működött 2010-ig, amikor a Vám- és Pénzügyőrséget egyesítették az Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatallal. Az új szervezet elnevezése Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Posta a magyar állam levél- és csomagküldemények megvalósítását megvalósító szervezete, amelybe integrálták 1887-ben a magyarországi távirásokat is. A Magyar Királyi Posta nevét a II. világháborút követő években Magyar Postára változtatták.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Rendőrség 1932-1945-ig működött. A Magyar Királyi Állami Rendőrség elnevezését — szervezetmódosításokkal egybekötve — a 6 500/1931. (XI. 30.) ME.r-el Magyar Királyi Rendőrségre változtatták. 1931-ben megszüntették a 7 kerületi főkapitányságot, amelyek alárendeltségébe a városi kapitányságok tartoztak. A kerületi főkapitányságok helyett a budapesti- és a vidéki-főkapitányságot hozták létre. A Budapesti Rendőr-főkapitányság alárendeltségébe az akkor még kis Budapest kerületi rendőrségei és az agglomerációba tartozó frekventált települések rendőrségei tartoztak. A vidéki főkapitányság alá pedig a városi rendőrségek (1942-ben 89) és a határszéli rendőr kirendeltségek (1942-ben 13), valamint a kárpátaljai működési területtel rendelkező Határvidéki Rendőrség (1942-ben kapitányság Ungváron, kirendeltségek Aknaszlatina, Fenyvesvölgy, Huszt, Kőrösmező, Ökörmező, Szolyva, Volóc), továbbá az 1939-ben létrehozott révkapitányságok (1942-ben 7 révkapitányság) tartoztak. A korábbi vidéki főkapitányságokkal megegyező működési területű és székhelyű körzeti szemléllő központokat alakítottak ki 1931-ben az új vidéki főkapitányság alárendeltségében. A Magyar Királyi Rendőrség mindkét főkapitánysága a belügyi tárca közvetlen felügyelete és irányítása alatt állt. Ekkor szüntették meg az országos főkapitányságot is, amely az országos főkapitány frankhamistásban játszott szerepéből fakadóan sohasem került kiépítésre. A testületet 1945-ben a II. világháború magyarországi

harcai nyomán számolták fel, helyére a Magyar Államrendőrség elnevezésű rendőri szervet állították föl. Ebben az új testületben az irányítást több lépcsőben a KMP vette át.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Királyi Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium Lásd Oktatási és Kulturális Minisztérium.

Magyar Királyi Vámőrség (1921 VIII.25. – 1932. X.1.) a testület a trianoni békediktátum után a magyar határok őrzésére és védelmére létrehozott fegyveres szervezetként működött. A Magyar Királyi Vámőrség alap szervezeti egységei az őrsök voltak. Az őrsöket a szakasz-parancsnokságok, a szakasz-parancsnokságokat pedig a kerület-parancsnokságok irányították, a szervezet élén a Magyar Királyi Vámőrség Felügyelősége állt. A Magyar Királyi Vámőrség szervezetében 7 kerület-parancsnokság, 52 szakasz-parancsnokság és 101 őrs-parancsnokság működött. A Magyar Királyi Vámőrség feladatát 4 041 főnyi személyi állománnyal látta el. A testület legénységi állományát úgynevezett kényszertborzás (sorozás) útján biztosították. A Magyar Királyi Vámőrség — a határok védelme céljából — a testületi létszám feletti katonai erőt 1928-ig — a Szövetségi Ellenőrző Bizottság magyarországi jelenléte miatt — nem lehetett elrejtetni. Később azonban a Magyar Királyi Vámőrség, majd a jogutódja a Magyar Királyi Határőrség rejtésében állomásozott az államháztartás mentén a magyar ezredek egyharmada 1938-ig a Bled-i egyezmény megszületéséig. A testület belső függelmi viszonyai katonaiak voltak, a személyi állomány katonai rendfokozatot viselt. A testület nyílt szervezetében szolgálatot teljesítőket csupán kézi lőfegyverekkel látták el az objektumvédelmi sorozatlövő lőfegyverek kivételével. A testület nyílt szervezetében szolgálatot teljesítő személyi állománya számára rendszeresített fegyverzet típusa megegyezett a Magyar Királyi Honvédségben rendszeresített fegyverzet típusával.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Kommunista Párt (MKP) 1918 őszén megalakult baloldali marxista-leninista párt, amely 1919 és 1944-1945 között illegálisan tevékenykedett, 1948-1949-től azonban „egyeduralkodóként” irányította az országot. 1918-1919 Kommunisták Magyarországi Pártja, 1919 Magyarországi Szocialista Párt, 1919-1943 Kommunisták Magyarországi Pártja, 1943-1944 Békepárt, 1944-1945 Kommunisták Magyarországi Pártja, Magyar Kommunista Párt, 1945-1948 Magyar Kommunista Pártja, 1948-1956 Magyar Dolgozók Pártja, a magyar pártállam pártja. A Magyar Kommunista Párt (MKP) és a Magyar Szociáldemokrata Párt (MSZDP) egyesülésével jött létre az 1945 és 1949 közötti — úgynevezett kikit győz le időszak — politikai eseményeinek következményeként 1948. VI. 12.-én. A KMP a „szalámi taktika” néven elhíresült politikájával fokozatosan számolta fel ellenfeleit, a folyamat végén pedig már a szövetségeseit is. A politikai csatározásokban gyengébbnek bizonyult MSZDP maradványait olvasztotta magába az MKP az új párt az MDP létrehozásával. 1956-1989 Magyar Szocialista Munkáspárt néven működött.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság (MALÉRT) A trianoni békediktátum után a második magyar légiforgalmi vállalatként jött létre az 1921. XII. 6-án feloszlott MAEFORT helyett.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Néphadsereg Lásd Honvédség.

Magyar Népköztársaság Lásd Magyarország.

Magyar Szocialista Munkás Párt Lásd Magyar Kommunista Párt.

Magyar Távirati Iroda Két országgyűlési gyorsíró MASZÁK Hugó és EGYESY Géza kezdeményezésére 1880. decemberében hozta létre az intézményt a magyar országgyűlés és 1881-ben kezdte meg működését. Napjainkban a Magyar Távirati Iroda látja el az összes közmédia hírelátását és híradásaik elkészítésének irányítását.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezete (MATEOSZ) 1933-ban alakult országos teherfuvarozó vállalat, melyet a II. világháború után feloszlattak.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Magyar Tudományos Akadémia Magyarország tudományos életében, a tudomány művelésében és terjesztésében, a magyar tudomány képviselésében központi, vezető szerepet betölteni hivatott köztestület, melyet 1825. XI. 3-án magyar főurak — felsőbüki Nagy Pál indítványozására és Széchenyi István tetemes vagyoni hozzájárulása nyomán — alapítottak kezdetben kifejezetten a magyar nyelv művelésének elősegítése érdekében. A Magyar Tudományos Akadémia tehát nem uralkodói elhatározás nyomán, hanem társadalmi kezdeményezés eredményeként jött létre. A Magyar Tudományos Akadémia első elnöke TELEKI József volt. Az intézmény tevékenysége hamarosan kibővült és napjainkig tartó töretlen nemzetközi elismerésre tett szert.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

MOSZAD [Hírszerzés és Különleges Műveletek Intézete [HaMossad leModi'in v'leTafkidim Meyuhadim],] Izrael nemzeti hírszerző titkosszolgálat, melyet 1951-ben Ben GURION hozott létre az Összehangolás Központi Intézete jogutódjaként. Az titkosszolgálat mozaikszavas rövidítése „MOSZAD” egyben az „Intézet” szó jelentése is héber nyelven.

SOM Krisztián: Állami útlevel-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

N-Ny

NATO North Atlantic Treaty Organization (Észak Atlanti Szerződés Szervezete)

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Nemzeti Munkavédelmi Tanács 1921 októberében állították fel a szervezetet, melynek feladatát a fontos közigazgatási intézmények, a közlekedési és hírközlő intézmények, továbbá a létfenntartás, valamint a közellátás szempontjából meghatározó közművek és egyéb gazdasági egységek rendkívüli körülmények közötti védelme, működésének biztosítása alkotta. A polgári légvédelem terén jelentős szerepet kapott a szervezet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Népszövetség, (Nemzetek Szövetsége) 1919. VI. 28.-1948-ig létezett: A nemzetek együttműködése céljából, a versailles-i békerendszer megtartására létesített szervezet. A Szövetséges és Társult Hatalmak kezdeményezésére jött létre, Genf (Svájc) székhellyel.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

O-Ö

Oktatási és Kulturális Minisztérium (OKM), neve 1848-ban Nevelésügyi Minisztérium, majd 1848–1849-ben, és 1867-től 1951-ig Magyar Királyi Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium volt – 1949-ben létrejön a Népművelési Minisztérium is (1973-ig) –, 1951-től Közoktatási Minisztérium, 1953-tól Felsőoktatási Minisztérium és Közoktatási Minisztérium, 1955-től Oktatásügyi Minisztérium, majd 1973-tól Művelődésügyi Minisztérium, amely 1974-ben Oktatásügyi Minisztériumra és Kulturális Minisztériumra vált ketté, amelyet 1980-ban Művelődésügyi Minisztérium néven egyesítenek, 1990-től neve Művelődési és Közoktatási Minisztérium, majd 1998-ban Oktatási Minisztérium és Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma néven vált külön, majd azok 2006-os egyesítését követően neve Oktatási és Kulturális Minisztérium lett.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos Állatvédő Egyesület 1882. III. 19-én alakult magyar állatvédelmi társadalmi egyesület.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal 1919. I. 1.-én hozták létre a Fővárosi Rendőrség bűnügyi nyilvántartásából. A magyar Szent Korona alá tartozó területeken működő rendvédelmi testületek a hivatal nyilvántartását gyarapíthatták és használhatták. A magyar rendőrség kötelékében különböző elnevezésekkel és fejlődő tartalommal ugyan, de változatlanul működik a szervezet.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos Frontharcos Szövetség az I. világháború magyar veteránjai 1929-ben a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabállyal alapították meg a szervezetet, melynek célja a frontharcos veteránok közötti bajtársi szellemiség erősítése, valamint a tagság erkölcsi védelmezése volt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos légvédelmi Parancsnokság (OLP) 1935 elején állították fel a honi légvédelem irányítása céljából.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos Magyar Vadászati Védegylet 1881-ben alakult, máig működő szervezet, melynek alapító célja a vadgazdálkodás és a vadászati szakirodalom támogatása.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos Mozgóképvizsgáló Bizottság (OMB) 1918-1945 között működő szervezet, amely a nyilvános filmvetítések vizsgálatát látta el.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Országos Testnevelési Tanács 1913-ban alakult testület, melyet a magyarországi tanácsköztársaság alatt feloszlattak, majd 1919 augusztusától 1941. VII. 31-ig ismét működött, feladata a testnevelés és a sportmozgalom országos irányítása volt.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Osztrák Lég- és Gázvédelmi Szövetség Ausztriában 1932-ben létrejött szervezet, melynek feladata a polgári légvédelmi teendők ellátása volt.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

P

Pázmány Péter Tudományegyetem Lásd Budapesti Királyi Magyar Tudományegyetem.

Polgári Védelmi Szövetség 1927-ben Csehszlovákiában létrehozott, a polgári légoltalmi feladatok ellátását szolgáló szervezet.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Posta Lásd Magyar Királyi Posta.

R

Rendkívüli Légvédelmi Bizottságot 1931-ben hozták létre Franciaországban, melynek az élésre főinspektort neveztek ki Henri Philippe PÉTAIn marsall személyében. Eszervezet felelt az érintett minisztériumokkal való együttműködés megszervezéséért, kidolgozza a légvédelem elvi alapjait.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Rendőrség rendvédelmi testülettípus, amelyre a katonai alá-fölé rendeltségi viszony és a katonai rendfokozati rendszer hiánya a jellemző. Európában általában a városokban működnek rendőrsek az angolszász rendvédelmi modellben azonban a rendőrség kompetenciája a vidékre is kiterjed. A szovjet típusú államokban a rendőrség hatásköre ugyancsak a városra és a vidékre is kiterjedt, továbbá belső függelmi viszonyaik katonaiak voltak, a személyi állomány pedig katonai rendfokozatot viselt. A Szovjetunió összeomlása után ez a szisztéma a volt Varsói Szerződés tagállamaiban többé-kevésbé tovább él.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Rendőrség-történeti Múzeum, országos szakgyűjtemény Budapesten – kihelyezett fiókkal Tarnamérán, és könyvtárral a fővárosban –, korábbi neve Bűnügyi Múzeum, majd Bűnügyi és Rendőrség-történeti Múzeum volt, jelenlegi nevét 2002. IV. 1-től viseli. Az intézményt 1908-ban hozták létre. 1945-1963-ig tevékenysége szüntelt.

PARÁDI József: A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség személyi állományának csoportjai és a rendőri őrség, illetve a detektívtestület tagjainak feladatkörei államosítástól államosításig. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 141-156.p. HU-ISSN 1216-6774.

Rendőrtiszti Atlétikai Club 1921-ben alakult a Magyar Királyi Budapesti Rendőr-főkapitányság sportegyesületként. 1945-ben megszűnt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

S-Sz

Sutzstaffel (SS) Védőosztag. A Nemzetiszocialista Német Munkáspárt katonai és védelmi szervezete. 1925-ben állították fel. Kezdetben körzetenként 10 tagból és egy vezetőből állt. A tagoknak HITLER személyére kellett felesküdniük. A szervezet 1929-ig az SA irányítása alá tartozott. 1934. június 26.-án az SS hivatalosan is a párt fegyveres szervezetévé vált. 1940-ben létrejött a Waffen-SS ezzel a szervezet két részre tagolódott, a Waffen-SS látta el a katonai teendőket, az Allgemeine SS pedig az egyéb feladatokat. Az SS részei voltak az úgynevezett bevetési alakulatok, amelyek a Wehrmacht-ot támogatták, HITLER testőrsége, a Halálfejes Társaság, amely a koncentrációs táborokat felügyelte stb. 1938-ban a rendőrséget az SS felügyelete alá vonták. Az SS önálló egyenruhával és rangrendszerrel rendelkezett.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

SwissAir 1931. III. 26-án alapított svájci légitársaság.

SOM Krisztián: Állami útlevél-hamisítások történelmi példái. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 157-166.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szabadelvű Párt az első magyarországi liberális párt melyet 1875-ben alapított TISZA Kálmán. 1905. év kivételével 1906-ig ez a párt alakított kormányt magyarországon. 1906. IV. 11-én a pártot feloszlatták.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szegedi Tudományegyetem az oktatási intézmény története 1581-ig vezethető vissza, amikor *BÁTHORY István* erdélyi fejedelem, lengyel király és litván nagyfejedelem megalapította a Kolozsvári Jezuita Kollégiumot. Az intézményt *II. József* akadémiai líceummá minősítette vissza, majd 1872-ben visszanyerte egyetemi státuszát. 1921-ben az oktatási intézményt — amely ekkor Magyar Királyi Ferenc József Tudományegyetem elnevezéssel működött — Erdély román megszállását követően Szegedre menekítették. A II. világháborút követően 1962-ben az egyetemet átkeresztelték József Attila Tudományegyetemre, majd 2000-tól Szegedi Tudományegyetem néven működik napjainkig.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Székely Nemzeti Tanács a szervezet 1918. novemberében alakult Budapesten JANCSÓ Benedek gimnázium igazgató, egyetemi tanár, valamint SEBESS Dénes, dr. UGRON Gábor volt belügyminiszter és dr. UMÁNCZY Nándor országgyűlési képviselő elnöklétével. A tanács működésének a célja Erdély megvédése volt.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szovjet Hadsereg A Szovjetunió haderejét Vörös Hadsereg elnevezéssel hozták létre 1918-ban, majd 1946. február 25.-étől a haderő elnevezése Szovjet Hadsereg a Szovjetunió felbomlásáig. A hadsereg felállítását 1917. november 7.-én határozta el a Szovjetek 2. Összoroszországi Kongresszusa. A Népbiztosok Tanácsa 1918. január 28.-án hozott határozatot a Vörös Hadsereg alapítása tárgyában. 1918. február 22.-én Vlagyimir Iljics LENIN kiáltványban fordult Oroszország proletárjaihoz, amelyben fegyverbe szólította őket az oroszországi új rend védelmére. A kiáltvány nyomán létrejött mozgósítás napját, február 23.-át tekintették a Vörös Hadsereg születésnapjának. A Vörös Hadsereg politikai vezetését a Szovjetunió Kommunista Pártjának Központi Bizottsága látta el. A Szovjetunió hadserege szárazföldi, légi és haditengerészeti haderőből állt. Kezdetben a Vörös hadseregben társparancsnoki rendszert alkalmaztak azonban 1942. október 9.-én bevezették az egyszemélyi parancsnoki rendszert, a komisszárok a parancsnok politikai helyettesévé váltak.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB) A második világháború után a győztes szövetséges hatalmak által a vesztes országokban létrehozott ellenőrző bizottságok. Az ellenőrző bizottságokban a vezető szerepet annak a szövetséges országnak a képviselője töltötte be, amelynek a hadserege a vesztes országban állomásozott. Így Magyarországon egyértelmű volt a Szovjetunió döntő súlya.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szövetségi Lég- és Gázvédelmi Egyesület a polgári légvédelmi feladatok ellátására hivatott szervezet volt a szovjetunióban a két világháború között.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

Szövetségekői Katonai Ellenőrző Bizottság (SZKEB) a trianoni békediktátum nyomán a győztes hatalmak által létrehozott bizottság, amelynek feladatát a trianoni békediktátumban foglaltak megvalósításának ellenőrzése, elsősorban a katonai elvárások betartásának figyelemmel kísérése alkotta. A szervezet működése 1927-ben szűnt meg.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

T-Ty

Térképészeti Intézet Lásd Magyar Királyi Katonai Térképészeti Intézet.

Turulsozövetség a két világháború közötti Magyar Királyság legerősebb társadalmi- és egyetemi szervezete.

ERNYES Mihály: Akik a Magyar Királyi Rendőrség vidéki főkapitányai voltak 1932-1944. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

U-Ü

Uprava Drzavne Bezbednosti (UDB), jugoszláv Állambiztonsági Igazgatóság, 1945-től.

ZSIGOVITS László: A határőr felderítés colja, feladatrendszere 1945-1989. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX. évf. (2020) 59-60. sz. 179-228.p. HU-ISSN 1216-6774.

V-W

Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium (OKM), neve 1848-ban Nevelésügyi Minisztérium, majd 1848–1849-ben, és 1867-től 1951-ig Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium volt – 1949-ben létrejön a Népművelési Minisztérium is (1973-ig) –, 1951-től Közoktatási Minisztérium, 1953-tól Felsőoktatási Minisztérium és Közoktatási Minisztérium, 1955-től Oktatásügyi Minisztérium, majd 1973-tól Művelődésügyi Minisztérium, amely 1974-ben Oktatásügyi Minisztériumra és Kulturális Minisztériumra vált ketté, amelyet 1980-ban Művelődésügyi Minisztérium néven egyesítenek, 1990-től neve Művelődési és Közoktatási Minisztérium, majd 1998-ban Oktatási Minisztérium és Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma néven vált külön, majd azok 2006-os egyesítését követően neve Oktatási és Kulturális Minisztérium lett.

OLASZ Lajos: A csendőrség szerepe a polgári repülésben a két világháború között. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59-60.sz. 115-140.p. HU-ISSN 1216-6774.

Vöröskereszt nemzetközi segélyszervezet, melynek székhelye Genfben található. Létrejötté Jean Henri DUNANT svájci üzletember nevéhez köthető, aki az 1859-es Solferino-i ütközet sebesültjeinek ellátását megszervezte. Ezt követően 1863-ban megalakította az Ötök Bizottsága szervezetet, amely az 1880-ban létrejött Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának az elődje volt. Az Osztrák-Magyar Monarchiában a kiegyezés után 1872. IV. 12-én született döntés értelmében, Ausztriában és Magyarországon megkezdődött az önálló Vöröskereszt Egyletek megszervezése, melynek eredményeképpen 1881. V. 16-án Esztergomban megalakult a Magyar Szent Korona Országai Vörös-Kereszt Egylete.

SOMOGYI László: Az internálás és a rendőri felügyelet jogi háttere Magyarországon a. *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 15-90.p. HU-ISSN 1216-6774.

OLASZ Lajos: A polgári (passzív) légvédelem megalapozása Magyarországon (1927-1932). *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)*, XXX.évf. (2020) 59.sz. 91-114.p. HU-ISSN 1216-6774.

**A „Rendvédelem-történeti Füzetek” (Acta Historiae Praesidii Ordinis)
HU ISSN 1216-6774 , HU-e-ISSN tudományos periodika szerkesztőségének
kéziratokkal szemben támasztott igénye**

1. Olyan kéziratokat fogadunk el, ami megfelel az „első közlés” kívánalmainak.
2. A tudományos művekkel szembeni igénytámasztásnak megfelelő alkotásokat közlünk. Hivatkozási jegyzetek nélküli kéziratot és hiányos, illetve pontatlan hivatkozásokat általában nem közlünk!
3. Végleges szövegű kéziraatra tartunk igényt, mert a leadott kéziratban szerzői korrekcióra már csak a lektori észrevételek nyomán nyílik lehetőség. Konferencia-előadásokat, azok kivonatait stb. nem közlünk. A konferencia-előadás előzménnyel rendelkező tanulmányokat ugyanazon feltételekkel közöljük, mint az ilyen előzményekkel nem rendelkező alkotásokat. A szerkesztőség által a kiadói tervbe felvett teljes tanulmányokat (szöveg, jegyzetek, mellékletek, stb.) független lektor — szükség esetén lektorok — véleményezik. A beküldött kéziratokat a szerkesztőség plágium ellenőrzésnek veti alá.
4. A kéziratokhoz 600 és 1000 karakter közötti terjedelmű rezümét, valamint 5 kulcsszót is kérünk.
5. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot arra, hogy a szövegben stiláris változtatásokat eszközöljön, illetve a hivatkozási jegyzeteket kiegészítse, továbbá véleményének helyt adjon az írásban, a szerkesztőség feltüntetésével. A szerkesztőség a hozzá érkezett kéziratokat és tartozékait nem őrzi meg, és nem küldi vissza, de az elfogadásról, illetve elutasításukról értesíti a szerzőket. A közlésre elfogadott kéziratok szerzőinek a szerkesztőség tiszteletpéldányt küld.
6. Periodikánkban az évszázadokat – az idézetek, címek kivételével – római számmal jelöljük.
7. A szövegben előforduló neveket mindig teljességre törekvően kell feltüntetni akár személy, intézmény, vagy földrajzi névről van szó. Személyneveknél a vezetéknev és keresztnév mellett a kérdéses időpontban érvényes nemesi rangot, rendfokozatot, illetve beosztást is fel kell tüntetni együttesen a szerzett címeikkel pld. doktorátus stb. A megváltoztatott személynevek esetében az eredeti nevet tüntetjük fel utána pedig a módosított nevet zárójelben. A helységneveknél mindig a magyar nevet kell feltüntetni. Ha más neve is van, és azt a közlendő érthetősége megkívánja, akkor az idegen nyelvű nevet zárójelben kell a magyar név mögött feltüntetni. Intézmények esetében a teljes hivatalos nevet kell használni, mögötte zárójelben a rövidített nevet.
8. A publikálásra küldött anyagokkal szembeni technikai elvárások.

Margó: 2 cm, a kötésnél 3 cm.

Bekezdések csak a bekezdés formátumban beállított bekezdést fogadunk el: - nagy bekezdés 0,65 cm;

- kis bekezdés 0,32 cm;
- címek után tompa bekezdések;
- felsorolások kisbekezdésként, egységesen gondolatjellel;
- bekezdések között sor nem marad ki.

Betűk: - Times New Roman;

- méret 11-es a szövegben, 9-es méret a jegyzetekben, mellékletekben, továbbá a rezüménél.

Címek: - tanulmánycímek sorközépen, alattuk is felettük is sor marad ki, tanulmánycímekbe a szerzők neve is beleértendő;

- fejezetcímek balra zárva, számozás esetén szám a cím előtt, csak felettük marad ki sor alattuk nem;
- címek vastagítva, mellékcímek döntve is;

Hivatkozások: - végjegyzetként a tanulmányok szöveges részét követően;

- szövegben felsőindexben vastagítva;
- végjegyzetben felsorolásként;
- a tudományos közlés igényeinek megfelelően.

Személynevek: családi név kapitálchen-ben.

A teljes nevet kérjük, a tárgyalt időszakban aktuális címeivel és rangjaival együttesen feltüntetve. Akiknek az élete során a nevük megváltozott az eredeti nevét követően zárójelben kérjük a felvett új nevet. Mivel a tanulmányokban szereplő személynevekről számonként olyan index készül, amely a személy rövid életútját is tartalmazza, ezért a szerkesztőség — az ismert személyek kivételével — abban az esetben hagyja meg a főszövegben a személynevet, ha annak rövid életútját is mellékeli a szerző. Ellenkező esetben ezek a nevek a főszövegből a jegyzetekbe kerülnek.

Mellékletek: - a jegyzetek után;

- minden mellékletnek címe és száma van (cím: sorközépen döntve és vastagítva, szám: jobb felső sarokban döntve, a számozás római számmal);
- a melléklet alján a forrás megjelenítése az egyszerűsített bibliográfiai leírás szabályainak megfelelően;
- több melléklet esetén — a mellékleteket megelőzően — mellékletek jegyzékét kell elhelyezni, amely a mellékletek számát, címét és oldalszámi elhelyezkedését tartalmazza;
- a mellékletek jegyzékének írásmódja megegyezik a felsorolásokéval.

9. A kéziratok szövegében ábrák, diagrammok, táblázatok képek stb. nem helyezhetők el. Azokat mellékletként kell a szöveghez csatolni.

10. A hivatkozási jegyzetszámokat a szövegben felső indexben és vastagítva kérjük elhelyezni. A jegyzetekben a mű szerzője és címe mellett a kiadás helyét, idejét és a kiadót is kérjük feltüntetni.

- A szerző családi **nevét** kapitálchen betűvel szedjük. Több szerzős mű esetén a nevek közé gondolatjelet helyezünk. Csak a szerző nevét (vezeték és keresztnév) közöljük, tudományos és oktatói fokozatok, rangok, címek, tiszt-

ségek és beosztások közlése nélkül. A szerzői álnévet a szerző neve után közvetlenül szögletes zárójelben tüntessük fel. Gyűjteményes mű szerkesztőjének neve után kerek zárójelben a (*szerk.*) formulát használjuk függetlenül attól, hogy a műben főszerkesztőként vagy felelős szerkesztő stb. tüntették fel. A gyűjteményes kötetek egy tanulmányának jelölésekor először a tanulmány szerzőjének nevét kell közölni, majd a címet kurziválás nélkül, ezt követően az „In” szócska (mivel mondatkezdő szónak minősül, ezért nagy kezdőbetűvel kezdődik, utána pedig nem teszünk pontot vagy kettőspontot) után a bibliográfiai tételt. Amennyiben az idézni kívánt tanulmány szerzője azonos a kötet szerkesztőjével, akkor az „*ugyanő*” szó rövidített változatát „*uő*” kell használni az „*In*” szócskát követően. Háromnál több szerző esetén csak az első szerző nevét közöljük, majd utána a latin „*et alii = és mások*” rövidített változatát „*et al.*” írjuk. Háromnál több szerzős mű esetén – amennyiben az egyik szerző egyben a mű szerkesztője is – az ő nevét kell feltüntetni egyedül. Másodlagos szerzőségi adatokat a jegyzetekben indokolt esetben célszerű feltüntetni. A másodlagos szerzőségi adatokat a cím után kell elhelyezni. A fordította, sajtó alá rendezte, illusztrálta, utószót írta stb. jelölést követi(k) a másodlagos szerzői tevékenységet végző személy(ek) neve(i). Amennyiben a hivatkozott mű szerzőjét és szerkesztőjét a kiadványon nem tüntették fel az adatközlés a mű címével kezdődik. Újra hivatkozás esetén elégséges a szerző vagy szerkesztő vezetéknevének feltüntetése.

- A szerző vagy szerkesztő nevét követően kettőspont után következik a **mű címe**. A címet és az alcímet – ha van – kurziváltan kell szedni. A sorozatcímét mindig a bibliográfiai leírás végén ferde zárójelben kell közölni, kurziválás nélkül. A cím, alcím és sorozatcím után pont kerül. Több kötetes művek esetén a cím után következik a kötetszám pl. 1.köt. ezt követően pedig a kötetcím kurziváltan a végén ponttal. Ha egy kiadvány sok kötetből áll, vagy a kötetnek szerkesztői vannak, a köteteket analitikusan, kötetre lebontva kell szerepeltetni, ahol – a kiadvány átfogó jelölése (a kiadvány címe kurziváltan, a kiadás helye és a kiadó) után – kötetenként kerül feltüntetésre a kötet sorszáma, a címe, a szerkesztő neve és a kiadás ideje. Míg a befejezetlen, több kötetes műre történő hivatkozás esetén a befejezetlenség tényére és a kötetszám és a kiadás évszáma után elhelyezett nagy kötőjellel kell utalni. Gyűjteményes kötetek és periodikumok esetében csak a kötet, illetve a periodikacímét kurziváljuk. A periodikacím a hivatkozott mű szerzőjének és címének feltüntetése után következik. Periodikumok esetében a folyóirat szerkesztőjének a jelölése elmarad. Idegen nyelvű műre történő hivatkozás esetén ugyanazon adatokat, ugyanazon sorrendben kell közölni, mint a magyar nyelvű alkotás esetében. Az eltérés csupán annyi, hogy a cím magyar fordítását szögletes zárójelben közöljük az eredeti nyelvű cím után. A bibliográfia tétel többi elemének a fordítása nem szükséges. Az idegen nyelvű címet kurziváljuk. Amennyiben idegen nyelvű műről magyarra fordított alkotásra hivatkozunk a szerző neve után a magyar nyelvű cím következik kurziválva, majd – szögletes zárójelben – a mű idegen nyelvű címe. Ezután pedig a Ford. rövidítés után a fordító neve. A hivatkozás többi része mindenben megegyezik a magyar nyelvű alkotásokéval. Gyűjteményes kötetek és periodikumok címeit általában nem fordítjuk le. Ezen kiadványban közzé tett alkotások címei esetében pedig ugyanúgy kell eljárni, mint a monográfiáknál.

- Mű címét követően kerül sor a **kiadás helyének** a feltüntetésére. A kiadás helyének – amely minden esetben a településnév – feltüntetését vesszővel zárjuk. Amennyiben a kiadványon nem szerepel a kiadás helye, ezt a tényt a latin *sine loco = hely nélkül* kifejezés rövidítésével *s.l.* jelöljük. Periodikum esetében a kiadás helyének feltüntetése elmarad. A periodikum kurzivált neve után, vesszőt követően, az évfolyam római számmal való jelölése és az évfolyam = évf. rövidítés következik. Kéziratokra történő hivatkozások esetében a szerző és a cím után a kézirat jellegének (disszertáció, dokumentáció, kézirat, kandidátusi értekezés stb.) a rögzítése történhet. A kézirat jellegének jelölése után zárójelben jelölhető az intézmény neve, ahol a kézirat készült. Ezt követi a „Kézirat.” megjegyzés után a létrehozás helységének, majd a létrehozás évének a jelölése.

- A kiadás helyét követi a hivatkozásban a **kiadás évszáma**. A kiadás évszáma után – ugyanúgy, mint a kiadás helye után – vesszőt írunk. Amennyiben a műben nem tüntették fel a kiadás idejét, azt latin *sine anno = év nélkül* kifejezés rövidített változatával *s.a.* kell helyettesíteni. Kéziratok esetében a kézirat létrehozásának évszámát – a létrehozás helységének jelölését követően – rögzítjük. Periodikumok esetében a kiadás évfolyamát követően a kiadás évet zárójelben arab számmal, majd a folyóirat számát jelöljük szintén arab számmal pl. (1996) 1.sz. Amelyik periodikumon feltüntetik ott az évfolyamszámot is jelölni kell. Ebben az esetben a periodikum címe utáni vesszőt követően az évfolyam római száma következik ponttal és az évfolyam szó rövidítésével évf., majd a kiadás évszáma zárójelben és a lapszám arab számmal és ponttal, utána pedig a szám szó rövidítése = sz.

- A hivatkozások bibliográfiai adataiban a következő elem a **kiadó** jelölése. A kiadó neve után pontot teszünk. Periodikumok esetében a kiadót nem jelöljük. Kéziratok esetében a kiadó feltüntetésére értelemszerűen nem kerülhet sor. Amennyiben a műben nem szerepel a kiadó, azt a latin *sine nomine = kiadó nélkül* kifejezés rövidített változatával *s.n.* kell helyettesíteni.

- A hivatkozások végén az **oldalszámok** állnak. Az oldalszámok jelölésére a latin *pagina* szó rövidítését *p.* használjuk. Az oldalszámok tekintetében hivatkozhatunk egy oldalra pl. 45. p. vagy egy intervallumra pl. 65-78.p. Gyűjteményes kötetek és periodikák esetében fel kell tüntetni — a hivatkozott oldalszámon túl — az alkotás kezdő és befejező oldalszámát is a két oldalszám között kötőjel használatával.

- A hivatkozott alkotásokat közlő kiadványok **ISSN**, illetve **ISBN** számát, valamint — a periodikák kivételével — a kiadvány teljes oldalszámát is kérjük feltüntetni a bibliográfiai adatsor végén. Sorozatok esetében pedig a sorozat ISSN számát is kérjük a sorozat címét és a kiadvány számát követően.

- **Újra hivatkozásnál** a latin *opus citatum = idézett mű* rövidítését *op.cit.* használjuk. Újra hivatkozásoknál a szerző vagy szerkesztő vezetéknevét követően, kettőspont után következik az *op.cit.* ha a teljes műre hivatkozunk. Amennyiben meghatározott oldalak képezik a hivatkozás tárgyát, az oldalakat kell feltüntetni az után ugyanúgy, mint az előző hivatkozásnál. Abban az esetben, ha azonos szerzőnek több művére is újra hivatkozunk,

akkor a szerző vezetéknevét követően a mű címét is fel kell tüntetni az op.cit. jelöléssel, majd az újrachivatkozási oldalak feltüntetésével.

Ha az újrachivatkozott művön nem tüntették fel sem a szerzőt, sem a szerkesztőt, a cím rövidített változatát használjuk, ezt követi újrachivatkozás esetén az op.cit. jelölés. Amennyiben két egymást követő jegyzetben ugyanarra a műre hivatkozunk a latin *loco citato*=*ugyanott* kifejezés rövidített változatát *loc.cit.* jelölést használjuk. Például *loc.cit.* 23.p. Ha két egymást követő jegyzetben ugyanannak a szerzőnek két különböző művére hivatkozunk akkor a latin *idem* (*nőnemben*) *eadem*=*ugyanő* rövidítést használjuk a szerző neve helyett.

11. Jogszabályra hivatkozásnál magyar törvény esetében a kiadás évét követő perjel után a törvény római száma után pont következik, majd amennyiben 1945 előtti törvényeknél a tc. = törvénycikk (mint a törvény testének — Corpus Juris — része), 1945 után pedig a tv. azaz törvény jelölést kell használni. Ezt követően kell feltüntetni a törvény pontos és teljes címét.

Törvénynél alacsonyabb szintű magyar jogszabályok esetében (rendeletek, határozatok, utasítások, parancsok, intézkedések, stb.) a jogszabály arab számát követően perjel után a kiadás éve majd zárójelben a jogszabály megjelenésének hónapja római számmal és napja arab számmal következik. Ezután a kibocsátó rövidítését és a jogszabály jellegének a rövidítését (r. = rendelet, hat. = határozat, út. = utasítás, pcs. = parancs, int. = intézkedés stb.). majd a jogszabály pontos címét kell feltüntetni. Ezeket az adatokat követi döntve a közlőny címe, római számmal évfolyama, zárójelben arab számmal kiadás éve, majd a lap száma és azoknak az oldalaknak a kezdő és befejező oldalszáma ahol a jogszabály megjelent végül pedig a közlőny ISSN száma. Amennyiben a jogszabály nem közlőnyben jelent hanem levéltárban lelhető fel, akkor a közlőnyadatok helyett a pontos levéltári jelzetet kell feltüntetni. Amennyiben a jogszabály jogszabálygyűjteményben érhető el a kötet teljes bibliográfiai adatait kell feltüntetni.

Külföldi jogszabályok esetében az adott országra és korra jellemző rövidítéseket kell használni a feltalálhatósági hely pontos megjelölésével a magyar jogszabályok felelhetőségének megjelölésére vonatkozó követelményekkel megegyezően.

12. A hivatkozott irodalmi források egyszerűsített bibliográfiai adatsorában a hivatkozott mű DOI azonosítóját is kérjük feltüntetni, ha ilyen van.

13. A tanulmányok fő szövegeinek a végén a forrás- és irodalomjegyzék a jegyzeteken kívüli feldolgozásokat, dokumentumokat nem tartalmazhat, hiszen a forrás- és irodalomjegyzék a jegyzetekben rövidített formában megjelenő bibliográfiai adatsoroknak az egyszerűsített bibliográfiai leírás szerinti kiegészített változata és kiadványtípus szerinti csoportosítása. Ezen belül a szerző, a szerzőn belül pedig kronológiai sorrendben csoportosítva jelennek meg a forrás és irodalomjegyzékben foglalt alkotása.

14. Világhálón megjelent alkotásokat általában nem tekintjük hivatkozásértékűnek. Az világhálós folyóiratok esetében akkor tekintjük a hivatkozást közzélhetőnek, ha az érintett folyóiratra a papír alapú folyóiratokkal megegyező bibliográfiai adatsorral lehet hivatkozni és a DOI vagy az ahhoz hasonló garantált megjelenésű és elérhetőségű adatbázisban szerepel.

15. A kéziratokat Microsoft Word program szerint rögzítve az email címünkre küldve fogadjuk el.

16. Kiemelés vastagítással történik.

17. A szerzőkről szerzői jegyzék készül, amely az impresszum mellett kerül feltüntetésre. Ezért is kérjük, hogy a szerzők a „szerzői űrlapot” érelemszerűen kitöltve juttassák el a szerkesztőség e-mail címére. A szerzőknek lehetőségük nyílik arra is, hogy úgynevezett írói álnéven jelentessék meg alkotásukat. Nem publikus céllal – a szerkesztőség számára – ebben az esetben is kérjük a szerző vezeték- és keresztnévének a feltüntetését. A szerzőkkel való kapcsolattartás lehetősége érdekében kérjük a szerzők telefon- és faxszámait, illetve az email és posta címeit pontosan feltüntetni.

18. A *Rendvédelem-történeti Füzetek* belépett a tudományos folyóiratok jelenleg talán legkedveltebb nemzetközi nyilvántartó adatbázisába. Ebből fakadóan a szerzők és az alkotásaik adatai, valamint a tanulmányaik teljes szövege ezen nyilvántartásba is bekerülnek, ehhez kapcsolódóan pedig a Magyar Tudományos Művek Tárába is felkerülnek. A „Szerzői Űrlap”-on szereplő szerző neve, ORCID kódja (szerzői azonosítója), tudományos fokozata, e-mail címe, tanulmánya címe, intézményi kötődései is az adatbázis részévé válik. az ORCID kódot a szerzőknek maguknak kell generálniuk, amely térítésmentes és maximum félórás egyszeri elfoglaltságot igényel. Kérés esetén a szerkesztőség segítséget nyújt a kód létrehozásában.

19. A szerzőknek a szerkesztőség szerzői honoráriumot nem fizet. A szerzők alkotásuknak a szerkesztőséghez küldésével elfogadják, hogy művük szerkesztett változata a kiadványban megjelenjen.

20. A szerkesztőség etikátlannak tartja, ha az érintett témakör tekintetében a szerzők elmulasztják feltüntetni az eredeti feldolgozást tartalmazó művet. Ilyen esetekben a jegyzeteket a szerkesztőség kiegészíti.

21. A szerzők kéziratjai regisztrálásának feltétele a „Szerzői Űrlap” maradéktalan kitöltése és a szerkesztőség e-mail címére való eljuttatása.

22. A szerkesztőség a szerkesztett kéziratok elfogadásáról vagy elutasításáról e-mail levélben értesíti a szerzőket. A szerkesztőség kéziratot nem őriz meg és nem küld vissza.

SZERZŐI ŪRLAP

A Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság (SZBMRTT) kitöltött és e-mail-en továbbított szerzői űrlapot, valamint digitalizált arcképfotót kér a rendezvényein előadók-tól és a periodikáiban alkotásaikat publikálni kívánó szerzőktől (férfiak esetében fehér ingben, nyakkendőben és zakóban vagy zubbonyan, hölgyek esetében pedig hasonló jellegű öltözékben látható fényképet várunk). Az adatkezelés kizárólag a formanyomtatvány céljára irányul, az SZBMRTT azokat harmadik személynek nem adja át, azon tudományos adatbázisok kivételével, amelyekbe az alkotás bekerül.

A szerzői űrlap hármast szolgál. Egyrészt arra hivatott, hogy zökkenőmentes kapcsolat alakulhasson ki a szerzőkkel, illetve előadókkal. Másrészt — a későbbi esetleges jogviták megelőzése céljából — tisztázza a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 és a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1785-3257 periodikában publikálásra kerülő alkotások jogi helyzetét. Végül pedig megfelelő információt biztosítson a szerzői ismertetőkről, illetve a DOI, az MTMT és a kapcsolódó adatbázisok számára.

Annak ellenére, hogy a rendvédelem-történeti konferenciákon elhangzott előadások tanulmányra fejlesztett változatai nem automatikusan kerülnek fel a rendvédelem-történeti periodikák hasábjaira, hanem csak akkor, ha a közlési feltételekben foglaltaknak megfelelnek, célszerű minden előadónak és szerzőnek ugyanazon űrlapot kitölteni és fényképet küldeni.

Az űrlap tartalma és a fotó:

- előadók esetében a konferenciát ismertető előzetes tájékoztatóban és — amennyiben az alkotás tartalma harmonizál a periodika közlési feltételeiben foglaltakkal — a Rendvédelem-történeti Füzetek, vagy a Rendvédelem-történeti Hírlevél számainak szerzői ismertetőjében;

- szerzők esetében pedig a Rendvédelem-történeti Füzetek, vagy a Rendvédelem-történeti Hírlevél számainak szerzői ismertetőiben kerül publikálásra.

A Rendvédelem-történeti Füzetek és a Rendvédelem-történeti Hírlevél a hagyományos papír alapú formában korlátozott példányszámban kerül előállításra. Emellett azonban mindkét periodika megjelenik a világhálón a

Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság honlapján

<http://www.szbmrtt.atw.hu>

az Országos Széchényi Könyvtár, Elektronikus Dokumentum Központja,
Elektronikus Periodika Adatbázis és Archívumának a honlapján

<http://www.epa.oszk.hu>

a szerző neve, e-mail címe, alkotása címe és művének fontosabb nyilvántartási adatai, valamint a fő szöveg bekerül a DOI, az MTMT és a csatlakozó tudományos adatbázisok adattárába is

<https://www.doi.org/>

<https://www.mtmt.hu/>

A kapcsolattartás és az adatbázisokban való feltűntetés érdekében kérjük*

Szerző: .....Legmagasabb tudományos fokozat .....

Tanulmány címe magyarul és angolul :.....

.....

.....

Postacím : .....

Telefon :.....Fax :.....

Mobil :.....E-mail :.....

Intézmény(ek) neve** :.....

.....

.....

* Azoknak a rovatoknak a kitöltése indokolt, amelyek tartalma eltér a korábban már kitöltött űrlapon közöltektől.

** Itt az intézményi kötődéseket kell feltűntetni, amely szellemi alkotóműhelyhez — oktatási intézmény, közgyűjtemény, szerkesztőség, tudományos társaság — kapcsolódóan szellemi alkotómunkát végez. Nem feltétlenül csak munkaviszonyt kell jelölni, hanem az(oka)t a szellemi műhely(ek)e)t, amely(ek)nek a vonzáskörében tevékenykedik.

SZERZŐI ISMERTETŐ***

Tanulmány / előadás címe		
szerző / előadó neve		
- tudományos fokozat - oktatói fokozat - kutatási terület	Arcképfotó	Az alkotó / előadó szerzőségével publikált, a tudományos közléssel szemben támasztott igényeknek megfelelő - könyvek: ..... - könyvrészek: ..... - tanulmányok: - egyéb tudományos közlemények: - független idézetek: - Hirsch index:
A publikációinak, illetve alkotásai citációinak bibliográfiai adatait tartalmazó nyilvános adatbázis elérhetőségének a világháló címe:		
Fontosabb tudományos közéleti tagságok és tisztségek		

*** Több tudományos és oktatói fokozatot abban az esetben közlünk, ha azok több tudományágban születtek, illetve több intézményhez kapcsolódnak. Mivel a rendfokozatok, valamint az egyéb rangok és címek a tudományos tevékenység tekintetében irrelevánsak, azok közlésétől eltekintünk. Függetlenül az aktuális jogi szabályozástól minden disszertációt tudományos fokozatnak tekintünk, amit nem a diplomaszerezési eljárás keretében kaptak. A humán- és állatorvosi, valamint gyógyszerés és a jogi stb. doktorátusok tekintetében e tudományágak megjelölését is kérjük az egyértelmű helyzetek létrehozása érdekében. A kutatási terület megjelöléseként nem egy tudományágot kérünk feltüntetni, hanem a konkrét kutatási terület megnevezését várjuk. Publikációinak, illetve alkotásai citációinak bibliográfiai adatait tartalmazó nyilvános adatbázis világháló címének közlése esetén tudományos publikációi számszerűsített adatait és a Hirsch-index számát nem feltétlenül kell rögzítenie. A szerzőkről fehér ingben nyakkendővel, zakóban vagy zubbonyban készült felvételt várunk a hölgyektől pedig hasonló öltözetű fényképet kérünk.

Tanulmány / előadás ismertetője és öt kulcsszó
(600 – 1000 közötti karakter terjedelemben — a szóközökkel együtt —
magyar és angol nyelven)

Alkotásom közlését, illetve az úrlapon feltüntetetteket térítésmentesen biztosítom a *Rendvédelem-történeti Füzetek (Acta Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1216-6774 és / vagy a *Rendvédelem-történeti Hírlevél (Nuntiotones Historiae Praesidii Ordinis)* HU-ISSN 1785-3257 periodikák számára. Engedélyem a magyar nyelvű kiadásra vonatkozik, amely a periodikákban vagy az ahhoz kapcsolódó kiadványokban — több ízben — is megjelenhet, ezen publikációk szerzői honoráriumáról véglegesen és visszavonhatatlanul lemondok. Az adatok kitöltésével és megküldésével hozzájárulok azok Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság általi kezeléséhez. Egyben engedélyezem, hogy azon adatbázisokban is szerepeljen a művem, amelyekbe a periodika belép.

Engedélyem végleges és visszavonhatatlan.

Dátum 201 . .

.....
aláírás

A magyar rendvédelmi testületek és az önkormányzati szervezetek kapcsolata 1848-1945 I.évf.(1991) 1.sz.	0016 BOBÁK Artúr: A rendőrség és a határőrség testületi napjainak alternatívái.....	43.p.	
0001 URBÁN Aladár: Az 1848/49-es szabadságharc rendvédelmi testületei.....	7.p.	0017 KORINEK László: A korszerűség kérdése rendvédelmi szerveink fejlesztésében.....	49.p.
0002 ZACHAR József: Az Osztrák-Magyar Monarchia örökös tartományinak rendvédelmi testületei.....	17.p.	0018 CSEREI Attila: Gondolatok a rendvédelmi testületek etikai hagyományairól (1867-1945).....	57.p.
0003 PARÁDI József: A dualista Magyarország rendvédelmi testületei és az önkormányzatok kapcsolata.....	30.p.	0019 ZACHAR József: Tradíció és folyamatosság az osztrák rendvédelmi szerveknél.....	65.p.
0004 SZAKÁLY Sándor: Néhány gondolat a volt Magyar Királyi Csendőrségről.....	38.p.	0020 HEGEDŰS Antal: Dél-magyarországi falurendészet 1848 előtt.....	75.p.
0005 MOKÁNY József: Elméleti és tudományos igényű tevékenység a magyar rendvédelmi szerveknél 1867-1945.....	45-54.p.	0021 ÖRY Károly: Rendvédelem-történeti oktatás a Rendőrtiszti Főiskolán.....	81.p.
A rendvédelem-történet kutatásának, feldolgozásának és oktatásának időszerű kérdései I.évf.(1991) 2.sz.		0022 SÁNDOR Vilmos: Történelmi szemlélet a jövődi határőrszti nemzedék felsőfokú képzésében.....	87.p.
0006 KIRÁLY Béla: A hadtörténelmi oktatás bevezetése az Egyesült Államokban és az amerikai hadtörténelem néhány kiemelkedő eseménye.....	7.p.	0023 MOCSÁRI Sándor: Hagyományok és tapasztalatok felhasználása a rendőrtiszthelyettes képzésben.....	91-95.p.
0007 SZABÓ Miklós: A hadtörténelem oktatásának helyzete és feladatai a magyar honvédség katonai tanintézeteinél.....	21.p.	A dualista Magyarország rendvédelme III.évf.(1993) 4.sz.	
0008 KESERŰ István: A Szemere Bertalan Rendvédelem-történeti Társaság és a rendvédelem-történeti oktatás.....	25.p.	0024 KESERŰ István: Történelmi hűséggel. Társaságunk hároméves útja.....	3.p.
0009 PARÁDI József: A rendvédelem-történeti tantárgy a Rendőrtiszti Főiskola oktatási rendszerében és a rendvédelem-történeti kutatás jövőbeni feladatai.....	29.p.	0025 ZACHAR József: A politikai irányzatok rendvédelmi koncepciói a dualizmus korában.....	8.p.
0010 ÖRY Károly: A helyes magyarság- és nemzettudat kialakításának lehetőségei a rendőrtiszti képzésben.....	37.p.	0026 PARÁDI József: A magyar királyi határrendőrség, a magyar határőrizet szakmai vezető testülete....	21.p.
0011 TÓTH Tihamér: A rendvédelem intézményrendszerének kialakulása és fejlődése.....	41-44.p.	0027 SZAKÁLY Sándor: A magyar királyi csendőrség, az első központosított magyar közbiztonsági őrtestület.....	51.p.
Tradíció és korszerűség II.évf.(1992) 3.sz.		0028 BOTOS János: A belügyi tárca szerepe a magyar rendvédelem irányításában.....	59.p.
0012 URBÁN Aladár: Tervek és eredmények az 1848/49-es forradalom és szabadságharc idején az önálló magyar rendvédelmi szervek létrehozására.....	11.p.	0029 MEZEY Barna: A modern magyar polgári büntönügy alapjainak kialakítása a dualizmus első éveiben.....	70.p.
0013 PARÁDI József: A dualizmus közrendvédelmi szerveinek jellemzői és tevékenységük tapasztalatai.....	21.p.	0030 SUBA János: A dualista Magyarország államhatárának változása 1868-1918 között.....	87.p.
0014 SZAKÁLY Sándor: A két világháború közötti rendvédelmi szervek tevékenységének néhány jellemzője.....	29.p.	0031 BENCZE László: Osztrák rendteremtés a forradalom leverése után.....	102.p.
0015 KESERŰ István: A rendvédelmi szervek a második világháború idején és az azt követő években.....	35.p.	0032 KESERŰ István: A rendvédelmi szervek tisztii utánpótlása és tisztképzése a dualizmus időszakában.....	109.p.

0033 BORSI József: "A közszolgálati ágak legteresebbike..." Rendőrségkép a századforduló magyar sajtójában.....	126.p.	0052 HEGEDŰS Róbert: A magyar biztonságpolitika 1912-1925.....	76.p.
0034 FORRÓ János: A csendőrség története. A csendőr őrs.....	132.p.	0053 BOTOS János: A Belügyminisztérium tevékenységének főbb jellemzői 1912 és 1926 között..	80.p.
0035 LUGOSI József: A rendvédelmi testületek fegyverei 1868-1918.....	152.p.	0054 KESERŰ István: A rendvédelmi szervek újjászervezése és tevékenysége az első világháború és a forradalmak után (1919-1924).....	83.p.
0036 SÁGVÁRI György: Csendőr és rendőr egyenruhák a dualizmuskori Magyarországon.....	161.p.	0055 KOMÁROMI Gábor: A Magyar Királyi Csendőrség szervezeti változásai 1919 és 1925 között.....	90.p.
0037 SALAMON Iván: A pénzügyőri egyenruha történetéből 1868-1947.....	170.p.	0056 SZAKÁLY Sándor: Egy életút vázlata Osváth László.....	92-95.p.
0038 SZIKINGER István: A rendvédelem jogi szabályozása a dualizmus korában.....	87-198.p.	A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme V.évf.(1995) 6.sz.	
Háború, forradalom, trianon IV.évf.(1994) 5.sz.		0057 BACSA Gábor: Határrend és határforgalom Magyarország déli határán (1921-1941).....	5.p.
0039 MEZEY Barna: A kivételes hatalom.....	4.p.	0058 BONHARDT Attila: Egy rendvédelmi szerv mögé rejtett honvédségi alakulat rövid története (A M. Kir. Allamrendőrség központi újonciskolája).....	12.p.
0040 ZACHAR József: Az osztrák-magyar haderő rendfenntartó szerepe az első világháború idején.....	7.p.	0059 BOTOS János: A Magyar Királyi Belügyminisztérium és egy klasszikus belügyminiszter a két világháború között.....	16.p.
0041 PARÁDI József: Áttérés a háborús határőrizetre az első világháború előtt.....	13.p.	0060 FAZAKAS László: A Magyar Királyi Testőrség, a Magyar Királyi Koronaőrség és a Magyar Királyi Képviselőházi Őrség a két világháború között.....	27.p.
0042 HESZTERA, Franz: Die Kommandostrukturen der Gendarmerie von 1850 bis 1993.....	18.p.	0061 JOÓ Gábor: A vámhivatalok és a pénzügyőrség a két világháború között.....	39.p.
0043 HESZTERA, Franz: A csendőrség parancsnoklási rendszere 1850 és 1993 között.....	28.p.	0062 KEDVES Gyula: Paraszti fegyverből díszjelvény (a testőr- illetve koronaőr-alabárd kialakulásának története).....	48.p.
0044 TÓTH László: A Képviselőházi Őrség születésének története.....	36.p.	0063 KISS István Géza: A déli határőrizet kialakulása és sajátosságai Trianon után.....	51.p.
0045 ÓRY Károly: A rendvédelmi szervek az első világháború, az őszirózsás forradalom és a proletárdiktatúra időszakában.....	42.p.	0064 LUGOSI József: A rendvédelmi testületek fegyverei 1868-1918.....	56.p.
0046 SZAKÁLY Sándor: Az Osztrák-Magyar Monarchia hadseregének tábori csendőrsége.....	55.p.	0065 MEZEY Barna: Rendvédelmi jog a két világháború között.....	61.p.
0047 JOÓ Gábor: A pénzügyőrség háborús feladatai....	59.p.	0066 PARÁDI József: A magyar állam határőrizete a két világháború között.....	64.p.
0048 SUBA János: A trianoni országhatárok kitűzésének politikai és technikai kérdései.....	61.p.	0067 RÁCZ Lajos: A fővárosi rendőrség működése a két világháború között.....	76.p.
0049 BACSA Gábor: A magyar-jugoszláv (S.H.S.) határmegállapító bizottság működése 1921-1924.....	65.p.	0068 RAVASZ István: A Magyar Királyi Honvédség karhatalmi jogosultságai.....	81.p.
0050 ZSIGA Tibor: A trianoni békeszerződés revíziója Nyugat-Magyarországon.....	71.p.		
0051 ERNYES Mihály: A közrend és a közbiztonság helyzete Baranya megyében a szerb megszállás idején...	74.p.		

0069 SÁGVÁRI György: A rendvédelmi testületek egyenruháza a két világháború között Magyarországon.....	89.p.	A napóleoni közbiztonsági őrtestület útja Párizstól — Itálián és Ausztrián keresztül — Budapestig VII.évf.(1997) 8.sz.	
0070 SOMORJAI Béla: A Magyar Királyi Koronaőrseg helytállása a korona és a koronázási ékszerek megőrzésében (1944-1945).....	94.p.	0087 BACSA Gábor: A csendőrség részvétele Zala megye határőrizetében.....	5.p.
0071 SUBA János: A terület-visszacsatolások határkijelölő munkálatai 1938 és 1941 között.....	98.p.	0088 CSAPÓ Csaba: A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati jogáról 1881-1914.....	12.p.
0072 SZAKÁCS Gábor: A rendőrképzés helyzete a két világháború között.....	104.p.	0089 CSÓKA Ferenc: Csendőrség és hírszerzés 1930-1945.....	17.p.
0073 SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.....	122-129.p.	0090 DOMOKOS Sándor: A Kanadai Királyi Lovas Csendőrség.....	21.p.
Háborúból diktatúrába VI.évf.(1996) 7.sz.		0091 ERNYES Mihály: Pandúrság helyett csendőrség Baranyában.....	27.p.
0074 BACSA Gábor: Határőrizet a Dráva mentén a Muraköz megszállása után.....	6.p.	0092 FAZEKAS Csaba: A csendőrség és a történelmi egyházak kapcsolatai a Horthy-korszakban az el nem ismert felekezetek kezelése tükrében....	34.p.
0075 DETTNÉ LÉGRÁDY Ilona: A Vám- és Pénzügyőrség 1940 és 45 között.....	12.p.	0093 FORRÓ János: A csendőrkerület rendvédelmi tevékenységének értékelése.....	41.p.
0076 ERNYES Mihály: A rendőrség újjászervezése Pécs-Baranyában 1944-1946.....	17.p.	0094 KAISER Ferenc: Az őrs mindennapi élete...	46.p.
0077 FAZAKAS László: A Nemzetgyűlési Őrség és a köztársasági elnök testőrsége szervezete és tevékenysége 1945-1950.....	24.p.	0095 KESERŰ István: A Magyar Királyi Csendőrség a második világháború hadműveleteiben.....	57.p.
0078 GÁSPÁR László: A határőrizet szervezeti változásai 1945 és 1950 között.....	29.p.	0096 KISS Gábor: Csendőrök az emigrációban....	60.p.
0079 KESERŰ István: Rendőrség és csendőrség Magyarország hadba lépésétől a hadműveletek befejezéséig...	35.p.	0097 KISS István Géza: A Magyar Királyi Csendőrség hagyományai, muzeális emlékanyagának őrzési helyei hazánkban és külföldön.....	62.p.
0080 KISS István Géza: A magyar rendvédelem-történet hagyományai, muzeális emléktárgyainak gyűjtése, feldolgozása, bemutatása egy leendő magyar rvt. Múzeumban....	46.p.	0098 KOVÁCS Jenő: Hadifogságom éveiről.....	68.p.
0081 LÓRINCZ József: Büntetőpolitika és börtönügy a koalíciós korszakban (1945-1949).....	52.p.	0099 LUGOSI József: A Wernld fegyverek.....	73.p.
0082 MEZEY Barna: Törvényesség és rendvédelem Magyarországon (1945-1949).....	63.p.	0100 ÓRY Károly: Maréchaussée-tól a Gendarmerie Nationale-ig (A francia csendőrség történeti előzményei).....	75.p.
0083 NAGY György: A határforgalom és ellenőrzése 1945-1950 között.....	68.p.	0101 PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség megalakulása és működése 1881-1918.....	78.p.
0084 PARÁDI József: A magyar rendvédelem sajátosságai és fejlődési periódusai a második világháború előtt és után.....	80.p.	0102 RAVASZ István: Csendőrpuccs vagy zászlószentelés? A budapesti deportálások leállítására.....	84.p.
0085 RAVASZ István: A Kárpát-medence hadászati jelentősége a II. világháború végéig.....	90.p.	0103 SALLAI János: A határszéli csendőrség fegyverhasználatára.....	88.p.
0086 SUBA János: Magyarország határainak kijelölése az 1947. évi párizsi békeszerződés alapján.....	98-107.p.	0104 SUBA János: A Magyar Királyi Csendőrség szerepe az északi demarkációs vonalon 1919-1923	91.p.
		0105 SZAKÁLY Sándor: A Magyar Királyi Csendőrség 1919-1941.....	95.p.

0106 SZELEI József: Katonából csendőr, csendőrből járőrvezető.....	103.p.	0123 BACSA Gábor: Gazdaságvédelem az 1920-as években a déli határ mentén.....	92.p.
0107 ZACHAR József: Fejezetek az osztrák csendőrség történetéből.....	105.p.	0124 KESERŰ István: A határőrség szerepe az ország gazdaságának védelmében.....	100.p.
0108 ZEIDLER Sándor: A m. kir. Csendőrség rendfokozati rendszere és jelvényei.....	110-112.p.	0125 KOVÁCS Gyula: A magyar határőrség aktuális gazdaságvédelmi feladatai a határforgalom ellenőrzésében.....	103.p.
Gazdasági rendvédelmünk a XIX-XX. században. VIII.évf.(1998) 9.sz.			
0109 JOÓ Gábor: Emlékezés gróf Lónyai Menyhért pénzügyminiszterre.....	13.p.	0126 NAGY György: A magyar határőrizet (kiemelten a hforg. ell.) szervek gazdasági rendvédelmi feladatainak jellemző sajátosságai a '40-es évek második felétől.....	107.p.
0110 KISS István Géza: A Magyar Királyi Pénzügyőrség feladatai a gazdasági rendvédelemben a két világháború közötti időszakban.....	15.p.	0127 SALLAI János: A Magyar Királyi Vámőrség gazdaságvédelmi feladatainak tükröződése a korabeli szabályzatokban.....	111-112p.
0111 KÖVESI László: Rendőri nyugdíjpénztárak tegnap és ma, szociális gondoskodás.....	24.p.	A nyugati rendvédelem hatása a XIX-XX. század magyar rendvédelmére IX.évf.(1999) 10.sz.	
0112 PARÁDI József: A magyar határőrizet teendői a nemzetgazdaság védelme terén az Osztrák-Magyar Monarchiában és a két világháború közötti Magyar Királyságban.....	26.p.	0128 BACSA Gábor: A tájékoztató ("T") szervek és a Magyar Királyi Vámőrség.....	5.p.
0113 FORRÓ János: A székesfehérvári csendőrkerület teendői a vagyon elleni bűncselekmények megelőzésében és felderítésében.....	32.p.	0129 TAMÁSKA Endre: Egy csendőr őrs országos tekintélye.....	12.p.
0114 KAISER Ferenc: A csendőr őrs gazdaságvédelemmel kapcsolatos feladatai a két világháború között.....	39.p.	0130 BOBÁK Artúr: A magánnyomozás története	19.p.
0115 SIMON Ferenc: A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati teendői a vagyonbiztonság ellen irányuló bűncselekmények megelőzésében és felderítésében.....	45.p.	0131 BOTOS János: Szemere Bertalan, az első felelős magyar kormány belügyminisztere.....	33.p.
0116 SUBA János: A m. kir. Honvédség és az rv. szervek feladatai a Magyarországon átmenő német vasúti szállítmányok szabotázs elleni védelmében a II. vh. alatt.....	49.p.	0132 CSAPÓ Csaba: Gr. RÁDAY Gedeon és a szegedi királyi biztosság.....	37.p.
0117 SZABÓ József János: Egy vádalku tanulságai a XIX. század magyar bűnüldözésében.....	61.p.	0133 DAVOLA József: A katonai rendőrség bemutatása.....	40.p.
0118 SZIKINGER István: A gazdaság védelmének tapasztalatai Németországban.....	64.p.	0134 DOMOKOS Sándor: A polgári rendőrség korszerű alapelvei.....	45.p.
0119 KISS István Géza: A vámhivatalok a két világháború közötti Magyar Királyságban.....	72.p.	0135 FAZAKAS László: Szemere Bertalan ifjú éve	48.p.
0120 ŐRY Károly: A Vörös Őrség gazdaságvédelmi feladatai.....	78.p.	0136 GEHARDT, Helmut: Die Österreichische Gendarmerie in der XX. Jahrhundert.....	53.p.
0121 PARÁDI József: A dualizmus kori magyar pénzügyőrség és Vámhivatalok.....	82.p.	0137 KESERŰ István: A rendvédelmi szervek újjászervezése 1919 és 1924 között.....	59.p.
0122 SALAMON Iván: Egyenruha, kényelem, demokrácia és gazdasági kihatásai 1868-1993.....	86.p.	0138 KISS István Géza: Szociális kérdések és azok megoldásai a Magyar Királyi Pénzügyőrségben.....	66.p.
		0139 KÓSA László: Rendőrség Budán, Pesten és Budapesten 1849 és 1882 között.....	71.p.

0140 KÓSA László: A közúti közlekedés rendjének szabályozása 1872-től napjainkig, különös tekintettel Budapestre...	77.p.	0159 PARÁDI József: Határőrizet és kishatárforgalom a dualizmus alatt és a két világháború között	42.p.
0141 KÖVESI László: Szociálpolitikai érzékenység a rendőri és a BM szerveknél 1990-től napjainkig.....	88.p.	0160 RAVASZ Dezső: A magyar-román határ hivatalos és nem hivatalos átjárhatósága.....	54.p.
0142 LÓRINCZ József: Szemere Bertalan és a börtönügy	95.p.	0161 SUBA János: Utazási okmányok az I. és a II. világháborúban.....	57.p.
0143 PARÁDI József: A Magyar Királyság rendvédelme (1867-1919).....	98.p.	0162 SUBA János: A budapesti folyamat története	68.p.
0144 RAVASZ István: A nyilas rendvédelmi testületek...	148.p.	0163 ZINNER Tibor: Az embertelen kollektivitás diadala: A magyarországi németek 1945 utáni kitelepítése	72-87.p.
0145 SALLAI János: Francia, osztrák, magyar csendőrség fegyverhasználat a XIX. században.....	154.p.	A közigazgatás, a véderő és a rendvédelem kapcsolatának változásai a polgári magyar állam időszakában X.évf.(2000) 12.sz.	
0146 SIMON Ferenc: Egy kiérdemelt emlékbélyeg és egy nem érdemelt megbélyegzés története.....	160.p.	0164 DÁNOS Valér: Rendőrség és szociológia avagy rendőrszociológia.....	5.p.
0147 SIMON Sándor: Cegléd város rendvédelme a XVIII-XIX. században.....	164.p.	0165 FINSZTER Géza: Honvédelem - rendvédelem	8.p.
0148 SUBA János: A határszéli forgalom szabályozása Magyarországon a XIX.-XX. században.....	167.p.	0166 NAGY György: Kapcsolatkeresés a rendészet, a rendvédelem és a határrendészet között....	15.p.
0149 SZIKINGER István: Az angolszász rendvédelem fejlődésének tendenciái a XIX. századtól napjainkig.....	174.p.	0167 PARÁDI József: A rendvédelmi diszciplína Magyarországon.....	23.p.
0150 SZÜCS János: A francia csendőrség helye, feladatai napjainkban.....	189.p.	0168 SUBA JÁNOS: A kartográfia és a rendvédelem	26.p.
0151 VASS Ferenc: A magyar útlevelelrendészet történetének változási folyamatai és fejlődésének tendenciái 1903-tól napjainkig.....	192.p.	0169 ZACHAR József: Rendvédelem és történelemtudomány	34.p.
0152 ZACHAR József: Az osztrák rendvédelmi modell történelmi gyökerei.....	202-206.p.	0170 BACSA Gábor: A határőrizeti szervek együttműködése a lakossággal, a rendvédelmi szervekkel és a hatóságokkal 1920-1940 között (Szemelvények Zalából).....	38.p.
Szabad mozgás a Kárpát-medencében X.évf.(2000) 11.sz.		0171 CSAPÓ Csaba: A Csendőrség és a városok (1881-1914)	43.p.
0153 BACSA Gábor: Magyar és jugoszláv optások határátlépése.....	10.p.	0172 DAVOLA József: A tábori csendőrség, mint a Katonai Rendőrség elődje.....	49.p.
0154 BENCSIK Péter: Az útlevelelügy jogi szabályozásának változásai és hatásuk a határforgalomra 1903-1941..	15.p.	0173 ERNYES Mihály: A véderő alkalmazása rendvédelmi feladatokra a dualizmus időszakában Pécsen.....	55.p.
0155 CSAPÓ Csaba: Utazási okmányok az 1880-as években...	19.p.	0174 FORRÓ János: A székesfehérvári csendőrkörület kapcsolata a közigazgatással.....	58.p.
0156 DAVOLA József: A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti feladatai 1912-ben.....	21.p.	0175 GEBHARDT, Helmut: Die militärische Organisation der österreichischen Gendarmerie von 1849 bis 1918.....	62.p.
0157 KISS István Géza: A határszéli Magyar Királyi Pénzügyőr szakaszok áttelepítése a területi visszacsatolások után.....	24.p.	0176 KÁLMÁN Zsolt — KÓSA László: A rendőrség és az önkormányzatok kapcsolata a rendszerváltás utáni években.....	65.p.
0158 NAGY György: A határforgalom változásai és az azt meghatározó főbb tényezők a nyolcvanas évektől napjainkig. A határforgalom.....	35.p.		

0177 KESERŐ István: Együttműködés a Határország és egyéb szervek között (1945-1949).....	68.p.	0195 PARÁDI József: A Magyar Királyság rendőrségei 1920-1945.....	105.p.
0178 KISS István Géza: A Magyar Királyi Pénzügyőrség helye és szerepe a kikötői rendszabályok betartásában valamint a csempészet megakadályozásában.....	73.p.	0196 SUBA János: Felvidék határa 1938-1944.....	114.p.
0179 PARÁDI József: A rendvédelem, közigazgatás és a védőerő kapcsolata a kiegyezéstől a második világháborúig.....	79.p.	0197 SUBA János: Magyar-horvát határszéli fogalom 1941-1945.....	127.p.
0180 RAVASZ István: A német szövetségi rendszer a II. világháború időszakában.....	88.p.	0198 SUBA János: A szocialista határőrizet egyik eszköze, az aknazár.....	139.p.
0181 SIMON Sándor: Cegléd városában: a helyi közigazgatás és a rendvédelem kapcsolata a neoabszolutizmus és a dualizmus időszakában.....	95.p.	0199 TEKE András: Őrzés mint tevékenység a rendészet, rendvédelem rendszerében.....	144-149.p.
0182 STEIB György: Az 1956-os Nemzetőrség és a közhatalom kapcsolata Bonyhádán.....	98.p.	Az ezeréves magyar rendvédelem XI.évf.(2005) 14.sz.	
0183 SUBA János: A polgári Magyarország közigazgatási beosztásának alakulása, a határváltozások tükrében 1867 és 1941 között.....	102-107.p.	0200 BODA József: Transformation-Coordination of Police In The Security Sector Reform Context. [A Rendőrség átalakítása-vezetése a biztonsági szektor reformjának tükrében].....	5.p.
A közbiztonság közös európai örökségünk XI.évf.(2005) 13.sz.		0201 BOTOS János: Szemere Bertalan az első felelős magyar kormány belügyminisztere.....	15.p.
0184 BEBESI Zoltán: A kábítószer fogyasztás Magyarországon.....	5.p.	0202 CSAPÓ Csaba: RÁDAY Gedeon és a szegedi várbörtön foglyai.....	19.p.
0185 BENCsik Péter: A határforgalom szabályozása hazánkban és a környező államokban 1903-1941.....	15.p.	0203 ERNYES Mihály: Ezer éves rendvédelem a rendőrségek államosítása tükrében.....	23.p.
0186 BODA József: A magyar rendvédelmi erők szerepe a békefenntartásban.....	27.p.	0204 FAZAKAS László: A korona őrzése, a koronaőrök, a koronaőrség.....	34.p.
0187 BOTOS János: A belügyi tárca szerepe a magyar rendvédelem irányításában.....	31.p.	0205 FORRÓ János: A Kádár rendszer Belügyminisztériuma.....	47.p.
0188 FAZAKAS László: Testőrségek, koronaőrségek, képviselőházi őrség 1867-1945.....	36.p.	0206 GÁSPÁR László: A magyar határőrizet fejlődési tendenciái 1945-1949.....	50.p.
0189 GÁSPÁR László: A határőrség szervezeti változásai 1945-1956.....	50.p.	0207 GEBHARDT Helmut: Die Sicherheitsorganisation von 1918 bis 1938.....	54.p.
0190 KÓSA László – GOMBÁR Noémi: A bűnözés területi megoszlása a Kaposvári Rendőrkapitányság területén.....	55.p.	0208 LŐRINCZ József: A hazai büntetésvégrehajtás fejlődése a kiegyezéstől napjainkig.....	57.p.
0191 NAGY György: A magyar állami határrendőrség 1945-1946. évi újjászervezése.....	64.p.	0209 Maximilian EDELBACHER – Harald SEYRL: Die Wiener Polizei von der Österreichisch-Ungarischen Monarchie zur Republik.....	69.p.
0192 NAGY József: A BM Határőrség helye, szerepe, szervezetének változásai a szocialista államhatalomban 1957-től az 1980-as évek végéig.....	78.p.	0210 NAGY György: Egy történelmi kuriózum, gróf SZÉCHENYI István 1834. évi egyik utazásának dokumentuma.....	77.p.
0193 PARÁDI József: A magyarországi rendvédelem fejlődési tendenciái 1867-1950.....	84.p.	0211 NAGY József: A magyar határőrség tevékenysége a csehszlovákiai bevonulás időszakában.....	79.p.
0194 PARÁDI József: Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyarországi rendőrségei 1867-1919.....	97.p.	0212 PARÁDI József: Az európai rendvédelem története.....	85.p.

0213 PARÁDI József: A határszéli csendőrség állambiztonsági feladatai.....	91.p.	0226 HUDRA László: A budapesti Fiumei úti pénzügyőr laktanya. (Szemelvények az 1930-as és 1940-es évekből, különös tekintettel a Pénzügyőrségi Múzeum történetére)...	67.p.
0214 PARÁDI József: A Kárpát-medencét érintő Magyarországon kívüli határőrizeti formák a német-osztrák modell kivételével.....	95.p.	0227 LŐRINCZ József: Harmonizációs törekvések és problémák a magyar börtönügyben a rendszerváltozás időszakában.....	75.p.
0215 SUBA János: A történelmi Magyarország államhatáráról szóló törvények.....	102.p.	0228 NAGY György: A határrendészet, mint szervezet helyének keresése az államszervezet rendszerében..	81.p.
0216 SUBA János: Az államhatár és határjelei.....	120.p.	0229 NAGY József: Határőrizetünkkel szembeni kihívások az 1990-es években.....	104.p.
0217 SUBA János: Államhatár elméletek a XIX.-XX. századi szakirodalomban.....	127.p.	0230 PARÁDI József: A magyar határőrizet tere a kiegészítéstől a II. vh-ig.....	125.p.
0218 SUBA János: A honvédelmi határsáv Magyarországon 1939-1945 között.....	133.p.	0231 PARÁDI József: Magyar Királyi Határrendőrség.....	139.p.
0219 SZABÓ József János: Határvadász alakulatok szerepe az Árpád-vonal védelmében.....	140.p.	0232 PARÁDI József: Az útlevelek és útlevél ellenőrző szervek a két világháború közötti Magyar Királyságban.....	160.p.
0220 ZACHAR József: A Habsburg-hatalom és a magyar rendvédelem.....	146-149.p.	0233 SIMON F. Nándor: Villantás egy témára: séta egy útlevél körül.....	170.p.

REPERTÓRIUM

1990-2000, 1-12. szám

XI.évf. (2006) 1. különszám

Előszó.....	5.p.	0234 SIMON Sándor: Cegléd város rendvédelmi szerveinek dualizmuskori átalakítása és fejlesztése	176.p.
Bemutakozik a Szemere Bertalan Magyar Rendvédelem-történeti Tudományos Társaság.....	8.p.	0235 SUBA János: Határcsendőr zászlóalj 1919-1921. Áttérés a katonai határőrizetre.....	182.p.
A periodika szerkesztői.....	13.p.	0236 SUBA János: A magyar-jugoszláv határszakasz redemarákálása (A trianoni határ határjeleinek felülvizsgálata a magyar-jugoszláv határszakaszon 1931-ben).....	192.p.
A repertórium felépítése.....	15.p.	0237 SUBA János: A magyar-román határszakasz redemarákálása (A trianoni határ határjeleinek felülvizsgálata a magyar-román határszakaszon 1937-ben).....	200.p.
Tanulmányok megjelenés szerint.....	18.p.	0238 SUBA János: Határvadászok és az „ezeréves határ” (A m. kir. határvadászok szerepe a magyar-román határvonal Kárpátokban lévő szakaszának felülvizsgálatában 1941-ben).....	205.p.
Tanulmányok szerzők szerint.....	27.p.	0239 VARRÓ István. Rádióközvetítés az ungvári csendőriskolából: „Székely fiúkból nevelik a fiatal magyar csendőröket” – közvetítés az ungvári csendőriskolából.....	212-219p.
Tanulmányok cím szerint.....	41.p.		
Tanulmányok kronológia szerint.....	50.p.	A rendvédelmi szakképzés története XIII.évf.(2007) 16.sz.	7.p.
Tanulmányok téma szerint.....	60.p.	0240 BACSA Gábor: A rendőrképzés 1945-1950...	
Recenziók.....	79.p.	0241 BENCsik Péter: A kisebb határszéli forgalom Magyarországon és a szomszédos államok közt, 1898-1941.....	15.p.
Az európai és a magyar rendvédelem a XIX-XX. században XII.évf.(2007) 15.sz.			
0221 BACSA Gábor: Rendőrség Nagykanizsán 1920-ig, az államosításig.....	6.p.		
0222 BENCsik Péter: A kivándorlás jogi szabályozása 1903 és 1914 között.....	13.p.		
0223 ERNYES Mihály: A magyar rendőri szakirodalom kezdetei.....	32.p.		
0224 FAZAKAS László: A magyar Szent Korona őrzésének története 1945-től 2000-ig.....	45.p.		
0225 HEGEDŰS Ernő: A koronaőrzés történetének egyházi és bizalmi korszaka (1000-1464).....	59.p.		

0242 BERKI Imre: Az 1956-57 évi sortűzek rövid története.	25.p.	0262 KÁLMÁN Zsolt: A Magyar Királyi Csendőrség tevékenysége Somogy vármegyében a megalakulástól 1903-ig.....	26.p.
0243 BODA József: A nemzetközi oktatás és képzés története a magyar rendvédelmi szerveknél.....	33.p.	0263 NAGY György: A Határrendőrség humán viszonyai 1945-1946.....	37.p.
0244 BODA József: A terrorizmus rövid története.....	46.p.	0264 PARÁDI József: Viszontválasz FINSZTER Géza: „Honvédelem Rendvédelem” válaszcikkére....	51.p.
0245 BOTOS János: A Belügyminisztérium tevékenységének főbb jellemzői 1912-1926 között.....	52.p.	0265 PARÁDI József: A magyar rendvédelem személyi állományának szociális viszonyai 1867-1945.....	57.p.
0246 ERNYES Mihály: A rendvédelmi szakkifejezések múltja	56.p.	0266 SÁGI Zoltán: A rendőrség egyenruházata a II. világháború befejezésétől a rendszerváltásig...	65.p.
0247 GÁSPÁR László: A határőrség képzési rendszerének változásai 1945-1956.....	65.p.	0267 SUBA János: A határkijelölés humán faktora a XIX-XX. században.....	74.p.
0248 KISS István Géza: A Magyar királyi Pénzügyőrség lőkiképzése.....	71.p.	0268 SUBA János: A magyar katonai közigazgatás elvei és szervezete a visszatért területeken 1938-1941.....	84.p.
0249 NAGY Ákos Péter: A budapesti Rendőrtisztí Főiskola	77.p.	0269 TURCSÁNYI Károly - HEGEDŰS Ernő: Légideszant alakulatok alkalmazásának történelmi előzményei a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban.....	97.p.
0250 NAGY György: A rendvédelem és a tudomány.....	85.p.	0270 VEDÓ Attila: Magyarország államhatárának jelölése 1867-1918.....	105.p.
0251 PARÁDI József: Rendvédelmünk képzési és képesítési rendszere 1867-1945.....	90.p.	0271 ZEIDLER Sándor: A magyar rendőri rangok fejlődéstörténete a kiegyezéstől az ezredfordulóig.	116-137.p.
0252 PARÁDI József: A magyar rendőrtisztképzés tradíciói 1867-1945.....	94.p.	Karhatalmi feladatok a bűnmegelőzés és a békefenntartás szolgálatában Európában a XIX-XX. században XV.évf. (2008) 18.sz.	
0253 PARÁDI József: A csendőrtisztképzés és a fizetési osztályba sorolt állami alkalmazottak szakvizsgarendszere.....	100.p.	0272 BALLA Tibor: A Magyar Királyi Honvéd Lovasság karhatalmi célú alkalmazása a dualizmusban..	13.p.
0254 ifj. PERJÉSI György: A Magyar Királyi Csendőrség létszámalakulása 1938-1945.....	105.p.	0273 FAZAKAS László: Karhatalmi feladatok az Országház épületében és közvetlen környezetében	16.p.
0255 SÁGI Zoltán: Egyenruha, mint tradíció a magyar rendőrségnél.....	107.p.	0274 HEGEDŰS Ernő: Azonos típusú repülőeszközök alkalmazása rendvédelmi és honvédelmi célokra.....	20.p.
0256 SUBA János: A Magyar Királyi Csendőrség létszámának tervezett felemelése 1918-ban.....	113.p.	0275 OLASZ György — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor: A magyar állami rendvédelmi testületek katonai rendfokozati rendszerei a kiegyezéstől az ezredfordulóig.....	29.p.
0257 SUBA János: A magyar katonai vezetés elképzelése a határbiztosító csapatok megszervezésére 1918-ban..	121.p.	0276 PARÁDI Ákos: A magyar rendvédelem civil szerveződései 1867-1945.....	64.p.
0258 SUBA János: Honvédelmi határszolgálat.....	128.p.	0277 PARÁDI József: Rendőrség a magyar határőrizetben.....	88.p.
0259 VARRÓ István Tamás: Hatvan éves a Magyar Királyi Csendőrség.....	140-146.p.		
A rendvédelem humán viszonyai XIV.évf. (2008) 17.sz.			
0260 GÁSPÁR László: A kommunista párt káderpolitikájának érvényesítése a határőrségnél 1945-1956..	13.p.		
0261 ILLÉSFALVI Péter: A németek által megszállt Bánság helyzete 1941-ben, a Magyar Királyi Csendőrség Központi Nyomozó Parancsnokságának jelentései alapján.....	19.p.		

0278 PARÁDI József: A magyar rendvédelem fejlesztési reformjai a XIX. század második felétől a XX. század közepéig.....	98.p.	A XIX-XX. századi magyar forradalmak hatása a nemzeti rendvédelmi rendszerünkre XVII.évf. (2009) 20.sz.	
0279 PERÉNYI Roland: Az utca rendje. Rendőri térfigyelés a századfordulós Budapesten.....	113.p.	0296 BENCSIK Péter: A határforgalom főbb statisztikai jellemzői Magyarországon 1901-1915....	13.p.
0280 SIMON F. Nándor: A Munkásőrség karhatalmi feladatai.....	125.p.	0297 FORRÓ János: Csendőrségtörténeti kutatásaim tapasztalatai.....	38.p.
0281 SUBA János: Karhatalmi formációk Magyarországon 1918-1920.....	131.p.	0298 JAKUS János: Az államhatár biztosításának problémái az ötvenes évek elején.....	44.p.
0282 SUBA János: A katonai rendőrség felállítása a hatóságban 1917-ben.....	143.p.	0299 KÓSA László: A rendőrség és a határőrség együttműködése csapaterő alkalmazásával Somogy megyében.....	54.p.
0283 VEDÓ Attila: Magyarország államhatárainak megjelölése 1918-1947.....	156-166.p.	0300 NAGY György: A magyar határforgalom ellenőrzésének sajátosságai 1945-2005.....	58.p.
Másfél évtized nemzeti rendvédelem-történetünk kutatásának szolgálatában XVI.évf. (2009) 19.sz.		0301 NAGY László: A magyar Rendőrség-történeti Múzeum története.....	79.p.
0284 BALLA Tibor: Katonai alakulatok karhatalmi bevetései Magyarországon 1918-ban.....	13.p.	0302 PARÁDI József: Tények és érzelmek egy hajdani magyar rendvédelmi testület története kapcsán.....	93.p.
0285 ERNYES Mihály: Szerb impérium Baranyában 1918-1921..	18.p.	0303 PARÁDI József: A XIX-XX. századi magyar forradalmak rendvédelme.....	100.p.
0286 FORRÓ János — HIBÁCSKÓ Ferenc: Adalékok a karhatalom történetéhez.....	51.p.	0304 SUBA János: A magyar - román határ pontosítása.....	108.p.
0287 KÁLMÁN Zsolt: Somogy vármegye bűnüldözési tapasztalatai a kiegyezéstől az I. vh-ig.....	60.p.	0305 SUBA János: Magyarország határán létesített műszaki záruk felszámolása 1956-ban.....	115.p.
0288 PARÁDI József: A csendőrség magyarországi története	64.p.	0306 TURCSÁNYI Károly — HEGEDŰS Ernő: A magyar és a szovjet légideszant- és légiszállító csapatok tevékenysége az 1956-os forradalomban.....	120.p.
0289 PARÁDI József: A rendvédelem védelmében.....	89.p.	0307 VEDÓ Attila: A '90-es évek politikai változásainak hatása határmegjelölésünkre és határjeleinkre...	129-137.p.
0290 SOM Krisztián: A Magyar Királyi Folyamőrség (határ) átléptető bélyegzői.....	100.p.	A rendvédelem fejlődése a XIX-XX. században XVIII.évf. (2010) 21.sz.	
0291 SUBA János: Magyarország területi integritásának helyreállítása 1919-1920.....	105.p.	0308 BODA József: A rendvédelmi békefenntartás humán története.....	13.p.
0292 SUBA János: Magyarország trianoni határainak térképei 1920-1925.....	114.p.	0309 FORRÓ János: Cigányság és közbiztonság Székesfehérvárott 1867-1945.....	24.p.
0293 TURCSÁNYI Károly — HEGEDŰS Ernő: Légideszant alakulatok rendvédelmi szerepkörben.....	123.p.	0310 GÁSPÁR László: A magyar határőrizet változásai 1945-1956.....	27.p.
0294 Károly TURCSÁNYI — Ernő HEGEDŰS: Airborne troops in the context of public security.....	130.p.	0311 HEGEDŰS Ernő: Katonai erők rendvédelmi szerepkörben. Légideszant alakulatok a terrorizmus és a szervezett bűnözés elleni harcban.....	43.p.
0295 VEDÓ Attila: Magyarország államhatárának megjelölése 1947-től napjainkig.....	137-152.p.		

0312 KÖVESI László: Az Első Rendőri Kiegészítő Nyugdíjpénztár elődszervezetei.....	54.p.	0331 TAKÁCS Gyula: Leszerelés és hadseregszervezés Magyarországon 1918 novemberében.....	135-139.p.
0313 Nagy György: Határórség 1957-2007.....	57.p.	A kiegyezéstől az ezredfordulóig felszámolt országos hatáskörű magyar rendvédelmi testületek XX.évf. (2011) 23.sz.	
0314 PARÁDI József: A dualizmus kori magyar rendvédelem.....	66.p.	0332 CSIHA Gábor: A szolgálati viszonyt és a rendfokozatot érintő mellékbüntetések Magyarországon a XIX-XX. században.....	13.p.
0315 PARÁDI József: A két világháború közötti Magyar Királyság rendvédelme.....	85.p.	0333 DAVOLA József: Magyar rendfenntartók a világban.....	27.p.
0316 PARÁDI József: A Magyar Királyság határrendőrsége.....	101.p.	0334 FORRÓ János: A Kádár-rendszer rendvédelmi szervezetei a BM. Karhatalom és a Készenléti Rendőr Ezred.....	36.p.
0317 SIMON F. Nándor: A Munkásórség létrehozása.....	117.p.	0335 FORRÓ János: A magyar rendvédelem 1867-1968...	60.p.
0318 SUBA János: Az Országos Hadigondozó Hivatal.....	123.p.	0336 LŐRINCZ József: Börtönügyünk a hanyatló Kádár-korszakban.....	78.p.
0319 SUBA JÁNOS: A Védhírszerzőszolgálat kiépítése.....	140-147.p.	0337 LŐRINCZ József: Börtönügyünk a rendszer-változás időszakában.....	91.p.
Másfél évszázad rendszerváltozásainak hatásai a nemzeti rendvédelmünkre XIX.évf. (2010) 22.sz.		0338 PARÁDI József: Kontinuitás és újrakezdés a XIX-XX. századi magyar rendvédelemben.....	99.p.
0320 BENCsik Péter: A határszéli gazdasági (kettős-birtokos) forgalom megszűnése 1945-1950.....	13.p.	0339 PARÁDI József: Rendvédelem-karhatalom 1867-1945.....	111.p.
0321 CHVOJKA Michael (ford.: ARTNER Ramona): Ahogyan a Habsburg-birodalom örökös tartományaiban gróf Joseph SEDLNITZKY rendőrfőnök irányításával az államrendőrség az egyetemi hallgatók egyleteivel foglalkozott....	20.p.	0340 PARÁDI József: A polgári magyar állam rendőrségei 1867-1945.....	124.p.
0322 CHVOJKA Michael: Die Betrachtung- und Vorgangsweise des Polizeipräsidenten Sedlnitzky gegenüber den Burschenschaften.....	25.p.	0341 SUBA János: A trianoni határ északi határszakaszának határjellegétől való megfosztása 1938-ban...	144.p.
0323 FORRÓ János: Milyen legyen a jövő rendőrsége?.....	30.p.	0342 SUBA János: Magyarország északi határszakaszának redemarációs munkálatai 1947-1953.....	155.p.
0324 FORRÓ János: A polgári magyar állam központosított közbiztonsági örtestületének közrendvédelmi szolgálata.....	46.p.	0343 SZABÓ József János: Határvadász zászlóaljak a Keleti-Kárpátok védelmi rendszerében 1940-1941.....	165-177.p.
0325 HEGEDŰS Ernő: Terrorelhárító erők szervezése a rendvédelmi szervezeteknél és a légideszant csapatoknál.....	55.p.	Csendőrség Ausztria-Magyarországon, illetve Ausztriában és Magyarországon 1849-2005. XXI.évf. (2011) 24.sz.	
0326 PARÁDI József: A polgári magyar rendvédelem a XIX-XX. században.....	60.p.	0344 BODA József: Az európai csendőri erő, avagy egy új békefenntartó alakulat születése.....	13.p.
0327 PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség határőrizeti szolgálata.....	77.p.	0345 DAVOLA József: Fényképezés a Magyar Királyi Csendőrségnél.....	18.p.
0328 PARÁDI József: A polgári magyar állam rendvédelmi testületeinek humán viszonyai 1867-1945.....	92.p.	0346 FORRÓ János: A Magyar Királyi Csendőrség és a fejér vármegyei zsidó deportálás.....	23.p.
0329 SUBA János: Határkijelölés, határkitűzés 1867-1945...	115.p.	0347 FORRÓ János: A székesfehérvári csendőr kerület küzdelme Fejér Vármegye közbiztonságáért 1884-1945.....	32.p.
0330 SUBA János: A határkiigazítás feltételeinek megteremtése a dualista Magyarországon.....	125.p.		

0348 MARKÓ György: Csendőrtisztek a Magyar Királyi Honvéd Vezérkar főnökének bírósága előtt.....	73.p.	0366 SUBA János: A császári csendőrség tiszti kara 1849-1868.....	116.p.
0349 PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség szervezete.....	80.p.	0367 SUBA János: Karhatalom szervezése a Magyar Királyi Honvédségben 1918-ban.....	129-136.p.
0350 PARÁDI József: A Magyar Királyi Csendőrség szolgálati tevékenységei.....	91.p.	Militarizmus és demilitarizmus a XIX-XX. századi magyar állam rendvédelmében XXII.évf. (2012) 26.sz.	
0351 PARÁDI József: A csendőrség teendői az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királysága külső határainak őrzetében.....	100.p.	0368 ARTNER Ramona: Egy közbiztonsági őrtestület útja Párizstól — Itálián és Ausztrián keresztül — Budapestig.....	13.p.
0352 SUBA János: 1918 forró nyara és a Magyar Királyi Csendőrség.....	119.p.	0369 ARTNER Ramona: Hírszerzés a dualizmuskori Magyar Királyságban.....	19.p.
0353 SUBA János: A Magyar Királyi Csendőrség és a vasútbiztonság 1917-1918.....	126.p.	0370 CSAPÓ Csaba — PARÁDI József: Az államfő magyarországi védelme az Osztrák-Magyar Monarchiában.....	27.p.
0354 SZAKÁLY Sándor: Akik a Magyar Királyi Csendőrséget — 1938 és 1945 között — vezették.....	136.p.	0371 FORRÓ János: Rendvédelmi szervezetek sajátos tevékenysége háborús helyzetben Fejér vármegyében 1944 őszétől 1945 tavaszáig.....	35.p.
0355 ZÉTÉNYI Zsolt: A Magyar Királyi Csendőrség és a csendőrök jogállása 1945-ben és azután. (Egy elfelejtett szervezet és jelmondat: „Híven, becsülettel, vitézül!”)...	155-165.p.	0372 NAGY Ákos Péter: A magyar rendvédelem belbiztonsági szolgálata 1945-1990.....	44.p.
A közbiztonság közös Kárpát-medencei örökségünk XXII.évf. (2012) 25.sz.		0373 NAGY Ákos Péter: A Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálata 2000-2010.....	59.p.
0356 BERKI Imre: A magyar határőrizet újjászervezése 1946-ban.....	13.p.	0374 PARÁDI József: A dualista Magyarország határőrizete a migráció tükrében.....	66.p.
0357 CSAPÓ Csaba: Erdély csendőrsége az átmenet éveiben 1867-1881.....	27.p.	0375 PARÁDI József: Az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságának határszéli csendőrsége	81.p.
0358 GÁSPÁR László: A második világháború utáni magyar határőrizet változásai.....	32.p.	0376 PARÁDI József: Az egységes állami fizetési rendszer és a szakterületi rendfokozati rendszerek a polgári magyar állam rendvédelmében.....	105.p.
0359 NAGY Ákos Péter: Quies custodiet ipsos custodes, azaz ki őrzi az őrzőket?.....	53.p.	0377 SUBA János: Szovjetunió és Magyarország közötti határvonal kitűzése 1947-1949.....	120.p.
0360 NAGY Ákos Péter: A Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálat megalakulása és tevékenységének kialakítása a rendszerváltás folyamatában.....	58.p.	0378 SZIKINGER István: A magyar rendvédelmi jog alapjai.....	133.p.
0361 NAGY József: A magyar határőrség szervezete, létszáma és területi elhelyezkedése 1958-1990.....	67.p.	0379 SZIKINGER István: Rendvédelmi jog a dualizmus korszakában.....	141-157.p.
0362 PARÁDI József: Magyar rendvédelem 1867-1914.....	79.p.	A XIX-XX. századi magyar állam nemzetbiztonsági szervezetei XXIII.évf. (2013) 27-28-29-30.sz.	
0363 PARÁDI József: A magyar állami rendőrség fejlődéstörténeti tapasztalatai 1867-1945.....	84.p.	0380 ARTNER Ramona: A Magyar Királyi Csendőrség és a városok.....	13.p.
0364 PARÁDI József: A XIX-XX. századi magyar rendszerváltozások és a csendőrség.....	102.p.	0381 ARTNER Ramona — PARÁDI József — ZEIDLER Sándor A Magyar Királyi Csendőrség légi, vízi, vasúti és közúti szakszolgálati ágai	23.p.
0365 SOM Krisztián: Rendvédelem-történet a numizmatikában.....	111.p.		

0382 BODA József: A katonai rang és függelmi rendszer a Nemzetbiztonsági Szakszolgálatnál	41.p.	0400 KESERŰ István: A magyar határőrizet 1945-1990.....	63.p.
0383 FÓRIZS Sándor: Rendvédelmi elvárások tükröződése négy ország rendőrtisztképzésében.....	65.p.	0401 NAGY György : Az első magyar határrendőrség.	87.p.
0384 FORRÓ János: Fejér vármegye közbiztonság története 1688-1884	77.p.	0402 NAGY József : A magyar határőrizet változásai 1958-1990.....	97.p.
0385 HEGEDŰS Ernő: A Magyar Királyi Csendőrség harc- és gépjárművei	89.p.	0403 OLASZ Lajos : A légi csendőrség Magyarországon.....	105.p.
0386 JAKUS János A magyar rádió-és rádióelektronikai felderítés szervezeti változásai 1990-ig.....	101.p.	0404 PARÁDI József : Rendvédelmi testületek a polgári magyar állam időszakában 1867-1919.....	121.p.
0387 KESERŰ István: A magyar pártállam határőrizete 1945-1956.....	111.p.	0405 PERÉNYI Roland : A fővárosi rendőrség tagjainak II. világháború alatti tevékenysége az igazoló bizottsági iratok.....	147.p.
0388 NAGY Ákos Péter: Adalékok a Rendvédelmi Szervek Védelmi Szolgálatának nemzetközi tevékenységének történetéhez.....	129.p.	0406 SZIKINGER István : A magyar rendvédelmi jog 1945-1989.....	153.p.
0389 PARÁDI József: Nemzeti határőrizetünk polgári szakasza... ..	141.p.	0407 TÖMÖSVÁRY Zsigmond : Egy kevésbé ismert katonai attasé: NÉMETH Dezső vezérkari ezredes.....	165.p.
0390 PARÁDI József: Az államfő testőrségei az Osztrák-Magyar Monarchiában	155.p.	0408 VEDÓ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi tevékenységének szabályozása a dualizmus idején.....	170
0391 SOM Krisztián: A német gyarmatok rendvédelmi erői.....	161.p.	0409 VEDÓ Attila : A Francia Nemzeti Csendőrség a két világháború között.....	185-197.p.
0392 SUBA János: „Csendőralakulások” a Magyar Nemzeti Hadseregben, majd Magyar Királyi Nemzeti Hadseregben 1919-1921	169.p.	A tűzoltóság története XXIV.évf. (2014) 35-36-37-38.sz.	
0393 SZÉKELY Zoltán: Repülők és határok régen és ma.....	179.p.	0410 BERKI Imre : A magyar polgári védelem történeti áttekintése.....	15.p.
0394 SZIKINGER István: A magyar rendvédelmi jog 1919-1944	187-198.p.	0411 BERKI Imre : A magyar Katasztrófavédelem Központi Múzeumának története és kiállításai.....	25.p.
A magyar rendvédelem, légi közlekedés, felderítés a XIX-XX. században XXIII.évf. (2013) 31-32-33-34.sz.		0412 GÖRBE Márk : Tűzvész és bányalég. Sors-tragédiák megjelenítése FESZTY Árpád művészetében.....	35.p.
0395 BALOGH Péter : A magyar katonai rádiófelderítés története.....	15.p.	0413 HADNAGY Imre József : A magyar tűzoltó szervezetek története.....	43.p.
0396 BODA József : A magyar katonai ejtőernyőzés 75 éve.....	27.p.	0414 KISS András : Csepel gépjárművek a tűzoltóság szolgálatában.....	51.p.
0397 BOTZ László : A Magyar Néphadsereg szerepvállalása a dél-vietnámi Nemzetközi Felügyelő és Ellenőrző Bizottság munkájában 1973-1975.....	41.p.	0415 LINDNER Gyula : Megjegyzések a Római Birodalom tűzvédelméhez.....	67.p.
0398 FÓRIZS Sándor : Határprovokációk a magyar-jugoszláv államhatáron 1950-1951.....	47.p.	0416 OLASZ Lajos : A magyar légoltalom megszervezése az 1930-as években.....	75.p.
0399 HEGEDŰS Ernő - FRÖCHLICH Dávid : Katonai erők rendvédelmi szerepükben.....	55.p.	0417 PARÁDI Ákos : Tűz elleni védekezés a polgári magyar államban 1867-1945.....	85.p.

0418 RÉTI Rezső : <i>József</i> főherceg a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség védnöke.....	111.p.
0419 SCHIMPF Gerard : A bécsi tűzoltóság 1683-1948.....	119.p.
0420 TÁTRAI Zsuzsanna : <i>Szent Flórián</i> ünnepe és a tűz szerepe a magyar néphagyományban.....	125-130.p.
A magyar rendvédelem a kivételes hatalom időszakában XXIV.évf. (2014) 39-40-41-42.sz.	
0421 ARTNER Ramona : Az osztrák csendőrség 1848-1938.....	15.p.
0422 ARTNER Ramona : A bajor csendőrség a XX. század húszas éveiben.....	23.p.
0423 FORRÓ János : A magyar csendőrség Kelet-Dunántúl román megszállásakor.....	31.p.
0424 FRÖCHLICH Dávid — HEGEDŰS Ernő : Forgópisztolyok a honvéd lovasságnál és a Magyar Királyi Csendőrség lovas szervezeti elemeinél.....	43.p.
0425 PARÁDI Ákos : Ludovikai indítvány a magyar csendőrség létrehozására.....	51.p.
0426 PARÁDI Ákos : Hivatás-történet gondozás a Magyar Királyi Csendőrségnél.....	55.p.
0427 PARÁDI József : A Császári Királyi Csendőrség Magyarországon.....	61.p.
0428 PARÁDI József : A dualizmuskori és a két világháború közötti Magyar Királyság határőrizete.....	71.p.
0429 PARÁDI József : A Magyar Királyi Vámőrség a polgári magyar állam rendvédelmi testülete.....	81.p.
0430 PARÁDI József : Határőrség, rendőrség, humán viszonyok a polgári magyar állam két világháború közötti időszakában.....	99.p.
0431 SUBA János : A Magyar Királyi Csendőrség és a terület-visszacsatolások.....	119.p.
0432 VEDÓ Attila : Rádió a Magyar Királyi Csendőrség szolgálatában.....	131.p.
0433 VEDÓ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség karhatalmi fellépésének gyakorlata.....	143.p.
0434 VEDÓ Attila : A haderő karhatalmi tevékenysége 1867-1918.....	155-165.p.

25 év

a magyar rendvédelem-történet szolgálatában XXV.évf. (2015) 43-44-45-46.sz.

0435 ERNYES Mihály : Rendvédelem, rendvédelem-történet (fogalmi és tartalmi megközelítés).....	15.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.15-38P	

0436 MAGASVÁRI Adrienn : Vám- és adószedők a magyar pénzügyi igazgatásban az államalapítástól a kiegyezésig.....	39.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.39-46P	
0437 NYITRAI Endre : A szervezett bűnözés története.....	47.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.47-62P	
0438 OLASZ Lajos : Légi szuverenitás és légi ellenőrző szolgálat a HORTHY-korszakban.....	63.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.63-76P	
0439 PARÁDI József : A katonailag szervezett őrtestület és a polgári őrtestület.....	77.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.77-84P	
0440 SOM Krisztián : Az 1937 M magyar útlevél és nemzetközi összehasonlítása.....	85.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.85-108P	
0441 B STENGE Csaba : A munkácsi rendőrség deffenzív és offenzív harcászati alkalmazása Kárpátalján 1939-ben.....	109.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.109-116P	
0442 SZABÓ Andrea : A magyar pénzügyörképzés intézményi kereteinek fejlődése 1867-2011.....	117.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.117-126P	
0443 SZABÓ Szilárd : Az Evidenzbüro. Az Osztrák-Magyar Monarchia felderítő szervezete 1850-1919..	127.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.127-170P	
0444 VEDÓ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség közbiztonsági tevékenységének megszervezése 1881-1918..	171-190.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.43-44-45-46N.171-190P	

Rendvédelem-történet a rendvédelem szolgálatában XXV.évf. (2015) 47-48-49-50.sz.

0445 BENCsik Péter : Rendőrség, politikai rendőrség Hód-mezővásárhelyen 1945 után.....	15.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.15-20P	
0446 ERNYES Mihály : Nyomozás, vizsgálat, vizsgálóbíró.....	21.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.21-44P	
0447 PARÁDI Ákos : Bosznia-Hercegovina csendőrsége az Osztrák-Magyar Monarchia időszakában.....	45.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.45-50P	
0448 RAVASZ István : A Magyar Királyi Honvédség karhatalmi alkalmazásának szabályozása a HORTHY-korban, császári és királyi előzményekkel..	51.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.51-68P	
0449 SIMON F Nándor : A Belügyminisztérium szolgálati igazolványai 1953-1995.....	69.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.69-80P	
0450 VEDÓ Attila : A Magyar Királyi Csendőrség közlekedési szolgálati ágának kialakulása és fejlődése.....	81.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.81-94P	
0451 ZEIDLER Sándor : Testőrségi rendfokozatok a polgári magyar állam időszakában.....	95-100.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXV.2015.47-48-49-50N.95-100P	

Magyar határőrizet a XIX-XX. században XXVI.évf. (2016) 51.sz.

0452 BERKI Imre : A Határőrség Közvetlen Híradó Zászlóalja az 1956-os forradalom és szabadságharc sodrásában.....	15.p.
DOI : 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.15-24P	

- 0453 **PARÁDI József**: A Magyar Királyi Csendőrség a dualizmuskori Magyar Királyság határőrizetében 1891-1918.. 25.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.25-42P
- 0454 **PARÁDI József**: Határrendőrség a történelmi Magyarországon 1906-1918..... 43.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.43-56P
- 0455 **SOM Krisztián**: A magyar 1922 M útlevél 1922-1937..... 57.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.57-74P
- 0456 **SUBA János**: Erdély határvédelme 1940-1944..... 75.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.75-86P
- 0457 **VEDÓ Attila**: Csendőrök a dualista Magyarország kishatárforgalmának ellenőrzésében 1914-ig..... 87.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.87-108P
- 0458 **ZSIGOVITS László**: Vámosok és határőrök a határforgalom ellenőrzésében 1945-2007..... 109-140.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.51N.109-140P
- Magyar rendvédelem a XIX-XX. században**
XXVII.évf. (2016) 52.sz.
- 0459 **HEGEDŰS Ernő**: Motorizáció a XX. századi magyar határőrizetben..... 15.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.52N.15-52P
- 0460 **LÓRINCZI Dénes**: A háromszéki közbiztonság megszilárdítása a HABSBURG neoabszolutizmus időszakában... 53.p.
- 0461 **PARÁDI Ákos**: A CSERBA. (Csendőrlegénységi El-látásban Részesülők Betegsegélyző Alapja)..... 61.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.52N.61-70P
- 0462 **PARÁDI József**: Az Evidenzbüro és a magyar határőrizet kapcsolata..... 71.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.52N.71-82P
- 0463 **PARÁDI József**: Karhatalom a polgári magyar állam rendvédelmében..... 83.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.52N.83-94P
- 0464 **SOM Krisztián**: Határforgalom ellenőrzés és külföldre utazás szabályozása Magyarországon az I. világháborúban..... 93.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.52N.93-138P
- 0465 **VEDÓ Attila**: A Magyar Királyi Csendőrség teendői a külföldiek ellenőrzésének szabály- és szervezetrendszerében 1881-1938..... 139-180.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVI.2016.52N.139-180P
- Rendvédelmi testületek és szabályozások a polgári magyar állam rendvédelmi modelljében**
XXVII.évf. (2017) 53.sz.
- 0466 **ESTÓK József**: A polgári magyar állam büntetés-végrehajtásának egyenruházata és rangrendszere 1867-1945..... 15.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.15-32P
- 0467 **PARÁDI József**: A magyar rendvédelem 1867-1918..... 33.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.33-52P
- 0468 **PARÁDI József**: Hírszerzés és határőrizet az Osztrák-Magyar Monarchia Magyar Királyságában..... 53.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.53-84P
- 0469 **SZIGETVÁRI Oszkár**: A fővárosi rendőrség detektívtestülete..... 85.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.85-96P
- 0470 **VERBOVSZKI Sándor**: Az eljárás lezárult — ítélet nélkül. A dr. CSATÁRY László Lajos ügy jogi és kriminálisztikai anomáliái a dokumentumok tükrében..... 97.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.97-144P
- 0471 **VOLCSÁNYI Nikolett**: Személyi állomány életét jelentősen befolyásoló és a XX. század elején szokatlan szabályozások a Magyar Királyi Csendőrségnél..... 145.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.145-160P
- 0472 **ZÉTÉNYI Zsolt**: A Magyar Királyi Csendőrség fegyverhasználati szabályai a Magyar Rendőrség jelenlegi fegyverhasználati szabályai tükrében..... 161-181.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.53N.161-181P
- A 150 éves pénzügyőrség**
XXVII.évf. (2017) 54.sz.
- 0473 **ERDŐS Ákos**: A Vám- és Pénzügyőrség kábítószerek-ellenes tevékenysége a rendszerváltást követő első évtizedben..... 15.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.15-24P
- 0474 **MÉSZÁROS Balázs**: A Magyar Királyi Pénzügyőrség egyenruházata és felszerelése 1919-1944..... 25.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.25-44P
- 0475 **PARÁDI Ákos**: A Magyar Királyi Pénzügyőrség teendői a katonai határőrizetbe való áttérés időszakában..... 45.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.45-58P
- 0476 **PARÁDI József**: A magyar rendvédelem 1919-1941..... 59.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.59-92P
- 0477 **PARÁDI József**: Pénzügy a dualizmuskori magyar békehatárőrizetben..... 93.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.93-106P
- 0478 **SZABÓ Andrea**: A Magyar Királyi Pénzügyőrség rangrendszere 1867-1947..... 107.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.107-126P
- 0479 **SZIGETVÁRI Oszkár**: Nyomozó tevékenység a Magyar Királyi Pénzügyőrségnél..... 127-140.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVII.2017.54N.127-140P
- Magyar nemzetbiztonsági testületek a XIX-XX. században.**
XXVIII.évf. (2018) 55.sz.
- 0480 **BÓDINÉ Beliznai Kinga**: „Többet ésszel mint kézzel.” A Sárret csendbiztos a O'SVÁTH Pál..... 31.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.15-30P
- 0481 **LÓRINCZI Dénes**: Az Ojtozi-szoros 1886-ban..... 31.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.31-38P
- 0482 **OLASZ Lajos**: Az ejtőernyős elhárítás megszervezése Magyarország hadbalépését követően 1941-1942..... 39.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.39-57P
- 0483 **PARÁDI Ákos**: A Guardia Civil a XX. század első évtizedeiben..... 57.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.57-66P
- 0484 **PARÁDI József**: A polgári magyar állam határőrizete 1867-1941..... 67.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.67-88P
- 0485 **SZABÓ Szilárd**: Az osztrák-magyar katonai titkosszolgálat szervezeti és hatásköri változásai az I. világháború idején..... 87.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.87-94P
- 0486 **VINCZE Gábor**: Kötelességteljesítésért élet-fogytiglan..... 95-118.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.55N.95-118P

A katonailag szervezett és a polgári fegyveres őrtestületek a polgári magyar állam rendvédelmi modelljében

XXVIII.évf. (2018) 56.sz.

- 0487 **ERNYES Mihály:** Magyarországi rendőrségek a dualizmusban és a két világháború között..... 15p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.15-52P
- 0488 **LÓRINCZ József:** A Csemegi-kódex és a javítóintézetek... 53p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.53-60P
- 0489 **LÓRINCZ József:** Börtönügyünk a trianoni határok között a II. világháborúig..... 61.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.61-70P
- 0490 **OLASZ Lajos:** A rendvédelmi erők harca a szovjet ejtőernyős partizánok ellen 1943. VIII. - 1944. VIII..... 71.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.71-96P
- 0491 **PARÁDI József:** A magyar csendőrség és az Osztrák-Magyar Monarchia hírszerző szervezetének az együttműködése 1891-1918..... 97.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.97-130P
- 0492 **SUBA János:** A polgárőrség szervezése 1919-1921..... 131.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.131-144P
- 0493 **VEDŐ Attila:** A Magyar Királyi Csendőrség költségvetése és gazdálkodása 1881-1941..... 145-166.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXVIII.2018.56N.145-166P

Hósi halottak a magyar rendvédelmi testületeknél.

XXIX.évf. (2019) 57.sz.

- 0494 **ANDROVICZ Gábor:** A Budapesti Magyar Királyi Állami Rendőrség hósi halottjai a dualizmus korában... 15p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.15-26P
- 0495 **BERKI Imre:** A tűzoltóság hósi halottjai és emléküik ápolása..... 27p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.27-38P
- 0496 **DEÁK József:** Csehszlovákia megszállásának belügyi sajtóvisszhangja..... 39p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.39-48P
- 0497 **FÓRIZS Sándor:** A magyar határőrség és az 1968-as csehszlovákiai bevonulás..... 49p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.49-58P
- 0498 **SUBA János:** Az 1968. évi csehszlovákiai bevonulás magyar kontingensének térképeltatása..... 59p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.59-68P
- 0499 **SZABÓ Andrea:** A Magyar Királyi Pénzügyőrség I. világháborús hósi halottjai és az emléküik ápolása..... 69p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.69-84P
- 0500 **ZÉTÉNYI Zsolt:** A Szabadság téri szovjet hósi emlékmű ügye..... 85-111.p.
DOI: 10.31627/RTF.XXIX.2019.57N.85-111P

100 éve államosították a magyar rendőrségeket.

XXIX.évf. (2019) 58.sz.

- 0501 **ERNYES Mihály:** A rendőrség államosítása elleni véleményekből..... 15p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.15-28P
- 0502 **ERNYES Mihály:** A MROE, a MROSE és a MOR történetéből..... 29p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.29-64P
- 0503 **FÓRIZS Sándor:** Halottak és hósi halottak a magyar határőrségeknél 1945-2007..... 65p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.65-76P

- 0504 **OLASZ Lajos:** A Magyar Királyi Csendőrség részvétele a szovjet ejtőernyős partizánok elleni harcban 1944 szeptember – 1944 november.. 77.p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.77-128P
- 0505 **PARÁDI József:** A magyar állami rendőrségek képzése 1872/1945..... 129.p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.129-162P
- 0506 **SIMON F Nándor:** A magyar katonai rendészet szolgálati igazolványai a megalakulástól az ezredfordulóig..... 163.p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.163-180P
- 0507 **SZIGETVÁRI Oszkár:** A fővárosi detektívtestület 1881-1923..... 181-194.p.
DOI: 10.12345/RTF.XXIX.2019.58N.181-194P

